

གཞུང་ཆེན་ཁག

བསྐྱེད་དིན་དངོས་བྱུང་བྱ་མཆོ།

གསུང་ཐུགས།

༼དེམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིའ༽

མཁས་བླུང་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

ཨིང་བྱེས་དིན་མཆོད་ཆེན་ཨོའི་ཚུ་མ་ལྷོ་ག་ཁང་།

གཞུང་ཆེན་ཁག

༡༡། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསལ་བ་བརྟུན་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

གསལ་ཐུགས།

༼རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི༽

ལྷོ་ལྷོ་ཡང་།

༡༥༩

ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ཡང་།

༥

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་།

༡༩༩༤ - ༡༩༩༩

KSR148005

སྐྱེ་འབྱུང་གི་ར་པ་ལ་གཞི་བཟོ་ལ་བ་ཡིན།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྟེ་གུས།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཚུལ་སྒྲིག་ཁང་གི་ས་སྒྲོག་རྩལ་འབྲུལ་དེབ་རྩུབ་ཆོས།

སེང་གུས་འཇུག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤྲེལ་བྱས།

༣༠༡༦ ལོའི་ལྷ་བརྒྱད་པར་ཅོམ་སྒྲིག་བྱས།

དེས་ཆད། 15x21

ཡིག་ཆ་ད། 14

ཡིག་གྲངས། 480,837

ང་ཚོ་འདི་དྲ་ཚིག་ལ་གྱི་ཁ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ང་ཆོའི་ཡིག་སྒྲུ་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གཤིབ་བསྐྱར་དང་བཟོ་སྐྱེད་པ། ལོ་ལ་ཕྱེ་བྱ་མཆོ།

གཞི་བ་སྐྱད་མཁན་གྱི་གསལ་བཤད།

མ་དཔེ་འདི་སྐུ་འབྲུག་དཔེ་འདི་གི་པར་པ་ཤི་གཤིར་པ་ལྷུར་སྟེ་ཁྱ་མཉམ་དང་པམ་གྱིས་སྐུ་མོ་འདི་དཔེ་འདི་པར་པ་གཤིར་དུ་ཆོག་
འཇུག་པེ་འབྲེལ་པར་པར་དུ་བརྟུག་ནས་བཅོས་ཡོད། སྐུ་འབྲུག་གི་དཔེ་པར་ལ་མེད་པ་ཤེས་དང་ཁྱ་མཉམ་དང་པམ་གྱིས་སྐུ་མོ་
དཔར་པ་འཕྲེང་པ་ཤེས་སྟོན་འབྲུག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་དཔྱད་ཞུས་ཀྱང་ཏུ་མཚན་པས་པར་འདུག །སྐུ་འབྲུག་དཔེ་པར་མ་དང་པམ་
གྱིས་སྐུ་མོ་འདི་དཔར་དུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོས་མེད་བྱ། ཁེས་དང་། “འདི་སྐུར་མཐའ་མེད་ཀྱི་རྟེན་པ་ལྷོག་མཉམ་དེས་མི་པ་ལ་གོང་
འོག་ཀྱང་ཏུ་འབྱུང་། “དངོས་པོ་མེད་དཔས་བསྟོམ་པ་མེད། ཤེས་སོགས་ཀྱིས་”འདི་སྐུར་དམ་ཐར་ཤེས་སྐྱར་བཤད་ཡོད། “རྟོ་རྟོ་”ཀྱི་
མེད་པམ་པ་འཕྲེང་བྱ་འཕྲེང་། “གོང་འོག་ཀྱང་ཏུ་རྟོ་རྟོ་མེད་པ་ཤེས་པའི་མེད་པར་སྟོན་འབྲུག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཤིག་ལྟར་ཏུ་ཡོད།
དཔར་ཁ་གསུམ་གསུམ་པར་ལུ་ཆོག་གི་དུས་གསུམ་མེད་སྟེང་གཤིང་སྐྱར་པས་ཐད་མི་དམངས་དུ་བྱུང་འདུག་པ་འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་ཁ་ཆོར་
གཤོང་དག་འབར་བར་ཤེན་སྐུ་འབྲུག་པར་མ་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། གཞན་ཡི་གེ་མི་འདྲ་ཡང་རྟོན་པ་མི་འདྲ་བ་ཆེད་མེད་སྐུ་མ་པ་དག་
ལ་རྒྱུར་ཏུ་མཆན་བཏབ་མེད། ཡིག་མིས་མི་འདྲ་ཞིང་གོ་རྟོན་ལ་འདར་མི་འདྲ་བ་རྩེད་ཐད་ཡོད་པར་སྐུ་མ་པ་དག་དང་། གང་ཡིན་ཐག་མ་
ཆོད་པ་རྣམས་ལ་མཆན་བཏབ་ཡོད།

པར་སྐྱེ་གྱི་བདག་དབང་ལེར་བྱེས་རིག་མཁོ་ད་ཆེན་མོར་ཡོད།

རོ་སྟོད་མདོར་བསྟུན།

མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༣༤༥ ལོར་གཙང་ལ་སྟོད་ཚུ་འོག་ཏུ་འཁྲུངས། བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དང་། བསོད་ནམས་བཟ་ལེས་གཉིས་ཀྱང་འདི་ཉིད་དང་ཡབ་ཡུམ་གཅིག་པའི་སྐྱ་མཆེད་ཡིན།

༡༣༩༡ ལོ་དགུང་གངས་བདུན་གྱི་སྐབས་མཁས་གྲུབ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཆན་ལས་དགེ་ཚུ་ལ་གྱི་སྟོམ་པ་བཞེས་པའི་མཆན་ལ་སྤར་གྱི་མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་གྱི་སྟེང་དུ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་བསྟན་པས། མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ལས་ཆད་མ་དང་། མདོན་པ་གོང་འོག་། དབྱ་པར་འདུལ་བ་བཅས་གསན་ནས་སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཛད། དཔལ་ས་སྐྱ་བའི་ལམ་འབྲས་པ་ཡེ་ལེས་དཔལ་དང་། བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན། བཏེ་ཆེན་ན་བཟའ་བ་གསུམ་ལས་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོར་གང་མང་གསན། དགུང་ལོ་བཙུ་བྱུག་པ་ ༡༩༠༠ ལོར་པོ་དོང་བཏེ་ཆེན་འཛིགས་མེད་གྲགས་པས་རིགས་གཉིས་དགག་པའི་གཞུང་བརྒྱུས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མཛད་པར་རྗེ་འདི་ཉིད་གཙང་ངམ་རིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོད་སྤོང་མཛད། སྐབས་དེར་བརྒྱལ་བརྟག་བཀྲིས་པའི་ཆིག་རྣམས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དགུང་ལོ་ཉིར་དགུ་པ་ ༡༩༡༣ ལོར་ཉང་སྟོད་ལུང་ར་དཔལ་འབར་གྱི་དགོན་པར་བཞུགས་སྐབས་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་སེལ་མཛད་པར་གྲགས། པོ་དོང་བཏེ་ཆེན་གྱིས་མཁས་གྲུབ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་བྱུང་པ་རྣམས་པར་ཅེན་པ་ཞེས་པ་མཛད་པར་གྲགས། དགུང་ལོ་བཙུ་བྱུག་པར་འཇམ་དབྱངས་སྐྱ་སེང་གེ་བསྟོད་པ་མཆན་དཔེས་རབ་རྒྱན་མ་བརྒྱུས། དགུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པ་ ༡༩༠༥ ལོར་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཏུ་སྟོ་ལོས་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། དགུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པ་ ༡༩༠༧ ལོར་དབྱས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་སྟོ་བཟང་གྲགས་

བ་སེ་ར་ཆོས་སྤྲིངས་སུ་བཞུགས་པ་དང་མཛུལ་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་དཔལ་དོན་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་
 དང་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་བ་ཅའི་རྗེས་གནང་སྟེ་ལ་བ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་རྗེ་སྤྲིངས་ཞིང་ཁམས་གཞན་
 ཏུ་མ་གཤེགས་བར་ཏུ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲིངས་ཏུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 གདམས་པ་ཡོངས་རྒྱུགས་གནང་ཞིང་། དེ་དག་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་སུ་མཛད་པའི་ཐོགས་
 འདོན་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་དམ་བཅའ་བཅུ་ཞེས་པ་མཛད་ནས་དེ་ལས་ནམ་ཡང་འདའ་བ་མེད་པར་སྦྱ་ཆེ་
 མཐའ་འཁྲོལ་བ་གནང་། གཞན་ཡང་རྗེའི་དངོས་སྟོན་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཆབ་ཆོས་རྗེ་དང་། འདུལ་འཇིག་པ།
 འཇམ་དཀར་པ། རྟོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་མཆོ་སོགས་ལས་ཀྱང་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཆུ་ལ་མང་
 ཏུ་ཞུས། གཙང་ཉང་སྟོན་ཏུ་ཕེབས་ནས། ཡི་ཡུལ་ལྷང་ར་ལ་གདན་ས་མཛད་པས་ལྷང་ར་ཆོས་མཛད་
 ཅེས་གྲགས། ཆུ་ལ་ཅེ་སྟེ་པ་རབ་བརྟན་ཀྱན་བཟང་པས་མཐུན་ཆུན་སྦྱར་བ་ལ་བརྟན་ནས་ཆུ་ལ་ཅེ་
 དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེ་དགོན་བྱག་བཏབ་ནས་འཆད་མཉན་སྟེ་ལ། གཞན་ཡང་། འོར་བུ་དགའ་ལྡན་
 དང་། བྱང་མོ་ཆེ་བ། ལེགས་བྱུང་བ། ཤར་ཆེན་པ། ཞི་གནས་པ། གསེར་ཁང་གོང་འོག་གཉིས། ལྷ་
 ཁང་པ་སོགས་ཆོས་སྟེ་ཏུ་མ་བྱག་བཏབ། དབུས་གཙང་ཁུལ་ཀྱི་སྟེ་སྟོན་འཇིག་པ་མང་པོས་རྗེ་འདིའི་
 ཞབས་ལ་བཏུགས་ཏེ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཆུ་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཞུས། དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེའི་མཁན་ཐོག་
 དང་པོ་མཛད་། སྟེ་པ་རབ་བརྟན་ཅེ་བས་དཔལ་འཁོར་ཆོས་སྟེ་ར་ཡང་གདན་བྲངས་ཀྱང་མ་བྱོན་
 བར་རི་བོ་མདང་ཅན་ཏུ་བྱོན་ནས་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་དང་སྟོབ་མ་མང་པོར་མདོ་སྟགས་ཀྱི་
 གཞུང་ལུགས་ཏུ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ལེགས་བཤད་ཏུ་མ་
 གསར་ཅོམ་གནང་། དགྲའ་ལོ་ཞི་བདུན་པ་ ༡༩༣༡ ལོར་ཆུ་ལ་ཆབ་ཆོས་རྗེ་གནས་རྒྱུད་ཏུ་བཀའ་
 ཆོས་གསུང་ནས་བཞུགས་པ་དང་མཛུལ་སྐབས་རྗེ་སྤྲིངས་ཀྱི་མའི་གསེར་ཁྲི་ལ་ཕེབས་དགོས་ཀྱི་ཞལ་ཏ་
 གནང་བ་ལྟར་དགའ་ལྡན་ཀྱི་ཁྲིར་ཕེབས། ཁྲི་རབས་གསུམ་པ་ཡིན། དབང་ལུང་མན་དག་རྒྱ་ཆེར་
 སྦྱུལ། དགའ་ལྡན་ཏུ་སྤྲུལ་བཞེ་བཞུགས་ནས་འཆད་ཉན་ཀྱི་སྟོལ་བཏོད། ཏུས་བྲིས་ཤར་བྲང་
 གཉིས་སུ་ཐེས། དགའ་ལྡན་རང་ཏུ་རྒྱན་བཞུགས་མཛད་ནས་རྗེའི་བཞེད་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་
 བསྐྱངས་པས་སྟོབ་མ་གྲགས་ཅན་མང་ཏུ་བྱུང་། རྗེ་སྤྲིངས་ཀྱི་དབུ་ཐོག་ཏུ་གསེར་

ཐངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ཐོག་མར་འབྲུབས་པར་མཛད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཞི་བར་གཤེགས་རྗེས་སུ་ཤུགས་
དག་གཏུངས་པས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལས་དག་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་སྟེ་གསུང་གིས་
དཔུགས་དབྱུང་བ་ཡང་ཐེངས་ལྔ་བྱུང་བ་དེ་ལ་རྗེ་གཟིགས་པ་ལྔ་ལྟན་དུ་གྲགས། རྗེ་སྤྲེའི་ནང་སྤྲས་
ཀྱི་ཐུ་བོ་གཅིག་ཤུར་བཟངས། འདིའི་སྒྲོབ་མ་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཐོག་བཞེ་བ་ཞ་ལུ་ལེགས་པ་རྒྱལ་
མཆན། ལྔ་པ་སྒྲོ་བྱོས་ཆོས་སྦྱང་། དུག་པ་གཙུང་པོ་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན། རྗེ་ལེས་རབ་སེང་གོ
མཁས་ཆེན་བསོད་ནམས་མཆོག་གྲུབ། ཀུན་མཁྱེན་འཕགས་པ་འོད། ལྷན་ལྔ་པ་སྒྲོ་བྱོས་རྒྱལ་
མཆན། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་དཔལ་སོགས་མང་དུ་བྱུང། དགའ་ལྡན་
ཀྱི་ཁྱི་ལོ་བརྒྱད་བསྐྱུངས་ཏེ་མཐར་དགུང་ལོ་ང་བཞི་བ་ ༡༩༣༩ ལོར་དགའ་ལྡན་དུ་ཞི་བར་
གཤེགས་པའི་གཏུང་ཉེན་དཔལ་ཀྱི་མཆོད་སྦྱང་རྗེའི་གསེར་སྦྱང་ཆེན་མོའི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་
པོར་བཞུགས། སེ་ར་རྗེ་བཙུན་པ་དང་། པཌ་ཆེན་བདེ་ལེགས་ཉི་མ། བྲག་གཡལ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པ།
དགོ་བཤེས་སྒོ་བཟང་སྟན་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་དུ་མ་བཞུགས། སྤུ་
ཐེང་ཕྱི་མ་ནི་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་ད་ལྟའི་པཌ་ཆེན་ཆུང་སྤིང་རིན་པོ་
ཆེ་དགོ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་བར་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། གསུང་ཚུལ་ལ། པར་ཕྱིན་རྟོགས་དཀའི་སྤང་
བ་དང་། འདུལ་བ་ཐུབ་བསྟན་བྱི་དོར། ཆད་མའི་རིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ། དབུ་མ་སྦྱོང་ཐུག།
བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ། དུས་འཁོར་རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་སྤང་བ་སོགས་པོད་ཆེན་བཙུག་ཉིས་
ཅུ་མ་བཞུགས།

མཁས་གྲུབ་རྗེའི་དམ་བཅའ་བཙུན།

༡༽ གང་ཆེ་གཞན་ཀྱི་སེམས་ངེས་པར་བསྐྱུང་དགོས་པ་དང་། ཆེས་ངོ་མཚར་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ལྡན་ཀྱི་དམིགས་བསལ་རེ་རེ་ཅུ་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། དམག་
དང་ཆོམ་རྒྱན་རྒྱལ་པོའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་འདུ་འཛིའི་གཏམ་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཀྱི་བ་
ནི་དམ་བཅའ་བ་དང་པོའོ།

༢༽ ཀུན་སྦྱོང་སྦྱོན་ཆགས་པའམ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པའི་སེམས་

གྱིས་བསྐྱད་པ་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་སེལ་བའི་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད་དུ་པན་པར་འདོད་པ་
འབའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་རིགས་པའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པ། རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་
གང་ཟག་དམིགས་གྱིས་བསལ་བའི་མིང་གིས་སྟོས་ཏེ། དེའི་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་མོ་ཙམ་ཡང་ཆོག་
ཏུ་བརྗོད་པ་མི་བགྱི་བཞི། དམ་བཅའ་བ་གཉིས་པའོ། །

༣༽ གལ་ཏེ་རང་ལ་སེམས་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་འབྲུག་པའི་ཉེས་པ་མི་འདྲན་ཞིང་།
གཞན་ལ་ཐབས་དེས་དེས་པར་པན་ཞིང་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པ་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་
པའི་སེམས་ཙན་དང་། དེ་ལས་གཞན་སེམས་ཙན་མ་ཡིན་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའང་རུང་སྟེ། རྩལ་མོའི་
ཆོག་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་སྤྲོ་བར་མི་བགྱིད་པ་ནི། དམ་བཅའ་བ་གསུམ་པའོ། །

༤༽ གང་གི་ཆེ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དྲན་ཤེས་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་དེས་པར་བརྟག་
དགོས་པའི་གནས་ལ་སེམས་པ་མ་གཏོགས་པ། གཉེན་བཤེས་དང་རྟེན་བཀྲར་འདུ་འཛི་ཆགས་སྤང་
སོགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འདྲེས་པའི་སེམས་གྱིས་བརྟག་པར་མི་བགྱི་བ་
ནི། དམ་བཅའ་བཞི་པའོ། །

༥༽ གང་གི་ཆེ་ནད་དང་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅད་དུ་བ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་དགེ་
བའི་སྒྲོར་བའི་སྐབས་གང་གི་ཆེ་ཡང་། ཉལ་བ་དང་། འཁྲེས་པ་དང་། བྲེ་མོའི་གཏམ་དང་། བཟའ་
བཏུང་ཏ་ཅད་བསྟེན་པ་སོགས་གྱིས་ཆོས་ལྡན་གྱི་དགོས་པ་མེད་ཅིང་ལེ་ལོ་སྟེ་བ་མཐོང་བཞིན་དུ་
འཕྲོ་མི་གཙོད་ཅིང་། དང་དུ་ལེན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བ་ལྔ་པའོ། །

༦༽ བདག་ལ་རྗེས་དེ་བཞོག་ཅིང་དེ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་བྱིན་ན་བདག་གི་དགེ་བའི་བྱ་བ་
ཉམས་པའི་རྒྱུན་དང་། འཕེལ་བའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའམ། ཡུལ་དེ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བར་དེས་
པའམ་ཆོས་ལྡན་གཞན་དང་། ཡུལ་གཞན་ལ་བསྟོས་ཟིན་པ་མ་གཏོགས་གང་ཡང་རུང་བས་ཡོ་བྱད་
བཟང་དན་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྟོང་ཡང་སེར་སྤྲིའི་སྟོས་མི་སྟེར་བ་སྤངས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགའ་བའི་སེམས་
གྱིས་བྱིན་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་རྩལ་ཏུ་བསྟོ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བ་དྲུག་པའོ། །

༧༽ གང་གི་ཆེ་བདག་གམ་གཉེན་བཤེས་མོངས་སྟོད་འཁོར་གཡོག་སོགས་གང་ཡང་

རུང་བ་ལ་སྤྱུང་རུང་བས་ཅི་ཡང་རུང་བའི་གནོད་བ་དང་། མི་སྟན་བ་བཟོད་བ་དང་། མཛང་འབྲུ་
བ་དང་། སྒོག་གཅོད་བའི་བར་དུ་བྱེད་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དང་པོ་ཁོང་འབྲུག་བ་དང་། རྩེས་སྤྱུ་འཁོན་དུ་
འཛིན་པ། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་སྤྲོ་མོ་ཡན་ཆད་འབད་བས་འགོག་ཅིང་། རུང་ཟད་ཀྱང་དང་
དུ་མི་ལེན་བ་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་ལན་དུ་དངོས་བརྒྱད་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་མན་
གདགས་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་ཅིང་སྒོན་ལམ་གདབ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བ་བདུན་པའོ། །

༩༽ བདག་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ཁྲིད་ལུང་མན་ངག་བསྟན་པ། མདོ་རྒྱད་སོགས་བཤད་པ།
བདུན་ཆེགས་རབ་གནས་སྤྱིན་སྒྲིག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པ།
འབྲུལ་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཉེ་བའི་སྟོན་བྱས་པ། བཅོམས་ཤིང་དུ་བས་པའི་ཆོས་གོས་དང་། གཡོས་
སྤྱུ་བྱས་སམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་གཡོས་སྤྱུ་བྱེད་པར་ཆས་བ་ལྟ་བུའི་ཟས་གོས་མ་གཏོགས་པ། ཡོ་བྱད་ཆེ་
རྒྱང་གང་བྱུང་ཡང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་རུང་ཟད་ཀྱང་བདག་གིར་མི་འཛིན་ཅིང་། བསོད་ནམས་གསོག་
པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་ཆོག་བཞི་བ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱང་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱ་བ་ནི། དམ་བཅའ་བ་བརྒྱད་པའོ། །

༩༽ བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་པའི་སྒོས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
འགོག་བའི་ཡན་ལག་མ་གཏོགས་པར། བཤེས་གཉེན་སྤྱུ་ལ་ཡང་མི་བསྐྱགས་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྤྱུ་
ཞིང་། ཡོན་ཏན་སྒོག་པ་ལྟར་ལེན་བ་དང་། གང་ཟག་མཆོག་དམན་སྤྱུ་ལའང་། ལུན་སྤྱུ་ཆོགས་པའི་
རྣམ་པ་ཆེ་རྒྱང་ཅི་འདུག་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེད་པར་ཆོས་དང་མཐུན་བ་ཅི་འདུག་པ་མཐོང་ངམ་
ཐོས་པ་ན་ཡིད་ལ་ཟུག་རྒྱ་རུང་ཟད་མི་སྤྱེད་ཅིང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱིང་ནས་དགའ་བའི་སྒོ་སྤྱོད་བ་ནི། དམ་
བཅའ་བ་དགུ་པའོ། །

༡༠༽ དམ་བཅའ་བ་བརྒྱ་བ་ནི། ནད་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་འག་པོས་གཅེས་པས་གཞན་
དབང་དུ་གྱུར་བས་སྤྱུ་བ་པར་མི་རུས་པའི་སྐབས་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་པར། ཇི་སྲིད་འཛོའི་བར་དུ་
ཉིན་ཞག་རེའི་ནང་དུ་དགོ་སྤྱོད་བརྒྱ་པོ་ཆག་མེད་དུ་བབྱི་བ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་
ག་ཅུང་ཤས་ཐུན་བྱག་ཏུ་ལེན་ཞིང་། བྱེད་པར་སྤྱོད་སེམས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རང་

གིས་ཐུང་བའི་ཚོ་ག་རྒྱས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་སྟོང་བའི་དམིགས་ནཱ་དངོས་གཞི་བྱན་
བཞིའམ་གསུམ་དུ་ལེན་པར་བསྟོམས་ནས་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་བྲན་ཤེས་
རྒྱ་ཡན་དུ་མ་ཤོར་བར་ནར་མར་བསྟེན་པ་ལ་འབད་པ། འཁོར་བའི་སྤང་ཤས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
གཉེན་པོར། སྤྱིས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་དམིགས་ནཱ་གཙོ་བོ་གང་སྐབས་དང་འཁོར་བར་བྱན་གསུམ་
མམ་བཞེར་བསྟོམས་ནས་སྤྲ་མ་ལྟར་བྲན་ཤེས་བསྟེན་པ། སྤྲགས་ཐུང་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་
བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱན་བཞིའི་ནཱ་འབྱོར་ནཱས་སོ། །

འཁྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

གངས་པའི་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉེན་གྱི་ཐེང་བས་སྤྲུང་བྱས་པའི་རང་པའི་སྤྲུང་པའི་སྤྲུང་
 རྒྱུ་མཆོས་སྤྲུང་ཆོས་སྤྲུལ་ལོ་པཎ་ཆུམས་དང་ཀླུ་རིག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས།
 གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་དེ་རབ་ཀྱི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་
 སོགས་ཀྱིས་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཟས་སྤྲུང་བ་དང་། གང་མང་ཞིག་ས་རྩལ་གྱི་ཁོད་དུ་ཆེས་
 མཐའ་མཐུག་གི་གཟིམས་མལ་བཞེན་ལ་ཉེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་སྤྲུང་སྐྱོབ་དང་། གཅེས་ཉར་བྱེད་
 རྒྱ་ནི་འཕྲིས་མེད་ན་སྤྲུང་མེད་པའི་དུས་ཡིན་ཞིང་། དེས་རང་རིགས་བསམ་ཡོད་གང་མང་ཞིག་གིས་
 དེ་དག་བསྐྱར་དབང་དང་། དེ་བ་གཟུགས་བར་སྐྱུན་སོགས་ཀྱིས་འགྲེམས་སྤེལ་དང་། སྤྲུང་སྐྱོབ་ལ་
 རེས་བཞིན་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་དང་། ཡི་རང་གི་ལེགས་སོ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། ། རྒྱགས་
 གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། མི་རིགས་དེའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུང་ནི་མི་རིགས་དེའི་སྤྲུང་སྐྱོབ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ཉིད་དར་སྤེལ་དང་སྤྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱ་ཡང་། མི་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འོས་འགན་ཡིན་ན། བསམ་
 ཆོའི་རྒྱགས་སྤེ་དུ་སྤྲུང་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་དེ་དག་ནི། ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྩུང་ཡིན་ལ།
 མི་རིགས་འདིའི་སྤྲུང་སྐྱོབ་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

རྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལས་ཀྱང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སློགས་བཅ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད།
 ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། འབྲིར་བརྒྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཡིན་ནི་སྟོང་གསུམ་ནོར་གྱིས་བཀའ་སྟེ་སངས་
 རྒྱས་འབྱུང་ཐུག་བརྒྱུ་ལ་མཆོད་པ་ལུལ་བ་བས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་སོགས་
 ཀྱིས་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་སློགས་བཅ་དག་ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། འབྲིར་བརྒྱུག་པ་དག་གི་སྐད་ཡིན་
 དང་དགེ་མཆོད་ཀྱང་མཆོད་ལ། རྟོན་གཅན་ཀྱང་པོ་ཐུབ་པོ།

ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། ང་རང་སྐྱ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་ཁང་རྒྱུ་གི་སྐྱ་ཆུ་ལ་དེ་ཙམ་དག་འཛོམས་པུ་སྐྱ་ཆེན་པོ་བཞེངས་ཀྱང་དེས་གསུང་ནི་མི་འཕྱོན། དེ་ལས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་དཔར་བསྐྱུན་གྱིས་འགྲེམས་སྤྲེལ་བྱས་ན་བཟང་། ཞེས་ཆོག་ས་སྤྱ་བཀའ་གནང་བ་སོགས་གྱིས། ལྷ་ཆང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ང་ཆོའི་མི་རིགས་འདིའི་ཡབ་མེས་གོང་མ་དག་གི་ཤུལ་བཞག་དེ་དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། གནས་པ་བརྒྱད་འཛིན་སོགས་དང་། རང་རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཐུན་ཙམ་ཞུ་བ་ན་དགོངས་ཏེ། སེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་བླ་ཆོག་ས་སྤྱ་འབྲེད་དང་། སེར་བྱས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཆོས་སྤྲིག་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱས་པ་ལགས་ན། འདི་ག་ཙམ་སྤྲིག་ཁང་གིས་ཀྱང་གཙོ་བོ་བཀའ་བསྐྱེད་གཉིས་གྱིས་མཆོག་། གཡུང་རྒྱུད་བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་སྤྱ་མ་ཆད་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་དག་གི་བཀའ་ཙམ་གྱི་སྤྲེགས་བམ་དག །པར་བསྐྱེད་འགྲེམས་སྤྲེལ་དང་། ཞོར་དུ་གཞན་གྱི་ཤེས་རིག་ནང་འདེན། དེང་རབས་ཀྱི་ཆོས་པ་པོ་རྒྱན་གཞོན་དཔེར་མེད་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་པར་བསྐྱེད་འགྲེམས་སྤྲེལ་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ལས་གཞི་འདི་གཉེར་བ་ཡིན།

སྤྱིར་སློབ་གཉེར་པ་མང་པོས་ཤིག་དེབ་གཟུགས་ལ་མོས་པ་ཆེ་བ་དང་། དེབ་གཟུགས་ཀྱང་གང་མང་ཞིག་པར་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ཐོན་གྱིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་དཔེ་རིང་ལྟ་སྤྲིམ་བྱེད་མཁན་རྗེ་ཉུང་དང་། པར་ཤིང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་རྗེ་ཉུང་པོ་འབྲི་བཞིན་ཡོད་པས། པར་ཤིང་མང་པོ་ཞིག་མཛོད་ལུགས་སྤྱ་ས་རྒྱལ་གྱི་ཁྱོད་དུ་གཞིམས་འགོ་ཙམ་བཞིན་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་བརྗེ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་འོད་རླབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་འགྲོགས་ཏེ། ཆོན་ཆུལ་གྱི་ཤེས་རིག་རབ་དུ་དར་བས། མི་རྣམས་ཀྱི་སློབ་མོ་མི་ཤོང་པའི་དངོས་གཟུགས་གང་མང་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ལ་ཐོབ་ཤོར་དང་། པམ་ཉེས་འབྱུང་གིན་ཡོད་པའང་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན། eBook གས་སྤྲིམ་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་ཀྱི་བཟོ་ཆུལ་འདི་དར་བས། གཞིགས་པ་པོ་དག་ལ་སྤྲིམ་བདེ་བ་དང་། སྤྱོད་བདེ་བ། གཞུང་ཆོན་འཛོལ་སྤྱ་བ། འཁྱེར་བདེ་བ་སོགས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབང་བཀྱག་སྟེ། འབྲུལ་དེབ་

ལ་དགའ་མོས་རྩེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་དེས། འོག་སྤྱིང་གི་དཔེ་ཆ་ཉར་བའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གྲགས་
ཆེན་གང་མང་ཞིག་གི་གཏན་པ་མེད་པའི་སློ་སྤྲིག་ས་ཁྱང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལས་ལྷོག་བཅུག་
བའང་གང་འཆམ་བྱུང་ཡོད་ན། ང་ཆོ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་རྩེ་སྤྲིན་པར་བྱས་ཏེ་རང་རེའི་ཤེས་རིག་
གི་འོད་སྤང་། ལྷུ་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ལ་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་
རྒྱལ་ལྷུ་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཉམ་པ་ཡོང་སྤྲད་དང་། གཟིགས་པ་པོ་དག་གི་དགའ་མོས་དང་དུས་
བབ་དང་བསྟན་ཏེ། ང་ཆོས་ཀྱང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བྱས་ཏེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་གནའ་
དེང་གི་མཁས་པའི་བརྩམས་ཆོས་དག་eBook དང་ PDF སོགས་སུ་ཚཱ་སྤྲིག་བྱས་ཏེ་འབྲེམས་
སྤེལ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་གཞི་འདི་འདེམ་པ་ཡིན།

སྤྱིའི་ཆ་ནས་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་མཁས་དབང་སྡེ་མ་དག་གི་གསུང་རབ་
གསར་བསྟན་གྱིས་དེབ་གཟུགས་དཔེ་ཆ་དང་། ལྷོག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་ཀྱང་གང་མང་ཞིག་འཛོན་
བཞིན་ཡོད་ན་ཡང་། གསར་དུ་བར་བསྟན་བྱས་པའི་དེབ་གཟུགས་དང་ལྷོག་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་དག་
ལའང་ཆད་ལྷག་དང་ནོར་འབྲུལ། ལྷུ་ཆེན་པ་དག་གིས་རང་འདོད་དང་འོལ་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་གང་
བྱུང་བཅོ་བཙུག་བརྒྱལ་པ་སོགས། ལྷོ་གཏད་ཆོག་པ་དང་ཁྲུངས་དག་ལ། ལྷུ་དག་ཆད་ལྷན་སོང་
བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དེབ་གཟུགས་དང་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཅང་དཀོན་པའི་ཆོད་དུ་སྤྲང་བ་སོགས་དང་། ང་
ཆོའི་ལས་གཞི་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་བཀའ་བསྟན་གཉིས་དང་མཁས་དབང་སྡེ་མ་དག་གི་གསུང་རབ་དག་
ཚཱ་སྤྲིག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་དང་། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དམ་པ་སྡེ་མ་དག་གི་བྲག་རྩེས་གསལ་བའི་
བར་ཤིང་དག་གི་འཕྲིན་ལས་མཇུག་སྤྱད་ཀྱིན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས། ང་ཆོས་བར་ཤིང་གི་རྒྱན་ཡུན་
གནས་ལ་འབད་བཅོན་དང་། ཤིང་བར་ཀྱི་ནང་དུ་བར་ཤིང་ཆག་པ་དང་། ཡིག་འབྲུ་མི་གསལ་བ།
བར་ཡིག་པས་བྲི་ནོར་དང་བཞོས་ནོར་ཤོར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡིག་ནོར་རེ་བྲུང་ཡོད་ན་ཡང་། བར་
ཤིང་མང་ཤོས་ཤིག་ཚཱ་སྤྲིག་པ་པོ་རང་ཉིད་དམ། རིག་གནས་ལ་ནང་བྲན་རྒྱལ་བའི་མཁས་དབང་དང་
དམ་པའི་སྤྲེས་བྲུ་གང་མང་ཞིག་གིས་ལྷུ་དག་བཏང་བ་ཡིན་པས་གང་བྱུང་བཅོ་བཙུག་སོགས་བྱ་
རྒྱུ་མེད་པ་དང་། གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ནོར་ན་ཡང་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་ན།

གསུང་རབ་ལ་བསྐྱེད་དང་བཅོ་བཙུགས། ཐ་ན་དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་ལའང་
བཙུགས་ལྟར་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱུ་ལྟར་ཅ་དོན་རྒྱུ་འབྱེད་པ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་དང་དགོ་མཆན་
ཆེ་བར་མཛོང་སྟེ། ང་ཆོས་དཔེ་རིང་ཆད་ལྡན་ཞིག་མ་དཔེར་བཟུང་སྟེ་དེ་དང་བྱ་ཡིག་གཉིས་གཉིབ་
བསྐྱར་བྱས་ཏེ། མ་ཕྱི་རི་མ་རི་བཞེན་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོ་རྒྱུ་དང་། ཡིག་ཞོར་མཛོན་མཆན་ཅན་ནམས་
ཞོར་བཙུགས་བྱས་ཡོད་ན་ཡང་། འབྲུལ་དེབ་བཅ་ eBook གི་ནང་དུ་ཟུར་མཆན་བཞག་ཆེ་ཅུང་སྟབས་
མི་བདེ་བས། eBook གི་ནང་དུ་ང་ཆོས་ཞོར་བཙུགས་བྱས་པ་དེ་ཡིག་མཛོན་དམར་པོར་བསྐྱར་ཡོད་
ལ། PDF ཡི་ནང་དུ་ང་ཆོས་གང་ཞོར་བཙུགས་བྱས་པའི་མ་ཕྱིའི་ཡི་གེའས། ཞོར་ལྷག་ཏུ་ཐག་བཅད་
པའི་གཞུང་ཡིག་གམ་མ་ཕྱིའི་ཡི་གེ་དེ་མཇུག་དུ་ཟུར་མཆན་གྱི་ངོ་པོར་བཞོད་ཅིང་། ཞུ་སྒྲིག་པའི་
ཞོར་བཙུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་གཞུང་ཡིག་དངོས་སམ་གཞུང་དཔྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མི་ཞོར་བའི་ཆེད་དུ།
གོང་དུ་མཆན་མས་ཉགས་དང་། འོག་ཏུ་མཆན་གངས་སྐྱར་ཡོད་པས། གཞུང་དཔྱུས་སུ་ཤོར་དོགས་
དང་ཞོར་ས་མེད། མདོར་ན་ PDF ཡི་ནང་དུ་ཞུ་སྒྲིག་པས་ཞོར་བཙུགས་བྱས་ཡོད་པ་ཆང་མར་ཟུར་
མཆན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་ཞོར་བཙུགས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ལ་དོགས་གནས་ཡོད་ཆེ། ཟུར་མཆན་དུ་
གསལ་བ་ལྟར་གྱི་མ་ཡིག་དེ་ཚུར་བྲངས་ཏེ་འབྲེལ་བརྒྱབ་ཆོག་ཅིང་། བར་གཞིའི་ནང་གི་ཞུ་སྒྲིག་
པའི་ཞོར་བཙུགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུག་གྲངས་ཤིང་། ཟུར་མཆན་ལས་ཆད་ཉགས་ཅན་ནམས་ལུད། ཟུར་
མཆན་གཞན་དག་ཚུར་བྲངས་ཏེ་གཞུང་དཔྱུས་དང་སྐྱར་ན། གཞུང་དེ་དང་དེའི་མ་ཕྱིའམ་མ་དཔེའི་
དཔེ་རིང་དངོས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་འབྲུང་ངོ་། །འདི་ནི་གསུང་རབ་ལ་བསྐྱེད་དང་བཅོ་བཙུགས། ཐ་ན་
དམ་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཡིག་འབྲུག་ཅིག་ལའང་བཙུགས་ལྟར་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་དགོས་པའི་
ཅ་དོན་རྒྱུ་འབྱེད་པ་བྱས་པའང་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་པའི་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༠༢ པའི་ཆེས་

༠༥ ལ།

དཀར་ཆག

རོ་རློད་མདོར་བསྟུན།	ii
ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།	viii
༡། །རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྲ་བ་ བཞུགས་སོ། །	1
དང་པོ་༼རྒྱལ་བ་པོ་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད། ་༽ནི།	8
གཉིས་པ་དེས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོན་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི།	14
གསུམ་པ་གང་དུ་རྒྱལ་བའི་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི།	26
བཞི་པ་ནི་ལྷ་རྒྱལ་བའི་མདོན་རྟོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།	26
དང་པོའི་སྐྱོར་བ།	28
མདོན་རྟོགས་གྱི་སྐྱོར་བའི་ཡན་ལག་དང།	28
ཐོག་མར་ནི་ལྷ་རྒྱལ་བའི་རིམ་པ་དང།	28
གཉིས་པ་མ་ཐུན་རྟེན་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚོགས་ཞིང་མཚོན་ཅིང་སྟོན་པ་སོགས་ བཟུང་བ་ནི།	32
གསུམ་པ་ལ་འགལ་རྟེན་འགོག་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོན་པ་ནི།	43
གཉིས་པ་དང་པོ་སྐྱོར་བའི་མདོན་རྟོགས་དངོས་བཤད་པ་ལ།	64

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྲེར་བའི་ནལ་འབྱོར་ལྷག་མོས།	64
གང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ།	64
སྒོང་ལྷ་མ་ཞིག་ནས་སྒོང་བའི་བསྐྱལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་བར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་	
བསྐྱོམ་པ།	65
བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒོང་ཉིད་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པའི་དོགས་པ་དགག།	65
གཉིས་པ་སྒོང་ཉིད་རིམ་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།	79
གསུམ་པ་སྐབས་འདིར་སྒོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི།	85
གཉིས་པ་སྒོང་གྱི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་བར་དོན་རྗེའི་ས་བསྐྱེད་ནས་	
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པ་ནི།	90
གཉིས་པ་དེར་འཆང་བྱ་བའི་རྟེན་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལ།	142
ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་དགོང་པ།	142
འགྲོ་བ་གང་དང་མཐུན་བར་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ།	142
གཉིས་པ་དེ་དང་མཐུན་བར་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་ནི།	150
གསུམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱར་གཞི་སྒོང་བའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	165
གཉིས་པ་ལྷག་མོས་གྱི་མཛད་པ་ནི།	181
གསུམ་པ་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི།	183
བཞི་པ་ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ནི།	186
གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྲེར་བའི་ནལ་འབྱོར་དང་མིའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ།	198
དང་པོ་སྐྱར་གཞི་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་ཤེས།	199

གཉིས་པ་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	208
གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱལ་སྐྱོང་གི་མཉམ་ས་སྤྱད་པ་ལ།	222
དང་པོ་ཉ་སྒྲིབ་གཞི་མངལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཀློག་།	222
གཉིས་པ་དེའི་ཆ་གང་དང་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་སྐྱོམ་པ་ བཤད་པ་ལ།	229
དང་པོ་ཉ་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱལ་སྐྱོང་གི་མཉམ་ས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཀློག་།	229
གཉིས་པ་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་པ་སོགས་སྤྱད་གཞི་དང་སྦྱོར་ཚུལ་ བཤད་པ་ནི།	237
གསུམ་པ་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	240
བཞི་པ་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་ན་གྱིས་བརྒྱབ་ཞིང་མཉམ་ས་དཔལ་སྤུམ་བཞེགས་སྤྱད་བྱ་བ་ བཤད་པ་ལ་གཉིས་པ་ལ།	269
གཉིས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པ་ནི།	300
གསུམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ།	325
དང་པོ་ཉ་ཐུན་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཀློག་།	325
དང་པོ་ཉ་མ་ཐུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཀློག་།	325
གཉིས་པ་བརྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ།	331
དང་པོ་ཉ་རྟོག་པའི་བརྒྱས་པ་ཀློག་།	331
དག་གི་བརྒྱས་པ་ནི།	333
གསུམ་པ་ལྷ་བ་ལ་སྐྱུས་བསྐྱལ་བའི་དོར་བཞེངས་པ་ནི།	337

བཞེ་བ་དེ་ལ་བསྟོད་མཆོད་བདུད་ཅི་མུང་བ་གསུམ་ལས།	339
ལྷ་པ་ཉི་བར་བསྐྱ་བའི་ཆོག་ནི།	353
གཉིས་པ་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ།	354
དང་པོ་༼ལུས་བཏས་པར་བྱ་བའི་ཆོག་༽ནི།	354
གཉིས་པ་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི།	355
བཞེ་བ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་ལྟར་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ།	370
དང་པོ་༼ཐུན་བཞེ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཅི་ཙམ་ཞིག་བསྟོམ་པ༽ནི།	370
གཉིས་པ་དམིགས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་དངོས་ནི།	371
ལྷ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོད་བཤད་པ་ལ།	376
དུག་པ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི།	380
བར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....	390

༡༡། །རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་
 བསྐྱེད་ཅིང་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༡། །རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་པའི་ཅིང་པ་
 ལ་སློབ་པའི་ཚུལ། བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནམ་པར་བཤད་པ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་
 ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་མཁའ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཡི་
 ཞབས་ཀྱི་པད་མོ་དང་། འཕགས་མཚོག་ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པའི་
 ཞབས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་
 བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ལོ། །

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་། །དམིགས་མེད་བཅེ་བས་བསྐྱེད་པའི་ནམ་
 རོལ་གྱིས། །གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་འཛིན་པ། །བཀའ་བྱིན་མཉམ་མེད་
 དེ་ལ་མགོས་བྱག་འཆའ། །དག་ཅིང་འོད་གསལ་མཁའ་ལྷར་བྱི་མ་མེད། །དབང་པོའི་
 གཞུ་ལྷར་བྲངས་པའི་དོ་རྗེ་འཛིན། །ཟུང་འཇུག་ལྷན་སྐྱེས་དགའ་བའི་རོ་མོ་ཉིད། །འཁོར་
 མོའི་བདག་པོ་དེ་ཡིས་བདག་སྐྱོངས་ཤིག །མགོན་དེས་ཐབས་མཁའ་མཚོག་གི་ལམ་
 བསྟན་ཐིམ། །འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །ཁྱོད་སྤྲུགས་བདེ་

བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད། ཉེན་དང་བཞེན་པར་སྦྱལ་ལ་བདག་ཕྱག་འཆའ། །རྒྱལ་
བའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་ལ། །མཐའ་དྲུག་འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་དོན། །གསལ་མཛད་དོན་རྗེ་འཇིན་པའི་ས་བརྟེས་ལ། །སྦྱ་སྦྱབ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་
ལ་མགོས་ཕྱག་འཆའ། །སྦྱེ་ཤི་བར་དོ་རྒྱལ་བའི་སྦྱ་གསུམ་དུ། །སྦྱར་བྱེད་རྫོགས་
རིམ་ཐབ་མོའི་སྦྱིན་བྱེད་ལམ། །རྫོ་རྗེ་འཆང་དབང་ལྷ་མའི་མན་ངག་གིས། །རྒྱད་
དོན་གྲུབ་ཆེན་གཞུང་བཞིན་འདིར་བཤད་བྲ། །ལྟར་སྤང་ལམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་
བྱེད་པར། །རྒྱད་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཐབ་མོའི་ལམ། །གྲུབ་པ་མཆོག་བརྟེས་
འཕགས་པའི་མན་ངག་བཞིན། །ཤེས་འདོད་སྐལ་ལྷན་ཡོད་ན་གྲུས་པས་ཉོན། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་འཁོར་བ་ལས་བྲངས་ཏེ།
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཁང་བཟང་མཆོག་ལ་བཞག་པར་བཞེད་ནས། རང་རང་གི་སྐལ་བ་
དང་འཆོམས་པར། ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་བཀའ་སྦྱལ་བ་རྣམས་
ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཡང་། སྤགས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་
ལས་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བྱང་པར་གང་གིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། སྤགས་
ལའང་རྒྱད་སྟེ་རིམ་པ་བཞིར་ངེ་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ། དེ་དག་འོག་མ་འོག་མ་ལས་གོང་
མ་གོང་མ་བྱང་པར་གང་གིས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྟེ་ལ་ཡང་
པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
སུ་མེད་པའི་རྒྱད་ཡིན་པར་བྱང་པར་མེད་པའི་ཚུལ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་
ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་སྦྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐའ་དག་པར།

བདག་གི་སྒྲ་མ་དོན་མཆོད་དང་དབྱེར་མ་མཆོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་རྒྱས་
 བར་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ནི་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་ལ། རྒྱལ་བས་ལམ་
 ཀྱི་འཇུག་སྒོ་དང་། ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་ལྗེའི་རིམ་པ་མི་འབྲ་བ་དེ་སྟེང་ཅིག་གསུངས་པ་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཡང་ཅ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་པ་ན་དོན་མེད་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་
 བར་བཞུག་ཅིང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཨེ་མ་ཉོ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་
 བའི་ཐབས་འདི་ཡིན། །རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ཕྱི་མར་གྱུར། །གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་
 རྒྱུད། །ཅེས་དང་། འདི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་དོན་ཆེ་བས། འདིའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་
 ཐུན་བཞིའི་རྣམ་འབྱོར་བྱེད་པ་དང་། ཉན་པ་དང་འདྲི་བ་དང་འདོན་པ་དང་། མཆོད་པ་
 བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་འདིའི་ལམ་སྒོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་པོ་དང་། དེ་གང་གིས་མཐོང་བའོ།
 ཐོས་པའོ། ཐུན་ཅིང་རེག་པ་དང་། དད་ཅིང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཅེས་ཞིག་ཡན་
 ཆད་འདྲིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་དོན་མེད་པའི་མཆོད་དང་འབྲ་བར་བཞུགས་
 བས་བདག་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཅ་བའི་རྒྱུད་ཉིད་
 ལས་ཀྱང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དོན་མཆོད་གི་
 ས་བརྟེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འདུས་པའི་ལམ་མ་རྟོར་བར་སྟོན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་
 ལྷན་ན། མཆོད་ཅིང་ཕྱག་འཆོལ་བ་དང་། འདི་ནི་བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་འབྲིན་བར་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱ་
 མཆོན་དུ་འདུས་པའི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་བར་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཐབས་མེད་བར་གསུངས་
 ཏེ། འདི་ནི་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས། དབང་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་དོན་ཡི། །སྒྲོབ་དཔོན་

ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །སྤྱོད་པ་བཅུ་ལྔ་ཡི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་བཞུགས་པས། །དུས་
གསུམ་དུ་ནི་མངོན་ཐུག་འཆེལ། །ཞེས་སངས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་དང་པོ་ལམ་ལ་སློབ་པའི་
ཆེ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་མ་ལ་བྱིས་སངས་རྒྱུ་ནས་ཀྱང་ཐུག་འཆེལ་བར་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་འདུས་པའི་ལམ་མ་རྟོག་བར་སྟོན་པའི་རྩི་སློབ་དཔོན་
ཅམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །གཞན་ཡང་འཇམ་དབུ་ལྔ་ཡི་ཞལ་གྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་།
སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་འདུས་པའི་རྒྱུ། །གསང་ཆེན་གསང་བ་ཆེས་གསང་བ། །ཤོང་
ན་མེད་པའི་ལུང་ཆེན་པོ། །ཞེས་བསྟན་ཤིང་། །བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོ་གནས་མི་གནས་
ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། །འདི་དོན་ན་
བར་འཕོ་བྱེད་པ། །གང་གི་དུས་སུ་གནས་པ་དེར། །སངས་རྒྱུ་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
ཀྱང་། །གནས་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །བརྒྱུད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཆད་པས། །སངས་
རྒྱུ་བསྟན་པ་རྒྱབ་པ་བྱ། །ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །གསང་བ་གྲུབ་
པ་ལས་ཀྱང་། །དབུ་ལྔ་ལྟ་བུ་འདུས་ལས་མཆོག་གཞན་མེད། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་རིན་
ཆེན་གྱུར། །སྤྱིང་པོ་ལས་ནི་སྤྱིང་པོ་མཆོག་ །རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་སྒྲ་མའི་སྒྲ། །བསྟན་དང་
བཤད་པ་རྣམ་གནས་ན། །རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཉིད། །འདུས་པ་གང་གིས་
མི་ཤེས་པ། །དེ་ཡིས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་འབྱུང། །ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་
ཅིང་། །མི་ཤེས་རབ་རིབ་སེལ་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱུ་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག་ །དབུ་ལྔ་
འདུས་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །རྣམ་ཏོག་དུ་མས་བཞུགས་པ་ཡིས། །རྩོངས་པ་དངོས་
གྲུབ་འདོད་གྱུར་པ། །མཁའ་ལ་ཁུ་ཚུར་བརྟེན་པ་དང་། །སྤྱིག་སྤྱིའི་ཚུ་ལ་འཁྱུང་བ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། །སྟོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། །རྒྱུད་སྟེ་གཞན་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་དང་།

མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་པས། རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་མོའམ་མཚོག་ཡིན་
 པར་གསུངས་ལ། རྒྱུད་འདི་རང་གི་སྒྲོར་དུ་མ་བད། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་མཚོག་
 ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ། དམར་ནག་གི་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འདུས་པ་
 སྟེ། །མ་གྲུང་འགྲུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནག་
 པོ་སྒྲོན་པས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་འདུས་རྗེས་ལམ་གྱིས་ནི། །རིམ་བཤག་ཉིས་ཀའི་རོ་བོ་
 ལ། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་ལྷག་ཡིད་འོང་། །རྒྱུད་རྣམས་ཀུན་སོན་གཙོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ།

འདི་ལྟར་རྒྱུད་སྡེ་དང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ལས། གསང་བ་
 འདུས་པ་མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་དང་། འདི་ཡི་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མཚོག་
 གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་བ་དང་། རིམ་བཤག་ཉིས་ཀ་ལ་འདི་མཚོག་ཏུ་
 གྱུར་པར་གསུངས་པའི་ཚུ་ལ་རྣམས་ལ། ཚིག་ཅུ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་རྟེན་པའི་
 སྒོ་ནས་ལམ་འདི་ལ་དད་པ་བརྟེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དང་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་རང་རང་གི་ཆེ་བ་དབྱུང་བའི་ཁ་ཟིན་རེ་འོང་བ་སྐྱི་ལྷགས་ཡིན་པས། འདིའི་
 བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པ་ཡང་ཚུ་ལ་དེ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་པའི་མ་བརྟགས་པའི་པོ་ཚོད་དང་།
 བ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་
 ལོགས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས། རྒྱ་གར་མཁས་པ་སུ་ལ་ཡང་མ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐྱབ་
 བྱེད་ལྟར་སྤང་རང་འབའ་ཞིག་གིས། རང་ཉིད་རྒྱུད་གང་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་དེ་གཉིས་མེད་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལོགས་པར་སྐྱབ་པའི་སྤྲོད་པོ་མེད་པའི་བཤད་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་
 སྤངས་ཏེ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དགའ་བ་བཞེ་

ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྒྲིག་དང་། དེ་དག་བསྐྱོམ་བས་ཆེ་འདིར་འཁོར་རྒྱ་ཞེས་སོགས་
 གྱི་ཆེག་ཙམ་ལ་ཡིད་ཆེན་པའི་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། དགའ་བ་བཞི་ལ་སོགས་པ་
 དེ་དག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མེད་མི་རུང་ཡིན་མོད་གྱི། ཆེ་འདིར་འཁོར་རྒྱ་བ་ལ་ནི། ཁ་སྐྱོར་
 ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཆེ་འདིར་
 འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་བྱུང་བའི་ལུས་འདི་སྐྱེ་དེར་འབྱུར་
 འགྲོ་བ་ནི་ལོངས་མེད་ཅིང་། འདི་སྤངས་ནས་སྐྱེ་དེ་ཐོབ་བ་ལ་ནི། ཆེ་བཟེས་ནས་ལུས་
 འདི་སྤངས་ཏེ་སྐྱེ་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ཆེ་འདིར་འཁོར་རྒྱ་བའི་རྣམ་གཞག་ཉམས་ལ།
 ཆེ་མ་འཕོས་པར་ལུས་འདི་སྤངས་ཏེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་དེ་སྐྱུབ་པ་ཡིན་
 བ་ནི། སྐྱེ་དེ་རིགས་འབྲེེ་རྒྱ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པས། རིགས་འབྲེེ་རྒྱ་རི་འབྲ་
 ཞིག་ལས་སྐྱུབ་པ་དང་། མ་དག་པའི་ལུས་འདི་གཉེན་པོ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འདོར་བ་
 དང་། འདི་དོར་ནས་ལོངས་སྤྱོད་སྐྱུབ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་
 ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལམ་དེ་དག་སྐྱུབ་དགོས་ཀྱི། རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་
 པ་འབྱུང་བའི་གཞི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སེམས་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ལ་གནས་པ་འདི་
 ཀ་གོམས་པར་བྱས་པས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་
 འཁོར་རྒྱའོ། །ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། མཚན་དཔེ་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་གང་ཡང་མེད་
 པའི་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱུས་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཅན་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་མོད་གྱི།
 ཆེ་འདིར་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐྱེ་མ་དག་པའི་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་བསྐྱུབ་པའི་
 ཚུལ་ནི། དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུ་དུ་ཆེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུབ་
 ཡབ་སྐུས་ཀྱི་མན་ངག་གིས་གསལ་བར་བྱེ་བ། ཡང་དག་པའི་སྤྲོ་མ་གཉིས་པར་བྱས་

པའི་བྲིན་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་ཀྱི། རྒྱུད་སྡེ་གཞན་ལས་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་སོགས་
རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་། མ་དག་པའི་ལུས་འདི་སྤངས་ནས། ཆོ་འདིར་མཆན་དཔེས་
བརྒྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱུབ་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་མི་རྒྱས་པས་རྒྱུད་གཞན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་མཐའ་ཆོད་པའི་ངེས་པ་
རྟེན་དགོས་ཏེ། དེ་རྟེན་ན་ནི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་གསུང་རབ་ཀྱང་ཀྱི་མཆོག་དང་།
ལམ་འདི་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་མེད་པར་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་ལ།
ཚུལ་དེ་མ་གོ་ན་ནི། སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་འདིར་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
སྐྱེ་སྐྱུབ་ཚུལ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཅན་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྤྲགས་སྒྲ་མེད་ལ་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་
པར་སྤྲས་ཀྱང་། རང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅིའང་མེད་པར། གཞན་ཀྱི་ཆོག་རྗེས་འབྲངས་པའི་
གཤམ་ལ་རྒྱགས་ཅན་ཡིན་པས། སྤྲོད་པོ་ཅིའང་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ལམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ལ་ནི། བདག་གི་དཔལ་
ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་གི་ཆོ་ག་
དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱུབ་ཐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་། དེ་ཉིད་སྤྱང་གཞི་དང་སྟོར་ཚུལ་གསལ་
བར་མཛད་པ་རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད། རྟོགས་རིམ་ཀྱི་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ་
གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཁྲིད་ཡིག་དོ་སྟོད་དང་བཅས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཀྱང་།
སྐྱུབ་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་སོགས་ཞིབ་ཏུ་
བྱེ་བ་མ་མཛད་པས། རྟོ་དམན་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོ་མཆོག་ཏུ་རྟོ་
པ་དག་གི་འང་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་དག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་
པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྗེ་སྒྲ་མའི་གསུང་དག་མ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱུབ་

པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པའི་རིམ་པ་དང་བཅས། མན་ངག་གིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པར་
བྱའོ།

འདི་ལ་དྲུག །སྐབ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེས་རྫོགས་རིམ་གྱི་གོང་དུ་བསྐྱེད་
རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་གནས་གྱི་མཚན་ཉིད། རི་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་མངོན་རྟོགས་གྱི་རྣམ་གཞག། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་ཚད། མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ །སྐབ་པ་པོ་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད། །ཞེ།

རྒྱ་དོ་རྩེ་ཐེང་བ་ལས། སྐབ་པ་པོ་རྟེན་ཏན་གང་ལྟན་ན། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱ་དེ་གྱི་
སྒྲིབ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་རྩེ་རྩེ་ཐེང་བ་ལ་ཐོག་མར་འབྱུག་པའི་རྟེན་ལ་རྩེ་འབྲེ་ཞིག་
དགོས་པ་རིམ་པའི་ལན་དུ། དད་ཅིང་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་གྲུས། །ཏྲག་ཏུ་དགེ་བའི་ལམ་ལ་
གནས། །རྟོག་པ་ངན་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །ལུང་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། །གསོད་པ་དང་
ནི་འཆེ་བ་སྤངས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདོན་པའི་སྒོས། །ཀྱན་ཏུ་བཙོན་དང་ཡང་
དག་ལྟ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ། །དད་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་མ་བཟང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་ནི་དང་པོ་ནས་རང་འབྱུངས་སུ་མི་འབྱུང་བས། སྒོ་
ལེགས་པར་སྐྱུངས་ནས་བསྐྱེད་དགོས་ལ་སྒོ་སྒྲིབ་བའི་རིམ་པ་ཡང་། དང་པོར་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ནས་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་བ་དང་། རྟེན་དཀའ་བ་
དང་། རིང་དུ་མི་གནས་པ་དང་། ཞི་ནས་ཀྱང་ལས་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་འབྱུངས་

ཚུལ་ནམས་རྒྱད་ལ་གོ་བ་རྒྱུ་ལ་ལུས་པའི་སྤྱོད་བའི་མ་སྐྱེས་བར་དུ་བསྐྱོམས་
ནས། དེའི་མ་སྐྱེས་བར་པའི་སྐྱེས་པའི་མཆོད་ཉིད་ཆང་བའི་ལེགས་པར་སྐྱེས་།
དེ་ནས་ལས་ལྟུང་ལ་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པ་ལ་འབད་ནས་དགེ་སྤྲིག་ལ་སྦྱང་དོར་སྤྲོ་
སྤྲོ་བ་ནས་བསྐྱེད། དེ་ནས་འཁོར་བ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་ལེགས་པར་
བསམས་ནས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྐྱེ་བར་བྱ།

དེ་ནས་རང་ཉིད་སྤྲིད་པའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་སྤྲིག་བསྐྱེད་གྱིས་མཐར་ཚུལ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་འོན་ཏེ་གྱི་མ་གྲགས་ཡིན་
ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པའི་མན་ངག་ལ་སྒོ་རིང་དུ་སྐྱེས་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་གདོན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བཙོས་མ་མ་ཡིན་པ་གོ་ཡུལ་དུ་མ་
ལུས་པ་ཅིག་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་འབད་དགོས་ཏེ། འདི་སྐྱེས་ན་ཐེག་ཆེན་པར་
འགྱུར་ཞིང་། དེས་ཐེན་པའི་དགེ་བ་གང་བྱས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འགྱུར། འདིའི་
སྤྱོད་བའི་ཚུལ་མ་མ་སྐྱེས་ན་གང་ཟག་དེ་ཐེག་ཆེན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་མེད་
ཅིང་། དེས་མ་ཐེན་ན། སྤྱོད་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་ནམས་པར་དག་པས་རྒྱས་ཐེབས་པའི་སྐྱོན་སྤྱོད་
དེ་གྱི་ལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་པ་དང་། སྤྲིག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་གི་ལམ་
སྐྱོམས་པ་སོགས་ལ་ཇི་ཅུང་འབད་ཀྱང་། གསང་སྤྲིག་གྱི་ལམ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྱུར་
བ་ལྟ་ཞོག ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བཞག་གིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། སྤྱོད་
ཉིད་མཐོན་སྤྲིག་དུ་རྟོགས་པ་ནི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པས། ལམ་དེ་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་སོང་མ་སོང་ཀྱན་རྩོམ་སེམས་བསྐྱེད་འདིས་བཞག་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། སེམས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་དུ་སྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་དགོས་

ཀྱི་སྒོ་མ་སྤྲངས་པར། དབང་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར། སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་
ཀྱིས་བཟུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་གི་རྗེས་སྒོ་མ་ཅམ་གྱིས་སེམས་འདི་སྒྲེན། ལམ་
གཞན་ནམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བས། ཉི་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
རྒྱད་ལ་སྒྲེན་ཅུས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་བས་ན་སྒོ་དེ་སྤྲང་བ་མ་སྒྲེས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྲངས་ནས། དེའི་མཐུས་བྲངས་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ནམས་ལ་སྒོ་བ་འདོད་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲེས་པ་ན།
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་ཆོ་གས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཟུང་སྟེ། སྒྲོད་པ་ཕྱིན་དུག་ལ་ལེགས་
པར་སྒོ་བ་བ་ཉིད་དོན་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བས་ན་སྤྲངས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ལམ་སྤྱོད་མོང་བ་ལ་སྒོ་སྒྲོད་བ་ཉིད་
མན་ངག་གི་མཆོག་དུ་བྲངས་ཤིག །སྤྲངས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐབ་མོ་སྒོ་བ་མ་སྒྲོད་དུ་མི་
རུང་བ་ལ་བཤད་ན། སྒོ་བ་མ་འདི་ཕྱིར་སྤྲང་བ་དང་། སྒོ་བ་དཔོན་རང་གི་རྒྱད་ལ་ལམ་
སྒྲེ་བ་དང་དངོས་བྱུང་འབྱུང་བ་ཆེས་རིང་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཏེ། རྒྱད་དོན་རྗེ་ཐེག་པ་
ལས། རི་ལྷར་སང་གའི་འོ་མ་ནི། །ས་ཡི་སྒྲོད་དུ་བཞག་མི་བྱ། །དེ་བཞིན་ནལ་འཁྱོར་
ཆེན་པོའི་རྒྱད། །སྒོད་མིན་དག་ལ་སྤྱིན་མི་བྱ། །སྒོ་བ་མ་སྤྲང་ཅིག་དེ་ལ་འཆི། །འདི་
དང་པ་རོལ་དུ་ཁྱི་སྤང་། །སྒོད་མིན་མན་ངག་རབ་བཤད་ན། །སྒོ་བ་དཔོན་དངོས་བྱུང་
ཉམས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ལག་ན་དོན་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱད་ལས་
ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་པ་ལ་དབང་མི་བསྐྱར་བར་གསུངས་
ཤིང་། སྒྲོད་བསྐྱས་སུ་ཡང་། སྤྲངས་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་དགོས་ཀྱི་ཅིག་
ཅར་དུ་འཇུག་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་འོག་དུ་རིམ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ། དང་པོར་

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པའི་བསམ་པ་ལ་བསྐྱབས། དེ་ལ་ལོ་བས་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་དང་།
དེ་ལ་ལོ་བས་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་སློབ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་
པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་
མང་བས་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱལོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱེད་རིམ་པ་དེས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་ཐོག་མར་དབང་བསྐྱར་
བ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། རྒྱུད་སྤེལ་ནས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ། ལམ་བསྐྱོམ་པ་
དང་། རྒྱུད་དང་མན་ངག་མཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་བྱུང་བྱུ་འབྲུབ་ངེས་པ། ལྷ་མ་མཆོན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལས་སྐྱེད་རིམ་སྤྲུགས་ལ་འཇུག་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ལྷག་
ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། དང་པོར་རེ་ཤིག་གང་ཆེ་སློབ། །ལན་ཅིག་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
བསྐྱར། །དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་པ་ཡི། །ངེས་པར་སློབ་བྱུང་བཤོ། །དབང་མེད་ན་
ནི་དངོས་གྲུབ་མེད། །བྲེ་མ་བཅོར་ཡང་མར་མེད་ལྟར། །གང་ཞིག་རྒྱུད་ལུང་ར་རྒྱལ་
ཀྱིས། །དབང་བསྐྱར་མེད་པར་འཆད་བྲེད་པ། །སློབ་དཔོན་སློབ་མ་ཤི་མ་ཐག། །དངོས་
གྲུབ་ཐོབ་ཀྱང་དཔྱལ་བར་འཁྲོ། །དེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །སྐྱེ་མ་ལས་ནི་
དབང་ལོད་ལྷ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་རྩོམ་སྤེལ་བ་ལས་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གཙོ་བོ་
སྟེ། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཉག་ཏུ་གནས། །ང་ཡིས་རི་བཞིན་དོན་བཤད་ཀྱིས། །དེ་
བྱིར་ཐོག་མར་ཡང་དག་ཉོན། །ཐོག་མར་སློབ་མ་གང་གི་ཆེ། །སློབ་ལྟར་ཡང་དག་དབང་
བསྐྱར་ན། །རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །དེ་ཡི་ཆེན་སློབ་བྱུང་འབྲུར། །ཡང་
དག་དབང་བསྐྱར་ཀྱིས་དཔེན་ན། །སྐྱབ་པོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཤེས་ཀྱང་། །སློབ་དཔོན་སློབ་
མ་མཆོངས་པར་ནི། །མི་ཟད་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་འཁྲོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་

སངས་རྒྱལ་ཐོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ལས་
གསུངས་པས། ཐོག་མར་སྒོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་དབང་ཉོན་པ་གལ་ཆེ་ལ། དབང་
ཡང་ཐོག་མར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཤིང་། དེ་ནས་བྱམ་དབང་ལ་སོགས་དབང་
བཞི་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲངས་པ་དགོས་ཀྱི། ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་ཤིང་། བྱམ་
དབང་མ་བསྐྱར་བར། དབང་གོང་མ་གསུམ་ཙམ་བསྐྱར་བ་ནི་འིན་ཏུ་སྤང་བར་བྱ་
སྟེ། མཉམ་སྦྱོར་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་ཤིང་། །དམ་ཆོག་ནམས་ཀྱང་
སྤངས་པ་དང་། །གསང་བའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས། །བསྐྱབས་ཀྱང་ཅིང་མི་འབྱུབ་
པོ། །ཞེས་དང་། །གུང་ལས་ཀྱང་། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་ཞུགས་དང་། །དབང་བསྐྱར་
མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །གང་གིས་རབ་གནས་མ་མཐོང་ཞིང་། །གང་གིས་སྦྱིན་
སྟེག་མ་བྱས་ན། །འཛིག་ཉེན་འདི་དང་གཞན་དུ་ཡང་། །དེ་ལ་དངོས་བྱུང་མཆོག་ཉིད་
མེད། །**ཞེས་**¹དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། སྤྲུགས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་
བར། །གང་ཞིག་རྣལ་འབྱོར་བ་ཉིད་འདོད། །མཁའ་ལ་ཁུ་ཚུར་བརྟེན་པ་དང་། །སྦྱིག་
སྦྱིའི་ཚུ་ནི་འཕྱང་དང་མཚུངས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་
མཐའ་ལས་པ་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པར་སྤྲུགས་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བར་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་གང་དུ་ཞུགས་ནས་ལྟ་དོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཡིན་གྱི།
ནྟ་ག་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་
ཤིང་བྱམ་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་མ་བྱས་པར་དབང་གོང་མ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་
བ་ནི་གཞུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །རང་གིས་དང་པོར་དབང་ཞུ་བའི་

1 དབུ་ཞབས་ཀྱང་ཏུ་ཆོག་སྤང་ཞིང་སོགས་ཀྱི་འདྲི་སྤངས་པལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་སུ་འབྱུང་ཞིང་དེང་དུས་ཀྱི་འདྲི་ལྷགས་འདི་ལ་མི་མ་བྱན་ཡང་
མ་བཅོས་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

ཆོ། སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་འདི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནམས་ལ་སྤྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དམ་ལ་བཞག་ཅིང་། ཚུལ་དེ་རྒྱུད་དང་དཀྱིལ་ཆོག་ཆད་ལྡན་དུ་
 མ་ཞིག་ལས་གསུངས་པས། ཚུལ་དེ་དང་འགལ་བའི་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་ཉེས་པར་
 འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་སྤྲོ་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་པ་ཡོད་
 བ། ཡོངས་སུ་མ་སྤྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ། གསང་བ་བསྒྲགས་པའི་ཙུང་ལྟར་དུ་ཡང་འགྱུར་
 རོ། །གཞན་ཡང་། བྱམ་དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་གསང་དབང་བསྐྱར་དུ་བྱུང་ན། གསང་
 དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། དེ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་
 བཞི་བ་བསྐྱར་དུ་བྱུང་བ་དང་། རིག་པའི་དབང་ལྡན་མ་བསྐྱར་བ་ལ་རྡོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དུ་བྱུང་བ་སོགས་སུ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་
 ཞུགས་ཤིང་། བྱམ་དབང་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་པ་ལ་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་གྱང་། དེས་
 དབང་གོང་མ་ཐོབ་པའི་གོ་ཡང་མི་ཆོད་ཅིང་། དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྟན་ན་དབང་གཏན་
 མ་ཐོབ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྟན་པ་དང་ཁྱད་མེད་པས། དཔོན་སློབ་ཐམས་ཅད་དཔྱུལ་
 བ་མི་བཟད་པར་འགྲོ་བའི་སྤྲོ་བ་ཐམས་མཆོག་ཡིན་པས། ཟང་ཟིང་ཆ་སྤྲོ་མོ་ཙམ་དང་།
 སློབ་མ་བསྐྱར་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་དབེན་བཅོས་ནས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་
 ཡུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །དེ་བས་ན་དང་པོར་ཐེག་པ་སྟན་མོང་གི་བསམ་པ་ལེགས་པར་
 སྤངས་པ། འུན་རྒྱལ་སྤྲོ་མོ་རེ་ཙམ་དང་། སློབ་དཔོན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་མ་མི་
 མཁས་ཤིང་། བསྟན་སོགས་དག་པར་མ་བྱས་པས། ཆོ་ག་གང་བྱུང་བྱུང་བྱས་པའི་
 གཟུགས་བརྟན་ལ་དབང་དུ་ཐ་སྟོད་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི། དབང་རྒྱུད་སྟེ་དང་

མཐུན་པ་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པས་རྒྱ་དུ་བྱུང་བར་བྱས་པ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་
ལེགས་པར་སྒྲིམ་པའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་དེས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིམ་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲིམ་དགོས་པར་བསྐྱན་པ་
ནི།

དེ་ལྟར་དབང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དེས། ལམ་ལ་སྒྲོབ་པའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་བྱ་སྒྲིམ་ན།
དབང་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད། ལམ་གང་ལ་སྒྲོབ་ཀྱང་། དབང་གི་དུས་སུ་རི་ལྟར་ཁས་སྐྱེད་ས་
པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ཁས་སྐྱེད་ས་པ་
ཅམ་ལ་མ་བཞག་པར། སྒོག་ལྟར་དུ་གཅེས་པར་བསྐྱེད་པ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས། དེ་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་མན་ངག་བསྒྲིམས་ན་དངོས་གྲུབ་
འགྲུབ་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་སྒྲིམ་ཡལ་བར་དོར་ནས་བསྐྱེད་པ་མང་པོར་འབད་
ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། སྒྲིམ་འགྲུང་ལས། རི་ལྟར་ཉི་བར་བསྐྱན་པ་བཞིན། ཁྱི་ནས་དམ་
ཆོག་སྐྱོད་པར་བཅོན། སྒྲིམ་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱན་ལས་ནི། འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་བསྒྲིམ་
རིམ་གྱིས། ཡང་དག་མན་ངག་ཕུན་ཆོགས་གྱིས། འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་གཞན་དུ་
མིན། ཞེས་དང་། རྩོམ་ཅེ་མོ་ལས་ཀྱང་། བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་ཟག་དག་ཏུ་ནི། ཅི་སྟེ་མངོན་
པར་བཅོན་བྱས་ཀྱང་། གང་ཟག་བཞིན་པའི་འཛིག་ཉེན་དུ། བསྐྱེད་པ་ཀྱང་འགྲུབ་པ་ཉིད་
མི་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་དང་། བེ་ཆོམ་ལྡན་པ་ཉིད་དང་ནི། བཀའ་
བཞིན་དུ་ནི་མི་སྐྱོད་པ། གད་པ་མེད་ཉིད་འགྲུབ་མི་འགྱུར། ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་

བ་གསུངས་པས། རྣོ་མ་འབྱུང་ལས། རི་ལྷར་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་བཞིན། རི་ལྷ་དངོས་
གྲུབ་མཆོག་འདོད་ན། སློག་ནི་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཡང་སྤྲ། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱང་
སྤྲ། རྟག་ཏུ་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བ་ལ་
འབད་བར་བྱ་ལ། དེ་ལྷར་འབད་ན་ནི། དམ་ཆོག་ལྷ་བ་ལས། གལ་ཏེ་ལྷར་བ་མེད་ལྷར་
ན། སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ། རེས་དང་། རྣོ་མ་གྲོལ་ཆེ་བས། མ་བསྐྱོམས་ལྷར་
ཀྱང་ལྷར་མེད་ན། སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ། རེས་པ་ལྷར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྷར་དམ་ཆོག་རྣོ་མ་བར་དག་པ་ལ་གནས་པ་དེས། ལམ་རིམ་བ་གཉིས་སྟོན་
བའི་སྟོན་དུ། རིམ་གཉིས་རི་ལྷར་སྟོན་ཚུལ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་
ཤེས་རབ་གྱིས་མཐའ་ཆོད་པར་སྦྱང་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་རི་ལྷར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
གོལ་ས་དང་བཅས་པ་གང་ཡང་མི་ཤེས་པས། ཉམས་སུ་སྦྱངས་ཀྱང་འབད་བ་འབྲས་
བྱ་མེད་པའམ། འབྲས་བྱ་མི་འདོད་པ་འབྱིན་པ་གང་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟེ་
བས་ན། གྱི་རྟོག་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་སུ་ཉིག་ཐེང་བ་ལས། སྟོ་གོས་མེད་ལ་ཐོས་མེད་མ་
ཐོས་པ་ལའང་བསམ་པ་མེད། གཉིས་བྲལ་རྣལ་འབྱོར་མེད་ཅིང་རྣལ་འབྱོར་བྲལ་
ལའང་དངོས་གྲུབ་མེད། རེས་དང་། རིམ་ལྷའི་དཀའ་འགྲེལ་དོན་གསལ་ལས། ཐོས་པ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་སྟེ། བསམ་པ་དང་ནི་གཉིས་པོ་ཡོད་ཀྱང་ན། སྟོན་པ་
ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན། རྟེ་ལས་དངོས་གྲུབ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། སྟོ་དང་ལྷན་པས་འདི་
ལྷར་བསམས་ནས་ནི། ཐོག་མར་ཐོས་པའི་དོན་ལ་འབད་བ་ཡིས། རྟག་ཏུ་བཙོན་པར་
བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ། རྟེ་ཡི་ལག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་འཛོལ། གང་ཞིག་ཆོག་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་གྱུར་པ། རྟེ་ཡིས་དོན་ནི་རི་ལྷར་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རིམ་ལྷ་ལས་

[illegible]

དེ་བས་ན་ཅ་རྒྱད་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྒྱས་བཏབ་པ་དེ། བཤད་རྒྱད་
 གྱི་སློབ་ས་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་དོན་གསལ་བར། གྲུབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་འབྲེང་
 བེས་པའི་སྒྲ་མས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཞལ་གྱི་མན་ངག་ལས་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་
 གྱི། རྒྱད་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཙམ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་མངས་པའི་
 སྤྱིང་པོ་འགའ་ཞིག་ན་བནས་བརྒྱད་པའམ། དེ་ཤོག་ཤིལ་ལྟ་བུ་ཆུང་ཆུང་གཅིག་ཏུ་
 བཞོད་ནས་ཆུང་དུ་སྐྱས་པ་ལ་མན་ངག་ཏུ་གོ་ཞིང་། དེ་འབྲ་གང་ལ་ཡོད་པ་སྒྲ་མའི་
 མཆོག་ཏུ་བཟུང་སྟེ། འབད་བས་བསྟེན་ནས། མན་ངག་དེ་རྒྱད་དང་རྒྱ་གཞུང་ཀྱིས་
 དག་དང་བསྟན་པ་ན་རྒྱབ་འགལ་དུ་སྤོང་ཡང་། འདི་ཉིད་མན་ངག་ཡིན་པས་དེ་ཀྱིས་

1 བརྟེན་

སྤྱི་བཤད་པ་ལས་མཆོག་གོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ནི། རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་མིང་
 ཅམ་ཡང་མེད་པར་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས་དུག་བཞིན་དུ་སྤང་བར་
 བྱ་ཞིང་། མན་དག་སྤྲོ་མས་བསྟན་པ་དེའི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་པ་ན་རྒྱུད་དོན་ཟབ་མོ་སྤར་
 མ་རྟོགས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་གྲོགས་སྤྱི་འགྲོ་ཡིན་འདུག་ན་མན་དག་མཆོག་
 ཏུ་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཟབ་ཤོས་ཀྱང་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་དག་
 ན་བཞུགས་པ་ནམས། སྤྲོ་མ་དམ་པའི་མན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། རྟོ་
 ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱུད་དོན་ལ་མཁས་པའི་སྤྲོ་མ་མཉམས་པར་གྱིས་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་
 འབད་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་སྤྱི་ལེན་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་
 བྱས་པའི་འོག་ཏུ། འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྤྱན་པ་འབྱར་བ་ལྟར་དོན་མེད་པའི་བྱ་བ་ཐམས་
 ཅད་བཅོམ་ཆོད་དུ་སྤངས་ནས། སྤྱིས་བྱའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་གྱིས་རིམ་བཤག་ཉམས་སྤྱི་
 སྤང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་རིམ་བཤག་ཉམས་གོ་རིམ་རྗེ་ལྟར་དུ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་སྤྲོ་མ་ཁ་
 ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་ནི་བྱན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྤྱི་བཤད་པ་ཅམ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ། རྒྱལ་བས་
 གཏུལ་བྱ་སྟོང་མན་པ་དག་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་
 བེ། དང་པོ་ནས་རྟོགས་རིམ་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱགས་
 སྤྲོ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་
 ཀྱི་ལྟ་ཡི་ནལ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཤིང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་
 གསུམ་ལ་རྟོགས་རིམ་ནི་མེད་པས། སངས་རྒྱས་ཐོས་པའི་རྒྱ་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
 ཐེག་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཅི་འདྲ་མེད་དོ། །ཞེས་

སྤྱི་དགོས་པ་ས་དེ་འདྲ་བའི་གསང་སྤྱགས་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །བསྐྱེད་
 རིམ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན་བྱམ་དབང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་
 ལྟ་ཅི་སྟོན། དེས་ན་རིག་པའི་དབང་ལྡན་རྒྱུ་ལ་བ་རིགས་ལྟ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་པ་འཛོག་
 ཅིང་། དེའི་གོགས་ཀྱི་བྱི་མ་འཕྲུད་པ་དང་། རྒྱུ་ལའོར་ཀྱི་དབང་བདུན་གྱིས་ས་བདུན་
 ཐོབ་པའི་རྒྱུ་པ་འཛོག་པ་སོགས་སྤྱི་རང་ཉིད་ཀྱང་སྤྱི་ཞིང་། རྒྱུ་སྤྱི་ལས་ཀྱང་བཤད་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་དངོས་སྤྱི་འགལ་བས་བྲན་བ་རྣམ་དུ་མ་བཞག་པའོ། །ཡོངས་སྤྱི་
 རྫོགས་པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་བསྟོམས་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ཅིང་རྒྱུ་པ་བཏབ་ནས་
 མཆོད་པ་དང་བསྟོད་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན། ལྷགས་མ་དང་
 བྱིས་སྤྱི་སོགས་ལ་མཆོད་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་གནས་མེད་ཅིང་།
 དཀྱིལ་འཁོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟོམ་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྲོ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རས་བྱིས་དང་བསྐྱང་བ་སོགས་བཞེངས་པ་དེ་བས་ཀྱང་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་གལ་འགྱུར། ལྟ་བསྟོམས་ནས་གཟུངས་སྤྱགས་ཐབ་མོའི་བརྒྱས་བརྟེན་
 རྟེན་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ན། བསྟོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུང་
 རབ་སྟོག་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་དུ་རེ་བ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་
 པས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གང་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བ་ཡིན་
 ལ། གྱི་རྟོག་དང་བདེ་མཆོག་དང་། རྒྱུ་ལའོར་སྤྱི་བའི་ཐབས་ཞེས། རྒྱུ་དང་གྲུབ་
 ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བའི་ཐབས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཅེས་ཡང་མ་ཤེས་ཤིང་། སྤྱི་བའི་ཐབས་
 བསྟོམ་པ་ལལ་ཆེ་བའི་སྟོན་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐོབ་

པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ངའི་མ་ཚོ་གཤམ་མོ་
 ཞེས་བྱ་བ་དང་བྱང་མེད་པ་དང་། བདག་མདུན་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་
 ཤིང་མཚོད་པའི་རྗེས་སྤྱ། དགེ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་
 ཅེས་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ཐམས་ཅད། དགེ་བ་འདི་ལས་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྩ་སྤྱེ་བར་
 གྱུར་ཅིག་དང་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། འདི་ལས་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བ་
 ཅི་ཡོད།

བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད། །དེ་ཡི་བདེ་
 བ་བདེ་ཆེན་བརྗོད། །རྫོགས་པ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་སྟེ། །བསྐྱེད་པ་ཡིས་ནི་ཅི་ཞིག་
 འཆའ། །ཞེས་དོ་རྗེ་སྤྱང་པོས་རྫོགས་རིམ་གྱིས་ཆོག་གི་བསྐྱེད་རིམ་ཅི་ཞིག་འཆའ་
 ཞེས་ཁྱུས་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཨེ་མ་བྱང་ལྷ་བ་
 སེམས་དཔའ་ཆེ། །དད་པའི་འཁྱགས་གྱིས་རབ་ཏུ་ཉམས། །ལུས་གྱིས་དངོས་མེད་
 ག་ལ་བདེ། །བདེ་བ་སྤྲོ་བར་མི་རུས་སོ། །བྱུང་དང་བྱུང་བྱེད་ལྟུང་གྱིས་ནི། །བདེ་
 བས་འགོ་བ་བྱུང་བ་ཉིད། །རི་ལྷ་མེ་ཉོག་ལ་གནས་ནི། །མེ་ཉོག་དངོས་མེད་ཤེས་མི་
 འབྱུང་། །དེ་བཞིན་གཟུགས་སོགས་དངོས་མེད་པས། །བདེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དམིགས་མི་
 འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་ལྷ་རྟེན་མེ་ཉོག་མེད་ན་བརྟེན་པ་དེའི་དེ་མི་འབྱུང་བ་
 ལྷ་། རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱེ་མེད་ན། བརྟེན་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་ཀྱང་མི་
 འབྱུང་བས། རྫོགས་རིམ་རྒྱང་པས་མི་ཆོག་པར་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་པར་གསུངས་
 ལ། འདི་ལྷ་རྟེན་བསྐྱེད་རིམ་གཟུགས་སྤྱེ་སྤྱེ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་རྒྱད་

དང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་ཡས་པ་དང་འགལ་ན་འང་འདྲིར་མངས་པས་མ་གྲིས་
ལ། འདི་ལྟར་སྤྲོ་བ་འདི་དག་ནི་རྫོགས་རིམ་**ཀྱང་**¹མཐར་གཏུགས་ན་རེས་དོན་བསྐྱོམ་
བ་ལ་ཟེར། རེས་དོན་བསྐྱོམ་བའང་ཅིའང་མི་སེམས་པར་འཛིག་པ་ལ་ཟེར་བར་སྤང་
བས། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤར་གྱི་སྐོམ་མིན་པ་གཞན་གང་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་
བར་འདོད་པ། ཏ་ཅང་མི་འཆོམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཁམ་ཅན་ཡིན་པས་མཁས་པ་རྒྱུད་དོན་
ཤེས་པ་དག་གིས་འབད་ནས་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་དངོས་རྒྱ་མིན་
ཞེས་བྱ་བའི་བརྗོད་ཚུལ་འཆོས་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། དངོས་རྒྱ་ཡིན་མིན་གྱིས་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱི་བཟང་ངན་འབྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཏེ།
རྫོགས་རིམ་སྤྱིར་བ་ཡན་ལག་བྱུག་ལྟ་བུའི་ཡང་ཡན་ལག་དང་པོ་ལྟ་བུ་དངོས་རྒྱ་མ་
ཡིན་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ཡང་། སྐད་ཅིག་ཐ་མ་རང་མ་གཏོགས་དངོས་
རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བས་ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རེས་པར་བསྐྱེད་
རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཏྲག་པ་ཉིད་གིས་སྤྱན་
བཞིར་བསྐྱབ་པ་བྱས་ན། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་མཛོན་པར་རྟོགས་ནས། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱན་བཞིར་བསྐྱོམས་པས་རྒྱུད་
སྤྱོད་པར་བྱས་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་ན། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པ་ཡིན་
པས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་

1 དབྱ་ཞབས་ཀྱན་ཏུ་རྩེས་འབྲུག་མའི་རྩེས་སུ་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་གཏོགས་རྒྱན་སྤྱད་ཀྱི་ཐང་གིས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བས་མ་བཅོས་སོར་
བཞག་བྱས་ཡོད།

བརྟག་གཉིས་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས། །བརྟམ་ཞུགས་ཅན་
 གྱིས་སྒྲོས་པ་བསྒྲོམ། །སྒྲོས་པ་མི་ལམ་ལྟར་བྱས་ནས། །སྒྲོས་པ་ཉིད་ཀྱང་སྒྲོས་མེད་
 བྱ། །**ཅེས་**དང་། རིམ་ལྔ་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། །རྫོགས་
 པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་
 རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། །ཞེས་དང་། སྒྲོད་བསྐྱུས་ལས། །སེམས་ཅན་དང་པོའི་ལས་
 ཅན་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ལ། །ཐབས་འདི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 གྱིས། །སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་བཞག། ཅེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་རྒྱ་མཚོ་ཉེ་རུ་ཀས། །སྒྲོ་བཟང་
 དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱེད་དང་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། །སྐྱགས་ནི་
 རྣམ་དག་གྲུག་སྐྱེད་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྲན་པ་འབྲལ་མི་བྱ། །ཕྱི་ནས་སྒྲོ་བཟང་
 རངས་ཤིང་སྐྱད་ཅིག་རྒྱུན་དུ་དེ་ཉིད་ཅིག་གི་སེམས་དང་ལྷན། །རྫོགས་པའི་རིམ་པ་
 བསྒྲོམ་པས་སྤིང་པ་རྣམ་སྤང་ལྟ་བུ་ཅིག་སྐྱེས་པ་རྟག་ཏུ་བསམ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱེད་ཅིང་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་རྫོགས་པའི་བསྒྲོམ་དགོས་པར་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་
 གཞུང་ལས་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་གསུངས་པས། རིམ་པ་དང་པོ་ལ་མ་བྲིད་པར་རིམ་
 པ་གཉིས་པ་ལ་འབྲིད་པ་རྒྱུད་སྤེ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་དང་འགལ་
 ཞིང་། འོ་ན་རིམ་པ་དང་པོ་མ་བརྟན་བར་དུ་རིམ་པ་གཉིས་པ་མི་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནས།
 རྩན་སྒྲོད་ལ་རིམ་པ་དང་པོ་བསྒྲོམས་ནས་རྩན་གཞུག་ལ་རིམ་པ་གཉིས་པ་བསྒྲོམ་
 པ་¹དང་པོ་ནས་རྩང་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འཕགས་པ་ཡབ་
 སྐུ་ནི་སྤྲ་མ་ཉིད་བཞེད་དེ། སྒྲོད་བསྐྱུས་ལས། གང་གི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་

1 བསྒྲོམ་མས་

བསམ་པ་ལ་ལོབས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། ཐེག་པ་གསར་པ་ལ་བླ་པ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སློབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་ཐེག་པ་གསར་པ་ལ་བླ་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་ལོབས་པ་དེའི་ཆེ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་རྟོག་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་ལོབས་པ་དེའི་ཆེ་ལས་དང་པོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པར་
 འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་ལས་དང་པོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་རིགས་
 བརྒྱའི་དབྱེ་བ་ལ་འཇུག་གོ། །གང་གི་ཆེ་རིགས་བརྒྱའི་དབྱེ་བས་ལུས་རྣམ་པར་དབེན་
 བ་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་སྤྱོད་ཅེས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་རྣམ་པར་
 དབེན་པ་ལ་གནས་ནས་ལྷ་ལི་ཀླ་ལིའི་སྒོ་ནས་དག་དབེན་པ་ལ་འཇུག་གོ། །གང་གི་ཆེ་
 རྟོ་རྟེ་བཟླས་པའི་རིམ་གྱིས་སྟོག་དང་ཚོལ་བ་ཤེས་པ་དེའི་ཆེ་གསུང་རྟོ་རྟེས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས། རིམ་པ་དང་པོ་ལ་ལོབས་
 བ་ན་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཡང་ལུས་དབེན་སོགས་སྤྲ་མ་སྤྲ་
 མ་ལ་ལོབས་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་ལ་བསྐབ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་རིམ་པ་
 སྤྲ་མ་ལ་ལོབས་ནས་བྱི་མ་ལ་སློབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་པ་མང་དུ་ཡོད་
 རོ། །འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐྱ་མ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གི་བྱུག་ལེན་ལ་སྤྲོད་ལ་བསྐྱེད་རིམ་
 བསྐྱོམས་ནས་སྤྲོད་ལ་རྩོགས་རིམ་བསྐྱོམས་པ་བྱེད་པར་སྣང་ངོ། །

དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྤྲོད་བྱེད་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་ན།
 ལྷག་པའི་ལྷས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སློབ་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྤྲོབ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤྱོད་ཞིང་།
 བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱལས་པོ་ཆེ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས། རྩོགས་རིམ་ཟབ་

མོ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་མཐུན་ཤིང་སྐྱབ་ཅིང་འགལ་སྐྱེན་སེལ་བའང་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཙོ་
 བོ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལེ་བར་དོའི་རྣམ་པ་རི་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་
 རྫོགས་རིམ་གྱིས། ཐ་མལ་སྐྱེ་ལེ་བར་དོའི་སྤང་ཞེན་གྱི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་
 བས། སྐྱ་གསུམ་དུ་དངོས་སུ་སྤྱར་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱོད་དུ་གཞི་དུས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ལེ་བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་དངོས་སུ་མ་སོང་ཡང་ཡིད་དོར་མཚུངས་པ་
 དང་། དངོས་སུ་སྐྱ་གསུམ་མཚན་ཉིད་པར་མ་སོང་ཡང་། ཡིད་དོར་དེ་དང་མཚུངས་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན། རྫོགས་རིམ་དང་རྣམ་པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས། ཐ་
 མལ་སྐྱེ་ལེ་བར་དོའི་སྤང་ཞེན་མཛོན་གྱུར་མགོ་མནན་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 སྤྱོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ།

གཞན་ཡང་། ད་ལྟ་རང་གི་ལུས་སྤྱི་དང་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་གནས་སོ་སོ་རྣམས་སུ་ལྟ་
 བཞོད་པ་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མོས་ཤིང་། དེ་དག་འོད་
 གསལ་དུ་བརྒྱུག་པར་མོས་པ་ཡང་ཡང་བསྒོམས་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་
 རྒྱུང་ཐམས་ཅད་གནས་དེ་དང་དེ་ནས་སྤྱད་སྤྱོད་བ་དང་། འདུས་ནས་འོད་གསལ་འཆར་
 བ་སོགས་ཆེས་སྤྱོད་ཞིང་གྱུར་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་བདེ་སྟོང་
 སྟོར་བ་མ་གྲུབ་པར་རྫོགས་རིམ་པའི་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་མི་འབྱུང་
 བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པོ་མེད་ན། རྫོགས་རིམ་
 པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ཆེ་རིགས་བརྒྱ་ནས་རིགས་གཅིག་གི་བར་གྱི་ལྟའི་སྤྱར་གང་སྤང་
 ཐམས་ཅད་འཆར་བ་དང་། སེམས་དབེན་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོང་པ་བཞིའི་མཐར་སྐྱེ་མའི་སྐྱ་
 རྗེས་མཐུན་པར་ཡིད་དོར་སྤྱད་ཅིག་གིས་སྤང་བ་དང་། དེ་མན་ཆད་དུ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་

པའི་སྐྱོད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་ན་དེ་བས་མཐོ་བའི་རྫོགས་
 རིམ་རྣམས་དེ་བས་ཀྱང་མི་འོང་བས། རྫོགས་རིམ་རྒྱུད་སྤེལ་ས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱེ་
 བར་འདོད་ན་སྐྱོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

འོན་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བསྐྱེད་རིམ་རིམ་ཅི་ཅམ་ཞིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཅ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིར་བཤད་པའི་
 རོན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ལ་སྐྱོན་
 གསལ་ལས་བཤད་དོ། །ཡང་ལེའུ་དེ་ཉིད་དུ། ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་བཞི་དག་གིས། །བརྟུ་
 ལྷགས་བརྟན་པས་བསྐྱེན་པ་བྱ། **ཅེས་**པས་བསྐྱེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དེ་བསྐྱེད་རིམ་
 མདོར་བསྐྱུས་སུ་སྐྱོན་གསལ་ལས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། དང་པོ་སྟོང་
 ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །གཉིས་པ་ས་སོན་བསྐྱུས་པའོ། །གསུམ་པ་གཟུགས་ཉིད་རྫོགས་པ་
 སྟེ། །བཞི་པ་ཡི་གེ་དགོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། དེའི་དོན་རྒྱ་རོ་
 བས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་བར་ལ་བཤད་པ་
 བེ། རྡོ་རྗེ་བཞིས་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ལ། བསྐྱུས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་
 པ་ནས། ཡབ་ཡུམ་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དང་བརྒྱལ་ཡི་གེ་དགོད་པའི་བར་རོ། །དེ་ཡང་དངོས་སུ་
 གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོང་དང་བརྒྱུས་པ་སོགས་ཀྱང་སྐྱར་དགོས་
 སོ། །ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྐྱོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་ནས་སེམས་
 དཔལ་སུམ་བཅེགས་ཀྱི་¹བར་རིགས་བྱུག་གི་བྲན་པ་གཅིག་པ་བྱུག་བཤད་ནས། དེ་ལ་
 ཐུན་བཞིར་བསྐྱབས་པས་རྒྱུད་སྐྱོན་པར་གསུངས་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་མདོར་བསྐྱུས་

1 སུམ་བཅེགས་གི་

འདི་དང་གཅིག་གོ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ལས་རྫོགས་ཅིང་གི་སྒྲོན་དུ་
 བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་ཅིང་ལ་འདི་ལས་བསྐྱུས་པ་གཞན་མ་བཤད་པས། མར་ལུགས་
 ཀྱི་གདམས་ངག་པ་དག། ཅིང་ལྷའི་རྫོགས་ཅིང་གི་སྒྲོན་དུ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་ཅིང་
 ལ་གཙོ་བོ་ཡབ་ལུས་རྒྱུང་བའམ། དཔའ་བོ་གཅིག་པ་ཅམ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་པར་
 འདོད་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
 ཞེང་། རྗེ་རྒྱ་རོ་པ་¹རང་གིས་མཛད་པའི་ཅིང་ལྷའི་རྩ་ཆོག་ཅིང་ལྷ་བསྐྱུས་པ་གསལ་
 བ་ལས། བྱང་རྩུབ་སེམས་ལྷན་ཟླ་མ་དང་། །ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ཤེན་
 ཏུ་རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་བཅས་པ་དག། ཉིང་འཛིན་ཅིང་པ་
 ལྷན་པ་ཉིད། །བསྐྱེད་པ་ཉེར་སྐྱབ་སྐྱབ་པ་ཆེ། །སྐྱབ་པའི་རོ་བོ། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་པའི་
 ཅིང་འདི་ལྷ་ཡི་སྐྱ། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག། རྣམ་པ་མཛོད་དུ་
 བྱེད་པ་གང་། །ལེགས་པར་བསྐྱབས་པས་མཐར་ཕྱིན་འགྱུར། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ། བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པས་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་མཐར་དབྱུང་དགོས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལ། དེ་འདྲའི་ལྷ་སྐྱོམ་པ་ལ་སྐྱེ་གི་བར་དོའི་སྐྱོང་བྱེད་ཆང་བ་མེད་པས། རྫོགས་ཅིང་
 ཀྱི་སྐྱེན་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་ཅིང་གི་དོན་མེད་དོ། །དེ་བས་ན་གོང་དུ་བཤད་
 པའི་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཅམ་ལ་མ་མཐའ་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་
 བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་ཅིང་གིས་རྒྱུད་སྐྱེན་པར་བྱས་ནས། གཤོད་རྫོགས་ཅིང་བསྐྱེད་པ་
 ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

1 སྐྱེ་འབྱས་པར་མ་འདིར་རྗེ་རྒྱ་རོ་པ་ཞེས་དང་། བཀྲ་ཤིས་རྒྱུན་པོ་དང་རྒྱ་བྱང་གི་དབང་གཉིས་ཆར་རྗེ་མར་པ་ཞེས་བྱང་།

གསུམ་པ་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས། དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་ནི། །མེ་རྟག་
འབྲས་བུ་སོགས་པས་བརྒྱན། །རི་པོ་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ། །དངོས་བྱུང་ཐམས་
ཅད་བསྐྱས་པ་བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལ། །དངོས་བསྟན་ཐང་དོན་གྱི་བཤད་
པ་གཅིག་དང། །བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱིས། །ལུང་པོ་དགོན་པ་ཆེན་པོར་
འདོད། །ཅེས་པ་ནས། །དངོས་མེད་དབེན་པ་ཉམས་དགའོ། །རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་དེར་བསྐྱབ་
བྱ། །**ཅེས་**པའི་བར་གྱིས་བཤད་པའི་རེས་པའི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། །བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་སྐྱས་ཟེན་ཆོད་ལྟར་གྱི་ཐང་དོན་གྱི་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་
ལྟན་པའི་གནས་ཉིད། །བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་པའི་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པས་སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་སུ་འདི་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་སྦྱར་
རོ། །

བཞི་པ་རི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ།

གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པ་དང། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །

དང་པོ་ནི། །རྡོ་རྗེ་འཆད་གིས་ཅ་བའི་རྒྱུད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཆ་དུ་མ་ཞིག་སྟོབ་
དཔོན་ལ་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱས་ནས་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་དང། །ཆ་
དུ་མ་ཞིག་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྟན་པར། །དབུ་ཞབས་ཀུན་ཏུ་ཅི་རིགས་པར་
འཛོར་ནས་གནས་པ་རྣམས། །བཤད་པའི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་རྡོ་རྗེ་སྤང་བ་ལ་སོགས་

བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱ་མའི་མན་ངག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་
 བཞིའི་དོན་མཐའ་དག་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ཤེས་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་རྩ་བ་ཤད་
 སྐྱར་ནས་ལེགས་པར་རྟེན་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་འཕགས་པས་སྐྱབ་ཐབས་
 མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྟེན་གཉིས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས། གཙོ་བོར་བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་སྐྱར་གཞི་སྟོང་བྱེད་སྟོར་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་འཆད་ཅིང་། རྩོགས་རིམ་ཀྱང་
 རྩུང་ཟད་སྟོན་པ་ནམ་གཞག་རིམ་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་པས་རྟོ་རྟེ་སེམས་
 དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ནམས་མཛད་དེ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་ཉ་ལྷ་ག་ཉ་རྟེ་ཉ་དང་། ལ་ལི་བཟླ་
 གཉིས་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་མཛད་ཅིང་། མ་ག་ཉའི་བརྟེ་ཉ་ལྷ་བ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། རྩོ་
 བོ་ཆེན་པོ་རྟེ་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པར་བྱེད་པས། དེ་ལྟར་
 ཏུ་གཟུང་བར་བྱའི། ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་འཕགས་པས་མཛད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཡོད་བཞིན་
 ཏུ། དེ་སྐྱལ་པར་བཏང་ཅོམ་ལས་གཞན་མེད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་འདི་འབྲ་རྒྱ་བས་མཛད་
 བ་ག་ལ་འོང་ཞེས་སྐྱ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ན་དངོས་སུ་མི་གསལ་བའི་སྐྱག་
 རྒྱ་འདུ་བྱ་བ་ལ་ཕྱིའི་སྐྱག་རྒྱ་མ་རྟེན་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱག་རྒྱ་སྟིང་ག་ནས་སྐྱར་ནས་བྱ་
 བ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་མང་པོ་ཞིག་དང་། མདོ་བསྟེན་ན་མེད་པའི་མདོ་དང་སྟོར་ཚུལ་ཡང་
 ཅི་རིགས་པ་ཞིག་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པས། འཕགས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་སོགས་དབྱུང་
 རྒྱ་མེད་པའི་རྟགས་མི་འབྱུང་ལ། སྐྱབ་ཐབས་སྟིའི་ནམ་གཞག་འཕགས་པས་མཛད་
 བ་ལས་སོགས་པ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ནི་བྱུང་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་རྒྱ་
 བས་མཛད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་
 ཡབ་སྐུས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་བཞི་པོ་དེ་དང་། འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་དང་བཅས་པས་རྒྱུད་

དོན་གཏན་ལ་བབ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། འཕགས་པས་མཛད་ཟེར་བའི་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་
དང་། ལྷུང་བྱང་གིས་མཛད་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུ་ལྟེང་བ་དང་། དོན་གསལ་དང་། རིམ་
བ་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བ་དང་། རྒྱ་བས་མཛད་ཟེར་བའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩ་བ་རང་འགྲེལ་
དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཁ་གཡར་བའི་རྩུས་མ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་
ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་དག་གིས་
རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དོན་བཞུགས་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། དེ་དག་གིས་དངོས་ཤུགས་
སུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་ན་མི་གསལ་བའི་ཡན་ལག་རེ་ཅམ་སྲགས་སྟུ་འགྲོའི་རྒྱང་
མཐུན་སྒྱུར་བའི་སྟོན་པ་ལྟར་བྱ་བ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ།

དང་པོའི་སྟུར་བ།

དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ །ལས་རྒྱལ་མཆོག་ །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིད་
ལ་བྱ་བས་ཇི་ལྟར་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ལ།

མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྟུར་བའི་ཡན་ལག་དང་།

མངོན་རྟོགས་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ།

ཐོག་མར་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་།

མ་བྱུན་རྒྱུན་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཚོགས་ཞིང་མཚོད་ཅིང་སྡོམ་པ་སོགས་བརྒྱུད་བ་
དང་། འགལ་རྒྱུན་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡལ་སྤུལ་གྱི་གཞུང་དུ་སྡོན་འགྲོ་གཏོར་མའི་བཤད་པ་མ་བྱུང་ཡང་།
བདེ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་གསལ་བྱེད་ལས། སྡོན་དུ་གཏོར་མ་བྱ་བར་བཤད་
པ་ལྟར། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་ཞིང་སྐྱོང་ལ་གཏོར་མ་སྡོན་པར་གསུངས་
ཤིང་། བྱལ་ཆེན་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱིས། གྱི་དོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་ཐོག་མར། དུར་ཁོང་ལ་
སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་འདུག་ནས་མཚོད་པ་དང་གཏོར་མ་ལ་སོགས་
པ་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་ནས་ཚོགས་ཞིང་མཚོད་པ་སོགས་བྱ་བར་གསུངས་
སོ། །གཏོར་མ་དེ་གང་ལ་སྟེར་བ་ཡང་། དེའི་འགྲེལ་བར་བྱལ་ཆེན་རྩ་ལྟ་རྩ་རི་
བས། དུར་ཁོང་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་
བསངས་ནས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཏོར་མ་དང་མཚོད་པ་བྱས་ནས། ཞེས་འོག་
ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སྐྱོང་སོགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་གཏོར་མ་དེ་འདིར་བྱ་
བ་དང་། དེ་ཡང་རང་རྣམ་འབྱོར་ལ་གནས་པས་བསངས་ནས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ།
གཞན་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་གཞན་དང་གཞན་ནས་སྡོན་དུ་གཏོར་མ་བྱ་བར་གསུངས་པ་
ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པས། དེའི་རིགས་འགྲོས་འདིར་ཡང་སྦྱར་ནས་སྡོན་དུ་གཏོར་མ་
བྱེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་། ལྷ་མ་དག་གི་ཕྱག་ལེན་ལ་འདར་སྤང་ངོ་། །དེའི་བྱེད་ཚུལ་
ནི། ཤེས་བྱེད་བྱངས་མ་ཐག་པ་ལྟར་འོག་གི་ཕྱོགས་སྐྱོང་གི་གཏོར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རང་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བསངས་སྦྱར་སོགས་བྱེད་དགོས་པས།
རང་ཉིད་ཚོག་གསུམ་མམ་སྐྱད་ཅིག་གིས་ཞེ་སྤང་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་ནས་ནང་མཚོད་བྱིན་

གྲིས་བརྒྱབས་ཏེ། དེས་སྡོན་འགྲོའི་གཏོར་མ་རྣམས་བསང་བ་དང་སྦྱང་བ་བྱས་ནས།
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་སྦྱོང་གི་གཏོར་མ་དེ་ཉིད་གྲིས་གཏོར་མ་བྲིན་ཏེ་སྦྱབ་པའི་
ཕྱོགས་བཙུག་བར་བྱཏོ། །

དེ་ནས་མདོར་བྱས་ལས། འཇམ་པའི་སྟན་ལ་འདུག་ནས་ནི། །སེམས་དཔའི་
སྦྱིལ་དགྲང་ལེགས་གནས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་
ཐབས་ལས། ཡིད་དང་རྩེས་སུ་མ་སྟན་པའི་གནས་སུ་ཤར་དུ་མདོན་པར་ཕྱོགས་པས་
སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་དགྲང་གིས་གནས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇམ་པའི་སྟན་ལ་
ཁ་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པས་སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་དགྲང་གིས་འདུག་ནས། འོག་ཏུ་བདག་
ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་དབྱལ་བར་བྱ་བའི་མཆོད་པ་རྣམས་འདིར་བྲིན་གྲིས་བརྒྱབས་
བ་ནི། རྩེར་བ་པས། དེ་རྩེས་ཡི་གེ་གསུམ་སྟགས་ཀྱིས། །མདོན་པར་བསྟགས་པའི་
1 དམ་ཆིག་ཚུས། །མཆོད་རྩས་དག་ལ་བསང་གཏོར་བྱ། **ཅེས་**དང་། ལྷ་བ་སྟོ་ལྷན་
གྲིས། བི་སུ་མ་ར་འདི་ལེགས་བཀང་། །བགོགས་ཀུན་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
བཤད་པ་ལྟར། མཆོད་རྩས་རྣམས་ལ་བགོགས་བསང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་རང་
གི་ལས་སྟགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པལ་ཆེ་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་གོང་དུ་བསྟུབས་པའི་ནང་
མཆོད་གྲིས་གཏོར་ནས་བགོགས་མཐར་བྱེད་གྲིས་བསངས་ཏེ། དེ་ནས་སྦྱང་བ་ནི་
སྤྲེལ་ཕམ་ལྷ་ཐུ་ཏུ་གང་གིས་བྱས་ཀྱང་རུང་བས་དེའི་སྟགས་དོན་བྲན་པའི་སྟོན་ནས།
མཆོད་རྩས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་འོད་གསལ་གྱི་རང་དུ་བརྟུག་
སྟེ་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་ཏྟག་སྦྱངས་ནས། བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་ལས་རྣམ་པ་མཆོད་

1 ཕྱགས་པའི་

རྒྱུ་གི་རྣམ་པར་ཤར་བར་བསྐྱོམས་ཏེ། ལྷ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ།
 རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་རྒྱུ་རྣམས་
 རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ། རྣམ་པ་མཆོད་རྒྱུ། བྱེད་ལས་
 དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་དུ་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པར་བསམས་ལ། མེ་ཉོག་
 སོགས་རང་རང་གི་མིང་ལྷགས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་ནི་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བཞུ་རྒྱ་སོགས་ནི་འབྲུལ་བའི་ལྷགས་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་
 ཆོ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་སྟོན་ལྟ་དང་འདོད་ཡོན་ལྟ་སྐབས་འདིར་བསང་སྦྱང་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་བྲག་ལེན་དུ་སྤང་ལ། མདོར་བྱས་ལས། འདོད་
 པ་ལྟ་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །དཀའ་ཐུབ་གྱིས་ནི་གདུང་མེད་པར། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་
 ཀྱི་རྩེས་འབྲངས་ལ། །བདེ་བས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར།
 འདོད་ཡོན་ལྟའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྟོན་པ་ལོངས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པ་དང་། གང་ཤར་དང་གང་ལོངས་སྟོན་པ་ཐམས་
 ཅད་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་འགོ་བ་ཅིག་དགོས་པ་རྣམས་ལས་འདིའི་ཁྱད་
 ཆོས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པས། ཉེར་སྟོན་དང་འདོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་རྣམ་པ་དེ་དང་དེར་ཤར་བར་བསྐྱོམས་ནས། རང་ཡང་ལོངས་སྟོན་ཅིང་།
 ལྟ་དང་སྒྲ་མ་སོགས་ཀྱང་མཆོད་ལ། དེ་ལ་ལོངས་སྟོན་པས་རང་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 པའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྒོ་སྦྱོང་
 དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཆོད་རྒྱུ་སྟོན་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ།

དེས་ན་བཏག་གཉིས་ལས། ལྷ་ཚོགས་རྩྭ་ལས་རྫོགས་པ་དང་། །མེ་རྟག་ལ་སོགས་
དབུ་ལ་བར་བྱ། **ཅེས་**པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་བསྒྲ་ཅན་ལས། ལྷ་ཚོགས་རྩྭ་ལས་སྐྱེས་
པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནི། སོ་སོར་མེ་རྟག་ལ་སོགས་པ་རྩྭ་ལས་སྐྱེས་པ་དོ། །ཞེས་བཤད་
པ་ཡང་། རྩྭ་ནི་ཉེ་རྒྱ་ཁའི་ཐུགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་བྱེད་ཡིན་ལ།
མཚན་རྣམས་རྣམས་དེའི་རོ་བོར་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་རྩྭ་ལས་མཚན་རྣམས་བསྐྱེད་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་མཚན་རྣམས་ཅི་མེད་ཀྱི་སྒྲ་བར་
སྐྱངས་ནས་དེ་ནས་བར་སྒྲ་ལ་ཐོལ་སྐྱེས་སུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུར་བསྐྱོམ་པ་ལས་མ་ཤེས་
ན་དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལས་མེད་དོ། །

དེ་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་བའི་བཞུས་པ་ནི། སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱལ་ཀྱང་གི་སྐྱ་
གཅིག་པོ། །བད་དཀར་རྩ་བའི་དབུས་གནས་ཤིང་། །རྩོ་རྩེ་བེལ་བུ་རྒྱན་སྤྲས་པའི། །རྩོ་
རྩེ་སེམས་དབའ་ལེགས་དམིགས་ཤིང་། །ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཆོག་བཞིན། །ཉི་ཤུ་ཅན་རེ་
རེ་བཞུས། །ལྷུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་བཞུགས་གྱུར་པས། །འཕེལ་བ་རུ་ནི་མི་འགྱུར་
ཞེས། །བྲུབ་པ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས། །ཐུན་མཚམས་སུ་ནི་སྐྱེད་པར་
བྱ། །འབྲུམ་ཐག་ཏུ་ནི་བཞུས་གྱུར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་ནས་ཀྱང་སྐུན་དངོས་གཞིའི་མཁུག་ཏུ་བྱ་
བར་གསུངས་པ་མང་ན་ཡང་། ལྷ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་སྐྱབས་འདིར་མཇུག་པར་
སྐྱང་བ་ལྟར་བྱེད་ནའང་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་བརྟེན་པའི་བྱིར་དུ་ཚོགས་ཞིང་མཚན་ཅིང་སྤྲོམ་པ་

1 སྒྲིང་པོ་བརྒྱན་

སོགས་བརྒྱད་བཞི།

བདེ་མཆོག་སོགས་གཞན་ལྟམས་ལ་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་སོགས་རྒྱས་པར་
རྒྱ་གཞུང་ལྟམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་མདོར་བྲས་མདོ་བསྐྱེད་གཉིས་ལས་མ་
གསུངས་ཀྱང་། དོན་མེས་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་
རྩེ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིམ་པས་བདག་དང་གཞན་
ལ་པན་པའི་དོན་མེས་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་བསྦྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྙིང་
རྩེས་སྦྱན་མོང་དང་སྦྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྦྱོམ་པ་བརྒྱད་བ་སོགས་ཀྱང་མཆོན་ཀྱས་
ལ། སྦྱབ་ཐབས་མདོར་བྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཨ་རྩ་ཡུས་མཛད་པ་དང་། ཟླ་བ་གྲིའི་སྙིང་
མཛད་པའི་འབྲེལ་ཆུང་ལས། རང་གི་བསྐྱེད་ཉི་མ་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་དཀར་པོའི་འོད་
ཟེར་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལྟམས་སྦྱན་བྱངས་
ནས། མཆོད་པ་དང་བྱག་འཆོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟམས་བྲས་ནས། སྙིང་པ་ཉིད་དང་
མཆོན་མ་མེད་པ་དང་སྦྱོན་པ་མེད་པ་ལྟམས་རིམ་གྱིས་བསྐྱོམས་ཏེ། ཞེས་ཆོགས་ཞིང་
ལ་མཆོད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་དོན་མེས་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་
ལས་ཀྱང་། དོན་རྒྱ་མའི་གནད་བཅོམ་ནས་རང་གི་འདོད་པའི་སྙིང་བྱང་དུ་ཨ་རྩི་ཕྱུ་
ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་ཆོགས་ཞིང་ལ་མཆོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་
མཆོད་པ་གཞན་ལྟམས་མཆོན་ཀྱས་སོ། །དེ་ལ་རང་གི་སྙིང་ཀནས་ཆོགས་ཞིང་སྦྱན་
འབྲེན་པའི་འོད་ཟེར་སྦྱོ་བསྦྱང་དང་། མཆོད་པའི་སྦྱ་མོ་སྙིང་གཞན་སྦྱུལ་བ་སོགས་བྱེད་
པ་ལ་ནི། སྦྱུལ་བ་པོ་རང་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་མི་རུང་ཞིང་། སྦྱགས་ཀྱི་ཚུལ་
ལ། མཆོད་ཡུལ་མཆོད་རྩིས་མཆོད་པ་པོ་གསུམ་ག་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྦྱང་ཞེན་མེད་པ་

དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་པར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལ། རྒྱལ་བ་མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་ག་
ལ་བདེན་མེད་གྱི་ཅིས་གྱིས་ཟེན་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་
སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་ལྟར་གསལ་བ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྙིང་གར་བཞོད་པའི་རྩྭ་དེ་རང་
གར་དུ་བསྐྱོམས་པའི་ལྷའི་ས་པོན་དུ་བྱེད་དགོས་པས། རྩྭ་དཀར་པོར་བྱེད་ན་རང་ཉིད་
རྩྭ་རྩྭ་འཆང་དཀར་པོར་བྱེད་དགོས་ནའང་དེ་ལྟ་ན་རྩྭ་གི་གདན་ཆུ་བར་རིགས་གྱི་ཉི་མ་
མི་འཐད་ལ། མངོན་ཏོགས་གྱི་སྐབས་གཞན་དུའང་རང་གི་ལུས་ལས་ལྷ་སྟོ་བ་ནམས་
པལ་ཆེ་བ། རང་མི་བསྐྱོད་པའམ་ཞེ་སྤང་རྩྭ་དེ་གར་དུང་གི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྟོ་བར་
གསུངས་པས། འདིར་ཡང་རང་སྐད་ཅིག་གིས་མི་བསྐྱོད་རྩྭ་དེ་གསལ་བའི་ཐུགས་
ཀར་སྒྲ་ཆོགས་པད་ཉི་ལ་གནས་པའི་རྩྭ་སྟོན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་
ནས་ཆུ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་གྱི་ནམ་མཁར་
སྤྱན་བྲངས་ནས། འོད་ཟེར་རང་གི་སྙིང་ཁར་བསྐྱེད། །སྟོགས་གཞན་ལས་ནི་སྙིང་གའི་
བད་མ་དམར་པོར་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །

དེ་ལ་ཆོགས་ཞིང་སྤྱན་འཕྲེན་པ་ན་ཆུ་མ་ཡང་སྤྱན་འཕྲེན་པར་རྒྱུད་མངོན་བརྗོད་
ཆུ་མ་དང་སྟོ་མ་འབྱུང་གཉིས་ལས་བཤད་ལ། ཆུ་མ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། བདེ་
མཆོག་གི་རྒྱབ་ཐབས་གཙུག་ཁོར་ལས། ཤར་སྟོགས་གྱི་དུར་ཁྲོད་གྱི་དབང་པོའི་
མདུན་ན། ཆུ་མ་སེང་གའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཆུ་མ་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དེ་ཕིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མངོན་བརྗོད་ལས། ཆུ་མ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྩི་
རྩི་རིགས་དུག་པར་བཤད་པ་དང་། དཔལ་འཕྲིན་གྱིས་ཀྱང་། རྩྭ་འཆང་བདག་ནམ་
པ་ཅན། །ཆུ་མ། ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བས། ཐུགས་གྱི་ནམ་གཞག་ལས་ཆེས་

ཆེར་འབྱུང་མས་པའོ། །དེས་ན་སྐྱབ་ཐབས་དེ་བྱེད་པ་པོ་འང་ལུ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ངེས་
 མོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ངེས་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་བཀག་པས་ཤིན་ཏུ་འང་
 མི་རིགས་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་དེ་ལས་ཀྱང་། སྐྱ་མ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལྷན་འབྲིང་བག་
 ཅན་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་བཞུགས་པ་གསལ་བར་བལྟས་ལ། ཞེས་སྐྱ་
 མ་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པས། སྐྱ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བལྟ་བར་བཤད་
 པ་དེ་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འདྲན་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུར་ཁྱོད་དུ་བཞུགས་
 པ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པ་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྐྱགས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོར་ཡུག་དུ་བསྐྱོམ་པའི་དུར་ཁྱོད་ནི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཤར་བར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དུར་ཁྱོད་ལ་དག་པ་
 སྐྱར་རྒྱ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །མདོན་བརྗོད་ལས་དུར་ཁྱོད་ན་
 གནས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། དཔལ་བོ་འདུས་པའི་མཆོག་དག་དང་། །རྣལ་འབྱོར་
 མ་ནི་མཆོག་སྒྲ་ཆོགས། །ཞེས་དཔལ་བོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་དེ་ན་
 གནས་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོན་འབྱུང་ལས། སྐྱབ་ཆེན་རྩ་འབྲུལ་ཡང་དག་ཐོབ་སྟོབ་
 དཔོན། །ཆོགས་ནི་དུར་ཁྱོད་དཔུས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པས་ཚུལ་དེ་ལ་
 མ་རིགས་པ་ཅིའང་མེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་གྱི་གཙོ་བོ་འམ་དོ་རྩེ་འཆང་
 དང་ཐ་མི་དད་པར་མོས་པ་དང་། གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་དུ་མོས་པ་དང་། དུར་ཁྱོད་
 དུ་བཞུགས་པ་གསུམ་གཤང་མཁས་བྱུང་ཆད་ལྡན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྐྱིར་གང་
 བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། འདིར་ནི་གཙོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་པར་མོས་ནས་བྱའོ། །

གང་ནས་སྤྱན་འབྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ཞེས་པ་ནི། མཛོན་བརྗོད་ལས།
 སྤྱན་གྲུབ་པ་ནི་བསྐྱལ་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་གང་དུ་སངས་རྒྱུས་
 པའི་གནས་གྱི་ཁོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱིའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བྱ་ཞིང་། རང་
 བཞིན་ཞེས་པ་ཆོས་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཆོས་གྱི་
 སྤྱི་ལ་བྱས་ནས། དེའི་རང་ལས་བཞེངས་ནས་གཟུགས་སྤྱིའི་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེད་པ་
 ལའང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱན་འབྱེད་པར་འཆད་པ་ཡོད་ལ། འོག་མིན་ནས་
 སྤྱན་འབྱེད་པ་ནི་གནས་བྱེ་བྲག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱན་བྲངས་པའི་འོད་ཟེར་རང་གི་སྤྱིང་
 ཁར་སྤྱད་པར་ལ་བ་བ་དང་མན་སྟེ་སོགས་གྱིས་བཤད་དོ། །

ཆོག་མཁན་ཞིང་ལ་བྱག་དང་མཆོད་པ་སོགས་གྱི་གོ་རིམ་ལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྤྱབ་ཐབས་གྱི་འགྲེལ་པ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཆོད་པ་དང་
 པོར་བྱས་ན། རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་རྩྱུ་ལས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ལྷ་མོ་
 རྣམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྤྱོས་ཏེ་མཆོད་པར་མོས་ནས། སྤྲུགས་དང་བྱག་རྒྱ་དང་
 བཅས་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་སྤྲུགས་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོ་
 རྗེ་སྤྱོད་པ་ལས། དེ་ནས་ཆོ་ག་བཞིན་ལེགས་མཆོད། །སེལ་སྤྱན་སྤྱོ་སོགས་མཆོད་པ་
 དང་། །བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་དབྱུལ་བར་བྱ། །རང་རང་སྤྲུགས་དང་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞི་
 སྐྱོ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ། སྤྱུ་སྤྱ་ཇ་མེ་ཟ་དང་། །ས་སྤྱ་ཏ་དང་སྤྱ་ར་ཏ། །ས་མ་ཡ་དང་ཕྱི་ཡེ་ཞུ་
 ། །རྩྱུ་མཆོད་པའི་སྤྲུགས་ནི་རྗེས་སུ་བརྗོད། །རྗེས་རྣམས་ཀྱང་ལ་རང་མིང་ནི། །གཟུང་
 བ་ལ་སོགས་སྤྱ་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱོ་ཏ་སྤྱ་ག་ཏ་ནི་བདེ་
 བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །སྤྱུ་མེ་ཏེ་ག །སྤྱ་ཇ་ནི་མཆོད་པ། མེ་ཟ་ས་སྤྱ་

འཁོར་སྤོང་གི་ཆུ་མཆོ། སྤྲ་ར་ཏ་འཕྲོ་བ། ས་མ་ཡ་ལྷོ་ཡེ་ནི་དམ་ཆིག་བཞེན་དུ་བཞེས།
 ཞེས་བ་སྟེ། དེས་ཉེར་སྤྱོད་དང་འདོད་ཡོན་ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་འདར་རིགས་འབྱེད། དེ་
 ལྷ་ན་མཆོད་པ་འབྲུལ་བའི་སྤྲ་གས་ནི། ཨོ་སྤྲ་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་བྲུ་བྲུ་ཇ་མེ་རྩ་ས་སྤྲ་ཏ་སྤྲ་
 ར་ཏ་ས་མ་ཡ་ལྷོ་ཡེ་ལྷུ་ཨྱ། ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཨོ་ཞེས་བཟོད་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷ་མོ་རྣམས་སྤྱོ་ཞིང་། ཨྱ་ཞེས་བཟོད་ཅིང་། བྲ་ག་རྒྱའི་མཐར་མེ་
 གོལ་དོ་ཇེ་བསྐྱ་བའི་ཚུ་ལ་དུ་བྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལྷ་མོ་རྣམས་རང་གི་སྤྱིང་གའི་
 ས་བོན་ལ་བསྐྱ་བར་བྱའོ། །མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་པའི་ཆེ་ནི། ཨོ་བྲུ་ལྷུ་ཨྱ། ཨྱ།
 ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲ་གས་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོ་ཇེ་སེམས་དཔའི་མཆོད་ཆོག་
 ལས། དེ་ནས་ཨོ་བྲུ་ལྷུ་ཨྱ་ཨྱ་ཞེས་བྲ་བའམ་ཡི་གེ་གསུམ་བརྒྱུ་པའི་མེ་ཏོག་གིས་
 མཆོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འོ། །

དེ་ལྷ་མཆོད་ནས་བྲ་ག་བྲ་བ་ནི། རྒྱ་དུ་ཕྱི་མ་ལས། གང་ཞིག་གསུགས་དང་ཆོར་
 བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་དང་སྤྱེ་མཆོད་བྲུག་དང་དབང་སོ་བྲུག་ཤེས་
 རྒྱ་མེ་དང་རྒྱ་དང་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་ནི། །བྲང་རྒྱལ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་
 བྲུག་འཆོལ་ལོ། །གཏི་སྤྲ་ཉེས་པ་འདོད་ཆགས་དོ་ཇེ་ཆོས་བཅས་གང་། །རིག་པའི་
 སྤྱོར་བ་ལས་བྲང་རྒྱ་ཏུ་རབ་འབྱེལ་བར། །རྣམ་པ་སྤྱོ་ཆོགས་དགའ་བ་སྤྱོར་བའི་
 དངོས་གྲུར་པ། །བྲང་རྒྱལ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་བྲུག་འཆོལ་ལོ། །སྤྱད་དང་དགའ་
 དང་རྣམ་པ་དེ་བཞེན་མི་འགྱུར་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་རང་བཞེན་སེམས་སྤྱེས་
 ཐོགས་ཆོས། །མྱོངས་དང་ཞེ་སྤང་འདོད་ཆགས་སྤྱིབ་པ་དོ་ཇེ་སྟེ། །བྲང་རྒྱལ་སེམས་
 འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་བྲུག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཐམས་

ཅད་ལ་བྱག་བྱའོ། །

དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་ལ་ན། གང་
ཞིག་དེ་ལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲུང་ངོ་། །རི་ལྷ་བྱ་ལ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རྟོ་རྟོ་རྟོ་རྟོ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདྲ་ཞིང་། ཟབ་
གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷའི་འཁོར་ལོར་ཤར་བ་དེ་
དག་ལ་ལོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདྲུ་ཤེས་འདྲུ་བྱེད་དང་།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་
དང་། སྟེ་མཆེད་བྱག་ །ཅེས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་དབྱིངས་
རྟོ་རྟོ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྟོ་རྟོ་མ་བྱག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི། གཟུགས་རྟོ་རྟོ་མ་སོགས་
ལྷ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའོ། །དབང་པོ་བྱག་ནི། མིག་དབང་དག་པ་ས་སྟིང་། རྣ་བ་
བྱག་རྟོར། ལྷ་ནས་སྟིང་། ལྟེ་འཛིག་རྟོན་དབང་བྱག་ །ལུས་སྦྱིབ་སེལ། ཡིད་བྱམས་
པའོ། །བྱམས་པ་རྩ་རྒྱས་དང་། ཀུན་བཟང་ཆོགས་དག་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་
ལམ་ཞེ་ན། དག་པ། ལྷ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཕྱོགས་རེ་
རེ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ས་རྩ་མེ་དང་རྒྱང་དང་། ཞེས་པ་རིམ་བཞིན་
དེ་དག་དག་པའི། རྒྱན་མ། ལྷ་མ་གྱི། གོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྣམ་
མཁའི་ཁམས་དག་པ་འཇམ་དཔལ་ལོ། །གཉི་སྟག་ཅེས་པས་གཉི་སྟག་གི་རིགས་
ཀྱི་ཁྲོ་བོ་གཤིན་རྟོ་གཤེད་དང་། ཉེས་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་མིང་དེ་སྐབས་འདིར་བྱེ་བྱག་ད་
རྒྱལ་ལ་སྦྱར་བས། ད་རྒྱལ་དག་པའི་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཤེས་རབ་མཐར་
བྱེད་དང་། འདོད་ཆགས་ཆོས་བཅས་ཞེས་པས། འདོད་ཆགས་དག་པའི་འོད་དཔག་

མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་རྟ་མགྲིན་དང་། རྟོ་རྟོ། ཞེས་པ་དོན་གྲུབ་ཡིན་ཏེ། བརྩ་ར་ཏེ།
 ཞེས་པ་ལ་བྱང་དོན་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོན་གསལ་ལས། ར་ཏེ་དགའ་མ་ཞེས་
 པ་དང་། སུ་ལ་དགའ་ན། རང་གི་བདག་པོ་དོན་རྟོ་ཡོད་གྲུབ་པ་ལོ། ཞེས་པར་
 བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདིར་དེས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་བགོགས་མཐར་
 གྱུད་བསྟན་ནོ། །རིག་པ་ཞེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་སྦྱར་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྦྱར་མ་
 སོགས་ལྟས་བྱས་པ་འཛིན་པ་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱར་བའི་དབང་ལ་རིག་པའི་དབང་ལྟ་
 ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བྱག་རྒྱ་ལ་རིག་པར་བྱས་ནས་དེ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་ལས་
 བྱུང་བའི་སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་འབྲེལ་བར་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གྱིས། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་
 ཟུང་བའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཏུ་ཤར་བར་གྱུར་པའི་སྒྲོན་སྤང་ཆུབ་སེམས་འབྲུ་ཅེས་སྦྱར་
 རོ། །སྦྱད་དང་ཞེས་པས་འདོད་རྒྱལ། དགའ་དང་ཞེས་པས་དབྱུག་སྟོན་ཅན། རྣམ་པ་
 ཞེས་པས་སྟོབས་པོ་ཆེ། དེ་བཞིན་མི་འགྱུར་ཞེས་པས་མི་གཡོ་བ། རྒྱུ་འཕྲོ་བཞིན་
 ཞེས་པས་རྒྱ་ལམ་གྱི་ཚོས་འོག་ནས་རིམ་བཞིན་ཡར་འཕེལ་བས་མཚོན་པའི་གཞོད་
 མཛེས། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཞེས་པས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུན་པས་མཚོན་པའི་
 གཤམ་ཏྱར་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་རྣམས་བསྟན་ལ། ཐ་མ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྣམ་ཤེས་
 དག་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སེམས་སུ་རྟེན་ཐོགས་ཆོས། ཞེས་སྟོས་སོ། །དེ་ནས་
 ཁྱོ་བོ་ལྷག་མ་བྱུག་གི་རིགས་དབྱེ་བ་ནི། མྱོངས་དང་ཞེས་པས་མི་གཡོ་བ་རྣམ་སྤང་གི་
 རིགས་དང་། ཞེ་སྤང་ཞེས་པས་སྟེང་འོག་གི་ཁྱོ་བོ་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་།
 འདོད་ཆགས་ཞེས་པས་དབྱུག་སྟོན་ཅན་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་དང་། སྤྱི་བ་

ཞེས་པ་སྤར་ཉེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེས་འདོད་རྒྱལ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་དང་། རྩོམ་ཞེས་པ་ས་སྟོབས་པོ་ཆེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་སུ་སྟོན་ནོ། །འདི་དག་ནི་རྒྱད་ཕྱི་མའི་འབྲེལ་པར་རྒྱ་རོ་བས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའོ། །

དེ་ནས་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཐུན་མོང་གི་སྟོན་པ་སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་འཛིན་པ་ལ། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཆོག་གཞན་མི་འབྱུང་བས། གསང་འདུས་འཇམ་དྲོར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོག་འདི་དག་གིས་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཐོག་མེད་སྟེད་པའི་ཚུ་སྦྲུང་དུ། །མ་ལུས་ཀྱན་རྟོག་གིས་བསགས་རྟོག་པ་རྣམས། །ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལྷན་སྦྱུན་སྤར་དེ་དག་ནི། །ཆོག་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི། །རྩོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་། །འཕགས་པ་གཞན་གྱིས་དགོ་བ་གང་མཛད་པ། །དེ་དག་ཀྱན་ལ་ཡང་དག་པའི་ཡི་རང་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བགྱི། །ཡིད་ཀྱི་རོལ་བ་བྱི་མེད་ལྷ་འདས་བསྐྱབས། །སྟོང་རྩེ་དམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་མི་ཐབས། །རང་གི་ཡིད་ལ་གནས་པར་གྱུར་བ་ཡི། །བདེར་གཤེགས་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ལས་ངེས་གྲོལ་ཞིང་། །སེམས་དཔལ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ཆོགས་གཞི། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་གཅིག་ངོ་བོ་ཉིད། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །འཆིང་བ་རྣམས་ལས་ཡང་དག་གྲོལ་གྱུར་ཅིང་། །སྟོང་རྩེ་མཆོག་གིས་བསྐྱན་པའི་དཔལ་དང་ལྷན། །རབ་ཏུ་དགའ་སོགས་ས་ལ་རབ་བཞུགས་པ། །བརྟུ་ཞུགས་དབང་པོའི་ཆོགས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བསམ་དང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་དག་གྱུར་པས། །སྦྱིབ་པ་ཀྱན་གྱི་བག་ཆགས་ཡང་དག་འབྱིན། །ལྷག་པར་མོས་པས་རྣམ་

པར་བརྒྱན་པ་ཡི། །སེམས་ནི་བྱང་ཚུབ་དམ་པར་བསྐྱེད་པར་བགྱི། །བདེར་གཤེགས་
སྤྲུལ་བཅས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ལུ། །སྦྱིན་སོགས་རྣམས་བཙུང་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་
ཚུལ། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་བདག་མ་ལུས་ངོ་བོའི་སྒྲོལ། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་ནི་
གནས་པར་བགྱི། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཐོག་མར་བཤགས་
པ་ནི་བཤགས་པར་བགྱི། །ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་འཆད་པ་ནི་གང་
ཞིག་ །དུས་ཐོག་མེད་¹ནས། གནས་སྤྱིད་པའི་ཚུ་སྦྱང་དུ། གུན་སྒོར་མ་ལུས་གུན་རྟོག་
གིས་བསགས་པའི་ངོ་བོ་ཁན་མ་ཐོ་བའི་རྟོག་པ་རྣམས། ལུས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་ལྷ་མ་
དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱན་སྤར། རྣམ་པ་རེ་རེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་
ནི་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལུས་དུ་བྱས་ནས། ཚུལ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་
སྦྱོབས་བཞི་ཆང་ཞིང་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོན་ནས་བཤགས་པར་
བགྱིའོ། །

ཡི་རང་ནི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་
པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་། འཕགས་པ་ལས་གཞན་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་
ཀྱི་དགོ་བ་གང་མཛད་པ་དེ་དག་གུན་ལ་ཡང་དག་པར་དགའ་བས་ཡི་རང་ཞིང་། རང་
གིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྡོ་
བར་བགྱིའོ། །

སྦྱོབས་འགྲོ་ནི། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྦྱོབས་སུ་མཆིའོ། །བདེ་
གཤེགས་རི་ལྷ་བྱ་ལ་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རོལ་བའམ། བཀོད་པའམ། རྣམ་འགྱུར། གཉིས་

1 ཐོགས་མེད

སྒྲིབ་གི་རྩི་མ་མེད་པ་རྒྱ་བ་འདྲ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བས་བསྐྱབས་པར་གྱུར་
 བའི་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དང་། སྙིང་རྩེ་དམ་པ་དང་མཐའ་ཡས་པའི་ཐབས་རྒྱུས་
 མཐར་ཕྱིན་པས། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་བདེ་
 ག་ཤེགས་རང་གི་ཡིད་ལ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གནས་པར་གྱུར་པ་ཡིས་བྱད་པར་དུ་
 བྱས་པའོ། །གཉིས་སྒྲིབ་གི་རྟོག་པ་མ་ལུས་པ་ལས་རང་དུས་ན་དེས་པར་གྲོལ་ཞིང་།
 སེམས་དཔའ་དམ་པ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕྱན་ཐུག་ཆོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་འབྱུང་བའི་གཞི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བདེན་དང་། ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོགས་
 བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་དུ་རོ་གཅིག་པར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དམ་པའི་ཆོས་ལ་རྟག་ཏུ་
 སྐབས་སུ་མཆིའོ། །སའི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་འཆིང་བ་རྒྱུས་ལས་ཡང་དག་གྲོལ་གྱུར་ཅིང་།
 སྙིང་རྩེ་མཆོག་གི་མ་མས་བསྐྱུན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དང་ལྡན་པ། རབ་
 ཏུ་དགའ་སོགས་ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་སྟོན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་སོ་
 སྟེའི་བྱང་སེམས་ལས་དབང་པོ་འཕམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་སམ་དགེ་འདུན་ལ་
 སྐབས་སུ་མཆིའོ། །

སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སྟོན་པའི་བསམ་བློ་དང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་རྣམ་
 པར་སྟོན་པའམ་འབྲས་བུ་སྟོར་བ་རྣམ་པར་དག་པར་གྱུར་པས་སྦྱིབ་པ་ཀྱན་གྱི་བག་
 ཆགས་ཡང་དག་པར་འབྱེན་པ་འཇུག་པའི་སེམས་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞན་དོན་
 ལ་ལྟག་པར་མོས་པས་བརྒྱན་པའི་སེམས་ནི་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་དམ་པར་དམིགས་

1 བག་ཤིས་རྒྱུན་པོ་དང་རྒྱ་བྱང་གི་ཤིང་དཔར་མར་དཔལ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱུང་།

ཏེ་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ། །ལམ་ལ་བརྟེན་པར་དམ་བཅའ་བཞི། བདེར་གཤེགས་སྤྲུལ་
བཅས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཏུ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་སྤྱིན་སོགས་
པར་སྤྱིན་བྱུག་དང་། དཀར་པོའི་ལས་ལམ་རྣམ་པ་བཅུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་དེ་གནས་པར་བགྱིའོ། །གནས་ཚུལ་པར་སྤྱིན་གྱི་ཐེག་པ་ལས་
འདིར་བྱུང་པར་ཏུ་གྱུར་བཞི། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱིན་སོགས་མ་ལུས་པ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དག་གི་རོ་བོར་མོས་པ་རྣམ་པ་ལམ་ཏུ་བྱེད་པའི་སློབ་བསྟུན་
པར་བགྱིའོ། །ཞེས་བ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྟུབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་
བཤེད་པའོ། །

དེ་ནས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་པ་བཟུང་བཞི། སངས་རྒྱུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཀྱན། །བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་བ་ནས། སེམས་ཅན་སྟུ་
ངན་འདས་ལ་དགོང། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྲོ་སྟོན་པ་ཐོབ་ཅིན་ཁྱད་
པར་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དབང་གི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པས་དབང་ལེན་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་པ་བཟུང་འདི་འདྲ་བས་སྟོན་པ་སྤྲོ་མེད་ཐོབ་པ་དང་།
སྤྲོ་ཡོད་ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་བྱིར་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་བསྟོན་པ་ནི།

མདོར་བྲས་ལས། ཞེ་སྤང་རྫོང་མེད་ཏེ་འཛིན་གནས། ཞེས་པ་ལས། དེའི་སྤྲོ་རོལ་
ཏུ་འཁོར་ལོ་བསྟོན་པ་སོགས་གང་ཡང་དངོས་སུ་མ་བཤེད་དོ། །ཨ་རྩ་ཡས། བསྐྱེད་
འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་སྟོང་པར་བསྟོན་པ་པའི་
སྟོང་པའི་ངང་ལས་འཁོར་ལོ་སེར་སོ་མགྲོགས་པར་འཁོར་བའི་རྩེབས་ལ་ཁྲོ་བོ་འགོད་

བར་བཤད་བ་ལ། སྤེས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་
 ཀྱི་འཕགས་བ་ཡབ་སྤེས་ཀྱི་དགོངས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བསྐྱང་
 འཁོར་བསྟོམ་བ་ནི། བསྐྱང་འཁོར་ཀྱི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྟོམ་བའི་ལུགས་
 གཞན་ཡིན་ཀྱི། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་མེད་བས་བསྟོམ་བ་མེད། **ཞེས་**
 སོགས་ཀྱིས་བསྐྱང་འཁོར་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྟོམ་བ་ཡིན་
 བས། བསྐྱང་འཁོར་ཀྱི་སྟོན་ལ་སྟོང་བ་བསྟོམས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ལན་གཉིས་བསྟོམ་
 དགོས་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་ལོ་ཡང་འདིའི་ལུགས་ལས་མ་བཤད་ཅིང་། འཁོར་ལོ་
 མཁྱོགས་བར་འཁོར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ངས་བས་ཁོ་བོ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྐྱང་
 བར་མི་འགྲུབ་བོ་**ཅེས་**ཟེར་བ་ནི་ཤིན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྟོམ་ཞེས་བའི་
 དོན་ནི། སྐྱང་གཞི་ལ་སྟོང་སྟོང་བའི་བསྐྱལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་སྟོང་
 ཉིད་བསྟོམ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེའི་ཆེད་དུ་བསྟོམ་བ་མ་ཡིན་ཀྱི། བསྐྱང་
 འཁོར་བསྐྱེད་བའི་སྟོན་དུ་ཐ་མལ་ཀྱི་སྐྱང་ཞེན་བསལ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ངང་ལས་
 བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོ་རྟེན་དང་བརྟེན་བར་བཞེངས་བའི་ཆེད་དུ་བསྟོམ་བ་ཡིན་བས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ས་བསྟོམ་བར་ག་ལ་འགྱུར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་མ་ཆོད་
 བ་བསང་སྐྱང་བྱེད་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་བ་དང་། འོག་དུ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་
 བསྐྱས་བའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྟོམས་བར་
 འགྱུར་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ལན་དུ་མ་བསྟོམ་དགོས་བར་ཐལ་བ་ཁྱེད་རང་ལ་འགྱུར་
 རོ། །དེས་ན་བྱ་སྟོན་གྱི་ལྷ་རྒྱུད་བ་གཅིག་ཙམ་བསྟོམ་བ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་
 དུ་སྟོང་བ་རེ་བསྟོམ་བ་ཡིན་བ་ལ། འདིར་བསྐྱང་འཁོར་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོང་བ་བསྟོམ་དུ་མི་

རུང་བར་སྤྱོད་པ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་སོ། །ཡལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་དང་ཅ་རྒྱུད་ལས་དངོས་
 སྤྱོད་པ་གསུངས་ཀྱང་། བཤད་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་བཤད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ལྷན་
 རྒྱུད་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ནི། རྩིབས་བཅུ་དེ་དབུས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། རྩིབས་ལྷན་
 ལ་ནི་ཁོ་ལོ་བཅུ། །ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཅུ་ལས་བྱུང་། །འགོག་པའི་དོ་རྩེ་བསྐྱོམ་བྱ་
 ཞིང་། །མཆོག་ཏུ་མཛེས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །དོ་རྩེ་འབར་པའི་སྤྱིན་སྦྱོས་པས། །མི་
 གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་འཁོར་ལོ་སེར་བོ་དང་འཁོར་བ་གཉིས་ཀ་
 གསུངས་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནི་ཡལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བྱངས་
 ཤིང་། སྦྱོན་གསལ་དུ་ཡང་། དོ་རྩེ་བཞི་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱེད་ཅིང་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་
 ཞིག་དང་། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་ལ་སོགས་པའི་རྩོགས་ཅིང་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཆེས་
 མང་པོ་ཞིག་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ཉིད་བྱངས་ནས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས། འཕགས་ལུགས་
 བ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོའོ། །འཁོར་ལོ་
 འཁོར་ཡང་ཁོ་ལོ་སྤྱོད་པས་བསྐྱབ་པ་མི་ངེས་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། མི་
 གཡོ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་པའི་དོན། ཁོ་ལོ་རྣམས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་
 གཡོ་བ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་བར་གནས་ལ། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པར་འཁོར་ལོ་འཁོར་ཞེས་
 བ་ཡིན་པས། འཁོར་ལོ་འཁོར་ཀྱང་ཁོ་ལོ་འཁོར་མི་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོ་
 འཁོར་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱོན་འཛིན་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོན་འཛིན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོ་རྩེ་སེམས་
 དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་དང་ཨ་ཟླ་ཡུས་
 བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ཀྱི། བོད་སྤྱོད་པ་མང་པོ་དང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་འཁོར་ལོ་
 མི་བསྐྱོམ་པ་ལེགས་པར་འདོད་པ་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་དོན་

སེམས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོང་བ་ཉིད་སྒོམ་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོང་བའི་རང་ལས་པི་ལས་
སྒྲ་ཚོགས་བསྒྲ་དང་། ལྷུང་ལས་ཉི་མའི་སྒྲོང་དུ་སྒྲི་ལས་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བཅུ་
བ་གཡས་སྒྲོགས་སུ་མགྲོགས་པར་འཁོར་བ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱད་ཁྱི་མ་ལས། རྫོ་རྩེ་
འབར་བའི་སྒྲིན་སྒྲོས་པས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། རྫོ་རྩེ་འབར་བའི་སྒྲིན་གྱི་སྒྲོང་བ་
སྒྲོགས་བཅུར་འསྐྱོ་བ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་འཁོར་ལོ་དབྱིབས་རིམ་ལྟར་བསྒོམ་པར་
བྱ་སྒྲུལ་ན། འདི་ལ་རྒྱད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་ནམས་ནས་གསལ་བ་རང་དུ་བཤད་བ་
མེད་ཀྱང་། མན་སྟེ་ལས། འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བཅུ་པའི་ལྟེ་བའི་དབྱས་གྱི་ནང་
དུ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྒྲིར་ནང་དུ་ཞེས་བ་ཅམ་གྱིས་ལྟེ་བ་སྒྲུབས་ཅན་དུ་མི་འབྲུབ་
སྟེ། སྒྲོད་རྒྱད་ལས། ཅིབས་གྱི་ནང་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །བཞུགས་པའི་རྫོ་རྩེ་སེམས་
དབའ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་དང་མི་འབྲུ་སྟེ། མན་
སྟེ་ལས། འཁོར་ལོ་སེར་པོ་གཡས་བསྒོར་དུ་འཁོར་བ་ཅིབས་བཅུ་པའི་ལྟེ་བའི་དབྱས་
གྱི་བར་སྐབས་སུ་གནས་པའི་བདག་ཉིད། ཅེས་ལྟེ་བ་ཁོང་སྒྲོང་གི་པན་ཚུན་གྱི་བར་
སྐབས་སུ་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས། ལྟེ་བའི་ཁོང་སེང་གི་ཡར་ཅེ་དང་
མར་ཅེ་གཉིས་གྱི་ནང་དུ་སྒྲོང་འོག་གི་ལྷ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་
ལྟེ་བ་དང་སྒྲོང་འོག་གི་ཅིབས་ནི། མདུང་སོ་གཉིས་མཇུག་སྒྲུད་བ་ལྟ་བུའི་དབྱས་
གྱི་སྒོམ་གྱི་ནང་དུ་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡར་ཅེ་མར་ཅེའི་ནང་དུ་སྒྲོང་འོག་གི་ཁྲོ་བོ་
བསྐྱེད་པའོ། །ཅིབས་བརྒྱད་གྱི་ནི་ཅིབས་གྱི་ཅེ་མའི་སྒྲོང་དུ་ཁྲོ་བོ་དགོད་པར་གསལ་
བར་བཤད་ལ། ཅིབས་གྱི་སྒྲོང་དུ་དགོད་པར་བཤད་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པས།

47

དཀར་པོ་སྒྲིག་པར་མོས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་མེད་དབུས་སུ་རང་
 ཉིད་དོན་མཆང་དཀར་པོར་བསྐྱེད་པར་བྱུང་ལ། དཀར་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་
 ལ། སློབ་དཔོན་ཨ་རྟ་ཡུས་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དབུག་པར་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་
 སྤྱིས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཨ་རྟ་ཡུས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། སྤྱབ་པ་དཔལ་གྱི་འབྲེལ་
 པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པས་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་བསལ་ལ། སྒྲིང་
 ཅིག་གིས་བདག་ཉིད་དོན་མཆང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཕྱག་གཉིས་
 པ། ཞལ་གཅིག་པ། བསྐྱེད་དང་སྒྲིང་བའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ཞེས་བཤད་པས་ཞལ་
 གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་སྒྲིབ་བཞི། སྤྱབ་པ་དཔལ་གྱི་ལུང་གིས་ཨ་
 རྟ་ཡུས་འཕོག་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་
 དེས་ཉེ་འདི་ལྟར། མདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་ནས་ལེན་དང་པོ་ལས་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་དོན་མེ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་རྗེས་སུ་
 ཞུགས་པས་ཞེ་སྒྲིང་དོན་མཆང་གསུངས་པས་ཞེས་རང་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་དོན་མེ་
 འཆང་དཀར་པོར་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་དོན་མེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པས་ཞེ་སྒྲིང་དོན་མཆང་བསྐྱེད་པར་བཤད་ལ། དོན་མེ་
 སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན་མ་དོན་མེའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཚུལ་ནི་རྒྱུད་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཉི། དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་མེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྒྲིང་དང་གསུང་དང་ཞུགས་དོན་མེ་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོན་མེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས། རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིས་བྱའི་གཟུགས་འདི། དེ་བཞིན་

གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་ཐག་ཏུ། བཙེམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་དེ་ཉིད། ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པ་དེ་ལ། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བརྗོད་ཅིང་མཆོད་ནས་བྲག་འཆའ་ཏེ་འདུས་པ་སྟོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ཆེ། རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་ལེགས་སོ་གནང་སྟེ། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེ་ཆོས་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་གསུངས་པས། འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་རྣམས་རྡོ་མཆོར་དུ་གྱུར་ནས། བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་མཛད་དེ་ཡང་དག་པར་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་ནས་འདུས་པ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པའོ། །འདིས་ནི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་དབང་མ་བསྐྱར་བར་རྒྱུད་བསྟན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། སྟོན་གསལ་ལས། དེ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་བྱིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་བར་མཛད་དེ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བཞེད་དེ། རྗེ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཞེ་སྤང་རྗེ་རྗེར་བསྐྱར་པའི་ཆེད་དུ། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་རྗེ་རྗེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་མི་བསྐྱོད་པ་བྱུང་ནས་རང་ལ་བརྟག་པར་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་

བས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་ནི། སྤུང་བ་དབལ་གྱིས་དོ་རྩེ་དབྱེདས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མར་
 བཤད་པ་ལྟར་འཐད་བས། རྩེ་ས་སུ་མི་བསྐྱོད་པ་བཅུག་སྟེ་ཡབ་ཞེ་སྤང་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་
 བ་ན། ཡུམ་ཡང་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མར་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ལོང་དུ་བྲངས་པའི། སངས་
 རྒྱས་འབར་བའི་འོད་དང་མཉམ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་
 འབར་བའི་འོད་དང་མཉམ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་གི་བདག་པོའི་སྐྱེ་མདོག་དང་འབྲ་
 བའོ། །ཞེས་བཤད་པས་སྐབས་འདིར་ཡབ་ཡུམ་སྐྱེ་མདོག་མཚུངས་པ་བྱེད་དགོས་
 ལ། ལེའུ་བཙུ་ལ་པ་ལས། དོ་རྩེ་སེམས་དབང་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ནམ་པར་སྤང་མཛད་
 མཚུངས་པའི་འོད། །ཅེས་བ་འདི་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་སྐྱེ་ཐབས་སུ་དང་པོའི་མགོན་
 པོ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེར་ཞིང་། མདོ་བསྟེ་ལས་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་འཆང་
 བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེར་ལ། སྟོན་གསལ་ལས། དེ་ཉིད་སྐྱོད་པ་བྱས་པའི་པན་ཡོན་ལ་སྐྱེར་
 གྱང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། ཆོག་གཅིག་ལ་ཡང་སྤྲ་ཆོགས་དོན། །ཞེས་བ་ལྟར་
 རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་ཆོག་རེ་རེ་ཡང་དོན་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་སྟོན་པས་འགལ་བར་མི་བསམ་
 ལ། འདིའི་དོ་རྩེ་འཆང་དང་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེ་མདོག་ཞལ་ཕྱག་འབྲ་བས་གཉིས་ཀ་
 ལ་བྲང་དུ་བྲང་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། འདིར་བྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་
 དོ་རྩེ་གསུམ་འཛིན་འགྱུར། །ཞེས་པ་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཕྱགས་དོ་རྩེ་
 གསུམ་གྱི་རོ་བོ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་ལ་བཤད་དགོས་སོ། །

རང་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་སེམས་དབང་སྐྱེ་བཅེགས་སུ་ཡང་བྱེད་
 དགོས་ཏེ། རྒྱུད་བྱི་མ་ལས། འོངས་སྐྱོད་བཞི་དང་ཡང་དག་ལྟ། །རིག་པའི་
 སྐྱེས་བྱ་དོ་རྩེ་ཅན། །སྐྱེ་གསུང་ཕྱགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྱ་གསུམ་དུ་ནི་ནམ་པར་

བསྐྱོམ་། །ཞེས་གསུངས་ནས། དེ་ནས། ཀུན་ནས་སེར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཞེས་
 སོགས་སྤར་བྲངས་པ་དེ་དག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ། རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་དོན་ཅན་ཞེས་པ་
 ནི། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་ཅེ་འཆང་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱོད་
 བཞི་དང་ཡང་དག་ལྡན་པ་ནི་དོན་ཅེ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་བཞི་ལྡན་པ་
 ལ་ལྷ་རོ་པས་བཤད་ཅིང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ་ལས། འོད་འཕྲོ་འཁྲུག་ཅིང་
 མདངས་བཟང་བའི། །དོན་ཅེ་སེམས་དཔལ་མཉམ་གཞག་ལ། །དོན་ཅེ་སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་གྱི་
 མཐུར། །གཟུགས་བརྟན་བསམས་ལ་སྤྱར་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པའི་རྒྱུད་པ་དང་
 བོ་གཉིས་གྱིས་ཞེ་སྤར་དོན་ཅེ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ལ། །དོན་ཅེ་སྐྱེ་བྱེད་གསུམ་གྱི་མཐུར། །ཞེས་པ་
 གཉིས་ནི་དོན་ཅེ་འཆང་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་གྱི་སྐྱེའི་མཐུར་ཉེ་འོག་ཏུ། གཞོད་
 མཛེས་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བསམས་ལ་བགལ་པ་འགྲུགས་པ་སོགས་ལ་སྤྱར་བར་བྱ།
ཅེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འཁོར་ལོའི་དབྱུས་སུ་བདག་ཉིད་དོན་ཅེ་འཆང་དཀར་པོ་
 ཞལ་གསུམ་བྲག་བྲག་པ་ཡུམ་དོན་ཅེ་དབྱིངས་སྐྱབ་མ་དཀར་མོ་ཞལ་གསུམ་བྲག་བྲག་
 མས་འཁྲུད་པར་བསྐྱེད་པའི་གནས་གསུམ་དོན་ཅེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།
 སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱས། དེ་ནས་སྐྱགས་ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
 དཔལ་འོད་གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཁྱོ་བོ་བཅུས་བསྐྱོར་བ་
 སྤྱན་བྲངས། སྤྱི་བོ་འཕ་ཞལ་ནས་ཁྱགས་དོན་ཅེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་ཁུ་བའི་ཐིག་
 ལེ་བཅུ་གཅིག་རྒྱུ་རིང་པོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། མི་
 བསྐྱོད་པ་དང་ཁྱོ་བོ་བཅུར་བསྐྱེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་སྐྱགས་ཀར་བྲངས། བརྩ་རྩིག་

གིས་¹ལྷང་། རྩོགས་བཅུར་སྒྲོམ་བས་སྤྱི་དགོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད། སྒྲར་འདུས་ཡེ་
ཤེས་པ་དང་འབྲེས་ནས་རང་ལ་ཞུགས་པས། སྒྲར་གྱི་ཆེ་བ་ཉི་གཏན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲོང་
དུ་རང་ཞེ་སྒྲར་དོ་རྗེ་སེམས་དབའ་སྤུམ་བཅེགས་ཅན་དང་། ཡུམ་རེག་བྱ་དོ་རྗེ་མར་
གྱུར་པར་བསྒྲོམས་ནས། དེ་ནས་ཁོ་བོ་རྣམས་རང་རང་གི་འབྲེན་སྤྲུགས་ཀྱིས་ལྷང་
སྤྱོད་ཅིབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཅེ་མོ་དང་། སྤྲོང་འོག་གི་ཅིབས་ལ་ཅུང་ཟད་མ་རེག་པའི་ནང་གི་
གནས་རྣམས་སྤྱུ་པད་ཉིདེ་གཏན་ལ་དགོད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁོ་བོ་བཅུ་ཅིབས་བཅུའི་གཏན་གྱི་སྤྲོང་དུ་རྩྱུ་བསམས་པ་
ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། མངལ་འབྲེན་བྱེད་པ་འཕགས་པ་ཡལ་སྤྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་མ་
བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། **ཅེས་**ཟེར་རོ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མདོར་བྲས་ལས། ཁོ་བོ་བཅུ་
ནི་སྤྱོ་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པའི་སྤྱོ་བའི་དོན་མངལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་ཀར་བྲངས་
ནས་ལྷང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྩྱུ་གྱུར་པ་ལས་ཁོ་བོ་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་ནི་སྤྱོ་བའི་དོན་
མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་མདོ་བསྐྱེད་པས། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། ཁོ་བོ་ཞེ་སྒྲར་གནས་
ལས་སྤྱེས། །གསོད་ལ་རྟག་དུ་བཅོམ་པ་དག །བྱུ་བ་མཆོག་གི་ཆོས་ཅན་ལ། །གསོད་
པའི་དོན་གྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་པས། ཡི་གེ་རྩྱུ་རིང་པོ་ལས་ཁོ་བོའི་
རྒྱལ་པོ་བཅུ་ལྷང་ལ། ཞེས་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི། འོད་འཕྲོ་འཁྲུག་ཅིང་མདངས་
བཟང་བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ལས། སྤྱུ་བའི་ཐབས་ལས་འབྱུང་
བའི་ཚུལ་གྱིས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་རྗེའི་སྤྱོར་བ་དང་ལྡན་པས། མི་བསྐྱོད་པ་
དཔྱུང་ཞིང་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས། འོད་འཕྲོ་འཁྲུག་ཅིང་མདངས་བཟང་བའི། །ཞེས་བྱ་

1 རྒྱ་བྲང་དང་བཟ་གིས་སྤྱོད་པའི་ཤིང་དཔར་མར་བཟོ་རྒྱུ་གིས་ཞེས་ལྷང་།

བ་སྟེ། ཞལ་ཅུང་ཟད་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། འོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དམར་པོའི་དབུས་སུ་
 ཅུད་པར་བདག་ཉིད་བསྒོམས་ལ། ཁྱོ་བོ་བཙུ་བྱང་སྟེ། རྟོགས་དང་མཆོམས་རྣམས་སུ་
 བཞག་ནས། ཞེས་ཁྱོ་བོ་བྱང་ནས་ཅི་བས་ལ་དགོད་པར་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀས་དངོས་
 སུ་བཤད་པས། ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མ་བཤད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའོ། །དེས་ན།
 ཨ་བློ་དང་། རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་། འགྲེལ་བ་རིན་ཐང་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་
 སྐྱབ་ཐབས་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོ་བོ་མངལ་འབྲེན་བྱེད་པར་བཤད་པ་
 ལྟར་ལེགས་སོ། །རྒྱུད་ཀྱི། ཁྱོ་བོ་ཞེ་སྤང་གནས་ལས་སྦྱེས། ཞེས་པ་འགྲེལ་བས་
 རྩོུ་ལས་སྦྱེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། མདོར་བྱས་ལས་ཀྱང་། འབར་བའི་འོད་འཕྲོ་
 འཇིགས་པར་བྱེད། ཉི་མ་ལ་གནས་རྩོུ་ལས་བྱུང་། གཡོན་བརྒྱུད་པ་ཡི་གནས་པས་
 གནས། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། མདོ་བསྟེ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་
 ལས་ཀྱང་རྩོུ་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱི་བྲག་མཆོན་ལས་བསྐྱེད་པར་ཡབ་སྲས་གང་
 གིས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་རྩ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་པས། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ཁྱོ་
 བོ་རྣམས་ལ་ཆོ་ག་གསུམ་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅིའང་མེད་དོ། །

ཁྱོ་བོ་རྣམས་བྱང་ནས། མཛད་པ་མ་མཛད་པར་གདན་ལ་འགོད་པ་ནི། ཁྱོ་བོ་
 རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་བཙུའི་གདོན་འཛོམས་པ་ཡིན་
 ལ། མཛད་པ་དེ་ཉིད་གདན་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་བྱང་མ་ཐག་གདན་ལ་
 དགོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ཞེ་སྤང་རྡོ་རྗེར་བསྐྱུར་བའི་དགོས་པ་ནི་ཁྱོ་བོ་ལ་བཀའ་བསྒྲོ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱོད་པ་བཙུག་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱུར་བ་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་ཞེ་སྤང་
 གི་རིགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་སྟེང་གི་ཁྱོ་བོ་ནི་གཙོ་པོའི་དབུའི་ཐད་སོ་ལས་ཅུང་ཟད་

ཤར་དུ་ཡོ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཞལ་བྱུང་བྱ་བ་ཞིག་ས་པ་དང་། འོག་གི་ཁོ་ཐོ་ནི་གཙོ་ཐོའི་སྤྱིང་
འོག་ཐད་བྱང་ལས་ཕྱང་ཐད་བྱུང་བྱ་བ་ཡོ་བའི་རྒྱུ་བྱི་ཆར་ཞལ་ཤར་ལ་གཞིགས་པ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཙོ་ཐོ་དང་ཤར་བྱུང་བྱི་ཁོ་ཐོ་ལས། གཙོ་ཐོ་དང་སྤྱིང་འོག་གི་ཁོ་
ཐོ་བར་ཐག་ཕྱང་ཐད་རིང་ངོ་། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར། སྤྱིང་འོག་གི་ཁོ་ཐོ་གཉིས་
སམ་དེའི་མཚན་མ། རས་བྲིས་སམ། རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པ་ན། སྤྱིང་
འོག་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཤར་གྱི་ཤར་དང་། བྱུང་གྱི་བྱུང་དུ་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་བགོགས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། བགོགས་ཀྱང་ནས་
བར་གཞིག་པའི་ཕྱིར། །གཞོད་མཛེས་བཀའ་སྒྲུལ་ཕྱར་བྱས་གདབ། །མི་སྤྱི་རྩ་ནི་སྤྱི་
རྩ་རྩ། **གྲི་རྩ་གྲི་རྩ་རྩ།** **གྲི་རྩ་པ་ཡ་གྲི་རྩ་པ་ཡ་རྩ།**¹ །ཞུ་ན་ཡ་ཏོ། རྩ་ག་ཐ་ན། བིང་རྩ་རྩ་
པའ། ཁོ་ཐོའི་གཞུགས་ཅན་འདི་ཡིས་ནི། །བགོགས་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་བཀྱག་ནས། །ཁོ་
དང་ལྷན་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཕྱར་བྱས་གདབ། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར། གཞོད་མཛེས་ལ་བཀའ་བསྒྲོས་ནས་བགོགས་ནས་དགྲུག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་
ཚུལ་ཡང་། རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་འོག་ན་གནས་པའི་གཞོད་
མཛེས་ལས་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་སྒྲུལ་པ་གཉིས་པ་འོངས་ནས། གཞོད་མཛེས་གྱི་
གཞུགས་གྱིས་མདུན་དུ་གནས་ཏེ་བཀའ་ཞོད་པར་བསམས་ནས། ལེའུ་བཙུ་བཞི་
པ་ལས་གསུངས་པའི་རྩྱི་བཞི་པའི་སྒྲུགས་གྱིས་བཀའ་བསྒྲོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། བདག་ཉིད་གྱིས་འོག་གི་གཞོད་མཛེས་ལ་བལྟས་པས། དེས་སྒྲུལ་པའི་གཞོད་
མཛེས་གཉིས་པ་ཞིག་མདུན་དུ་འོངས་ཏེ་བཀའ་ཞོད་པར་བསམས་ལ། དེ་ལ་རྩྱི་བཞི་

1 འདིར་གྱི་ཞེས་དབྱངས་ཨི་དང་འོག་དུ་སྒྲུགས་དོན་འཆད་པའི་སྒྲུགས་སྤྱི་དབྱངས་རི་རྒྱར་ཏེ་གྱི་ཞེས་བྱང་བ་སྒྲུ་འབྲས་བཟ་གིས་རྒྱན་པོ་ཆ་བྱང་
བཅས་གྱི་ཤིང་དཔར་གསུམ་གར་མཚུངས།

བའི་སྤྲལ་ས་ཀྱིས་བགེགས་ནམས་སྤྱར་དུ་བཟུང་ལ་ཁྲག་ཅིག་ཅེས་བཀའ་བསློང་བར་
 བྱའོ། །སྤྲལ་ས་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཨ་དང་ལྷ་དང་མ་ཡིག་གསུམ་ནི་སྤྱོད་རྗེ་ལ་
 མོགས་པ་གསུམ་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དང་པོ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་ཨོ་ཞེས་བར་
 གྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མ་ཡིག་གིས་བརྒྱན་པས་ཨོ་ཡིག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་
 དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཡི་གེ་དེས་མཆོན་
 བའི་དོན་དེ་ལྟ་གོ་ནས་བརྗོད་པས་བསོད་ནམས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁོར་བུ་
 འཛིན་པའི་སྤྲལ་ས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྗེ་རྗེ་ཅེ་མོར་། ཨོ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་
 བཤད། །མཆོག་དང་ཁོར་སྟེར་དཔལ་དང་གཡང་། །སྐལ་བཟང་ནམ་བུ་དང་ལྷན་
 ཞིང་། །དམ་བཅའ་བ་དང་བཟ་གིས་དོན། །ཁོར་བུ་འཛིན་པའི་སྤྲལ་ས་བརྗོད། །ཅེས་
 བ་ལྟར་རོ། །འདི་ཉིད་འོག་གི་སྐབས་ཀྱང་ཏུའང་གེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་ཟླ་**ཅེས་**བ་དེས་
 བར་འདུལ་བ། བེ་སྤྱི་ཟླ་**ཅེས་**བ་མ་ལུས་བ་དེས་བར་འདུལ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་གཞོད་
 མཛེས་ལ་ཐོད་པའོ། །རྩྱི་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །**ཤིན་ཤིན་**ནི་བཟུང་བཟུང་ཞེས་
 བ་སྟེ་གཞོད་བྱེད་འཕྲོས་པ་ལ་ཟུངས་གིག་པའོ། །**ཤི་སྤྱི་**བ་ལ་**ཤི་སྤྱི་**བ་ལ་ནི་འཛིན་དུ་
 རྒྱག་འཛིན་དུ་རྒྱག་ཅེས་བ་སྟེ། འཁོར་ཡང་འཛིན་དུ་རྒྱག་ཅིག་པའོ། །རྩྱི་ནི་བསྐྱལ་
 པའོ། །ཁྲུ་ན་ལ་རྟོ། །ཟ་ག་ཕ་ན། ཞེས་པ་ནི། གྱི་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཁྲག་ཅིག་ ཅེས་བ་
 སྟེ། རྩོན་གསལ་ལས། རྗེ་རྗེ་ཞགས་པས་ཆིངས་རྗེ་རྗེ་ལྷགས་ཀྱས་སྟོང་ལྷག་སྟེ་ཁྲག་
 ཅིག་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཁིབྱ་རྩ་ར་ནི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གཞོད་མཛེས་ལ་
 དབྲགས་འཕྱིན་པའོ། །རྩྱི་པར་ཞེས་པ་ནི་གསོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་པའོ། །གཞོད་མཛེས་
 འདིའི་ཕྱག་མཆོན་ལ། རབ་དུ་རྩོན་གསལ་ལས། དང་པོ་གཉིས་རྗེ་རྗེ་རིལ་བྱ། བར་

བ་གཉིས་ཞགས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི། ཐ་མ་གཉིས་རལ་གྱི་དང་དོ་རྩེ་ཐོ་བ་འཛིན་པར་
 བཤད། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་ཉིས་པ། གཡས་དོ་རྩེ་ཐོ་བ། གཡོན་ལྷགས་
 ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཞགས་པ་ཐོགས་པར་བཞེད། སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ལྷགས་ཀྱི་ཞགས་པ་
 ཐོགས་པའི་ཕྱག་གཉིས་པར་བཞེད་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅིང་མི་
 རུང་བར་སྤང་ཞིང་། རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཞབས་ཀྱིས་མནན། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཀུན་བདག་པོ། །དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱི་ཞགས་པ་ཡིས། །བྱ་མོ་རྣམས་ནི་
 འགྲུགས་པའི་མཆོག་ །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ། གནོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོན་དོ་རྩེ་དོ་
 རྩེ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུར་པས་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུགས་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཕྱག་བྱུག་གི་ཕྱག་
 མཆོན་གཞན་འབྲ་བ་ལ། གཡས་ཀྱི་དང་པོའི་དོ་རྩེ་དེ་དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུར་པས།
 བགེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཕྱོགས་སྐྱོང་བཅུའི་སྤྱིང་ནས་ལྷགས་ཀྱིས་ཕྱག་ །མགྲིན་པ་ཞགས་
 པས་བཅིངས་ཏེ་བཀྲུག་ནས་ཁྲོ་བོ་བཅུ་ལ་གཏད་པར་མོས་པ་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་སྒྲ་མ་
 ཁ་ཅིག་ཁྲོ་བོ་བཅུའི་འོག་ཏུ་མནན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མདུན་དུ་བཞག་པར་མོས་པ་བྱ་
ཅེས་ཟེར་ཡང་། གག་པོ་དམ་ཆིག་དོ་རྩེས་ཁྲོ་བོ་བཅུའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་རྩྱུ་རིང་པོ་ལས་བྱུབ་
 པའི་ཁྲོན་པ་འབྲུབ་ཁུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་བཅུར་བཅུག་པར་བསམ་པར་བཤད་པ་བཞིན་
 བྱའོ། །དེ་ལ་སྤྱིང་འོག་གི་བགེགས་ནི་ཤར་གྱི་ཤར་དང་། ལུབ་ཀྱི་ལུབ་ཏུ་བཅུག་པར་
 བསམ་ཞིང་། དེ་ནས་སྤར་བ་གདབ་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དོ་རྩེ་བདུད་ཅི་
 རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ཐུན་པ་སྤོན་པོའི་འདབ་མའི་མདོག་ །འབར་སྤེང་འཁྲིགས་པའི་འོད་ལྷན་
 པས། །དོ་རྩེ་སྤར་བུ་རྣམ་པར་བསྐྱོལ། །ལྷེ་བའི་ཕྱོགས་ནས་སྤང་གི་ཆ། །ཅེ་མོ་ལྟ་
 སྤར་རྣམ་པར་བསམ། །སྟོད་ནི་ཁྲོ་བོའི་དབྱིབས་ཅན་ཏེ། །ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་ལྟ་

བྱར་བསྐྱོམ། །དེ་ཡི་གསང་སྤྲུགས་ལེགས་བརྗོད་ལ། །བགེགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ལ་འོག་
གཟིགས་པས། །དོན་རྒྱུ་བྱས་ངེས་བཏབ་ན། །བགེགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ནི་མི་གཡོ་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ལ། རྒྱ་མ་ཁ་ཅིག །སྤྲུགས་སྐྱོང་བཅུ་ལྔ་རང་རང་
གི་མགོ་བོར་རྩྱུ་རེ་རེ་བསྐྱོམ། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དོན་རྒྱུ་བྱར་གྱུར་
པར་བསམ་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་ཐབས་ལས། དེ་ནས་བདུད་
ཅི་འབྲིལ་བ་གཉིས་པ་བྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོང་སྦྱུལ་ཏེ་བཞག་ནས། རང་ཉིད་བྱར་བྱའི་
རྣམ་པ་བཅུར་མངོན་པར་སྦྱུལ་ཏེ། བགེགས་ཀྱི་བདག་པོ་བཅུའི་མགོ་བོར་གནས་པར་
བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེར་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུང་བྲངས་པ་ཡང་། འདིའི་མདོ་ནི་ལེབ་
བཅུ་གསུམ་པ་ལས། དོན་རྒྱུ་བྱར་ཅི་ཁོ་བོ་ཆེ། །དོན་རྒྱུ་བྱར་བ་བསྐྱོམ་བྱ། །འིན་ཏུ་
འབར་ཞིང་ལེགས་པའི་འོད། །སྤྲུགས་བཅུའི་ཅེ་མོར་སྦྱོ་བར་བྱ། **ཅེས་**བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་གི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བས་སྦྱུལ་བའི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་གཉིས་
པ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། སྒོད་ཁོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ལ་ལྷེ་བ་མན་ཆད་མདུང་
ཅི་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་བྱར་བྱ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས། མེ་སྟག་འབར་བ་འབྲ་བ་
ཡིས། །སྤྲུགས་བཅུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གདབ་པར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར། མེ་རབ་
ཏུ་འབར་བ་བཅུར་གྱུར་ཏེ་སྤྲུགས་སྐྱོང་འཁོར་བཅས་ཀྱི་སྦྱི་བོར་ཟུག་པར་མོས་པར་
བྱའོ། །དེ་ནས་ཨོ་རྩ་རྩ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་རང་གིས་བཏོན་ནས་¹གཞོད་མཛེས་ལ་
བཀའ་བསྐྱོ་བར་རྒྱ་མ་སྤྲུ་མ་དག་བཞེད་ཀྱང་། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུགས་དེའི་དོན་སྒྲོན་
གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ན། བརྗོད་ཀྱི་ལ་ཡ་སོགས་ཀྱིས་དོན་རྒྱུ་བྱར་ལ་འཕོད་པར་

1 གཏོན་ནས་

བཤད་ཀྱི། གཞོད་མཛེས་ལ་བོད་པར་མ་བཤད་ལ། གཞོད་མཛེས་ལ་བཀའ་བསློ་བ་
 ཡིན་ན་གཞོད་མཛེས་ལ་བོད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་རྟེན་སེམས་དཔའི་
 སྐྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་ལངས་ནས་སྤྲུགས་བརྗོད་ཅིང་། རྟོ་
 རྟེན་ཐོབས་བརྒྱུད་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་
 སྤྲུགས་འདོན་ཅིང་ཕུར་བུ་བརྒྱུད་བར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་ཕུར་
 བུ་ལ་བཀའ་བསློ་བའི་སྤྲུགས་ཡིན་ནོ། །དོན་མདོ་བསྟེ་ལས། ཡོ་རྩ་རྩ་**ཅེས་**པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས། གཞོད་མཛེས་ལ་བསློ་སྟེ་ཕུར་བུ་གདབ་པོ། **ཅེས་**བཤད་
 མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡང་། རང་གི་ཡིད་ཀྱིས་གཞོད་མཛེས་ལ་ཕུར་བུ་
 བསྐྱལ་ཞིག་ཅེས་བསློས་པས་གཞོད་མཛེས་ལངས་ཏེ། **རྩ་རྩ་ཅེས་**སོགས་ཀྱིས་ཕུར་
 བུ་གདབ་པོ། **ཅེས་**བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་བསྟེ་ལས་ཀྱང་། ཁོ་བོ་བདུད་ཅི་ཐབས་སྦྱོར་
 ཀྱི་ཕུར་བུ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས། ཞེས་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བའི་རོ་བོ་ཕུར་བུ་རྣམས་བསྐྱལ་
 བའི་སྤྲུགས་སུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་སྤྲུགས་དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཡོ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །**རྩ་རྩ་ཅེས་**པ་ནི་རྩ་ཏ་ཀ་སྟེ་གསོད་བྱེད་ཅེས་བོད་པའོ། །རྩ་ཏ་
 ཡ་སར་དུལྱན་ཞེས་པ་ནི་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་ཆོད་པའོ། །པར་
 པར་ཅེས་པ་ནི་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །ཀློ་ལ་ཡ་ཀློ་ལ་ཡ་ཞེས་པ་ནི་ཕུར་
 བུས་བཏབ་པ་ལ་མི་འགྲུལ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །སར་བླ་པུ་ཞེས་པ་ནི་སྤྲུགས་པ་དང་།
 སྤྲུགས་པའི་བསམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདི་ཕྱི་མ་སྟེ། སྤྲུགས་པའི་བསམ་
 པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །པར་ཅེས་པ་ནི་དགས་པའོ། །རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་ཞེས་པ་གསུམ་ནི་རིས་
 པ་བཞེན་སྐྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱལ་བའོ། །བརྗོ་ཀློ་ལ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

བྱ་བའི་སྒོ་ནས་རྗེ་མཆོད་ལ་བོད་བའོ། །བཟོ་རྒྱ་ར་ཨ་རྒྱ་བ་ཡ་ཉི་ཞེས་བ་ནི་རྗེ་མཆོད་ལི་བཀའ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་བ་སྟེ། བདག་ཉིད་རྗེ་མཆོད་ལ་རྒྱལ་བྱས་ནས་བསྒོ་བའོ། །ཀྲ་ཡ་བྲ་ཀ་ཅི་རྟ་བཟོ་ཞེས་བ་ནི་ལུས་དག་ཡིད་རྗེ་མཆོད་ལ་བཞག་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་མོ། །རྩྱ་རྩྱ་པའ་པའ་ཅེས་བ་ནི་སྤང་ཡང་བསྐྱལ་བའོ། །སྐབས་འདིར་རྒྱད་དང་སྒོན་གསལ་གྱི་དཔེ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་ཅི་རིགས་བ་ཡོད་དོ། །སྤྲུགས་འདིའི་མིང་ནི་གང་དུ་བཟོད་པར་བྱ་**ཅི་ན།** བསྐྱེས་པའི་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་རིགས་བཞིར་བསྐྱེས་ནས། རྗེ་མཆོད་གཙུག་ཏྲར་དང་བཤད་རྒྱུ་རྗེ་མཆོད་ལ་ལས་གསུངས་བ་སྒོན་གསལ་དུ་བཤད་བ་ལྟར་བཞི་སྟེ། ཨོ་ཐོག་མར་ཡོད་ལ་མཐར་སྤྲུལ་མེད་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་མིང་ནི་མཐའ་མེད་དང་། དེ་ལས་ཐོག་བ་ནི་མགོ་མེད་དང་། གཉིས་ཀ་ཡོད་བ་ནི་སྤྲུལ་དང་། གཉིས་ཀ་མེད་བ་ནི་བརྟམ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། འདིར་ནི་མིང་མཐའ་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་སྐབས་གཞན་རྣམས་སྤངས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་མདོར་བྱས་ལས། རྗེ་མཆོད་མེ་ཞི་བསྐྱེས་བཅས་པས། རྣམ་པར་འཛོལ་དེས་པར་བསྐྱོམ། །གདུག་བ་ཆོག་པས་པན་ཚུན་དུ། །བྲོས་པར་གྱུར་པར་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་ཁྱོ་བོ་དང་ཕྱར་བྱ་ལས་རྗེ་མཆོད་མེ་ཡོད་རབ་དུ་འབར་བ་སྤྲུགས་བཅུར་འཛོལ་པས། འཁོར་གྱི་བཞག་གས་གདུག་བ་ཅན་རྣམས་ཆོག་ཅིང་པན་ཚུན་དུ་བྲོས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །གཞོད་མཛེས་གཅིག་གིས་སྤྲུགས་ལན་བཅུ་བཟོད་ཅིང་། ཕྱར་བྱ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བརྟུང་བ་ཡིན་གྱི་གཞོད་མཛེས་བཅུ་བྱེད་བ་མ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་གཞོད་མཛེས་གཉིས་བ་འོག་གི་གཞོད་མཛེས་ལ་བསྐྱེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་མདོར་བྱས་ལས། སྤྲུགས་བཅུར་ཕྱར་བྱ་བཏབ་ནས་ནི། །སྤྲེང་འོག་ཡང་།

61

1 དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་

གནས་བསྐྱེད་བ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོག་གསུམ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོག་བ་ཞི་རང་བསྐྱེད་
བའོ། །ཞེས་སྒྲུ་མ་དག་འཆད་ལ། མདོ་བསྐྱེད་དང་རྩོམ་མེས་སྐྱེད་ཐབས་ལས།
ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་གོ་ཆ་བྱ་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ལྟ་ཐབས་ཅད་ཀྱི་གནས་གསུམ་
ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་དག་ཏུ་བརྩོན་པས། རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་
གསུམ་རྩོམ་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་མོས་ལ་གོ་བའོ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱེད་ཐབས་དངོས་གཞིའི་སྒྲོན་ཏུ་བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམས་པའི་དགོས་
བ་ཞི། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། བསམ་གཏན་ལས་བྱུང་དམ་བཅས་
པས། །གནས་གང་ཏུ་ནི་ཡང་དག་སྟེ། །བསམ་གཏན་སྐྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །གནས་
ནས་སངས་རྒྱུས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོག་། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྐྱོན་གསལ་ལས། བསམ་
གཏན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། ལས་དང་པོ་བའི་དགེ་བའི་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བསྐྱེད་བའི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོར་
བ་དེས་གནས་ན། རྩོམ་མེས་སྐྱེད་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱོབ་བ་ན། སངས་
རྒྱུས་ཏེ་རང་གི་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོག་ཅིང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
བསྐྱེད་འཁོར་ཕྱར་གདབ་དང་བཅས་པ་འདི་གསུང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་དོན་
བཞད་པ་ན་སྐྱོན་གསལ་ལས། འགྲོ་བ་ནི་སྐྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལོག་པར་
བསྐྱེད་ཞིང་མེས་སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་འཁྲིད་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན། འགྲོ་
བ་འདུལ་བ་སྟེ་བཞེགས་རྒྱུས་སོ། །དེ་རྒྱུས་ཞི་བ་ནི་དེས་པར་ཐོག་པ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེད་ཐབས་དངོས་གཞི་ཐུན་བཞིར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་
ནི། བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་མཐུས་རང་ཉིད་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ལྟ་དང་རྒྱས་པ་

མཚུངས་པའམ་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ནུས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རྟེ། བགེགས་རྣམས་ཀྱིས་
ཡིད་བསྐྱུར་ནས་སྒྱུ་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མི་སྟོབ་དང་། འདྲ་འཛི་ལྟར་བྱེད་
པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་སེམས་ལ་ནད་དང་གཞོད་པ་འབྱུང་བ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲགས་མི་རྟེན་པར་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མཐར་
ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་སྟེ། ལས་དང་པོ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞི་བསྟོམ་པའི་དགེ་བའི་ཡན་ལག་གམ་གྲོགས་སུ་གྱུར་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འགལ་རྒྱུན་འགོག་པའི་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྟོམ་
པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དང་པོ་སྟོར་བའི་མདོན་རྟོགས་དངོས་པའད་པ་ལ།

འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་མོས།

བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ། སྟེ་བ་
སྐྱལ་སྐྱར་འབྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱལ་སྐྱོད་ར་སེམས་སུ་བསྐྱུར་པ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་
བཀོད་ནས་སྟོགས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དབའ་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱ་བ།
དེ་འདྲའི་སྐྱུ་གསུམ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་རིག་
མ་འདྲུ་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ།

གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ།

དེར་འཆང་རྒྱ་བའི་བརྟེན་པ་ལྷ་བསྐྱེད་པ། རི་ལྷར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ལྷག་མོས་

འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ལ།

སྒོད་ལྔ་མ་ཞིག་ནས་སྒྲོང་པའི་བསྐྱེད་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་
བསྐྱོམ་བ།

སྒོད་སྤི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་དྲོ་ཆེའི་ས་བསྐྱེད་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་
བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ།

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པའི་དོགས་པ་དགག་
སྒྲོང་ཉིད་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད། སྒྲོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་སྒྲོའི་རུས་པ་ཡིན་ཏུ་དམན་བ། ཡང་
དག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་བྲལ་བ་དག་འདི་སྙམ་དུ་དོགས་ཏེ། རིམ་བ་དང་
པོའི་སྐབས་སུ་སྦྱང་ཕྱོགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱོམས་ནས། སྒྲོང་ཕྱོགས་ཆོས་
ནམས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པའི་སྡོན་དུ་སྒྲོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་འདི་འདྲ་བ་
ནི། དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་སྒྲོང་ནས་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་
བ་འཆར་བ་ལ། ཐ་མལ་གྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤང་བ་འདི་མི་འཆར་དགོས་པས། དེའི་
ཆེད་དུ་ད་ལྟའི་སྒོད་བཅུད་ཀྱི་སྤང་བ་འདི། ལུ་ཅུ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའམ། དངོས་སོ་མེད་
པས་བསྐྱོམ་པ་མེད། །ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཅང་མེད་དུ་
སོང་བར་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་ནི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་

ཆེད་དུ་འབད་བ་ཇི་ཅམ་ཞིག་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ངལ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པར་བྱེད་པའི་
ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བཤད་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར། འདི་སྐད་སྤྲི་བ་འདི་དག་ནི།
རིགས་པ་དང་འགལ། ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ། ལུང་དང་འགལ་ལོ། །རིགས་པ་དང་
ཇི་ལྟར་འགལ་ན། སྟོད་བཙུན་རྣམས་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྟོད་བཙུན་
འདི་རྣམས་མདོན་སྤྲི་བ་ཡོད་པ་ཞིན་པ་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྐྱོམས་པས་ཆད་ལྟ་
ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། ཆད་ལྟ་ནི་སྤྲི་བ་ཅམ་ནས་དཔུལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཡིན་
པས་འབད་པས་འགོག་པར་རིགས་ཀྱི་འབད་ནས་བསྐྱོམ་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་འབྲ་བའི་དོན་བསྐྱོམ་པ་ན། ལུ་བྱ་བ་སོགས་བརྗོད་པ་ཡང་། སྤྲུག་དེས་སྟོད་
བཙུན་རྣམས་ཅང་མེད་དུ་བཏང་བར་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ནམ། སྟོད་བཙུན་རྣམས་ཅང་མེད་
ཡིན་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཡིན་ནས་དེ་དག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནམ། གང་འདོད་གང་། དང་
པོ་ལྟར་ན། སྤྲུག་དང་ཆིགས་བཅད་དེ་དག་སྟོད་བཙུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇིག་རྒྱུར་
བསྐྱོམས་པ་ཡིན་པས། དབང་སྤྲུག་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་སོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་
ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་སོ་མེད་པའི་བསྐྱོམ་པ་
མེད། །ཅེས་སོགས་དེ་ཡིག་དོན་དང་སྤྲི་བ་དོན་དུ་བཤད་པས་སྟོད་བཙུན་ཅི་ཡང་མེད་
པར་བསྟན་དགོས་ནའང་། དེ་ཉིད་ཡིག་སྤྲི་བ་བཤད་པས་སྟོད་བཙུན་ཅང་མེད་ཡིན་པ་
འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་འབྲ་བའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་མེད་ལ། ལུ་བྱ་བ་ཀྱི་སྤྲུག་
དོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་རིང་དུ་རྒྱར་མེད་ཀྱི་དེ་དག་གི་དོན་ལོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཁས་
སྐྱངས་དང་ཇི་ལྟར་འགལ་ན། འདིར་སྟོད་བཙུན་ཅང་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ཐ་མལ་
ཀྱི་སྤྲང་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དགག་པར་བྱ་

བའི་ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་སྔོན་བཟུང་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པའི་ཆད་ལྟ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱེད་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདིར་
འདི་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་དང་། བོད་དུ་ཚོགས་ཞིང་མཆོད་པ་སོགས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེད་པའི་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལ། སྔོན་བཟུང་ཅང་མེད་དུ་བསྐྱོམ་
པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་ན། སྔོན་བཟུང་ཅང་མེད་ཡིན་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། སྐྱེ་བ་སྤྱི་མེད་པ་དང་། ད་ལྟའི་སྤང་བ་འདི་མེད་པ་གནས་
ལུགས་སུ་སྤྱོད་ནི། རྒྱུ་ལ་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ལུང་དང་འགལ་བ་ཇི་
ལྟར་ཡོད་ན། སྤྱིར་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྔོན་ཉིད་བསྐྱོམ་དགོས་པ་དང་། བྱེད་པར་སྐབས་
འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་ཅིང་གཏན་ལ་
བབ་པའི་ཐབ་མོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། དཔལ་མི་
སྤྱོད་པའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། དང་པོ་སྔོན་ཉིད་རྣམ་བསམས་ལ། །ལུས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་བྱི་མ་བཟུ། །གཟུགས་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྔོང་པ་སྟེ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྱོད་པ་བྱ། **ཅེས་**
སོགས་ཀྱིས། མངོན་རྟོགས་བསྐྱོམ་པའི་ཐོག་མར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྔོང་པར་གཏན་
ལ་བབ་ནས་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ཇི་གདན་བཞིའི་ལེའུ་གསུམ་པར་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་གསུངས་ལ། ཡང་སྤྱོད་པའི་རབ་བྱེད་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བསམ་
གཏན་གྱི་ཁང་པར་གནས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ།
ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་པ་སྟེ། སེམས་མ་གཏོགས་
པ་གཞན་ན་མེད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཤོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་

བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བརྟུན་ལ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
ཤིང་། འཕགས་པ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་གྱིས་ཀྱང་མདོར་བྱས་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་
རྣམས། །སྤྱིད་གསུམ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟོམ། །དངོས་པོ་མེད་པས་བསྟོམ་པ་
མེད། །བསྟོམ་པར་བྱ་བ་བསྟོམ་པ་མིན། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དངོས་མེད་པས། །བསྟོམ་
པ་དམིགས་སུ་མེད་པོ། །ཆོགས་བཅད་འདི་ཡིས་བརྒྱ་མི་བརྒྱའི་¹ །བདག་ཉིད་
ཆེ་རྣམས་སྟོང་པར་བསྟོམ། །ཆོ་གའི་སྒྲོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །ཡེ་ཤེས་ས་གཞིར་བྱེན་
གྱིས་བརྒྱབ། །ཅེས་ཆོགས་བཅད་འདིའི་དོན་བསྟོམས་ནས། བརྒྱ་བ་བཅུད་དང་མི་
བརྒྱ་བ་སྟོང་² ཐམས་ཅད་དམ་པའི་དོན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟོམ་པར་གསུངས་ཀྱི།
སྟོང་བཅུད་མེད་པར་བསྟོམ་པར་མ་གསུངས་ལ། ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་ཡིག་དོན་དུ་
བཤད་པ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བས་
སྟོང་བ་དང་། སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་ན་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ལ་སྟོན་གསལ་གྱིས་བཤད་
ཅིང་། དེ་གཉིས་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་བསྟོམ་
པ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་བསྟོམ་པ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྐབས་བབས་ཀྱང་
བཟང་ལས་ཀྱང་། སྟོང་རྗེས་འདིག་ཏེན་འདི་ནི་མ་ལུས་པ། །ལྟ་བའི་བྱ་བས་བཅིངས་
ལ་དམིགས་ནས་ནི། །ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མཉམ་མེད་པ། །སྤྲུགས་པས་
ཆོ་ག་འདི་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱ། **ཅེས་**སྟོན་དུ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྟོམ་
པར་གསུངས་ནས། དེ་བསྟོམ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་ཕྱིར་སྟོང་བ་
སྟོ། །དེ་བཞིན་རྒྱ་དང་བྲལ་བས་མཆོན་མ་མེད། །རྟོག་པ་རྣམས་དང་བྲལ་ཕྱིར་དངོས་

1 རྒྱ་བྱང་ཤིང་དཔར་དུ་རྒྱ་མི་རྒྱའི།

2 རྒྱ་བྱང་ཤིང་དཔར་དུ་རྒྱ་བ་བཅུད་དང་མི་རྒྱ་བ་སྟོང་།

པོ་ནི། །མ་ལུས་སྟོན་པ་ལས་ནི་ངེས་པར་གྲོལ། །ཞེས་ཅན་ཐར་སྟོ་གསུམ་བཤད་པའི་
མཐར་ལུ་ཅུ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལང་བའི་ཅན་ཐར་སྟོ་གསུམ་དེ་
སྒྲགས་དེའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་བསྟོམ་པའི་དོན་ནོ། །གྲུབ་ཆེན་མཚོ་སྤྲེས་ཀྱིས་གྲུང་གྱི་
དོར་གྱི་སྦྱབ་ཐབས་སྟ། ཇོ་ལུ་ཅུ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་མཐར། དེའི་རྗེས་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་
བདག་དང་ཁམས་གསུམ་པོ་དག་ངོ་པོ་ཉིད་དང་བྲལ་བར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་ལེ་ལུ་གཉིས་
བ་ལས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་བའི་འཁོར་
ལོ་དང་ཁམས་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཞུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
བཞིན་ཉིད་མ་བསྟོམ་པར་ཅང་མེད་དུ་བསྟོམ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཅུག་པར་འགྱུར་
ན་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་བདེན་མེད་དང་སྟོང་ཉིད་དང་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཅན་ཐར་སྟོ་གསུམ་
སོགས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་ཡོད་ལ། བྱང་བར་བསྐྱེད་རིམ་
ཀྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྤང་ཕྱོགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་གང་
སྟོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་ངེས་པར་བསྟོམས་ནས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་སྟོའི་གཟུང་ཅན་ལྟའི་ཅན་པར་ཤར་བའི་སྤང་སྟོང་ཆོགས་པ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱེད་
དགོས་པའི་ཚུལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་
ཀྱིས་ཆེས་རྒྱས་པར་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་པ་འདི་ཉིད། ཕྱོགས་ཙམ་
གོ་ནའང་། རྟོག་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དག་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་བཟང་ལས། ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱུ་ལས་གཞན་པ་
 ཡི། །སྲིད་པའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་གཞན་ཅིང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བར་
 འགྱུར་བའི་སེམས། །འདི་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
 བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། །གང་ཡིན་དེར་ནི་ཀྱང་རྟོག་སྤང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། །འདིས་དོགས་པ་གང་གཅོད་ན། དེའི་འབྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་ཐ་ག་ནས། སྤང་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསློམ་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་
 གྲོལ་བའི་ཆེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསློམ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་བདག་
 འཛིན་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱེད་དེམ་ཅི་ཙམ་བསློམས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་འཛིན་
 སྤངས་འགལ་བའི་ལམ་བསློམ་པ་མི་འདུག་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་དེམ་ཅི་ཙམ་བསློམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོགས་པ་དེ་བསུ་ནས། དེའི་ལན་དུ་བསྐྱེད་དེམ་བསློམ་པ་སྐྱབ་
 མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཙམ་གྱི་རྒྱུར་བསློམ་པ་ཡིན་གྱི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་གྱི་རྒྱུར་
 བསློམ་པ་མིན་པས་ཅི་ཙམ་བསློམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་
 ལན་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་ལམ་བསློམ་
 པ་མེད་ཀྱང་། འདི་བསློམ་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་འཐད་ཅེས་ཁྲབ་པ་
 མ་དེས་པའི་ལན་གང་ཡང་མ་བཏབ་པར། བསྐྱེད་དེམ་བསློམ་པ་ལའང་འཁོར་བའི་
 རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྤངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལམ་བསློམ་པ་ཡོད་པས་
 འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་གྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་

1 བསློམ་

བར་བཤད་དོ། །གཞུང་དེའི་མཆམས་སྦྱར་དུ། སྒོ་བ་དཔོན་སྤྲུང་པའི་ཞབས་ཀྱིས་
 གྲང་། ད་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྤྲུང་པའི་བྱིར། གོང་དུ་གསུངས་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད། སྤྱིང་པའི་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱུན་
 ལས་གཞན་པ་ཡི། ཞེས་པའི་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི་མ་དག་པའི་གནས་ལུས་ལོངས་
 སྤྱོད་དུ་ཞེན་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། སྐབས་འདིར་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་རྣམ་
 རྟོག་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བར་ཐ་ག་ནས། ཐ་མལ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
 བདག་དང་བདག་གིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
 བར་འཁྱེད་པས་གྲང་། འདིར་ཐ་མལ་བའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་དང་བདག་
 གི་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལ་བྱ་བར་བཤད་ན།
 སྤྱིང་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞེས་བྱ་བར་ཉི་བར་གདགས་པས། སྤྱིང་
 པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་འཛིན་ནི་སྤྱིང་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི་སྤྱིང་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཞེས་གདགས་པའི་དོན་པོ། །དེ་དག་གིས། ཐ་མལ་རྣམ་རྟོག་རྒྱུན་ལས་གཞན་
 པ་ཡི། སྤྱིང་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཞན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་བཤད་ཟེར་
 ཏོ། །དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས། །འདི་ནི་མདོར་སུམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་པོ། བདག་འཛིན་དེ་དང་འགལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཞེས་པ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་འགྲེལ་བ་ཐམས་

ཅད་གྱིས་བཤད་ལ། རྒྱལ་ལུགས་ནི་རྣམ་པ་འགའ་བར་གྱུར་པ་སྟེ། འཛིན་སྐྱབས་
 དངོས་སུ་འགའ་བར་གྱུར་པ་ལོ། །དེ་ཡང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲིམ་པ་ལོའི་རྣམ་པ་འབྱོར་བ་རང་གིས་ཉམས་སུ་
 ཟུང་བས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྲ་བའོ། །འཛིན་སྐྱབས་
 དངོས་སུ་འགའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། གང་ཡིན་
 དེ་ནི་ཀུན་རྟོག་སྣང་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་
 ཀུན་རྟོག་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་མི་མཐོང་ཞེས་པ་ལོ། །འདི་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསྐྱེད་རིམ་
 སྒྲིམ་པའི་སྒོ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་སྣང་བ་དེའི་ཆེ་བདག་འཛིན་མ་མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས། དེ་བདག་འཛིན་དང་འགའ་བའི་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ནས་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་པའི་
 ལན་དུ། རྒྱུ་པས། དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་མི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷན་ཅིག་མི་སྣང་
 བ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་
 ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལས་མི་ལྟོག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་རྒྱ་ཅན་སྤྱད་བསལ་ཡང་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདི་
 ན་སྟེ་བ་ནས་སྟེ་བར་བརྒྱད་པའི་གྲ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱད་བསལ་གྱི་
 བདེན་པ་ལོ། །དེའི་རྒྱར་གྱུར་པ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་

པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་པོར་གྱུར་པ་ནི་ལམ་གྱི་
བདེན་པའོ། །སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་ཅན། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ་འདིར་དོན་དམ་
པའོ། །ཞེས་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་ནི་བདག་མེད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྟོགས་པས་དེ་བསྟོམ་
པས་བདག་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟོམས་ཀྱང་སྲིད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་
མི་གྲོལ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་བདག་འཛིན་
གྱི་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པས་དེས་བདག་འཛིན་ལྟོག་རྒྱས་པའི་ཚུལ་
ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་སོ། །

བདག་འཛིན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱངས་འགལ་བའི་སྟོ་
ནས་འགོག་རྒྱས་པ་ཡང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྟོ་ཡིན་མིན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་
ཁོས་བཟུང་བ་ལྟར་དུ་དོན་ལ་གནས་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་མེད་ལ་
ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེགས་པའི་དབང་ཐུག་གིས། དེ་དག་གང་ལ་ཆད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་
གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རྟོགས་ལྡན་མཁས་པ་ལ་
སྟེ་བའི་དོགས་པའི་གནས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་
བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་མེད་ན་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྒྲོར་བར་
བཅད་པ་འདི་དང་འདིའི་ལན་བྱས་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་རྟོགས་གཉིས་
ཀའི་སྐྱབས་སུ་སྟོ་ལྡན་དག་གིས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ནས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ལ་གཅིག་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་
ཅིང་། གཅིག་ལ་མེད་པའི་སྟོ་ནས་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་དེ་ནི། གཉེན་པོ་དེ་

གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བུ་ལ་བར་གོམས་པར་བྱས་ན། དེ་རིམ་ལོལ་བ་
 ཅམ་གྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་རིམ་གྱིས་འགག་པའི་སྒོ་ནས་མཐར་ཆ་བ་ནས་འབྱེན་
 ལུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་ལས། གང་ཞིག་གང་དང་མི་མཐུན་པ་དག་
 ཏུ། །ལན་ཅིག་འགྱུར་བའང་དེ་དོན་རྒྱས་འགྱུར་བར། །མཐོང་དང་བསྐྱབ་པ་རྣམ་པར་
 འཁོལ་བ་དག །རང་གི་མི་མཐུན་ཤིན་ཏུ་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས། འགྲིབ་དང་སྤུལ་བྱུང་བཏེན་པ་ཀྱན། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་ཉིད་
 ཟུང་། །དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འགྱུར་བས། །ལ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདིར་འཁྱེད་པས་གནས་གྱུར་སྒྲར་མི་ལྟོག་པ། རྣམ་འགྲེལ་
 གྱི། འཆེ་བ་མེད་དང་ཡང་དག་དོན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱབ་ཅིང་། འདིར་དཔལ་
 འབྲས་རྫོང་སྤྱོད་པ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་ཏུ་ཤེས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འཁོར་བའི་
 ཆ་བ་བདག་འཛིན་ཏུ་སྐྱབ་པ། སྐྱབ་ཐབས་ཀྱན་བཟང་གི་ལྟ་བ་གཏན་འབེབས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། ཐ་ག་ན་དང་དཔལ་འབྲས་རྫོང་སྤྱོད་པ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་མང་ཏུ་བྱངས་ནས་
 ལྟ་བ་གཏན་ལ་ཐབ་བོ། །གཞན་ཡང་སྤྲགས་ཀྱི་བརྗེ་ཏུ་མཁས་པ་མང་པོས་སྤྲགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་ཁྲུངས་སུ་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས།
 རིགས་པའི་དབང་སྤྲལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སྤྱིར་ནང་རིག་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྲུང་
 པར་སྤྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་མེད་དོ་ཞེས། རང་གིས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་ལན་ཏུ་
 འཛིག་ཏེན་གྱི་མིག་སུན་འབྱེན་པར་མ་བྱེད་ཅིག །

དེས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་སེམས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དང་པོ་སྒྲོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིང་དེ་

འཛིན་གསུམ་ཀའི་སྤྱི་འགྲོར་དཔལ་འབྲས་དོ་རྗེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ས་སྤྱང་བ་དང་སྒྲིག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་
 གཉིས་སྤྱང་ཅུབ་པར་མོས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་
 མ་གཏོགས་པའི་རིམ་བཤད་པའི་སྐབས་པལ་ཆེར་དུ་སྤྱང་ཕྱོགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་གཙོ་
 བོར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་འབྲེལ་པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་ཐམས་ཅད་
 སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་། དམིགས་པ་ལྟ་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་སྒོ་དེའི་གཟུང་རྣམ་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་ཤར་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱོམ་པའི་ཐབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་གང་
 བསྐྱོམས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་སྐྱོངས་དངོས་སུ་འགལ་
 བའི་ལམ་དུ་སོང་ནས་སྤྱི་དཔེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་རྒྱུར་འགྲོ་བ་
 ཡིན་པས་དོན་ཆེན་བོ་དཔག་པར་དཀའ་བའི་གནས་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་བོར་མི་འགྱུར་ན། མ་དག་པའི་སྤྱང་
 བ་འདི་བདེན་མེད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་སྐྱོམ་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་དང་འགལ་བའི་གཉེན་བོར་
 རུང་ཐད་ཀྱང་སྤྱུབ་མི་ཅུས་ལ། མ་དག་པའི་སྤྱང་བ་འདི་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་
 རས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་སྐྱོམ་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱོམ་པའི་སྒོ་དེ་ནི། དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། རང་

བཞིན་མེད་པའི་འཛིན་སྐྱབས་ཅན་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་
ཀའི་རོ་བོར་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་སྤྲལས་ཀྱི་ཐབས་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་
ཐེག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་རྗེ་ཙམ་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཁྱད་ཞུགས་པར་འགྲོ་
བ་ཡིན་པས། དམིགས་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་
པའི་སྒོ་དེ། ལྷ་གྲུ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ལྷ་བྱ་ལས་བདེན་
འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བའི་རྒྱས་པ་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་ལྷག་པ་ཡིན་པས། སྒོ་གཅིག་
ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པ་ལ་རྒྱས་པ་མཐུ་ལྷན་གྱི་ཚོགས་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅན་
ཀྱི་རོ་བོར་སྦྱེ་བ་འདི་ལྷ་བྱའི་ལམ་ལ་ལེགས་པར་འབད་ནས་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྦྱང་བོ་
ལོན་པར་གྱིས་ཤིག །

དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། བརྟག་གཉིས་ལས་ཀྱང་། བསྐྱེད་པའི་ངེས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྦྱོས་པ་བསྦྱོམ། །སྦྱོས་པ་མི་ལམ་ལྟར་
བྱས་ནས། །སྦྱོས་པ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱོས་མེད་བྲ། །ཅེས་དང་། གྲུར་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་
ཚུ་ནང་ཟླ་བ་ནི། །སྒོགས་དག་བདེན་མིན་བརྟུན་པའང་མིན། །དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་
འཁོར་ལོ་འདིར། །དྲངས་ཤིང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་
ངེས་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་དྲངས་ཤིང་གཟུང་ནམ་ལྟར་ཤར་བའི་ཐབས་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་གྱི་བྲལ་ཆེན་
དག་གིས་ཀྱང་ཁྱད་སྤྲུ་བྱས་ནས་བཤད་དེ། བྲལ་ཆེན་དཔལ་འཛིན་གྱིས་དབྱ་ནག་

གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། འདི་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མེད། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་སོགས་མཚོག་
 རྣམས་ཀྱིས། །འདི་དག་ཉིད་ནི་གསལ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་
 བ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་གང་སྒོམ་རྫོགས་རིམ་དུ་འདོད་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་
 གཞག་ལ་སློ་ཁ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་སྟོགས་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་
 ལྟའི་སྐྱ་ཚུ་ནང་གི་སྒྲ་བཤམ། རྣམ་མཁའི་འཇམ་ཚེན་དང་འབྲ་བའི་སྤང་ལ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འོང་ཡང་། དེས་བདག་གིན་
 རྒྱབས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་ཤེས་པར་འཕགས་པ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པས།
 དེ་འབྲ་བའི་ལྟ་སྐྱ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། བདག་གིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྐྱ་ལུས་སུ་
 འདོད་པ་ནི་སྐྱ་ལུས་ཞེས་བྱ་བའི་ཟབ་མོའི་གནས་འདི་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྟ་
 པའི་ལས་ཀྱི་རུས་པས་བསྐྱེད་པར་ཟད་དེ། སྟོན་བསྐྱུས་ལས། གང་མདོ་སྤེའི་ཚུལ་
 ལ་ཁྱགས་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྒོམ་པ་སོ་རྣམས་ཀྱང་། ཚས་
 ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའོ་ཞེས་དཔེར་
 བརྗོད་ཅིང་ལྟག་པར་མོས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་དཔེས་བདག་ལ་གིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་མན་
 ངག་ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟའི་སྐྱ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་
 པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ལྟ་སྐྱ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བྱ་སྟོན་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་གསུངས་པས། དེ་བདག་གིན་
 རྒྱབས་ཀྱི་སྐྱ་ལུས་ཡིན་ན། བྱ་སྟོན་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཡོད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གསལ་དགོས་པའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཞེས་
 པ་ནི་བདག་ཉིད་སྤང་གསལ་བའི་ཚས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་

ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
 གྱི་བཞེད་པས་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡོད་བ་ལྟ་
 ཅི་སྟོས། ལྷ་སྐྱ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་བསྒྲོམ་བ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་
 རྒྱུད་སྡེ་ལོག་མ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། མེ་ཡི་ནང་
 གནས་ཞི་བ་སྟེ། ཆོག་རྣམས་དག་པ་ཡང་དག་ལྟ། །སྟོག་དང་རྩོལ་བ་བཀག་པའི་
 བདག་ །གཉིད་སྤངས་ནས་ནི་རྣམ་པར་བསམ། །ཞེས་བ་ལ་སོགས་པས་མེ་གནས་
 གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་མེ་བསྒྲོམ་བ་དང་སྟོག་རྩོལ་བསྒྲོམ་པའི་རྒྱུར་སྦྱར་དང་
 བཅས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་བདེ་བོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་སྟེས་
 བསྟུན་དེའི་ཆེ་མེས་མི་རྟོག་པར་གནས་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་ཡང་འཛིགས་
 སུ་རུང་བ་བྱ་སྦྱོར་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་བདེ་དང་སྟོང་ཉིད་སྦྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་
 ཡེ་ཤེས་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལའང་སྐབས་ཤིག་ནས་ངེས་པར་འོང་བས་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྟོགས་རིམ་གྱི་དོན་མེད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་
 ཤེས་པར་བྱ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྦྱ་
 མ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པ་འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་
 བར་གསུངས་ཏེ། རིམ་ལྡེ་ལས། སྐགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་སྦྱར་བ་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་དང་། །སྦྱིན་སྟེག་གཏོར་མའི་བྱ་བ་ཀྱལ། །རྟག་ཏུ་སྦྱ་མ་བཞིན་
 དུ་བྱ། །ཞི་བ་དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དབང་དང་མཛོན་སྦྱོར་དང་། །དགུག་
 སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཀྱལ། །དབང་པོའི་གཞུང་མཚུངས་པར་བྱ། །སྟེག་སོགས་
 ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་དང་། །སྦྱ་དང་རོལ་མོ་སོགས་བསྟེན་དང་། །སྦྱ་ཅལ་རྣམས་ལ་རབ་

འཇུག་པ། མཆོ་མ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱ། གཟུགས་དང་སྤྱད་དེ་བཞིན་ནི། རྩོད་དང་
 རེག་བྱ་ཉིད་དག་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་རབ་འཇུག་པ། སྤྱི་མ་ཉྱ་བྱར་ཉེ་བར་
 བརྟམ། འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། རྩོད་ཐེག་པར་རྣལ་འབྱོར་པས། རྩོད་
 ཉིད་གང་གང་དམིགས་བྱ་བ། རྩོད་སྤྱི་མ་ཞོན་པ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། གཞུགས་ཡང་། བར་བྱིན་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ནི་དང་པོར་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་དེ་ཞོན་ཉིད་ལེགས་བར་གཏན་ལ་པ་བ་ནས། དེ་རྩོགས་པའི་རྩོད་སྤྱད་
 རྩོད་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་གོང་རོལ་ནས་སྤྱད་
 པ་ཉིད་ལེགས་བར་ངེས་པ་འོང་ལ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདུལ་བྱ་དབང་
 རྣམས་ལས་ཀྱང་སྤྱགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ཆེས་རྩོད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་
 མེད་ཀྱི་དབང་ཐོབ་བྱིན་ཆད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་མ་བཅའ་བའམ་རྩོད་ཀྱང་
 རྩོད་ལྟར་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་ན། མིང་སོགས་བྲལ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ། རྩོད་རྩོག་པ་ནི་
 བཅུ་གཅིག་པ། ཞེས་ཅུ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལྟར་བ་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱད་ཉིད་མི་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་སྤྱི་བཞི་གནས་མ་ཡིན་པ་
 ལ་ལོག་པར་རྩོག་པ་འཆང་བར་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱད་ཉིད་རིམ་སྤྱད་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

འོན་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྱད་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་རིམ་བྱ་སྤྱི་མ་ན། དེ་
 ལ་སྤྱི་མ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་གཞན་རྣམས་སུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་དང་སྤྱད་ཉིད་གཉིས་
 ཆོགས་སུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི་སྤྱད་པ་ཤད་ཅིང་འཆང་བར་ཡང་འབྱུང་ལ། འདིར་ནི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱད་ཉིད་སྤྱོམ་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྤྱི། དེ་ཡང་

འབགས་པ་ཡབ་སྐུ་གིས། ཅ་རྒྱུད་གི་ལེ་ལུ་གཉིས་པ་ལས། རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་
 གསུངས་པའི་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་གི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་བརྗོད་ནས། དེའི་དོན་
 བསྐྱོམ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཆུལ་བཞིར་བཤད་པའི་སྐུ་མཐར་
 གཉིས་གི་དོན་བསྐྱོམ་པ་འདིར་སྐབས་སུ་མ་བབས་པས། ཡིག་སྒྲིར་བཤད་པའི་དོན་
 གཉིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་འཆད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་
 པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པས་བསྐྱོམ་པ་མེད། **ཞེས་**སོགས་རྟེན་པ་བཞིའི་དོན་འདི་ཡིན་
 ཉེ། སྟོན་བཅུད་གི་དངོས་པོ་ལ་རིགས་པས་དབྱུང་ན་ཅི་ཡང་མ་རྟེན་པའི་ཆེ། དེ་ཉིད་
 སྟོན་བཅུད་མེད་པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས། ཆུལ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 བསྐྱོམ་པ་མེད་པ་སྟེ། སྟོམ་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལྟ་ན་སྟོམ་པ་པོ་དང་བསྐྱོམ་བྱ་ལ་སོགས་
 པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་འདྲ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་
 ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་མཐོང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
 དོན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པར་བཟུང་ནས། དེ་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་
 བ་ཆུལ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་བྱ་བྱེད་གང་
 ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཅ་ཤེས་ལས། ལམ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། བསྐྱོམ་པ་
 འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཏན་ནས་
 མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དང་། གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་གསུམ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན། གང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་
 པ་དང་། གང་གིས་སྐྱོམ་པ་པོ་དང་། རི་ལྟར་སྐྱོམ་པ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དམིགས་སུ་མེད་པ་སྟེ། ཆུལ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་གི་ཆོག་དེའི་སྐུ་ཐེག་གི་

ཆོག་རང་གི་རྒྱས་པས་ཐོན་ཆོད་པོ་བཤད་པས་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་པའོ། །སྤྱི་དོན་དུ་
 བཤད་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱང་འོག་ལ་སོགས་པའི་བྱོགས་ཆ་དང་། ཤེས་པ་
 རྣམས་ལ་དུས་ཆ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡུལ་དུས་གཞན་དང་འབྲེལ་
 པའི་སློ་ནས་ཆ་དུ་མར་དབྱེ་རྒྱས་ལ། དེའི་ཆོ་དེ་རྣམས་བདེན་ན་རང་གི་ཆ་གས་དང་
 ཆ་ཅན་རྣམས་བདེན་པའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། བདེན་པའི་
 གཅིག་ཡིན་ན་ཆ་ཐ་དད་ཡེ་མེད་པའི་གཅིག་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་དང་། བདེན་པའི་ཐ་
 དད་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་རིགས་པས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསལ་ནས། དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་
 གཞན་རྣམས་བདེན་པས་སྤྱང་ཡང་། བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྤྱང་ཉིད་དེ་ཉིད་
 བདེན་པར་གྲུབ་པོ་སྟམ་དུ་འཛིན་ན། དེ་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་མེད་དེ། སྤྱང་པ་
 ཉིད་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། གསོར་མི་རུང་བའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་
 འབྲེལ་པ་སློན་གསལ་ལས། སྤྱང་འོག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 པར་བསལ་ནས། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་སྤྱང་པའོ་ཞེས་
 གྲུང་བསྟོམ་པ་ནི་མེད་དེ། སྤྱང་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིས་སྤྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསྟན་ནོ། །གང་ཡང་
 བསྟོམ་པར་བྱ་བ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་མ་ཅུང་ཐད་ཅིག་ལ་བདེན་པར་བརྒྱང་
 བས་བསྟོམ་ནའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམ་པ་མིན་ཏེ། མཐའ་བཞེ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་
 རིགས་པས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་མཚན་
 མ་མེད་པ་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་

བྱེད་དངོས་པོ་སློན་པར་བྱ་བ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་བྱུང་བ་མེད་དེ། གང་ལ་སློན་པ་
དང་གང་གིས་སློན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་གང་གི་སློན་པ་ཀྱང་བདེན་པར་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིས་སློན་པ་མེད་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་བས་ན་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
འདི་འབྲེལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་སྤྲུགས་དང་པར་བྱིན་གཉིས་ཀ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་འདར་རྒྱ་སྤེ་
བཞི་ཀ་དང་། ཟླ་མེད་ཀྱི་འདར་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
གི་དོན་ཡིན་པས་སྤྱི་དོན་རོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། འདི་འབྲེལ་བའི་དོན་སྟོན་དུ་ལེགས་པར་ངེས་པ་བྱས་
ནས། སྐབས་འདིར་ངེས་ཤེས་དེ་ཤྱགས་ཅན་གསོས་བཏབ་སྟེ། སྟོན་བཅུད་ཐམས་
ཅད་བདེན་པའི་ངོ་ཤོ་ཉིད་མེད་པས་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟོམ་པ་དང་སྟོམ་པ་པོ་
མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པའི་དོན་བསྟོམ་
པར་བྱ་ལ། སྟོན་ཞབས་དང་དཔལ་འབྲས་རྫོང་རྫོང་གི་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གཅིག་དུ་བྲལ་
ཀྱི་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྟོམ་པར་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་
སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ནི་རྒྱ་སྤེ་གཞན་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་པོར་ཕྱུ་ཅུ་རྒྱའི་
སྤྲུགས་ཀྱིས་བསྟོམ་པར་གསུངས་པ་མང་ཞིང་། སྤྲུགས་དེའི་སྤྲུགས་དོན་ཤེས་ན་
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་དང་། འོག་ཏུ་ལྷག་མོས་འོད་
གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་བསྟོམ་ཆུལ་ལ་གོ་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ་ཞིང་། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་
སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་སྤེ་འདི་རང་ལས་ཀྱང་སྤྲུགས་འདི་ཉིད་གསུངས་སོ། །དེ་

དེས་ན་སྐབས་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་སུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་ཆེ། བརྩམ་ཏུ་བྱེད་པའི་
 ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་ཚུལ་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གིས་ནི་
 དང་པོར་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཆེ། ངེས་ཤེས་དེ་ཉིད་
 གྱིང་ཚོད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་བྲལ་བར་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སྟོམ་མཐུ་
 ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པ་དང་། སྟོམ་མཐུ་རྒྱུར་བ་དག་གིས་
 གྲང་སྒྲ་མས་བསྟན་པའི་དག་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱུར་བ་དག་གྱུར་

2 ལྷ་བྱང་དཔར་མར་གོ་ཨ་ཉི།

མེད་པར་ཐག་བཅད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ངེས་པ་ཤུགས་ཅན་དེ་ཡུན་མི་ཐུང་བར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ནས། དེ་ནས་གཙོ་བོར་སྟོང་ཉིད་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲུགས་དོན་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དང་ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་རའོ། །སྙམ་དུ་ང་རྒྱལ་འཛོགས་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། ད་ལྟ་ནས་གཟུགས་སྐྱེལ་རྣམས་པ་མ་ཐུན་པ་དང་ང་རྒྱལ་འཛོགས་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་ན་ཆོས་སྐྱེལ་འདར་དགོས་པར་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུགས་དོན་ལས་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ལོན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྐྱེའི་རྣམས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མ་ཆང་བས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྤྲོན་བྱེད་རྩོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་སྐྱེའི་རྣམས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཅིག་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེའི་རྣམས་པ་ལམ་བྱེད་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་ལ་ནི་ཆོས་སྐྱེའི་རྣམས་པ་ལམ་བྱེད་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་སྤྱོད་པར་བཅས་པ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་སྟོང་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་བཞིན་དངོས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་ནི་རང་གི་སེམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་ཡུལ་རྣམས་པར་དག་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཉིས་སྤྱང་ལྷ་མོས་ཀྱང་བར་མ་ཆེད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་ཡོད་པར་མོས་པ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྐྱོམ་བྱེད་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱང་། རི་ལྟར་སྐྱོམ་པའི་དམིགས་རྣམས་སྐྱོང་ཚུལ་དང་། སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་པར་བྱེན་ཐེག་པ་ལས་འདིའི་བསྐྱེད་རྩོགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཆོས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིའི་

སྐབས་སུ་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྲས་པ་ནི། སྤྱོད་ལེ་སྤྱོད་འོར་གཉིས་སྤྱོད་མི་
 ལྟོག་ཀྱང་འོར་འོར་གཉིས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོད་བཅུད་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་
 ཟུར་བ་མ་བྲས་ཀྱང་ཆོག་ལ། འོན་ཀྱང་ཡིད་འོར་གཉིས་སྤྱོད་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་
 རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་བྱེད་ན། འབགས་པ་ཡལ་སྤྱས་གྱིས་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་སྤྱོད་བཅུད་འོད་གསལ་དུ་སྤྱོད་པར་བཤད་པས། རིམ་འཛིན་དང་རྗེས་
 གཞིག་གི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་བཅུད་འོད་གྱི་གོང་བྲས་བྲས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་
 ཡལ་ནས་མི་སྤྱོད་པར་མོས་པ་སྤྱོད་དུ་བཏང་སྟེ་དེའི་རང་ནས་སྤྱོད་པ་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་བྲན་
 པར་བྲས་ཏེ་ཆོས་གྱི་སྐྱེལ་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས་ཡུན་ཅི་རིང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གྲུ་མ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་གདམས་པ་སྟེ། འདི་ལ་གནད་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་
 བྱེད་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིད་འོར་གཉིས་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོད་སྤྱོད་པའི་ཆེད་ལ་སོགས་པའི་
 བྱེད་དུ། སྤྱོད་བཅུད་ནམས་རང་གི་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་
 གྱི། སྤྱོད་བཅུད་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྐྱོམ་པ་མིན་པས། སྤྱོད་བཅུད་ཅང་མེད་
 དུ་སོང་བར་བསྐྱོམ་པ་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པའི་བྱེད་འདི་ལ་ཆད་
 སྤྱོད་བསྐྱོམ་པར་སོང་གིས་དོགས་ན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཅིངས་པས་ཁྲད་པར་ཆེས་ཆེ་བ་
 མི་རིག་པར་ཟད་དོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་འདིར་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི།

གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
 སྟུང་ན། རོ་བོ་ཆེན་པོ་རྗེས། ལུ་ཨི་པའི་སྤྱོད་ཐམས་ཀྱི་འབྲེལ་པས། དེ་ལྟར་སྤྱགས་
 ནམ་པ་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་བརྗོད་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་ཅུས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་

ཉིད་ཀྱི་བླ་པ་གསོ་བ་དང་། གནས་པ་བརྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པ་
 དང་། ར་མལ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་བ་དང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
 རམས་ཅད་སྤོང་བའི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་
 ལོ་ཆེན་རིན་བཟང་གི་འགྲེལ་རྒྱུ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་རྒྱལ་
 པོས་སྤོང་བ་ཉིད་རྟོགས་ཀྱིས་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་འབྲིང་པོས་སྤོང་ཉིད་བརྗེད་པའི་
 བླ་པ་གསོ་བ་ཀྱིས་བ་དང་། དགོས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ནི་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བར་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་གང་
 ལྷ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པར་བསྐྱོམ་པའི་གཞི་དེ་མཚོག་གི་སྤང་བ་ཁྱད་
 བར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ན་གཞི་དེ་ལ་ར་མལ་གྱི་སྤང་བ་ལྷོག་དགོས་ཏེ་སྤང་བ་དེ་གཞི་
 གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་སྒྲོ་དྲོར་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ར་མལ་གྱི་སྤང་བ་འདི་
 སྒྲོ་དྲོར་འགོག་དགོས་ལ། དེ་འགོག་པ་ཡང་ར་མལ་གྱི་སྤང་བ་འདི་ཅང་མེད་དུ་བསྐྱོམ་
 བས་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། ར་མལ་གྱི་སྤང་བ་ཀྱུན་རྫོབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་འདི་ནང་
 དུ་བསྐྱུས་ནས། དོན་དམ་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་སེམས་བཟུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ར་མལ་གྱི་སྤང་བ་
 སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དུའང་སྤོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ར་
 མལ་གྱི་སྤང་བ་སྒྲོ་ལ་འཆར་བ་འགོག་པ་དང་དོན་ལ་ཡོད་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་
 བར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དགོས་པ་གཙོ་བོ་གཅིག་ནི། རྫོ་བོས་གསུངས་པ་ལྷར།
 འོག་དུ་སྤང་བྱེད་སྤྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པ་རམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྲུལ་དུ་
 འཆར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཉམ་གཞག་དུ་ཚས་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སོ་བ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་

ཆོས་ཅན་སྣ་ཆོག་པ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཉམ་
 བཞག་གི་སྒྲོལ་ས་ཀྱིས་འཆར་བ་ལྟར། འདིར་ཡང་སྔོན་དུ་སྔོང་ཉིད་བསྒྲོལ་ས་ནས་དེ་
 ལས་ལངས་པའི་སྒྲོ་དེའི་ཕྱི་མ་ཡལ་བ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོལ་བ་ན།
 དེ་ཞུས་ཐམས་ཅད་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ལྟའི་འཁོར་ལོར་འཆར་
 བ་ཡིན་པས་དེའི་ཆད་དུ་བསྒྲོལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྔོང་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་སྣང་མེད་ནི་ཞུས་
 བར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་འཁོར་བསྒྲོལ་བའི་སྣང་
 བར་ལངས་པ་ནི་དག་པ་འདིག་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུར་ཐབས་འབྲས་
 སྔོང་ལས་བཞད་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་འིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་བ་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྤྱིའི་
 རྟོག་དང་བརྟོག་པའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གཏུལ་བུའི་
 དོན་དུ་སྔོན་གྱི་སྔོན་ལས་དང་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་
 སྤྱིའི་ཞུས་པར་ཤར་བ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟའི་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་སེམས་བཞིན་སངས་རྒྱུ་
 གྱི་སྤྱོད་དང་ཡེ་ཤེས་རོ་བོ་ཐ་དང་དུ་གྱུར་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ནི་
 སངས་རྒྱུ་གི་གནས་སྐབས་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ད་ལྟ་ནས་བསྒྲོལ་ས་ནས་འབྲས་བུ་ལམ་
 དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་
 ཡང་སྔོང་ཉིད་བསྒྲོལ་བའི་སྐབས་སུ་སྔོང་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་
 སྤྱིའི་ལ་རྒྱལ་བཞག་ནས། ཆོས་སྤྱིའི་རང་ལས་གཏུལ་བུའི་དོན་བྱེད་པའི་སྔོན་ལས་
 དན་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་སྤྱིའི་རྟོག་དང་བརྟོག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཞུས་པར་
 བཞེངས་ཏེ། ཆོས་སྤྱིའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་ཞུས་རྟོག་དང་བརྟོག་པའི་དཀྱིལ་

འཁོར་དུ་ཤར་བར་བསྐྱོམ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གྲུབ་ཆེན་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས། བདག་དང་
 ཁམས་གསུམ་པོ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྡོན་གྱི་སྡོན་
 ལམ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་ལས། ཉན་མཁའ་རྩ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 དབུས་སུ། ཞེས་དང་། རྩི་ཉེ་བྱ་ཀས། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་རྣམ་བསྐྱོམ་སྡོན་གྱི་
 བོ། །རྣལ་འབྱོར་བས་ཞི་སྡོན་ལམ་རྗེས་སུ་བྲན་བར་བྱ། **ཅེས་**དང་། སློབ་དཔོན་དོ་རྩེ་
 གིལ་བྱ་བས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བཤད་ལ། འདི་མ་ཤེས་ན་གཟུགས་སྐྱེ་དང་རྣམ་བཤ་མཐུན་
 བའི་ལམ་བསྐྱོམ་བ་དང་། འབྲས་བྱ་ལམ་དུ་བྱེད་བ་སོགས་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་མི་འོང་
 ལ། རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་དང་བརྟེན་བ་ལྟ་དུ་ལྟའི་སྟོང་བ་ཅུད་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་
 ཡིན་བ་དང་། ལྟ་གཅོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུ་ལྟའི་ཐ་མལ་གྱི་གཅོ་འཁོར་བཞིན་དུ་
 རྒྱུད་ཐ་དད་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་བ་མེད་བ་གཅིག་སྐྱབ་ཐབས་བསྐྱོམ་བའི་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་དུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་སྐྱའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་རྟེན་
 དང་བརྟེན་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཤར་བར་བསྐྱོམ་བ་འདི་མེད་ན་འོང་བའི་གནས་མེད་
 འོ། །བདེ་མཆོག་གྱི་རྩོམ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་མང་པོ་དང་། འུ་རྩི་བའི་དབྱ་ནག་གི་
 མངོན་རྟོགས་དང་མན་སྟེ་སོགས་ལས། ཆོགས་ཞིང་མཆོད་བ་དང་སྡོམ་བ་བཟུང་བ་
 ལ་སོགས་བ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཆོགས་གསོག་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི། གཅོ་ཆེར་སྡོན་དུ་ཆོགས་གཉིས་
 གསོག་བ་གཅོ་བོ་བསྐྱེད་བའི་རྒྱ་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་སྐྱོར་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་བ་སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་
 ལས་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་བ་འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱོར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི།

འབྱུང་བཞི་གཞུལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་སྟོང་ཆགས་པ་དང་ཆོས་
 མ་ཐུན་པར་བསྟོམས་ནས་སྟོང་གི་འཛིག་ཉེན་སྟོང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟོན་དུ་སྟོང་སྔ་
 མ་ཞིག་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་ཡེ་ཤེས་གི་ས་བསྟོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་རིམ་
 པ་ལས། གང་གི་ཆེ་འདིར་འཛིག་ཉེན་དུ་འཛིག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས།
 ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ་ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་དོ། །དོན་འདི་
 ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པས་གྱུར་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བརྗོད་ཅིང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་
 བསྐྱེད་པ་སྔ་མ་ཞིག་པའི་ཆེ་སྟོང་གི་སྒྲུང་བ་མེད་པ་དང་འདིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པའི་
 དེས་དོར་སྟོང་གི་སྒྲུང་བ་མེད་པ་གཉིས་ཆོས་མ་ཐུན་སྟོང་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་སྟོང་
 མེད་པར་སོང་བ་ལྟར་དུ། འདིར་ཡང་སྟོང་ཅང་མེད་དུ་སོང་བར་བསྟོམ་པའི་དོན་མིན་
 འོ། །གཞན་ཡང་། རྩོམ་སྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། འདི་ཡང་དོན་དམ་པའི་བསྐྱུང་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ཡང་མང་པོ་ལས་བཤད་དེ། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་
 བགོགས་བསྐྱོག་པའི་ཡང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཚུལ་འདི་ལྟར་
 བསྟོམ་པ་འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་གི་ས་ཞེས་བྱ་**ཅེན།** ཨ་རྒྱ་ལྷས། ཡེ་ཤེས་ནི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོ་འོ། །ས་ནི་ཉེན་ཏེ་ཆོས་འབྱུང་རོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས།
 སྟོང་བཅུད་གི་སྒྲུང་བ་མ་ལུས་པ་ཡིད་དོར་ཉེ་བར་ཞི་བ་འདི་ནི། རྣམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་
 རས་རྒྱུད་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་རིམ་པས་ཆགས་པའི་སྟོན་ནས་ནམ་མཁའ་
 འཛིག་ཉེན་ཆགས་པའི་ཉེན་ཡིན་པ་ལྟར། འདི་ཡང་གཞུལ་ཡས་ཁང་ཆགས་པའི་

ཉེན་དུ་ཆོས་མ་ཐུན་པས་ས་ཞེས་བཞེད་དེ། སའི་སྐད་དོད་སྒྲུ་མི་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་ལས་
བྱངས་པའི་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན་ཉེན་བྱེད་པས་ས་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ལོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་བཤད་ཟིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སྟོད་ཕྱི་མ་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་དོན་རྒྱུ་ལས་བསྐྱེད་ནས་
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྟོམ་པ་ནི།

སྐབས་འདིར་མདོར་བྲས་སོགས་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་གཞུང་ནུམས་ནས། སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་བསྐྱེད་འཁོར་གསལ་འདེབས་པའི་གསལ་ཁ་ཅིའང་
མ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་བསམས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐ་མ་སྐ་མ་དག་པལ་ཆེ་བས། སྟོང་པ་ཉིད་
ལས་ལངས་པའི་ངང་ནས་འབྱུང་བཞི་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་འཁོར་གསལ་འདེབས་པ་མི་
བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྐྱེད་འཁོར་བསྟོམ་པའི་དགོས་པ་ནི། སྐྱུ་ཐབས་དངོས་
གཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བགལ་གས་ཀྱི་བར་ཆད་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྟོམ་པ་དོན་དམ་
པའི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དེའི་བར་ལ་བསྐྱེད་འཁོར་གྱི་སྐྱེད་པ་བསྐྱུས་ཀྱང་དགོས་པ་དེ་
མི་འགྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་མོད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་ལས་ལངས་ནས་སྐྱུ་ཐབས་དངོས་གཞི་
བསྟོམ་པའི་ཆེ་བསྐྱེད་འཁོར་གསལ་མ་བཏབ་ན་བར་ཆད་བསྟོག་པའི་དགོས་པ་དེ་མི་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྟོམ་པའི་ཆེ་དོན་རྒྱུ་ལས་མི་བསྟོམ་ན། ཕྱི་
བྱ་ལའང་དོན་རྒྱུ་ལས་པའི་འོད་དོན་མེད་པས་དོན་རྒྱུ་ལས་པའི་དོན་རྒྱུ་ལས་པའི་ཕྱི་མི་དགོས་
པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་ཆད་ལྡན་དུ་མའི་གཞུང་དང་འགལ་ཞིང་། བྱེད་རང་ཡང་མི་འདོད་
པར་སྐྱེད་པས་ཚུལ་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེད་རང་ལས་སྐད་ཅིག་

གིས། རྩོམ་པ་མེ་རི་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་ཤར་བར་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་ལུགས་ལ། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་
 བཅུ་པའི་ལྷེ་བའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་ཁྱོ་བོ་དང་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་བཅུ་པ་གསལ་
 འདེབས་མི་དགོས་སོ། །བདེ་མཆོག་ལུ་ཨི་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གསུམ་དུ་
 ཡང་། གང་གི་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་དེའི་ཆེ་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་
 ལོ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་པ་མེད་པའི་ཡང་རྩོགས་པས་སོ། །ཞེས་གཙོ་
 བོ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྩོམ་པ་ཡང་རྩོགས་
 པར་གསལ་འདེབས་དགོས་པར་བཤད་དེ་ཚུལ་དེ་འདྲིར་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་
 འོ། །དེ་ནས་མདོར་བྱས་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱས་གནས་པར། ཞེས་པ་
 དང་། རྩོམ་པ་མེ་རི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་སུ། ཞེས་
 པ་ཅེས་ལས་དངོས་སུ་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་བསམས་ནས་སྒྲ་
 མ་སྒྲ་མ་དག། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་དབྱས་སུ་ཞེས་པ་མ་
 གཏོགས་ཆོས་འབྱུང་བསྐྱོམ་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། རྩོམ་པ་མེ་རི་སྐྱབ་
 ཐབས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ལས། དོན་འདི་ཉིད་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་
 ལས། རྣམ་མཁའ་རྩོམ་པ་དབྱས་སུ་བསམ། ཞེས་པས་བསྟན་པར་གསུངས་ལ། དེའི་
 རྣམ་མཁའི་དབྱས་ཞེས་པ་ནི། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱས་
 གནས་པར། ཞེས་པ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གང་དུ་བསྐྱེད་པའི་གནས་
 ལྷན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་དུ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་
 ཀྱི་དབྱས་གནས་པར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་འབྱུང་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་གསལ་བར་

བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་ཆོས་
 འབྱུང་དང་དོན་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དབྱིབས་བྱ་གསུམ་པ་ཅན་
 གྱི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟོར་
 མི་ཤེས་པ་དག་ལ་འབྱུང་བ་བདེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཙ་རྒྱུད་དུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་
 དབྱས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཞུ་
 བར་བཞེད་ནས། རྒྱུད་ཕྱི་མར། བྱམས་པ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ། གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱའི་རྒྱུད། །སྤྲུལ་པ་
 དེ་ནི་རྟོགས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོད་པས། །ཡང་དག་གསུངས་
 པས་གང་གསུངས་པ། །མགོན་པོ་ཁྱེད་ལ་གསོལ་བར་འཆོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་
 བཏབ་ནས། ཙ་རྒྱུད་དུ་སྤྲུལ་པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བྱི་བ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གསུམ་
 ཅོམ་ཞུས་པའི་སྐབས་སུ། ཆོས་འབྱུང་བའི་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ།
 སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྱ་གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་འདིས་ཆོས་འབྱུང་དབྱིབས་དེ་འདྲ་བའི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱོམ་པ་གསལ་
 བར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱིབས་ནི་བྱར་གསུམ་པ་གྱེན་དུ་ལངས་པ་
 བྱར་བྲ་བ་འོག་ཏུ་བྱག་ཅིང་། བྱར་གཉིས་སྟེང་ན་གནས་པ། ཤེས་རབ་མའི་སྐྱེ་གནས་
 ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཁོག་པ་སྟོང་པ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་འབྱུང་གི་འོག་ཕྱོགས་བྲ་བ་
 ནི་ལས་དང་པོ་བའི་སར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་རྒྱུང་བ་དང་། སྟོང་དེ་རྒྱས་སུ་སོང་བ་
 ནི་མོས་སྟོང་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། བྱ་གསུམ་
 གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་མཆོན་པ་ཡིན་པར་གྲགས་པས་བཤད་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་

མ་ལས། སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིས་ནི་བྱར་གསུམ་
 བོ་དེ་སྐྱེད་ཅེ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མཆོན་པར་ཡང་བཤད་དོ། །ཅུ་ཆུང་གི་སྒྲིང་གཞི་
 སྐབས་སུ། རྟོ་ཅེ་བཅུན་མོའི་རྩ་ག་ལ་ཞུགས། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིག་དོན་དང་སྐྱི་དོན་དུ་
 བཤད་པས་ཀྱང་། ཆུང་གི་སྟོན་པ་རྟོ་ཅེ་འཆང་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
 དེ་ཉིད་གང་གི་ནང་དུ་ཆུང་པའི་ཆོས་འབྱུང་དེ་བཅུན་མོའི་རྩ་གའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་
 གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། འདིས་ཀྱང་ཅེས་འཇུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོས་
 པའི་ཆེ་ཆོས་འབྱུང་བྱ་གསུམ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དུ་བསྐྱོས་དགོས་པ་ཆེས་
 གསལ་བར་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་འདུས་པའི་བཤད་ཆུང་ལྟའི་དབང་པོས་ཞུས་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས། ཨེ་ནི་ཤེས་རབ་ཉིད་གྱུར་ལ། །ཤེས་རབ་དགའ་བདག་པོའོ། །ཐིག་ལེ་མི་
 ཤིགས་དེ་ཉིད་དེ། །དེ་ལས་ཡི་གེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡི་གེ་གཉིས། །དེ་
 ཉིད་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་བསྐྱོར་བྱེད་འགྱུར། །འགྲོ་བ་གང་གིས་ཡི་གེ་གཉིས། །མི་ཤེས་རྟག་ཏུ་འདོན་པ་
 དག །དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་རྣམས་ལས། །ཕྱི་རོལ་སྦྱོར་སྤངས་སྐབ་བ་བཞིན། །ཨེ་
 མི་ཡིག་གཉིས་སྐྱུ་མ་ལ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདིར་བཞུགས་པས། །དམ་ཆོས་
 བསྟན་པའི་ཐོག་མར་ནི། །ཨེ་མི་དེ་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བཤད། །དེ་བས་བརྒྱ་བྱེན་ལྟ་
 བདག །གལ་ཏེ་རྟག་པའི་གནས་འདོད་ན། །ཡིག་གཉིས་སྐྱུ་མ་འཛུགས་བྱ་ཅིང་། །དམ་
 པའི་ཆོས་ལ་སྦྱ་མར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆུང་སྤེ་གཞན་ཡང་དུ་མ་
 ལས་ཨེ་མི་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་སྦྱ་མེད་ཀྱི་ཆུང་གི་བརྟོན་བྱའི་གནད་མ་ལུས་པ་བསྐྱུས་
 པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཨེ་མི་གྱི་དོན་མཐའ་དག་པར་ཤེས་ན་ཆུང་དོན་རྟོགས་

བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་ཨེ་ཨྲི་ཡི་གེས་མཆོན་བའི་དོན་ལ་
 གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཨྲི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཨེ་ཡིག་གིས་ཟབ་མོ་
 ལྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཨྲི་ཡིག་གིས་དེ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 ཡེ་ཤེས་མཆོན་བ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། བདེ་ལྟོང་སྦྱར་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འབྲ་བ་དེ་ལམ་
 གྱི་ཨེ་ཨྲི་རྩེ་ལྷུང་གི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་འབྱུང་གི་
 ཟུར་གསུམ་གྱིས་ཨེ་ཡིག་གི་དོན་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 ལྟོང་བ་ཉིད་མཆོན་པར་བྱེད་ལ། ཆོས་འབྱུང་དེ་ཕྱག་རྒྱའི་ན་གཞི་གཟུགས་སུ་ཡོད་
 བས་ཨྲི་ཡིག་གི་དོན་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རྟེན་དང་བརྟེན་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་ཆུད་པར་བསྒྲུམས་པས་ནི། རྩེ་ལྷུང་
 གི་གནས་ལུས་འཁོར་ལོངས་སྒྱུད་ཕུན་སུམ་ཆོག་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་
 ལྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲུམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་སྟོན་ལ། མདོར་ན་ལམ་དང་འབྲས་
 བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བདེ་ལྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེས་སྦྱུལ་བའི་རྣམ་འབྲུལ་
 ཡིན་པས། སྒྲགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 ཏེ། གསང་བ་གྲུབ་པ་ལས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་གཟུགས་ཅན་གྱིས། །སེམས་ཅན་
 ཀུན་གྱི་བདེ་འབྱུང་བྱེད། །རྣམ་དག་ཤེས་རབ་ལུས་ལ་འབྱུང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་
 གྱི་གནས་ཞི་བ། །ལྷ་རྩལ་ཆོས་འབྱུང་མི་འགྱུར་བ། །སངས་རྒྱས་དེ་ནི་བདག་གིས་
 བསྟེན། །ཨེ་ཡི་ཆ་བྱད་¹བཟང་པོ་ལ། །དབུས་སུ་ཨྲི་ཡིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །བདེ་བ་
 ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ། །སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཉོག། །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་

1 ཆ་བྱེད་

ལས། ཚོས་འབྱུང་མི་འགྲུར་ཞི་བ་ཉིད། །ཤེས་རབ་རང་གི་དངོས་དེ་སྤིད། །ཀྱན་ཏུ་
ལྷ་རྩལ་ཡེ་ཤེས་གྱིས། །སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་དག་པ་ལས། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པར་སྦྱལ། །མཚོག་ཏུ་ཤེས་ཤིང་རྣམ་དག་གང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཕྱག་བྱས་
པ། །བརྗོད་ཅིན་ཀྱན་ལ་བྱབ་པའི་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་འདིའི་གནད་ཤེས་ནས་དགྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པ་དང་། མཚོད་པ་སོགས་
ནི་དེ་དག་མི་ཤེས་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་མཚོད་པ་སོགས་ལས་ཆེས་ཆེར་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཚོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་དགྱིལ་འཁོར་ཚུད་པར་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་གྱི་
ངེས་དོན་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཚོས་འབྱུང་གི་ཁ་དོག་ནི་དགྱིལ་ཚོག་རྩོ་
རྩེ་སྤང་བ་སོགས་མང་པོ་ལས་ཁ་དོག་དཀར་པོར་བཤད་པ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་ཆ་མཚོན་པར་བྱེད་ལ། ཡང་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྤི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བ་
ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་ཟླ་གའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཁ་དོག་དཀར་དམར་དེས། ཕྱག་རྒྱའི་
བསྐྱར་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཛོལ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
ས་བྱར་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་བདེ་སྣང་གི་ཡེ་ཤེས་
མཚོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁ་དོག་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་རུང་
བ་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཚོས་འབྱུང་བསྒྲོམས་པའི་ནང་གི་དབུས་སུ་རྩོ་རྩེའི་ས་བསྐྱེད་པ་ལ། ཡབ་
སྐུ་གྱི་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་བ་ལ་བསམས་ནས། བོད་
གྱི་སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྒྲོམ་བྱ་ལ་སྣ་
ཚོགས་རྩོ་རྩེའི་གནད་པད་མ་མི་བྱེད་ན། བྱི་བྱ་ལ་བསྐྱེད་དེ་བས་ཀྱང་འོང་དོན་མེད་པས།

བརྒྱ་འབྲི་བ་མི་འཆད་པར་ཐལ་ལོ། བྲི་བྱ་ལའང་བརྒྱ་མི་བྱེད་དོ་སྙམ་ན། སློབ་དཔོན་
 ཨ་བླ་ས། རྒྱུད་དང་མདོར་བྱས་ལས། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱུང་གནས་པར། ཞེས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ན། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ཆོས་འབྱུང་དང་། དེའི་དབྱུང་བརྒྱ་ལ་འཆད་
 དེ། རྩོམ་ཐེང་བ་ལས། འདིར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་གཞི་དང་ཉམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཆོས་
 འབྱུང་རོ། དེའི་དབྱུང་ནི་བརྒྱ་ལོ། དེར་གནས་པའི་རྒྱུད་དང་མེ་དང་རྩུ་དང་སའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་འདྲེས་པར་བྱུང་པས་སའི་ཆ་སྒྲ་ཆོག་ས་རྩོམ་ཐེང་རོ་བོར་བསྐྱེད་ནས།
 དེའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། དེས་
 ན་འདིར་བརྒྱ་མེད་པར་སྒྲ་ཆོག་ས་རྩོམ་ཐེང་ཞེས་པ་ནི་ཆེར་འབྱུང་ལོ། ཞེས་བཤད་པ་
 དེ་ཉིད་ཡལ་སྤྲས་ཀྱི་འང་དགོངས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར། སྤྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཐེག་གིས་བྲི་བའི་ཐེག་སྐྱུད་ལ་གཞུང་ཆོད་ལྡན་དག་ནས་རྩུ་ལ་གཉིས་བཤད་དེ། བདེ་
 མཆོག་སྒོམ་འབྱུང་ལས། ཐེག་གི་མཆོན་མ་བྱུག་ཅུ་བཞི། དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་གི་
 མཆོན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་སྐྱུད་ཆ་རྩུང་བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞི་བ་དང་། སློབ་
 དཔོན་སྐུ་བྱང་གིས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ཉི་ཤུ་བ་ལས། ཐེག་སྐྱུད་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཉིས་འབྱུར་ཏེ། སྒོམ་མིན་དེ་བཞིན་སྤྲ་བ་མིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་
 སྐྱུད་ཆ་རྩུང་གོ་བྱུག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སོ། འདི་ལས་གཞན་པའི་ཐེག་སྐྱུད་ཀྱི་ཆོད་
 ཆོད་ལྡན་གྱི་ཆེན་པོ་སྤྲས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་
 ཉིས་འབྱུར་དུ་ཆོད་ལྡན་དག་གིས་བཤད་དོ། དེ་ལ་ཐེག་སྐྱུད་ཆ་རྩུང་རེ་བཞི་བ་ནི། ཅ་
 ཐེག་ནས་ཅ་ཐེག་གི་བར་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 རྩ་ཅེ་ནས་རྩ་ཅེའི་བར་ལ་ཉིས་འབྱུར་དང་། ཆ་རྩུང་གོ་བྱུག་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་

དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ཉིས་འགྱུར་
 དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་སྐྱེད་ཆ་ཆུང་རེ་བཞི་པ་ནི། ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་
 གཅིག་དང་ཆོས་འཁོར་རྩ་ཅེ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་སྟེ་སྒྲོ་ཆད་གཉིས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེག་སྐྱེད་ཆ་ཆུང་གོ་བྱུག་པ་ནི་ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་
 གསུམ། ཆོས་འཁོར་རྩ་ཅེ་དང་བཅས་པ་ལ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་སྟེ་སྒྲོ་ཆད་བཞིའི་དབང་
 དུ་བྱས་ཤིང་། བད་རྩ་ལ་ཆ་ཐོན་གཉིས། རྟོར་རྩ་ལ་ཆ་ཐོན་གཉིས། མེ་རི་ལ་སྒྲོ་ཆད་
 གཅིག་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་དེ་དག་གི་ཞེང་ཆད་དུར་ཁོད་མེད་པ་ལ་ཆད་ལྡན་སྐྱས་
 །ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆ་ཆུང་གོ་བྱུག་གི་ཆོ། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་མདའ་
 ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་བཅུ་གཉིས། མདའ་ཡབ་པན་ཆད་མེ་རིའི་
 མཐའ་ཚུན་ཆད་ལ་སྒྲོགས་རེར་སྒྲོ་ཆད་བྱུག་བྱུག་སྟེ་སྒྲོ་ཆད་ཉེར་བཞི་ཆ་ཆུང་གོ་བྱུག་
 ཡིན་ཞིང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས། བྱམ་པ་ཀ་བའི་སྟེང་གནས་པ། ཏྲ་བབས་སྒྲོ་ཡི་
 སུམ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མ་ཐེག་སྐྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཀྱི་ཉིས་འགྱུར་དུ་བཤད་ལ། དེའི་ཆེ་བད་རྩ་མེད་ན། མདའ་ཡབ་ནས་མདའ་ཡབ་ཀྱི་
 བར་ལ་སྒྲོ་ཆད་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ། མདའ་ཡབ་ནས་མེ་རིའི་བར་ལ་སྒྲོགས་རེ་ལ་
 སྒྲོ་ཆད་ཕྱེད་དང་བྱུག་བྱུག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤར་བྱུང་གི་མེ་རི་ནས་མེ་རིའི་མཐའི་
 བར་ཀྱི་ཐེག་སྐྱེད་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ཉིས་འགྱུར་དུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་གིས་མ་ལོངས་
 པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས། ཐེག་སྐྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་
 བཤད་པ་དང་དངོས་སུ་འགའ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། སྐྱ་བྱང་ལ་ཚོལ་བའི་སྟེང་
 ཁམས་བསྐྱེད་བར་མེ་སྒྲོ་བས་ན་བསྐྱ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྐྱང་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་བསྐྱེད་ལྟེ་བར་སྣ་ཚོགས་དོ་རྩེ་བའི་དོན་དུ་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་བཞིའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ནི། མདོར་བྲས་ལས། རྩྱི་གཉིས་ས་བོན་ཡི་ལས་བྱུང་། རྩོ་
 རྩེ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། རྩུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། རྩྱི་གཉིས་ས་
 བོན་རིམ་ལས་བྱུང་། རྩོ་རྩེ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱང་
 བོ། རྩེ་ཡི་སྟེང་དུ་བསམ་པར་བྱ། རྩྱི་གཉིས་ས་བོན་བི་ལས་བྱུང་། རྩོ་རྩེ་གཉིས་དང་
 ཡང་དག་ལྷན། རྩུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་ཀྱང་བོ། རྩེ་ཡི་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་བསམ། རྩྱི་
 གཉིས་ས་བོན་ཡི་ལས་བྱུང་། རྩོ་རྩེ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཉིད་ཀྱང་བོ། རྩེ་ཡི་སྟེང་དུ་བསམ་པར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་ཤིང་། རྩོ་རྩེ་སེམས་དབའི་
 སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོན་བཞེན་དུ་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ཡང་ཡི་གེ་ཡི་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་འབྱུང་བ་བཞིའི་ས་བོན་ཡིན་ལ་རྩྱི་རྣམས་
 ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རེའི་ལོགས་གཉིས་སུ་རྩོ་རྩེ་རེ་རེས་མཐའ་བཞེན་པ་དག་གི་ས་བོན་
 ཡིན་ལོ། །

དེ་ལྟར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ཡང་སྐུན་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་བཞི་ཡི་རོ་པོར་
མོས་བ་བྱ་སྟེ། འཕྱུར་བཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཅ་ཆུད་དུ་ལེའུ་བཅ་
གཅིག་པ་ལས། དགྲིལ་འཁོར་རྫོང་ཆེ་ཀུན་ལས་སྐྱེས། ཁྱམ་མཁའ་རྫོང་ཆེའི་དབུས་སུ་
བསས། །ཞེས་པས་བསྐྱན་པར་མདོ་བསྟེ་དང་རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་
སུ་གསུངས་ལ། དེའི་འབྲེལ་བ་སྐྱོན་གསལ་ལས། ཁྱམ་མཁའ་རྫོང་ཆེའི་དབུས་དེར་ཆུད་
ཅིང་གནས་པར། དགྲིལ་འཁོར་རྫོང་ཆེ་ཀུན་ལས་བསྐྱེད་པ་བསས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོང་ཆེ་ཀུན་
ནི་སྐུན་ལ་སོགས་པ་ལྷ་མོ་བཞི་ཡིན་ལ། དེ་ཁྱམས་གྱི་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དགྲིལ་

བར་འདི་སྐར་རོ། །དངོས་མེད་གོ་འཕང་ལ་འགོད་བས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐར་སྐྱོར་
 བ། །**ཅེས་**གསུངས་པ་འདི་དངོས་སུ་མེ་རྟོག་བཞིའི་མཆོད་པའི་ངེས་དོན་འཆད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། ཞི་བ་རྗེ་རྗེ་འཇིན་འདོད་ན། །བསྐྱུ་བ་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱ། **ཅེས་**པའི་ངེས་
 དོན་ཡང་འདི་དང་དོན་འདྲ་བས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་ལུང་
 སྟོན་དུ། ཆོག་ཤང་གཉིས་པོ་དེ་བཤད་བྱར་དངོས་སུ་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 འཆད་བྱེད་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ས་རྒྱུང་སྐྱུན་མ།
 ཅུ་རྒྱུང་སྐྱ་མ་གྱི། མེ་རྒྱུང་གོས་དཀར་མོ། རྒྱུང་གི་རྒྱུང་སྒྲོལ་མ་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་དང་
 ལྷ་མོ་བཞིའི་རྒྱུང་སོ་སོར་རྒྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད། ཟབ་མོ་རྗེ་རྗེ་བསྐྱེས་པའི་མན་ངག་
 གིས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བསྐྱེས་ནས་ཞུགས་གནས་ཐིམ་
 གསུམ་བྱས་པ་ལས། དངོས་མེད་གོ་འཕང་འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་
 དུ་གྱུར་བ་དེ་ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ལ་སྣ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་བསྐྱེད་
 པའི་ངེས་དོན་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ལྷར་ལྷོག་པའི་སྟོ་
 རས་དབྱེ་བ་ཡོད་བས། སྣ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དག་བར་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་
 ལ་ནི་ལམ་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་རྒྱུང་
 འཇུག་གི་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྟེན་ཡིན་པས་ངེས་དོན་དེ་འདྲ་བ་མཆོན་པའི་སྦྲད་དུ་འདིར་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྟེན་
 དུ་སྣ་ཆོགས་རྗེ་རྗེ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྟོན་གསལ་ལས་འབྱུང་བཞིའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལྷ་མོ་བཞི་དང་སྐར་བའི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་འདྲ་བའི་

དེས་དོན་ཟབ་མོ་མཚོན་པ་མ་གོ་བར། དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ལྷ་མོ་བཞིའི་རོ་བོར་བསྐྱོམ་
 པ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་བོར་ནས། ཡལ་སྤྲུལ་དང་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་
 རྒྱུད་གང་གིས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་བ་དན་དང་མེ་འབར་བ་དང་བུམ་བ་དང་རིན་པོ་ཆེ་
 སོགས་ཀྱི་མཚན་མ་སྤྲོད་གསལ་སྒྲོམ་པ་དང་། རྒྱུད་གིས་མེ་སྤར་མེས་རྒྱལོལ། རྒྱས་
 ས་བཞུ་ནས་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཞེས་སོགས་ནང་གི་སྤྱད་རིམ་དང་གིན་ཏུ་འགལ་བའི་
 དོན་མེད་པའི་སྒྲོམ་པས་རྒྱུད་དོན་མི་ཤེས་པ་གསལ་བར་མ་བྱེད་ཅིག། གཤམ་ཏེ་འདིར་
 འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ནི་སྟོད་ཆགས་པའི་དུས་སུ་རྒྱུད་དང་རྩ་དང་ས་ཡི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ན། སྤྱང་གཞི་ལ་མེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་མེད་པ་ལ་འདིར་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱང་
 གཞི་ལ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོགས་སུ་ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཁམས་རྒྱུད་གིས་
 བསྐྱུབས་པ་ལས་རྒྱུད་རྟེན་གྱིས་སྤྲུལ་མ་ལྟར་བསྐྱུང་བར་གྱུར་ནས་ལོགས་པར་
 སྤོན་ཏེ་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ལ་ནི་མེས་སྤོན་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
 ཡོད་པས། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མེའི་ཁམས་མི་གསལ་བའི་རྩལ་
 ཀྱིས་ཁྲབ་ནས་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདིར་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་དང་སྤྱང་
 བར་བྱ་བའི་སྤྱང་གཞི་མེད་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། མེའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཉིད་དུ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་
 ཚོགས་དོན་རྒྱ་བསྐྱོམས་ནས། དེའི་ལྟེ་བར་ཡི་གེ་རྩྱུ་དཀར་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་
 འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་
 རྩོམ་མེའི་དབུས་གནས་པར། །དཀྱིལ་འཁོར་དོན་རྒྱ་ལས་སྤྱེས། །རྩོམ་སྤྱན་ནི་འཕྲོ་

བསྐྱེད་པ། །དེ་རུ་ཡི་གེ་རྩི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་རྩི་ལས་
གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འདི་འདྲ་དང་། གྱི་རྩོར་ལ་སོགས་པ་སྐབས་
གཞན་ཁ་ཅིག་ཏུ་འཁོར་ལོ་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྣམ་སྒྲུབ་གི་སྦྱོང་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བཤད་པ་རྣམས་དོན་འདྲ་སྟེ། འཁོར་ལོ་རྣམ་སྒྲུབ་གི་
ཕྱག་མཆན་དང་། རྩི་རྣམ་སྒྲུབ་གི་ས་བོན་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་མཆོན་དོན་ཡང་། རྒྱུར་
གཞི་ལ་སེམས་ཅན་གནས་པའི་རྟེན་སྟོན་ཡིན་ལ། སྟོན་གྱི་འདིག་རྟེན་ནི་ཕྱང་པོ་ལྗེའི་
ནང་ནས་གཟུགས་ཕྱང་ཡིན་པ་ལྟར་སྟོང་བྱེད་ལ་ཡང་། ལྷ་དགོན་པའི་རྟེན་གཞུལ་
ཡས་ཁང་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཕྱང་པོ་ལྗེའི་ནང་ནས་གཟུགས་ཕྱང་རྣམ་པར་དག་པའི་
ལྷོག་པ་ནས་བཞག་པའི་རྣམ་སྒྲུབ་གི་ས་བོན་ནས་ཕྱག་མཆན་ནས་སྦྱ་ལས་བསྐྱེད་དེ།
གཞུལ་ཡས་ཁང་རྣམ་སྒྲུབ་གི་རོ་བོར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྩོམ་སེམས་དཔའི་
སྦྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། རྩི་བསྒྲོམ་པ་ཅ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པ་འདི་
ཉིད་དང་སྦྱར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྩི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམ་པ་
ནི། མདོ་བསྟེན། ལེ་ལུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། ཡི་གེ་རྩི་གྲིས་གནས་བསྒྲོམ་སྟེ། །ཞེས་
པ་དང་སྦྱར་ཉ། གནས་ནི་གཞུལ་ཡས་ཁང་རོ། །དེ་ཡང་གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི་
སྟོན་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་སྟེང་གི་རི་གླིང་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་ཆོས་མཐུན་པར་སྦྱོར་བ་ཡང་སྦྱང་གཞི་ལ་སྟེང་གི་རི་གླིང་སོགས་ཆགས་
པ་སྦྱི་ཅམ་དང་། འདིར་སྦྱོང་བྱེད་ལ་གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ཆོས་མཐུན་
སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། རི་གླིང་སོགས་དང་། གཞུལ་ཡས་ཁང་རྟ་བབས་སོགས་རེ་རེ་ནས་
འདྲ་ཆོས་སྦྱོར་བ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གཞུལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམས་ནས་མ་དག་པའི་

སྒྲོང་སྒྲོང་བའི་དོན་ནི། སྐྱབ་པ་མོས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲོམས་པས་ད་ལྟའི་མ་དག་
བའི་སྒྲོང་འདི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་མ་
དག་བའི་སྒྲོང་ལ་འོངས་སྒྲོང་བའི་རུས་པ་སྐྱངས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་
ལ་འོངས་སྒྲོང་བའི་རུས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་བསྒྲོམས་
ནས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་དུས་
གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཆད་ཅི་ཅམ་གྱི་ཞིང་བསྒྲོམ་
པ་བཤད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུར་གྱི་ཞིང་བསྒྲོམ་པའི་ནམ་གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་ཆད་ཅི་ཅམ་དུ་གྱི་བ་ཡང་། ལྷའི་སྟོ་ནས་བཞག་པ་དང་།
སྒྲིན་བདག་གི་སྟོ་ནས་བཞག་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཤད་དེ། འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་ལེན་
བཅུ་དྲུག་པར། ཐུགས་དང་སྐྱ་དང་གསུང་གི་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ལ་རིམ་
པ་བཞིན་དུ། ཁྱ་བཅུ་གཉིས་དང་། བཅུ་དྲུག་དང་། ཉི་ཤུར་གསུངས་པ་དང་། གྲུར་
ལས། རྩོ་རྩེ་ཅན་གྱི་ཁྱ་གསུམ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱ་བཞི་པ། །ཁྱ་ལྔ་པ་ནི་
སྣང་བྱེད་ལའོ། །གར་དབང་ལྷག་གི་ཁྱ་དྲུག་པ། །རྟ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ཁྱ་བདུན་པ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་སོ་སོ་ལ་ཆད་དེས་པ་ཅན་དུ་གྱི་བར་བཤད་པ་དང་། དཀྱིལ་
ཆོག་རྩོ་རྩེ་སྣང་བར་རྒྱུད་བྲངས་པ། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། །ཀྱན་ནས་
དཔག་ཆད་མཐའ་དུ་ནི། །དཀྱིལ་འཁོར་རབ་དུ་གྱི་བར་བྱ། །མཁས་པས་གདུལ་
བྱའི་སྐྱེ་བོ་ཡི། །སེམས་ནམས་ཡང་དག་བལྟས་ནས་ནི། །འདོད་པས་ཆད་ནི་བྱས་ན་
ཡང་། །ཉིས་པ་རྩུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །རང་གི་འདོད་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན། །ལག་

བའི་མཐེལ་དུ་བྲིས་བྱས་ནས། །བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་དོན་གྱེད་དེ། །ས་སྟེང་
 སོགས་སུ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཆ་རྒྱུད་ངེས་པ་མེད་པར་
 ཡང་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་སྟུ་བྱང་གིས་ཀྱང་། སྟགས་པས་སྟོབ་མའི་རྒྱས་པ་
 དང་། །རྗེས་སུ་བསྟན་ནས་དགྲིལ་འཁོར་དེ། །ཁྱ་གང་བ་ནས་བརྩམས་བྱས་ནས། །ཁྱ་
 སྟོང་བར་དུ་བྲི་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་ཤིང་། སྟོམ་འབྱུང་ལས། ཁྱ་བྱེད་སོགས་ནས་
 ཡང་དག་བརྩམས། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མར་མེ་མཛད་གྱིས། སེམས་
 ཅན་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཆོད་ལ་སོགས་པ་ངེས་བཤད་གྱི། །ཐབས་ཤེས་ལས་
 བྱུང་དངོས་གྲུབ་ལ། །ཆོད་སོགས་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར། བྱངས་
 གྱི་ངེས་པ་ལ་དགའ་བའི་བསམ་པ་དོ་དང་བསྟན་ནས་གསུངས་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆེ་རྒྱུང་
 གི་ཆོད་འདི་ཙམ་འབྲི་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྟོམ་
 བའི་ཆོད་ནི། རྒྱུད་གྱི་ལེ་ཏུ་བརྒྱད་པ་ལས། དཔག་ཆོད་བརྒྱའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ། །འཁོར་
 རོའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དཔག་ཆོད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ། །བྱ་
 བཞི་ཤིན་ཏུ་མངེས་པ་ཡི། །མཆོད་རྟེན་རིན་ཆེན་སྣ་བཞི་པ། །གསལ་ཞིང་རང་བཞིན་
 གི་མ་མེད། །ཅེས་དཔག་ཆོད་བརྒྱ་དང་དཔག་ཆོད་བྱེ་བའི་ཁྱོན་ཙམ་དུ་ཡང་བསྟོམ་
 བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་མཆོད་རྟེན་
 དང་འབྲ་བས་མཆོད་རྟེན་ཞེས་གསུངས་པར་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་ཅིང་། །ཁ་ཅིག་
 འབྱུང་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཡུམ་བཞི་དག་པས་རིན་ཆེན་སྣ་བཞི་པ་ཞེས་འཆད་པ་ནི།
 དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་ཡུམ་བཞིའི་ངོ་ཐོར་བསྟོམ་པར་བཤད་པ་དང་
 །གཞལ་ཡས་ཁང་རྩྭ་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་སོགས་གྱི་དོན་མ་གོ་བར་གང་ནས་

ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕོ་ཚོད་ཀྱི་དག་པ་སྦྱར་བའོ། །

གཉིས་པ་མཆན་ཉིད་རི་ལྷ་བྱར་བྱི་ཞིང་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ནི།
མདོར་བྱས་ལས། ཟུར་བཞི་དང་ནི་སྒྲོ་བཞི་དང་། ཉ་བབས་བཞི་ཡིས་མངའ་བྱས་
པ། བྲིག་བཞི་དང་ནི་ཡང་དག་ལྟ། ཁ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མངའ་ས། བ་བ་བ་
བ་བྱེད་པ་དང་། རྩོམ་མོར་བྱ་བྲེ་བྱེད་བརྒྱན། སྒྲོ་དང་སྒྲོ་ཁྱུང་མཆོམས་རྣམས་
སྟུ། རྩོམ་མོར་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱས། བྱམ་པ་ཁ་བ་རྩོམ་ཆེ། བྲེ་ལ་བྱ་ནི་རིམ་
བཞིན་གནས། ཁ་བ་དན་བྲིལ་བྱས་མངའ་བྱས་ལ། རྩེ་ཡབ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་
བརྒྱན། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། འོད་སྤངས་ནས་ཉ་བབས་
ཀྱི་བར་བཤད་པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་གཏན་དང་བཅས་པ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། འོད་སྤངས་སྒྲ་ཚོགས་རྩོམ་པར་བཤད་པ་དང་། ཉ་བབས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོད་སྤངས་ཞེས་པ་མེ་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྟ་བུ། བྲི་རོལ་ཀྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱན་
ཏུ་འབར་བ། གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བལྟ་བར་མི་བཟོད་པ་ཡིན་ལ། རྩོམ་པོར་བ་
དང་གྱུར་ལ་སོགས་པ་ནི་སྦྱར་བཤད་ཅིང་། ཚུའི་རྩ་བ་ནི་སྦྱར་ཡོད་ཀྱང་འོད་གསལ་དུ་
བརྒྱག་ནས། སྦྱར་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པའི་ཆེ་ཟུར་དུ་མ་བྱས་པའོ། འོད་སྤངས་
གི་ནང་གི་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲ་ཚོགས་རྩོམ་པོར་གཞི་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་པོར་ཁ་དོག་ནི་སྦྱང་ལ།
སྦྱེ་བ་དང་འདབ་པའི་བར་མཆོམས་ཀྱི་གེ་སར་ནི་སེར་པོ། འདབ་པ་རྣམས་ནི་ཁ་དོག་
སྒྲ་ཚོགས་པར་སྤངས་པ་ལས་བཤད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པོར་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་དུ་སྒྲ་
ཚོགས་རྩོམ་པོར་སྦྱོགས་གཅིག་གི་རྩ་ཆེན་སྦྱོགས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་རྩ་ཆེན་པོར་གྱིས་

གོན་པའི་ཁད་ཆད་དོ། །སྣ་ཚོགས་དོན་མེད་ཀྱི་ཕྱངས་ནི་ཕྱོགས་རེར་རྩ་གསུམ་གསུམ་
 ཉེ་རྩ་བཅུ་གཉིས་མ་དང་། ཕྱོགས་རེར་རྩ་ལྔ་ཡོད་པའི་རྩ་ཉི་ཤུ་པའི་ཚུལ་གཉིས་
 བཤད་པ་ལས་འདིར་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་ལ། ཁ་དོག་ནི། རྩོད་ཐེང་དུ་སྣ་ཚོགས་དོན་མེད་
 ཉེ་བ་ནི་ནག་པོ་འཕུ། ཡང་ན་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་གཙོ་བོའི་ཁ་དོག་ཏུ་བྱ་བར་བཤད་
 པའི། ཕྱི་མ་ནི་གཙོ་བོའི་རིགས་བདག་གི་ཁ་དོག་དང་གཙོ་བོའི་ཁ་དོག་གཉིས་མཐུན་
 བ་དེས་ཚོགས་ལ། གསང་འདུས་འཇམ་དོར་ལྟ་བུ་མི་བསྐྱོད་པ་རིགས་བདག་ཡིན་ཀྱང་
 གཙོ་བོའི་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་ཀུམ་མདོག་ཏུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། རིགས་བདག་དབང་
 བཅན་པར་བྱ་སྟེ། སྣ་ཚོགས་དོན་མེད་ཉེ་བ་ནག་པོར་བྱ་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་གཙོ་བོ་
 དང་མཐུན་པར་ནག་པོ། ཕྱོགས་ཀྱི་རྩའི་ཁ་དོག་ལ། ཐེང་བར། དབྱས་ཀྱི་རྩ་རྣམས་
 ནི་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་
 དེའི་སྐོད་གཤེགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ། རྩ་ལྔ་པ་ལ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ཕྱོགས་དང་དབྱས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་སྟེ་རྩེ་ལྷར་རིགས་པར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ཡང་། རྩ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་དཀྱིལ་
 འཁོར་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཤར་ཀྱི་དབྱས་རྩ་དཀར་པོ། དེའི་ཁ་ནང་ལྷའི་གཡས་
 ལྷང་གཡོན་སེར། རྩ་ཉི་ཤུ་པ་ལ་དེའི་སྟེང་གི་རྩ་དབྱས་ཀྱི་མི་བསྐྱོད་པ་དང་མཐུན་
 པའི་མདོག་སྟེན་སོ། །འོག་རྩ་ནི་རུབ་ཀྱི་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མདོག་དམར་
 པོར་བྱ་ཞིང་། ཕྱོགས་གཞན་ལ་འང་དེ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་རིགས་བསྐྱོད། ཐེང་བར་
 ཡང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་གི་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་མདོག་གོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཏུའོ། །ཞེས་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་བཞོད་པ་ནི་བདེ་མཚོགས་

གི་སྐྱབ་ཐབས་གཙུག་ཅོར་སོགས་ན་ཡོད་དེ། འདས་ཀྱི་རྩ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོར་བྱེད་
 བ་ལྟ་བུའོ། །རྩེ་ཕྱོགས་མདོག་ལ་གཙོ་བོ་བདེ་མཆོག་ཞལ་བཞུགས་སོགས་ཀྱི་ཞལ་
 ཀྱི་ཕྱོགས་མདོར་ལྟར་བྱེད་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་
 ལྟ་བུའི་དབྱིབས་ནི་བྱ་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ། རྩེ་ཆད་ནི། བྱེད་པར། སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་
 བ་ནི་སྤྱོད་ཆད་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་བུའི་ཕྱོགས་རེའི་ཞེད་ཆད་སྤྱོད་
 ཆད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལྟ་བུའི་ལས་འཛོན་པའི་རྩེ་སྤྱོད་ནི་ཐེག་སྤྱོད་ཆ་ཐེག་གོ་བྱུག་
 བ་དང་རྩེ་བབས་དབངས་སྤྱོད་ཆད་གསུམ་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྩེ་སྤྱོད་ཆད་བཞུགས་ཡིན་ཞིང་།
 ཐེག་སྤྱོད་ཆ་ཐེག་རེ་བཞུགས་ལ། རྩེ་བབས་དབངས་སྤྱོད་ཆད་གཅིག་པ་ལ་ནི་རྩེ་ཆ་ཆེན་
 གཉིས་ཡིན་ལ། ལུགས་དེ་གཉིས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྩེ་བབས་
 སྤྱོད་ཆད་གསུམ་པ་དག་ལ་རྩེ་རེའི་སྤྱོད་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་བྱུག་རེ་ཡིན་ཞིང་། ཕྱོགས་
 ཀྱི་རྩེ་ཐམས་དང་དབྱུང་རྩེ་རིང་ཐུང་མཉམ་ཡང་། ཕྱོགས་རྩེ་ཐམས་ཀྱིས་དབྱུང་རྩེ་
 ལ་བྱུག་པའི་ཆེ་ཆ་ཐེག་གཉིས་ཅེར་མ་སྤྱོད་པ་ནི་ཆ་ཐེག་གཉིས་བྱུག་པའི་ཆ་ལ་སོང་
 བའོ། །དེ་བས་ན། འགྲམ་ལོགས་སྤྱོད་ཆད་མཉམ་པ་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩེ་ཐེག་ག་
 བའི་ཅེ་ནས་འཛོན་པ་དང་། འགྲམ་ལོགས་སྤྱོད་ཆད་མི་མཉམ་པའི་རྩེ་བབས་སྤྱོད་ཆད་
 གསུམ་པ་ཐམས་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩེ་ཐེག་དང་དབྱུངས་ཀྱི་ཐེག་གི་ཅེ་ནས་བསྐྱོར་
 བ་ལ་རྩེ་ཐེག་ནང་མའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆད་ན་ཆ་ཐེག་བཅུ་བྱུག་ཆད་ལྟག་མེད་
 བ་འོང་གི། །དེ་ལྟར་དག་གཡས་གཡོན་གྱི་རྩེ་ཐེག་དེ་ལས་རིང་བ་ནས་བསྐྱོར་བ་
 དག་ལ་ནི་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་ཆད་ན། ཆ་ཐེག་བཅུ་བྱུག་ལས་ཆེས་རིང་བར་འགྱུར་བ་
 ཡིན་ཅོ། །བྱེད་པ་ལས། རྩེ་བབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཐམས་སྤྱོད་ཆད་དབྱུངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ།

ཅུ་མིན་གྱི་ཁ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་ལས་རྩོམ་པ་ཞིང་། ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་སུ་སོང་
ནས་ཕྱིར་བྱུང་བ། དབྱུས་ཀྱི་རྒྱར་ཆ་རྒྱུ་གསུམ་དང་ལྷན་པ། མིན་དུ་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་
དྲུག་པའོ། །ཞེས་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མའི་འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མི་
མཉམ་པ་ལ་རྩ་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྩེ་རྩེ་བའི་ཕྱི་ཐོག་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱའི་
ཕྱི་ཐོག་ལས་འདར་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲམ་ལོགས་སྒྲོ་དང་མཉམ་པ་
ལ་ཡང་ཀ་བའི་རྩེ་བའི་ཕྱི་ཐོག་ལས་རྩེ་བའི་ཕྱི་ཐོག་གི་བསྐྱོར་མཆམས་འདར་མི་རུང་བ་
ཡིན་པས་རྩེ་བའི་ཕྱི་ཐོག་དེ་ལས་རིང་བའི་མཆམས་ནས་བསྐྱོར་བ་ནི་སྤོང་བའི་ལུང་དེ་
དང་འགལ་ཞིང་། རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་རྩ་
རྒྱུ་ཀྱི་མིན་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པའོ། །བསྐྱོར་མཆམས་ཀྱང་། དབྱུས་ཀྱི་རྩེ་བའི་
ཆ་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་མཆམས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩེ་བའི་རྩེ་བའི་ཐོག་གི་སྤོང་ནས་
སྤྲུལ་བཅུ་ན་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པའི་མཆམས་ནས་བསྐྱོར་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་མཁམས་འགྲོ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱུད་ལས། ཀ་བའི་རྩེ་ནས་འཕྱོར་རྩེ་མོ། །སྤྲུལ་ལས་
རྩོམ་པ་ཞིང་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་འགྲུར་གྱི། གཞན་དག་གི་རྩ་
བསྐྱོར་མཆམས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེ་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྲུར་
རོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲོ་ཆད་གསུམ་མ་ལ་རྩ་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པ་
དང་། སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་རྩ་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་དྲུག་པར་ཁས་སྤྲངས་ནས། ཡང་རྩ་སྐྱོར་ས་
དར་དབྱངས་དང་ཀ་བའི་ཐོག་ལས་རིང་བའི་མཆམས་ནས་བསྐྱོར་བར་འདོད་པ་ལ་
ནི། སྐྱོར་ས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་མཆམས་ནས་རྩེ་བའི་ཐོག་གི་སྤོང་ནས་སྤྲུལ་བྱའི་

དེ་བཅས་ན་ཆ་ཐོན་ཉི་ཤུ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་བས་ཁས་སྒྲངས་ལ་ནང་འགལ་མངོན་
 ལུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱོར་མཆོམས་དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་། དབྱས་ཀྱི་
 རྩ་ལ་ཆ་ཐོན་གཉིས་ལྷག་གིས་མ་རེག་པར་བསྐྱོར་ན་ཆ་ཐོན་བཅུ་དྲུག་པར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་བསྐྱོར་བ་ནི་དེ་དག་རང་གི་སྒྲ་མའི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བྱས་
 ཀྱང་རྒྱུད་དང་ཐེང་བའི་ལུང་དང་འགལ་བ་སྒྲོང་མི་བྱས་མོད་ཀྱི། ཆ་རྒྱུད་བཅུ་དྲུག་
 གི་ཆོད་ལ་པན་དུ་རེ་བས་དེ་ལྟར་བྱེད་ན། བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྩི་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་
 དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ཉེར་བདུན་པ་དང་ཉིས་འདྲེ་མས་པར། ཉི་ཤུ་གཉིས་པའི་ཐིག་ནས་
 བློ། །རྩའི་ཐིག་ལ་རེག་གི་བར། །ཆ་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བར་བྱ། ཉེར་བདུན་ཉེར་
 བརྒྱུད་དབྱས་དང་ནི། །དྲུག་པའི་སྤྲེང་ནས་བྱེད་དང་དགུས། །སྤར་བཞིན་རྩ་ལ་རེག་
 པར་བསྐྱོར། །ཞེས་བྱི་རྩ་ནང་རྩ་གཉིས་ཀ་རྩ་དབྱས་མ་ལ་རེག་པར་བསྐྱོར་བར་དངོས་
 ལུ་བཞད་པ་འདི་ལྷན་པོ་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་པས་སྤྱོད་པར་བྱིས་ཤིག །འདི་འབྲེེ་
 ཐོངས་པ་སྤྲེང་བྱེད་པ་ནི། ལྷན་པོ་དག་གི་བྱ་ལ་ཆུ་སྤོམ་གྱི་ཁ་རྩོགས་པར་མཐོང་ན་
 མིག་སྤར་ཅུང་ཟད་མཛེས་སོ་སྤྲེང་པ་འབའ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་དང་རང་གི་
 ཁས་སྒྲངས་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བབ་ཅོལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 མིག་སྤར་མཛེས་མི་མཛེས་སྤྲེང་བྱེད་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྩ་མ་རེག་པ་དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་སྤྱོད་པས་བཞིར་སྤིག་པའི་རྩ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། རྐྱོར་
 ས་དེ་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་དབྱིབས་གྲག་པ་ཅམ་ཡང་ཆེན་པོ་
 མེད་པར་སྤྲད་སྤྲད་**ཞིག**་འོང་བ་ལ་བསམ་སྒོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཟང་བར་ཟད་དོ། །

འོན་རྩ་ནམས་ཀྱི་ཞེང་ཆོད་རི་ལྟ་བུ། ལྟེ་བ་ལ་རྒྱག་པའི་མཆོམས་གང་ནས་ཡིན་

སྒྲུལ་ན། རྩ་ཆ་ཐོན་བཅུ་དྲུག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་མ་གྱི་སྟོམ་པའི་ཞེང་ཆད་ལ། སྒྲེང་
 བར། དབུས་ཀྱི་རྒྱར་ཆ་རྒྱུ་མ་དང་ཐོན་པ། ཞེས་བཤད་ལ། དབུས་རྩའི་སྟོམ་
 ལ་ཇི་ཅུ་ཡོད་དོས་སུ་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། སྟོགས་རྩ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོམ་སྒྲུལ་
 དག་ཆ་ཆེན་གཅིག་གྱེད་པར་བཞེད་དོ། །རྩ་ཆའི་ཞེང་ཆད་ནི་ཆ་ཐོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
 ཆོས་འཁོར་ཡན་ཆད་ལ་རྩ་ཆའི་དབང་ས་ཆ་ཐོན་གཉིས་གསུངས་པས། ཞེང་ལའང་
 ཆ་ཐོན་གཉིས་བྱས་ན་བྱིན་གྱིས་སྒྲུལ་བ་རྩུང་བཤད་ཀྱང་མེད་པའི་རྩ་ཆའི་ཀྱན་ནས་བྱ་བཞི་
 མཉམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། མགོའི་ཞེང་ཆད་ཆ་ཐོན་གཉིས་ཡན་ཆད་བྱས་ན་
 རྩ་དབུས་པའི་དབུས་ཀྱི་སྟོམ་ས་ཆ་ཆེན་ལས་ཆེས་ཆེ་བའི་མི་འཆོས་པར་འབྱུང་
 བས་སོ། །རྟ་བབས་སྟོ་ཆད་གཅིག་པའི་རྩའི་སྟོམ་ལ་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་
 གྱང་། རྩ་སྟོ་ཆད་བཞི་མ་དང་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །རྩའི་བྱགས་མཆོམས་ནི། རྩའི་
 ཆད་སྟོ་ཆད་བཞི་པ་ལྟར་ན། གཡས་གཡོན་དུ་སྟོ་ཆད་བཞི་བཞི་དོར་བའི་མཆོམས་
 ནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲེང་བ་ལས། རྟ་བབས་ཀྱི་སྟོ་རྒྱུ་མ་སུ་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་
 པའི་ལུང་དེས་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱའི་སྟོམ་རྩའི་རྩ་བའི་རྩ་སྟོ་ཀྱི་ཁ་ནས་རྩ་
 འཛོན་པར་བཤད་ཅིང་། རྟ་བབས་སྟོ་ཆད་བཞི་པའི་དར་དབྱངས་ནས་དར་དབྱངས་
 ཀྱི་བར་ལ་སྟོ་ཆད་བཞི་ཡོད་པས་སོ། །རྩ་གསུམ་མ་ལ་མདུན་རྒྱུ་བ་དུ་རྩ་མི་དགོས་
 གྱང་། ཅེ་ལྷ་པ་ལ་ནི་དབུས་རྩའི་སྟོམ་ལོག་ཏུ་ཡང་རྩ་དགོས་ལ། དེའི་བྱག་མཆོམས་
 གྱང་། དབུས་རྩའི་ནང་གི་དབུས་ནས་སྟོམ་ལོག་ཏུ་ཆ་ཆེན་རེ་རེ་སོར་བ་ནས་བྱག་
 པ་དགོས་ཏེ། གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་དང་སྟོམ་ལོག་གི་རྩ་བྱག་མཆོམས་རྒྱུང་རིང་ལུང་
 མཉམ་དགོས་པས་སོ། །རྟ་བབས་སྟོ་ཆད་གཅིག་པའི་རྩའི་འཛོན་མཆོམས་ནི། ལང་

ཀ་རྒྱལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་སྒོར་བར་ལུང་བྲངས་པ། རྩ་སྤྱོད་ལ་
ནས་རྩ་སྤྱོད་བར། རྟོག་བཟས་སྒོ་ལས་སྤྱོད་ལྟར་ཏེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། རྩ་བའི་
གཤམ་གཡོན་དུ་ཆ་རྒྱུད་བཅོ་བརྒྱད་རེ་བཞག་པའི་དབྱས་སྤྱོད་རྩ་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པའི་
མཆོམས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་ཐོན་པར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་བཟས་ཀྱི་རྩ་བཞག་བཤད་པ་ནི། རྟོག་བཟས་སྒོ་ལས་ཐེ་ཅམ་སོང་བ་
ན་གནས། རྩ་བ་ཐེ་ལྟ་བུར་གནས་སྤྱོད་ན། ཅིག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་འཛིང་བྱུང་གང་
ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་ཆོགས་དོ་རྩེའི་ལྟེ་བ་ལས་མི་འདའ་བ་བཞིན་དུ། རྟོག་བཟས་ཀྱི་རྩ་ཆད་དང་
དཔངས་ཆད་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྟོག་བཟས་འདེགས་པའི་ཀ་བའི་འཇུགས་ས་
སྤྱོད་ཆོགས་དོ་རྩེའི་དུ་ལས་མི་འདའོ། རྟེ་ཡང་གི་བྱ་ལ་སྒོ་དང་རྟོག་བཟས་ཀྱི་བར་ཀྱི་སྤྱོད་
སྤྱོད་ཡོད་པ་ལྟར་ན། བསྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་དོན་ལ། སྒོ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་གཤོང་ནས་
ཆ་སྤྱོད་གཅིག་སོང་བ་ན་ལྟེ་བའི་ཐད་མཆོམས་སྤྱོད་འཛིང་བས། རྟོག་བཟས་ཀྱི་ཀ་བ་
ཡང་ལྟེ་བའི་ཐད་མཆོམས་ཀྱི་དུ་སྤྱོད་ནས་ཡོང་ངོ། རྩི་བྱ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པ་ལྟར་ན།
སྒོ་ལོགས་ཀྱི་འོག་བྱུང་ཀྱི་ཅིག་མཆོམས་དང་སྤྱོད་ཆོགས་དོ་རྩེའི་ལྟེ་བའི་མཐའ་གཉིས་
ཁད་ཆད་དུ་ཡོད་པས། ལྟེ་བའི་ཐད་མཆོམས་ནས་ཆ་སྤྱོད་གཅིག་བྱུང་སོང་བའི་
མཆོམས་ཀྱི་དུ་སྤྱོད་ནས་རྟོག་བཟས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡོང་ངོ། རྟེ་ཡང་འགྲམ་ལོགས་སྒོ་དང་
མཉམ་པ་ལ་གི་བྱ་ལ་སྒོ་དང་རྟོག་བཟས་བར་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ན་ཤིང་རྟོག་ཐོ་རྩམས་
ཀྱིས་རྩ་སྤྱོད་ནས་མཛད་ཡབ་ཀྱི་སྤྱོད་གི་བར་ལ་སྒོ་ཆད་གཉིས་སྤྱོད་པར་བཤད་
པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཀ་བའི་དཔངས་ལ་ཆ་སྤྱོད་ལྟེ་ལས་མེད་པས། རྟོག་བཟས་ཀྱི་སྤྱོད་

བྱེད་པ་ཀ་ཀ་ལ་མེ་ཁེལ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པས་བྱི་བྱ་ལ་ཐུན་པ་ཆད་པ་ཡིན་
ལ། ཏྲ་བབས་དབངས་སུ་སྒྲི་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཡང་། ཆངས་ཐིག་ནས་གཤམ་གཡོན་
དུ་ཆ་ཐན་བྱག་བྱག་སོང་བའི་མཆམས་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་དུ་འཕྲོན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་
སྒྲི་དང་ཏྲ་བབས་ཀྱི་བར་དུ་ཐུན་སྒྲམ་བྱས་ན། དུ་ཀ་བའི་ཐིག་ལས་ཐོན་པ་བྱར་མེད་
པས། ཀ་བའི་ཕྱི་ལས་ཐོན་ཕྱི་ལོ། །སྒྲ་ཆོགས་དོ་མེ་ཡོད་ཆེན་པོ། །ཞེས་པའི་རྒྱད་དང་
འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བས། བྱི་བྱ་ལ་ཐུན་པ་ཆད་པ་ཡིན་གྱི། བསྒྲོས་
བྱ་ལ་སྒྲི་དང་ཏྲ་བབས་ལ་བར་སྒྲོང་མེད་ནས་ཐུན་པ་མ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པས། བསྒྲོས་
བྱ་དང་བསྐྱང་བ་ལ་ནི་འགྲམ་ལོགས་སྒྲི་དང་མཉམ་མི་མཉམ་དང་། ཏྲ་བབས་གང་གི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཐུན་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཐུན་སྒྲམ་ནི་སྒྲི་དང་ཏྲ་བབས་ཀྱི་བར་སྒྲོང་
གི་མཆོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཀ་བ་པན་ཚུན་ཀྱི་བར་མ་ཡིན་ལ། ཆད་ནི་སྤང་བར་ཆ་རྒྱུང་
གཅིག་པལ་དེ་བྱི་བྱ་དང་བསྒྲོས་བྱ་བསྐྱང་བ་གསུམ་གའི་སྐབས་སུ་འདྲའོ། །སྤང་
བ་ལས། ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ཕྱི་ལ་བའི་ཐིག་ལས་འཕྲོན་ཞིང་ཆ་རྒྱུང་བདུན་པའོ། །ཞེས་
པའི་ཕྱོགས་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་རྩུང་ཟད་རིང་བར་ཏྲ་བབས་ཀྱི་ཀ་
བ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་སྟེགས་བྱ་བྱ་བཞི་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་མཉམ་པ་ལ་གནས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟེགས་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་བཞིན་མཐོང་བས་སྟེགས་བྱའི་ཕྱི་རོས་སུ་འདི་
རྣམས་བྱི་བར་རིགས་སོ། །ཞེས་ཀ་བའི་ཐིག་ཕྱི་ལ་བའི་ཐིག་ལས་འཕྲོན་པ་འགོག་པ་
ནི། ཀ་བ་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་རྩུང་ཟད་རིང་བར་གནས་པ་གཏན་ཆོགས་སུ་
བཀོད་པས་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱི་ལ་ཏྲ་བབས་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་རིང་བར་གནས་

1 འཕྲོན་

2 འཕྲོན་

བར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཉིས་གསང་ལྡན་གྱི་ཐིག་ཚོག་ལས་ཀྱང་། ཏྲ་བབས་ཡ་
 ལུབས་དག་ལས་ནི། །ཆ་གཅིག་དོར་བའི་ཆ་ཆེན་ཆད། །སྒྲིའི་མཆོམས་དང་ཏྲ་
 དང་། །འིན་ཏུ་གཅིག་ཉིད་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཏྲ་བབས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་མ་ལ་ཏྲ་བབས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སྒྲོར་བ་བཀག་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་ཏྲ་
 བབས་སྒྲོ་ལ་སྒྲོར་བ་མ་བཤད་ལ། དེགས་པས་ཀྱང་མི་ཐོབ་པས་ཏྲ་བབས་སྒྲོ་ལ་སྒྲོར་
 བ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱང་བ་ལ་བྱས་པ་དག་ནི་ཆེས་འིན་ཏུ་འཁྱལ་བའོ། །ཤྲ་རྩས་
 ཀྱང་། ཏྲ་བབས་ཡ་ལུབས་དག་ལས་ནི། །ཆ་གཅིག་དོར་བའི། ཞེས་སྒྲིའི་ཡ་ལིབས་
 ལས་ཆ་གཅིག་དོར་བར་ཏྲ་བབས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཏྲ་བབས་སྒྲོ་ལོགས་
 གྱི་སྤྱིང་དུ་ཏྲ་ཞོན་པ་ལྟར་བྱས་ནས། གཞལ་ཡས་ཁང་མཆོད་རྟེན་མགོ་ལྡ་བ་ལྟ་བུར་
 འདོད་པ་ནི། སྤྱི་དབྱིབས་མཆོད་རྟེན་མཁར་ཐབས་དང་། ཞེས་པའི་ལུང་རྩས་མ་ཙམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་གཙོ་བྱས་པས། ཏྲ་བབས་འདེགས་པའི་ཀ་བའི་དབངས་ཆད་ཆ་སྤུ་
 ལྡ་བར་བཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་འིང་ཏྲ་ཆེན་སོ་དག་གི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང་།
 ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་དེགས་པའི་གཞོད་པ་དུ་མ་བབས་ལ། ཚོད་མེད་གྱི་ལུང་དང་དེགས་
 པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པས། ཆོག་དེ་ལ་ཡིད་རྟོན་པ་ནི་སྒྲིབ་སོ་ལས་
 གཞན་དུ་བསྟན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་དུ་ན་མཁར་ཐབས་ལ་སོགས་པར་ཡང་ཆོག་
 དེས་བསྟན་པས་དཔེ་ལུ་ཟུར་མངས་དང་དེ་སྤྱིང་གི་རྩོད་ལ་སོགས་པའི་རྩས་པ་ཙན་གྱི་
 གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲོ་ཁང་སྤྱི་ཟུར་བཞེ་སོ་ལ། །ཀ་བ་
 བཞེ་བཞིས་གདུང་སྣ་ནི། །བརྒྱད་བརྒྱད་བཏེག་པ་ཏྲ་བབས་མང་། །ཀ་གདན་ཀ་གཞུ་
 ཅི་དེགས་པའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་པས་སྒྲོ་ལོགས་གྱི་ཟུར་བཞེར་

ཀ་བ་བཞི་བཅུགས་ནས་རྟ་བབས་སྒོ་སྟེང་དུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི། ལུང་
 དེ་སངས་རྒྱལ་གསང་བའི་ཡིན་པ་རྩལ་མར་སྤང་ཞིང་། རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་ཆ་ཐུན་
 ལཱི་དབངས་ལས་མེད་པས་དེ་ཅིག་འགྲམ་དུ་བཅུགས་ནས་བཏེག་པའི་རྟ་བབས་སྒོ་
 སྟེང་དུ་མི་སླེབ་ལ། སླེབ་ན་གཞུལ་ལས་ཁང་གི་དབངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་ལས་མེད་པར་
 ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འདོད་ན་ནི་གཤེན་རྩེ་གཤེད་དམར་ནག་གི་བཅུ་གསུམ་
 མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ལ་ནང་གི་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་སྟེང་དུ་པད་ཉི་ལྷོགས་ཀྱི་གདན་
 ལ་བཞུགས་པའི་ལྷའི་དབུ་ཐོག་འོག་ཏུ་རྒྱུད་ས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་བཞེངས་པའི་
 དབངས་ལ་སྒོ་ཆད་ལས་དམའ་བ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་རྩ་ཉི་
 རྒྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། གཡས་གཡོན་གྱི་རྩ་ནང་མ་ལྟེ་བའི་སྤྲུམ་ཆ་སྤྲུམ་ཆ་གཡས་གཡོན་
 དུ་ཕྱིར་དོར་བའི་མཆ་མས་ནས་འཛོན་དགོས་ལ། སྟེང་འོག་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་
 རྩ་ནམས་དབུས་རྩ་ལ་ཉི་རིང་མཉམ་དགོས་པས། ལྟེ་བའི་དབངས་ལ་ཆ་ཐུན་ལྷ་དང་
 སྤྲུམ་ཆ་ལྷག་ཅན་ལས་དམའ་བ་བྱ་ས་མེད་ཅིང་། ཅིག་པའི་དབངས་ལ་འང་ལྷ་ལས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་བྲི་བྱ་ལ་སྒོ་དང་རྟ་བབས་བར་གྱི་སྤྲུམ་སྤྲུམ་དེ་
 བསྒོམ་དོན་ལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འོང་བའི་བར་སྟོང་ཡིན་ཞེས་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་ཆེས་འཇུག་བཅོ། །སྟེང་བའི་ལུང་དངས་མ་ཐག་པ་དེས་སྟེགས་བྱ་ཞེས་པ་
 ནི་འདོད་སྤྲུམ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་གཉིས་བར་ཐག་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་
 དང་། གཉིས་ཀ་ཡང་འོག་གཞི་ཁད་མཉམ་ལ་གནས་པས་པ་ཟད་ནས་བལྟས་པ་ན་
 འདོད་སྤྲུམ་དང་འབྲེལ་བ་ལྟར་སྤང་བས་ཀ་བའི་ཐིག་འདོད་སྤྲུམ་གྱི་ཐིག་ལས་འཛོན་
 པར་འབྲི་བ་འཐད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་སྤྲུམ་ལྟེ་བའི་སྟེང་དང་ཀ་བ་ལྟེ་བའི་

མཐའ་ན་ཡོད་ཀྱང་། མཐོ་དམའ་ཆེན་པོ་བྱར་མི་རུང་བར་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལ་རྩ་གསུམ་མ་ལ་ནི་ཉེ་བ་དཔངས་དམའ་བས་ཆོག་པས་མཐོ་དམའ་མེད་པ་འོང་ལ།
རྩ་ཅེ་ལྔ་པ་ལ་ཉེ་བ་དཔངས་མཐོ་བ་དགོས་པས་འདོད་སྣམ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་
མཐོ་དམའ་ཅུང་ཟད་འོང་ཀྱང་། ས་ཟད་ནས་བལྟས་པ་ན་མཐོ་དམའ་ཆེན་པོ་མི་མངོན་
བར་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་བྱར་རུང་ཞིང་། ཉེ་བའི་དཔངས་ཆད་ངེས་པ་ཅན་ཆད་
ལྟན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མེད་པས། རྩ་ཅེ་གསུམ་མ་དང་ཅེ་ལྔ་པའི་དབང་གིས་
མཐོ་དམའ་ཇི་ལྟར་མཛེས་པ་བྱས་པས་ཆོག་གོ། དེ་ལ་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་ནི། སྤང་བའི་
ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེ་དང་། ལན་ཀ་རྒྱལ་བཟང་¹གིས། ལྟོགས་བྱ་བྱམ་པ་ལ་གནས་
པའི། རྟ་བབས་ཀ་བ་བྲང་པོར་བྱ། **ཅེས་**བཤད་པ་ལྟར། ལྟོགས་བྱ་བྱ་བཞིའི་²སྤང་
དུ་བྱམ་པ་ལས་འཕྱོན་པའི་ཀ་བ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་པའི་དཔངས་ལ་ཆ་རྒྱུང་
ལྟོ། རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བའི་གྲངས་ལ། བོད་སྤྲ་མ་རྣམས་སྟོགས་རེའི་རྟ་བབས་ལ་ཀ་བ་
བཞི་བཞི་འདོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྟོ་རྟོ་འབྱུང་བར། རྟ་བབས་བཞི་
དང་ཀ་བ་བརྒྱད། ཅེས་དང་། མན་སྟེ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
ནི་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྒྱད་དོ། **ཅེས་**བཤད་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་
ལས། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་པོ་ནི། རྟ་བབས་རྣམས་དང་ཀ་བ་བྱུང་། ཞེས་ཀ་བ་
བཞིར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པར་ལྟེ་པས། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་
པོ་ནི་རྟ་བབས་དང་ཀ་བ་བྱུང་གིའོ། ཞེས་རྟ་བབས་རེ་རེ་ལ་ཀ་བ་བྱུང་རེ་རེར་གསལ་
བར་གསུངས་པས་སོ། ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། མན་སྟེ་ལས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་བཞི་

1 ཟླ་བྲང་དང་བཀའ་གཉིས་སྟུན་པའི་དཔང་མར་ལམ་ཀ་རྒྱལ་བཟང་ཞེས་བྱུང་།

2 ལྟོགས་བཞིའི་

ནམ་པར་དག་པས་སྒོ་ཁྱུང་ནམས་སོ། །ཞེས་སྒྲུའི་སྒྲོའི་ཞབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན། སྒྲུ་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་རེའི་སྒོ་ཁྱུང་གཉིས་
ཕྱོགས་དེའི་སྒོ་ཁྱུང་ཅེས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་པ་ལ་དགོངས་ནས། རྩ་འཁྲུལ་རྒྱུ་བཞི་
ནམ་པར་དག་པས་སྒོ་ཁྱུང་བཞིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་། ཏྲ་
བབས་རེ་ལ་ཀ་བ་བཞི་བཞི་ཡོད་ཀྱང་། གཡས་ཀྱི་ཀ་བ་གཉིས་གཡས་ཀྱིས་ཀ་བ་
ཅེས་གཅིག་ཏུ་བགྱངས། གཡོན་གྱི་ཀ་བ་གཉིས་གཡོན་གྱི་ཀ་བ་**ཅེས་**གཅིག་ཏུ་ཅིས་
བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། རྩ་ཐར་བརྒྱུད་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་དག་
པ་རྩ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་དང་སྒྲུར་བ་གསུངས་ལ། ཡང་རྩ་བབས་ཤར་གྱི་ཀ་བ། སྒྲོའི་ཀ་བ་
རུབ་ཀྱི་ཀ་བ། བྱང་གི་ཀ་བ་**ཅེས་**བཞིར་བསྒྲུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཡང་དག་སྒོར་བ་
བཞི་དག་པས་རྩ་བབས་ཀྱི་ཀ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀ་བའི་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་
བསྒྲུ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཀ་བ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་དུ་རྩ་བབས་
ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་མི་མཛེས་པས། ཀ་བ་བཞི་བཞིར་བྱེད་པ་ལེགས་སོ། །

རྩ་བབས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ཇི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། སྒོ་ཚད་གཅིག་མ་ལ་ལན་ཀ་རྒྱལ་བཟང་¹
གིས། རྒྱ་སྤྱིན་ཁ་ནས་རྒྱ་སྤྱིན་པར། རྩ་བབས་སྒོ་ལས་སྤུས་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་ཚད་སྒོ་ཚད་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་རྩ་བབས་ཀྱི་ཐོག་
ངོས་ཀྱི་སྟུམ་བུའི་རྒྱ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ཚད་གཅིག་མའི་སྟུམ་བུ་འོག་མའི་གཡས་
གཡོན་གྱི་རྒྱ་ཚད་ལའང་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་རྩ་བབས་
ཀྱི་མང་གི་རྒྱ་ཚད་ཡིན་ལ། མང་ལ་ཡང་ཅིག་པ་མེད་པས་ཀ་བ་ཉིད་མང་དུ་བྱེད་

1 རྒྱ་བྱང་དང་བཟོ་ལེགས་སྤྱོད་པའི་དབུ་མར་ལས་ཀ་རྒྱལ་བཟང་ཞེས་བྱུང་།

དགོས་ཤིང་། ཀ་བ་པན་ཚུན་གྱི་བར་ལ་སྒོ་ཆད་གསུམ་ཡོད་དོ། །རྟ་བབས་སྒོ་ཆད་
གསུམ་མ་ལ་ནི། འགམ་ལོགས་སྒོ་དང་མཉམ་པ་ལ་ཀ་བ་ནས་ཀ་བ་འེ་ནང་གི་བར་ལ་
ཆ་རྒྱུད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་རྟ་བབས་ཀྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཡིན་ཞིང་། འགམ་ལོགས་སྒོ་
དང་མི་མཉམ་པ་ལ་ཀ་བ་གཡས་གཡོན་གྱི་པན་ཚུན་ནང་མཐའ་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་བཞི་
ཡོད་པ་རྟ་བབས་ཀྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཡིན་ལ། དེའི་ཡང་རྩ་སྤྱི་ཁ་ནས་རྩ་སྤྱི་
ཁའི་བར་ལ་ཆ་རྒྱུད་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་། ཀ་བའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཆ་རྒྱུད་རེ་རེ་ནི་
དར་དབྱངས་ཀྱི་ས་ཡིན་ལ། དར་དབྱངས་ཀྱང་རྟ་བབས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཀ་བའི་གཡས་
གཡོན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱན་ཡིན་པས། དེའི་གོ་ས་རྟ་བབས་ཀྱི་མཐེལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ལ་མི་
གཉོགས་སོ། །

དར་དབྱངས་སམ་ཀ་རྒྱན་ནི། རྟ་བབས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལོག་མ་ཀ་བས་འདེགས་པ་ལ་
བར་དུ་གདུང་ཡོད་པ་ལྟར་ན་དེའི་གདུང་སྒྲུང་། མེད་ན་རིན་ཆེན་ཤར་བྱའི་སྒྲུལ་ས་
འབྱུང་སྟེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་དར་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་སྟེང་དུ་སེལ་དེ་ཁ་ནས་
རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་འབྱུང་བ་གསུངས་སོ། །འདིས་དར་དབྱངས་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ཁ་ནས་
འབྱུང་བར་སྟོན་པ་མིན་གྱི། དར་དབྱངས་ཀྱི་ལོགས་ལ་དེ་འདྲ་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །

རྟ་བབས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ནི་མས་རིམ་ནས། གསེར་དང་རིན་ཆེན་ཤར་བྱ་དང་། རིན་
པོ་ཆེ་དང་། མིག་པ་དང་། ལུན་པ་དང་། ར་རན་དང་། ལུན་པ་དང་། ཤར་བྱ་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྟ་མིག་དང་། མཐའ་ཡལ་ཅེས་བྱ་སྟེ། སྒྲུལ་བྱ་ལྔ་པ་དང་། བདུན་པ་
གཉིས་དབངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་བྱེད་དང་གཉིས་དང་། གཞན་དགུ་དབངས་ལ་ཆ་རྒྱུད་རེ་
རེ་བར་འདྲ་བའི་གཉིས་མཉམ་དགུ་མཉམ་གྱི་སྒྲུལ་བྱ་རྣམས་སོ། །ཡང་ན་མས་རིམ་

ནས། ཤར་བྱ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། མིག་པ་དང་། གསེར་དང་། ཚུ་མིན་དང་། གསེར་
 དང་། མིག་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། མིག་པ་དང་། གསེར་དང་། མདའ་ཡབ་སྟེ། རྫོ་
 ཆོད་གསུམ་མ་ལ། སྒྲུ་བྱ་གསུམ་པ། བདུན་པ། དགྲུ་པ་རྣམས་དཔངས་ཆ་རྒྱུ་རེ་
 རེ་བ་དང་། བཞི་པ་དྲུག་པ་བཅུ་པ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཆ་རྒྱུ་ཕྱེད་པ་དང་། ལྷག་མ་ལྔ་
 ཆ་རྒྱུ་ཕྱེད་དང་གཉིས་པར་མཉམ་པའི་ལྔ་མཉམ་གསུམ་མཉམ་གྱི་སྒྲུ་བྱ་རྣམས་
 སོ། ། ཉུ་མིག་དང་མ་རན་གྱི་མཐའ་རྣམས་སུ་རྒྱལ་མཆོན་དང་བ་དན་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་
 ཞིང་། སེངྒེ་དང་སེངྒེ་རྐང་པ་བརྒྱད་པ་དང་། མ་བྱ་དང་། མིའམ་ཅི་དང་མིའམ་ཅི་མོ་
 རྣམས་ཀྱང་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་སྟོག་ཆགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་
 ཐུན་སྒྲུལ་གྱི་སྟེང་གི་སྒྲུལ་བྱ་འདེགས་པ་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་རིགས་པར་རོ། ། ཟེང་བ་དཔང་
 འབྱུང་ལས། ལྷག་རྐང་པ་བརྒྱད་པ་ཅེས་འབྱུང་རོ། ། ཉུ་བབས་ལ་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་
 ལྷ་རེ་དང་དོ་ཤལ་དང་དོ་ཤལ་ཕྱེད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི་ཁྱོག་པོའི་ནང་དུ་ཕྱེད་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོ་ཤལ་སོགས་ནི་སྟེང་དུ་རྒྱ་མིན་གྱི་ཁ་ནས་འཛོན་པའི་སྤྲི་ཏིག་
 གི་རྒྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་ཅི་མཛེས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ། ཁྱོག་པོའི་
 ནང་གི་ཆ་རྒྱུ་ཕྱེད་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་བཞོད་པའི་དོན་དུ་ལོ། ། སྒྲུལ་
 བྱ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་རེ་དྲུགས་ཁོ་ན་གནས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་གར་བ་ཁ་
 ཅིག་འདོད་པ་ལ། ཟེང་བར། དུམ་པ་ཀ་བའི་སྟེང་གནས་པའི། རྫོ་ལས་སུམ་འབྱུང་
 ཉུ་བབས་ནི། རྫོགས་ཅན་མདའ་ཡབ་དག་དང་ལྷན། གྲིལ་བུའི་རྫོ་ནི་ཡང་དག་
 རྫོགས། ཞེས་སྒྲུ་བྱུང་གིས་གསུངས་པ་དངས་ནས་བཀག་ཅིང་། འདིས་ནི་གདན་གྱི་
 གཞོགས་ན་གནས་པའི་རེ་དྲུགས་པོ་མོའི་མཇུག་མའི་པ་རོལ་དུ་མདའ་ཡབ་གཉིས་

གཉིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཤད་དེ། ལྷོགས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུ་ཆོག་གོ།

དེས་ན་རི་དྲགས་ནི་མདའ་ཡབ་ལ་མི་གནས་ཀྱི་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་གནས་
ཤིང་། རི་དྲགས་ཀྱི་མཚུག་མའི་ལྷོགས་སུ་མདའ་ཡབ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྟ་བབས་
རེ་ལ་མདའ་ཡབ་བཞི་བཞི་ཡོད་དོ། །ཕྱི་ཟུར་གཡས་གཡོན་ཀྱི་མདའ་ཡབ་གཉིས་
ཀྱི་སྟེང་དུ་སྤྲེལ་བ་གསུགས་བཟུང་བ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་ཆེས་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྫོང་མེ་ཆེ་མོ་
དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཡུ་བ་ཆ་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་པ་དར་སྟེའི་ཤམ་བྱ་དང་བཅས་པའི་
གཡོགས་ལ་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་པའི་གསུགས་དཀར་པོ་གཉིས་སོ། །ལུགས་གཞན་
ཡང་བཤད་དོ། །མདའ་ཡབ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱལ་མཚན་
དང་བ་དན་བཤོ། །སྒྲུལ་བྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་དབུས་སུ་གསེར་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་རྒྱ་ཆད་
ཆ་རྒྱུད་གཉིས་པ་ཅིབས་བཅུ་སུ་ཁྱུད་དང་བཅས་པ་པད་རྒྱའི་གདན་ལ་བསྐྱང་ནས་
གནས་པ་སྟེ། འཁོར་ལོའི་གདན་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་རི་དྲགས་པོ་མོ་ནི་འཁོར་ལོ་ལ་
ཁ་བཟླ་ཞིང་འཁོར་ལོ་ལས་ཆ་རྒྱུད་སྤྱད་ཅམ་གྱིས་བར་ཐག་རིང་བར་གནས་པ། ཆ་
རྒྱུད་གཅིག་གི་ཆད་བྱེན་དུ་མགྲིན་པ་དང་བཅས་པའི་གདོང་འགྲུང་ཞིང་། མིག་འཁོར་
ལོའི་ཆེ་མོ་ལ་བཟླ་བཤོ། །རི་དྲགས་ཀྱི་ལུས་ལའང་དཔངས་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་དགོས་
སོ། །བྱི་བྱ་ལ་ནི་ཅིབས་ཀྱི་བར་བར་ནས་དུ་དབུས་མ་མཐོང་བ་བྱ་བ་རྣམས་ནི་སྤང་
བར་བཤད་པ་བཞིན་བྱིས་པཤོ། །

རྟ་བབས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་དུ་རྟ་བབས་ལས་རྟ་ཅང་མི་རིང་བར་བུམ་པ་བཟང་
པོ་ལས་སྦྱེས་པའི་དཔག་བསམ་ཀྱི་ཤིང་རྣམས་ཏེ་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་
ཆེ་བདུན་དང་ལྷན་པཤོ། །དེ་ལ་འཁོར་ལོ་ནི་ཅིབས་བརྒྱད་སེར་པོ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་

མཆེ་བ་དྲུག་པ་དཀར་པོ་དང་། ཉུང་ཁུང་དང་། བྱད་མེད་ལོ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྣམ་པ་
 སྡོ་བསངས་དང་། གོར་བྱ་ཅེ་དྲུག་པ་སེར་པོ་དང་། བྱིས་བདག་དམར་པོ་མཛོད་མི་
 ཟད་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། དམག་དཔོན་ནག་པོ་གོ་ཆ་དང་བཅས་པ་མདུང་དང་རལ་གྱི་
 འཛིན་པར་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་ལ། མདོ་ལས་གོར་བྱ་སྡོན་པོ་བྱར་
 བརྒྱད་པར་བཤད་དོ། །བར་བར་དུ་བྱུབ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་དང་། སྤྱིན་གྱི་སྤྱབས་ལས་
 བྱུང་བའི་ལྷའི་ལུས་ཅན་མེ་རྟོག་གི་སྤང་བ་བཟུང་བ་རྣམས་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞལ་
 ལས་ཁང་དངོས་གདན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ནི། ཅིག་པ་ལྷ་པོ་ཕྱི་ནང་དུ་ལྷ་སྤྲུག་
 ཏུ་འདོད་པ་དང་། སྤྱང་ནས་སྤྱང་དུ་བཅེགས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་
 མ་མི་ལེགས་ཏེ། སྤྱི་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་བསྟོམ་དོན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་
 ལ་གཞོད་པ་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅེགས་པའི་ལུགས་ལ་ཅིག་ཞེང་ཆ་སྤན་ལྷ་
 ཆ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཏ་ཅང་ཆུང་བའི་སྟོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། བ་གྲུ་སོགས་
 འགེལ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཅིག་པ་རེ་རེའི་འོག་གི་ཞེང་ཆ་དལ་
 སྟོའི་ཉི་ཤུ་ཆ་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དཀྱིལ་ཆོག་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། རི་མོ་བན་
 ཚུན་ནས་གང་གིས། །མ་རེག་པར་ནི་སྤྱི་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་ཤིང་རེ་རེ་སྟོའི་ཉི་ཤུ་
 ཆར་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་ཐོད་ཁ་ཅིག་ ཅིག་པ་ལྷ་ཀའི་ཞེང་ཆ་ཆུང་གཅིག་
 ལས་མེད་པས་རེ་རེ་ལ་སྟོའི་ཉི་ཤུ་ཆར་བྱས་ན་བར་སྟོང་ཡེ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་
 རེའི་བར་སྟོང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནང་འགལ་ལོ། །ཞེས་སྤྱོད་བཞི། རང་གི་སྒྲོ་བློས་ཀྱིས་
 འདི་ཙམ་ཡང་མ་གོ་བཞིན་དུ་མཆོག་བརྟེན་པའི་བྱུབ་ཆེན་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་ཉི་མ་
 ལྷར་གྲགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་སྟོན་འཛིན་པ་ནི་སྤྱོད་ཁས་ཆེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་

སྡེ་མ་འབྱུང་ལས། རི་མོ་པན་ཚུན་དག་གི་བར། ཉན་ཅམ་དུ་ནི་གདབ་བར་བྱ། **ཅེས་**
 གསུངས་པ་ལ་ཡང་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་ཆ་ཚུང་གཅིག་གི་ཞེང་
 ལས་མེད་པ་དེའི་ཡང་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆ་ཚུང་གཅིག་ལྟར་བགོས་པ་ན་
 མྱོའི་ཉི་ཤུ་ཆར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། དེས་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་རྒྱད་ལ་
 ཡང་ནང་འགལ་ཡོད་དོ་**ཅེས་**འཛེམ་པ་མེད་པར་སྒྲོས་ཤིག། དེས་ན་སྡེ་མ་འབྱུང་དང་
 བཞི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་པ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཅ་མིག་ཁྱ་གང་བའི་དབང་དུ་མཛད་
 ལ། ཁྱ་རེ་ལ་སོར་མོ་ཉར་བཞི་རེ་དང་། སོར་ཆོགས་རེ་ལ་ནས་བདུན་རེ་ཡོད་པའི་
 རགས་ཅིས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཅིག་པ་རེའི་འོག་གི་ཞེང་ཆད་ལ་ནས་གང་རེ་ཡོད་
 བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། མ་རེག་པའི་དོན་ཡང་། དྲ་རི་ཀ་པས། ཉན་གང་གིས་ནི་
 མ་འདེས་པས། རི་མོ་ཀུན་ཏུ་བྱི་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་རྩལ་ཆོན་གྱིས་བྱི་
 བ་ལ་མ་འདེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བན་ཚུན་མ་རེག་པའི་བར་སྟོང་ཡོད་པར་
 སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཤུ་ཆི་པས། ཉན་གང་གིས་མ་རེག་པ་ཞེས་པ་ནི་འོག་གི་ཆའི་ཆད་དེ་
 སྟེང་དུ་རི་ལྟར་མཛེས་པར་བྱའོ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ནི་ཆོན་གྱིས་བྱི་བ་ལ་དགོངས་གྱི།
 བསྐྱར་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་ཅིག་པའི་འོག་སྟོམ་པ་དང་སྟེང་ཞེང་ཆད་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་
 མེད་དོ། །

ཅིག་པ་ལྟའི་ཁ་དོག་གི་རིམ་པ་ནི། དཀྱིལ་བཁོར་དེའི་སྟོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་གསལ་པར་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དང་། མེད་ན་སྟོགས་དེའི་ལྟའི་
རིམས་བདག་གི་ཁ་དོག་དང་བསྐྱུན་ནས། ཤར་ནས་དབྱས་པར་གཤམས་སུ་བསྐྱོར་
བའི་རིམ་པ་བཞིན་ཅིག་པའི་སྤྱི་ནས་ནང་གི་པར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷ་པར་སྐྱེང་བ་ལས་

བཤད་དེ། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ལ། འདིར་ནི་
 ཐོགས་བཞི་དབྱས་དང་ལྗེའི་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁ་དོག་གི་རིམ་བས་ཕྱི་ནས་རིམ་
 བ་བཞིན་དཀར་མེད་དམར་ལྗང་སྟོ་བར་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་སྟུ་བྱང་གིས། རི་མོ་སྟོའི་
 ཉི་ཤུ་ཆ། །དཀར་དང་དེ་བཞིན་མེད་དང་དམར། །ལྗང་ཁུ་དེ་བཞིན་སྟོན་པོ་ནི། །སྟོམས་
 བར་ཡང་དག་བག་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཅིག་པ་ལྗེའི་ཐོགས་མདོག་
 གིས་མི་འབྲེད་ལ། འོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ཐད་ཀར་རི་ཅམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི། འགམ་འོགས་སྟོ་
 དང་མཉམ་པ་ལྟར་ན་སྟོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བ་དང་ཁད་ཆད་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཅིག་གདོང་
 ལྗ་ཡང་མཉམ་མོད་ཀྱང་། འགམ་འོགས་སྟོ་དང་མི་མཉམ་པ་ལ་ནི། འོག་གི་ཅིག་
 གདོང་ནས་སྟོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་ཟད་མཆམས་བར་ལ། ཆ་རྒྱུད་གཅིག་ཡོད་ཅིང་།
 འོག་གི་སྟོ་འོགས་ཀྱི་གདོང་ངོས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྗེའི་ཐུང་དུ་ཡོད་ལ། དེ་རྣམས་ཅུང་
 ཟད་རེ་ངོས་སུ་འོང་བ་བྱས་ན་མཛེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོ་འོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ནང་
 མའི་ཅེ་ནས། དེའི་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་དང་། ཅིག་པ་ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་གཞན་ཀྱི་བར་ཀྱི་
 ཅིག་ཞེང་ལ་ཆ་སྒན་གཅིག་བྱུང་བ་དེ་གི་བྱ་ལ་ཡིན་ཀྱི་བསྟོམ་བྱ་ལ། སྟོ་འོགས་ཀྱི་
 གཤུང་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་པའི་སྟེང་དུ་ཡོད་པས། སྟོ་དང་རྟ་བབས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྟོང་ཆ་
 རྒྱུད་གཉིས་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་དུ་ཡ་ཐུབས་འདེགས་པའི་གཤུང་སྟོ་
 འོགས་ཀྱི་གདོང་དུ་བྱས་ནས་གི་བྱ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བཞེངས་པ་ལ་ཡང་དེའི་སར་
 ཅིག་པ་ཡོད་པ་བྱས་ན་གཤུང་གིས་ཀ་བའི་ཅེར་མི་སྟེབ་པར་འཇུག་ཏེ། ཟེང་བ་དང་
 སྟོམ་འཇུང་འགྲེལ་བ་དང་། བེ་བྱ་ཉིའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་སྟོ་འོགས་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་
 གཞན་ཀྱི་བར་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱད་པའི་ཐིག་ནི་གཤུང་མཆོན་པར་བྱེད་པར་བཤད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སློ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་གཏོང་དུ་མ་བྱས་པར་སློ་ལོགས་ཀྱི་ནང་གི་
 ཐད་ཀ་གཉིས་སུ་བཅུགས་པས་ཆོག་གམ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡ་ཤུབས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལ་
 ཆ་ཆུང་བཅུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་པ་བར་སྤང་ལ་མིང་དེ་སྟོན་དུ་མི་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟེ། །འདི་ལོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏུང་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པར་དེས་པ་
 དང་། རོས་སུ་འོང་བའི་ཅིག་པ་ཆ་ཆུང་བཅུ་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་བཞིན་དུ། གཏུང་
 མེད་པའི་སར་ཅིག་པ་བར་སྤང་ལ་སྟོན་མི་ཉན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སློ་ལོགས་
 ཀྱི་གཏོང་ནས་གཏོང་གཞན་གྱི་བར་དུ་གཏུང་བྱེད་ན། གཏུང་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ལས་
 མེད་པས། དེའི་བར་དུ་དེས་མི་སྟེབ་པ་དང་། སློ་ལོགས་ཀྱི་ཅིག་པ་ནང་མའི་ཅེ་ནས་ཅེ་
 གཞན་གྱི་བར་དུ་གཏུང་ཡོད་པ་བྱེད་ན། ཅིག་པ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཡོད་པས། གཏུང་མེད་
 པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་ཅིག་པ་ཆ་སྟན་དེ་དེ་བར་སྤང་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་སྟོན་རང་
 ལ་འང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་འང་ཅིག་པ་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཡོད་ཅིང་།
 གཏུང་ལ་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་ལས་མེད་ལ། གཏུང་གིས་མ་བཏེག་པའི་ཅིག་པ་ཡང་མེད་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ནི་གཏུང་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་པར་བཤད་པས་འཇུག་
 གཞི་བྱས་འདུག་པས། དེའི་དོན་ནི། སྤང་གི་སློ་ལོགས་གཉིས་ཀྱི་ཅིག་པ་ལྷ་པོ་རིང་
 སུང་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཞེང་དུ་ཆ་ཆུང་གཅིག་པའི་གཏུང་ཡང་བསེག་ཁར་བྱ་དགོས་
 ལ། དེའི་ཆེ་གཏུང་གི་ནང་གི་མཐའ་ནས་མཐའི་བར་ཆ་ཆུང་བརྒྱད་དང་། དེའི་ཕྱི་མཐའ་
 ནས་ཕྱི་མཐའི་བར་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཅུང་མེད་ཅིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤང་བར་སློ་ལོགས་
 ཕྱི་མའི་ཅེ་ནས་གཞན་གྱི་ཅེའི་བར་གྱི་ཐིག་ལ་ཆ་ཆུང་བཅུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ཉིད་ཆོན་སྒྲ་ལྷའི་སར་ཡང་གསུངས་པ་ལ། ཆོན་སྒྲ་ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་ནང་མ་བཞིའི་

ས་ལ་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། གཏུང་ཆ་རྒྱུ་བཅུད་པ་ཡང་ནང་གི་
འགྲོ་མཆོམས་ཡིན་གྱི་བྱི་མ་ལ་ཆད་དེར་ངེས་མི་དགོས་སོ། །སྒྲིམ་འབྱུང་འགྲེལ་པ་
ལས་ཀྱང་། ཆ་རྒྱུ་བཅུད་པ་འཁྲུག་དུ་གཏུང་། །ཆ་རྒྱུ་བཅུ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གཏུང་ཆ་རྒྱུ་བཅུ་པར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྒྲོ་ལོགས་གྱི་གཏུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་
གཉིས་གཉིས་ནི་ཐིག་ལ་མ་ཤར་ཡང་དོན་ལ་ཡོད་པར་བཤད་དེ། ཐེང་བ་ལས། གཏུང་
གི་འོག་ཏུ་ཀ་བ་གཉིས་མ་གྲིས་ཀྱང་བསྒྲོམ་བྱའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བྱ་
བཞི་པ་ལ་སྒྲོ་བཞི་པ། །ཀ་བ་བཅུད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་
སོ། །འདིར་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཀ་བ་བཅུད་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བདེ་
མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་མེད་ལ། ཀ་བ་བཅུད་ཀྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་
ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་ཡིན་པས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བོད་ཁ་ཅིག །དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་
ཡིན་གསུང་པ་ནི། བརྗེ་ཏེས་སྤྲུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་སྟེ། དགྱིལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་
སྒྲོ་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་པོ་སྒྲོ་བཞི་པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་རྒྱ་མཆོ་ལས།
འཁོར་ལོ་གསུམ་ལ་ཀ་བ་སྦྱིན་པ་དང་། མངོན་བརྗོད་ལས། དེ་ལྟ་མིག་དགུ་པའི་བདེ་
མཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་ཡང་བཤད་པས། བདེ་མཆོག་གི་དགྱིལ་འཁོར་འགའ་ཞིག་
ལ་ཡང་ནང་དུ་ཀ་བ་འོང་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་སྤྲོགས་སྤྲུ་མ་
མ་ལོན་པར་སྤང་བས་རིགས་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཐེང་བའི་ལུང་དེས་དགྱིལ་འཁོར་
ཀུན་གྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི། ཀ་བ་བཅུད་ཀྱིས་མཛེས་པ་གཅིག་སྤྲུ་བཤད་ཀྱི།
སྒྲོ་བཞི་དང་གྲུ་བཞི་པ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཆོག་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ་ཁྲབ་བྱར་

བ་མི་འདོད་དོ། །ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱིས་མངོས་ཞེས་པའི་མངོས་ས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱ་
 བཞི་བ་ཡིན་ལ། ཏྲ་བ་བས་ནི་གཞུང་ཡས་ཁང་ལ་མི་གཏོགས་པས། སྒྲིའི་གཡས་
 གཡོན་དུ་ཐིག་ལ་ཤར་བའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ལ་ཡང་བཤད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་རྣམས་ཏྲ་
 བ་བས་ཀྱི་ཀ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་མཐའ་གཞན་ཁེགས་པས། ཀ་བ་བརྒྱད་
 ཀྱིས་ཉེ་བར་མངོས། །ཞེས་པའི་ཀ་བ་ནི། སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གཏུང་གི་འོག་གི་ཀ་བ་ལ་ངེས་
 པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གཏུང་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་འདེགས་དགོས་པ་
 ལྷ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས། སྒྲོ་ཁྱུང་དང་འབྲམ་པ་དང་། འོགས་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་
 ལངས་པར་འདོད་པ་སྟེང་བར་བཀག་པ་ནི། འབྲམ་པ་བར་སྤང་ལ་སྔོན་མི་ཉན་པས།
 དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་ལོགས་གཉིས་དུ་ལྷང་ལྷ་མེད་པས་སྒྲོ་ལོགས་ཀྱི་གཏུང་མེད་དོ། །དེ་མེད་
 པས་གཏུང་དེ་འདེགས་པའི་ཀ་བ་མེད་པས་སོ་སྤྲུམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཅིག་པའི་བྱི་
 རོལ་གྱི་འདོད་སྤྲུམ་ནི་ཅིག་པའི་འོག་མཐའ་ནས་བསྒྲོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་ལ། འོན་
 །ཀྱང་སྒྲིའི་ཐད་ཀར་ཆད་ནས་མེད་པར་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོར་བཤད་པ་ལྟར་གཞན་ཡང་
 མང་བས་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། རྒྱ་བ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་ནི། །ཁ་ཁྱེར་བཞིར་ནི་ཤེས་
 པར་བྱ། །**ཅེས་**གསུངས་སོ། །ཁ་ཁྱེར་དང་སྟེགས་བྱ་དང་གཟུངས་དང་། འདོད་པའི་
 སྤྲུམ་བྱ་**ཅེས་**པ་རྣམས་རྣམ་གངས་སོ། །དེའི་ཁ་དོག་ནི་སྟེང་བ་ལས། འདོད་ཡོན་སྤྲུམ་
 བྱ་ཤེས་དང་གསེར་དང་པརྒྱ་རྩ་གཤམ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་ལས་བྱས་པ་ཞེས་ཁ་དོག་
 མང་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ནི་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སྤྱུ་མཛོག་སྤྲུ་ཆོགས་པ། རྒྱུ་དང་
 གོས་སྤྲུ་ཆོགས་པ་དང་། བཞུགས་སྤྲུ་བས་སྤྲུ་ཆོགས་པ་དང་། བྱག་ན་མཆོད་རྩས་སྤྲ་
 ཆོགས་པ་ཐོགས་པ་རྣམས་འཁོད་དེ། གངས་ནི་བརྟུ་བྱག་ཏུ་བསྟུད་པ་ལྟར་རོ། །སྤྲུམ་

བྱེད་ནི་སྤང་བར་རྟ་བབས་ཀྱི་ཀ་བ་གནས་པའི་གཞི་དང་། མཐོ་དམའ་མཉམ་པར་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེས་ནི་སྤ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་དྲ་རྒྱམས་ཀྱང་གསལ་བར་དོད་པ་
 ཅམ་དུ་བྱ་བར་ཤེས་སོ། །པ་གྲུ་ནི། བོད་ཀྱི་ཆ་མ་གོང་མ་རྒྱམས་གཞི་སེར་པོར་བཞེད།
 སྤང་བར་ཅིག་པ་ལྷ་སྒྲག་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན། གཞི་དམར་པོ་དང་། དེ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་
 སྤམ་བྱ་ལ་ནི་བྱར་གསུམ་དང་ཐིག་ལེ་དང་། བྱ་བཞི་དང་། རྒྱམ་པོ་རྒྱམས་གོ་རིམ་
 བཞིན་དུ་རིན་པོ་ཆེས་སྤམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེའི་སྤྲང་དུ་བྱ་བ་བྱ་བྱེད་ནི།
 གསེར་གྱི་སྐར་མམ་བཞིའི་ཕྱི་རོས་སུ་རྩ་མིན་མ་ཀ་རའི་ཁ་ནས་འཕྱར་བ་སྟེ། དེ་ཡང་
 གཞི་ནག་པོར་བཞད་པས་བར་སྟོང་ལ་བར་སྐབས་སུ་སྐར་མམ་འདེགས་པའི་རིན་པོ་
 ཆའི་ཐེ་བུལ་བྱ་ཞིང་སྤྲང་གི་དབངས་མི་བྱ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དོ་ཤལ་ནི་སྤྲང་བ་དམར་
 པོ་ལ་རྩུས་པའི་སྤ་ཏིག་གི་སྤང་བ་སྟོ་གཉིས་དང་སྤྲང་དང་འོག་དུ་གསེར་གྱིས་
 བཅེངས་པའི་ཞོར་བྱ་དབུས་ན་ཡོད་པའོ། །དོ་ཤལ་བྱེད་པ་ནི་དོ་ཤལ་གྱི་སྟོ་གཉིས་སུ་
 དོ་ཤལ་ལས་རྩུང་ཟད་རྩུང་བར་འཕྱར་བའི་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་བ་བྱར་པོ་བྱ་བར་
 གསུངས་པས། དོ་ཤལ་ནི་ཁྲག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །དོ་ཤལ་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་
 གསེར་གྱིས་བསྐྱམས་པའི་ཞོར་བྱ་སྟོམ་པོ་དང་། ཁ་ཅིག་དུ་རིན་པོ་ཆའི་ཡུ་བ་ཅན་གྱི་
 ར་ཡབ་དང་ཕྱིལ་བུའི་མཐར་ར་ཡབ་འཕྱར་བའི་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པས་རེ་རེའི་ཅེ་
 མོ་ལ་དེ་གསུམ་གང་རྩུང་རེ་བྱས་ཏེ་སྟེལ་ལོ། །དོ་ཤལ་གྱི་ནང་དུ་ཁ་ཅིག་དུ་ནི་བརྒྱ་ལ་
 རྒྱ་ཆེས་དང་། དེའི་སྤྲང་དུ་ཉི་མ་ལ་དོ་རྩེ་བྱེད་པས་མཁོན་པའོ། །ཁ་ཅིག་དུ་ནི་རིན་པོ་
 ཆའོ། །ཁ་ཅིག་དུ་ནི་བརྒྱ་ལ་གནས་པའི་དོ་རྩེ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་འདི་དོ་རྩེ་
 རྩོགས་པའོ། །ཤར་བུའི་སྤམ་བྱ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤར་བུ་འཕྱི་བ་གདམ་ང་ཅན་དུ་

བཤད་པའི་སྤྲུལ་མེད་པ་གྲུ་དང་འབྲེལ་བར་མངོན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དབྱེལ་གྱིས་བསྐྱར་བའི་སྤྲུ་
བྱང་གི་དཀྱིལ་ཚོག་ལས། ཟ་ར་ཚགས་དང་བྲེ་བྲེང་སོགས། །ཞེས་ཤར་བྱ་ཟ་ར་
ཚགས་སྤྲུ་བསྐྱར་བ་དང་མཐུན་ནོ། །འདི་བྲི་བྱ་ལ་བྲེལ་བའི་སྤྲུམ་བྱའི་སྤྲེང་ན་ཡོད་ཀྱང་
དོན་ལ་ནི་སྤྲུམ་བྱ་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཕྱི་ངོས་སྤྲུ་བྱ་འདབ་ཀྱི་ལྷུ་སྤྲུ་ལས་འབྱུང་བའོ། །བྱ་
འདབ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྲུལ་རྒྱུ་མ་གཞུག་ཡས་ཁང་དངོས་གཞིའི་ཐོག་བཀའ་བའི་ཕྱི་
མཚམས་ནས་གྲུ་དྲུ་འདོགས་བ་དང་། །ཞེས་འདོད་སྤྲུམ་གྱི་མཐའ་དང་མཉམ་བ་ཅས་
དྲུ་བཞེད་བ་ལ། མྱོ་ཁྱུང་དང་མྱོ་འགམ་གྱི་ཐད་དྲུ་ཆད་དེ་བྱ་ས་མི་བདེ་བས་བཞེངས་བ་
ལ་གཅིག་པག་དྲུ་གཅིག་སོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་མཛེས་བྱ་གསུང་
ངོ། །མདའ་ཡབ་ནི་རྩ་ཐེག་ནས་ཆ་རྒྱུད་སོང་བའི་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱུད་བ་ལ་ཡོད་ན་
གཞུག་ཡས་ཁང་མཛེས་ཀྱི། བདུན་བ་ཚུན་ཆད་དྲུ་བྱས་ན་ཤར་བྱ་རྒྱུ་མ་གོ་བཅད་
བ་ལྟར་འགྱུར་བས་མི་མཛེས་བར་གསུངས་པས། འོག་གི་ཤར་བྱ་གང་ན་ཡོད་པའི་
སྤྲེང་ཉིད་ན་ཡོད་བ་བྱའོ། །འདིའི་སྤྲུང་དོད་ཀྱི་མ་འཁྱེད་ཞེས་བ་བྲང་པོར་བསྐྱར་ན་མགོ་
པོའི་རིམ་བར་འགྱུར་ངོ། །འདི་བྲི་བྱ་ལ་དང་དབྱེངས་ཀྱི་ཐེག་གི་བར་ལས་མེད་ཀྱང་།
བསྐྱོམ་བྱ་ལ་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་སྤྲེང་གི་བར་དྲུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། དེའི་འོག་གི་ཤར་
བྱ་དང་བ་བྲེལ་དང་བ་གྲུ་རྒྱུ་མ་གྱི་ཅས་དྲུ་ཡོད་དོ། །མདའ་ཡབ་ཀྱི་དབྱིབས་
ནི་བསྐྱེད་འདབ་མ་བྲེལ་བའི་དབྱིབས་ཅན་དྲུ་བྲེང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་རྒྱལ་
མཚན་དང་བ་དན་ནི། བྲེང་བ་ལས། ཕྱོགས་རྒྱུ་མ་སྤྲུ་འདབ་མ་བྲེལ་བའི་
དབྱིབས་ཅན་གྱི་མདའ་ཡབ་རྒྱུ་མ་ལ་གསེར་གྱི་བྱུ་མ་པའོ། །རིན་པོ་ཆའི་བྱུ་མ་པ་ལ་

གནས་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནམ་བུ་དན་བརྒྱད་དེ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཟུགས་། འཛུགས་
ས་ནི། ཁ་ཅིག་མདའ་ཡབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱ་ལ་བྱའི། མདའ་ཡབ་མིན་པའམ་ཡང་ན་མདའ་
ཡབ་ཀྱི་དབྱུང་པ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། བརྒྱ་འདབ་མ་བྱེད་པའི་དབྱེབས་ཅན་ཀྱི་མདའ་
ཡབ་ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་མདའ་ཡབ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཡང་དབྱུང་བ་གཉིས་
ཀྱི་དབྱུང་མ་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ཁར་གཟུགས་ལོ། རྒྱལ་མཚན་ནི་རྒྱ་ཆེས་དང་རིན་པོ་
ཆེ་དང་དོ་རྩེ་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་མོ་ཅན་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་དབྱུག་པ་ལ་བཅེངས་ཤིང་། ཇིས་
བྱ་ཁོལ་བ་བཅེངས་པའི་དར་ལྗེ་གསུམ་པ། ཅེ་མོ་ལ་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། ངར་
པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ལྷ་ཟ་བ་དང་ཉ་སྤྱ་རྒྱས་པ་དང་། ལྷ་སྤྱན་གྱིས་མཚན་པ། ལྷ་དགེས་
བསྐྱེད་པས་སྤུམ་ཁྲགས་སྤྱ་འཁྲོག་ཅིང་འགྱིང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན། ཇིས་ལྷ་དགེ་སྤྱ་
སྤྱོགས་པ་ལས་སིལ་སིལ་ཟེར་བ་རྩ་ཡབ་དང་བཅས་པའོ། སྤྱོག་ཆགས་ཀྱི་མཚན་མ་
བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་དར་ལྗེའི་ཅེ་མོའོ། །བ་དན་ཡང་སྤྱོག་ཆགས་ཀྱི་མཚན་མ་མ་
གཉོགས་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ནམས་ནི་སྤྱོགས་རེ་རེར་བཞི་བཞིའོ། སྤྱོད་དང་སྤོ་ལྷ་
ཀྱི་མཚམས་ནམས་སྤྱ་རྒྱ་ཆེས་¹ལ་གནས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དཔར་སེར་ལྷ་དྲག་གང་
རུང་ལ་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་བྱེད་པའམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དོ་རྩེས་མཚན་པ་བྱ་སྟེ། རྒྱ་བ་རིན་
ཆེན་དོ་རྩེ་གསུམ་ག་ལ་དབངས་ཆ་ལྷ་གཅིག་ལོ། །འདི་སྟེང་བར་སྤོད་དང་སྤོ་ལྷ་དེ་ཀྱི་
ཕྱིའི་མཚམས་སྤྱ་བར་བཤད་ཀྱང་། སྟེང་བར་ལུང་བྲངས་པ་ལས། སྟེགས་ཕྱིའི་ཕྱི་
དང་ནང་གི་ལྷ་རྣམས་སྤྱ། རྒྱ་བ་ཉི་མ་དོ་རྩེ་རིན་ཆེན་དག །དོ་རྩེས་མཚན་པའམ་
རིན་ཆེན་གཅིག་ཕྱ་ཉིད། རལས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཡང་དག་ཟེ། **ཅེས་**

1 རྒྱ་ཆེ་

130

བཤད་ལ། ཡང་སྤང་བའི་ཐིག་ཅུ་ཚིགས་བཅད་མའི་སྐབས་སུ། ཚངས་ལས་ཆ་རྒྱུ་
 བརྒྱད་མཐར་དང་། །བདུན་པའི་མཐའ་དུ་རྒྱུ་པའི་ཐིག་། དེ་ནས་ཡང་དག་བློས་ནས་
 བེ། །སྤྱོད་པ་གཞན་ཐིག་གི་མཆོམས་སོང་བའི། ཐིག་གཉིས་རིམ་བཞིན་ཚངས་པའི་
 བྱིས། །ཆ་རྒྱུ་གཉིས་གསུམ་དོར་བར་དོ། །བྱི་རྒྱུ་ཐིག་ལས་བྱི་དོས་སུ། །ཆ་རྒྱུ་
 དོར་བར་རྒྱུ་པའི་ཐིག་། དེ་ནས་ཆ་རྒྱུ་གསུམ་དོར་ནས། །བྱར་ཐིག་བར་དུ་གནས་
 པའི་ཐིག་། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཅུ་ཐིག་ལས་སྒྲོ་ཆད་གཅིག་དོར་བར་དོས་ཐིག་
 བྱེད་པ་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ། དེ་ནས་ནང་དུ་ཆ་རྒྱུ་གསུམ་སོང་བར་རྒྱུ་ཐིག་དང་པོ་
 བྱེད་དགོས་སོ། །འོ་ན་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ལས་སྤུམ་ན། སྒྲོ་བ་དཔོན་སྐྱ་བྱང་གིས།
 ཚངས་ལས་སྟེགས་བྱ་ཙམ་དུ་འགྱུར། །སྟེགས་བྱའི་བྱེད་དུ་གཉིས་པ་སྟེ། །གསུམ་
 པ་སྟེགས་བྱ་བྱེད་དང་གཉིས། །སྟེགས་བྱའི་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཏེ། །འོད་ཟེར་ལྷ་
 ཡིས་རྣམ་བརྒྱན་པའི། །རྟོ་རྩེ་སྤང་བ་གསལ་བར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་སྤང་བར་ཡང་
 བློས་པ་ལྟར་ན། ཚིག་ལྷག་གི་སྐབས་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། ཡང་སྐྱ་བྱང་གིས། དབྱས་
 གི་འཁོར་ལོ་ཡི་ནི་ཆད། །ཅུ་པའི་ཐིག་གི་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སྤང་བར་
 ཡང་བློས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་ཐིག་ཅུ་ཚིགས་བཅད་མའི་སྐབས་ལྟར་བྱས་
 པས་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་གང་བྱས་ཀྱང་མཆོག་གོ། །དེ་ཡང་འོད་སྤང་གི་བྱའི་རྒྱུ་
 པའི་ཐིག་ཐིག་ཚོན་ཀྱིས་འབྲི་བ་ན་དབྱས་ནས་ཆ་རྒྱུ་དགྲ་སོང་བའི་མཆོམས་སུ་
 བྱས་ཀྱང་། བསྒྲོམ་དོན་ལ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མ་དང་བྱི་མའི་ས་མཆོམས་ནི་རྟོ་རྩེ་
 སྤང་བའི་བྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་གྱི་འོད་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། །འོད་སྤང་ནི་རྟོ་རྩེ་ལས་བར་སྤང་ལ་
 འཕྲོས་པའི་འོད་ཀྱི་ཆ་ཡིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཐིལ་གྱི་ས་གཞིའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་

སོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲི་བ་ན་ཡོད་ཐེང་དབུས་ནས་ཆ་རྒྱུད་བརྒྱུད་སོང་བའི་ཕྱིར་བྱས་ཀྱང་།
 དབུས་ཀྱི་འཁོར་མོའི་ཆད་རྩ་བའི་ཐེག་གི་བྱེད་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ནས་ཆངས་
 ཐེག་གཉིས་ཐུང་བའི་དབུས་ནས་ཕྱོགས་བཞིར་ཆ་ཐན་གཉིས་གཉིས་སོང་བ་ནས་
 ཕྱོགས་བཞིར་ཐེག་བྱང་པོ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཆ་ཐན་རེ་སོང་བར་ཐེག་བྱང་
 པོ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅད་པས་རེ་མིག་དགུར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བཤད་
 རྒྱུད་དོན་རྗེ་ཐེང་བ་ལས། བསྐྱོར་ཐེག་གསུམ་ནི་སྐོ་བཞི་ལ། དོན་རྗེ་ཐེང་བ་གསུམ་གྱིས་
 མཛེས། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་པོ་བྱང་ནང་མ་ལ་ཡང་སྐོ་བཞི་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 སྐོ་སྒྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྐོ་སྒྲག་གི་རྣམ་གཞག་
 མ་མཛད་དོ། །བཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་ཐེང་བའི་འགྱུར་གཞན་ལས། སྤང་པོར་ཡང་ནི་སྐོ་བཞི་
 པ། །ཅེ་གསུམ་དོན་རྗེའི་ཐེང་བས་བསྐྱོར། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་དཔེ་
 ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་དམ། སྐོ་བཞི་པའི་སྤྱིང་པོར་ཡང་། །ཞེས་པར་ཡོད་བརྟག་པར་བྱའོ་
 ཟེར་ཏེ། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡོད་ན་སྐོ་སྒྲག་མི་དགོས་སོ། །འདིར་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་ཁ་ཅིག །རྒྱུ་
 ཐེག་ཕྱི་མའི་མཆམས་ནས་བྱར་ཐེག་གི་བར་དུ་ཐོན་པའི་ངོས་བཞིར་ཐེག་བྱ་བཞི་པ་
 གཅིག་བྱས་ནས། དེའི་ཕྱིར་ལྟ་སྟུམ་གྱི་ངོས་ཐེག་འདེབས་པ་ནི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་
 ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་། ཤེས་བྱེད་ཅིའང་མེད་པས་མི་འཐད་དེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་
 རྗེ་ཐེང་བར། དེ་ལ་དང་པོ་པོ་བྱང་རིམ། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་ཡང་དག་ཐེག །རྒྱལ་བ་ཀུན་
 གྱི་བཞུགས་གནས་གསལ། **ཅེས་**རྒྱལ་བ་ལྔའི་བཞུགས་གནས་རེ་མིག་དགུ་པ་ནི་
 པོ་བྱང་དང་པོར་བཤད་ལ། ཕྱི་རོལ་གཞུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་སོགས། །མཆམས་ཀྱི་ཆར་ནི་
 རྣམ་པར་དགོད། །ཅེས་པས་པོ་བྱང་ནང་མ་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཆམས་བཞིར་དོན་རྗེ་མ་

བཞི་དགོད་པར་གསུངས་ཀྱི། རྒྱལ་བ་ལྷ་དགོད་པའི་གནས་དང་དོ་རྩེ་མ་བཞི་དགོད་
པའི་གནས་ཀྱི་བར་ན་ལྷ་མེད་པའི་ལྷ་སྒྲུལ་སྟོང་བ་གཞན་ཡོད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་བྲས་ལས། དེམ་པ་དང་པོར་གཤེགས་པ་དང་གཤེགས་མ་
རྣམས་བཀོད་པའི་རྩེ་ས་སྟུ། རྣལ་འབྱོར་བས་ནི་དེམ་གཉིས་པར། །གཟུགས་དོ་རྩེ་ལ་
སོགས་པ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་ལ། བྱིད་ཀྱི་ལྷར་ཐེག་གིས་ན་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ལ་
སོགས་པ་དགོད་པའི་གནས་དེམ་པ་གསུམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་བྱང་གིས།
ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་རོལ་ཏུ། ཐེག་བཞི་ཡང་དག་གི་བར་བྲ། **ཅེས་**གསུངས་ཀྱི།
དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མ་དང་རྩ་ཐེག་གི་བར་དུ་ཐེག་གཞན་གི་བར་མ་གསུངས་ལ། བྱིད་
ལྷར་ན་ཐེག་བརྒྱད་ཡང་དག་གི་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་མིག་དགུ་པའི་དོར་སྤོང་གི་སྒྲུལ་བྱ་ནི། དཔལ་མཆོག་འབྲེལ་བ་ལས། སངས་
རྒྱུ་མ་ཐམས་ཅད་བར་ཆད་མེད་པར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བས་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོ་རྩེ་སྤོང་བ་རྒྱུ་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་
བའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་བསམས་ནས་ཐོག་གི་དོ་རྩེའི་གདུང་རྒྱུ་པོ་ཁོ་ན་ལ་བྲས་
ན་འོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱི་ནང་གི་མཆོམས་མི་བྱིད་པས་གིས་པའི་མཆོམས་དེ་ནས་
བཞེངས་པ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་ཡང་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ་བྱིད་ལ་རྒྱགས་པའི་ཅིག་པ་
ཡོད་དེ། དེའི་དཔངས་ནི་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ལྷའི་ཤུས་མོ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆད་ཅམ་
མོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྷ་གནས་ལས་ཆ་རྒྱུད་གཅིག་འཕགས་པར་དེགས་
སོ། །དེ་མིག་དགུ་པའི་དབུས་ཀྱི་བྲ་བཞི་བའི་གཙོ་བོའི་མཆོན་མའམ་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
གནས་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱར་སྤོང་བར་གསུངས་པས། འོག་གཞི་ལ་དོ་རྩེ་ས་བསྐྱོར་བའི་དེ་མིག་

བྱ་བཞི་པར་གནས་པའོ། །གཞན་རེ་མིག་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་བར་གྱི་ཐིག་གཉིས་གཉིས་བྲིས་པའི་ཞེང་ལ་ཆ་རྒྱུད་རེ་དང་བཅས་པ་བརྒྱད་པོ་ནི། བསྐྱེད་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་རྫོང་ཆེའི་ཕྱི་ལ་བའི་བར་བར་ནས་འཛོལ་པའི་ཀ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་དུ་བྲིས་པ་ཡིན་གྱི་གདུང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་སྒྲོམ། རྫོང་ཆེས་མཚན་ཞིང་ལེགས་མཛེས་པའི། ཀ་བ་བརྒྱད་ནི་ནང་དུ་བྲི། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རེ་མིག་དགུ། རྫོང་ཆེ་ཀ་བའི་བར་བར་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མན་སྟེ་ལས། དེའི་སྟེང་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པས་གདུང་བཞི་སྟེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཁྱར་འཁྱར་བར་རུས་པའི་བྱེད་འོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀ་བའི་སྟེང་དུ་གདུང་བཞི་རྫོང་ཆེའི་གདུང་ལྷུ་ལ་རེག་པར་བསྐྱོལ་མར་བཏང་ཡོད་དོ། །

ད་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་སོ་བྱང་ནང་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་མའི་འོག་གཞི་དང་ཐོག་ལ་མཐོ་དམའི་བྱང་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་གང་ནའང་མི་སྤང་ཡང་། ལྷ་སྤྱུམ་བྱི་ནང་གཉིས་ལ་མཐོ་དམའ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་བྱ་ལ་ཐིག་གིས་མཚམས་བྱེ་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱེད་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ། འདར་གྱི་ལྷ་སྤྱུམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའང་རྣམ་སྤྱང་གྱི་ཁ་དོག་དུ་མཚུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་རྣམས་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཐིག་གིས་བྱེ་བའི་མཚམས་ཀྱང་མེད་ལ། མཚམས་གཅོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས་ལྷ་སྤྱུམ་བྱི་ནང་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་ཐལ་བའི་བྱེད་འོ། །འོ་ན་མཐོ་དམའ་ངེ་ཅམ་བྱ་སྤྱུམ་ན། འདི་ངེས་པར་འདི་ཅམ་ཞིག་ཅེས་བཞག་དཀའ་མོད་ཀྱི། ཆ་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་བྱང་བྱས་ན་ཐོག་འབྲུབས་དཀའ་བ་སོགས་བྱང་ཆེས་པའི་སྒྲོ་ན་འོང་བར་སྤང་བས། བདེ་མཚོག་གི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་

འཁོར་གྱི་གཞི་ལས་སྐྱེའི་འཁོར་ལོ་འཕགས་པའི་དབངས་ཁྱད་སོགས་གྱི་རིགས་
 འགོས་སྐྱར་ན་ཆ་རྒྱུད་གཉིས་ཅམ་གྱི་དབངས་ཁྱད་འོང་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་དེ་དང་ཅུང་
 ཟད་མི་འདྲ་བར་སྤང་བས་ཆ་རྒྱུད་བཞི་ཆ་ཅམ་གྱི་དབངས་ཁྱད་བྱས་ན་ལེགས་པར་
 སེམས་སོ། །པོ་བྱང་ནང་མའི་དབངས་ཁྱད་ཇི་ཅམ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ལས་ཤེས་དགོས་
 ཉེ། རྟེན་གྱི་ཁྲོ་བོ་དང་འོག་གི་གཞོན་མཛེས་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོན་པའི་གནས་
 གང་དུ་བྱེད། གཞོན་མཛེས་བྲི་བྱ་ལ་རུབ་གྱི་ཁྲོ་བོའི་རུབ་ཏུ་དགོན་ཡང་། བསྐྱེད་བ་
 དང་བསྐྱོམ་དོན་ལ་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་ལྟེ་བའི་འོག་ཏུ་འགོད་ན་ནི་ལྟེ་བ་དང་སྤྲོ་ཆོགས་
 བསྐྱེད་བར་ན་འགོད་ས་མེད་པས་དེའི་ཡང་འོག་ཏུ་དགོན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ལྟར་ལྟེན་གྱི་ཁྲོ་བོའང་བྲི་བྱ་ལ་ཤར་གྱི་ཤར་དུ་བྱུང་ཡང་། བསྐྱེད་བ་དང་བསྐྱོམ་དོན་
 ལ་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཐོག་འོག་ཏུ་མི་བྱེད་པར་ཐོག་ལས་སྤྱོད་དུ་བརྒྱལ་བར་¹འགོད་
 དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ལྟེན་གྱི་ཁྲོ་བོ་གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མ་བཞག་
²པར་འགྱུར་ཉེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐོག་ལས་བརྒྱལ་བའི་³སྤྱོད་གྱི་བར་སྤང་དང་སྤྲོ་
 ཆོགས་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་ཐལ་བའི་འོག་གི་བར་སྤང་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞག་པའི་ལྷ་ལ་སྐྱུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མ་ཆང་བས་སྐྱུ་བྱང་དང་ཆུ་བས་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོན་བྱའི་ལྷ་སོ་གཉིས་སྐྱུ་འབད་པས་སྐྱུ་བ་པ་ཉམས་སོ། །གལ་ཉེ་
 དེ་དག་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགོད་ན་ནི་གཙོ་བོའི་འོག་དང་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་
 ལྟེ་བའི་བར་ན་གཞོན་མཛེས་དགོན་པའི་གནས་ཇི་ལྟར་ཡོད་སྟུང་དུ་དབྱེད་པར་བྱ་

1 ཆལ་བར་

2 མ་དགོན་

3 ཆལ་བའི་

དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཡང་འོག་ཏུ་བཞོན་ན་ནི་གོང་དུ་བཞད་མ་ཐག་པའི་ཉེས་པ་
 བསྐྱེད་ཏུ་མེད་པས་དེ་མི་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན་སྣ་ཚོགས་རྫོང་མེད་ཉེ་བ་ལ་འགོད་ལ།
 དེ་ཡང་ལྷ་སྐྱམ་མང་མ་ལས་དབྱས་ཀྱི་པོ་བྱང་སྟོ་ཆད་གཅིག་ལྷག་ཅམ་གྱིས་མཐོ་བའི་
 ཉེ་བ་རྒྱུ་པོའི་སྟེང་དུ་རྫོང་མེད་ཅིག་པ་རྒྱུ་པོས་བསྐྱོར་བའི་པོ་བྱང་ནང་མ་བྱས་ནས།
 ཉེ་བ་རྒྱུ་པོ་དེའི་ནང་སྣ་ཚོགས་རྫོང་མེད་ཉེ་བའི་སྟེང་གཙོ་བོ་ལས་རྒྱུ་ཏུ་ཅུང་ཟད་ཡོ་
 བའི་འོག་ཏུ་གཞོན་མཛེས་དགོན་པ་ནི་བདག་གི་སྤྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་ཡིན་ཏེ། འདི་
 ལྟར་མ་བྱས་ན་འོག་གི་ཁོ་བོ་དགོན་པའི་གནས་མི་ཆེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་
 བའི་མཐོ་བྱང་གྲང་¹དེས་ཤེས་སོ། །འོ་ན་སྟེང་གི་ཁོ་བོ་གང་དུ་དགོན་པར་བྱ་**ཅེ་**
ན། དེ་ལ་ནི་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་ཐོག་འབྲུབས་ལུགས་ལས་ཤེས་དགོས་པས་ཐོག་
 མར་ཐོག་འབྲུབས་པའི་ཚུལ་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྟེང་བ་ལས་ཐིག་རྣམས་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་ཐོག་འབྲུབས་པའི་རྣམ་གཞག་མི་གསལ་ལ། རྒྱ་གཞུང་
 ཁྲུངས་སྐབ་གཞན་ནས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཞད་པས་ངེས་པ་ཐོབ་དཀའ་བར་སྤང་
 རོ་ཞེས་གསུང་མོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀོ་ས་ལར། སྟོ་རེ་རེའི་ཐད་
 ཀར་ཀ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་མཐའ་གཅིག་ནི་རྫོང་མེད་ཐིག་ལ་བརྟེན་ལ། མཐའ་གཅིག་
 ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བ་ལ་བརྟེན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། ཀ་བའི་དཔངས་ཆད་རྩ་བ་
 ཅིག་པ་ནས་རྩ་མོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སྒྲིབ་པར་བརྟེན་པས། དཀྱིལ་འཁོར་
 ཕྱི་མའི་ཐོག་དཔངས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲུབ་པར་ཅིག་པའི་རྒྱའི་ཕྱིན་ཡིན་ཞིང་། ཅིག་པ་
 ལྷའི་དཔངས་ལ་ཆ་ཆེན་གསུམ་དང་ཆ་ཅུང་གཅིག་ །བྲ་བ་བྲ་ཕྱེད་ཀྱི་སའི་དཔངས་ལ་

1 མཐོ་བྱང་ཡང་

ཆ་ཚུང་གཉིས་ཏེ། དེ་དང་ནང་གི་གདུང་ཚད་མཉམ་པར་བྱ། ཤར་བྱ་ནི་བ་བ་བ་བྱེད་
 གྱི་ཐད་ཀའི་བྱི་དོས་སུ་འབྱུང་བས་ནང་གི་ཐོག་དཔངས་ལ་མི་གཏོགས། མདའ་ཡབ་
 སུ་ཤུ་ཡིན་པས་འོག་གི་ཐོག་དཔངས་ལ་མི་གཏོགས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ། བདག་
 གི་སྒྲ་མ་རྩོམ་པའི་འཆང་བའི་བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མས། ཀོ་ས་ལའི་ལུང་དེ་ཀ་བ་
 ཆ་ཆེན་བཞི་ཡོད་པའི་ལུང་མིན་གྱིང་། སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་ཟེར་བ་ལས།
 དུགས་ན་ཀ་བ་བརྒྱད་པོ་ཡིས། །གདུང་ཆེན་བཞི་ཡི་ཅེ་ནས་བཏེག། དེ་ཆེན་བཞིའི་
 རེ་བྱ་མིག་གྱིང་། །ཕྱམ་རྩ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་གྱིས་བཀའ། །དེ་བཞིན་གྲལ་ཐོག་ཅི་རིགས་
 བའོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ལའང་འདུག་པ་དང་པལ་
 ཆེར་མཐུན་པར་འདི་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དེ། རྩོགས་བཞིའི་ཚངས་དང་རྩ་ཐེག་སྤང་
 བ་ནས་ནང་དུ་ཆ་ཆེན་རེ་འོངས་པ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་དོས་སུ་ཆ་ཚུང་ལྔ་ལྔ་བྱིན་
 པའི་སར་ཞེད་དུ་ཆ་ཚུང་གཅིག་གྱུ་བཞིའི་ཚད་དཔངས་སུ་ཆ་སྤན་བཅུ་བཞི་པའི་ཀ་བ་
 རྣམས་བཅུ་གས། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་བྲེ་ཕུལ་གྱིས་བཏེག་ཅིང་དཔངས་ཆ་ཚུང་གཅིག་
 པའི་གདུང་ཐལ་མར་བྲིས། གདུང་དེ་དག་གི་སྟེང་ནས་གསེར་གྱི་སྒྲ་རགས་བཞིའི་
 སྟེང་དུ་འགོ་བའི་ལྷམ་རྩི་ཙམ་འཆམ་པ་བྲིས་པའི་ལྷམ་སྒྲ་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་ཐལ་
 བ་ལས་ཚུ་སློན་མ་ཀ་རའི་ཁའི་གཟུགས་བྱས་པ་ནས་བ་བ་དང་བ་བ་བྱེད་པ་འབྱུང་
 བཤྱི། ལྷམ་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་གྲལ་མ་སོགས་བཀོད་པའི་སྟེང་དུ་བྱ་འདབས་བཀའ་བའི་
 ཤིང་སྒྲ་ཐོག་གི་ལྷམ་སྒྲ་ལས་ཅུང་ཟད་ཕྱིར་ཐལ་བ་ལས་ཤར་བྱ་འབྱུང་ཞིང་། བྱ་
 འདབས་ཀྱི་མཐའི་སྟེང་དུ་མདའ་ཡབ་སུ་ཤུ་ལྟར་བསྐྱར་བའོ། །དེ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་
 མའི་ཐོག་ཡིན་ལ། རོ་བུང་ནང་མ་ལ་དེ་ལས་ཐོག་ཟུར་དུ་བྱ་སྟེ། རོ་བུང་ནང་མའི་གཞི་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཉེ་བ་ལྷ་སྒྲུབ་ནང་མ་ལས་ཆ་ཆེན་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱིས་མཐོ་བའི་
གནད་དང་། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟོ། རྟོ་རྟོ་སྒྲེང་བའི་བར་བར་ནས་
བཙུགས་པའི་ཀ་བ་རིང་ཐུང་དང་ཞེད་ཚད་སྒྲར་དང་འབྲ་བ་ལ་ཤར་དུ་འཁོར་ལོས་
མཆན་པའི་དཀར་པོ་གཉིས། ལྷོ་ར་རིན་པོ་ཆེས་མཆན་པའི་སེར་པོ་གཉིས། ལུ་ལུ་
བསྐྱས་མཆན་པའི་དམར་པོ་གཉིས། ཐུང་དུ་རལ་གྱིས་མཆན་པའི་ལྷང་ཁུ་གཉིས་ཏེ་
བརྒྱད་གྱིས་བཏེག་པའི་བྲེ་ཕུལ་དང་བཅས་པའི་སྟེང་དུ། རྟོ་རྟོ་འགྲུང་ལྷུ་ཁོར་མར་
བཏར་བའི་མཆོམས་སུ་སྟེ་མོ་ཀ་གཞུ་ལ་བཀལ་བའི་གཏུང་བཞི་མིག་མངས་རིས་སུ་
བྲིས་ནས། དེ་ལ་ལྷུ་མ་དང་ཕུལ་མ་དང་བཅས་པའི་ཐོག་གཞན་མེད་པར་གཏུང་ལོག་ཏུ་
གནས་རྒྱུ་¹བྲིས། ཐོག་བྲི་མའི་ནང་གི་ཁ་གདང་ལ་བཙུགས་པའི་ཀ་ཚུང་བྲེ་ཕུལ་དང་
བཅས་པ་བར་ཐག་འཆོམ་པ་སྐབས་སྐབས་སུ་བཙུགས་པའི་སྟེང་དུ་གཏུང་ཁོར་མར་
ཕྱོགས་བཞིར་བཏར་བ་ལ་སྟེ་མོ་བཀལ་བའི་ལྷུ་རྒྱུས་ས། དབུས་ཀྱི་གཏུང་ལྷུ་སྟེང་
ནས་འདེགས་བྱེད་མགོ་མཐུག་གསེག་ཁ་ཡོད་པ་ཅ་བ་དབུས་ཀྱི་ལྷོ་བྱང་ལ་རྒྱག་
པའི་གཏུང་གཉིས་ཀྱི་ལྷོ་བྱང་གི་མཆོམས་ངོས་སུ་གཟུག་ཅིང་། ཅེ་མོ་པན་ཚུན་ཆ་
ཆེན་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱིས་མ་རེག་པའི་སྟོན་ས། གཏུང་ལྷོ་བྱང་ལ་རྒྱག་པ་གཅིག་
བཏེག་པའི་གཏུང་དེའི་འོག་མཆོམས་ནས་དབུས་ཀྱི་གཏུང་བཞི་བྲིས་པའི་བར་ལ་ཆ་
ཆེན་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་བྲས་པའི་གཏུང་དེ་ལ་ལྷུ་རྒྱུས་ཀྱི་ཅེ་མོ་གཟུག་པ་
བྲས་ནས་ཕྱི་བས་པའི་རྒྱ་ཕུབས་བྲས་པའི་བྱ་འདབས་ཀྱི་སྟེ་མོ་ཚུང་ཐད་གཏུང་ལས་
བྱིར་ཐལ་བས་ཐོག་འོག་མ་ནོན་པ་ལ། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱར་བ་སོགས་ལ་ནང་གི་

1 ནས་རྒྱུན་

2 སེག་ཁ་

མཐོངས་གིན་ཏུ་དཀར་བ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་ཟེར་
 བ་དེ་ལས་ཀྱང་། སྤྱི་དབྱིབས་མཆོད་ཏེན་མཁར་ཐབས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་རི་བོའི་གྲར་
 ཏུ་འདོད། །ཅེས་སྤྱིའི་དབྱིབས་མཆོད་ཏེན་དང་། མཁར་ཐབས་ཞེས་བ་རྫོང་དང་། རྒྱལ་
 ཁབ་རྒྱ་ཕིབས་ཅན་དང་། དབུས་མཐོ་བའི་རྒྱུ་ལོ་གྲར་འབྲ་བ་དང་བཞི་གང་རུང་བྱ་
 བར་བཤད་བ་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲང་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱི་དགག་བསྐྱབ་རྒྱས་
 བར་འདིར་མ་གྲིས་སོ། །དེ་རྣམས་གང་བྱེད་ཀྱང་། ཅེ་རྗེ་རྗེ་དོར་བྱ་དང་རིན་པོ་
 ཆའི་ཏོག་གིས་མཆན་བར་བྱ་སྟེ། ཀོ་ས་ལར། རྗེ་རྗེ་འོར་བྱ་རྗེ་རྗེ་འོ། །འོར་བྱ་འི་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་འོར་བྱ་འོ། །རིན་པོ་ཆེ་འི་བསྐྱ་རྒྱ་ག་ལ་སོགས་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཅེ་མོ་
 བརྒྱན་པའི་ཁང་བྱ་བ་ཆེགས་པ། ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་འོར་བྱ་རྗེ་རྗེ་ལས་བྱས་
 པའི་རྗེ་རྗེ་ལྷ་བ་ཅེ་མོར་བཞག །དེའི་འོག་ཏུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བྱ་ཆ་དགུ་པ། དེའི་
 འོག་ཏུ་བསྐྱ་རྒྱ་ག་སོགས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱས་བ་རྣམས་བཞེགས་པའི་དཔངས་ལ་
 ཆ་ཆེན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཏོག་བྱ་འོ། །དེ་ལྟར་བྱས་བ་ན་སྤྱོད་གི་ཁྱོ་བོ་འི་བསྐྱང་བ་དང་
 བསྐྱོམ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་ཐོག་གི་འོག་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་གི་ཕྱང་ཟད་ཅ་མ་གྱི་
 ཤར་བྱ་ཞལ་རྒྱབ་ལ་ཕྱོགས་བར་བཞུགས་བ་ལ་གོ་ས་བདེ་མོ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །ནང་གི་
 ཁ་དོག་ནི། ལྷ་བྱང་གིས། ཤར་ཕྱོགས་རེ་མིག་དཀར་པོ་སྟེ། ལྷ་འི་སེར་པོ་བྱ་འགྲུར་
 རོ། །རྒྱབ་ཏུ་དམར་པོར་རིག་པར་བྱ། །བྱང་འི་ལྷང་ལྷར་འགྲུར་བ་སྟེ། །དབུས་ཀྱི་རེ་
 མིག་གང་ཡིན་དེ། །ཨ་རྒྱ་རྩེ་ལ་མཚུངས་འོད་ཅན་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རེ་
 མིག་དགུའི་ཐོག་དང་སའི་ཁ་དོག་ཡིན་ལ། གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་སྤྱོད་བར། ཅ་
 བའི་ཐོག་གི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་ཡང་། ལྷར་ཐོག་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་བཅད་པའི་

ཕྱོགས་བཞིའི་ས་གཞི་རྣམས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདོག་གོ། །བསྐྱོམ་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཐོག་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ག་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ་རང་གི་རེ་མིག་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོན་མའི་སྒང་བས་མཆོན་པའོ། །གཙུག་པོའི་ས་ནི་གཙུག་པོའི་མདོག་གོ། **ཅེས་**གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཤར་དཀར་སྟོ་སེར་བྱབ་དམར་བྱང་ལྗང་དབུས་སྟོ་བའོ། །ཅིག་པའི་ནང་ནི་རང་མདོག་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་མདོག་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ཅིག་པ་ནང་མའི་རང་མདོག་སྟོན་པོ་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདངས་ཀྱིས་སོག་པས། དཀར་སྟོ་དང་སྟོ་སེར་དང་སྟོ་དམར་དང་སྟོ་ལྗང་དུ་སྒྲུང་བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

སྒྲགས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས། དང་པོར་སྟོན་རུང་རུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པར་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དགོས་ལ། བར་དུ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས། མཐར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། སྒྲགས་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་གཤེས་ཆེ་བར་སྒྲུང་ནའང་། མ་ནོར་བར་ཞིབ་དུ་ཤེས་པ་ཆེས་དཀོན་པའི་དུས་སུ་སྒྲུང་བས་ཁོ་བོས་འཇུག་པ་ཟད་པའི་ལྷ་མའི་གསུང་བཞིན་དུ་ཅུང་ཟད་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། ད་དུང་ཞིབ་པར་དག་ལས་མཉན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

ལྟའི་གདན་ནི། ལུན་མོང་གི་གདན་སྟོ་ཆོགས་བསྐྱུ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཅིག་། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདན་ནི། ལྟ་ཞི་བ་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་ལྷ་བའི་གདན། ལྷ་མ་གྱི་ལ་རྩོམ་ཆེའི་གདན། དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་རིན་པོ་

ཆེད་གདན། ལུ་བཟོགས་པ་རྣམས་ལ་བརྒྱ་དམར་པོའི་གདན། བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་
ལ་སྣ་ཆོགས་དོན་ཆེད་གདན། གཙོ་བོ་དང་ཁོ་བོ་བཅུ་ལ་ཉི་མའི་གདན་དུ་སྦྱབ་ཐབས་
མདོར་བྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་ལས་དངོས་ལྷགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
བཤད་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོག་ལོག་དུ་འདྲེན་པར་འགྱུར་རོ། །བཤད་རྒྱུ་དོན་ཆེ་ཐེང་བ་ལས།
སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་ལྷ་བ་ཡི། །གདན་བདུན་གཞན་ཀྱི་ཉི་མ་གཉིས། །འཁོར་ཀླུ་ཞེ་སྤང་
དགའ་མར་བཤད། །ཅེས་འོད་དཔག་མེད་དང་སྣ་མ་གྱི་ལ་ཉི་གདན། གཞན་བདུན་ལ་
ལྷ་གདན་དང་། ཕྱག་ན་དོན་རི་མེད་པའི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་ནི་གདན། །ལྷག་
མ་རྣམས་ལ་ལྷ་བའི་གདན། །སྣ་ཆོགས་བརྒྱའི་སྤྲེང་ན་གསལ། །ཞེས་ཕྱག་དོར་ལ་
ཉི་གདན། བྱང་སེམས་གཞན་བདུན་ལ་ལྷ་གདན་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་ནི་གདང་བྱས་
ཀྱང་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་འགའ་བར་མི་བསམ་ལ། དོན་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་
ལས་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ། དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབྱུང་སུ་བརྒྱ་
དང་ཉི་མའི་གདན་ལ་སེམས་དཔའི་སྦྱིལ་དཀྱང་གིས་ཉི་བར་གནས་པར་བསམ་མོ་
ཞེས་གཙོ་བོའི་གདན་ལ་ཉི་མ་བཤད་པས། བད་ལྷའི་གདན་དུ་བྱས་པ་དག་ནི་དེ་དང་
འགལ་ལོ། །ནང་གི་རྒྱུ་པོའི་ཕྱི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལ་ཆངས་ཐིག་གི་གཡས་གཡོན་
དུ་ཆ་ཆུང་བཞི་བཞི་སོང་བར་དཔངས་ཆ་ཆུང་བཞི་པའི་བྱམ་པ་བརྒྱད་བྱེད་པར་སྤང་
བ་ལས་བཤད་དེ། བྱམ་པ་བརྒྱད་གསེར་དུ་བྱེད་པ་དང་། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མདོག་དུ་བྱེད་པའི་ལྷགས་གཉིས་བཤད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་བདུན་ཅིས་གང་བཤོ། །གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་
པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཉེན་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པ་ལ།

ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྟ་དགོད་པ།

ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྟུ་བ། ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའོ། །དང་པོ་ལ།

འགྲོ་བ་གང་དང་མ་སྟན་པར་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།

དེ་དང་མ་སྟན་པར་ལྟ་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྤྱད་གཞི་སྤྱོད་
བའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། ཆོ་ག་ཇི་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །དེ་ལྟར་ལྷག་པར་
མོས་བསམས་ནས། །ཞེས་དང་། མདོ་བསྐྱེད་ལས། ལྷག་པར་མོས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་བོན་དང་བྱག་མཆན་
སོགས་ལས་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ལྟ་ཐམས་ཅད་དཀྱིལ་
འཁོར་ལ་འཁོད་པར་མོས་པའི་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཞལ་བྱག་སོགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྩུས་སྤྱེས་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་བྱུང་བར་མོས་པ་བྱ་སྟེ། འོགས་
གང་དང་གང་དུ་ཇི་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། བདག་ཉིད་བྱག་རྒྱར་
ལྟ་བ་ནི། །ཞལ་གསུམ་བྱག་རྩག་ལྟ་བུ་ལ། །ཞི་རྒྱ་ཞི་ལའི་འོད་མཉམ་པ། །དཀྱིལ་
འཁོར་དབུས་སུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ནམ་སྤང་མཛད་དཔལ་འཇིག་ཆེན་དང་། །འོད་དཔག་
མེད་དང་ལས་ཀྱི་རྒྱལ། །ཞལ་གསུམ་བྱག་རྩག་ལྟ་བུར་ནི། །མེ་ཡི་མཆམས་ནས་
བཅམས་ནས་སྟ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་རེས་པར་དགོད། །གཉི་ལྷག་དགའ་སོགས་ལྟ་མོ་

ནམས། །ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་ལྟ་བུར་ནི། །མེ་ཡི་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱུ་མས་ནས་
 ལྷ། །རིམ་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་པར་དགོང་། །དེ་བཞིན་གཟུགས་རྩོམ་ལ་སོགས། །ཕྱི་ཡི་
 མཆོམས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར། །རེག་བྱ་རྩོམ་ཉིད་དང་ནི། །རྩོམ་སེམས་དབང་དང་ལྷན་
 གནས། །བྱམས་པ་ས་ཡི་སྒྲིང་པོ་དག །ཤར་གྱི་སྒྲུམ་བུར་དགོང་པར་བྱ། །ཕྱག་ན་རྩོ་
 རྩོམ་ཁལ་སྒྲིང་པོ། །བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྒྲོ་བུ་དགོང་། །འཛིག་ཏེན་དབང་ལྷག་
 འཇམ་པའི་དབྱངས། །རྒྱབ་ཏུ་ཡང་ནི་དགོང་པར་བྱ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེམས་
 དང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་བྱང་ཕྱོགས་སུ། །གཤེན་རྩོམ་གཤེན་ནི་ཤར་གྱི་སྒྲོར། །གཞན་
 གྱིས་མི་ཐུབ་སྒྲོ་ཕྱོགས་སུ། །རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་ནི་རྩ་མཁུན་ཏེ། །བདུན་ཅི་འབྲིལ་བ་བྱང་
 དུ་ལོ། །མི་གཡོ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་། །དབྱུག་སྒྲོན་དང་ནི་སྒྲོབས་པོ་ཆེ། །ཤར་སྒྲོའི་
 མཆོམས་སོགས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ། །རིམ་པ་རྩོམ་བཞིན་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །གཞོད་མཛེས་
 རྒྱལ་པོ་ཁོ་པོ་ཆེ། །དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་བསམ། །གཙུག་ཏྲར་འཁོར་པོ་བསྐྱར་བ་
 ཡང་། །དེ་བཞིན་སྒྲིང་དུ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། །འདི་དག་གི་སྐྱེ་
 མཛད་གྱིས་མཆོན་སོགས་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་སུ་འཆད་
 རོ། །ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་དགོང་པ་འདི་ཙམ་རྒྱུད་ཀྱི་གང་གིས་བསྐྱེད་ན། །རྩོམ་སེམས་དབང་
 སྐྱབ་ཐབས་ལས། །འདིའི་མཛད་ནི་ལེའུ་དང་པོ་ལས། །གསལ་བ་དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། །ཀུན་
 རས་སྒྲ་ཆོགས་གཟུགས་ལྷན་པ། །སངས་རྒྱུ་སྒྲིན་དང་ཡང་དག་ལྷན། །འོད་ཟེར་
 འབར་ཞིང་འཁྲུག་པའོ། །གསལ་བ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་ལྷ་སོ་གཉིས་བཞེད་ཟེན་པའི་རྩོམ་སུ་བྱངས་
 ལ། །མཛོད་བསྐྱེད་ལས། །གསལ་བ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་བཞི་ལྷག་མོས་གྱི་གཙོ་བོ་

བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་བྲངས་ནས། འདིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞོད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་མོས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོན་གསལ་ལས། གསལ་བ་དེ་ཡི་རོ་
ལོ་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
ཤེལ་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པའི་གཟུགས་སྤང་བ་ལྟར། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱ་
མཐོང་བས་སོ། །སྤྱོད་གསལ་གཟུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཏུ་རྒྱས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཨིན་ཏུ་ལ་ལ་
སོགས་པ་ཁ་དོག་རྣམས་པ་སྤྱོད་གསལ་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་པར་གསུངས་
པའོ། །སངས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཏུ་རྒྱས། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་
ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའོ། །འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འབྱུག། ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་
བཅུར་ཁྱོ་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་རབ་ཏུ་འབར་བ་འབྱུག་པའོ། །གསལ་བ་ལ་སོགས་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྷན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་ལ་སོགས་པ་ནི་
གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། དེ་རྣམས་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་
གནས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཏེ། །རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་ལོ་སྦྱུང་ན་མི་འགལ་ཏེ།
རྟོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ཡང་། སྒྲོན་གསལ་བཞིན་བཤད་སྤང་
ཞིང་། སངས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱིས། ཞེས་པས་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། འོད་ཟེར་
འཕྲོ་བ་ཞེས་པས་ཁྱོ་བོ་རྣམས་བསྟན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་སྟོན་
གསལ་གྱི་འང་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱབ་ཐབས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་
ཀའི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་པར་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་
མོས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་མཆོག་གི་སྐྱབས་ཀྱི་ལྷ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་མཆོན་ཉིད་

མཚུངས་པས། སངས་རྒྱུ་གྱིས་ཀྱན་ཏུ་བྱུང། །ཅེས་པ་འདྲེ་གཉིས་ཀའི་
 སྐབས་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་ན། སྐབས་ཐབས་གཉིས་སུ་ལྷག་མོས་ལ་སྦྱར་བ་དང་།
 སྒྲོན་གསལ་དུ། བྱང་བའི་ལྷས་ཁྲབ་པ་ལ་བཤད་པ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་འུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། ཡི་གེ་རྩྱུ་གྱིས་གནས་བསྐྱོམས་ཏེ། །རྩོམ་གསུམ་
 འབྱུང་བསྐྱོམ་པར་བྱ། **ཅེས་**གསུངས་པ་འདི་སྒྲོན་གསལ་ལས་སྒྲོན་དུ་གཞལ་ཡས་
 ཁང་བསྐྱོམས་ནས། དེ་ནས་མངོན་བྱང་ལྗེ་སྐབས་ཀྱི་ཉི་མ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་
 གསུམ་བསྐྱོམ་པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། མདོ་བསྐྱེད་དང་ནམ་གཞག་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཁྲངས་སུ་མཛད་ལ། ཁྲད་པར་རྩོམ་གསུམ་འབྱུང་བསྐྱོམ་
 པ་ནི་རྩོམ་འཆང་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་མཛད་དེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྩོམ་ཆེན་ཆེན་ཆེན་ཆེན་ཆེན་ཆེན་
 མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བསྐྱར་རྒྱ་ཡོད་པས་འགལ་བར་མི་བསམ་པ་སྤར་ལྟར་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །དེས་ན་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་མི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་དབུས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྩོམ་འཆང་བཞག་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་པ་དེ་དག་གིས་ལྷག་མོས་བསྐྱར་བ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། མདོར་བྱས་སུ་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྩོམ་ཐམས་ཅད་། མདོ་བསྐྱེད་དང་རྩོམ་
 ཐམས་ཅད་པའི་སྐབས་ཐབས་སུ་རྩོམ་འཆང་དུ་བཤད་པས་འདིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་
 མི་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་རིགས་བྱུག་པ་རྩོམ་འཆང་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱལ་བྱ་དགོས་
 ལ། དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ལས་རིགས་བྱུག་གི་བྱ་བ་གཅིག་པ་བྱུག་བཤད་པ་དང་། རིགས་
 སོ་སོའི་མངོན་བྱང་ལྗེ་བསྐྱེད་མི་འདྲ་བ་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་

རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་རིགས་གང་གིས་བྱེད་ཀྱང་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
 རིགས་བྱུག་པ་དོན་རྒྱུ་འཆང་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྩལ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ལྷག་མོས་
 ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་སྣོད་ཆགས་པའི་རྩལ་སུ་བཅུད་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 བསྐྱེམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་བཅུད་ཆགས་པའི་རིམ་པ་ནི། འོད་གསལ་ནས་ལྷ་
 གཅིག་ཆེ་འཕོས་ནས་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་ཆངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་
 དང་། དེ་ནས་ཆངས་རིས་དང་། དེ་ནས་འདོད་ལྷ་བྱུག་ཡས་རིམ་གྱིས་ཆགས་ལ། དེ་
 ནས་སྐྱ་མི་སྟན་དང་། བ་སྒང་སྦྱོད་དང་། ལུས་འཕགས་པོ་དང་། འཛུལ་བྱ་སྤྱིང་པའི་མི་
 རྒྱལ་ས་རིམ་པ་བཞིན་ཆགས་སོ། །དེ་ནས་ཡི་དྲུགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་
 རྟེན། མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་ན་བཅུད་ཆགས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་
 བེད། གང་མཐུག་ཏུ་ཞིག་པ་དེ་དང་པོར་ཆགས་པ་ཆོས་ཉིད་དོ། །དེ་འབྲུ་བའི་འགྲོ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་གནས་བཞིའི་སྣོད་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་ངེས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་གཞག་
 རིམ་པ་ལས། དེ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་འདི་ལྷ་སྟེ། སྣོད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། མངལ་ལས་
 སྐྱེས་པ་དང་། རྫོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྩལ་
 ཏེ་སྐྱེས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གང་དག་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་ཅིང་མ་རྫོགས་པ་
 མེད་པར། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པར་ཅིག་ཆར་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་
 གང་ཞེ་ན། ལྷ་དང་། དཔྱལ་བ་དང་། སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ལ་
 སོགས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བཅུད་ཆགས་
 པ་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་སྐྱེ་
 གནས་གཞན་དང་འགྲོ་བ་གཞན་གང་དང་ཡང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་གྱི་མི་ཁོ་ན་དང་

སྐྱོར་ལ། མིའི་ནང་ནས་ཀྱང་གླིང་གཞན་གསུམ་དང་མི་སྐྱོར་གྱི། འཛམ་བུ་གླིང་པ་ཁོ་
 ན་དང་སྐྱོར་ལ། དེ་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ཅི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་
 གི། འོད་གསལ་གྱི་ལྷའི་རིས་ལས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བརྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་
 བའི་མི་རྣམས་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་གཞག་རིས་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཞེས་པ་དང་། མཛོན་པ་དང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་བཤད་པ་ལྟར། འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་
 འབྲུ་བའི་མཚན་དཔེ་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པ། རང་གི་ལས་
 ལས་བྱུང་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་ཞིང་། ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་
 གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསལ་བུས་པ། ལོའི་ཚད་གངས་ཀྱིས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆེ་
 ཐུབ་པ། ཞམ་ཟས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་དགའ་བའི་ཟས་ཅན་དག་སྟེ། དེའི་ཆེ་ས་ཆེན་པོ་
 འདིའི་སྟེང་ན་འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་གང་བའི་སྤྲིས་མ་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་པའི་སའི་
 བཅུད་ཁ་དོག་དྲི་རོ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཁ་དོག་ནི་མར་གསར་ལྟ་བུ་རོ་ནི་སྤྲང་ཅི་མ་
 བསྐྱོལ་བ་ལྟ་བུས་བྲབ་ནས་ཡོད་པ་དེ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 ཟས་ལ་ཀླམ་པའི་སྒོན་གྱི་བག་ཆགས་ཤས་ཆེར་སད་པ་ཞིག་གིས་སོར་མོའི་ཅེ་མོས་
 སྤངས་ཏེ་སྤང་བར་བྱེད་ཅིང་དེ་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་མཐོང་ནས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་དེ། ཞམ་ཟས་ཟོས་པས་དེ་དག་གི་ལུས་སྤྲ་བ་དང་ལྷུ་བར་གྱུར་ཏེ།
 ལུས་ཀྱི་འོད་མི་སྤྲང་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལ་སྤར་བཞིན་འགོ་མི་བུས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
 ནས་ལུས་ཀྱི་འོད་མེད་པས་སུན་པ་བྱུང་བ་ན། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་མ་དང་ཆུ་བ་དག་
 འཛིག་ཏེན་དུ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་ཁྱར་དང་ཉིན་མཚན་དང་། ཆུ་བ་ལ་སོགས་པའི་དུས་

ཆོག་ས་རྣམས་བྱང་རོ། །ཟས་དེ་ཉུང་དུ་ཐོས་པ་རྣམས་ཁ་དོག་བཟང་ལ། མང་དུ་ཐོས་
 པ་རྣམས་ཁ་དོག་ངན་པ་ན། ངན་པ་ཁ་དོག་བཟང་ལ་ཁྱོད་ནི་ངན་མོ་ཞེས་ཁྱད་དུ་བསད་
 པའི་མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་སའི་བཅུད་དེ་མེད་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་དག་འདུས་ནས་དེ་
 ལ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་ན། སའི་ཞག་ཁ་དོག་དོང་ཁའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ། རོ་སྤར་དང་འབྲེ་བ་
 ཞིག་བྱང་ནས། ཁྱད་དུ་བསད་པའི་བར་སྤར་བཞིན་བྱས་པས་དེ་ཡང་རྒྱབ་པར་གྱུར་
 རྟོ། །ཡང་སྤར་བཞིན་མྱ་ངན་བྱེད་པ་ན། མྱ་གྱའི་ཆལ་ཕྱན་སུམ་ཆོག་ས་པ་ཁ་དོག་ནི་
 ཀ་དམ་པའི་མེ་རྟོག་འབྲེ་བ། རོ་སྤར་དང་འབྲེ་བ་ཞིག་བྱང་ནས། ཁྱད་དུ་བསད་པའི་
 བར་སྤར་བཞིན་བྱས་པས་རྒྱབ་པར་གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་ཡང་དེའི་འོག་རྩ་མ་མོས་མ་
 བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་ཤུན་པ་དང་ཕུབ་མ་མེད་པ་རྩ་བ་སོར་བཞི་པ། རང་བཟས་པ་
 རྒྱབ་སྐྱེ་རྒྱབ་བཟས་པ་ནང་སྐྱེ་བ། བཟས་པར་མི་མདོན་པ་ཞིག་བྱང་བ་ཟ་བར་བྱེད་
 རྟོ། །འབྲས་དེ་ཐོས་པ་ན་དེ་ཟས་ཆེས་རགས་པས་ཟས་ལྷ་བའི་རྩིགས་མ་བཤང་
 གཅིར་གྱུར་ཅིང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་འབྱུང་བའི་ལམ་སོ་མའི་དབང་སོ་སོ་སོར་
 དོད་ཅིང་། དེ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་སོ་སོར་གྱུར་ཏེ། བན་ཚུན་མཐོང་
 བ་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སད་ནས་བན་ཚུན་ཆགས་པའི་
 སེམས་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ཆགས་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ན། གཞན་དག་
 དེ་མཐོང་ནས་ས་ལ་སོགས་པ་འཐོར་བར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་ཅན་ངན་པ་ཞེས་སྤྲས་པ་
 བ། བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་དོན་དུ་བྱིས་བཅིགས་ཏེ་འདོད་
 པ་བསྟེན་པ་དང་བྱིས་ཀྱི་དང་སོའོ། །དེ་ནས་འབྲས་ལུ་དེ་ནང་ཟ་བ་ནང་ལེན་རྒྱབ་ཟ་བ་
 རྒྱབ་ལེན་པ་ན། སེམས་ཅན་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་གིས་ནང་རྒྱབ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་དུས་

གཅིག་ལ་སྒྲུངས་སོ། །དེ་ནས་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཉི་མ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་
 སོགས་པའི་འབྲས་དྲུས་གཅིག་ལ་སྒྲུངས་སོ། །དེ་མཐོང་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་ཟླ་གཅིག་
 ལ་སོགས་པའི་འབྲས་དྲུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུངས་པས་བཟས་པ་རྣམས་སྤར་མི་སྤྱེ་ཞིང་།
 སོ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་རྟོ། །ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས་སྤར་བ་ཤད་པའི་
 ལུས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་རིམ་གྱིས་འདིར་གྱུར་པར་བ་ཤད་པས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ལུས་ཐ་
 མལ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མཚམས་དེ་ནས་འབྲས་ས་ལུ་བན་ཚུན་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་བྱུང་བས། ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་མི་རང་བཞིན་བཟང་བ་ཞིག་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་པ་
 བྱི་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་གདུང་རབས་ལ་ཤུ་རྒྱ་རྣམས་བྱུང་བ་
 ཡིན་པས། དེ་དག་གི་སྤིང་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་
 རྩུས་སྤྱེས་རིམ་གྱིས་པོ་མེའི་དབང་པོ་དོད་པར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་
 པར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་པོ་མེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྣམ་གཞག་རིམ་
 པ་ལས། དེ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་
 པར་མཛད་པ་པོས་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་བསྐྱེད་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ངེས་
 པར་སྤྱུལ་བར་མཛད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མ་དག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྤྱུལ་
 པ་པོ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བདག་པོ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 སེམས་ཏེ། འདིས་སུན་མོང་གི་ལས་བསགས་ནས་སྟོད་དང་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་བསགས་ནས་བཟུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་
 བདག་པོའམ་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུག་པ་ལས། རི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་
 དེ་ལས། །ལུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག །སྤྱིས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་

མ་གཟིགས་ནས། །རྒྱལ་བས་སེམས་ཅམ་འདྲིལ་ཏེན་བྱེད་པོར་གསུངས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྫོང་འཆང་ཆེན་པོ་ནི། དག་པའི་སེམས་ཅན་ལྟའི་འཁོར་
ལོ་སྐྱེད་པར་མཛད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། ཏེན་དང་བཏེན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱའི་ཆ་ཤས་རྣམས་དེར་སྦྱལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་གཞག་རིམ་བར།
གཞི་དུས་ཀྱི་བར་དོའི་སེམས་ལ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་ཐུགས་རྫོང་ཞེས་
གསུངས་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་དང་རྫོང་ཞེས་འཆང་དོན་གཅིག་མི་དགོས་
ལ། རྫོང་འཆང་གིས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་པར་འཆང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
པའི་འབྲུལ་བའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་ལྟ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་ནི།

འོ་ན་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་
དགོས་པ་སོགས་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དེ་འདྲིར་
ལྟ་མོས་ཀྱི་ལྟ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བའི་འདུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱར་
བཞིར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལ་འདས་ཐེན་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དེ་དག་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྦྱབ་པ་པོས་ད་ལྟ་ལས་
བསྐྱོམས་ནས་སྦྱོར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
མཐུན་ཡུལ་དེ་ལ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ཅི་སྟུམ་ན། རང་གི་ཐ་མལ་གྱི་སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་
གསུམ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ། དང་པོ་སྦྱོར་བའི་སྐབས་འདྲིར་གཞི་དུས་
ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པས་ལྟ་མོས་
འོད་གསལ་དུ་སྦྱད་པ་ནི་འཛམ་གྱི་སྤྱིང་པའི་མི་ཁམས་དུག་ལྟ་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་

བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། མངོན་བྱང་ལྔ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་
བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤི་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་
མཐུན་པ་དང་། དེ་སྐྱེལ་སྐྱེ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བསྐྱུར་བ་ནི་བར་དོ་དེས་འཛམ་བུ་གླིང་
པའི་མི་མོ་ཞིག་གིས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ཞིང་། འཆི་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དེའི་ཕྱོག་དུ་འཆི་བ་པོ་དང་འབྲ་བའི་
རྟེན་ཅིག་དགོས་པས་དེའི་དོན་དུ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་སྐྱེལ་པ་དང་པོའི་མི་དང་སྐྱུར་ཅི་ཞིག་དགོས། ད་ལྟའི་འཆི་བ་པོ་དང་
ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་ཆོག་པོད་སྟུང་ན། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ནི་སྣོད་
འཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། དེའི་ནང་དུ་ལྷ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་
པ་ཡང་སྣོད་ཆགས་པའི་འོག་དུ་བཅུད་ཀྱི་མི་ཐོག་མར་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
བསྐྱེད་པར་རིགས་ཤིང་། གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཐོག་མ་ལྷག་མོས་ཡིན་པ་
དང་། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་ཡང་བསྐྱེལ་པ་དང་པོའི་མི་སྤར་བ་ཤད་
པ། དེ་འབྲ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་འཆི་བའི་རིམ་པ་
ཡང་། འཆི་བ་པོ་གང་དང་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་དེའི་འཆི་རིམ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པས་
བསྐྱེལ་པ་དང་པོའི་མི་འཆི་རིམ་དང་བསྐྱུར་ནས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་རང་ལ་
འོང་རྒྱུའི་འཆི་བ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། བསྐྱེལ་པ་དང་པོའི་མི་
རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་བ་ཁམས་དུག་ལྡན་དུ་གྱུར་ནས། དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དང་། ད་
ལྟའི་མི་ཁམས་དུག་ལྡན་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འབྱུང་བ་བླ་རགས་རྣམས་ཐིམ་ཚུལ་ལ་
རིགས་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅིའང་མེད་པས་བསྐྱེལ་པ་དང་པོའི་མི་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་

བར་གྱུར་པ་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཐིམ་རིམ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། ད་
ལྟའི་སྐབ་པ་པོ་ཁམས་དྲུག་ལྷན་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་ཐིམ་རིམ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་
པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །

འོན་ལྟག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་ཉེ་སྤྱི་ལེ་བར་དོའི་ཆོས་མཐུན་ཐམས་
ཅད་འཇམ་བུ་གླིང་བའི་མི་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་བ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་
ལས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ཆུ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཙུག་ལྷན་འདས་
གྱིས་སྤྱོད་གནས་བཞི་སྦྱོར་བྱེད་དུ་ལྟའི་སྤྱོད་ཆོག་བཞི་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོར་སྤྱོད་
ནི་མངལ་ནས་སྦྱོར་སྤྱོད་ཞིང་དེ་ལས་སེམས་ཅན་སྤྱོད་བ་དང་བ་དང་ཁྱུང་ཁྱུང་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བྱེད་དུ། ཉི་ཆེ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དབུས་སུ་ས་བོན་ཅུད་པ་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་
པ་གསུངས་ཏེ། དེས་མངོན་བརྗོད་ཆུ་མར། སྦྱོར་སྤྱོད་སྤྱོད་ནི་མེད་པ་སྟེ། །སྦྱོར་དང་སྦྱོར་
མིན་སྤངས་པའོ། །ཞེས་སོ། །མངལ་སྤྱོད་ནི། མངལ་ནས་སེམས་ཅན་ཉིད་སྤྱོད་བ་རྟ་
དང་ཁྱུང་པོ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བྱེད་དུ། ལྷ་ཡབ་ལྷ་མ་གྱི་མངལ་དུ་
ས་བོན་ལུགས་ཏེ་ལྷ་བ་ལ་སྤྱུས་བསྐྱེད་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་ཆུ་
མར། མངལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྦྱོར་བ་ཡིས། །བསྐྱོམ་པ་ནམས་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟག་ཏེ། ཅེས་
སོ། །རྫོད་གཤེར་སྤྱོད་ནི་ཕྱིའི་རྫོད་དང་གཤེར་ལས་སྤྱོད་པ་སྤྱིན་བྱེད་ཕྱེ་མ་ལེབ་
ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་སྦྱོར་བྱེད་དུ་རྫོད་མཆོན་པ་ཉི་མའི་འོད་གྱིས་ཕྱེ་བའི་བརྒྱ་དང་།
གཤེར་མཆོན་པ་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་དུ་བར་དོའི་ཤེས་པ་མཆོན་པའི་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་
པའས། རྫོད་གཤེར་གྱི་བདག་ཉིད་བརྒྱ་དང་ཉི་མའི་སྤྱོད་དུ་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་སྟེ།
སྤྱོད་འབྱུང་འབྱེད་པར། ཆུ་བ་དང་ས་བོན་ཅུ་ལས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་གནས་རྫོད་གཤེར་

ལས་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །རྩལ་སྐྱེས་ནི་སྐྱད་ཅིག་ལ་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དང་
 དབང་པོ་རྣམས་ཆང་བར་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེའི་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ལྟ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་བ་སྟེ།
 སྦྱོང་དཔོན་དོན་རྩིས་བྱ་བས། །སེམས་ཅན་རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །ས་པོན་མེད་
 པར་རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདིར་འཛུལ་བྱ་གྲིང་པའི་མི་རྩལ་སྐྱེས་སྦྱོང་
 བྱེད་དུ་ལྟ་གཞི་མོས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་དཀྱོང་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་
 འིན་རྒྱ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སྦྱོང་འབྱུང་དུ་ལེའུ་གཉིས་པར་སྦྱང་གཞིའི་སྐྱེ་བའི་རིམ་
 པ་འཆད་བ་ན། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །མི་རྣམས་ཀྱིས་རབ་མི་ཤེས་ཏེ། **ཅེས་**
 པ་ནས། པ་མའི་ཀྱན་རྒྱ་སྦྱོར་སོགས་ནི། །སྤྱིད་པའི་སྐྱེ་བོས་མཐོང་གྱུར་ནས། །རྟ་ལ་
 ཞོན་བཞིན་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཞོན་ནས་སྟ། །སྐྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཉིད་ལ་
 བོ། །འིན་རྒྱ་སྦྱར་བར་འོངས་གྱུར་ནས། །འིན་རྒྱ་དགའ་དང་བཅས་སྟོབས་ཀྱིས། །ཁའི་
 ལམ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཅ་ནི་སྟོང་སྟག་བདུན་ཅུ་གཉིས། །རབ་བསྐྱལ་དེ་ཡི་
 སྐྱད་ཅིག་ལ། །ཞུ་ཡི་ཀྱ་ཡི་ཞུ་བྱས་པས། །མཆོག་རྒྱ་དགའ་བ་ཡང་དག་ཐོབ། །ཁྱ་བ་
 ཁྱག་དེའི་དབུས་སུ་ནི། །ཐིག་ལའི་གཞུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་གནས། །ཞེས་མའི་མངལ་
 སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་གསུངས་ནས། །དེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་ན་ལེའུ་བཅུ་
 གསུམ་པ་ལས། །ཞུ་བ་སྐྱེས་བསྐྱལ་མེད་པར་མཛོན་བྱང་ལྟ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་
 སྟོང་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་སྐྱེད་ཆོག་བཞིན་བཤད་པ་འགལ་བར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་དང་། མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་ལ་ཞུ་བ་སྐྱེས་བསྐྱལ་དགོས་ན། །འོག་རྒྱ་སྐྱལ་སྐྱོར་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་མའི་མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་རྣམ་གཞག་སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་།
 ཁྱེད་རང་གིས་ཀྱང་སྐབས་དེར་དེ་ཉིད་མངལ་སྐྱེས་སྦྱོང་བྱེད་དུ་ཁས་གྲུངས་པས་དེ་

ལ་ཁྱ་བ་སྐྱུ་བ་སྐྱུ་མེད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། བདེ་མཆོག་ལྷ་ཨི་བ་སོགས་
ལ་སྒོར་སྐྱེས་སྒོར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེད་ཆོག་ལས་མེད་པར་གྱུར་ནའང་། དེར་སྒྲིལ་སྒྲིལ་
བ་དཀར་དམར་རམ་སྒྲིལ་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པའི་དབྱས་སུ་ནམ་
མཁའི་རྒྱ་དུ་ཞུགས་པ་ནི་པ་མའི་ཁུ་ཁྱེད་གི་དབྱས་སུ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་པ་མ་ཉལ་པོ་
བྱེད་པ་མཐོང་ནས་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བཤད་ཅིང་། སྒོར་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་ལེན་
ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་མདོན་པ་དང་ས་སྤེལ་ས་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འགལ་བའི་
བྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་རྩུས་སྐྱེས་སྒོར་བྱེད་ཡིན་པ་གོང་
དུ་བཀག་ཅིན་པའི་བྱིར་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་རྡོ་རྗེ་འིལ་བྱ་པས། སེམས་
ཅན་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །ས་པོན་མེད་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་
ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེད་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། རྩོགས་རིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་འོད་གསལ་ལས་
སྐད་ཅིག་གིས་རྩུས་སྐྱེས་ལྟར་ཞལ་བྱུག་སོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་
སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་སུ་དེ་
འདྲེན་པ་ནི། མཁས་པ་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུད་སྤེད་མཐུན་པར་ཤེས་པ་དག་
གིས་མཐོང་ན་བཞད་གང་ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་འདི་འདྲ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་བྱེད་པ་དག་ནི་རང་
ཉིད་སྒྲོས་པ་ལ་དགའ་བ་ཅམ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་གོ་བ་
རགས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཆགས་པར་ངེས་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་སྐྱོམ་པ་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་སྐྱོམ་པའི་སྐྱེ་བ་པོ་དེས་རྩོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྟོན་བྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་

ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུ་དེ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་།
 སྐུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་གཙོ་བོར་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་
 བའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
 ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་བའི་མི་ཁམས་དྲུག་ལྔ་
 ཀྱི་མངལ་སྤྱེས་ཞིག་ངེས་བཟུང་དུ་དགོས་པར་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་
 བཤད་པའི་ཚུལ་ད་ལྟ་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པས། སྒྲོང་སྤྱེས་སོགས་
 སྒྲོང་བའི་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འཆད་ན། རྫོགས་ཅིང་ལའང་སྤྱེ་གནས་བཞིའི་སྤྱི་
 བར་དོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་བཞི་དང་། སྐུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
 ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་མགོ་ནས་ཐོག་མར་ཉམས་
 སུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཡང་སྒྲོང་སྤྱེས་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོ་ན་མདོན་བརྫོད་ལས། ལྷ་བ་སྤྱུས་བསྐྱུལ་མེད་པ་བདེ་མཆོག་ལ་ལྷ་མི་བ་ལྟ་
 བུའི་བསྐྱེད་ཆོག་རྣམས་སྒྲོང་སྤྱེས་སུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བ་དེ་ལྟར་སྤང་སྤྱུང་ན།
 དེ་ནི་མངལ་དུ་ས་བོན་འདེབས་པའི་བ་ལྟ་བུ་དང་། མངལ་དུ་ས་བོན་འདྲིན་པའི་བ་ལྟ་
 བུའི་ལྷ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་རྩེ་རྩེ་འདྲིན་པ་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ཉིའམ་རྒྱ་བཞི་སྒོ་
 ང་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་དབུས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་བྱེུ་སྤྱག་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་ལྷ་སྤྱར་གྱུར་པ་
 ནི་སྒོ་ང་བཅག་ནས་བྱེུ་སྤྱག་གྱུ་འཐོན་པ་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་
 པ་ཡིན་པར་མདོན་བརྫོད་འབྲེལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འབྲུལ་ཆོས་
 ཡོད་པ་ལ་དེ་དང་སྤྱང་གཞི་སྒྲོང་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་ལ། སྒྲོང་སྤྱེས་དང་འབྲུལ་ཆོས་དེ་
 ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་མཆོན་པའི་རྒྱ་ཉིའམ་རྒྱ་བ་

དཀར་དམར་གྱི་དབུ་ས་སུ་བར་དོ་མཚན་པའི་རྒྱ་ད་ཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་མངལ་སྦྱེས་
 དང་ཚས་མ་ཐུན་པར་བསྒོམས་ནས་མངལ་སྦྱེས་སྦྱོང་བ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཚས་
 གཅིག་དང་འབྲེན་གཞན་གང་དང་ཡང་མི་འབྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་
 འདིར་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྦྱེ་གནས་བཞིའི་དབྱེ་བ་གསུངས་པ་ཡང་། བཅུད་ཆགས་པའི་
 འགྲོ་བ་ལ་སྦྱེ་གནས་བཞི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ནང་ནས། འཛམ་གླིང་གི་མིའི་སྲིད་པ་
 འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་ལྷག་མོས་དང་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྦྱེ་གནས་བཞི་སྦྱོང་
 གྱེད་དུ་ལྷའི་བསྐྱེད་ཚོགས་མི་འབྲེན་བཞི་བསྐྱུན་པར་བཟུང་ན་སྐབས་དོན་ལས་ཉམས་
 ཤིང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་འདི་ལས་འཕྲོས་ནས། ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་འཛམ་གླིང་གི་མི་
 ཁོ་ན་དང་མ་ཐུན་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་པའི་དྲིས་ལན་མང་
 དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འདིར་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་སྦྱིར་མིའི་
 སྲིད་པ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྒོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁྱད་པར་
 འཛམ་གླིང་པའི་མིའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྒོམ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གསུངས་པའི་དོན་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་
 གཞག་རིམ་པར། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་
 ཅད་མིའི་བདག་ཉིད་གྱི་སྲིད་པར་ཞུགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་དངོས་བྱུང་གྱི་གོ་
 འཕང་བརྟེན་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དེས་ན་མིའི་སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་
 བསྐྱུན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུང་དུ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་

རྒྱལ་ཐམས་ཅད་མིའི་རྟེན་ལ་འཁོར་ཀྱི་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་འང་
 འཁོར་ཀྱི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་
 རུང་སྟེ། དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་བྱང་མེམས་དེ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྟེན་ལ་འཁོར་
 ཀྱི་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། འདིར་ལྷག་མོས་དང་ནལ་འབྱོར་བཞིའི་ལྷ་
 བསྐྱོམ་པའི་སྒྲུབ་པ་ལོས་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིའི་སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་
 པར་སྐོམ་དགོས་པ་ལ་བྱབ་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་
 པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་མིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 རྒྱགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མགོ་ཆེ་དེ་ལ་
 བརྩམས་ནས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འཁོར་ཀྱི་བའི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་
 འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིའི་རྟེན་ལ་འཁོར་ཀྱི་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་
 ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རྒྱགས་ལྷ་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འཁོར་ཀྱི་བར་འདོད་
 པས། ལྷ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིའི་སྲིད་པ་སྐྱེ་རིམ་དང་མཐུན་པར་
 སྐོམ་དགོས་པའི་བྱབ་འབྲེལ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྒྱགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མགོ་ནས་ཉམས་སུ་གྲངས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གོ་
 འཕང་མཛོན་དུ་མཛད་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མིའི་རྟེན་ལ་འཁོར་
 ཀྱི་བས་བྱབ་པར་གང་གིས་སྒྲུབ་ཅེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་སྐོན་ནས་འཁོར་ཀྱི་བའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་མི་ཡིན་པས་བྱབ་ཏེ། གསང་རྒྱགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 ཐོག་མ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བུའི་གཙོ་བོ་ནི། དབང་པོ་
 གཉིས་སྟེར་གྱི་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷ་

མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཁམས་དཀར་དམར་ལ་བརྟེན་པའི་ཞུ་
བདེའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལས་གཞན་ལ་
འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་མེད་ཅིང་། འདོད་པའི་ལྷ་ལ་ནི་པོ་མོ་འབྲིག་པའི་དབང་པོ་
གཉིས་སྦྱར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་འང་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་རྒྱུད་ཉི་ཆེ་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས།
ཁམས་དཀར་དམར་དང་དེའི་རྟེན་ཅུ་འཁོར་དག་མེད་པས། ཁམས་དཀར་དམར་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེན་ནས་
རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲལས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་
ལེན་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལས་དུ་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་
ཡང་། དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་ལས། སྤྲལས་དང་སྤྲལ་རྒྱས་སྒྲོན་དུ་
མཛོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་རྩི་རྩེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་མེད་པར་རྣམས་པར་ཤེས་
པ་གསུམ་ཉེ་བར་མཆོན་མི་བྱས་སོ། །རྩ་ག་དང་ལི་རྒྱ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་མི་བྱས་པ་
དེས་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་རྩི་རྩེ་དང་བརྒྱ་
མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་བདེ་བས་རང་བཞིན་སྤང་བ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་མཆོན་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ལ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོ་
བསྐྱེད་ལས། རི་ལྷར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་འདོད་ཆགས་
ལས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བར་རབ་ཏུ་བསྐྱེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོར་འདོད་ཆགས་
ཆེན་པོའི་ཆུ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སྦྱེ་བཞིན་པ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་དང་པོ་སྦྱར་བ་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་
སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་ཐར་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱེན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་དང་། སློན་གསལ་ལས། དནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྗེས་སློན་ནས་གྲོལ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་དོན་དུ་འདི་ཉིད་མཛད། །སྐྱེ་བོ་འདོད་
 ཆགས་ཅན་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་གཉིས་སྦྱར་གྱི་འབྲིག་པ་
 ཡང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་དང་འདོད་ལྷ་འོག་མ་གཉིས་དང་མི་རྣམས་ལ་ཡོད་ཀྱི་
 འགྲོ་བ་གཞན་ལ་མེད་ལ། དེ་ལ་ཡང་རན་འགྲོ་ནི་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་དག་བསློམ་པའི་
 རྟེན་མཚན་ཉིད་ཆང་བར་མི་བྱང་ཞིང་། འདོད་ལྷ་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྟེན་ཁམས་
 དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་མེད་པ་ཡང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས། དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་
 ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་མི་རྣམས་ལ་ནི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདྲེས་མར་
 ཡོད་པས་འབྲིག་པའི་སྦྱར་བ་ཡོད་དེ། སྦྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་དེ་རྣམས་མན་ཚུན་
 གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་སྦྱོད་པར་བྱེད་དེ་ཁུ་བ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། །འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷ་
 རྣམས་ལ་ཡང་འབྲིག་པའི་སྦྱར་བ་ནི་ཡོད་ལ། ཁུ་བ་འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་
 འབྱུང་བའི་ཆེ་མཚན་གྱི་སློན་ནས་རྒྱུད་ཉི་ཆེ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། དེ་དག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་གཅང་ཞིང་འི་ར་བ་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་འདི་ལྷ་
 སྟོ། མི་གཅང་བའི་རྩས་རྩལ་དང་འི་མ་དང་རུས་པ་དང་རྩུས་པ་དང་ཅ་དང་མཁལ་མ་
 དང་སྟིང་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྫོགས་རིམ་
 པས་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྩ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་བསྐྱེད་ནོ། །གལ་
 ཉི་དེ་ལྷ་ན་ཡང་གླིང་གཞན་གསུམ་གྱི་མི་ཡང་ཡོད་མོད། ཅའི་ཕྱིར་འཛམ་བུ་གླིང་བ་ཁོ་
 བའི་མའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་ཞེ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་བ་ནི་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ལ། གླིང་

གཞན་གསུམ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟོ། །འོན་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ལ། འཇམ་བུ་སྤྱིང་བ་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་
 ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་
 ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལས་ཀྱི་ས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པའི་སོ་སྐྱེ་
 དག་ནི་རིགས་གཅིག་ཏུ་དབང་པོ་སྒྲུབ་ཞིང་མི་རྣམས་པ་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
 ཆེན་པོར་མི་དཔྱོད་ཅིང་ཞིབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མི་འབྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་
 སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་མཐུས་ཆེ་འདིར་ཆེ་རིང་སྤང་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་
 དད་པ་དང་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་མེ་ལ་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་མེད་པར།
 སྤྱིང་དེ་དང་དེའི་མི་དེ་དག་ལས་རིགས་མཐུན་ཀྱིས་འཕངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་བྱིར་
 དང་། སྤྱིང་གསུམ་པོ་དེར་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱིན་
 པར་གསོག་རྒྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རྟོ། །འཇམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་དག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
 ཏེ། འཇམ་བུ་སྤྱིང་འདི་ན་སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་རིང་སྤང་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་
 ཆུང་དང་ནད་མང་ཉུང་སོགས་ཆེས་རིགས་མི་འབྲས་པའི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད་ལ།
 སྤྱི་མའི་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུས་ཆེ་འདིར་གཡོ་སྒྱུ་དང་རྒྱགས་པ་དང་བྲེགས་
 པ་དང་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེས་རགས་པ་དང་ནད་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྲག་པོས་ཡོངས་སུ་གཟེར་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལུས་དབུས་ཀྱི་མི་
 ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་སྤྱིན་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཐུས། ཆོག་གི་མགོ་སྒྲོས་
 པས་དོན་ཡང་རྫོགས་པར་གོ་རྒྱས་པ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣ་
 པ་དང་། སྤྱིན་ཞིང་བརྟུལ་པོ་དཔྱོད་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ན་ནི་དེ་འདྲ་བ་

མེད་ལ། དེའི་བྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕྲོས་ནས་མིའི་ཡུལ་དུ་
 མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པ་ན་ཡང་འཛམ་བྱ་གླིང་གི་ཡུལ་དབུས་ཁོ་ནར་བལྟམས་
 བས་སྟོན་གྱི་གླིང་གཞན་གསུམ་དུ་མི་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ཡང་འཛམ་བྱ་གླིང་ན་ནི་
 ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱས་པའི་དགོ་མི་དགའི་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་
 རུས་པའི་མཐོང་ཆོས་ལ་སྟོང་བ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་གླིང་གཞན་གསུམ་ན་ནི་དེ་འབྲ་བ་
 གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་དེའི་བྱིར་འཛམ་བྱ་གླིང་པ་ལ་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་སྟོན་འབྲུང་གི་རྒྱུད་ལས། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་བ་ལང་སྟོང་། །དེ་བཞིན་བྱང་གི་
 སྤྱི་མི་སྟན། །གླིང་གསུམ་པོ་ཡི་མི་རྣམས་ནི། །ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོས་ཡང་དག་
 འཚོ། །རྣམ་ཏོག་མེད་ཅིང་རྣམ་དབྱོང་མེད། །སྤྱོད་མོངས་བྱེ་བྲག་མི་བྱེད་པའོ། །ཞེས་
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛམ་བྱ་གླིང་རྣམས་ལེགས་སྐྱེས་པའི། །ལས་ཀྱི་ས་པར་
 རབ་ཏུ་གྲགས། །ལེགས་བྱས་དང་ནི་ཉེས་བྱས་ལས། །མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་
 ཡི། །སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་རྣམ་སྟོན་འདིར། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་མཐོང་བར་འགྱུར། །རྒྱགས་པ་
 སེར་སྒྲ་གདུག་སེམས་དང་། །གཡོ་སྒྲུ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་དང་། །ཆགས་སྤང་གཉི་
 ལྷག་སོགས་རྣམས་དང་། །ཀ་དང་ནད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གཟེར། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། འཛམ་བྱ་གླིང་པའི་མཆོག་གཙོ་བོ། །ཡུལ་གྱི་དབུས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ། །དབང་པོ་
 རྒྱལ་འབྲིང་ཞོན་པོ་རྣམས། །སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་དགོ་བ་ལྟོས། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཞག་རིས་
 པར། རྫོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤྲས་པ། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་དང་། རུབ་གྱི་བ་སྤང་
 སྟོང་དང་། བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྟན་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ལྟ་
 མོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཞིང་མོངས་པས་མི་དབྱོང་ཅིང་མི་འབྱེད་དོ། །འཛམ་བྱ་གླིང་པ་འདི་ནི་

ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་ཉེས་པར་སྤྱད་པས་མཆོག་
དང་འབྲིང་དང་ཐ་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སུ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སློན་པས་
འདིར་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཡང་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་བའི་མི་རྣམས་གཡོ་དང་སྤྱ་
དང་ཐེགས་པ་དང་སྤྲག་དོག་དང་གཏུག་པའི་སེམས་དང་རིམས་ནད་ལ་སོགས་པས་
ཡོངས་སུ་གཟིར་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་མགོ་སློལ་པས་གོ་བ་དང་། དབང་པོ་རྩོ་
ཞིང་སློན་པ་ཏེ། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་གི་སྤྱི་པའི་
གནས་ཀྱི་དབྱས་སུ་འཁྱུངས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་
རྩོམ་མཁའ་མགོའི་ལེའུ་བཅུ་བཞི་པའི་འགྲེལ་བར་བླ་མ་རྩ་བའི་ལྟར་འཛམ་བྱ་
སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དང་གནས་དེ་དག་ན་རྣམ་འབྱེད་མ་རྣམས་བཞུགས་ཏེ། སྒྲིང་འདི་
ཉིད་ལས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་པས་ལས་རྣམས་འབྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། སྒྲིང་གཞན་རྣམས་ན་
ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དེར་འབྲས་བྱ་སློན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དེ་དག་ཏུ་ལས་མི་འབྲུབ་པས་རྣམ་འབྱེད་མ་རྣམས་སྒྲིང་གཞན་ཏུ་མི་
གཤེགས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་སྒྲིང་གཞན་གསུམ་ན་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བྱ་ཆེ་དེར་སློན་པ་མེད་པས་ཡུལ་ཉིར་བཞིའི་རྣམ་འབྱེད་མ་རྣམས་སྒྲིང་གཞན་
ཏུ་མི་གཤེགས་པར་བཤད་རོ། །འདིར་རྣམ་གཞག་ཏུ་སྟོམ་འབྱུང་གི་ཡུང་བྲངས་པའི་
དོན་ཆགས་བྲམ་གྱི་སྟོང་པས་འཁོར་བྱ་བའི་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ། སྟོན་གསལ་གྱི་
དགོངས་པ་བཞེན་བཤད་དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ཏེ་མ་བྲིས་
གྱི། རྩོམ་ཆུང་མའི་གསུང་རབ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་ན་སྤྱ་
མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དབང་པོ་རྩོ་མི་རྩོ་དང་ཤེས་རབ་དང་དད་པ་སོགས་ཆེ་ཆུང་གི་

ཁྱད་ཆེར་ཡོད་པས་སྤྲུལ་སྤྱོད་པའི་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་རྩང་
ལ། སྤྱིང་གཞན་གསུམ་ན་དེ་འབྲེལ་ཁྱད་པར་མི་འཐད་ཅིང་། འཛམ་བུ་སྤྱིང་ན་ཆེ་དེ་
ཉིད་ལ་བསམགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱིན་པ་ཡོད་ཅིང་གཞན་གསུམ་
ན་མེད་པས། སྤྲུལ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ལས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པ་ཁོ་
ནར་ངེས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་ལ་ཡང་གསང་བ་འདུས་པ་
ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་བསྐྱོམས་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་སྤྱོན་གསལ་ལས། ལྷ་ལྷ་
དང་། བད་དཀར་དང་། བསྐྱེད་དང་། ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟེ་ཆོགས་བཤད་ཀྱི་སྤྱོད་
བཞི་དང་། སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟེ་རིགས་ལྔ་གསུངས་
ཀྱང་། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལས་སྐྱོམས་པ་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་
ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གོ། དེ་ལ་ཡང་ལས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ནི་
པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་གོང་ལོག་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
གཉིས་ཀ་རྩང་མོད་ཀྱང་། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་ལོག་མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་
ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་དུ་བྱད་མེད་མི་རྩད་གི་སྦྱེས་པ་ཁོ་ན་དགོས་ལ། སྤྲུལ་སྤྱོད་
མེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ནི་བྱད་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྤྲུལ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་
བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་དེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས། རིག་པ་ཆེན་མོ་
སྤྱན་ལ་སོགས་པ། རྟག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་བཙོན་པ། འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དག་
གིས་ནི། རི་ལྷར་འདོད་པ་བསྟེན་ན་འབྲུག། ཅེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་སྤྱོན་གསལ་
ལས། འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་སྦྱེས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བསྐྱབ་པར་

མ་ཟད་ཀྱི་བྱད་མེད་ཀྱང་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིག་པ་ཆེན་
 མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་རིག་པ་ཆེན་མོ་ནི་
 ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྐྱབ་ལ་སོགས་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱ་ཅན་ལ་
 སོགས་པའི་བྱད་མེད་རིགས་བཞི་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བྱབ་ཆེན་མཆོ་སྦྱེས་ཀྱི་གྱི་
 རྟོག་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། དགེས་པའི་རྟོ་རྩེ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་རིག་མ་དང་ལྟན་
 ཅིག་ཏུ་དྲར་ཁོད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གནས་སུ་འདུག་ནས། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། སྐྱབ་པ་ལོ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཆང་བས་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་ལ་
 སློབ་པ་ནས་ཀྱང་རིག་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སློབ་ལ། བྱད་མེད་ལས་བསྐྱབ་པའི་རྟོག་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་ཆང་བས་ཀྱང་། ཐབས་ཀྱི་གྲོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་ནས་རིམ་པ་
 གཉིས་ལ་མཚུངས་པར་སློབ་སྟེ། དམིགས་བསལ་ཅན་ཀྱི་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་མ་
 གཏོགས་པ་ཐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་ཉིད་ཤེས་རབ་མའི་ཡང་
 ལས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་ནམས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱིས་
 ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལོགས་སུ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཡབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཡབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡུམ་ཀྱི་
 རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་བཞི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་
 བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དུ་རིག་མས་ཀྱང་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་
 ཤེས་བསྐྱེད་པའི་མཐར་སྐྱ་མའི་སྐྱ་བསྐྱབས་ནས། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་
 སྤངས་ནས་མཆན་དབུས་བརྒྱན་པའི་སྐྱ་བྱ་བ་སྟེ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནད་ནམས་ལེགས་
 པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི་

ཆེ་མ་འཕོས་པར་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་བརྩེས་ནས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་
 པའི་ཐབས་རྒྱུར་ཅམ་ཡང་མེད་ལ། རྩ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེ་གཞན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་
 པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་རྒྱུད་དོན་ཤེས་པའི་ཞལ་ལས། འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་
 འབགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསལ་པར་མཛད་པའི་རྩེས་སྤྱོད་འབྲངས་ཏེ་རྟོགས་པར་
 ཀྱིས་ཤིག། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་འཛམ་བུ་སྤིང་པའི་
 རྟེན་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པས་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་ཆེ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་འཛམ་བུ་སྤིང་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་གྲུབ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཀྱིས་རྟེན་དེས་བཅུད་ཆགས་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་མ་ཐུན་ལུས་
 ཡང་འཛམ་བུ་སྤིང་པའི་སྤིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱིས་སྤྱང་གཞི་སྤྱོད་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ།

སྤིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་དོགས་པ་བཅད་
 པ་དང་། མདོན་རྟོགས་སྤྲུག་མ་སྤིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མ་སྤྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། རྟོག་ཐུན་ལ་སྤྱོད་པའི་དོགས་པའི་གནས་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྐྱར་
 པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདི་སྤྲུམ་དུ་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྤོད་བཅུད་ཀྱི་སྤིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་
 པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་པའི་འབྲངས་
 ཡོད་དུ་རྟུག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་འབྲངས་པར་རྟོགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། འབྲངས་མ་ཤེས་

ཀྲང་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་ཅི་འདྲ་མི་སྤྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤྲིབ་ན་ནི་ཐམས་ཅད་འདྲ་བ་གང་ནའང་མེད་ལ་སྤྲིགས་རེ་ཅམ་མི་འདྲ་བ་ཡང་མེད་
 པས། སྤྲིགས་རེ་ཅམ་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲ་ཚུལ་ཤེས་ནས་མངོན་རྟོགས་བསྐྱེད་
 དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ཅི་སྟེ་ཐམས་ཅད་དང་འདྲ་བ་ཤེས་མི་དགོས་ཀྱི་སྤར་
 བཤད་པའི་ཆོས་མཐུན་ཤེས་ནས། དེ་དག་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱེད་པས་ཐ་མལ་
 པའི་ལུས་དང་གནས་སུ་སྤང་བ་ལོག་ནས། སྤང་བ་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ཤེས་དགོས་སོ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་
 ཚུལ་དེ་འདྲ་མ་ཤེས་ཀྱང་རང་གི་ལུས་དང་གནས་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་
 པར་བསྐྱེད་པ་གོམས་པས་གནས་ལུས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་ལོག་ནས་ཁྱད་པར་ཅན་
 གྱི་སྤང་བ་འཆར་བ་སྤྱོད་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །འོན་ཏེ་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱི་
 པའི་སྟོད་བཅུད་འདི་དང་འདི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་འདི་དང་འདིས་སྤྱོད་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤང་གཞི་དང་སྤྱོད་བྱེད་སོ་སོར་ངོ་འཕྲོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་ནི། བསྐྱེད་
 པ་དང་པོའི་སྟོད་བཅུད་ད་ལྟ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་
 འགགས་ཟེན་པ་དེ་དག་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཤིག་སྟུམ་ན།

གཉིས་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་ནི། སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཆགས་དང་སྤྲགས་ཀྱི་ལམ་
 སྐྱེད་པ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཆོས་མཐུན་པའི་འདྲ་ཆོས་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ངོས་ཟེན་པ་ཅམ་
 གྱི་ཕྱིར་དུ་འདྲ་ཆོས་སྤྲིག་པ་ཅམ་བྱེད་པ་མིན་པས་ཏ་ཅང་ཐལ་པའི་སྤྱོད་དང་པོ་མེད་
 ལ། རང་གི་ལུས་དང་གནས་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བ་འཆར་བ་ལ་སྤྱོད་དུ་སྟོད་
 བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཆགས་དང་ཆོས་མཐུན་ཤེས་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་དགོས་པར་མི་

འདོད་པས་སྦྱོན་གཉིས་པའང་མེད་དོ། །བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་དུས་ཀྱི་སྦོད་བརྟན་གྱི་རིམ་
 བ་རྣམས་ད་ལྟ་ལས་བསྐྱོམ་པའི་སྤྱང་གཞིར་བོད་ཀྱི་འདུས་པ་ལ་སྤྱངས་པ་སྡུ་བྱི་
 གཞན་དག་འཆད་མོད་ཀྱང་། བདག་ཅག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནི་སྤྱང་གཞི་དང་ཆོས་
 མ་ཐུན་གཉིས་མ་བྱེད་པར་ན་ནིང་འགགས་པའི་བྱང་ཤིང་ད་ལོའི་མེས་སྲེག་པའི་ཚུ་ལ་
 དེ་མི་བཞེད་དོ། །འོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། སྤྱིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་མ་གྱི་བཞེད་པས་
 སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་མིའི་ཆེ་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་གཞི་དུས་ན་ཆོས་གསུམ་གནས་པ་དེ་ནི་འདྲ་བའི་སྤྱི་གསུམ་
 ཀྱི་གོ་འཕང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱི་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མཐར་ཕྱིན་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་
 ཟུང་འཇུག་གི་སྤྱི་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་ཐེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ལས་དུས་ཀྱི་སྤྱི་གསུམ་
 ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་ནི་བྱང་སོགས་ཐིམ་ནས་སྒྲོམ་པ་རགས་
 བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་གྱུར་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་རྣམ་པ་ཐེས་སུ་མ་ཐུན་ཞིང་། བར་དོ་
 བྱི་རྒྱུང་སེམས་ཅམ་ལས་བྱུང་པས་འཇུག་ལུས་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་ལུས་ཅན་ཡིན་
 བས་ལོངས་སྤྱི་དང་རྣམ་པ་ཐེས་སུ་མ་ཐུན་ལ། བར་དོ་དེས་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་གི་དབྱས་
 སུ་སྤྱི་བ་བཟུང་ནས་ཐ་མལ་བའི་ཤེད་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་དང་ཐུན་མོང་གི་
 བྱ་བ་བསྐྱབ་ཏུ་སྤྱི་གྱུར་པ་ནི་ལོངས་སྤྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་ཁམས་རགས་པ་
 བཟུང་བའི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་བཟུན་ནས་ཐ་མལ་བའི་སྤྱི་བོ་དག་ལའང་དངོས་སུ་སྤྱང་བའི་སྒོ་
 རས་དོན་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་ནོ། །དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་ལམ་གསུམ་བསྐྱོམས་
 བས་ཐ་མལ་བ་¹ལ་སྤྱི་ཤི་བར་དོ་རང་དགའ་བ་ལོང་བ་དེའི་དོད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་ནི་

1 ཐ་མལ་བ་

འོད་གསལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱདང་། དེ་
 ལས་རྒྱུ་མེས་ཅམ་ལས་བྱུང་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་ལངས་པའི་ལམ་དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱུ་
 དང་། དེས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་ཁམས་རགས་པའི་ལུས་བཟུང་ནས་
 དོན་བྱེད་པའི་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་འབྱུང་ལ་དེ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱུ་གསུམ་
 སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལའང་དངོས་དང་རྗེས་མ་ཐུན་པ་གཉིས་གཉིས་དང་། དངོས་ལའང་ཆེ་འདི་
 དང་བར་དོར་མཆོག་འབྱུང་པའི་སྐྱུ་གསུམ་ཀྱི་ཁྲད་པར་ནམས་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་
 འདྲ་བའི་རྫོགས་རིམ་པའི་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུམ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རིགས་
 འདྲའི་རྒྱན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱུ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱུ་
 གསུམ་དེ་འདྲ་བའི་སྤྲོད་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུའང་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་དང་
 ཆོས་མ་ཐུན་པའི་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་དང་། བར་དོ་དང་མ་ཐུན་པའི་དང་
 བའི་མགོན་པོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དོ་རྗེ་མེས་པ་དབང་བསྐྱེད་པ་
 བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་སྐྱུ་གསུམ་དང་ཚུལ་མི་
 འདྲ་ཡི། ལུགས་འདིའི་ཁྲད་ཆོས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཐབས་མཁས་
 དང་བྲལ་བ་ལ་འཁོར་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དུ་འོང་རྒྱ་དེ། ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་མ་ཐུས་དེ་གསུམ་རིམ་འདྲ་བའི་ལམ་གྱིས་སྐྱུ་གསུམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྐྱོད་བསྐྱུས་ལས། དེ་ལྟར་གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཁོར་
 བའི་རྒྱུར་འབྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མན་ངག་ཐོབ་པ་ནམས་ནི། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟར་
 ཅིག་པའམ་རས་བྱིས་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཉི་བར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། དོ་རྗེའི་སྐྱེའི་རོ་པོ་

ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་སྤྱུལ་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་བཟོ་བས་
 ཆོག་མི་ཤེས་པ་སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སྤུམ་ཅུ་ཙུག་ཉིས་ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་
 བརྒྱན་པ་སྟེ། མདོར་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་པས་ཐ་མལ་བ་ལ་བར་དོ་འོང་བའི་དོད་ལ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་
 བའི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་
 པ་ནི་རྒྱུན་མ་ཆང་བས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྤྱོད་པ་གལ་ཏེ་མ་སྤྱད་དུ་ཟེན་ཡང་། ལྷ་
 བ་རྣམ་པར་སྤངས་ནས་འཆི་བར་གྱུར་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་བ་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ནས། བརྒྱ་ལམ་ན་འོད་གསལ་
 བར་ཞུགས་ནས་ཐ་མལ་བའི་ཕྱང་པོ་བོར་ནས་བདག་ལ་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་
 ཀྱིས་ལྡང་བར་བྱའོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་
 པར་བྱེད་ན་དེ་སྤྱི་བ་གཞན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་འདོར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ནི་ཆེ་འདིར་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་མ་
 གྱུར་བར་ཆེ་འཕོ་དགོས་པ་གྱུར་ན་འཆི་བ་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་བསྐྱུར་ནས་འཆི་
 བའི་འོད་གསལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྡང་བར་ཅོམ་པ་ན་འདོད་
 ལྷ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱར་ལྡང་བར་བྱའོ་སྤྱི་མའི་འཕེན་པ་བཏང་བའི་དབང་གིས་ཐ་མལ་
 བ་ལ་བར་དོ་རང་དགའ་བ་འོང་བའི་དོད་ལ་རྒྱུང་སེམས་ཅམ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མའི་
 སྤྱར་ལྡང་བའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། འདིར་འཆང་རྒྱ་བས་ལམ་དུས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་འཆི་བ་
 དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་བར་དོ་དང་རྣམ་
 པ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱེད་པ་ཡང་འདིས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ཞེས་པ་ཡང་

བར་དོ་མཚན་ཉིད་པ་བྱུང་ནས་དེའི་རྟེན་ལ་ལམ་བསྐྱོམས་ཏེ་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་
 བྱི་སྒྲགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་པར་དོའི་
 དོད་ལ་སྦྱ་ལུས་བྱུང་ནས་དེ་འོད་གསལ་དུ་བརྟུག་སྟེ་སྦྱངས་པས། དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་དང་དེ་ལས་ལངས་པའི་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་བྱུང་ནས་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་
 མོབ་པ་དེ་ཉིད་སྐད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་དེའི་རིགས་རྒྱན་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་
 པའི་སྦྱ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་
 འཇུག་ཏུ་གྱུར་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་མདོ་
 ཅན་ཞིག་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞིའི་སྦྱ་ཤེས་བར་དོ་གསུམ་སྦྱང་གཞིར་བྱས་ནས་
 དེ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་སྦྱོང་བ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སྦྱང་གཞི་
 ལ་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་དེའི་དོད་ལ་དེ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་ཚུལ་འདི་
 འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་སྦྱེ་འཆིའི་རིམ་པ་རེ་དང་
 སྦྱང་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་འདྲ་སྟོན་པ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དུ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ལྷག་
 མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྦྱོང་བ་དང་། ཆོས་མ་ཐུན་
 དེ་དང་སྦྱར་ཀྱང་དེ་ཉིད་སྦྱང་གཞིར་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ།
 མན་ངག་སྟེ་མའི་སྟེ་མ་བརྟུ་གཉིས་པ་ལས་ལྷག་མོས་བར་སྟོན་དང་སྦྱར་བ་ནི་
 འཕགས་པ་ལྷ་བྱང་གིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་སྟོང་ཆགས་པའི་འོག་ཏུ་བརྟུད་
 ཆགས་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བཤད་པ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་བར་སྟོན་
 དང་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས་མི་

འཐད་དོ། །དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་འདུས་པའི་སྒྲ་མ་སྒྲ་ཕྱི་པལ་ཆེ་བ་དག། །སྐྱོད་བསྐྱེད་ལས།
 སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྟེ། །འཆི་བའི་མིང་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་
 ཡིན། །རིམ་གཉིས་འདི་དག་སྒྲ་མའི་དྲིན་གྱིས་ནི། །རྟེན་པ་འདི་ནི་མ་འོངས་སངས་
 རྒྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་བ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། འཆི་བ་སྐྱོང་བ་
 རྫོགས་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སྐྱུང་གཞི་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་
 པར་སྐྱོང་རུས་སམ་མི་རུས། རུས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཁོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་དོ། །མི་རུས་ན་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་པར་སྐྱོང་བ་ལ་སྐྱོང་བྱེད་རྫོགས་རིམ་
 །**ཀྱང་དགོས་པར་ཐལ་ཞིང་།** དེ་བཞིན་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནས་འཆི་བ་མ་ལུས་པར་སྐྱོང་
 རུས་ན་དེ་ཁོ་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་བསྐྱེད་རིམ་མཆོག་
 གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱར་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། རྫོགས་རིམ་ཁོ་ནས་སྐྱོང་མི་རུས་ན་
 འཆི་བ་སྐྱོང་བྱེད་དུ་བསྐྱེད་རིམ་**ཀྱང་དགོས་པར་ཐལ་བས་**རིམ་གཉིས་སྐྱུང་གཞི་སོ་
 སོར་ངེས་པ་ཉམས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་དེ་ནི། རྫོགས་རིམ་པ་
 ཆེ་འདིར་སྐྱོད་པ་བྱེད་པ་མ་གྱུར་བ་ཞིག་ཆེད་དུས་བསྐྱེད་རིམ་པར་དོར་མཆོག་འགྲུབ་
 པ་ལ་ནི། དེའི་འཆི་བ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་འོད་གསལ་དུ་ཤར་ནས། དེ་ལས་འངས་
 པའི་བར་དོའ་དོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྐྱེ་ལུས་སུ་ལྷང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
 སྟེ། རིམ་གཉིས་འདི་དག་ཅེས་པའང་འཆི་བའི་རིམ་པ་དང་། ཤི་ནས་བར་དོ་འགྲུབ་
 པའི་རིམ་པ་འདི་དག་འཆི་བ་དང་བར་དོ་རང་དགའ་བར་མ་སོང་བར་འོད་གསལ་དང་
 སྐྱེ་མའི་སྐྱུར་ཤར་པའི་སྐོ་ནས་རྟེན་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་

འཛིན་ཚུལ་དང་ཡང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་གཅིག་དགོས་ཤིང་། མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱར་
 འཆང་རྒྱ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ནི་འཛམ་བུ་སྤྱིར་པ་ཁོ་ནའི་མིར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་ཚུལ་
 སྟོན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཡང་འཛམ་བུ་སྤྱིར་པའི་མིའི་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་
 བསྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་བསྟོམ་པ་ན་ཡང་འཛམ་བུ་སྤྱིར་པའི་
 མིར་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་བསྟོམ་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། བར་དོ་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པ་དེའི་བར་དོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདིར་སྦྱོར་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྦྱར་
 གཞི་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱོར་བའི་གོ་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་ན་སྤྱིར་ནི། རིམ་ལྔ་ལས།
 སྦྱོ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །ཡང་དག་མཐས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱངས། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། གཉེན་པོ་ཡང་སྦྱོར་བར་གསུངས་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མདོར་བྲས་
 ལས། རྣམ་རྟོག་བག་ཆགས་ཉེས་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་རྣམ་ཚེངས་ལ། །སྟོ་དང་
 ལྟན་པས་ལེགས་བལྟས་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱིས་སྦྱང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ནི་མ་སེལ་བའི་སྟོན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཡང་སེམས་རྒྱུད་གྱི་ནི་མ་ལམ་
 གྱིས་སྦྱོར་བ་ནི་སེམས་གྱི་རིགས་འདྲ་གཉེན་པོས་རྒྱུན་གཙོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་
 གྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ནི་བཅས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཉེན་པོའི་
 སྟོབས་གྱིས་ནི་མ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། བདག་འཛིན་
 གཉེན་པོས་སྦྱོར་བ་ནི། རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ནི་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པའང་མིན་ལ། ཁོའི་དོད་པ་
 ཁོ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཞིག་བསྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་གྱི། སྤར་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་མི་
 རུང་དུ་བྲས་པའི་སྟོན་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་མདོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱིབ་པའི་
 ནི་མ་གཉེན་པོས་བསལ་བ་ལ་ཆོས་ཉིད་སྦྱངས་པར་བཤད་པའང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་

སྒྲོང་ཚུལ་གསུམ་སྒྲགས་དང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀ་ལས་གསུངས་སོ། །འདིར་ནི་སྒྲེ་ལི་བར་དོའི་རིགས་འབྲེལ་བྱི་མ་དེ་བྲལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེ་ལི་བར་དོ་མཆན་ཉིད་པའང་ཡིན་དེ་བྲལ་ཡང་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དེ་མ་སེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་ཟིན་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་འཛིན་སྒྲོང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བདག་འཛིན་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱེད་མི་དགོས་ཤིང་བདག་འཛིན་རྒྱུན་ཆད་པའི་དོད་ལ་གཞན་དེ་དང་རྣམ་པ་འབྲེལ་བ་ཞིག་བསྐྱེད་པའང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་སྒྲུང་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་གྱིས་གསུམ་པོ་དེ་དངོས་མི་འབྱུང་བར་བྱས་ནས་དེའི་དོད་དུ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ལམ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྒྲུ་གསུམ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་སྒྲོང་བྱེད་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲུང་གཞི་གསུམ་སྒྲོང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་ལྷག་མ་སྲིད་པ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་དང་མ་སྒྲུར་བའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་བསྐྱེད་འཁོར་དང་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་ལ་སྒྲུང་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྒྲོང་བ་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ལྷ་མ་བཅུན་མོ་ཅན་གྱི་བཞེད་པས་བྱིའི་ལྷགས་རི་དང་བསྐྱེད་འཁོར་གཉིས་སྒྲོར་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོས་ལུགས་པ་དག་འཆད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲུང་གཞི་ལ་སྒྲོད་བཅུད་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་། སྒྲོད་ཆགས་པ་དང་གཞལ་ལས་ཁང་བསྐྱེད་པ་ཆོས་མཐུན་སྒྲོར་བ་དང་དེའི་གོང་དུ་སྒྲོད་སྒྲུ་མ་སྒྲོར་བ་དང་ཡེ་

ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་སྟོར་བར་ནམ་གཞག་ཡིན་པ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་མར་ལུགས་རི་ཕྱི་མ་ཆགས། དེ་ནས་སྤྱིར་བཞི་རི་རབ་སྤྱ་མ་
 སྟོངས། དེ་ནས་སྤྱིར་བཞི་རི་རབ་ཕྱི་མ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིས་ཀྱི་སྤྱ་མ་
 ཁ་ཅིག །ལྷག་མོས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྟུར་བ་ལ་བསམས་ནས།
 སྟོར་བ་ཆོགས་གསོག་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མིར་སྟེ་བའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་
 འགྱུར་གྱི་ལས་དང་འབྲ། དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེ་འབྲ་བའི་ལས་གསོག་པ་པོ་
 དེ་ལི་བ་དང་འབྲ། དེ་ནས་བསྐྱེད་པའོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་
 དེའི་བར་དོ་གྲུབ་པ་དང་འབྲ། དེ་ཞེ་ལྷན་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པ་ནི་དེས་སྟེ་བ་སྤངས་པ་དང་
 འབྲ། བསྐྱེད་པའོར་གྱི་རྩ་བ་དང་བ་དང་ལུང་ལུང་གི་གདན་གཞི་ལས་སྤྱིན་པ་ཚུལ་
 གྲིམས་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་གསུངས་པས། གཞི་གསུམ་པོ་དེས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་
 གསོག་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་པོར་སྟེ་བའི་སྟེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་པ་དང་
 འབྲ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྟེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་
 དེ་ལི་བ་དང་འབྲ། དེ་ནས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མིར་སྟེས་
 པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་རང་གི་ཁས་སྤངས་དང་འགལ། ཆད་ལྷན་
 ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ། ལྷག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན། ལྷགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་
 ཉེས་པ་སྟེ་བཞི་དུས་ཅིག་ཆར་ཉིད་དུ་ཐོག་དུ་བབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁས་སྤངས་དང་རི་
 ལྷན་འགལ་ན། རྟོག་པོ་དམ་ཆོག་དོ་རྩེས་དང་པོའི་མགོན་པོས་མི་བསྐྱེད་པ་རང་གི་
 ལྷགས་ཀ་ནས་སྟོས་ཏེ་སྤར་རང་ལ་བཅུག་ནས་སྤྱལ་སྤྱོད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་བསྐྱེད་

1 རྟོན་པ་

བར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། བར་དོ་རང་གི་ཁུ་བས་རང་གི་ལུས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
 མེད་པས་སྐྱར་གཞི་དང་མི་མ་ཐུན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲིན་བརྗོད་ནས། ཡང་རང་གི་ལུགས་
 འདོག་པ་ན། བར་དོའི་དོད་བསྐྱར་འཁོར་གྱི་དང་པོའི་མགོན་པོ་རང་ཉིད་ཡབ་ལུས་
 སྐྱར་བའི་ཁུ་བ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་རང་ལ་བཅུག་པས་ཞེ་སྤང་རྗེ་རྗེས་བསྐྱར་
 བ་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་པའི་དོད་དུ་འདོད་པ་ནི་རང་གི་ཆོག་ལ་ཙུ་འབྲི་བ་སྟེ་འཁོར་གསུམ་ག་
 དངོས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་དང་རྗེ་ལྷར་འགལ་ན། སྟོབ་
 དཔོན་སྐྱ་བྱར་གིས། སྟོད་ཞིག་ནས་སྟོངས་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་ཆར་བའི་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ། དོན་འདི་ལྷར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྟོམ་པས། དངོས་པོ་མེད་པས་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བརྗོད་ཅིང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་ས་བསྟོམ་པ་སྟོད་ཞིག་ག་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྟོམ་པར་དངོས་སུ་བཤད་པས།
 བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མའི་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་སེམས་ཅན་གྱི་བ་དང་སྐྱར་བ་ནི་གཞུང་དེ་དང་
 དངོས་སུ་འགལ་ལ། ཆོགས་ཞིང་དང་བསྐྱར་འཁོར་སོགས་སྐྱར་གཞི་དང་སྐྱོར་ན།
 སྐབ་ཐབས་མདོར་བྱས་སུ་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་མ་བཤད་པས། སྐྱར་གཞིའི་སྐྱོར་
 བྱེད་གྱི་མདོན་རྟོགས་མ་ཆར་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ཐུག་པ་
 མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྷ་ན་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིར་སྐྱེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
 སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་པ་པོ་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 སྐྱེ་གྱི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཡང་སྐྱར་དགོས་པ་དང་། དེའི་ཡང་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་སོགས་དང་
 སྐྱར་དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞིང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མའི་སྐྱེ་བའི་ལན་གྲངས་གཞན་
 ལ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསོག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བའི་བར་དོ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྐྱོར་

ལ། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ལས་གསོག་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བའི་བར་དོ་དང་ཆོས་
 མཐུན་མི་སྤྱོད་བ་འགལ་བས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམས་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་
 པའི་བར་སྐབས་དེར་དེ་འབྲེལ་བར་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་འཆད་དགོས་པར་
 ཐལ་ལོ། །བཞི་པ་སྐབས་དོན་མཛོགས་པའི་སྤྱོད་ནི། འདིར་སྤྱོད་གཞི་སྐྱེ་གི་བར་དོ་
 གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་བཞི་རང་གི་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་སྤྱོད་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པར་མ་གོ་བར་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་དང་ཡང་སྤྱི་མ་སོགས་
 གྱི་སྐྱེ་གི་བར་དོ་ནམས་སྤྱོད་གཞིར་ཁས་ལྷངས་པས་ནི། མངོན་ཆོགས་བསྐྱོམ་པས་
 གང་བྱེད་བ་ཡིན་མོ་ཅེ་གཏད་ཀྱི་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་ལྷ་མ་
 དག། རང་ཉིད་སྤྱལ་སྤྱོད་དེ་ཆེ་སེམས་དབར་བསྐྱུར་བ་ནས་སེམས་དབའ་སྤྱུམ་བཅེགས་
 གྱི་བར། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱོད་བ་བྱིར་འཐོན་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལང་
 ཆོ་ཆོགས་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་རིག་མ་འདུ་བྱ་བའི་རིགས་མཉམ་པ་ལས་
 རྒྱུར་མ་ལེན་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་དོ་ཆེ་དང་བསྐྱེད་འདུ་བྱ་བའི་གཞི་དུས་ལ་ཕོ་
 མོ་བྱིས་ཐབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་རྒྱས་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་ལས་ལ་
 གནས་ཏེ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ནི་ཕོ་མོ་དེ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱས་པས་དགའ་བས་ཆེ་མ་བ་
 དང་ཆོས་མཐུན་དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱེད་པ་ནི་ཕོ་མོ་དེ་གཉིས་ལས་
 རུ་དང་བྱ་མོ་སྐྱེས་བ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་མཆོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ནི་རུ་དང་
 རུ་མོ་དེ་དག་གསོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་གོས་ལ་སོགས་བ་སྤྱིར་ཞིང་ལུས་ཡོངས་
 སྤྱོད་ཆོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ནས་སྤྱི་ཐིག་བསྐྱོམ་པ་ནི་རུ་དང་ཆོ་བོ་དེ་
 དག་ལས་ཁ་ཅིག་སེམས་སྤྱོད་ཞིང་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་རིག་པའི་གནས་ལ་

བསྐྱབས་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་སྦྱོར་བ་དང་ཚོས་མ་སྦྱོར། དེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་
ལོབས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་བསྐྱེད་བ་དང་སྦྱིན་སྲེག་གིས་སྦྱ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་
དངོས་བྱུང་སྦྱོར་བ་ནི། བྱ་དང་ཆ་མོ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་མཉེས་
པར་བྱ་སྟེ་འདོད་པའི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱུང་བར་བྱེད་བ་དང་ཚོས་མ་སྦྱོར་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱབས་དོན་མ་ཤེས་པར་འབགས་པ་ཡིན་སྟེ།
གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་རྟོག་གཞོའབའའཁྱིག་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྦྱང་
གཞི་སྦྱོང་བ་ནི་སྦྱོར་བ་པོ་བདག་ཉིད་འཁོར་རྒྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་བ་སྟེ་བའི་རིམ་བ་དང་མ་སྦྱོར་པར་བསྒྲོམས་ནས་སྦྱངས་པས་
ཚོགས་གི། བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་མོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲིད་བ་སྟེ་རིམ་དང་མ་སྦྱོར་
པར་བསྒྲོམས་ནས་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱང་དགོས་ན་སྦྱོར་བ་པོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་
དུས་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཉི་དུ་ཐམས་ཅད་སངས་མ་རྒྱས་པར་བདག་ཉིད་འཁོར་རྒྱ་བ་
མི་སྲིད་པར་འབྱུར་བ་དང་། ཉི་དུ་དེ་དག་ལམ་མ་བསྒྲོམས་པར་འཁོར་རྒྱ་བར་ཐལ་
བར་འབྱུར་ཞིང་། རང་ཉིད་གང་སྦྱངས་ནས་སྦྱ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་བ་
ལ་རང་གི་སྟེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་གང་ཟག་གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་རང་གི་ལམ་གྱི་སྦྱང་གཞི་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་དང་། ཡང་ཆ་དང་དེའི་
ཡང་བྱ་དང་ཆ་མོ་སོགས་ཀྱི་སྲིད་བ་སྟེ་བའི་རིམ་བ་དང་མ་སྦྱོར་པར་བསྒྲོམ་དགོས་
པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ཕྱགས་བཞག་བ་ནི། སྒྲོན་གསལ་ལས། བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་དགེ་བའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱུང་བའི་ཆ་

ག་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་དུ་ཆོག་པ་ཞིང་མཆོད་པ་དང་
བསྐྱེད་ལུ་འཁོར་སྟོན་པ་ནི། སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གཞི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཡན་ལག་གས་
སྟོན་འགྲོ་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་ཐེས་ཀྱི་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་སྐྱེད་གཞི་དང་
སྐྱེད་མི་དགོས་པས་མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་འདི་
དག་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱེད་ཚུལ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཡིན་པ་སྐྱེད་གོས་སོ། །

རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱེད་པ་མ་གསུངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་
ཏེ། སྐྱེད་མཛོན་ཉོག་པ་དངོས་གཞིའི་དོན་ལ་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་དང་། དེར་
འཆང་རྒྱ་བའི་རྟེན་དང་། གང་གི་ངོ་བོར་འཆང་རྒྱ་བའི་རིམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་
མཛད་པ་ཅི་མཛད་པ་དང་བཞིར་ངེས་སོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་དང་རྩོམ་ཐེངས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
ངོ། །གཉིས་པ་ནི་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷའོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་
པའི་ཆོས་སྐྱེད་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ལོངས་སྐྱེད་དང་། དེ་ཉིད་རྩོམ་ཐེངས་
དཔལ་སྟོན་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་སྐྱེད་སྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་སྐྱོང་བ་དང་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་སྐྱེད་པ་རྣམས་སྐྱེད་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་
དུ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་རྩོག་པ་ཐེངས་ཐེངས་། མ་དག་པའི་སྟོན་དང་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་དུ་
མ་འདུས་པའི་སྐྱེད་གཞི་རྒྱར་བ་མེད་པས། དེའི་ཕྱིར་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་སྐྱེད་
གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱེད་པ་མ་གསུངས་ལ། སྟོན་གསལ་ལས། ལྷག་རྒྱ་འདུ་བྱས་པ་
དང་སྟོན་པ་པར་ཞུགས་ནས་ལྷ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པར་གསུངས་པ་ནི། བ་
མས་བྱ་བསྐྱེད་པ་དང་འདྲ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེད་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐྱེད་

བ་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རིག་མ་འདུ་བ་
 བ་མན་ཆད་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱེ་བའི་
 སྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་མི་སྐྱར་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས། སྟོན་པས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་
 ཚུལ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གནས་པས་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་
 བ་བྱ། ཞེས་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འབྲས་བུའི་སྐབས་དང་ཆོས་མཐུན་
 སྐྱེ་བ་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་
 དུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་དེ་ཡང་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་སྐྱོད་
 བསྐྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པས་དགའ་ལྷན་ནས་བབས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་ས་
 ཆགས་བྲལ་གྱི་སྐྱོད་པ་དང་། ས་དང་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྐྱོད་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
 ཀྱི་སྐྱོད་པ་གསུམ་བཅས་པའི་སྐྱོད་པ་ཕྱི་མས་འདུལ་བའི་གཏུལ་བུའི་ཕྱིར་དུ་གཟུངས་
 དཀྱིལ་སྐྱེལ་ཞིང་དེ་ནམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་ལྷ་བཙུ་གསུམ་སྐྱེལ་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་ནལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་མོས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ས་སྐྱེ་གསུམ་
 ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་པའི་འོག་དུ་རིག་མ་འདུ་བས་ཤིང་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་སྐྱེ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྐྱོས་ཏེ་དོན་མཛད་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྟོན་པས་
 ཆགས་ཅན་གྱི་སྐྱོད་པས་དོན་མཛད་པ་དེ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པའོ། །སེམས་བརྟན་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱ་མོ་གཉིས་བསྐྱོམ་པ་ནི། སྟོན་པས་སྐྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནང་དུ་
 ཡང་དག་འཛོག་ལ་བཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ནོ། །ལྷ་ནམས་ཀྱི་སྐྱགས་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར་དུ་སྐྱགས་བསྐྱེད་པ་ནི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་འདྲའོ། །གཙོ་བོ་ཡབ་
 ཡུམ་ཡང་བསྐྱོམ་བསྐྱས་སོགས་རྩོགས་པའི་མཐར་ཞུ་བ་ནི། ཞིང་དེར་སྐྱེ་དངོས་ཀྱིས་

འདུལ་བའི་དོན་མཛད་ཟིན་པ་ན་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ། །ཞུ་
བ་ལ་ཆད་མེད་བཞིའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྒྲུལ་བསྐྱེད་པའི་རོར་བཞེངས་
ནས་མཆོད་བསྟོད་བདག་གིས་མཛད་པ་ནི། ཞིང་གཅིག་ཏུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བའི་
མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་། སྐྱེད་དོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཆད་
མེད་བཞིས་སྤྱགས་བསྐྱེད་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱིས་བར་བཞེངས་ཏེ་འཛིག་ཉེན་གྱི་
ཡོན་གནས་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཀྱིས་གཞག་ཅིན་པར་
ཡང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་སྐྱེད་ཀྱི། འདི་དག་སྤྱིད་པ་སྐྱེད་པའི་ཅིན་པ་དང་མ་
སྐྱེད་པས་ཐུར་བརྗོད་པ་ལྟར། གཞི་དུས་ཀྱི་བྱ་དང་ཆ་བོ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཅིན་པ་
དང་སྐྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཞུ་བ་སྒྲུལ་བསྐྱེད་ནི་བྱ་དང་ཆ་བོ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་མཐར་འགྲི་
བ་དང་། དེ་ལ་ཉེ་དུ་ཐུང་ན་བྱེད་ཅིང་དུ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་ལས་དབང་
གིས་སྐྱེད་པ་བྲལ་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་སྐྱེད་པ་
བ་དག་ནི་སྤྱིང་བོ་མེད་པའི་བཤད་པས་སྐྱེད་པོ་མཁུ་བར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱ་སྟེ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི།

རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བཀུག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་འབྲུག་པས་ཞུགས་པ་ལ་ཡབ་
ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱེད་མཆོམས་ནས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་
དབང་བསྐྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ་རྗེ་
རྗེ་སེམས་དཔར་གྱུར་ནས་རང་རང་གི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་མོས་

བ་བྱེད་པ་སྟེ། འདི་མདོར་བྱས་མདོ་བསྟེན་མ་གཞག་རིམ་པ་དོན་མེད་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་
 ཐབས་རྣམས་ལས་དངོས་སུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པ་ལ་བསམས་ནས་རབ་ཏུ་
 སློན་གསལ་དང་ནག་པོ་དམ་ཆོག་དོན་མོགས་ཀྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་འདོད་
 ། རྒྱད་དང་སློན་གསལ་ལས་འདི་གསལ་བར་ཤེས་ཏེ། ཅུ་རྒྱད་ཀྱི་ཟིལ་གཞོན་དོ་
 རྩེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་བདག་པོ་སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་
 ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མེད་འོ་ཤོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མེད་འོ་ཤོར་གནས་པར་
 གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་སུ་གྱུར་ཏོ་
 ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ། ཞེས་པ་ཅུ་འགྲེལ་ཀྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་དགོད་པ་བསྟན་ལ། དེའི་
 མཛུགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཅུ་རྒྱད་ལས། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
 པའི་སེམས་ཅན་རྩེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་སེམས་དཔའི་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་
 ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་
 ཏོ། ། ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། དོན་མེད་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་
 དེས་ཅི་ཞིག་མཛད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དཔལ་དོན་མེད་སེམས་དཔའི་འཛུགས་པས་ཞུགས་ནས། དོན་མེད་སེམས་
 དཔའི་ཉིང་ཐོབ་པའོ། ། དེ་བས་ན་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་བྱ་
 བ་གསུངས་ཏེ་སྤྱིའི་དོན་ནོ། ། ཞེས་པ་ཅུ་འགྲེལ་ཀྱིས་ལྷག་མོས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྟན་ཏེ།
 སྤྱི་དོན་དུ་སོང་བ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་དོན་ཡིན་པས་སྤྱི་དོན་དུ་

སོང་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡང་ལྷག་མོས་གྱི་དབང་དུ་མཛད་བ་ཡིན་པར་གང་
ལས་ཤེས་ན། གཞུང་འདི་བཤད་ཟིན་པའི་མཛུགས་ཏུ་འགྲེལ་བ་ལས་དེ་ལྷར་ལྷག་པར་
མོས་པས་དོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལ་སྦྱར་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་འཇུག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དབང་བསྐྱར་བའི་
དོན་དུ་སྒོ་བ་མ་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་དང་། དམ་ཆོག་པ་
འིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་དོན་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྦྱང་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
ཐོག་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྒྱལ་ཆོན་སོགས་ལ་འགོ་མ་པའི་ཉེས་པ་སྤངས་
ཏེ་རང་ཉིད་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒོ་དབྱེ་བའི་བྱིར་དུ། སྤྲུལ་དང་
ཕྱག་རྒྱས་དགྲིལ་འཁོར་བཏེགས་ནས་འོག་ནས་འཇུ་ལ་བར་མོས་པའི་སྒོ་ནས་དགྲིལ་
འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དོན་ཆེ་འབྱུགས་གྱི་འཇུག་པ་དང་། དོན་ཆེ་ལྷར་ཐོགས་པ་མེད་པར་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ཐལ་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་དོན་ཆེ་སེམས་དབའི་
འཇུག་པ་དང་བཞི་ལས་འདིར་ཐ་མཛོ། །དེ་ལྷར་འགྲོ་བ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་
བསྐྱར་བ་ནི། སྒོ་བ་དོན་ཆེ་འཆང་གིས་རྒྱུད་གསུང་བའི་ཐོག་མར་དགྲིལ་འཁོར་སྦྱལ་
ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་མཛད་པ་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་
བསྒོམ་པ། སྒོ་བ་སྒོ་བ་པའི་ནམ་ཐར་བཞིན་དུ་རྗེས་འཇུག་གཏུལ་བྱས་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་འབྲས་བུ་ལམ་བུ་འཛིན་གྱི་སྦྱང་གཞི་སྤྲོད་པའི་རིམ་པ་དང་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱར་བ་ནི།

མདོར་བྱས་ལས། སྦྱར་ཡང་ཁ་སྦྱར་སྦྱོར་བ་ཡིས། །རང་གི་ལུས་ལ་དེ་ནམས་

གཞུག ། ལུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་རྟོགས་སངས་རྒྱས། ། རིམ་པ་རྩི་བཞིན་ཡང་དག་
 བསམ། ། ཞེས་དང་། རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ལྟར་བྱེ་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་ལྟ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་སྦྱལ་པར་མོས་པ་བྱས་ནས། ཡང་འདི་རྣམས་རང་གི་
 ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཕྱང་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལྟ་དང་། ། ཁམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་རིག་པའི་ལྟ་མོ་རྣམས་དང་། སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་རྣམས་དང་། ཡན་ལག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དགོད་པར་
 བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བགོད་པའི་ལྟ་རྣམས་རང་གི་
 ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ཞེས་པ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟ་དགོད་པར་བྱ་**ཅེས་**པའི་དོན་
 ཡིན་གྱི། ལྟ་རྣམས་ལུས་ལ་བསྐྱས་པ་འདི་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
 དེའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ཏུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། ། ལྟ་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱ་
 བ་འདི་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན་ན། མདོ་བསྟེ་ལས། དམ་ཆོག་ཁྱུ་ཕྱང་ཆོ་
 ག་བཞིན། ། ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་ནི་ལྟ་མོས་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་དང་སྦྱར་རྒྱ་
 ཡིན་གྱི་ལུས་ལ་བསྐྱ་བ་དང་སྦྱར་རྒྱ་མ་ཡིན་ལ། རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས།
 རྒྱད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས། ཕྱང་པོ་ལྟ་ནི་མདོར་བསྐྱས་ན། ། སངས་རྒྱས་ལྟ་
 བྱེ་རབ་ཏུ་གྲགས། ། རྟོ་རྩེའི་སྦྱེ་མཆེད་ཉིད་ཀྱང་ནི། ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་མཆོག་ལ་ནི་སྦྱར་མ་ཞེས་སུ་གྲགས། ། རྒྱ་ཁམས་སྤྲུལ་གྱི་རུ་བྲན། ། མེ་ནི་གོས་
 དཀར་མོ་ཞེས་བྱ། ། རྒྱང་ནི་སྦྱོལ་མར་རབ་ཏུ་གྲགས། ། ཞེས་གསུངས་པ་བྲངས་ཏེ། དེ་
 ཡང་ལུས་ལ་བསྐྱས་ཆར་པའི་ལྟ་རྣམས་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་

དུ་མོས་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱད་པའི་ཁྱད་སྤངས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་
ན་སྤྱད་པའི་ཁྱད་སྤངས་གང་ཡིན་ན། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་བྱ་དང་པོ་ལས། གསལ་བ་ལ་སོགས་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྗན། །ཞེས་སྤར་བྱངས་པ་མདོ་བསྟེ་དང་རྩོ་རྩོ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་
ལས་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཁྱད་སྤངས་སྤྱད་སྤངས་པ་དེའི་མཐུག་དེ་མ་
ཐག་ཏུ། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་
ཆེན་དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་གདོན་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ནམས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་རྩོ་ལྷགས་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་
རྩོ་ལྷགས་ལ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རིགས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ལྷའི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་རྩོ་སྦྱ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་
བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱང་བའི་དོན་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྤྱར་བའི་
ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷག་མོས་ལས་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་སྐྱབས་འདིར་མ་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་པ་ནི་སྟོན་བྱང་གི་འཁོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་
བསྐྱོད་པ་རང་ཡོད་ལ། རྩོ་འཐུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ནི། སྟོན་གསལ་ལས། རིགས་
ལྷས་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་གསུངས་པ་སྤར་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁོ་
ལོ་གཉིས་ལ་སོགས་པའོ། །ལུས་ལ་སྤྱད་ཆུང་ནི། སྟོན་གསལ་ལས། རང་གི་ས་ཐོན་
ཀྱི་ཡི་གེའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བྱངས་ནས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་ལ་བྱང་པོ་དང་ཁམས་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱའི་ཆུང་གིས་

སྤྱད་ལ། བསྐྱུས་ནས་གོང་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་ཀླུ་མས་སུ་ལུས་
 དཀྱིལ་དང་། འགོད་པའི་གནས་མ་ཐུན་པར་བཀོད་ནས། རང་གི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་
 བཞི་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་ལྟ་དེ་དང་དེ་དག་དང་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་པར་མོས་
 པ་བྱའོ། །ཁ་སྦྱར་སྦྱོར་བ་ཡིས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་དམ་ཚིག་དོ་རྗེས་ཡལ་ཡུམ་སྟོམས་
 པར་འཇུག་པ་ལ་བཤད་པ་དང་། མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རིན་མེད་དུ་ཁ་སྦྱར་བཞིའི་
 བཤད་པ་བྱས་པ་དག་ནི་འགྲེལ་མེད་ཀྱི་རྟོག་བཏགས་ཡིན་པས་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
 ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་ལས་སུན་ཀྱི་མཐར་ལྷ་རང་གི་ལུས་ལ་བསྐྱུ་བ་སྟོན་
 པའི་སྐབས་སུ། བརྗོད་ནས་དོ་རྗེས་སྦྱོར་བ་ནི། །རྗོགས་ནས་བསྐྱུ་བ་རབ་ཏུ་བྱ། །ཞེས་པའི་
 འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ལས། ཁ་སྦྱར་བ་བསྐྱུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དོ་རྗེས་སྦྱེ་སྦྱུལ་པའི་ལྷའི་སྦྱུ་བརྗོད་པ་སྦྱེ་གནས་ནས་བསྦྱོད་
 བྱས། སྦྱོར་བ་སྦྱེ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་ཉིད་དུ་བཞག་པར་བྱ་བ་
 དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྷ་རྣམས་དང་རང་གི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པར་དབྱེར་མེད་
 དུ་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཁ་སྦྱོར་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྤྱད་པ་ནི་སྟོན་
 སྤྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མ་ཐུན་པར་རྗེས་འཇུག་གིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འབྲས་
 ཏུ་ལམ་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་འདི་ཉིད་རང་དགོས་སུ་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་
 མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའི་གཞི་འདིངས་པའི་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ལྷག་མོས་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ནི།

མདོར་བྱས་ལས། དོན་དམ་པ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞུག་བྱས་
 པས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོགས་བསད་ན། །དངོས་བྱུང་རབ་མཚོག་འབྲུབ་

བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྒྲིབ་བ་ན། མདོ་བསྐྱེད་
 ལས། དམ་ཆོག་ཁྱུ་ལྷུང་ཆོག་བཞིན། །འབྲས་བུ་འདོད་པས་བཏུང་བར་བྱ། །དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པའི་ཆོགས་བསད་ན། །དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་འཛོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 བ་འདི་དང་སྒྲུབ་རོ། །གཞུང་འདི་སྒྲོན་གསལ་ལས་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐབས་ལ་
 སྒྲུབ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བྱས་སྟེ། འདི་ནི་དོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། གསལ་བར་རི་
 བཞིན་ནས་ཕྱེ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཁྱུངས་སྟེ།
 དངས་པའི། གཟུགས་ལྷུང་གཏོགས་དང་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོ་རྩེ་སྤང་བའི་ལུང་
 དེ་ནས་སྒྲོན་གསལ་གྱི་ལེ་ལྷུ་བདུན་པར་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐབས་ལ་སྒྲུབ་ལ།
 སྒྲོན་གསལ་གྱི་ལེ་ལྷུ་བཅུ་གཅིག་པར་ཆེ་འདིར་སྒྲུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་
 སྐབས་ལ་སྒྲུབ་ཞིང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པར། གཞིའི་འཆི་རིམ་གྱི་སྐབས་དང་ལམ་གྱི་
 རྩོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུབ་མོད་ཀྱང་། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུད་ཀྱི་དོ་
 རྩེའི་ཆོག་རེ་རེས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་སྒྲོན་བ་དང་ཁྱད་པར་དེ་ཐམས་ཅད་གཞིའི་
 འཆི་རིམ་དང་མ་ཐུན་པར་སྤང་སོགས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས།
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སྟེ་དང་དུ་དུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཡབ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་སྐུ་
 སོ་སོར་དངས་སོ། །དེ་ལ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་དེའི་དོན་བཤད་པ་ན། དམ་ཆོག་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཐབས་
 ཤེས་པ་མ་གཉིས་སོ། །ཁྱུ་བ་ནི་དེ་གཉིས་སྟོངས་འཇུག་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་
 བོན་ནོ། །སྒྲུང་བ་ནི་བཏོན་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ས་བོན་ལ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཁྱེད་གས་
 རྣམ་མེར་མེར་བོ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་བྱིས་བ་དང་གཞོན་ལུ་དང་དར་

ལ་བབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པས་ཕྱང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་རྫོགས་པར་འགྱུར་ནས་
འདོད་ཡོན་ལྷ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་གྱུར་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཞད་དེ་མངལ་སྒྲེས་
ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་འབྲེ་བའི་སྒྲུབ་པ་པོ་པ་མ་ལས་རང་གི་ཕྱང་
སོགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། བཏུང་བ་སྟེ་འདོད་གསལ་དུ་ཞུགས་
པར་བྱའོ། །གང་ན་རང་གི་ཕྱང་སོགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་
པ་དེའོ། །རི་ལྷར་ན། རྩེ་རྩེ་བྱེད་བ་ལས། གཟུགས་ཕྱང་གཏོགས་དང་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུའོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན། མ་འོངས་པ་ན་འོད་
གསལ་གྱིས་དག་པར་བྱས་པའི་ཕྱང་འཇུག་རྩེ་རྩེ་འཆང་གི་སྒྲུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་
འདོད་པས་སོ། །དེ་ལྷར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་ཆོགས་
བསད་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་པས་རྒྱང་གི་བརྒྱ་བ་འཆི་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཁྲིར་ཐིམ་པར་བྱས་
པ་ལས་བསད་པ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ནི་འཆི་རིམ་བཞིན་ཐིམ་པར་སོས་ནས། མོས་པ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསད་ན་དངོས་གྲུབ་རབ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདི་དང་བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐབས་ལ་སྒྱུར་བའི་
བཞད་པ་པལ་ཆེར་སྟན་མོང་བ་ཡིན་པས་འདིའི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ་སྒྲོན་གསལ་དུ། ད་
ནི་ཀླུ་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟན་མོང་གི་དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རིམ་གྱིས་
ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་འཇུག་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་ཀླུ་འདོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་བཞད་རྒྱུད་རྩེ་
རྩེ་བྱེད་བ་ལས་གསུངས་པ། གཟུགས་ཕྱང་གཏོགས་དང་མེ་ལོང་དང་། །ས་ཁམས་
མིག་གི་དབང་པོ་དང་། །གཟུགས་དང་ཀླུ་ལྷར་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁྲི་ཐོ་གཉིས་དང་ཡང་

དག་ལྟ། ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་མཉམ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་ཁམས་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྤྲོ་
 དང་རྣམ་ལྡན་གྲུར་པ་སྟེ། ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། །འདྲ་ཤེས་པོ་པོར་རྟོག་
 པ་དང་། བྱིན་ཟ་སྒྲའི་དབང་པོ་དང་། རི་དང་རྣམ་ལྡན་གྲུར་པ་སྟེ། ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་
 ཡང་དག་ལྟ། །འདྲ་བྱེད་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་དང་། རྒྱུང་ཁམས་སྒྲའི་དབང་པོ་དང་། རོ་
 དང་རྣམ་ལྡན་གྲུར་པ་སྟེ། ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྟ། སྟེང་ལོག་ཁྲོ་བོར་ཤིན་
 ཏུ་བཅས། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྤང་བ་ཉིད། རྣམ་ཤེས་ཕྱང་པོར་ཞུགས་པ་སྟེ། རྣམ་
 ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་གསལ་བར། རྒྱ་ངན་འདས་བཅས་ཀྱན་སྟོང་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱར་
 ཡང་བཤད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
 འཆི་བ་ཆོས་སྦྱར་བསྦྱར་བ་ལ་ནི་གཞིའི་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཕྱང་
 སོགས་ཐེམ་པའི་སྟོང་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། རྟོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་
 སུ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱང་ཐེམ་རིམ་གྱིས་སྟོང་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་
 བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་གཞུགས་པ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པས།
 འདིར་ཡང་རང་གི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་རང་གི་ཕྱང་སོགས་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་
 མེད་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་ཅིག་ཆར་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པ་ཡང་མ་ཡིན། རིགས་ལྡེའི་སྟེ་
 ཆོན་རྣམས་ཆོན་ཆོན་དུ་ཐེམ་པའི་རིམ་པ་ཡང་མེད་པར། རྣམ་སྟོང་འོད་དཔག་མེད་
 དང་དུས་གཅིག་དང་འཇིག་རྟེན་དབང་སྤྱད་དོན་གྲུབ་དང་ཅིག་ཅར་ཐེམ་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་ན་གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཁམས་
 བཞི་སྟེ་མཆེད་དུག་ལུལ་ལྷ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་རྟགས་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ཐེམ་པའི་རིམ་པ་དང་
 མ་ཐུན་པར་རང་གི་ཕྱང་སོགས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་

དུ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྷན་གྱི་མི་ཞིག་རིམ་
 གྱིས་འཆི་བ་ན་ཐོག་མར་གཟུགས་ཕྱང་ཐེམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཐེམ་བ་ན་ཡན་ལག་
 ཐམས་ཅད་སྤར་ལས་ལྷ་རུ་སོང་བ་དང་། ལུས་ཉམས་རྒྱུང་བ་དང་རྒྱས་བ་མེད་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཞི་དུས་གྱི་མེ་མོང་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། མེ་མོང་ལ་གཟུགས་
 བརྟན་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ལུལ་དུ་མ་ཅིག་ཆར་སྤང་བ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཐེམ་བ་ན་མིག་
 མི་གསལ་བར་རབ་རིབ་དུ་འགྱུར་རོ། །སའི་ཁམས་ཐེམ་བ་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་ཤས་
 ཆར་སྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་མིག་དབང་ཐེམ་བ་ན་མིག་འབྱེད་འཇུག་མི་ཤེས་
 སོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ལུལ་གཟུགས་ཐེམ་བ་ན་ལུས་གྱི་མདངས་ཡལ་བ་དང་
 ཉམས་སྟོབས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིའི་གཟུགས་
 མ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ལུས་གྱི་གཟུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་མཐུན་པར་ཐོག་མར་ལུས་
 གྱི་ལྷ་རྣམས་སྤང་སྤྱོད་མ་སའི་སྤྱིང་པོ་གཟུགས་རྩོམ་མ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་
 བསམ་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ཁྲོ་བོ་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྷན། ཞེས་བ་གཤིན་མེ་གཤེད་
 དང་མི་གཡོ་བ་གཉིས་ཀྱང་ཐེམ་པར་བསམ་སྟེ་གཟུགས་ཕྱང་དུ་གཏོགས་བ་ཡིན་
 པས་གཟུགས་ཕྱང་ཐེམ་བ་ན་ཐེམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བ་སྟེ་བྱམས་བ་ཡང་དངོས་
 སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐེམ་པར་དོན་གྱིས་འཛོལ་སོ། །གཞི་
 དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་གི་འོག་དུ་ཆོར་བའི་ཕྱང་པོ་ཐེམ་བ་ན་རྒྱུང་དང་མཐིས་བ་
 དང་བད་ཀན་དང་འདུས་བ་ལ་སོགས་བ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་གྱི་ཆོར་བ་ཉམས་
 སུ་ཁྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞི་དུས་གྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་
 ཀྱང་མེད་དང་ཀྱང་གཉིས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སེམས་ཅན་མོ་ཞེས་རྣམ་བ་གཅིག་

དུ་རྟོགས་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཐེམ་པ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་བར་
 མི་འགྱུར་རོ། །ཆུའི་ཁམས་ཐེམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་ལ་ཁ་ཆུ་དང་རྩལ་དང་གཅིན་དང་
 ཁྲག་དང་ཁུ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིས་ཆེར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་
 དུ་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱི་ནང་གི་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ལུས་སྤྱོད་ཐེམ་པ་ན་
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་བའི་ནང་གི་ལུས་སྤྱོད་གྲག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་དང་
 མ་སྐྱེས་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་རིན་འབྱུང་ལྷ་མ་གྱི་ལྷག་དོར་སྤྱོད་རྩི་མ་རྣམས་དང་།
 དེར་མ་ཟད་ཁོ་བོ་གཉིས་ཚོར་བར་གཏོགས་པ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ཤིས་ཤེས་
 རབ་མཐར་བྱེད་དང་འདོད་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་བསམ་
 པར་བྱའོ། །གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་དག་གི་འོག་ཏུ་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས་རྒྱ་གཉིས་
 ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་རྣམས་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་ལ་འདུ་ཤེས་སུ་གསུངས་
 པ་དེ་ཐེམ་པར་གྱུར་པ་ན་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞི་དུས་ཀྱི་
 སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མིང་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་བཤད་པས་དེ་ཐེམ་པ་ན་མིང་མི་
 བྲན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་མེ་ཐེམ་པ་ན་ཁ་ཟས་འཇུ་བའི་རུས་པ་ཉམས་སོ། །དེ་དང་དུས་
 མཉམ་དུ་སྤྱིར་དབང་པོ་ཐེམ་པ་ན་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་དུ་སྤྱོད་པ་ཞན་ཅིང་སྤྱིར་དག་ལ་
 རིང་བར་བརྒྱུའོ། །ལུས་ཀྱི་བྱི་ཐེམ་པ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྱི་མི་ཚོར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་དེ་
 དག་དང་མ་སྐྱེས་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་འོད་དཔག་མེད་གོས་དཀར་སོ་ནམ་མཁའི་
 སྤྱིར་པོ་བྱི་རྩི་མ་རྩ་མཁྱེན་དབྱུག་སྤྱོད་ཅན་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་པར་བསམ་
 མོ། །འདིར་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དང་འཇམ་དཔལ་གཉིས་
 ཆད་ལ། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ནམ་སྤྱིར་ལྷག་གོ་སྤྱོད་ན། གཟུགས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་

ཕྱང་པོའི་བར་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གྲང་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་རགས་ཤིང་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྒྲ་
 བས་རགས་རིམ་ནས་འགག་གོ། དེས་ན་ཕྱང་པོ་རེ་རེ་ཐིམ་པ་ན་དེ་དང་དྲུས་མཉམ་དུ་
 ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཡན་ལག་གང་ཐིམ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་སྟོགས་
 གཅིག་ཏུ་མཛད་པས་ན། ཚེར་བ་ཐིམ་པ་ན་སྒྲ་དབང་མི་ཐིམ་ཞིང་འདྲུ་ཤེས་ཐིམ་པ་ན་
 སྒྲ་དབང་ཐིམ་པར་འགྱུར་བས། རྣམ་སྟོང་རིན་འཕྱུར་གི་རིགས་ཡིན་ཡང་ཐིམ་རིམ་གྱི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས་འོད་དཔག་མེད་ཐིམ་པའི་སྡེ་ཚན་གྱི་ནང་དུ་གསུངས་ཏེ། གཞན་
 རྣམས་གྲང་དེས་རིགས་འདྲེའོ། །གཞི་དྲུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་དེ་དག་གི་འོག་ཏུ་འདྲུ་
 བྱེད་ཐིམ་པ་ན། ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་འགྲུལ་བ་སྟོང་སོགས་གང་ཡང་འདྲུག་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །གཞི་དྲུས་ཀྱི་བྱ་སྒྲུབ་ཡེ་ཤེས་ནི་རང་གི་དགོས་པ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཤད་
 ལ་དེ་ཐིམ་པ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཕྱིའི་བྱ་བ་དང་དགོས་པ་གང་ཡང་མི་བློ་ནོ། །དེ་དང་
 དྲུས་མཉམ་དུ་རྒྱང་གི་ཁམས་ཐིམ་པ་ན་སོག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་བཅུ་རང་རང་
 གི་གནས་ནས་འཛིན་ཏེ། །འདིར་ལུས་དབང་ཐིམ་དགོས་ཤིང་རིག་བྱའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་
 དེས་པར་བརྒྱ་བའི་རྒྱང་ཐིམ་པར་གསུངས་པས། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཐིམ་པའི་
 དྲུས་དེར་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་བཞི་ཐིམ་པ་ལྟར་འདིར་རིག་བྱ་ཡང་ཐིམ་དགོས་
 སོ། །དེ་དག་དང་མཉམ་དུ་སྟེའི་དབང་པོ་ཐིམ་པ་ན་བ་ལྟེ་སྟོན་པ་དང་སྤང་བ་དང་སྟེའི་
 ཅ་བ་སྟོན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་རོ་ཐིམ་པ་ན་རོ་དྲུག་གང་ཡང་ཉམས་སུ་མི་སྦྱང་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྟ་དོན་གྲུབ་སྟོན་མ་འཛིག་
 རྟེན་དབང་ལྷག་རོ་དོ་རྩེ་མ་ཀྱུན་བཟང་བགལ་མཐར་བྱེད་སྟོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་འོད་
 གསལ་དུ་ཐིམ་པར་བསྟོན་མོ། །དེ་ཡང་ལུས་དབང་ཐིམ་པ་དང་དྲུས་མཉམ་དུ་རིག་

བྱ་ཐེམ་པ་བཞེན་དུ་སྤྲིབ་སེལ་ཐེམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རེག་བྱ་དོན་རྗེ་མ་ཐེམ་དགོས་
 བས། དང་པོར་སྣ་ལུས་ལ་སྤྱད་པའི་ཆེ་རང་ལ་འཁྱུད་པའི་རེག་བྱ་དོན་རྗེ་མ་ལུས་ཀྱི་
 བར་དུ་བཅུག་ནས་རང་གི་དོན་རྗེའི་སྒྲོལ་སྤྲིབ་སེལ་ལ་འཁྱུད་པར་བསྐྱོམས་ཏེ་དེ་ཉིད་
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་མོས་དགོས་སོ། །སྤྱིར་
 འོག་ཁྲོ་བོར་ཤིན་ཏུ་བཅས། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་གཙུག་དང་རྒྱུ་མཐེམ་ལ་བཀོད་པ་གཉིས་
 ཏེ་ཤིན་ཏུ་**ཅེས་**པ་ནི་ཡང་དག་པར་ཞེས་པ་དང་། བཅས་ཞེས་པ་ནི་སྤྲན་པ་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཀྱི་བཅས་པའི་སྒྲས་རེག་བྱ་དོན་རྗེ་མ་སྤྲན་པ་ཤིན་ཏོ། །རང་བཞིན་གྱི་ནི་སྤྲང་
 བ་ཉིད། །ཅེས་པ་ནི་རྟོག་པ་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱན་ཏུ་སྤྲང་བ་གསུམ་
 མོ། །རྣམ་ཤེས་ལྷུང་པོར་ཁྱུགས་པ་སྟེ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ནི་འོད་གསལ་བར། །ཞེས་
 པ་ནི་གཞི་དུས་ལ་འཆི་བའི་ཆེ་སྤྱར་གྱི་དེ་དག་ཐེམ་པའི་འོག་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱུད་
 ཅུའི་རྟོག་པ་སྤྲང་བ་ལ་ཐེམ་དེ་སྤྲང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐེམ་དེ་ཉིར་ཐོབ་ལ་ཐེམ་དེ་ཡང་འོད་
 གསལ་བར་ཐེམ་ནས་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ།
 འོད་གསལ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་གཞན་ཡང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་ཐམས་ཅད་
 སྤྲང་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏོ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱ་ངན་འདས་བཅས་ཀྱན་སྤྲང་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱུར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའོ། །ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་
 སུ་མ་ཟད་གཞི་དུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱུ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་སྤྱང་འདས་དང་དོན་
 དམ་བཤེན་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྤྱད་སྤྱར་བ་དང་། གཞི་དུས་སུ་མ་
 ཟད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་སྤྱེ་ཤི་བར་དོའི་ཐ་སྤྱད་སྤྱར་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་དུས་སུ་འཆི་བའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་དང་སྤྲང་

པའི་ཐེམ་ཚུལ་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷ་གཙུག་ཏོར་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་
གཞོན་མངོས་འཇམ་དབུ་མ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པར་བསམ་ཞིང་། དེ་ལ་སྟོང་
བ་གསུམ་ཐིམ་བ་ནི་ཡིད་དབང་ཐིམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཐིམ་བ་མ་གསུངས་བ་ཅི་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
འདུས་བྲས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ནི་སྤར་ཐིམ་བ་རྣམས་སུ་འདུས་ལ། འདུས་མ་བྲས་ཀྱི་ཆ་
རྣམས་ནི་འདིར་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་མ་གསུངས་སོ། །འོན་སྤར་ལྟར་
རྣམ་ཤེས་ཐིམ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཐིམ་བ་མ་གསུངས་བ་ཅི་ཞེན། སྟོན་
བསྐྱེད་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་བ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་
ཤེས་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་
དེ་ལས་ལོགས་སུ་མ་གསུངས་ཏེ་དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཐིམ་བ་ན་ཐིམ་ཆར་རོ། །གཙོ་བོར་
འདི་འདྲ་བའི་གཞིའི་འཆི་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་
ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་བ་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྷན་གྱི་མི་ཐ་མལ་བ་གཅིག་
གཞི་དུས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འཆི་རིམ་གྱི་འདྲ་བ་
དེ་འདྲ་གཅིག་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲས་པའི་སྐྱབས་སུ་རྫོགས་རིམ་པའི་འོད་
གསལ་མངོན་དུ་བྱེད་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འཕགས་བ་ཡབ་
སྐུ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བད། ཆོས་འདི་བ་ཁོན་ལ་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཏེ།
འདིའི་གནད་ཀྱིས་སྐྱེ་མའི་ལོངས་སྐྱེ་བསྐྱབ་བ་ཡང་བར་དོ་ཇི་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བ་ཡིན་
ནོ། །

གཞུང་འདི་དག་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྐྱབས་སུ་གསུངས་པས་

བྱི་ཆེས་ཟབ་པའི་མཉམ་དག་གི་གནད་འདི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོགས་ཅིང་གི་
 རྒྱས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སྐྱབ་ཐབས་ཐུན་བཞིན་ཉམས་སྲུ་ལེན་
 པ་ལ་བསྐྱབས་ནས། གདོད་འཆི་བའི་སྐྱབས་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། ལྷག་མོས་འོད་
 གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་གདམ་དག་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོར་ལྷའི་
 རྒྱལ་འབྱོར་དང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཐེམ་ཅིང་རྒྱམས་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་ངེས་པར་
 བྱས་ནས། ལྷག་མོས་གི་ལྷ་རང་གི་ལུས་ལ་བསྐྱས་ཏེ་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་
 དེ་དང་དེ་ལྷ་དེ་དང་དེ་ཡིན་ནོ་སྟེ་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་དང་། འོག་ཏུ་ལུས་དཀྱིལ་
 གི་སྐྱབས་སྲུ་འཆད་པ་ལྟར་ལུས་གི་གནས་དེ་དང་དེར་ལྷ་དེ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱུ་པ་
 གསལ་འདེབས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་གཟུགས་ཕུང་དང་མིག་དབང་
 སོགས་ཐེམ་པའི་རྟགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་འོང་བར་ཚོམ་པ་ནས་འདི་ཐེམ་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྟེ་པའི་སྐྱམ་དུ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་སྤང་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
 རང་གི་གཟུགས་ཕུང་དང་ས་སྤྱིང་དང་དབྱེར་མེད་པའི་རང་གི་མིག་དབང་ལ་སོགས་
 པ་རྒྱམས་བདེ་སྤྱིང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་ཐེམ་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་རང་
 བཞིན་གིས་གྲུབ་པས་སྤྱིང་པའི་སྤྱིང་པ་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འོད་གསལ་གི་
 རང་དུ་ཐེམ་སོང་བ་སོགས་ལ་ཅིང་བཞིན་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱས་ནས། མཐར་རང་
 ཉིད་རྫོ་རྫོ་འཆད་དུ་གསལ་པའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་པོ་བྱས་ཏེ། དེའི་སྐྱེ་འོད་ཀྱི་གོང་བྱར་
 གྱུར་པའི་འོད་ཐམས་ཅད་མེ་ལོང་ལ་སོག་པའི་རྒྱངས་པ་བཞིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུ་སྤྱིང་ཁར་འདུས་ཏེ་རང་ཉིད་བདེ་སྤྱིང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་དུ་ཐེམ་
 སོང་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས་བྲན་པ་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་བྲན་པར་བྱས་ན་

བྱི་འཆི་འཕོ་བའི་མན་ངག་མཆོག་སྟེ། ད་ལྟ་བོད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་འཕོ་བའི་
 མན་ངག་འཛིགས་རུང་དུ་བརྩི་བ། གསེར་འབའ་ཞིག་གི་འབྲུལ་བས་མཉེས་པར་
 བྱ་དགོས་པ། མིང་ཆེ་ཆེ་སྐད་དུ་འདོགས་པ་པལ་ཆེ་བས་སྤྲིན་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །དེ་ཡང་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྐབས་སུ། དཔེར་མཆོན་ན། རང་
 རྩོམ་འཆང་དུ་གསལ་བའི་མིག་གཉིས་ཀྱི་མིག་འབྲས་ཀྱི་ནང་གི་དབྲས་སུ་ས་སྤྱིང་
 ག་ཟུགས་རྩོམ་མ་ལ་འཁྱུད་པ་བསྐྱོམས་ནས་དེ་གཉིས་རང་གི་མིག་དབང་དང་རང་གི་
 ལུས་ཀྱི་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་མོས་པ་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་ས་སྤྱིང་
 ཡབ་ལུམ་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་སོང་ངོ་སྤྲིན་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ས་སྤྱིང་ཡབ་ལུམ་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤར་བའི་རང་གི་མིག་དབང་དང་རང་གི་ག་ཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་གཉིས་བདེ་
 སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་ཞུགས་སོ་སྤྲིན་དུ་དམིགས་བྱེད་པར་བསྐྱོམ་དགོས་
 ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་འདུག་པར་བྱ་ཞིང་། འདི་ལྟར་གོམས་པས་རྩོགས་
 རིམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིག་གི་སྒྲོན་ནས་བརྒྱ་བའི་རྒྱང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱར་དུ་དབྲུ་
 མར་ཞུགས་ནས་འོད་གསལ་འཆར་བ་ཆེས་སྤྱིང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པའི་འོག་དུ་མདོར་བྱས་ལས། བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་
 བྱི། །གསང་སྤྲགས་འདི་ནི་བརྩོད་པར་བྱ། །ཨོ་ཤུ་རྒྱ་ཏུ་རྒྱ་ལ་བརྩོད་སྤྱོད་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲགས་དོན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཁྱ་མ་སྤྱོད་པར་བརྟན་
 པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་**ཅེས་**པ་ལ། དོན་དམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་
 དུ་**ཅེས་**འཆང་གྱང་། སྤྲགས་ཀྱི་དགོས་པ་མ་གོ་བར་སྤང་བས་བདག་ཉིད་འོད་གསལ་
 དུ་བརྟག་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། ཞེས་ཤེས་པར་

བྱལོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་དོན་རི་ཁྱར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱགས་འདིའི་དོན་ལ་གཉིས་
 ཉེ་སྤྱགས་འདི་སྐད་དོད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་བསྐྱར་ན་དོན་གང་སྟོན་པའི་སྤྱགས་དོན་གཅིག་
 དང་། སྤྱགས་ཀྱི་ཆོག་དེ་དང་དེ་བསྐྱར་ན་དོན་དེ་སྟོན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། སངས་
 རྒྱུ་སྤྱིས་གཞན་ལ་མ་གྲགས་པའི་བརྟེན་མཛད་པའི་དབང་གིས་སྤྱགས་དེ་དང་དེས་
 དོན་དེ་དང་དེ་མཆོན་ནས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱི་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་ས་
 བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར། ལྷ་ཅུ་རྒྱ་ཅེས་བ་བསྐྱར་ན་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།
 རྒྱ་ན་ཞེས་བ་བསྐྱར་ན་ཡོ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་སྤྱི་བ་
 དག་གིས་ཀྱང་ལེགས་པར་དབྱེད་ན་ཆ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། མི་ནི་དང་པོ་གཅིག་དང་ལྟན། །ལྷ་ཅུ་
 རྒྱ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། །རྒྱ་ན་ཞེས་པ་གསུམ་པ་ཉིད། །བརྒྱ་ཞེས་པ་བཞི་བའོ། །སྤྱ་སྤྱ་མ་
 ཞུས་ཀ་ལྟ་བུ། །ཨ་ཉི་ཞེས་པ་དུག་པར་བརྟེན། །དེ་ཁྱར་བདེ་གཤེགས་དུག་པོ་ནི། །སྤྱེ་
 པོ་མཆོག་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱགས་ཆོན་དུག་པོ་དེས་རིམ་
 བཞིན་མགོན་པོ་ལྟའི་རྒྱུད་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལྟ་དང་མི་ཤེགས་པའི་ཐིག་ལེ་དང་དུག་པོ་དེ་
 མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་ཟབ་མོ་རྟོ་རྟོ་བཟླས་པའི་མན་དག་གི་གནད་ཆེས་ཟབ་
 པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱགས་དེ་རྒྱུད་གསུམ་དུ་བཅད་པའི་སྤྱགས་
 ཆོན་གསུམ་དུ་བཅད་པས་ནི་རྒྱུད་ལྟ་དང་འདུག་གནས་གསུམ་མཆོན་ནས་སྟོན་པའི་སྟོ་
 བས་རྟོ་རྟོ་བཟླས་པའི་གནད་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་དག་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ནམས་ཡིན་ཏེ། འདི་
 འདྲ་བའི་སྤྱགས་དོན་ནི་སྤྱི་བ་དག་གིས་རི་ཙམ་དབྱེད་ཀྱང་ཆ་ཙམ་ཤེས་པ་གཤེགས་
 དེ། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡང་སྟོན་ལུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མོད་ཀྱི་

ཐུག་པ་ཁ་ཅིག །མདོར་བྱས་སུ་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་སྐྱགས་དོན་འཆད་པ་ན་དགོངས་
 པ་ལུང་སྟོན་གྱི་ལུང་འདི་དག་བྲངས་ནས་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་ཆེན་པོ་སྟེ།
 བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱགས་དོན་རྫོགས་རིམ་པས་བསྐྱོམ་བྱའི་དོར་བརྒྱས་
 ལ་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སྐྱགས་ཆོན་བྱུག་དང་གསུམ་དུ་བཅད་པའི་ཆེ་གང་
 གིས་གང་མཆོན་ཡང་ལེགས་པར་མ་གོ་སྒྲུབ་ན་ཡང་འདིར་མངས་པར་འགྱུར་བས་
 དགག་སྒྲུབ་མ་བྱིས་སོ། །དེ་བས་ན་འདིར་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱགས་དོན་དེ་བསྐྱོམ་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱགས་དེ་བརྗོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་དེ་
 ངོ་སྤྲུལ་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྒྱལ་བཞག་པ་བྱའོ། །དེའི་མཐུག་ཏུ་མདོར་བྱས་ལས།
 འདི་ནི་དོན་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྤྱང་བ་མེད་ཅིང་མཆོན་ཉིད་མེད། །དོན་དམ་བདེན་
 པ་ཞེས་བྱ་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་རེས་
 རོར་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པ་མེད་ཅིང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱ་ལ། འདི་ཉིད་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། རྫོགས་
 རིམ་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཟུང་འཐུག་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་
 ལ། འདིར་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུ་
 ནི་ལོངས་སྒྲུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་བར་གྱི་ལྷ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོ། །ལྷག་མོས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བར་དོ་ལོངས་སྒྲུར་འཕྲེར་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་

བ་ལ།

སྤྱང་གཞི་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་དང་མ་སྤྱོད་པར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་
པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼ སྤྱང་གཞི་བར་དོའི་རྣམ་གཞག་༽ལ།

བར་དོའི་མཚན་ཉིད་དང་གནས་པའི་དུས། འཛམ་གྲུ་སྤྱང་དུ་འཛང་བའི་ཚུལ་
སྟོན་པའི་བར་དོ་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པ། བར་དོར་སྐྱེ་བ་དང་བར་དོ་ཤི་ནས་ཉིད་
མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་གསུམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བར་སྤྱོད་ཅེས་བྲ་ཞེན། ཆེ་སྲ་མའི་འཆི་སྤྱོད་དང་ཆེ་ཕྱི་མའི་
སྐྱེ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བར་སྤྱོད་ཅེས་བྲ་འོ། །དེའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་དེ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་ཞིང་དེས་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་
པས་དེ་བྲ་ཞེས་བྲ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའམ་ཁྱ་ཁྱག་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་**ཅེས་**བྲ་ཞིང་། སྐྱེ་
བ་འགྲུབ་པ་ལ་མངོན་པར་སྤྱོད་པས་མངོན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྲ་བ་དང་། སྐྱེ་
གནས་ཆོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱོད་པ་ཆོལ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བར་དོ་
དེའི་ལུས་ཆད་ནི་མཛོད་འབྲེལ་ལས། བོངས་ཆོད་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་འམ་དུག་ལོན་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ནི་མིའི་
དབང་དུ་བྱས་ལ། དེ་ཡང་ཤ་ཁྱག་སོགས་རགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤངས་
པའི་སྤྱོད་པའི་ལུས་ཅན། དབང་པོ་ཀྱན་ཆར་སྤྱོད་པ་མེད་རྒྱ། །ལས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲུལ་ལྟགས་
དང་ལྟན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། དབང་པོ་མ་ལུས་པ་ཆད་ཞིང་རྟོ་རྟེ་ལ་སོགས་པས་

ཀྱང་མི་བརྒྱུག་པས་ཐོགས་པ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྤྱོད་པའི་
 ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཤུགས་དང་ལྡན་ཞིང་། བར་དོ་དེ་ལི་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་
 པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་སྤྱང་དང་། དེའི་ཆེད་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་ནི་འཆི་སྤྱང་
 དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆེ་རིམ་པོ་ནི་སྤྱོད་དུས་ཀྱི་སྤྱང་པ་ཞེས་བྲ་ལ། བར་དོ་དེ་
 ཡང་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་དུས་ཀྱི་སྤྱང་པ་དེའི་བྱད་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས།
 མཛོད་ལས། སྤྱོད་དུས་སྤྱང་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་
 པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་
 བཤད་པས། བོད་ཁ་ཅིག་ཆེ་སྤྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་སུ་འོང་ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
 བར་དོའི་ཆེ་བྱད་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་དང་། ཆེ་བྱད་བྱི་མའི་ལུས་དབྱིབས་
 སུ་འོང་ཞེས་ཟེར་བ་སོགས་ནི་སྤྱོད་པའི་གཏམ་ཡིན་པས་སྤྱིང་པོ་མེད་དོ། །འགྲོ་བ་
 གང་དུ་སྐྱེ་བ་དེའི་བར་སྤྱང་བྱུང་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་ལྟོག་པར་མཛོད་ལས་བཤད་ལ།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཅི་སྟེན་ལྟོག་གོ། །ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །གཉིས་ཀའི་
 ལུགས་ལའང་བར་དོར་འདའ་བ་འདོད་པས་བར་སྤྱང་བྱུང་ནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ངེས་
 པ་མེད་དོ། །ངན་འགྲོའི་བར་སྤྱང་ནི་བྱར་བ་ནག་པོ་འཕམ་མཚན་མེད་ལྟན་ནག་གི་རྣམ་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱང་ནི་སྤྱི་བྱ་དཀར་པོ་འཕམ་མཚན་མོ་སྤྱི་བའི་འོད་དང་
 བཅས་པའི་སྤང་བ་ལྟ་བུར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ལ། དཔུལ་བ་དང་
 དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དུགས་རྣམས་ཀྱི་བར་སྤྱང་ནི་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱོད་དུ་མ་མེས་ཆོག་པ་
 དང་། དུ་བ་དང་། ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་མའི་བར་སྤྱང་ནི་ཁ་དོག་གསེར་ལྟ་བུ་
 དང་། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱང་ནི་ཁ་དོག་དཀར་པོར་མངལ་འཇུག་ལས་བཤད་ཅིང་།

གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་བར་སྲིད་མི་འོང་ཞིང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ནས་
 ཁམས་གཞན་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་བར་སྲིད་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ལྷ་དང་མི་དང་རན་
 འགྲོའི་བར་སྲིད་རྣམས་རིམ་བཤུགས་ཀྱིས་དྲུང་དང་ཐད་ཀ་དང་སྤྱི་ལྷ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་
 བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་བཞད་དོ། །བར་དོ་དེ་དག་གྲང་རང་དང་རིགས་མ་ཐུན་བ་
 རྣམས་དང་དེ་དག་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དང་བཅས་པ་མཐོང་དོ། །བར་དོ་དེའི་ཆེ་
 ཆད་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བར་མ་དོའི་སྲིད་བ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་རྟེན་གྱི་
 བར་དུ་རེ་ལྷར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་གནས་པར་ཟད་དོ། །རྒྱུ་རྟེན་ན་ནི་རེས་བ་མེད་
 དོ། །ཡང་མ་རྟེན་ན་ནི་ལུས་བརྗེས་ནས་ཡང་ཞག་བདུན་ཐག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་
 གནས་སོ། །དེ་ལས་འདས་པན་ཆད་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་རྟེན་པར་འབྱུང་
 རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་བར་དོར་ལོ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གནས་བའང་
 ཡོད་པར་སྤྱོད་བ་ནི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
 བའི་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་སྤྱོད་པོའི་ཆོག་ལ་ཡིད་མ་རྟོན་ཞིག་དེ་ཡང་བདག་གི་
 སྤྱོད་གྱི་ལུས་དེ་དང་དེ་ནི་འདི་དང་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་རབ་རྩ་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་མི་
 གནས་པས་སྤྱོད་གྱི་ལུས་ལ་འདོད་པ་མི་འབྱུང་གི་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་འབྱུང་བར་སའི་
 དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་བ་འཇམ་བུ་སྤྱིང་དུ་འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་བར་དོ་བྱད་པར་དུ་
 བཞད་པ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་བཤུགས་ལས། རི་ལྷར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མཚན་ཐམས་ཅད་དང་དཔེ་བྱད་དང་ལང་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་བ་བར་མར་གནས་པ་ཡང་མའི་རུམ་དུ་འབྱུག་གོ། །ཁྱེ་བ་བརྒྱ་ཡང་

འདིའི་འོད་ཀྱི་སྒྲིབ་བས་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞོན་ཀྱུ་དོན་གྱུ་ལྟ་བུ་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྲིད་པ་བར་མ་ལ་གནས་པ་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་པས་
སྤྱིང་བཞི་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱ་སྤྱང་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་འབྲས་བས་བྱང་
སེམས་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་འཇུག་པའི་བར་དོན་གཞོན་
ཀྱུ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པ་འོད་ཀྱིས་སྤྱིང་བཞི་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱ་གསལ་བར་བྱེད་པར་
བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ནམ་གཞག་གི་འདིས་བར་དོ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་མིན་
ནོ། །འདིར་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་ན་སྤང་པོ་ཆེའི་སྤྲག་གུ་དཀར་པོ་
ཞུགས་པར་གཟིགས་པ་དང་། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤང་ཆེན་དཀར་པོ་མཆེ་བ་
དུག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ཡུམ་གྱི་ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་འགལ་སྟོང་དུ། དུད་
འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ལྗོན་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པའི་བྱིར་མཆན་མ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ་དཔེར་
ན་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་མི་ལྷས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱི་
ཆོག་ནི་སྤེ་སྟོད་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པས་ངེས་པར་དྲང་མི་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་འབྲེན་
ནའང་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དང་མཐུན་པར་ཆོགས་བཅད་བྱས་པའོ། །ཞེས་བྱང་བར་བྱ་
བར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བར་དོར་སྐྱེ་བ་དང་བར་དོ་ཤི་ནས་ཉིང་མཆམས་སྐྱོར་བའི་སེམས་
གསུམ་བཤད་པ་ལ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་མི་ཞིག་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན། འབྱུང་

བ་སོགས་ཐེམ་པའི་རིམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྟའི་བདག་གིན་རྒྱལ་པ་ལས། སའི་
 ཁམས་ནི་ཚུ་ལ་ཐེམ། །ཚུ་ནི་མེ་ལ་ཐེམ་པར་འགྱུར། །མེ་ནི་སྤ་བའི་ཁམས་ལ་འོ། །རྒྱུང་
 ནི་སེམས་ལ་ཐེམ་པར་འགྱུར། །སེམས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་ལ་ཐེམ། །སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་མ་རིག་པར། །དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་འགྱེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་
 ལྟར་ཐེམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་ས་ཚུ་ལ་ཐེམ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། །སྤ་མ་སྤ་མའི་
 རྩས་པ་བསྐྱེད་ནས་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྩས་པ་གསལ་དུ་སོང་བ་ན། སྤ་མའི་རྩས་པ་བྱི་མ་
 ལ་འཕོས་པ་འབྲེལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་དེར་བཏགས་པའོ། །དེ་ལ་ས་ཚུ་ཐེམ་པའི་ཆེ་སྤྱིག་
 སྤྱི་ལྟར་སྤང་བ་དང་། ཚུ་མེ་ལ་ཐེམ་པའི་ཆེ་དུ་བ་ལྟར་སྤང་བ་དང་། མེ་རྒྱུང་ལ་ཐེམ་པའི་
 ཆེ་མཁའ་སྤང་མེ་བྱེར་ལྟར་སྤང་བ་དང་། རྒྱུང་ལ་སྤ་རགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
 རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཉོག་པའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུང་སྤང་བ་ལ་ཐེམ་པར་ཚོམ་
 པ་ན་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་ལ། སྤང་བའི་སེམས་རང་དུ་ས་ན་གཉིས་
 སྤང་རགས་པ་གཞན་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་རྒྱ་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་ཐེམ་ནས་སྤང་བ་མཆེད་པའི་སེམས་ཤར་བའི་ཆེ་
 དེ་འབྲེལ་བའི་ནམ་མཁའ་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་ཐེམ་
 ནས་ཉར་ཐོབ་དུ་སོང་བའི་ཆེ། ཉར་ཐོབ་ཀྱི་སྟོད་ལ་ཡིད་འོར་སྤང་བ་གཞན་མེད་པར་
 སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མཆོམས་ཀྱི་ཐུན་པས་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འཆར་ཞིང་ཉར་
 ཐོབ་ཀྱི་སྤྲད་ལ་དེ་ཡང་མི་ངས་པའི་བྲན་མེད་དུ་ནག་ཐོམ་གྱིས་སོང་བ་**ཅིག**་འབྱུང་
 ལ། དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུང་ཐེམ་པ་ན་བྲན་མེད་དེ་སངས་ནས་གཉིས་སྤང་རགས་པ་གང་
 ཡང་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཀྱེན་གང་ཡང་མེད་པ་འབྲེལ་བའི་སྟོང་

གསལ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་ནི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་
 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རིམ་བ་བཞི་ན་
 སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །འཆི་བའི་དུས་སུ་གཞི་དུས་ལ་
 ཡང་རྒྱུད་སྤྱད་པའི་རིམ་པས་སྟོང་བ་བཞི་འཆར་བའི་རྒྱུད་གི་སྤྱད་གནས་མཐར་ཐུག་
 པ་ནི་སྟོང་ཁ་ཡིན་ཏེ། རྫོང་སྤང་བ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་སྟོག་རྒྱུད་ཉིད། རྟོག་
 མར་འཕོ་བའི་དུས་སུ་ནི། ཉ་ཡི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་། ཞེས་འཕོ་བ་དང་པོའི་དུས་སུ་
 རྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ཆགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོག་གི་
 རྒྱུད་ནི་སྟོང་ཁར་གནས། ཞེས་གསུངས་པས། ཆགས་པའི་ཆེ་དང་པོ་སྟོང་ཁར་རྟོག་
 རྒྱུད་ཆགས་ལ། དང་པོ་གང་དུ་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་དེར་མཐར་སྤྱད་པར་གསུངས་
 པས་སོ། །སྟོད་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། ཡང་དེ་རྣམས་མི་ཤིགས་པ་ཐོབ་ནས་དངོས་པོ་
 མེད་པར་འབྱུང་རོ། ཞེས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐེམ་ནས་དངོས་
 པོ་མེད་པ་འོད་གསལ་འཆར་བར་གསུངས་ཤིང་། མི་ཤིགས་པ་དེ་ནི་སྟོད་བསྐྱུས་
 ལས། སྟོང་ཁའི་དབྱས་ན་མི་ཤིགས་པ། གསལ་ཞིང་མར་མེ་དག་དང་མཚུངས། མི་
 འབྱུར་མཆོག་ཏུ་སྤྲ་བ་སྟེ། ཞལ་ནི་གཙོ་བོ་དམ་པའོ། ཞེས་བྲངས་པ་ལས་སྟོང་ཁ་ན་
 གནས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རྫོང་སྤང་བ་ལས་སྟོང་ཁའི་ཅ་བརྒྱད་ལས་བྱེས་
 བས་ཅ་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅ་ཅ་གཉིས་སུ་འབྱུར་བར་གསུངས་པས། ཅ་ཆགས་པ་
 ཡང་ཐོག་མར་སྟོང་ཁ་ནས་ཆགས་སོ། །དེས་ན་སའི་དངོས་གཞིར། བར་དོ་གང་དུ་
 ཞུགས་པའི་ཁྱ་ཁྱག་འདྲེས་པའི་གནས་དེ་ལུས་ཀྱི་སྟོང་ཁ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཡན་མན་
 དུ་ལུས་ཆགས་པ་དང་། མཐར་འཆི་བ་ན་སྟོང་ཁ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་འདོར་

བར་བཤད་པ་དང་། འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཤད་པ་
 རྣམས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་དུས་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འཆར་བའི་རིམ་
 པ་ཇི་ལྟ་བར་རྣལ་འབྱོར་པས་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གནས་དེར་ཞུགས་
 གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པས་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ལམ་གྱི་འོད་
 གསལ་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་
 གཞི་དུས་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་། བར་དོ་ཤི་བའི་འཆི་བ་འོད་གསལ་
 རྣམས་ལ་དོན་དམ་པར་བཤད་པ་ནི། དེའི་ཆེ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་ནས་སྤྱིན་
 མེད་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོམ་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པ་གཉིས་རྣམ་པ་འབྲ་བས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཅུམ་ཡིན་གྱི། དོམ་དམ་བདེན་
 པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་པ་མེད་པར་གྲོལ་
 བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཆི་བ་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ལྷང་བ་ན་སྤང་
 མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་སེམས་སྤང་བཤད་པའི་རིམ་པ་དེ་ལས་ལྷོག་ནས་ལྷགས་ལྷོག་
 ཏུ་འཆར་བ་ཡིན་ལ། དེས་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་ངང་ནས་རྒྱུང་
 རྒྱུ་ཟད་གཡོ་བར་ཚོམ་པ་ན་ཉེར་ཐོབ་འཆར་བར་ཚོམ་ཞིང་བར་དོ་འབྱུབ་པར་ཚོམ་
 པ་ཡིན་ལ། ཉེར་ཐོབ་ཤར་བ་དང་བར་དོ་གྲུབ་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་དང་མངོན་
 པ་གོང་ལོག་ས་སྟེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འཆི་སྲིད་འགག་པ་དང་བར་སྲིད་
 འབྱུབ་པ་གཉིས་སྤང་མདའི་མཐོང་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། བར་སྲིད་རྩ་ས་སྟེས་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཅིག་
 ཆར་འབྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བར་སྲིད་གྲུབ་མ་ཐག་གི་སེམས་ནི་འཆི་སྲིད་

ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ཤར་བའི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་པས་ལུས་བར་སྲིད་ཀྱི་ལུས་སུ་བྱུབ་
 བའི་སེམས་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ལ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མཆེད་པ་དང་། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྒང་
 བའི་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེས་ཏེ་སྐྱེ་གནས་
 དང་དྲི་ཚོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་པར་བརྒྱག་པ་ཡིན་ནོ། །བར་དོ་ལི་ནས་
 མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ནི། བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཡོ་བའི་རྒྱུར་རྣམས་
 ཐེམ་ནས་སྒང་བ་དང་དེ་ཐེམ་ནས་མཆེད་པ་དང་དེ་ཐེམ་ནས་ཉེར་ཐོབ་དང་དེ་ཐེམ་ནས་
 འཆི་བ་འོད་གསལ་རྣམས་སྐྱེས་ཅམ་¹་རེ་འཆར་ལ། བར་དོ་ལི་བའི་འོད་གསལ་ལས་
 ལུགས་ལྟོག་ཏུ་ཤར་བའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་
 སྐྱེ་གནས་སུ་དང་པོར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་སེམས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་མཆེད་པ་
 དང་དེ་ལས་སྒང་བའི་སེམས་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་རྟོག་པ་རྣམས་
 སྐྱེ་ཞིང་། སྒང་བའི་བཞོན་པའི་རྒྱུར་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་
 ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུར་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་
 དུ་གྱུར་པའི་མའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཀྱི་ཚུའི་ཁམས་
 དང་། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཀྱི་སའི་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་
 ཞིང་། འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་ལས་སྒང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཕེལ་ཏེ་མངལ་དུ་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མན་སྟེ་ལས།
 ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ལི་བའི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་སྒང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་

1 ལྷ་བྱང་དཔལ་མར་སྐྱེས་ཅམ། བཟ་ཤིས་སྒྱུན་པོའི་དཔལ་མར་སྐྱེས་ཅམ་

བར་སྲིད་གྲུབ་ལ། སྤང་བ་མཆེད་བའི་བར་དོ་དེས་འདོད་བ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་།
 སྤང་བ་ནི་སྦྱེ་བ་བརྒྱུད་པའི་སེམས་སྤྱི་བ་ཤད་བ་ལ་འདི་ལྟར་སྤྲོད་པར་བྱེད་དེ།
 ཉེར་ཐོབ་གྱི་ཆེ་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། བར་དོ་འབྲུག་བ་ལ་སྤང་བ་གསུམ་ག་
 དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་རྩོམ་གྱི་སྤང་བ་ལས། སྤང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། གང་
 འདིར་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཐོབ་པ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པའི། །རང་བཞིན་རྩ་
 བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བ་དང་བར་
 དོར་སྦྱེ་བ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་འབྱུང་བས། འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་
 འདོད་པའི་ལྷང་སེམས་ལ་གཉིས་ལས། མི་གསལ་བ་ནི་ཉེར་ཐོབ་ཡིན་ལ། གསལ་
 བ་ནི་སྤང་བ་མཆེད་པའོ། །བར་དོར་སྦྱེས་པའི་སེམས་གསལ་བ་ནི་སྤང་བའོ། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བའི་ལྷང་སེམས་གསལ་
 མི་གསལ་གཉིས་པོ་དེ་འཆི་སྲིད་ཡིན་ནམ་བར་སྲིད་ཡིན་ནམ་དེ་གཉིས་གང་ལའང་
 མི་གཏོགས་པར་འདོད་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཡིན་པས་ཉེར་ཐོབ་
 དང་མཆེད་པ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་བར་སྲིད་གྱི་སྤྲོད་ཏུ་ཉེར་ཐོབ་
 དང་མཆེད་པ་འགོ་དགོས་པ་ཉམས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། འཆི་སྲིད་དང་བར་སྲིད་
 གྱི་བར་ན་དེ་གཉིས་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་སེམས་གསལ་མི་གསལ་རིམ་པ་
 གཉིས་ཡོད་ན་འཆི་སྲིད་འགག་པ་དང་བར་སྲིད་སྦྱེ་བ་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་
 ཏུས་མཉམ་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་དངོས་སྤྱི་ཉམས་སོ། །འཆི་སྲིད་དང་བར་སྲིད་གྱི་བར་
 ན་སེམས་དེ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་ན་སའི་དངོས་གཞི་ལས། བར་མ་དོའི་སྲིད་པ་
 རྩོགས་དེ་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་ཏུས་གཅིག་ཏུ་འགག་པ་དང་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་

སྤང་གི་ཐོར་རྟོ་མཐོང་མཐོང་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་འགྱུར་རྟོ། །ཞེས་འཆི་སྤང་
དང་བར་སྤང་བར་ཆད་མེད་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །རྩོམ་སྤང་བའི་
ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤང་བ་གསུམ་གྱི་སེམས་དེ་དག་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྟོག་པའི་རྩ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་
ལུས་འགྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤོན་དུ་སེམས་གསུམ་འགྲོ་དགོས་པར་སྤོན་པ་མིན་
པས་ལུང་དེ་འདྲེན་པ་ནི་འགྲེལ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་དང་མ་སྤོན་པར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།
གཞན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་གནས་པའི་ཕྱོགས་
བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་བར་དོའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་ཟེན་པའི་དེ་མ་ཐག་
ཏུ། འདིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྩེས་
སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ་དང་པོའི་
མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་མངོན་བྱང་ལྔ་ཡོད་པའི་རྩ་བ་ལས་བྱང་རྩལ་བ་ཡན་ཆད་ནི་
རྣལ་འབྱོར་དང་། ས་པོན་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་སྤྱོད་གས་པ་ལས་བྱང་རྩལ་བ་གསུམ་
ནི་རྩེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དུ་མདོར་བྱས་པས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །རྣམ་གཞག་ཏུ་
དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་ཞི་བའི་བར་དོ་དེ་རྣམ་ཞེས་རྒྱུད་གི་རྟོ་ལ་
ཞོན་པའི་ཕྱགས་ཀྱིས་སྤྱི་བར་འོངས་ཏེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞུགས་
ཏེ་མངལ་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་ནས་དེ་ཉིད་རྩ་རྒྱུད་ལས། ཟེལ་གཞོན་དོ་རྩེའི་ཉིང་

1 རྩོམ་བྱས་

དེ་འཛིན་གྱིས་གསུངས་པར་བཤད་ཅིང་ཞེས་རབ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པར་
 བཤད་དོ། །དེ་ནས་མངལ་དུ་ཞུགས་པ་དེ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་གནས་སྐབས་ལྔ་
 གསལ་བར་འགྱུར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་དང་པོ་མེར་མེར་པོའི་རྣམ་
 པའོ། །ཞེས་པ་ནས། གནས་སྐབས་ལྔ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 གསུངས་ནས། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲ་དང་སེན་མོ་དང་། ཞེས་པ་ནས་དེའི་
 འོག་ཏུ་སྒྲ་བ་བཅུའི་མཐར་ཅུ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོ་རྗེའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་པས་མའི་མངལ་ནས་འཕྱོན་པར་འགྱུར་
 ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱི་བ་ཉེ་བར་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གཤེས་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་
 ལྟར་ཅུ་བའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་རྗོལ་ཞེས་གསུམ་པ་ལྔ་བྱུང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡང་
 དག་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུངས་པ། ལྷའི་ཁམས་ནི་
 ས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་དངོས་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་གྱིས་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་
 སོ། །གཞུང་འདིས་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ལས་བསྐྱབས་པ་ནི་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲུགས་
 པས་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
 གཞག་རིམ་པར་གསུངས་པའི་ལྷལ་བཞེད་པའོ། །

འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་བར་སྤྱིད་དང་མཐུན་པར་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟོན་པ་སྟོ་ལ་མ་བདེ་བས། འདིས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་སྟོམ་པར་
 བྱེད་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པས་ལྟའི་སྐུ་

བསྐྱེད་པ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པ་དེ་ལོག་གི་གནས་སྐབས་ལྷ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 བའི་མཐུག་ཏུ་བྲངས་ནས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་
 སྐར་ནས་འཆད་དོ། །དེ་ནི་མཁས་པའི་གཞུང་སྐབས་གཞན་ཏུ་སྒྲིགས་ཏེ་འཆད་པ་
 འིན་ཏུ་མི་རིགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། རྣམ་གཞག་ཏུ་དང་པོར་བར་དོའི་མཆན་ཉིད་
 གསུངས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་རྣལ་འབྱོར་དང་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ལྷ་བསྐྱེད་
 བར་གསུངས་པས་ནི་དང་པོའི་མགོན་པོ་བར་དོ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་གསལ་
 བར་བསྟན་ལ། དེའི་ལོག་ཏུ་བར་དོ་མངལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་ཚུལ་བཤད་ནས་དེ་
 དང་མཐུན་པར་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་མས་སྤྱུལ་སྐྱར་བསྐྱུར་བ་སོགས་བྱེད་དགོས་པར་
 བཤད་པས་ནི་སྤྱུལ་སྐྱར་བསྐྱུར་བ་མངལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་དང་སྐྱོར་བར་འིན་ཏུ་
 གསལ་ཞིང་། མདོ་བསྐྱེད་ལས་ཀྱང་། རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞེན་
 ཏུ་བསྐྱོམ་པ་ནི་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་ནས་ལེ་ཏུ་དང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་
 རིགས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་གཟུགས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞེན་གྱི་
 ལུས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བར་མི་རྣམས་པས་ན། ཞེས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱུལ་
 སྐྱར་བསྐྱུར་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་རྣམ་གཞག་ཏུ་ལོངས་
 སྤྱུས་མི་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པར་མི་རྣམས་སྤྱུལ་སྐྱར་བཟུང་བའི་དོན་ཏུ་བར་དོ་
 མའི་མངལ་ཏུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་དང་འབྲུ་བར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱུལ་སྐྱར་བསྐྱུར་བར་
 གསུངས་པ་དོན་འབྲུ་ལ། ལེ་ཏུ་དང་པོའི་སྐྱོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་དེ་བཞེན་
 གཤེགས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་
 བའི་བྱིར་བྱང་པོ་ལ་སོགས་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་སྤྱུལ་བའི་སྐྱེ་འཛིན་པར་མཛད་

བར་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱེ་བ་བཟུང་བའི་དོད་དང་སྐྱུལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་བ་གཉིས་
 གཉིས་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། རིམ་ལྔ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་སྐྱུ་མ་ཉིད། འཛིངས་
 སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་བྱི་ཟེེ་མེམས་ཅན་ཉིད། །ཅེས་འབྲས་དུས་ཀྱི་
 འཛིངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་དང་། ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལུས་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་བར་
 རོ་རྣམས་ཆོས་མཐུན་བར་དངོས་སུ་གསུངས་པས། དང་པོའི་མགོན་པོ་འཛིངས་སྐྱུ་
 དང་དེ་ཉིད་སྐྱུལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་དགོས་པར་འདོད་བཞིན་དུ་དང་པོའི་མགོན་པོ་བར་དོ་
 དང་ཆོས་མཐུན་མི་སྦྱོར་བར་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་བ་དང་སྦྱོར་བ་ནི་ཁས་ལྷངས་
 རང་འགལ་བ་དང་འཕགས་པ་ཡལ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་བ་ཆེན་
 པོ་ལོ། །འདི་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་
 བའི་གནད་མ་ཟེན་པར་འཕྲུགས་ན་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མེམས་དབེན་དང་འོད་
 གསལ་ཀྱི་མཐར་མ་དག་པ་དང་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུར་བཞེངས་ནས་སྐྱུལ་སྐྱུ་འཛིན་
 བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་ཞིག་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་འཕགས་པ་ཡལ་སྲས་ཀྱི་
 གཞུང་དུ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་མི་ཤེས་པར་འཕྲུགས་ནས་
 ལམ་ཀྱི་སོག་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྦྱོན་དུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ ཉི་མ་
 སྒྲ་བ་བསྒྲ་དེའི་སྤྱིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བ་དང་མ་དང་བར་དོ་དང་། དེ་
 གསུམ་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན། རང་བཞིན་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པས་མངལ་
 ཀྱི་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་མེར་མེར་པོ་ལ་ཨོྲ་དང་། རར་རར་པོ་ལ་ལྷན་དང་། ལྟར་ལྟར་པོ་
 ལ་ལྷོ་གི་དབྱིབས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་
 ཆོས་མཐུན། འཁྲང་གྱུར་དང་བྱག་མཆན་དོ་རྗེ་ཆོས་མཐུན། ཀྱང་ལག་འགྲུས་པ་དང་

དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐྱོ་རྩེ་གསལ་བ་ཆོས་མཐུན་པས་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་པོ་དེ་
 དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐྱུང་གཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་དང་། ཡང་སྒྲོན་དུས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཁ་
 ཅིག་པའི་རྩོ་རྩེ་རྒྱས་པ་ཉི་མ། པོ་མོ་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་རྒྱ་བ། མའི་བརྒྱ་རྒྱས་པ་བརྒྱ།
 དེའི་སྒྲིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ། དེ་ཐམས་ཅད་འདྲེས་པ་
 བྱི་བར་དོ་དང་ཁུ་ཁྱག་གསུམ་འདྲེས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཐོབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན།
 གནས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཆེ་འབྲུ་གསུམ་ཀྱི་དབྱིབས་དང་། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་
 ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ཕྱག་མཆན་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ། གནས་
 སྐབས་ལྷ་པོ་སྤར་དང་འབྲུ་བར་འཆད་པ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྤས་ཀྱིས་བར་དོ་
 དང་ལོངས་སྐྱོ་ཆོས་མཐུན་སྤར་བའི་ཆོས་མཐུན་བྱུང་པར་ཅན་དོར་ནས་སྤར་རུང་མ་
 དམིགས་པས་ཞེགས་པའི་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་
 ལྟར་སྤར་ལ་བརྟེན་ནས་ནན་གྱིས་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འབྲེ་
 བའི་ཆོས་མཐུན་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅིའང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཡོད་
 པ་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་པས་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆན་ཀྱི་དབྱིབས་
 རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་འབྲུབ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ས་བོན་
 དང་ཕྱག་མཆན་ཀྱི་དབྱིབས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། བར་དོ་ཤི་
 བས་སྐྱེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་དང་པོ་དང་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་འདྲེས་པ་ཡིན་གྱི་བར་
 དོ་དང་ཁུ་ཁྱག་འདྲེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མ་དང་བརྒྱ་པ་དང་མའི་རྩོ་རྩེ་དང་
 བརྒྱ་རྒྱས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤར་ནས་དེ་དང་ཡི་གེ་གསུམ་འདྲེས་པ་ཁུ་ཁྱག་བར་དོ་
 གསུམ་འདྲེས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱིར་ན་གཞི་དུས་ལ་པ་མའི་རྩོ་རྩེ་དང་བརྒྱ་གཅིག་

ཏུ་འབྲེས་པའི་དབུས་སུ་བར་དོ་འཇུག་པ་དང་། བ་མའི་གསང་གནས་དང་ཁྱུ་ཁྱེད་
ཁྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག །སྒྲེ་ཉི་བརྒྱ་གསུམ་
ནི་ལུགས་ལྡོག་གི་སྤང་བ་གསུམ་སྟེ། དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སེམས་ཀྱི་
བཞོན་པའི་རྒྱུར་། བརྒྱའི་སྟེང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་བར་དོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་།
འབྲེས་པ་ནི་བར་དོ་སྟེ་བ་སྤངས་པ། སྟོ་བསྐྱེད་སྒྲ་བ་རྫོགས་པ་ནི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུར་གི་
བཞོན་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བར་དོའི་ལུང་པོ་རྫོགས་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུགས་དེ་ནི་ལུགས་ལྡོག་གི་སྤང་བ་གསུམ་བར་དོ་སྟེ་བ་
ལེན་པའི་རྒྱུར་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་མ་ཐུན་སྟོར་ལུགས་
སུ་སྤང་ལ། ཕྱོགས་དེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱལ་གོང་དུ་བརྫོང་བེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་
ལུགས་གསུམ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་
རྒྱལ་གོང་དུ་སྟོས་པ་དེ་དག་ལས་ཆེས་ཆེར་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པས་མཁས་པ་དག་གི་
ཡིད་མགྲུ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་གནས་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཤིག་སྤྱང་གཞི་
དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྟོར་བའི་རྒྱལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བར་དོ་དེ་ཡང་ཤི་བའི་འོད་གསལ་
ལས་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་ལངས་པའི་རྒྱུར་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པ་འབྱུང་ལུས་རགས་
པ་སྤངས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་ལུས་ཅན་ཡིན་པས། ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཅན་དང་ཡི་ཤེས་ཀྱི་
ལུས་ཅན་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དང་མ་ཐུན་པར་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ལ། ཤི་བའི་འོད་གསལ་
དང་འབྲེས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱབ་པའོ། །དེའི་ངང་ལས་ལངས་པ་ལ། ལྷ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར་སྟོན་དུ་སྒྲ་བ་ལས་བྱང་རྒྱབ་པ་སྟོན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱུར་གི་བཞོན་

བ་ཅན་གྱི་ཆམ་ཤེས་ཉིད་ཆམ་བ་ཁྲ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤང་བ་ཙམ་ལས་བསྐྱེད་
 པའི་ལྷ་སྐྱེ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་ཅན་བར་དོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་
 ཡོངས་སྐྱར་དང་རྒྱལ་བཞག་པར་བྱ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དོ། །དེ་ལ་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་རང་ནས་
 སྤང་བའི་ཁྲ་ཉི་ཤ་སྐྱ་གསུམ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྡོག་
 ཏུ་ལངས་པའི་སྤང་བ་གསུམ་དང་ཆོས་མཐུན། གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་དུ་
 བྱས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་། བསྐྱེད་ཐིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་གེ་གསུམ་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་
 བཅེགས་པ་བཀོད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་ཆོན་པ་གཉིས་ཀའང་། ལུགས་ལྡོག་གི་ཆམ་
 ཤེས་གསུམ་པོ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུད་དང་ཆོས་མཐུན་ཁིང་། ཆོན་པ་གཉིས་
 བྱས་པ་ནི་ཆམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་རེ་དང་རང་དུས་
 ཀྱི་རྒྱུད་རེ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་ཆམས་འདྲེས་པ་ནི་གཞི་དུས་
 ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་མཆོན་ལ། འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་ཁྲ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པའི་ཆམ་པར་ཤར་བའི་འོད་ཀྱིས་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ནས་ཁྲ་བ་ལ་ཐིམ་
 པར་བསྐྱོམ་པ་ནི། རྒྱུད་དོ་རྗེ་སྟེང་བ་ལས། སྐྱེ་དང་གནས་དང་འཛིག་པ་དང་། །སྲིད་པ་
 བར་མར་གནས་པ་སྟེ། །རི་སྟེད་འཛིག་ཉེན་གྱིས་བརྟགས་པ། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གི་ཆམ་
 འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆམ་ཤེས་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཅན་དེ་ཉིད་སྟོད་བཅུད་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་མཆོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཁྲ་མ་ཁ་ཅིག །འདིས་ཐམས་
 ཅད་སེམས་ཙམ་དུ་ཤེས་པ་བྱེད་ཅིང་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པ་རྟོགས་པའི་དོན་
 དུ་ལོ། །ཞེས་སྐྱ་བཞི། ལྷོན་གསལ་མཁན་པོ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་།

དེ་ཉིད་འཕགས་པ་སྐྱེས་ཀྱི་འདུག་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་མ་གོ་ལ། བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་
 བཅུད་དང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་མེས་སྤྱོད་པའི་རྣམས་ལ་འདུག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་། སྤྱོད་པ་དང་
 བ་ལོ་ལྷན་པ་གང་གི་ཐ་སྤྱོད་དང་བསྐྱེད་ཀྱི་ཀྱུན་རྒྱུ་གི་བཅུད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
 བཅུད་གཉིས་དཔྱེར་མེད་མཆོན་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པའི་མེད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །དེ་
 བས་རྣམས་ལེས་སྤྱོད་ཀྱི་བཅུད་པ་ཅན་ཉིད་སྤྱོད་པའི་རྣམས་ལ་འདུག་པ་དེ་ལས་ཚུལ་སྤྱོད་
 བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལོན་པའི་གོ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱོད་པའི་མེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་
 པའི་བར་དོའི་དག་དང་ཆོས་མ་སྤྱོད་། སྤྱོད་པ་དེ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས་རྒྱུ་དེ་དག་པོ་
 ཅེ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བར་དོ་དེའི་ཡིད་དང་ཆོས་མ་སྤྱོད་། དེ་ལས་དང་པོའི་མཐོན་པོའི་
 སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་བར་དོ་དེའི་ལུས་དང་ཆོས་མ་སྤྱོད་། སྤྱོད་པ་ལས་འོད་འཕྲོས་རིགས་
 ལྷ་ལའོར་བཅས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱོད་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཐེག་པ་སོགས་ཀྱི་དཔྱེད་པ་ནི་བར་
 དོ་དེའི་བྱ་བ་དང་ཆོས་མ་སྤྱོད་ལ། འདི་དག་ཀྱང་ཆོས་མ་སྤྱོད་རགས་པ་ཅན་སྤྱོད་པས་
 ཆོག་གི། །བར་དོའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དུས་མཉམ་ལ། འདིར་སྤྱོད་པ་ལྷན་པ་མཆོན་
 སྤྱོད་པས་པ་གསུམ་དུས་མི་མཉམ་པ་ལྷན་པ་ལྷན་པར་བར་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་མེད་དེ།
 གཞུལ་ཡས་ཁང་དང་རི་གླིང་ཆགས་པ་ཆོས་མ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བཅུན་ནོ། །ཡང་དང་པོའི་
 མཐོན་པོ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི། འཕགས་པ་ལ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་གོང་དུ་རི་སྤྱོད་བྱེད་པས་
 བ་ལྷན་། སྤྱོད་ཀྱི་བར་དོ་དང་ཆོས་མ་སྤྱོད་པར་མ་ཐད་འབྲས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཡང་
 ཆོས་མ་སྤྱོད་པ་དགོས་པས་དེའི་མ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། སངས་བྱུང་གི་སྤྱོད་པ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་
 འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྤྱོད་པ་མེད་པོ་གསུམ་མེད་

།དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འོད་གསལ་དེའི་རྒྱ་ར་སྤང་བ་གསུམ་དང་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱ་
 མོང་བས། ལྷ་ཉི་ཤུ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ནི་དེ་དང་ཆོས་མ་ཐུག་། དེ་གསུམ་
 འབྲས་པ་ལས་རྒྱ་བའི་ནམ་པར་ཤར་བ་ནི། ལས་དུས་ཀྱི་སྤང་བ་གསུམ་ལས་ལྷང་
 བའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་འོད་གསལ་རྒྱ་དགེ་བཞོན་པ་དང་དབྱེར་མེད་པ་དང་ཆོས་མ་ཐུག་
 དེ་ལས་ས་མོན་དང་། རིགས་ལྷ་འཁོར་བཅས་དབག་མེད་ལྷ་དཔེ་སྟོ་བསྟུ་དང་། རོ་
 རྩེ་དང་སྟུ་རྩེ་གས་པ་ནམས་ནི། འབྲས་དུས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་བདེ་སྟོར་དབྱེར་
 མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་དགེ་བཞོན་པ་ཅན་དེ་ཉིད། རྒྱལ་བའི་སྟུ་གསུང་ཐུགས་མཛད་པ་
 དང་བཅས་པའི་ནམ་པར་ཤར་བ་མཆོན་ལ། དེ་ཡང་རྩེ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པར་བྱས་པས་སྟགས་
 ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་ལ། རྩེ་རྩེ་དེ་ཉིད་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པ་ནི་སྟུ་གསུང་ཐུགས་
 ཀྱི་རོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་མཆོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། དང་པོའི་མགོན་པོར་བསྐྱེད་
 པའི་ཆེ། དག་པའི་རྒྱ་དགེ་བཞོན་པ་ཅན་ཅིད་ཤིན་ཏུ་ལྷ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱར་ཤར་པའི་རོ་
 རྩེ་འཆང་དེ་དཔོ་སྟུ་ལྷ་དང་རྒྱལ་བཞུན་པ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་བར་དོ་སྟོང་བ་དང་།
 སྟུ་ལུས་ཀྱི་རྩེ་གས་རིམ་ཐབ་མེའི་སྟེན་གྱིད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པས་ཡད་ཡུད་
 བྱར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པ་གཞི་འབྲས་གཉིས་དང་ཆོས་
 མ་ཐུག་རི་ལྟར་སྟོར་བའི་ཚུལ་རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་རོ་རྩེ་འཆང་དང་ཐ་མི་དད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 གསུང་གི་བདུད་ཅི་རྩེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཁོ་པོས་ཉམས་པ་མེད་པར་སྐལ་བ་དང་ཐུན་པ་
 དག་ལ་གཏམ་དུ་བྱས་སོ། །

ནོན་པའི་ལྷ་ར་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་བ་ཡང་མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་བ་
ནི། འོད་གསལ་བར་ནི་རབ་ཞུགས་ནས། ལྷ་ར་བ་ཡང་ནི་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྤགས་

གྱི་སྐྱེད་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ལྷའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་བྱ། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
 གྱི་དབུས་གནས་པར། །ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །སྤྲལས་པས་ཀྱང་
 བྱི་དེ་ཉིད་དུ། །ཁྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བསམ། །དེར་ཡང་བརྒྱ་འདབ་མ་
 བརྒྱད། །ཁ་དོག་དམར་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །བརྒྱའི་ཉིད་དུ་སྤྲལས་ཆེན་པོ། །ཡི་གེ་
 གསུམ་ཡང་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །སྤྲལས་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཀ་དག །ཁྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 ལ་ཞུགས་པས། །ཁྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཀྱན་རྫོགས་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་རྣམ་
 པར་བརྟག། །བརྒྱ་དང་མི་བརྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དུ་བྱི་རྣམ་བསམ་ཞིང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི། །སྤྲལས་གྱི་སྐྱེད་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །བསྐྱེད་རིམ་པས་
 མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྐྱུ་རྒྱོ་ངོར་ལངས་པ་ནི་སྤྲལས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་
 བྱ་ལ། །རྫོགས་རིམ་པས་སྟོང་པ་བཞིའི་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་སྐྱེ་མཐས་བྱང་འཇུག་
 གི་སྐྱུ་ལངས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་
 གྱི་དབུས་གནས་པར། །ཞེས་པ་ནི། །སྟོན་གསལ་དུ། །འོད་གསལ་ལ་གནས་པ་ལ་ནམ་
 མཁའི་དབྱིངས་གྱི་དབུས་སུ་གནས་པར་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། །འདིར་
 འོད་གསལ་ལ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དེའི་ངང་ནས་ཞེས་པའི་
 དོན་ནི། །སྤྲལས་དང་བརྒྱ་ཉི་མ་དག །ཁྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཞུགས་པས། །ཞེས་
 སོགས་གྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས། །ཁྲ་མ་སྤྲ་མ་དག །བར་གྱི་ཁྲ་བ་ལ་བརྒྱ་དང་ཡི་གེ་
 གསུམ་ཡས་ཞུགས། །ཉི་མ་མས་ཞུགས་པའི་ཁྲ་བ་དེ་ཉིད་ཁྲ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་ཁྲ་
 བར་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། །ལུ་བཅུ་གཅིག་པའི་སྟོན་གསལ་ལས། །ཨི་ཤུ་རྩ་དྲ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲལས་གྱིས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱས་ལ། །ཨི་

ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་སྒྲ་བ་དང་ཉི་མ་དང་བསྒྲ་བསྐྱེད་ལ། བསྒྲའི་ཉེ་བའི་
 ཉེད་ཏུ་ཡི་གེ་གསུམ་རྣམ་པར་བསམས་ནས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 བ་ལས་གསལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ། སྒྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བསམས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སྒྲ་ཉི་བསྒྲ་ཡི་གེ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་
 སྒྲ་བ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། རྫོང་སེམས་དཔའི་སྒྱུ་བ་ཐམས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་
 གསུངས་ལ། མདོ་བསྐྱེད་ལས་གྱུར་། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 འདྲ་བར་ཡོངས་སུ་གྱུར་པར་བལྟས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་མདོར་
 བྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ཉི་མ་དང་བསྒྲ་དབྱུས་ཀྱི་སྒྲ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་སྒྲོན་ལས་ཐམས་
 ཅད་འདྲེས་ཏེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྒྲ་བ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །བརྒྱ་དང་མི་
 བརྒྱ། ཞེས་སོགས་ནི་སྒྲོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བ་ལ་སྐྱེད་པའི་དོན་ནོ། །བརྟན་པར་
 བྱ་བའི་དོན་ཏུ་ནི། །གསང་སྤྲུགས་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །མི་རྩམ་རྩ་ཏུ་སྤྲོ་ཕ་ལྷན་
 ཀོཅ་ཏྟ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། བརྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ར་རྒྱལ་བརྟན་པར་བྱ་བའོ། །སྤྲུགས་
 དོན་ནི། མི་ཞེས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །རྩམ་ནི་ཆོས་སོ། །རྩ་ཏུ་ནི་དབྱིངས་སམ་ཁམས་ཏེ་
 མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་དོན་ནོ། །སྤྲོ་ཕ་ནི་རང་བཞིན་ཏེ་རྒྱུད་སེམས་སྒྲོན་བཅུད་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་འདྲའི་རྒྱུད་སེམས་ཉིད་སྒྲ་བའི་རྣམ་
 པར་ཤར་བ་དེ་ངའོ་ཞེས་ར་རྒྱལ་འཛོགས་ནི་ལྷན་ཀ་ལྷ་ཏྟ། **ཅས་**པའོ། །སྤྲུགས་དེ་
 ཉིད་ངས་དོན་ཏུ་བཤད་པ་ནི། བཤད་པའི་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྒྲོན་ལས་གསུངས་
 པ་སྒྲོན་གསལ་ཏུ་བྱངས་པ། མི་ནི་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །རྩམ་ཞེས་བྱ་གཉིས་
 པའོ། །རྩ་ཏུ་ཞེས་བྱ་གསུམ་པར་བཤད། །སྤྲོ་ཕ་རྒྱགས་བཞི་པའོ། །ལྷན་ཀ་ནི་ཕ་

དངོས་སྟོན་ཏེ། སྤར་གྱི་ཆ་བ་དེ་ལས་ཚུ་ལས་ཚུ་བྱར་དོལ་བའི་ཚུ་ལ་དུ་བྱུང་བའི་ཨོ་
 དཀར་པོ། ལྷ་དམར་པོ། རྩ་སྟོན་པོ་བསྟོམ་པར་བྱཏོ། །དེ་ནས་ཕྱག་མཆན་ལས་
 བྱང་ཚུབ་བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ནས་ཡིག་གསུམ་ལས་བྱུང་བ། །ཀྱན་ད་ཆ་བ་
 དཀར་དང་མཚུངས། །ཞེས་བ་ཅམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། མདོ་བསྟེ་ལས། ཆ་བའི་དཀྱིལ་
 ལམོར་གྱི་སྟེང་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད་ལ། རྩ་ཆེ་ར་རྒྱལ་དེ་ལས་བྱུང་བ། །ཞེས་བས་
 ཕྱག་མཆན་རྩ་ཆེ་དང་དེ་ལ་ར་རྒྱལ་འདྲིལ་བ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ཞིང་། ར་རྒྱལ་འདྲིལ་
 བའི་ཚུ་ལ། འབྲེལ་བ་རིན་ཐེང་ལས། བཟླ་ལྷ་མོ་ཉུ་རྩ་ཉི་ཤེས་པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་ར་
 རྒྱལ་འདྲིལ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནས་རྩ་ཆེ་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་གྱིས་མཆན་བ་ཡོངས་སུ་
 བྱུང་བ་ལས་རང་ཉིད་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྟེད་བ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་
 བ་སྟེ། མདོར་བྱས་ལས། དང་པོའི་མགོན་པོ་བསམས་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་བས་བསྟན་
 ཅིང་། དེ་ལྟར་མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྟེད་པའི་ཚུ་ལ་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་
 གྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་བ་ལས། སྤྱགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྩ་ཆེ་མཆོག་། སྤྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་ནས་
 བསྟོམ་པ། །བྱང་ཚུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་རྩ་ཆེ་དག་གིས་བྱ། །ཞེས་
 བས་བསྟན་པར་མདོ་བསྟེ་དང་རྩ་ཆེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་ལ། དེའི་
 དོན་ཡང་། སྤྱི་རྩ་ཆེ་གསུང་རྩ་ཆེ་སྤྱགས་རྩ་ཆེ་གསུམ་གྱིས་བོན་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་རྩ་
 ཆེ་ཡིག་གསུམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་སྤྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སྤྱགས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགོས་འབྱུང་ལས། རྩ་ཆེ་ཡིག་གསུམ་སྤྱགས་ཀྱི་
 མཆོག་། ཅེས་འབྱུང་རོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷའི་སྤྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་ནས་པར་བསྟོམ་
 མོ། །དེ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྟོམ་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བ་མདོན་

བར་བྱང་ཆུབ་པ་ལྟ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ལས་འཛོལ་བར་བྱ། **ཅེས་**བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སྒྲོན་
 གསལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྣམ་པར་བཞོད་པ་ཡི་གེ་གསུམ་
 ལས་བྱུང་བ། རྡོ་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱ་བ་དང་ས་
 བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་སྐྱེད་ཅིང་འཇིགས་བྱུང་ནས། ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་བྱང་
 ལྟ་ལས་བསྐྱེད་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། མདོར་བྱས་ལས་དངོས་སྤྱི་མ་གསུངས་པས་
 ཕྱག་མཆོན་ལས་བསྐྱེད་པ་མི་དགོས་སོ་སྟེ་ལྟ་མི་བཟུང་ངོ་། །དང་པོའི་མགོན་པོ་སྐྱེ་
 མདོག་དཀར་པོར་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱི་བཤད་ལ། ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པར་
 རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་འགྲེལ་བ་རིན་ཐོང་གིས་བཤད་ཅིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཁ་ཅིག་
 ན་རེ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པར་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་པས་ཞལ་
 གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་**ཅེས་**སྟེ་བཞི་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་བསྐྱེད་
 འཁོར་གྱི་སྐབས་སྤྱི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དཀར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་བྱུག་པར་བསྐྱུབ་པ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་འདི་ཡང་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་
 བར་འདུས་པའི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་བྲིས་པའི་ལན་དུ།
 ལུང་སྟོན་ལས་གསུངས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཐལ་མོའི་ངེས་དོན་བཤད་པ་བྱངས་ཏེ། མཐར་ཐུག་
 གི་རྩུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་དེ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཐུགས་
 དང་། དེ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྐྱར་བ་མཆོན་དོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་མཆོན་པར་
 བྱེད་པའི་ལྟ་ཡང་ཞལ་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལ། འོངས་སྐྱེ་རྩུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་མཆོན་
 བྱེད་ཀྱི་གཙོ་པོ་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཞལ་གསུམ་པར་བྱར་མི་བྱང་ངོ་ཞེས་སྟེ་བཞི་རྒྱུད་
 ལྟའི་དོན་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྟོགས་པའོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འབྲེང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྐྱལ་སྐྱོར་རྒྱ་རྒྱ་སེམས་སུ་བསྐྱར་
བ་ལ།

ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་ནས་སྒོ་གསུམ་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དཔལ་ལུས་
བཅེགས་སུ་བྱ་བ་ལ། སྐྱར་གཞི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་བ་དང་། དེའི་ཆ་
གང་དང་སྐྱོར་བྱེད་གྱི་ཆ་གང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་བ་བཤད་བ་དང་། ལུས་དཀྱིལ་
བསྐྱོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་བ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་
དཔལ་ལུས་བཅེགས་སུ་བ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼ སྐྱར་གཞི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བཤད་བ་ ༽ཞེ།

དེ་ལ་མི་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆོ་མ་ནད་མེད་
པར་ཉམས་བདེ་ཞིང་ཟླ་མཆན་དང་ལྗན་བ་དང་། བོ་མོ་པན་ཚུན་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་
འདུས་བ་དང་། ཇི་ཟེ་བར་གནས་ཤིང་འཇུག་པར་འདོད་བ་སྟེ། གནས་གསུམ་བོ་དེ་
མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལས་མངལ་ཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས།
བ་མ་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་སྤང་བ་དང་། མ་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ཅིང་ཟླ་མཆན་དང་
ལྗན་བ་དང་། ཇི་ཟེ་ཡང་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིང་འཇུག་པར་འདོད་བ་སྟེ། དགལ་
བོ་དེ་ཟེའེས་བྱ་བ་ནི་སྤྲོད་བ་བར་མའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་ཟླ་དྲགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མའི་མངལ་རྒྱུང་མཁྱིས་བད་ཀན་གྱིས་བསྐྱགས་པ་
དང་། མངལ་གྱི་དབྱས་ནས་འབྲ་བ་དང་། མངལ་གྲོག་མའི་རྟེན་བ་འབྲ་བ་ལ་སོགས་
བ་མངལ་གྱི་ཉེས་བ་དང་། བ་མ་གཉིས་ཀ་ལས་མངལ་སྒོར་ཁྲ་ཁྲག་དུས་མཉམ་དུ་
མ་བྱུང་བའོ། །བྱུང་ཡང་རུལ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་བོན་གྱི་ཉེས་བ་དང་། བ་མས་བྱ་

རྟེན་པ་དང་བྱས་ཀྱང་དེ་གཉིས་པ་མར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པ་ལས་ཀྱི་ཉེས་
 པ་སྟེ། གསུམ་པོ་དེ་གང་བྱང་དང་ལྡན་ན་མངལ་དུ་བྱ་མི་ཆགས་པར་མངལ་འཇུག་
 གི་མདོ་ལས་གསུངས་བས་ཉེས་པ་དེ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་པ་མ་
 ཉལ་པོ་བྱས་བས་པ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྐྱམ་མདོའི་མེ་གཏུམ་མོ་པལ་བ་རྣམས།
 དབང་པོ་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་གྲུབ་དུ་
 གཡོས་པས་སྤར་རྟེ། དེའི་བྱོད་ཀྱིས་ཁམས་དཀར་དམར་ཁྱུ་བ་རྣམས། པ་མའི་ལུས་
 ཀྱི་ཅ་སྟོང་ཐག་བདུན་ཅ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སྟོང་རྣམས་ནས་བབས་ཏེ་པ་མའི་ཕྱང་
 པོ་ལྷ་དང་དབང་པོ་རྣམས་བདེ་བས་ཆིམ་པར་བྱས་ནས། སྤར་མའི་གསང་བའི་བརྒྱར་
 ཐམས་ཅད་འབྲེས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེའི་ཆེ་པ་མ་གཉིས་ལས་ཁྱུ་ཐག་གི་དྲངས་མ་ཤིན་
 ཏུ་བསྐྱབ་བ་ཐིགས་པ་རེ་རེས་པར་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་ལ། དེ་གཉིས་འབྲེས་པའི་དབྱས་
 སུ་བར་དོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་ཅིང་། ཐོག་མར་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་ཁྱགས་པའི་
 གནས་དེ་ཉིད་ལུས་ཀྱི་སྦྱིང་ཁར་འགྱུར་ལ། ཐོག་མར་རྣམ་ཤེས་གང་དུ་ཁྱགས་པ་
 དེ་ནས་མཐར་རྣམ་ཤེས་ཐོན་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པས་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ལ་རེས་
 པར་སྦྱང་ཁ་ནས་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་པ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དེ་བྱི་ཟེ་བར་
 གནས་པས་མཐོང་སྟེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
 ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཉལ་པོ་བྱེད་པ་དེ་མཐོང་བ་ན་གཅིག་ལ་ཆགས་ཤིང་ཅིག་
 ཤོས་ལ་འབྲལ་འདོད་སྟེ་སྟེ། བོར་སྟེ་ན་བྱུད་མེད་ལ་ཆགས་ཤིང་སྟེ་ས་པ་ལ་འབྲལ་
 པར་འདོད་པ་སྟེ་ལ། མོར་སྟེ་ན་དེ་ལས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་གང་
 ལ་ཆགས་པའི་སྟེ་ས་པའམ་བྱུད་མེད་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་གི་ཅིག་ཤོས་མི་མཐོང་ཞིང་། དེ་

ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་བསམ་ཉེ་བར་སྒྲིབ་བ་ན་སྒྲིབ་བའམ་བྱུང་མེད་དེའི་ལུས་གཞན་མི་
 སྤང་བར་པོ་མོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་པོ་འབའ་ཞིག་སྤང་བར་འབྱུང་ཏེ། གཞི་དེ་ལས་
 ཁོ་བ་སྒྲིབ་བར་འབྱུང་ཞིང་། ཁོ་བ་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་བར་དོ་ཤི་ནས་དེ་མ་ཐག་རྣམ་ཤེས་
 ལྷ་ཁྲག་གི་དབུས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཐོག་མར་མའི་གསང་
 བའི་སྒོ་འབའ་ཞིག་ནས་འཇུག་པར་མ་ངེས་ཏེ། རྣམ་གཞག་རིམ་བཤས། དབང་པོ་
 གཉིས་མཉམ་པར་སྒྲིབ་བ་མཐོང་བས། འདོད་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱིར་སྲིད་བ་བར་
 མ་འོང་སྟེ། ཏྲ་ཞོན་པ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་པོ་ཐུགས་དོན་རྒྱུད་གི་གཞོན་
 བ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞོན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་བར་འོང་ཞིང་། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་གམ་ཡུང་
 ཅམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབའ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒྲོར་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་
 རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པར་གསུངས་ལ། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྲེལ་སྤྲེལ་
 ཁ་ཅིག་བཤད་བ་ལ་རྣམ་སྤང་དུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་སྤང་གི་སྒོ་འོག་སྒོ་ལ་
 བྱས་ཏེ། དེ་ནས་བར་དོ་འཇུག་པར་འདོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དབའ་ལྟར་ཞེས། དམ་ཆོག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ལྟར་རྣམ་སྤང་གི་
 སྒོ་ནས་འཇུག་པར་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པའི་འོག་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་བས་ན་སྒྲིབ་དོན་རྣམ་སྤང་གང་དུ་འགོད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་
 གྱུ་བའི་སྒོ་ལ་རྣམ་སྤང་གི་སྒོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་དམ་ཆོག་པ་ལ་འཇུག་
 བ་བཞིན་དུ་བར་དོ་ལུས་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤྲོམ་འབྱུང་ལས། དང་
 པོ་པ་མའི་ཀུན་སྒྲིབ་ལས། །སྲིད་པའི་སྒྲེ་བོ་ཅན་དུ་མཐོང་། །ཤིན་ཏུ་ངེས་པ་ཀུན་
 དགའི་སྟོབས། །ཁའི་ལམ་ལ་རབ་དུ་འཇུག །ཅེས་ཁ་ནས་འཇུག་པ་ཡང་གསུངས་

ཤིང་། དེ་ཡང་པ་མ་སྤེལ་ཁ་ཡིན་སྟེ་མ་ལ། རྒྱུད་དོར་ཐེང་ལས། སྤོན་ལས་རྒྱུད་གི་
 རྒྱུད་ཤིང་ཤི། །བརྒྱ་ལ་གང་ཆེ་འགྲོ་འགྲུར་ན། །པ་ཡི་ཁ་ལ་མཚུངས་པར་ལྷན། །དེ་
 ཆེ་ཆགས་པའི་དབང་དུ་འགྱུར། །གསང་གནས་རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་རྩ། །མེ་དང་ཉི་མ་
 འཆར་བ་ན། །དེ་ཆེ་ལྷག་པར་ཆགས་པས་འོན། །ཆགས་པས་མཆོག་ཏུ་འདོད་པར་
 འགྱུར། །རྫོང་པར་འབྲེས་པའི་གདོང་། །འཇུག་པ་རྩ་ཡི་ཁ་ཡི་རྒྱུད། །དེ་ཆེ་ས་བོན་དུ་
 བྱི་འགྱུར། །ས་བོན་ལས་ཀྱི་སེམས་ཅན་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་ཁ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ།
 དེས་ན་བར་དོ་ཤི་ནས་རྒྱུ་ཤིང་ཤིང་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། རོག་མར་བར་
 དོ་པའི་ཁའམ་སྤྱི་བོ་ནས་ཁྱུགས་ཏེ། པའི་གསང་གནས་ནས་འཕྲོན་ནས་མའི་པར་
 ཁྱུགས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁྱུ་ཁྱུག་གི་དབྱས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲ་
 བ་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྷ་མངལ་འབྲེན་བྱེད་པ་དུ་མ་ཞིག་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དྲངས་པའམ། བར་དོ་མཆོན་པའི་ཡི་གེ་ནས་མཁར་
 བཞག་པ་སོགས་ཐོག་མར་ཡབ་ཀྱི་སྤྱི་བོ་འམ་ཞལ་ནས་ཁྱུགས། དེ་ནས་རྫོང་མའི་ལས་
 ནས་ལུས་ཀྱི་པར་སྤྱད་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་རྒྱུ་ཤིང་ཤིང་པ་
 ཡིན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྤྱིད་པ་བར་མ་ནི་ལྟོ་བ་བརྟོལ་ཏེ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 སྤྱི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་འཇུག་སྤྱི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཆེ་མ་ལས་གང་ཕྱིས་བྱུང་བ་དེ་
 བྱི་ཕུ་བོ་ཅེས་བྱའོ། །གང་སྤྱར་བྱུང་བ་ནི་ལུ་བོ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་མའི་མངལ་སྤྱོད་ནས་
 འཇུག་པའང་བཤད་དེ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པར་ཁས་རྒྱུང་དགོས་
 སོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །བར་དོ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལ་བྱ་གཤེས་པར་
 མི་དགོས་ཏེ། ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུས་གཤགས་པའི་ནང་ནས་སྤོན་སྤྱོད་བར་གྲག་

གོ། །**ཅེས་**མཛོད་འགྲུལ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་མེས་མས་ཅན་དེ་པོར་འགྱུར་བ་ཞིག་
ཡིན་ན་ནི་མའི་དཀྱ་གཡས་པར་བརྟེན་ཏེ། ཁ་མའི་སྐལ་བ་ངོས་ལ་སྤྱོད་པ་པས་གནས་
ཤིང་། མོར་འགྱུར་བ་**ཅིག**་ཡིན་ན་ནི་མའི་དཀྱ་གཡོན་པར་བརྟེན་ཏེ། ཁ་མའི་དཀྱ་
སྤྱོད་པ་པས་གནས་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡང་དང་པོ་པ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་བ་
མཛོད་བའི་ཆེ་ཆགས་བ་སྐྱེས་ནས་འགྱུར་པར་འདོད་བའི་བསམ་བ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་དབང་
ལས་སོ། །པ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་བའི་སྐབས་སུ་པའི་ཁྱ་བའི་ཐེགས་བ་ཐ་མ་འགྱུར་བའི་ཆེ་
པའི་རྒྱུད་བརྒྱ་ཚུལ་ལས་བྱ་དང་བྱ་མོ་སོགས་གང་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་པར་གསུངས་
ཏེ། སྤོམ་འགྱུར་ལས། ས་བོན་ལྷུང་དུས་ལྷུང་ཅོམ་ལ། །རིམ་པ་མཆོན་བྱ་ལེགས་པའི་
ཚོ། །གཡས་པར་བརྒྱ་བའི་རྒྱུད་དག་ལས། །ཐམས་ཅད་ཆེན་སྐྱེས་པར་འགྱུར། །གལ་
ཏེ་གཡོན་པར་རྒྱུད་བརྒྱ་ན། །ངེས་པར་བྱད་མེད་དག་ཏུ་འགྱུར། །གཉིས་ཀའི་དབྱས་
བརྒྱའི་རྒྱུད་དག་ལས། །ཏྭ་ཏུ་མ་ནིང་དག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །མངལ་དུ་འཇུག་
པའི་ཚུལ་བཛོད་ཟིན་ཏོ། །

ཞུགས་པ་ལས་འཕེལ་བའི་ཚུལ་བཛོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་བར་དོའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཐོག་མར་མའི་གསང་བར་སྤྲུག་འདྲེས་པ་དེ་ཉིད་དེའི་རྗེས་སུ་མའི་མངལ་
གྱི་སྐྱེ་གནས་སུ་སོང་ནས་དེར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་གནས་དེ་ནི་མའི་པོ་བའི་
འོག་ཡོང་གའི་སྟེང་གི་བར་ཡིན་པར་མངལ་འཇུག་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མངལ་
གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་སྟེ། གནས་སྐབས་ལྟ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་མེར་མེར་པོ་
དང་ལྷར་ལྷར་པོ་དང་གོར་གོར་པོ་དང་འཁྲང་གྱུར་དང་རྒྱང་ལག་འགྱུས་པ་དང་ལྟ་ལ་
གསུངས་ལ། མངལ་འཇུག་དང་མཛོད་འགྲུལ་ལས། གནས་སྐབས་དང་པོ་རྒྱར་རྒྱར་

བོ་དང་གཉིས་པ་མེར་མེར་པོར་བཞད་ཅིང་། སའི་དངོས་གཞི་ལས་དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་
 བཞད་ཀྱང་། མིང་འདོགས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 དོན་གྱི་རིམ་པ་འདྲ་བར་སྒྲུབ་བས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་ཕྱི་དགྲིས་མ་ལྟ་
 བྱས་གཤོགས་ལ་ནང་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བར་འདུག་པའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་སློན་པར་བྱས་པ་
 ལས་ལྡར་ལྡར་པོ་སྟེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་དགྲིས་མ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཞོ་ལྡར་བསྐྱ་བར་གྱུར་
 ཅིང་ཤར་ནི་མ་གྱུར་པའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་སློན་པར་བྱས་པ་ལས་གོར་གོར་པོར་
 འགྱུར་ཏེ། ཤར་ནི་གྱུར་ལ་མཐུན་མི་བཟོད་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་པོའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་སློན་
 པར་བྱས་པ་ལས་འཁྲུང་གྱུར་ཏེ་མཐུན་བཟོད་པའོ། །དེ་ཉིད་རྒྱུད་གིས་སློན་པར་བྱས་
 པ་ལས་རྒྱུད་ལག་འགྱུས་པ་སྟེ། བརྒྱ་གཉིས་དང་དབྱུང་བ་གཉིས་དང་མགོ་མའི་མཚན་
 མ་སྟེ་འབྱུར་པོ་ལྷ་གསལ་བར་འགྱུར་ངོ། །དེ་ནས་རིམ་པ་བཞེན་སྐྱ་དང་སེན་མོ་དང་
 བ་སྐྱ་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་པོ་མའི་མཚན་མ་
 རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མཛོད་འབྲེལ་དུ་མཛོད་བྲངས་པ་ལས། སྐྱ་སྐྱ་སེན་མོ་
 ལ་སོགས་དང་། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །མཚན་རྣམས་རིམ་གྱིས་
 འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་རྣམས་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་སྤྲས་གྱིས་
 མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་རྟེན་རྣམས་ལ་འཆད་ངོ། །སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། དང་པོར་
 རུར་རུར་པོ་རྣམ་པ། །མེར་མེར་པོ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན། །ལྡར་ལྡར་པོ་སྐྱེས་གསུམ་པ་
 སྟེ། །བཞེ་བ་གོར་གོར་པོ་ཉིད་ངོ། །རྒྱུད་རྣམས་གྱིས་ནི་བསྐྱེད་བས་ན། །ཉའི་རྣམ་པ་ལྟ་
 བྱར་འགྱུར། །རྒྱ་བ་ལྡར་གྱུར་ས་བོན་ལས། །ཡན་ལག་ལྷན་རབ་ཏུ་སྟེ། །སྐྱ་སྐྱ་སེན་མོ་
 རྣམས་དང་ཉགས། །རྒྱ་བ་བདུན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དབང་པོ་རྣམས་དང་གཟུགས་

ནམས་ནི། །ཆོ་བ་བརྒྱད་ལ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཆོ་བ་དགུ་ཡིས་ཡང་དག་ཇོགས། །ཆོ་བ་
བཅུ་ཡིས་སེམས་དང་ལྗན། །ཞེས་ཆོ་བ་དགུ་ཡིས་ལུས་ཇོགས་ནས་ཆོ་བ་བཅུ་བ་ལ་
ཕྱིར་འགྱུར་བའི་སེམས་དང་ལྗན་པར་གསུངས་སོ། །མངལ་འཇུག་ལས་ཞག་བདུན་
ཕྱག་སོ་བརྒྱད་ཇོགས་ནས་བཅའ་བར་གསུངས་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། དེ་ནས་
ཞག་བཞི་ལོན་ནས་བཅའ་བར་གསུངས་ཏེ། ཆོ་བ་རིལ་པོ་དགུ་དང་ངོ་བཅུར་བྱས་ན་
ཐམས་ཅད་འགྲིག་པར་སྤང་ངོ་། །མངལ་དུ་འཕེལ་བའི་ཚུལ་བཞིན་ཟིན་ཏོ། །

མངལ་ནས་བཅའ་བའི་ཚུལ་བཞིན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མངལ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་བ་
ན་ཞག་བདུན་ཕྱག་སོ་བརྒྱད་བ་ལ་སྡོན་གྱི་ལས་ལས་སྦྱེས་པའི་རྒྱུད་ཡན་ལག་ཅས་
བྱ་བ་ལངས་ནས་མངལ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་ནས། ལག་
བ་གཉིས་བཅུམ་སྟེ་མའི་རུམ་ནས་ཆོས་འགྱུར་གི་སྒོར་སྒྲོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་
སྡོན་གྱི་ལས་ལས་སྦྱེས་པའི་རྒྱུད་ཁ་ཐུར་དུ་བཟུ་བ་**ཅེས་**བ་ལངས་ནས། སེམས་
ཅན་དེའི་རྒྱུད་པ་བྱེད་དང་མགོ་ཐུར་དུ་བསྐྱར་ནས། མའི་བྱི་ཚུའི་ལམ་དུ་འཕུལ་བར་
མངལ་འཇུག་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཞག་བདུན་ཕྱག་སོ་བྱུག་བ་ལ་མངལ་ན་
གནས་པར་མི་དགའ་ཞིང་འགྱུར་བར་འདོད་ལ། སོ་བདུན་བ་ལ་མངལ་གྱི་གནས་དེ་
ལ་མི་གཙང་བ་དང་བྱི་ར་བའི་འདུ་ཤེས་སྦྱེ་བར་བཞད་དོ། །དེ་ནས་ཞག་བདུན་ཕྱག་
སོ་བརྒྱད་པའི་མཐར་རྒྱུད་གིས་མངལ་གྱི་སྒོར་འཕུལ་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་འཛོན་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྤར་བྱི་ཐ་སྤིད་བ་བར་མ་དོའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་ལས་
གྲུབ་བ་ཐ་མལ་བའི་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་ལས་འདས་བ་ཡིན་ཀྱང་། མངལ་དུ་ཁྱ་ཁྱག་
གི་དབུས་སུ་ཞུགས་ནས་སྤྲིན་པར་བྱས་ནས་ཕྱིར་འཛོན་བ་ན་ཐ་མལ་བ་དག་གི་ཤའི་

མིག་གི་ཡུལ་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་དེ་ནི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་ཚིག་འབྱུང་བ་དོན་མེད་ཏེ་
དེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་བས་གསུངས་པར་ནམ་གཞག་རིམ་བ་ལས་
བཤད་དེ། དེའི་དོན་ནི་རྗེས་སོགས་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱང་གཞི་མངལ་དུ་
སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་བརྟུན་ཅིན་རོ། །

གཉིས་བ་དེའི་ཆ་གང་དང་སྤྱིར་བྱེད་ཀྱི་ཆ་གང་ཆོས་མ་སྟན་པར་སྒྲོམ་བ་བཤད་
བ་ལ།

དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྤྱོད་རྟེན་སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་བ་དང་།
བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལྷ་དགོད་བ་སོགས་སྤྱང་གཞི་དང་སྤྱིར་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་༼དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྤྱོད་རྟེན་སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་བ་༽ལ།

གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོའི་
མགོན་པོ་སྤྲུལ་སྤྱོད་བསྐྱུར་ཚུལ་མདོ་བསྟེན་ན་མི་གསལ་ཞིང་མདོར་བྲས་སུ་མི་བསྐྱོད་
བ་རྗེས་སུ་ལུགས་བས་བསྐྱུར་ཞེས་བ་ཅམ་ཞིག་གསུངས་བ་ལ། རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་
དང་འགྲེལ་བ་རིན་ཐོང་དང་དམ་ཚིག་དོན་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་མི་
བསྐྱོད་པ་སྒྲོས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྲས་ཚུར་འདུས་རང་ལ་ཐེམ་ནས་རང་མི་བསྐྱོད་
པར་བསྐྱུར་བར་འདོད་ལ་བོད་ཀྱི་ཁྲ་མ་སྤྱི་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ཤིན་
ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། བར་དོ་ཁམས་རགས་བ་ཁྱུ་ཁྱག་གི་དབུས་སུ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱི།
ཁྱུ་ཁྱག་ཚུར་བར་དོ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཁྱུ་ཁྱག་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་ཡིན་
ཀྱི་བར་དོ་རང་གི་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱུ་ཁྱག་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།

ནུམ་གཞག་ལས་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟོ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་དེའི་ཚུལ་
ལྟར་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་ལས།
འདིར་དང་པོའི་མགོན་པོ་གང་དུ་བསྐྱུར་བར་བྱ་བའི་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་པ་མའི་ཁྱེལ་
མངལ་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་གནས་སྐབས་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནས་སྐབས་དང་པོ་མེར་
མེར་པོ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་དང་འེན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། འོན་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྦྱར་བསྐྱུར་བའི་
ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་སྟུང་ན། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྦྱར་བསྐྱུར་བ་སྦྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་
བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། རྒྱུད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུངས་པའི་རིམ་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་
མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ཅ་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་
ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བས་ཆོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བར་དོས་
གང་དུ་སྐྱེ་ལེན་པའི་ཐིག་ལེ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཟེལ་གཞོན་
རྟོ་རྟོ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་མ་རྒྱུད་སྟོམ་འབྱུང་གི་གཞུང་གིས་སྟོན་པར་གསུངས་ལ།
དེ་ཡང་སྦྱང་གཞི་ཁོ་ནར་མ་ཐད་སྤྱལ་སྦྱར་བསྐྱུར་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་
ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་སྦྱང་གཞི་ཁོ་ན་བཤད་ནས་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་
པར་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་གཏན་ནས་མ་བཤད་པས་སྦྱིས་སུ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་ཅུང་
ཐད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟོ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་
བསྟན་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་**ཅེ་ན།** དེ་ཡང་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རྟོ་རྟོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་

གྲིས་གཞོན་པ་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །བཙུག་
 ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་
 ཏུ་དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་དོན་ཞིང་འོ་མོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་
 གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་ཞིང་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་གྲིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་
 གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་སྟོན་གསལ་དུ་ཚུ་བ་བཞིའི་བཤད་པ་
 གསུངས་པ་ལ། སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པས་ལྷག་མོས་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཅིང་།
 དེའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཛྲོད་ཟིན་ལ། མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པས་ནི། ཟེལ་གྱིས་མནན་པར་
 བྱ་བྱ་བྱ་ལུས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲས་བསྟན་པ་ནམས་ཟེལ་
 གྲིས་གཞོན་ཚུལ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་ནས་གཉིས་སྤང་གི་སྟོས་པ་དག་པར་བྱས་
 བས་སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཟེལ་ནས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
¹མཛོན་དུ་བྱེད་པ་སྟོན་ལ། སྤྲས་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། འདི་ཉིད་ལས་གྱི་
 འོད་ཆགས་ཆོས་སྤྲས་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་ན་སྤྱབ་པ་པོ་དང་ཕྱག་ཀྱི་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་པ་ལས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ཞིང་། གཞིའི་འོད་ཆགས་ཆོས་
 སྤྲས་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་ན་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱར་བསྤྱར་བའི་སྤྱར་གཞི་བར་དོ་
 གང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་འཕྲེས་པའི་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་སྟོན་ལ། ཡིག་
 དོན་དུ་བཤད་པས་སྟོང་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་པས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱར་བསྤྱར་

1 དོན་གྱིས་འོད་གསལ་

བའི་ཚུལ་དངོས་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱད་གཞི་སྟོན་ཚུལ་ཐོག་མར་བརྗོད་ན། གཞི་དུས་
ལ་བ་མ་ཉལ་པོ་བྱས་པས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་ཁམས་དཀར་དམར་ཞུ་བ་
ན། ཅ་སྟོང་ཐུག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱབས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཁམས་ཞུ་བས་
གང་ནས་འབབ་པ་ནི་སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་
ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྫོང་མེད་པོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ཏེ། འབབ་པ་དེ་གང་གིས་ཀྱང་མི་བསྐྱོག་པས་རྫོང་མེད་ཞེས་བྱ་ལ། ཁམས་
ཞུ་བ་དེ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་པོ་དེའི་སྤྱད་པོ་ལྡེའི་པོ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྫོང་མེད་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་
ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྫོང་མེད་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་
གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཅ་སྤྱབས་ཀྱི་ཁམས་ཞུ་བ་འབབ་
པ་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞི་པོ་མོ་གཉིས་པོ་དེའི་སྤྱད་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྫོང་མེད་སེམས་དཔའི་སྟེ་ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
ད་ལྟ་བུའི་ཁམས་ཞུ་བ་དེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་པོ་མོ་གཉིས་པོ་དེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་སྟེ། བ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་
པོ་ལྡེ་བདེ་བས་བརྒྱལ་བའོ། །འདི་ལ་ཟིལ་གྱིས་མནན་རྒྱ་ནི་པ་མའི་སྤྱད་པོ་ལྡེ་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེའོ། །ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་པོ་ནི་ཅ་ནང་གི་
ཁམས་ཞུ་བ་དེའོ། །གཞོན་ཚུལ་ནི་སྤྱད་པོ་ལྡེ་བདེ་བས་བརྒྱལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེ་
འདྲ་བ་དེ་བཤད་པར་བྱའོ་སྟུང་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་རྫོང་མཆང་

གི་ཐུགས་ནི་ཟེལ་གཞོན་དོན་ཅིང་ཅེ་འཛིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོན་གསལ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཉིང་ཅེ་འཛིན་གང་གིས་
ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པས་ཟེལ་
གྱིས་མཐུན་ཞིང་གཅིག་ཏུ་མཛད་ལ། དེ་ཉིད་དོན་ཅིང་ལྟར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱོད་
ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་ཅེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའོ། །སྒྲོམས་པར་
ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་**ཅེས་**བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་
ཅེས་པ་བྱ་བ་ནི་འདིར་ཅ་སྟོང་ཐག་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་ཁོང་སྟོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཅི་ནི་འདིར་ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་
དེའི་རང་བཞིན་ནོ། །གནས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པ་ནི་བྱང་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་
དོན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །དོན་ཅི་སེམས་
དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤར་བས་སོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱུར་བ་ལས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ་བར་
གྱུར་ནས། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བ་སྒྱུར་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སྤྲུལ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ད་ནི་ཡིག་དོན་དུ་བཤད་ནས་བསྐྱེད་ལུ་འཛིན་ལ་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
ཡང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ན་སངས་རྒྱུས་ཡབ་ཡུམ་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་བྱིར་དུ་
སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དོན་ཅི་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ཅེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་དོན་ཏེ་གཞི་དུས་ལ་པ་མ་ཉལ་

པོ་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །དེ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལས་བསྐྱབས་པའི་
 རྫོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་པས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲབ་པར་བྱས་
 པ་ནི་བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྫོ་རྗེའི་རོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་དུས་ལ་པ་མའི་རྩ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ལ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་
 ཁོང་སྟོང་དང་ཆོས་མཐུན། དེ་མི་བསྐྱོད་པས་གང་བ་ནི་རྩ་སྐྱབས་ཁམས་ཞུ་བས་གང་
 བ་དང་ཆོས་མཐུན་རྟོ། །དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
 བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
 པའི་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་པ་དེ་དག་ཅེས་པ་ནས། ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་
 དོན་ཏེ། གཞི་དུས་ལ་པ་མའི་ཡུང་སོགས་རྣམས་ཁམས་ཞུ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 ནས་བདེ་བས་བརྒྱལ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་རྟོ། །མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞུགས་ལས་
 ཁང་གི་ནང་དུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ནི་པ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་གསང་བའི་བརྒྱུར་འདྲེས་པ་དང་
 ཆོས་མཐུན་རྟོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་མགོན་པོ་པར་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ནི་བར་དོ་ལེ་ནས་
 རྟེན་གནས་སུ་ཁྲ་ཁྲག་གི་དབྱས་སུ་ཞུགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་རྟོ། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་
 པ་མའི་ཁྲ་ཁྲག་གི་དབྱས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ནས་སྒྲིབ་དགུའི་བར་དུ་འཕེལ་བའི་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་ལྡར་བསྐྱས་པ་དེ་ལ་ཁྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལྡར་
 ཁྲ་གི་གནས་སྐབས་ལྡར་བྱེད་ནས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་
 ལྡར་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། དེ་ཡང་བཞིན་གཤེགས་པ་

ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལས། ས་པོན་གྱི་གནས་སྐབས་ནས་བརྒྱུད་ཏེ་གནས་
 སྐབས་ལྷ་དེས་བར་སྐྱེད། དེ་ལ་མེར་མེར་པོ་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་དོ། །ལྷར་ལྷར་པོ་ནི་
 རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་གྱི་དོ། །གོར་གོར་པོ་ནི་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དོ། །འཁྲང་གྱུར་
 བྱི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཡི་དོ། །ཀླང་ལག་འབྱུས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱིས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །ཁྲག་གི་ཡང་གནས་སྐབས་ལྷར་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཁྱུ་བ་
 བྱི་མི་བསྐྱེད་པའི་དོ། །དམར་པོ་ནི་འོད་དཔག་མེད་གྱི་དོ། །གོར་བྱ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་
 ལྷན་གྱི་དོ། །འཁྲང་གྱུར་བྱི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཡི་དོ། །ཡང་དག་པར་འདྲེས་པ་ནི་རྣམ་
 པར་སྤང་མཛད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་འབྱུང་ལས་
 གྲང་འདི་དང་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་བའི་རིགས་ལྷ་དང་སྐྱེར་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་སོ། །འདིར་
 མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་རིགས་ལྷ་དང་སྐྱེར་བའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་
 སྐབས་ལྷ་པོ་དེ་རིགས་ལྷའི་སྐྱེར་གཞི་སོ་སོར་འཆད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་
 བཟུང་བའི་ལུས་མངལ་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷ་ལས་མི་འདའ་བ་ལྟར་དུ།
 མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆོས་མ་ཐུན་སྐྱེར་བར་བྱ་བ་དང་པོའི་མགོན་
 པོ་སྤྱལ་སྐྱེར་བསྐྱེར་བའི་ལུས་དེ་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་ལྷ་ཡང་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
 པ་ལྷའི་རིགས་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང་། མངལ་གྱི་གནས་
 སྐབས་ལྷའི་ཐོག་མ་མེར་མེར་པོའི་གནས་སྐབས་དེ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེར་བ་ལ་བརྟེན་
 བས། འདིར་བར་དོ་དང་འདྲ་བའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཐོག་མར་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡང་
 མི་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མངལ་གྱི་གནས་
 སྐབས་ལྷའི་ནང་ནས་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྲག་འདྲེས་མ་ཐག་གི་མེར་མེར་པོའི་གནས་སྐབས་

དེ་ནི་ཆུང་ཁམས་ཤིང་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱོད་པ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ན་རིགས་ལྡེང་ནས་ཆུང་ཁམས་ལ་བཞག་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་སངས་
 རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་མི་བསྐྱོད་པར་བྱས་པ་འདྲེས་པ་ལ་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱུལ་སྤྱོལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་
 སྐབས་སུ་འོངས་སྤྱོལ་ཐ་མལ་བའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་གཏུལ་བུའི་དོན་དུ་
 ཁམས་རགས་པ་བཟུང་བའི་སྤྱུལ་སྤྱོལ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེད་
 དུ། འོངས་སྤྱོལ་དང་འབྲས་བུའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཁམས་རགས་པ་བཟུང་བ་དང་འབྲས་
 བའི་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས། མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ལ་སྤྱུལ་སྤྱོལ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་
 མོ། །འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་རྒྱལ་བ་ཡབ་ཡུམ་
 སྤྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་རང་ཉིད་
 བཅུག་ནས་སྤྱུལ་སྤྱོལ་བསྐྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 སྤྱོས་ནས་མཛད་པ་མཛད་པ་སོགས་བསྐྱོམ་པ་རྣམས། སྤར་བྱུབ་ཐོབ་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
 གཞན་གྱི་འཕྱིན་ལས་སུ་འགྱུར་པས་རྣལ་འབྱོར་བ་བདག་ཉིད་ཆོགས་ཇོགས་པའི་
 ཡན་ལག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཉ་ཅང་རིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ལྟ་རྣམས་སྤྱོས་རང་རང་གི་མཛད་པ་མཛད་
 པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སུ་འདྲེས་ཏེ། སྤར་བྱུབ་
 པའི་མི་བསྐྱོད་པ་རང་ལ་འདྲེས། ལྟ་གཞན་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་རང་རང་གི་
 གནས་སུ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྤྲས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་། བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་

བ་དེ་ལ་བཟླས་པ་སོགས་སྤར་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་གསུང་གི་འཕྲིན་
ལས་སུ་སོང་བས་ནལ་འབྱོར་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཆད་ལྡན་ཏུ་མ་
ལས་ལྟའི་བསྐྱེད་ཆོག་ཏུ་མ་ཞིག་ལ་ས་བོན་དང་ཕྱག་མཆོན་ལས་འོད་འཕྲོས་ཕྱོགས་
བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་དྲངས་དེ་ལ་ཐེམ།
དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བདག་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ནམ་གཞག་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
རྒྱུད་ཟླ་བ་ཞི་ཀའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
བདེ་མཆོག་གྱི་དོར་གྱི་སྐབས་སུ་འང་དཔ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་ཕྱིན་
ཆད་སྒོམ་བཟླས་སོགས་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་
མཇུག་པར་སོང་ནས་ནལ་འབྱོར་བ་བདག་ཉིད་ཆོགས་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་པ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་དང་པོར་གསང་གནས་སུ་སྤེལས་པ་
དེ་པ་མའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་བར་དོའི་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ནས་འདྲེས་པ་
འཕེལ་བ་ལས་ཕྱིར་བཅས་པའི་སྤྱེས་བྱས་བྱ་བ་ཅི་བྱས་པ་མའི་བྱ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་
བྱ་དེ་རང་གི་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་བརྟག་པའི་མི་
བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་ཀྱང་། ཕྱིས་བདག་ཉིད་དེ་ལ་བཅུག་ནས་འདྲེས་ཕྱིན་ཆད་བདག་
ཉིད་དོར་སེམས་སུ་ང་རྒྱལ་བྱེད་པས་དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མཇུག་པ་རྣམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་
མི་བྱེད་པའི་སྤྱོན་གྱི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལྟ་འགོད་པ་སོགས་སྤྱང་གཞི་དང་སྦྱོར་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི།

སྡོན་གྱི་མཁས་པ་དག །གནས་གསུམ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཚུན་ཆད་མངལ་ན་
 གནས་པ་དང་སྦྱོར་ལ། སེམས་དབལ་སུམ་བཅེགས་ནི་མངལ་ནས་འཛོན་པའི་ལུས་
 དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུ་ཨ་ཟུང་དང་སྦྱོར་རྟོ། །ཁྱིས་གྱི་སྒྲ་མ་དག་ལུས་དཀྱིལ་
 འགོད་པ་མངལ་དང་སྦྱོར་ལ། གནས་གསུམ་གྱིན་རྒྱབས་དང་སེམས་དབལ་སུམ་
 བཅེགས་གཉིས་ཀ་བཙས་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་རྟོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལེགས་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་
 གྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་
 དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས། རིག་
 པ་ཆེན་པོའི་སྦྱེས་བྱའི་གཟུགས་འདི། དེ་བཞིན་བཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱགས་
 གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་ཐག་ཏུ་
 བཙོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཞལ་གསུམ་
 པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་པ་
 འདིས་སྦྱལ་སྦྱར་བསྦྱར་བའི་ལུས་ལ་ལྟ་དགོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་འདི་བསྟན་པར་ནམ་
 གཞག་རིམ་པ་ལས་བཤད་ཅིང་། ཡང་དེ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲ་བ་བཙུའི་མཐར་ཆ་བའི་
 རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྡོ་རྗེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་
 པའི་རིམ་པས་མའི་མངལ་ནས་འཛོན་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱི་བུ་ཉེ་བར་འཁོར་
 བའི་སེམས་ཅན་འདི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་རྟོ། །དེ་ལྟར་ཆ་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
 ཏེ། བཙོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རྡོ་རྗེ་ཞལ་གསུམ་
 པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡང་དག་པར་གཟིགས་པར་གྱུར་

ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པ་དང་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་
 བུར་གཟིགས་པ་གཉིས་སྐྱར་བས། དེའི་གོང་གི་རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་
 རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བཤུབས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་མངལ་ནས་མ་བཅས་པའི་
 གནས་སྐབས་དང་སྦྱོར་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བཤུབས་པའི་
 རོན་ནི། དེའི་འབྲེལ་པ་སྦྱོན་གསལ་ལས། འདི་སྐད་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་
 ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་རིམ་གྱིས་སེམས་དཔལ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་
 པའི་བར་གྱིས་རི་མིན་རྒྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱོད་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
 བདག་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བཤུབས་པར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་སེམས་དཔལ་གསུམ་བཅེགས་
 ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བཤུབས་པའི་སྐྱོབ་སྐྱེད་པ་ལ་གསལ་
 བར་གསུངས་པས་སེམས་དཔལ་གསུམ་བཅེགས་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་མངལ་གྱི་སྟོར་
 རྟོགས་པ་ཡན་ཆད་དང་སྐྱར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །མངལ་དུ་དག་སྐྱོབ་བ་མེད་ཀྱང་དག་
 གི་གནས་ལྟེ་ཡོད་པས་དག་བྱིན་ཤུབས་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་བ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟ་
 བ་མངལ་དུ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྦྱོན་པར་
 འགྱུར་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྐྱུར་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་ལྟ་
 རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་འགོད་ལ། མངལ་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རྫོགས་པར་གྲུབ་
 པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་སྐྱོབ་བྱིན་ཤུབས། དག་གི་གནས་བརྒྱུད་དང་ཁ་ལ་བརྒྱབ་པའི་
 དཔུགས་རྒྱུད་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་དག་བྱིན་ཤུབས། ཡིད་ཤེས་ལུས་ལ་གཡོ་
 བའི་བྲན་པ་རྫོགས་པར་འབྱུག་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་ཐུགས་བྱིན་ཤུབས་ཀྱི་དུང་ལ།
 སེམས་དཔལ་གསུམ་བཅེགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་ནི་ཞིབ་པར་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནད་ཁྱད་

པར་ཅན་ཞིག་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། རགས་པ་ལོལ་སྤྱི་ཅམ་ནི། སྤྱལ་སྤྱོད་རྩེ་
སེམས་དཔའི་སྐྱར་བསྐྱོམ་པའི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའནི་མངལ་གྱི་སྤྱེས་བྱའི་རགས་
པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་
སེམས་དཔའནི་དེའི་སྤྲ་བ་གཉུག་མའི་ལུས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ།

གཞན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་མོད་གྱི་
ཟླ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒོ་བ་དཔོན་རྩོམ་པ་བྱ་བས། འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་
གྱིས། །བྱུང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། ལུས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
ནི་མ་བཙས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་གསུངས་པས། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་གདོད་
མ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཡོད་པར་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
སྒྲུང་ཡོད་གསལ་འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ལྟར་
སྤྱི་བ་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་མ་བཟླས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འགྲོ་བ་རྣམས་
གྱི་ལུས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའམ།
རྩོམ་པ་འཆང་གི་དགྲིལ་འཁོར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། རྩོམ་པ་འཆང་དངོས་ཀྱང་ཡིན་འཁོར་བ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་
ཅམ་དུ་མ་ཟད། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རྩོམ་པ་འཆང་ཡིན་
པས་བྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་སེམས་གྱི་ཆ་གང་ཡང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་རེར་མ་
བསྐྱོམ་པ་མེད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཆ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་

1 དངོས་ཡང་

སྤྱི་བ་པ་ཡིན་ན་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་སོགས་སྤྱུང་འདོད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ན་སྤྲོད་ཀྱི་འདྲི་གཏེན་ཡེ་ཤེས་རང་སྤྱང་གི་གཞལ་ཡས་
 ཁང་དངོས་མ་ཡིན་པ་འགལ་བས་འཁོར་བ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ཞིང་། རང་
 ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་མ་ཤེས་པའི་སངས་རྒྱས་དེས་ནི་རང་ཡང་མ་
 ཤེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་ཞོག །དེ་བས་ན་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་མཁྱེན་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཆེས་ཡ་མཚན་ཞོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་
 འདོད་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་ཕྱིན་ཆད་ལས་བསྐྱོམ་པའི་
 དགོས་པ་ཅིའང་མེད་པར་འདོད་དགོས་པས་ལུས་དཀྱིལ་ལན་གཅིག་བརྗེ་འཕྲོད་ཕྱིན་
 ཆད་ལས་གང་ཡང་བསྐྱོམ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་ཡང་སྤྲོ་ཞིང་
 ལས་བསྐྱོམ་ནས་ས་ལས་ཅིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པར་འདོད་པ་རིག་པ་ནས་དུ་མ་
 བཞག་པ་ཡིན་ལ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞག་པའི་བཅུ་
 གཅིག་ཀྱང་ཏུ་འོད་ཀྱི་ས་ཐོབ་ཀྱང་ད་དུང་སྤྲགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་འཆང་ལས་ཆེས་དམན་པར་
 ཁས་སྐྱངས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སྤྱུ་
 གཤོད་མ་ནས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལས་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་པ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད།
 གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་དེ་
 དང་དེ་མི་གསལ་ཞིང་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཤོད་མ་ནས་ཡོད་པ་ལས་
 བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་ཆ་
 ཐམས་ཅད་གཤོད་མ་ནས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སྤྱུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་
 གངས་ཅན་གྱི་རིང་ལུགས་གྲ་མ་ཉམས་པར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འགྲོ་བ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་གདོད་མ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སུ་ཡོད་ན་སྟོན་གཙོད་པའི་
 ལས་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཀོངས་པའི་¹མཆོམས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
 འགྱུར་བ་དང་། མི་དགེ་བ་བརྟུ་བྱེད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ་བ་ལ་
 སོགས་པ་མཐའ་ཡས་མོད་ཟད་པར་བརྗོད་ཀྱིས་ག་ལ་ལང་། ལྷན་པོ་ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་
 རིམ་གང་བསྟོམ་ཐམས་ཅད། བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་
 ཅན་བརྟུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟར་གདོད་མ་ནས་གནས་པ་དེ་ངོ་མ་ཤེས་པ་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བའང་རིགས་པ་འདི་དག་གིས་
 དགག་པར་བྱ་སྟེ། ཐོགས་འདི་དག་ལ་སྦྱང་གཞི་མ་དག་པའི་སྟོད་བརྟུད་མི་སྲིད་པར་
 འདོད་དགོས་པས་སྦྱང་གཞི་སྦྱང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
 ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཤིང་སྟག་ཡིན་པས་སྟགས་སྟོད་པའི་སྐལ་བ་
 དང་ལྷན་མི་ལྷན་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་མ་
 ཟོང་བས་ལམ་རིམ་བ་གཉིས་བསྟོམ་པ་དོན་མེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་འདི་
 འདྲ་བའང་སྟགས་པ་མཁས་པར་ཁས་འཆེན་མི་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གིས་བྱ་བ་སྟོས་
 ཤིག །ཡང་ཁ་ཅིག་རང་ལྟར་བསྟོམ་པའི་དུས་ན་ལྟ་དངོས་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ལྟ་མ་ཡིན་
 གུང་ལྟར་བསྟོམ་པ་ཡིན་ན་སྟོ་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
 འཐད་པའི་བྱིར་འོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་རིགས་པ་མཐའ་དག་གིས་
 དགག་པར་བྱ་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་རྟོགས་བསྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་སྟག་མོས་ཀྱི་
 མཛད་པ་ལྟ་བུ་བསྟོམས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར། སྟོན་སྟེན་

1 དཀོངས་པའི་

ཐམས་ཅད་སྦྱངས། རྗེ་མེ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པར་བསྐྱོམ་པ་སོགས་དེ་
 ལྟར་ཡིན་ནས་སམ། མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་རྗེ་མེ་སེམས་དཔར་གྱུར་ཟིན་པས་སངས་མ་རྒྱས་པའི་སེམས་ཅན་མི་
 སྲིད་པ་དང་། དབང་བསྐྱུར་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པ་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་དག་མ་
 ཆར་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་ན་ལོག་ཤིང་ས་
 ལྟར་འགྱུར་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ཅི་སྟེ། གཞན་ཡང་གིས་
 ལྟ་བུ་གས་སྟེ་སོགས་ཀྱང་རབ་གནས་ཟིན་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་སྟེ་འདོད་དགོས་
 པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉན་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་མེ་ཏྲ་ག་སོགས་ཀྱིས་གང་བར་
 བསྐྱོམས་ནས་མཆོད་པ་འབྱུང་བའི་ཆེ། བསྐྱོམས་པ་ལྟར་ཡོད་ན་དེའི་ཆེ་སྣང་དུ་རུང་
 བ་ལས་མི་དམིགས་པས་ཁེགས་ལ། མེད་ན་ལོག་ཤིང་ས་སྟེ་སོང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རྒྱུར་མི་འཐད་དོ། **ཅེས་**སོགས་མཐའ་ཡས་པར་མཚུངས་ཤིང་། དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆེ་
 མི་བསྐྱོད་པ་ཚུའི་དབང་བསྐྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་མ་མི་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ཟིན་པས། ད་
 དེ་ལ་རིན་འབྱུང་གི་དབང་ལ་སོགས་པས་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་མ་སྦྱང་དགོས་པ་
 འགལ་ཞིང་། རང་ཉིད་རྗེ་མེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་རང་གི་ལུས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་
 པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲ་གས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་
 མྱོང་བས་བྱུབ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སྟེ་ཁས་འཆེ་བ་ནི་མངོན་སུམ་
 ལ་བསྐྱོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་ན་ནི་རང་ཉིད་ལ་དེའི་ཆེ་
 སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་མེད་པར་ཤིས་བཞིན་དུ། རང་ཉིད་དེའི་ཆེ་

སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེ་བས་སྤྱི་མཁས་¹པས། བཅ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གདོན་མི་ཟ་བས་གྲུབ་
མཐའ་ངན་པས་དབྱེན་བཅོས་པས་བག་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །འདི་ལྟར་འདོད་བཞིན་
དུ་གང་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཏྲག་བཟན་བྲལ་འབྲས་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་སྤྱི་བཟུང་། ཁོ་བོ་ལ་
རིགས་པའི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་ནས་གང་ཡང་དཔྱོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁོ་
བོ་ཅག་གི་སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུན་པས་འགྲོ་བ་ཞེ་སྤང་གིས་འགྲོ་བ་གཉི་ལྷག་གིས་
འགྲོ་བའོ། །ཞེས་སྒྲིགས་པའི་ཆོ་ངེའོ། །གལ་ཏེ་མང་དུ་སྤྱི་མོད། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འགྲོ་
བའི་ལུས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་དབྱེར་
མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གྲུབ་པར་
སྤྱི། སངས་རྒྱལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་སྤྱི་ཁས་མི་ལེན་ནི་ཞེས་ཟེར་ན། འོན་དེའི་
སྒོ་ནས་བཅོས་མ་བཅོས་གྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་
གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱང་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དཀྱིལ་བསྒོམ་པ་དེ་ལུས་གདོད་མ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
གྲུབ་པ་གསལ་འདེབས་པ་ཙམ་ཡིན་ན་གསང་འདུས་གྱི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཐམས་
ཅད་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་དེ་དག་ནི་མཁས་པ་
ནམས་གྱི་ན་བ་མཆོག་ཏུ་སིམ་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་དག་ལུས་ལ་
དགོད་པར་བྱ་བའི་ལྷ་ནམས་ལྷ་རང་རང་གི་སྤྱི་ནམ་པར་བསྒོམ་ཞིང་། ལུས་གྱི་
ཆོགས་ཆེན་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དེ་དང་དེ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཀ་བ་བརྒྱུད་ལ་

1 ལྷ་བྱང་ཡིང་དཔར་མར་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་མཁས་པས།

སོགས་པ་དེ་དང་དེའི་རོ་ཐོར་མོས་པ་འཕམ་དོད་དུ་མོས་པ་ཅམ་བྱེད་ཀྱི། དེ་དང་དེའི་
 རྣམ་པར་མི་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ནི་འཐད་དེ། གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་མི་
 དགོས་པར་རོ་ཐོར་མོས་དོད་དུ་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་ན་ལྟ་ལའང་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་པ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་ལ་ལྟ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་
 པར་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་ལའང་། ལུས་འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་པ་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྲུ་བཞི་པ་ལ་སྒོ་བཞི་པའི་རྣམ་པ་སོགས་སུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉ།
 འཕགས་པ་སྒྲུ་བྱང་གིས། ཆོངས་པའི་ཐིག་ནས་ཡང་དག་བཅུམ། །གྲུ་བཞི་པ་རུ་རྣམ་
 པར་དབྱེ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྤང་བ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡི་སྒྲུ་དཀྱིལ་
 འཁོར། །ཞེས་དང་། བཞད་རྒྱུད་རྩོམ་ཐོང་བ་ལས་ཀྱང་། ལུས་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
 གྱུར། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཡང་དག་བཅུམ། །ཞེས་དང་། དེ་དག་གཞལ་ཡས་ཁང་
 དུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡང་བོད་ཀྱི་འདུས་པ་བའི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྩོམ་སེམས་དཔར་བསྐྱུར་
 བའི་ལུས་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་སྒྲའི་རྣམ་པར་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ལས། དེ་
 རྣམ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པའི། །དབྱེ་བ་ཤེས་པས་སྤང་མཛད་སོགས། །གཞོད་མཛེས་
 བར་དུ་ས་བོན་གྱི། །དགོད་པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་དགོད། །ཅེས་ས་བོན་ཅམ་དགོད་པར་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུས་ཀྱི་གནས་དེ་དང་དེར་ལྟ་དེ་དང་དེའི་
 ས་བོན་བཞོད་པ་ལྟ་དེ་དང་དེར་མོས་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་
 འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡབ་ལ་རྩོམ་མ་ལྟ་འགོད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་ཉ། །ཡུལ་ལྟ་ནི་ཡུམ་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་ལ་བཞོད་ཅིང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ས་

བོན་ཡབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་ལ་བཀོད་ནས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྲོར་བ་ན་སྒྲེ་མཆེད་བཀོད་བ་
 དེ་དག་ཀྱང་ཞལ་སྒྲོར་དུ་འོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོར་བྱས་སུ་ཡང་
 ཡབ་ཀྱི་ལུས་ལ་དགོད་པའི་སྐབས་སུ་དྲོ་ཆེ་མ་ལྷ་མ་གསུངས་ལ། བཤད་རྒྱུ་དྲོ་ཆེ་
 ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་དགོད་པའི་སྐབས་སུ་དྲོ་ཆེ་མ་ལྷ་མ་གསུངས་སོ། དེ་ལྟ་
 མ་ཡིན་པར་ཡབ་ལ་ས་སྒྲིང་སོགས་གཞུགས་དྲོ་ཆེ་མ་སོགས་དང་ཞལ་སྒྲོར་དུ་འགོད་
 བ་ཡུམ་ལ་འདྲ་གཞུགས་དྲོ་ཆེ་མ་སོགས་ས་སྒྲིང་སོགས་དང་འཁྱུད་བ་དགོད་དགོས་
 པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཁྲོ་མོ་བཅུ་ཁྲོ་མོ་བཅུ་དང་འཁྱུད་
 བ་འགོད་དགོས་པ་དང་། ཡུམ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཁྲོ་མོ་བཅུ་ལ་ཁྲོ་མོ་བཅུ་ས་
 འཁྱུད་བ་འགོད་དགོས་པར་ཐལ་ཏེ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་གཞག་
 རིམ་པར་ཡུལ་ལྗེ་ལྟ་མོ་རྣམས་བཀོད་པ་ནི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ལྟ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུན་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལྟེ་བ་སྒྲིང་ཁ་
 མཐོན་པ་སྒྲེ་པོ་རྣམས་སུ་འགོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོར་བྱས་སུ། སྒྲུན་དང་ལྷ་མ་
 གྱི་དང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནི་གོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་ཡང་ནི་སྒྲགས་པ་ཡིས། །ས་ལ་
 སོགས་པར་རྣམ་པར་དགོད། །ཅེས་འབྱུང་བ་བཞིའི་གནས་སུ་ལྟ་མོ་བཞི་དགོད་པར་
 བཤད་པས། ས་རྒྱུད་གི་གནས་འདོམས་སུ་སྒྲུན་མ་དང་། རྒྱུད་གི་རྒྱུད་གི་གནས་ལྟེ་
 བར་སྒྲོལ་མ་དང་། རྒྱུད་གི་གནས་སྒྲིང་ཁར་ལྷ་མ་གྱི་དང་། མེ་རྒྱུད་གི་གནས་མཐོན་
 པར་གོས་དཀར་མོ་དགོད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ནི་ལོག་པའི་གཏམ་
 ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་སྟག་སྟེ་འདི་ལྟར་མདོར་བྱས་ལས་ཡུམ་ཀྱི་ལུས་ལ་ལྟ་དགོད་བ་
 གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། ལྟ་མོ་དྲོ་ཆེ་གཞུགས་ལ་སོགས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་རྣམ་བསམས་

ལ། །ས་སྟོང་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་དང་། །སྟོང་ས་བར་འབྲུག་བར་བསྟོམ་བར་བྱ། །ཞེས་
 བས་ཡུམ་གྱི་ལུས་ལ་རྩོམ་མ་ལྟ་ས་སྟོང་སོགས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་འགོད་པར་གསལ་
 བར་གསུངས་པས་ཡབ་གྱི་ལུས་ལ་འདས་ས་སྟོང་སོགས་རྩོམ་མ་ལྟ་ས་འཁྱུད་པ་དགོད་
 དགོས་པར་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་གཞག་ཅིང་ས་བར་རྩོམ་མ་ལྟ་ས་འགོད་པར་བཤད་
 བ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་དང་དངོས་སུ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་གཞག་ཅིང་ས་བ་ལས་ལྟ་ས་འགོད་པ་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ།
 དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟ་རྣམས་དགོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གསུངས་པ། །ཞེས་སྐྱབ་པ་པོ་
 རང་གི་ལུས་ལ་འགོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུམ་གྱི་ལུས་
 ལ་འགོད་པའི་ལྟ་ཡང་སྟོན་ན་ཁྲོ་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་ཅིགས་པ་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། ཅ་རྒྱུས་ལ་བྱམས་པ་སོགས་འགོད་པ་བཤད་པའི་རྩིས་ཐོགས་ལ་རྩོམ་མ་ལྟ་
 འགོད་པ་བཤད་ནས། དེའི་རྩིས་ཐོགས་ལ་ཡན་ལག་ལ་ཁྲོ་པོ་བཅུ་འགོད་པ་བཤད་
 བས་ཡུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྦྱ་བ་ལ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་སོགས་ས་
 སྟོང་སོགས་ཡུམ་ལྟ་ས་འཁྱུད་པ་བྱེད་ན་ཡན་ལག་ལ་ཁྲོ་པོ་བཅུ་ཁྲོ་པོ་བཅུ་ས་འཁྱུད་པ་
 དགོད་དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ནི་ལུས་དགྱིལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་སྟེ།
 རང་གི་ལུས་ལ་སྦྱང་གཞིའམ་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པའི་གཞི་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་དབང་པོ་
 ལྟ་དང་ཡུམ་ལྟ་སོ་སོར་ཡོད་ཅིང་། ས་སྟོང་སོགས་ལྟ་དང་རྩོམ་མ་ལྟ་ཡང་དབང་ཡུམ་
 སོ་སོ་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཞིན་རྩིས་གཞིན་དང་རོ་ལངས་མ་བསྐྱབ་གཞི་ལག་པ་
 གཡས་སོ་སོ་བ་གཉིས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཁྱེད་རང་གི་

ཐོགས་ལ་ཡང་ཡབ་ཀྱི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་འགོད་ཀྱི་ལུས་བཞི་མི་འགོད་པ་དང་། ལུས་
 ཀྱི་ལུས་ལ་ལུས་བཞི་འགོད་ཀྱི་རིགས་ལྔ་མི་འགོད་པར་འདོད་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཡབ་ཀྱི་ལུས་ལ་ས་སྟོང་སོགས་འགོད་ཀྱི་དོ་རྩེ་མ་ལྔ་མི་འགོད། ལུས་ཀྱི་ལུས་ལ་དོ་རྩེ་
 མ་ལྔ་འགོད་ཀྱི་ས་སྟོང་སོགས་དགོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚུངས་པ་བརྗོད་ན་
 རི་ལྟར་ལན་འདེབས་པ་སྟོས་མིག །གཞན་ཡང་ལུས་ཀྱི་ལུས་ནི་མདོར་བྱས་སོགས་
 ལས་གཙོ་བོར་ལས་ཀྱི་བྱག་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དེའི་ཆེ་ལས་རྒྱའི་མིག་སོགས་
 དབང་བོ་རྣམས་ས་སྟོང་སོགས་སུ་མི་བསྐྱབ་ན། སྐྱབ་པ་བོའི་མིག་ས་སྟོང་དུ་བསྐྱབ་
 བས་བྱག་རྒྱའི་མིག་ས་སྟོང་དུ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱག་རྒྱའི་རྒྱད་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་པའི་གཟུགས་སོགས་དོ་རྩེ་མ་ལྔར་བསྐྱབ་པས། སྐྱབ་པ་བོའི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱབ་
 པའི་གཟུགས་སོགས་ལྔ་སྟོང་ཞིང་ཤིན་ཀྱིས་སྟོབ་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་
 འོ། །སྤྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་བཞད་རྒྱད་དོ་རྩེ་སྟང་བ་བྲངས་ནས་རྣམ་
 གཞག་དང་སྟོན་གསལ་གཉིས་ཀ་རུ་བསྐྱབ་པའི་དོ་རྩེ་སྟང་བའི་ལུང་ལས་ཀྱང་། དོ་རྩེ་
 སྟོབ་དཔོན་ལུས་འདི་ལ། །རྒྱལ་བའི་སྐྱ་ནི་རིམ་བཞིན་གནས། །ཞེས་ལྟ་སོ་གཉིས་
 འགོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ལུས་ནི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ལུས་སུ་བཞད་པའི་ཕྱིར་ན་
 ཡབ་ལུས་གཉིས་ཀའི་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྐྱ་བ་ནི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྐྱ་བ་ཡིན་ལ།
 གཞན་ཡང་ཡབ་ལུས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་ཀྱི་སྟེང་གངས་ཀྱིས་
 ལུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྟེང་གངས་སྐྱབ་ན་སྤྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་
 ལས་ཆེས་མང་བ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་སྟེང་ཐོ་བོ་དང་ཐོ་མོ་སྟེང་སྟེང་

བཟང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་པ་ཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་སྤང་བ་དང་མདོར་བྱས་ལས་ཡལ་
 གྱི་ལུས་དགྲིལ་ལ་དོན་རྗེ་མ་ལྷ་དགོད་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མེད་ས་སྤྱོད་པ་
 བོ་དབང་བོ་ལྷ་ཡོད་ན་མེད་ས་སྤྱོད་བྱ་ཡུལ་ལྷ་གདོན་མི་བ་བར་ཡོད་པ་གོ་སྤྱོད་པ་ལ་
 དགོངས་པ་འཇལ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་བའི་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་རྗེ་རྗེ་མ་ལྷ་རང་གི་དབང་བོ་
 སོ་སའི་སྤྱོད་བྱངས་ནས་རང་རྒྱུད་གྱི་གཟུགས་སོགས་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་
 བར་གསུངས་པའི་འུགས་གྱིས་གོ་བྱས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ལུས་ལ་ལྷ་མི་འགོད་པར་
 ལྷའི་ས་བོན་འབའ་ཞིག་འགོད་པ་ནི་མདོར་བྱས་ལས། ལྷོ་མིག་ཏུ་བཀོད་ནས་ནི། །ས་
 ཡི་སྤྱིང་བོ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །མི་ནི་རྣ་བ་དག་ལ་དགོད། །བྱུག་ན་དོན་རྗེ་བསྐྱོམ་པར་
 བྱ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྷ་བསྐྱོམ་པར་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། རྣམ་
 གཞག་རིམ་པར་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་བཀོད་པ་ལས་སྤང་བོ་ལྷ་བྱང་ལུ་
 གྱི་རྒྱར་འཕྱར་རོ། །ཞེས་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་མཆེད་རྣམས་ལ་བྱང་ལུ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་དགོད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གསུངས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྷ་
 ཉིད་དགོད་པར་བཤད་ཅིང་། རྒྱུད་པར་དུ་ཡང་ལུས་དགྲིལ་འགོད་པ་དེ་ཉིད་ཅ་རྒྱུད་གྱི་
 ལེའུ་བརྒྱད་པ་ལས། ལུ་མའི་དབྱུས་བར་སྤྱི་གཙུག་མཐའ་ཡི་བར། །ཆོ་ག་ཤེས་པས་
 ཡང་ན་རྒྱུད་པའི་བར། །ལྷེ་བ་རྟེན་པ་གསང་བར་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད། །རིགས་ལྷ་རྣམས་ནི་
 དགོད་པ་རབ་དུ་བྱ། །ཞེས་པས་བསྐྱེད་པར་མདོ་བསྐྱེད་ལས་གསུངས་ལ། དེའི་འབྲེལ་
 བ་སྤྱོད་གསལ་ལས། སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལས་བྱང་བའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་འབྱོར་དང་རྗེས་
 སུ་རྣམ་འབྱོར་བྱས་ལ། བདག་ཉིད་དང་རང་གི་བྱུག་རྒྱ་རིགས་ལྷར་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་
 ཕྱིར། ལུ་མའི་དབྱུས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། ལུ་མའི་དབྱུས་ཞེས་བྱ་བ་

ནི་སྒྲིང་ཁའི་གནས་སོ། །བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་འདིར་ཡི་གེ་རྩྱུ་ཉེ་མི་
 བསྐྱོད་པའི་རིགས་དགོད་པའོ། །སྤྱི་གཙུག་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་གཙུག་གི་མཐའི་
 སྤྱི་སྤྱི་ཉེ་བར་མཆོད་ཏེ། སྤྱི་མཐའ་སྤྱི་སྤྱི་གནས་ཅི་སྤྱིད་པའི་བར་དུ་ཡི་གེ་ཨོ་
 ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དགོད་དོ། །ཆོ་ག་ཤེས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱོད་
 པའི་རིམ་བཤེས་པས་སོ། །བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲིང་ཁ་དང་སྤྱི་གཙུག་གི་བར་ཏེ། གང་
 ཡིན་ཞེན། སྤྱི་གཙུག་མའི་སྤྱི་གནས་ཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་དེར་ཡི་གེ་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་འོད་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་དགོད་པར་བྱའོ། །ཀྱང་པའི་བར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀྱང་པ་དང་བརྒྱའི་ཅ་
 བའི་བར་དུ་ནི་ཀྱང་པའི་བར་རོ། །དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ནི་ཀྱང་པ་གཉིས་སུ་ཞེས་བསྐྱེད་
 བའི་དོན་ཏེ། དེར་ཡི་གེ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཡོད་པར་བྱུབ་པ་དགོད་པར་བྱའོ། །ལྷོ་
 བ་ཤེད་པ་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདིར་བདུན་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གནས་འདི་དག་ཏུ་སྤྱི་ལས་བྱུང་བའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དགོད་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་བ་
 ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པའོ། །རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ནི་དེའི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་བ་
 དང་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དག་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་
 དང་། དེའི་རིགས་རྣམས་སྤྱི་བའི་ཐབས་ལས་བཤད་པའི་ཆོ་གས་རིགས་ལྷའི་བདག་
 ཉིད་དགོད་པ་ཅི་ལྷ་ཅི་ལྷ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རང་རང་གི་ས་
 བོན་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་བསྐྱོད་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་། རང་དང་ཕྱག་
 རྒྱ་གཉིས་ཀའི་ལྷ་ལ་རིགས་ལྷ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་འགོད་པར་བཤད་
 པ་ཡིན་པས་ལྷ་འགོད་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྤྱི་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་པས་ནི་

1 བཟ་གིས་སྤྱི་ནི་དང་སྤྱི་བའི་དཔལ་དུ་བརྒྱའི་ཅའི་བར་དུ་

འགྲེལ་བ་སློན་གསལ་མ་མཐོང་བ་གོ་བར་བྱས་སོ། །དེས་ན་མདོར་བྱས་ལས། ས་
 བོན་གྱི། དགོང་བ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་དགོང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཡུང་སོགས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་ཤེས་བས་ཐོག་མར་ཡུང་སོགས་རྣམས་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ས་བོན་དུ་བསྐྱེད། དེ་
 རྣམས་ས་བོན་ལས་ཡུང་བའི་ལྷ་གནས་དེ་དང་དེར་དགོང་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ས་བོན་
 རྒྱང་བ་འགོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ས་བོན་དགོང་པར་བཤད་པས་ལྷ་མི་འགོད་པར་
 འདོད་པ་ནི་རྒྱ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་འབྲས་སྟེ། ཤིན་ཏུ་ཅིང་
 བའོ། །དེ་ཡང་བྲངས་མ་ཐག་པའི་རྩ་རྒྱད་ཀྱི་ཡུང་འདིས། རྣམས་སྤངས་སྤྱོད་མཆོམས་ནས་
 སྤྱི་བའི་བར་དང་། འོད་དཔག་མེད་སྟོག་མ་ནས་སྤྱོད་མཆོམས་བར་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་
 སྤྱིང་ཁ་ནས་སྟོག་མའི་མ་མཐའ་བར་དུ་འགོད་པར་བཤད་པའི་རིགས་འགྲོས་སྤྱར་ན།
 སྤྱིང་ཁ་ནས་ལྟེ་བའི་བར་ལ་རིན་འབྱུང་དང་། ལྟེ་བའི་མ་མཐའི་མཆོམས་ནས་བསྐྱེད་རྩ་
 བའི་བར་ལ་དོན་བྱུང་བའོད་པས་ཆོག་པར་སྤངས་ལ། བྲངས་མ་ཐག་པའི་སློན་གསལ་
 གྱི་ཆོག་ཟེན་ལྷར་ན་ལྟེ་བ་ཆེད་པ་གསང་གནས་གསུམ་ལ་བྱུང་བར་རིན་འབྱུང་དང་།
 བསྐྱེད་རྩ་བ་ནས་ཀྱང་སོར་བར་ལ་དོན་བྱུང་འགོད་པར་སྤངས་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་བྱས་
 གྱང་ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །སྤྱན་མ་སོགས་བཞི་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་དགོང་པར་བཤད་
 པས་གསང་གནས་སོགས་སུ་དགོང་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་བྱེད་ཅག་རྒྱད་དོན་ལ་ཞིབ་
 པར་འབྱེད་པའི་སློང་དང་མི་ལྷན་པ་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་འབྱུང་བ་བདེན་ནོ། །འོན་
 གྱང་དེ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱང་ལ་རྩ་བའི་རྒྱང་ལྷར་བྱེ་བའི་ས་རྒྱང་ལྷར་སེལ་གྱི་གནས་
 གསང་གནས་དང་། མཉམ་གནས་རྒྱང་གི་རྒྱང་གི་གནས་སྟེ་བ་དང་། སྟོག་འདྲིན་རྩ་
 རྒྱང་གི་གནས་སྤྱིང་ཁ་དང་། བྱེན་རྒྱ་མི་རྒྱང་གི་གནས་མཁྱེན་པ་དང་། བྱེད་ལྷན་

མཁའ་རྒྱུད་གི་གནས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་སྤྱན་སོགས་བཞི་
 ས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཞིར་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྒྱུ་དང་སྤྱན་
 སོགས་བཞི་སྦྱོར་བའི་སྐབས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བའི་ཆ་
 དང་གཤེར་བའི་ཆ་དང་རྩོ་བའི་ཆ་དང་གཡོ་བའི་ཆ་རྣམས་ལ་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་
 པ་བཞིར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལྟ་མོ་བཞིར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ནི།
 ཅ་བའི་རྒྱུ་ལྔ་ཀ་ཡང་རྒྱུ་གི་ཁམས་གཅིག་བྱར་བྱས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་སློལ་མའི་
 བསྐྱབ་གཞིར་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ས་རྒྱུད་ལས་སྤྱན་མ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
 བྱར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་འབྲ་བ་ནི་
 ས་དང་ས་རྒྱུད་གི་ཤན་མ་བྱེད་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་མཁའ་ཡིན་
 པར་ཁས་ལེན་ནས། བྱར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་ལའང་སྤྱི་བའི་མཚན་ཉིད་ཆང་ན་ས་རྒྱུ་སྤྱི་བའི་
 བཞི་མི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་མོད་ཀྱི་འགལ་འབྲེལ་གྱི་བརྟེན་ལ་གཏན་མ་བྱང་
 བའི་བྱིས་པ་ཉིད་ནས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོང་ལས་རྒྱུད་དུར་གྱིས་
 བཞིག་ །འོ་ན་སྐབས་འདིར་སྤྱི་བའི་ཆ་ལ་སར་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་
 གང་ལས་ཤེས་ཤེས་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྱགས་པས་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཐབས་
 ལས། ལུས་ལ་སྤྱན་མ་སོགས་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། མོ་རྩ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱན་མ་
 སའི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བརྩ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་སློལ་མ་
 རྒྱུད་གི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སོ། །བཀོད་ནས་སྤྱི་བའི་དང་གཤེར་བའི་དང་
 རྩོ་བའི་དང་གཡོ་བའི་དང་རྩ་བའི་དང་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་
 གསུངས་ལ། བཤད་རྒྱུད་རྩོ་རྩེ་སྤྱི་བའི་ལས་ཀྱང་། ཡང་འདིའི་ཤ་སོགས་ས་ཁམས་

ལ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་སྤྱན་བཞུགས་སོ། །ཁྲག་སོགས་རྩེ་ཁམས་ལ་
 བློ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡུམ་སྤྱན་བཞུགས། །རྩོ་བ་ལ་སོགས་མེ་ཁམས་ལ། །བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཡུམ་གོས་དཀར་བཞུགས། །བསྐྱོད་བ་ལ་སོགས་རྩེ་ཁམས་ལ། །བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཡུམ་སྐྱོལ་མ་བཞུགས། །ཞེས་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ལ་
 ས་རྩེ་དང་། ཁྲག་མེ་རྩེ་དུ་ཤེས་རིག་དང་ལྷན་བ་སྤྱི་ཞིག་ཁས་ལེན་བར་བྱེད། དེས་
 བ་རགས་བ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལྷ་ཐེམ་བའི་སྐབས་སུ། ས་རྩེ་མེ་རྩེ་སོགས་ཐེམ་བ་བཤད་བ་
 བློ། ལུས་ཀྱི་སྤྱ་བའི་ཆ་ལ་སོགས་བ་ལ་ས་ལ་སོགས་བར་བྱས་ནས། དེ་དག་གིས་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་བའི་རྒྱས་བ་ཐེམ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ཐེམ་བ་དང་
 མ་སྤྱན་བར་ལུས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་བ་བཞི་ཡང་ཐེམ་བར་གསུངས་བ་ཡིན་ལ།
 ཁམས་སྤྱ་བ་ཐེམ་བའི་སྐབས་སུ། ས་རྩེ་ལ་ཐེམ་བས་སྤྱིག་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉམས་འཆར་བ་
 སོགས་ནི་འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩེ་ལ་སྤྱ་རགས་དུ་མ་ཡོད་བའི་ནང་ནས་རགས་བ་ཐེམ་
 བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་བྱའི་རྣམ་དབྱེ་དག་མ་ཤེས་ན་
 རགས་བ་ཐེམ་བ་དང་། སྤྱ་བ་ཐེམ་བ་ཙམ་ཀྱི་ཁྱད་བར་ཡང་མི་ཤེས་ན་རྩོགས་རིམ་ཀྱི་
 གནད་ཐབ་མོ་དག་རྩོགས་བར་ལྷ་ག་ལ་འབྱུང་། སྤྱ་བ་ཐེམ་ཞེས་བ་ཡང་ས་རྩེ་མེ་
 གསུམ་རགས་ཤིང་། དེ་ལས་རྩེ་གི་ཁམས་སྤྱ་བ་ཡིན་ཀྱི། རྩེ་རང་གི་ནང་གསེས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་སྤྱ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་བར་རིམ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཙམ་འི་རྩེ་ལྷའི་རང་
 དབང་གི་ཁ་དོག་དང་བྱེད་ལས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་རྣམ་བ་མ་སྤྱན་བ་དང་
 གནས་ལ་སོགས་བ་དུ་མ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ས་རྩེ་སོགས་སྤྱ་བཞག་གི། །ས་ཡང་ཡིན་

1 སྤྱ་འབྱུམ་དང་རྩེ་ཁྱད་དབང་མ་གཉིས་ཀར་སྤྱིག་རྩེ་

རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པས་ས་རྒྱུ་སོགས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ལ། ས་སེར་པོ་ཚུ་དཀར་པོ་
 རྒྱུ་ལྡང་ཁུར་བྱས་པ་ཡང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་འོག་གཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཁ་
 དོག་དང་བསྐྱུན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ས་སྟེང་གི་ས་རྒྱུ་ལས་གང་ཡིན་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཁ་དོག་དང་བསྐྱུན་པ་མ་ཡིན་ལ། ལུས་གྱི་ས་ཁམས་གྱི་གནས་གསང་གནས་
 བ་ཡོད་པ་དང་ལྟེ་བ་བཟང་ཡོད་པ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱུ་ཁ་ལས། ལྟེ་
 བ་སའི་གནས་སུ་སྐྱུན་མ་དང་སྐྱུ་གཙུག་རྒྱུ་གི་གནས་སུ་སྐྱོལ་མ་འགོད་པར་བཤད་
 པ་ཇི་ལྟར་འཆད་སོམས་ཤིག །ཡང་ཁ་ཅིག །མོ་རྒྱ་ར་ཏི་ཞེས་པ་ལས་སྐྱུན་མ་དང་། དེ་
 །ཁ་ར་ཏི་ལས་ལྷ་མ་གྱི་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ཀྱིས་ལྷ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་ས་བོན་དགོད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ལྷ་གཞན་
 རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་མཆན་སྒྲགས་ལས་བསྐྱེད་དགོས་པར་རིགས་པ་མཚུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་གཞན་རྣམས་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་། ལྷ་མོ་བཞི་སྟོས་སུ་མཆན་
 སྒྲགས་ལས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅིའང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་
 སྐྱབ་ཐབས་ལས། མོ་རྒྱ་ར་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུན་མ་སའི་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་སོགས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་ཐབས་མདོར་
 བྱས་ལས། གཏི་ཐུག་དགའ་སོགས་སྒྲགས་ཀྱིས་ནི། །ས་ལ་སོགས་ལ་རབ་ཏུ་
 གཞུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལ་གཏི་ཐུག་དགའ་མ་སོགས་ནི་སྐྱུན་མ་སོགས་ཀྱི་མཆན་
 གྱི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། མོ་རྒྱ་ར་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱུན་
 མ་སྟེ། དེ་སའི་ཁམས་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མོ་རྒྱ་ར་ཏི་
 ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་གཏི་ཐུག་དགའ་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་

ཐབས་ཀྱི་དཔེ་དག་པ་རྣམས་ལས། མོ་རྒྱ་ར་ཉི་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱན་མ་སའི་ཁམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས། མོ་རྒྱ་ར་ཉི་ཞེས་བྱ་བས་སྦྱན་མ་ཞེས་བྱེད་ཆོག་
ཡོད་པར་འདྲེན་པ་མ་དག་གོ། །མདོར་བྱས་ལས། གཉི་ཟུག་དགའ་སོགས་སྟགས་
ཀྱིས་ནི། །ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཉི་ཟུག་དགའ་མ་སོགས་དགོད་པར་བྱའོ། །གང་གིས་ན།
ས་བོན་གྱི་སྟགས་ཀྱིས་ནི་འོ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྟགས་ཡིན་ན་མཆོན་སྟགས་ཡིན་པས་
ཁྱབ་པར་མ་འཛིན་ཞིག །ཡང་འགྲེལ་བ་རིན་ཐེང་ལས། མིག་གཤམ་ལ་སའི་སྟོང་པོ་
དང་། གཡོན་ལ་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་འགོད་པ་སོགས་སྟུ་འདོད་པ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་
ཐེང་བ་ལས། དེ་ཡི་མིག་དབང་གཉིས་ལ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་སྟོང་པོ། །དེ་
ཡི་རྒྱ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། །བདེར་གཤེགས་ཐུག་ན་དོ་རྩེ་པོ། །ཞེས་སོགས་དང་
དངོས་སྟུ་འགཤམ་པའི་སྟན་སྟུ་ལོ། །

ཡང་བོད་ཀྱི་མ་སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། བདེ་མཆོག་ལ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་བསྐྱོམ་པ་བཤད་ཀྱང་། གསང་འདུས་ལ་ལུས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱོམ་པ་
མདོར་བྱས་མདོ་བསྟེ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་སྟོན་གསལ་སོགས་གང་དུ་
ཡང་མ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་སྦྱ་བ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། དང་པོ་
ཁོ་ནར་སྦྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆངས་པའི་ཐིག་ནས་ཡང་
དག་བཅུམ། །བྱ་བཞི་བ་དུ་རྣམ་པར་དབྱེ། །གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡི། །རྣམ་
འབྱོར་བ་ཡི་སྦྱ་དཀྱིལ་འཁོར། །དེ་སྐད་དུ། ཟླ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་དང་། །བྱང་
རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལུས་སྟུ་གསུངས་པ་སྟེ། །དཀྱིལ་
འཁོར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྟག །ཅེས་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྤྲུམ་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་སྒྲུབ་པར་སྟོན་
 པའོ། །ཅི་སྟེ་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་རང་གི་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་བྱུབ་བཞི་པའི་ངོ་བོར་
 མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་རེ་རེ་བཞིན་ལུས་ཀྱི་ཆ་རེ་རེ་ནས་
 ཞིབ་དུ་བསྒྲོམ་པ་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོན་པ་ཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་སྤང་བ་ལས། ལུས་ནི་
 གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། །ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི་རྣམ་དག་པ། །རེ་ག་ལྷར་ནི་
 ཡང་དག་བཟོད། །ལུང་པོ་ལྷ་ནི་ཡང་དག་པར། །རྣམ་དག་ཁ་དོག་ལྷ་ནི་བྱེད། །དེ་དག་
 གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྒྲོམ། །དང་པོའི་སྦྱོར་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 འདི་གསལ་འདུས་ལས་གཞན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རི་འབྲ་བ་ཞིག་གི་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་
 སྐབས་སུ་བསྒྲོམ་པ་སྒྲོམ་ཤིག་དེ་བས་ན་སྒྲ་མའི་མན་དག་དང་བྲལ་བ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་
 དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལ་རིང་དུ་མ་སྤྲུངས་པ་དང་། རི་མ་མེད་པའི་རིགས་
 པས་གསུང་རབ་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་རྗོན་རྗེ་འཆང་གི་ལམ་རིམ་པ་
 གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ་རེ་ཤིག་ངལ་བའོ་སྟེ་འདུག་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 བ་འཆད་པ་པོ་སྟོང་ཁམས་གང་ཆེ་འབྲན་པ་ལྟར་ལེན་པ་དག་གི་ཁ་ཅམ་ལ་བལྟ་བས་
 ཆོམ་པ་དག་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་པན་གདགས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དུ་བསྐྱབ་ཚུལ་སྦྱིར་བཤད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྷ་གང་ས་སོན་གང་ལས་
 བསྐྱེད་པ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ལུས་དཀྱིལ་བསྒྲོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ལུས་ཀྱི་གནས་སོ་སོར་
 ལྷ་བསྒྲོམ་པ་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལྷ་དེ་དང་དེ་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་

བྱས་ནས་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་སྤེལ་ག་མ་རྣམས་ལས་
 གྲང་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་པ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྩལ་ཚོན་
 དང་རས་བྲིས་ལ་སོགས་པའི་བྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ནི་གཞལ་ལས་ཁང་གང་ལས་
 བསྐྱབ་པའི་གཞི་དང་། ལྷ་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ས་སོན་ཕྱག་མཆན་ལ་སོགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཚོན་དང་རིམ་མཁན་ལ་སོགས་པས་གསར་དུ་བཅོས་ནས། དེ་དག་
 ལས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བཅོས་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པ་དང་། ལུས་
 དཀྱིལ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་གསར་དུ་མ་བཅོས་པར་པ་མ་ལས་སྦྱེས་པའི་དུས་
 ནས་རྫོགས་པར་གྲུབ་ཡོད་པ་དག་བསྐྱབ་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་དག་ལས་དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྐྱབ་པས་མ་བཅོས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་བས་ན་
 དཀྱིལ་འཁོར་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་དེ་དག་རང་གི་ལུས་གྲུབ་ཅམ་ནས་རང་ཆས་
 སུ་ཡོད་པས། འགྲོ་བ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས། །བྲུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་
 མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གང་ལས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྩལ་
 ཚོན་སོགས་ཀྱིས་བྲིས་པ་དག་ལ་མ་བསྐྱབ་པའི་གོང་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་པའི་ཐ་
 སྙད་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །བསྐྱབས་ཟིན་ནས་ལྷར་བསྐྱོམ་པ་ནི་བྱི་དང་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྒྲོས་བཅོས་པ་དང་། སྒྲོས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་བར་
 མེད་པས། རྫོང་མཁའ་འགྲོ་དང་། དབྱིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སོགས་ལས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བཅོས་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་བཞི་བཅོས་མ་
 བཅོས་ཅམ་ལས་བྱུང་བར་མེད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་རྫོང་རྩིལ་བྱ་པས། བཅོས་མ་གཉིས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་གང་། །དེ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་འདོད། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་

ཏེ། །ཡང་དག་དོན་མཐོང་གྲོལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལུས་དཀྱིལ་ཉིད་བཙུགས་མ་ཕྱིའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གཉིས་ལས་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བསྐྱབ་གཞི་བཙུགས་མ་བཙུགས་ཀྱི་ཁྱད་
 བར་གྱིས་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
 གྱི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ནི། ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོགས་
 རིམ་ཉིད་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལྷར་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 བ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུང་ཐེག་ལེ་རྣམས་ལས་བྱུང་བྱུང་ཏེ། ལུས་
 ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱབ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་
 སྒྲིན་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྩལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་སོགས་ལྷར་བསྐྱེད་
 ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་
 གྱི་དགོས་པ་བསྐྱབ་རུས་པ་ནི་ལུས་དཀྱིལ་དང་འབྲེལ། རྩལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་ལ་
 གནད་ཏུ་བསྐྱབ་ནས་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མཁས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ཡང་། མཁས་པས་ཐབས་བཙུགས་མ་
 གཉིས་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙུག་པོར་མི་གཟུང་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་
 རྒྱ་མཆོན། ཡང་དག་དོན་མཐོང་གྲོལ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱབ་
 རས་ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐབས་
 ལ་མ་བཙུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་འདི་མཆོག་ཏུ་སྒྲིན་བྱེད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའོ། །དེ་བས་ན་འདིར་ཡང་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལྟ་
 བསྐྱབ་པའི་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྟ་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་
 དགོས་སོ། །འོ་ན་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དཔེར་

མཆོན་ན་རང་གི་མིག་གི་དབང་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཡི་གེ་རྫོང་དུ་གྱུར། དེ་ཡོངས་
 སུ་གྱུར་བ་ལས་ས་སྙིང་དུ་གྱུར་བར་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་གྱི། དང་པོར་རྫོང་རང་གི་སྒོ་ས་གཞི་
 མེད་དུ་བསྐྱེད་ཅིང། དེ་ལས་ས་སྙིང་བསྐྱེད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ས་སྙིང་རང་གི་མིག་
 དབང་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པར་མོས་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ལྷ་ལུས་ལ་བཀོད་
 ཆར་ནས་རང་གི་ཕུང་སོགས་དང་རོ་བོར་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱོམ་བ་ཅམ་ནི་ལྷག་མོས་
 ལུས་ལ་བསྐྱུས་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་བ་མ་ཡིན་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འོག་དུ་བྱུག་ཏུ་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྐབས་སུ། བྱུག་ཏུ་
 ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་བ་ཡང་། བྱུག་ཏུ་དེ་ལས་ཏུ་ཡིན་ན་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་དེ་
 དང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ས་སྙིང་དང་དེ་ལས་ལྷ་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ན་ལུས་ཀྱི་ལུས་
 དཀྱིལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཏུ་ལ་ནི་བསྐྱུས་གཞིའི་ལུས་སྒོ་ས་བཅོས་བ་ཅམ་མ་
 ཡིན་པའི་དངོས་གནས་ལ་བྱུབ་བ་མེད་པས། དེའི་ལུས་ལ་ལྷ་འགོད་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་བྱས་
 ཀྱང་ལུས་དཀྱིལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན།
 ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ཡང་སྤར་བྱིའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་ན་གནས་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱུལ་
 སྤྱོད་རྗེ་སེམས་དབང་བསྐྱུར་བའི་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནམ་བསྐྱོམ་བ་ནས། སྤར་
 གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་བསྐྱུས་ནས་དེའི་ལུས་དུ་བསྐྱོམ་བའང་མ་ཡིན་ལ། སྤར་གྱི་
 གཞལ་ཡས་ཁང་དེའི་ནང་གི་གཙོ་བོའི་གོ་སར་ལུས་ལས་བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་
 ཁང་གཉིས་བ་ཞིག་བསྐྱོམ་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་བསྐྱེད་ལས། རྩི་ཡིག་ལས་
 བསྐྱེད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་སྤྱུལ་སྤྱོད་རྗེ་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་

ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཚང་བར་དགོད་པ་གསུངས་པའི་མཛུག་ཏུ། སྤར་བཤད་པའི་གཞལ་
 ཡས་ཁང་ན་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤར་བཤད་པའི་གཞལ་ཡས་
 ཁང་ཡང་ཕྱི་དཀྱིལ་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། ལུས་རྩེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པ་དེར་
 མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤར་བསྟོམས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་སྤྱད་པ་དང་།
 སྤར་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དེའི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གཞན་བསྐྱེད་པ་མིན་པར་དེ་
 ཉིད་གྱིས་འགྲུབ་ལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱུད་རྡོར་ཐེང་དང་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས་
 ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་བསྟོམ་དགོས་པ་ཡང་བཤད་པས། ཚུལ་འདི་
 ལྟར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བསྟོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱུན་ཡིད་རོར་མ་
 བསྐྱས་པའི་རང་ནས་ལུས་རྩེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་རན་པ་ན། སྤར་གྱི་གཞལ་
 ཡས་ཁང་གི་རྒྱན་ཕྱི་མ་རྣམས། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེར་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེས་པར་
 བསྟོམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྤར་བསྟོམ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡིད་རོར་ཤར་བ་དེ་སྟོས་
 བཅོས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིས་ལུས་དཀྱིལ་བསྟོམས་ཕྱིན་ཆད་
 གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱན་ཕྱི་མ་རྣམས་སྟོས་མ་བཅོས་པར་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་
 པའི་བསྐྱབ་གཞི་ལས་བསྐྱེད་པར་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུད་སྤེ་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་
 གཞུང་དང་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་དང་མ་ཐུན་པའི་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི་
 དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱན་རོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་དག་ནི་
 སྐབས་མ་ཡིན་པ་དང་མངས་པས་འཛིགས་ཏེ་འདིར་མ་བྱིས་ཀྱི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་
 གསུང་རབ་ལྟ་མི་པའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བོད་དག་
 གིས་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་མང་པོར། སྤྱི་བོ་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྗེ། ཀྱང་མཐེལ་དོ་རྗེའི་ས་

གཞི། ཅི་མ་རྩོམ་པ་དེ་རྩོམ་པ་དེ་གི་ལྷན་པ་དང་ལྷན་པ་བ་སྤྱོད་པ་དེ་ལ། མེན་
མོ་མེ་ལི་རབ་ཏུ་འབར་བ། ཞེས་པ་དང་། སྤྱིང་ཁའི་ཅ་བཞི་པོ་སྤྱོད་བཞི། མིག་པར་རྩོམ་
གཞི་ཅིག་ལ། སྤྱི་རྩོམ་པོ་ཆེའི་པ་གྲ། སོ་ད་བ་ད་ལྟེ། ལྟེ་དང་མཆུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན།
ཞེས་སོགས་གྲིས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས། སྤྱོད་པ་བཤད་
པར། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལུས་སྤྱོད་ནས། རྩོམ་པ་བྱ་སྟོན་ཅིག་སྤྱོད་པ། འཕྲིངས་པ་
ཐེག་སྤྱོད་རབ་ཏུ་ལྟ། འཕྲིན་ཏུ་མཆོམས་མེད་བརྟན་པར་བཅིངས། ལྷན་པ་དེ་ལྟེ་པའི་
སྤྱིང་བ་ཉིད། ཅིས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཀྱི་གཞུང་གང་ནའང་དེ་འདྲ་བ་བཤད་པ་མི་
འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འཕྲིན་ཏུ་མེད་དེ། ལུས་གཞུང་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱེད་ཚུལ་
དེ་འདྲ་བ་དང་། སྤྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་དགྲ་ལས་མེད་པ་ལ། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་བུ་
ཅ་ལྟ་བུ་ཅ་བདུན་ལ་སོགས་པ་བཞེད་ཅིང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟའི་ནང་ན་སྤྱི་དཀྱིལ་
ལ་འཁོད་པ་དང་སྤྱི་མོང་གི་ལྟ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་སོགས། རྩོམ་དང་ཀྱི་གཞུང་ཆད་
ལྟན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་དོན་ཐོབ་ལའང་མེད་ཀྱང་། ལུས་དཀྱིལ་དང་ལུས་
ལ་ལྟ་འཁོད་པ་ཅམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་མ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་བཤད་པ་ལ། མན་ངག་མཆོག་
ཏུ་མིང་བཤད་པའི་ལྟན་སྤྱོད་དུ་མ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་ལ་
སྤྱོད་སྟེ། འདིར་དགག་སྤྱོད་ཀྱིས་པར་མ་སྤྱོད་སོ། །

གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་དུ་ལྟ་གང་ས་ཐོན་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་ཏུ་
བཤད་པ་ནི། ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་གཞུང་ཡས་ཁང་གི་ཆ་གང་དུ་བསྐྱེད་པ།
བཤད་ཀྱང་རྩོམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལས། ལུས་ནི་གཞུང་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
གྱིས་ཡང་དག་བཞེད། ལྟར་བཞི་པ་ནི་མདུན་རྒྱུ་དང་། གཞུང་དང་གཞུང་གི་དཀྱིལ་

བས་སོ། རྟེན་ལོག་སྒོ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡིས། སྒོ་བཞི་ཞེས་ནི་བཤད་བ་ཡིན། སྒྲ་ཡི་ཅེ་
མོའི་དབྱེ་བས་ཀྱིས་ནི། ཉ་བབས་བཞིར་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། གྲ་བ་རྒྱ་མར་ཡང་དག་
བཤད། རྒྱས་པར་གྱུར་བ་བྱ་བྱེད། ཁ་ནི་རྒྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལྟོ་བར་ཡང་
དག་བཤད། རྗེ་ངར་བརྒྱ་དབྱུང་ལག་ངར་ནི། ཉ་བ་བརྒྱད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད། སྒྲ་
ཡི་རྒྱས་ཤེས་བ་དན་དང་། སྒྲ་ཡི་རྒྱས་ཤེས་མེ་རྟོག་བྱེད་། རིན་ཆེན་པ་གྲུ་ལྷེའི་རྒྱས་
ཤེས། རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་ཤེས་དར་འཕན་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྒྱས་ཤེས་རི་དྲགས་སོ། མིག་ནི་
འཁོར་ལོའི་མཆན་མ་དང་། རྒྱ་བ་གྲུན་ནས་རྗོ་རྗེ་རྒྱས་ས། སྒྲ་ནི་བ་དན་དུ་ནི་
བཤད། ལྷེ་ནི་བྲིལ་བྱ་དུ་ནི་གསུངས། རྗེ་ཡབ་ལ་སོགས་རྒྱས་དག་པ། རྒྱས་ཀྱི་
ཆོགས་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། ཡིད་ནི་དབྱུས་ཀྱི་བརྒྱར་གསུངས། རྒྱས་རྟོག་རྒྱུད་ནི་
ཡང་དག་རྟེན། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ནི་རྒྱས་དག་པ། རྗེ་ག་ལྷར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། རྒྱུང་པོ་ལྷ་
ནི་ཡང་དག་ལྷ། རྒྱས་དག་ཁ་དོག་ལྷ་ནི་བྱེད། རྗེ་དག་གཞུལ་ཡས་ཁང་དུ་
བསྐྱོམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་བསྐྱོམ་པའོ། རྗེ་ལ་ཆ་ཞེས་པ་བྱང་སེམས་དཀར་པོའི་
ཆ་བཅུ་དྲུག་གོ། རྒྱ་བ་གྲུན་ནས་རྗོ་རྗེ་རྒྱས་ས། ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་ལས་
མཆོམས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་རྗོ་རྗེ་རྒྱས་ས་བསྐྱོམ་པའོ། སྒྲ་ཅེ་བཞི་ལས་ཉ་བབས་བཞི་བསྐྱོམ་
པའི་སྒྲ་ཅེ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། ལྷ་མ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ སྒྲ་ཅེ་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོན་དམ་
པའི་སྒྲ་ཅེ་བསྒྲན་པའོ། ཞེས་འཆད་ཀྱང་། དོན་དམ་པའི་སྒྲ་ཅེ་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་གཞི་
དང་འབྲུག་གཞི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དོ། རྗེས་ན་སྒྲ་ཅེ་གསུམ་ནི། རྒྱད་
རྗོར་བྱེད་ལས། སྒྲ་ཅེ་གསུམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། གསང་བ་སྦྱིང་ཁ་གདོང་སྦྱིང་མིང་།
ཞེས་བཤད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི། བད་འདབ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ལ། ཅུའི་འཁོར་

ལོ་རིམ་བཞིན་འཆར། ཉེ་ཡི་ཉེ་བ་སྤྱི་ཅེར་བཤད། ཉེ་བ་བཤད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
 ཉེ་བ་ཉེ་བ་སྤྱི་ཅེར་གསལ་བའི་བྱ་བ་ལའི་སྤྱི་དང་། ཉེ་བ་ལའི་སྤྱི་ཅེར་ཉེ་བ་ལའི་ཅ་འཁོར་གྱི་ཉེ་
 བ་དང་། གཤོད་གི་སྤྱི་ཅེར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་སྤྱི་ཅེར་བ་གཉིས་འདོམ་པའི་སྤྱི་ཅེར་
 ཉེ་བ་དང་། ཉེ་བའི་སྤྱི་ཅེར་ཅ་འཁོར་བྱ་བ་ཅ་འཁོར་ཉེ་བ་རྣམས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་གོ་
 སྤྱི་ཅེར་། འདིར་ལུས་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་དབང་ཤེས་དང་
 ཡིད་ཤེས་རྣམས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་རེར་བསྐྱོམ་པར་གསལ་བ་ཅི་སྤྱི་ཅེར་།
 ལུས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་བསམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རགས་པ་བཅས་པོའི་ལུས་འདི་ནི་ཤེས་
 ཁམ་ཆོད་ལ་སོགས་པ་ནས་རྩལ་སྤྱི་རབ་ཀྱི་བར་དུ་བསམས་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་
 ནི་སྤྱི་ཅེར་དུ་མ་བསམས་པས་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཅེར་མེད་
 རོ། །འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་མ་
 ཁུང་བོ། ཉེ་བ་རྣམས་སུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་ནི། མཛོད་བྱས་ལས། མི་བསྐྱོད་
 བ་ནི་རྣམས་ཞུགས་པས། ཞལ་གསལ་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ནི། ཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལའི་འོད་འབར་
 བའི། རྩོམ་སྤྱི་ཅེར་དཔལ་རྣམས་པར་བསྐྱོམ། རྩོམ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་ནི། གཞལ་པའི་
 ལྷག་ཏུ་བསམས་པར་བྱ། རྩལ་སྤྱི་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་ནི། གཞལ་པའི་ལྷག་ཏུ་བསམས་པར་
 བྱ། ཉེ་བ་སྤྱི་ཅེར་པོ་ལ་སོགས་པའི། དབྱེ་བ་ཤེས་པས་སྤྱི་ཅེར་མཛོད་སོགས། གཞལ་
 མཛོད་བར་དུ་ས་བོན་གྱི། དགོད་པ་ཡང་དག་ཉིད་དུ་དགོད། རྣམ་སྤྱི་ཅེར་མཛོད་པའི་
 ས་བོན་ནི། ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡི་གེ་ཨོ། གཞལ་སྤྱི་ཅེར་པོ་ལོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། ལྷག་སྤྱི་
 ཤེས་པས་ནི་སྤྱི་པོར་དགོད། ལྷག་ནི་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད། འདུ་ཤེས་སྤྱི་ཅེར་
 རོ་བོ་ཉིད། མཛོད་དཔལ་ཁ་ལ་བསམས་ནས་ནི། དག་གི་དབང་སྤྱི་ཅེར་མོ་བ་

བསྐྱེད་པ་དང་། ས་བོན་གང་ལས་བསྐྱེད་པ་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་གསལ་བར་བསྟན་ལ།
 ཆོར་བ་དག་གི་རྒྱ་ཅན་ནི། །ཞེས་པས་ཆོར་བ་རྒྱ་དང་། སྤྱི་གཤམས་བྱར་བཤད་
 པས། ཆོར་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྱི་གཤམས་བསྐྱེད་པ་གསལ་བར་བསྟན་ཏེ། གཞན་
 དུ་ན་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གསུང་བའི་འབྲེལ་མེད་དོ། །འདིར་
 བྱམས་པ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱ་དེར་མེད་པས། ལུས་
 ཀྱི་རྩ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྩོམ་
 སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། བྱམས་པའི་ས་བོན་མི་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ལ་
 དགོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་ཀྱི་རྩ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལས་བསྐྱེད་
 དགོས་སོ། །འདིར་ཁོ་བོ་བཅུ་འེེ་ས་བོན་མ་བཤད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལས་བསྐྱེད་
 དགོས་ཏེ། རྩོམ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། རྒྱུ་རིང་པོ་ལས་ཁོ་བཅུ་ལག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་རིམ་བཤད་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལག་པ་
 གཡས་པར་གཤིན་མེ་གཤེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཡུམ་བཞི་དང་རྩོམ་
 རྩོམ་ལུང་ས་བོན་གང་ཞེ་ན། ཡུམ་བཞི་འེེ་ས་བོན་ནི། རབ་ཏུ་སྒྲོན་གསལ་དང་། རྣམ་
 འབྱོར་རྩོགས་མེད་དང་། རྣམ་པོ་བའི་རྩོམ་སེམས་དཔའི་མཚོད་ཆོག་རྣམས་སུ། ལོ་
 ལྷོ་པོ་རྒྱུ་བཞི་ལ་བཤད་པ་ལྟར། འདུས་པའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དེ་རྩོམ་པོ་རྒྱ་
 གྱི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ནས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་འབྱུང་ལ། བོད་ཀྱི་ཁྱེའ་མ་ལྷ་མ་དག་མོ་རྒྱ་རྩོམ་པོ་སོགས་པའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་
 ཐེག་ལེས་བརྒྱན་པ་ལ་འདོད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཅིང་མི་སྣ་དོ། །རྩོམ་ལུང་ས་བོན་
 བོ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ནས་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་། རབ་ཏུ་སྒྲོན་

གསལ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྫོགས་ཐེང་དང་། འབྲེལ་བ་རིན་ཐེང་རྣམས་ནས། རྫོགས་པ་
 རྫོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བཤད་བ་ལྟར། རྫོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་
 ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་འབྱུང་བས་ལེགས་ལ། རྣམ་པོ་དམ་ཆོག་དོ་རྫོགས་པོ་དང་
 དག་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཐོག་ལེས་བརྒྱན་པ། རྩི་ཤི་གི་རི་ཞེས་བ་བཞི་ལ་
 འདོད་ཅིང་། རྫོགས་པ་སྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ལུས་ལ་རྫོགས་པ་ལྷ་འགོད་པ་
 དངོས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ལི་ལ་བརྗོད་པ་མཛད་པར། ཡབ་ཀྱི་ལུས་
 དཀྱིལ་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། དེའི་རྫོགས་པ་བྱེད་པ་བཞི་ལས་གཞུགས་དོ་
 རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མའི་རང་བཞིན་རྣམས་ལུས་ཀྱི་གཞུགས་པ་སོགས་པ་ལ་
 གནས་པར་དགོད་པར་བྱའོ། ཞེས་བཤད་དོ། རྫོགས་པ་རང་ཞལ་གསུམ་ལྷག་ལྷག་
 པར་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཞལ་ཀྱི་སྐབས་
 ལ་ས་སྐྱེད་བསྐྱོམ་མི་དགོས་ཀྱི། ཅ་ཞལ་ཀྱི་སྐབས་གཉིས་ལ་བསྐྱོམ་པས་ཆོག་ལ། དེ་
 བཞིན་དུ་ལྷག་དོར་དང་ནམ་སྐྱེད་ཡང་ཅ་ཞལ་ཀྱི་ན་བའི་ནང་གཉིས་དང་སྐྱ་ལྷག་
 གཉིས་ལ་བཀོད་པས་ཆོག་སྟེ། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྫོགས་པ་ལས། དེ་མིག་དབང་པོ་
 གཉིས་ལ་ནི། རྫོགས་པ་ཞེས་གསལ་བ་ས་སྐྱེད་པོ། རྫོགས་པ་ཞེས་པའི་དབང་གཉིས་ལ། རྫོགས་
 པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གནས་པ་ལྟར་དོ། རྫོགས་པ་དུ་ཞོ་པོ་གཤེན་རྫོགས་
 པ་ཞེས་དང་གཞན་ཀྱིས་མི་སྐབས་ལ་ཡང་ཅ་ལྷག་གཉིས་ལ་བཀོད་པས་ཆོག་པོ། རྫོགས་
 པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡང་ན་སྐྱེད་གཞི་ལས་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་གཞི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་
 རྫོགས་པོ་ལ་དུ་མར་ཡོད་ན་སྐྱེད་པ་ལྷག་དུ་མ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། མིག་གཉིས་ཡོད་པས་ས་
 སྐྱེད་གཉིས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། རྫོགས་པ་ལྷག་པ་རྫོགས་པ་རྫོགས་པ་ལྷག་པ་ལྷག་པ་ལྷག་པ་

དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་བཟང་གནས་དེ་དང་དེར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་རྗེར་ཐེང་ལས།
 ལུས་ཀྱི་ཆོག་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་མེད་པ་གཡས་ཞལ་དང་གཡོན་ཞལ་གྱི་མིག་ལས་
 ས་སྒྲིང་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཀྱང་། བསྐྱེད་གཞི་བཙུག་མར་སོང་བས་མ་བཙུག་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་དངོས་པོ་ལ་
 གངས་དེ་ཅི་མ་མེད་ཀྱང་། ཡན་ལག་དེ་ལས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་ཡན་ལག་དེའི་
 གངས་ལས་མང་བ་ལ་ནི་ཅ་ཕྱག་ལས་གཞན་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱག་རྒྱམས་ལ་ཡང་ལྟ་
 བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་མཆོག་གི་ལུས་དཀྱིལ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་ལུ་དགུ་བ་
 ལས་གསུངས་པ་ཞིག་ལ། མ་མོ་བརྟུ་གཉིས་ཕྱག་བརྟུ་གཉིས་ལ་འགོད་པར་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུ་རོ། །འོ་ན་དེ་མ་བཙུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟུང་ན།
 ལུ་བྱིལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སྒྲིང་ཁའི་གསུམ་སྐྱོར་མ་ལ་སོགས་པའི་ཅ་བཞི་ལས་
 མཁའ་འགྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། སྒྲིང་ཁའི་ཕྱི་སྐྱོར་གྱི་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་ཅ་
 བརྒྱད་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་རྒྱམས་སུ་སོན་པ་ལས་སྐྱོ་མཆོམས་མ་བརྒྱད་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། མངོན་བརྗོད་ནས་བཤད་པ་དེ་ནི་དེ་དག་དང་མི་འདྲ་བར་ལག་བཤུས་མ་
 མོ་བརྟུ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱག་བརྟུ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པ་ཅི་ལུས་
 དཀྱིལ་གྱི་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱི། དང་པོར་རང་གི་ལག་བཤུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 བཤས་ཕྱག་བརྟུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོམས། དེ་ནས་ཕྱག་མཆོན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་
 ཕྱག་མགོ་བརྟུ་གཉིས་ལས་ལྟ་མོ་བརྟུ་གཉིས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་དངོས་པོ་
 ལ་ལག་བཤུས་ལས་མེད་ཅིང་། ལག་བཤུས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཁྲོ་བོ་ཡང་གཉིས་

ལས་མེད་པས་བསྐྱོམ་པའི་བྲག་ལྷག་མ་ལ་ལྷ་བསྐྱེད་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁོ་
 བོ་གཉིས་ཙུ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་བྲག་མཐིལ་གྱི་ནང་ན་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་
 བཞིན་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་གཞན་ལའང་རིགས་བསྐྱེས་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ནི། ལུས་རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་དེ་
 དག་གང་དུའང་མ་འདུས་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡང་ལྷར་བསྐྱོམ་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་གཟུགས་ཕྱང་ནས་སྤང་དུ་བསྐྱེད་ཆར་ནས། གཟུགས་ཕྱང་དུ་མ་འདུས་པའི་འབྲུང་
 བཞི་དང་དབང་བོ་གཟུགས་ཅན་སོགས། སྤྱན་མ་སོགས་དང་ས་སྤྱིང་སོགས་སུ་
 བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་ལ་སོ་སོར་མ་བྱུབ་ཀྱང་སྒོས་ལྡོག་ཆ་སོ་སོར་བྱེ་
 བས་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ལ། མིག་དབང་རྟ་བབས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་
 ཡང་ཐ་མལ་གྱི་མིག་དབང་གི་རྒྱན་མ་ཆད་པ་ཡོད་པས་སྤར་ཡང་མིག་དབང་ས་སྤྱིང་
 དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དེ་རིང་རང་ཉིད་རྟོ་
 རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་ན་སང་ཉིན་རང་ཉིད་ནམ་སྤང་དུ་བསྐྱོམ་པ་མི་རུང་བ་སོགས་
 སུའང་འབྱུར་བས། སྤྱབ་ཐབས་ཀྱི་འདོན་པ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅེས་མ་ཡིན་པར་ཁ་
 བར་དུ་ཕྱོགས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ན། འདི་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཚུལ་དང་། སྒོ་
 ལ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་བྱས་ནས་བསྐྱོམ་
 དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་འདི་ཡང་། སྤང་གཞི་
 མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོར་བ་དང་། དེ་ཡང་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤྱལ་སྤྱོད་ར་
 སེམས་སུ་བསྐྱུར་བའི་ལུས་ལ་འགོད་དགོས་པ་དང་། དང་པོའི་མགོན་པོ་མངོན་བྱང་
 ལྷ་ལས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་མངོན་བྱང་དང་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ནི་ལྷག་

མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་རྒྱུད་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་
 རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱུན་པར་ཆེས་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། འདུས་པ་
 ལ་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམ་པའི་སྒྲིབ་ཐབས་དང་། དེ་འདྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 དབང་བསྐྱུར་པ་སོགས་ཡོད་པར་སྒྲིབ་ནི། རང་གཞན་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་བདུན་ཆོག་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདེ་མཆོག་གིས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་རྒྱུད་པ་སྒྲིབ་ཆེན་
 ཀྱིས་ཟུར་དུ་མཛད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ལུས་དཀྱིལ་རྒྱུད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་
 སྐྱེ་གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་གནད་རྩོགས་པར་ཆང་བ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས་
 ལེགས་པར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་ལ། བོད་ལ་གྲགས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དེ་འདྲ་
 བའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་སྐྱུར་རྒྱུ་མེད་པའི་སྒྲོམ་བཅའ་གསལ་འབའ་ཞིག་ལ་མན་ངག་
 དང་ཐབ་ཆོས་སུ་བྱེད་པར་སྒྲུང་བས། ལྷན་པོའི་ཆོག་རྩེས་འབྲངས་པས་རང་ཉིད་
 ལྷགས་སུ་གོ་བར་མ་བྱེད་ཅིག །ལུས་དཀྱིལ་རི་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་བརྗོད་བྱེད་ནི། །

བཞི་བ་སྐྱོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཞིང་སེམས་དབང་སུམ་བཅེགས་སུ་བྱ་བ་
 བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་སྐྱོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། སྐྱོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་རེ་རེ་
 ལ་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་པར་ས། ལེའུ་
 བཅུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཅུ་བ།
 ལེའུ་བདུན་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་བཅད་རེ་རེས་བརྟན་པར་བྱས། ལེའུ་བྲག་
 པ་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་གཟུང་བར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ས་ཀྱིས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྒྲིབ་འདོན་པའི་ཚུལ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། རྩོམ་པའི་དཀྱིལ་

འཁོར་དབུས་གནས་པར། རྩྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དབུས་གནས་པར། ཡི་གེ་ཨི་ནི་རྣམ་པར་བསམ། ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་
 གནས་པར། ཡི་གེ་ཨྲཱི་ནི་རབ་ཏུ་བསམ། ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྐྱེ་ལས་
 གསུངས་ལ། སྒྲོན་གསལ་དུ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱབ་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྗེས་སུ།
 རྩྱུ་ལས་བྱང་བའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྩོད་རྗེའི་ཆོག་རེ་རེ་ལ་དོན་མི་འབྲས་བུ་མ་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བར་སྤར་ཡང་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ཡང་རང་གི་སྟོང་ཁར་རྩྱུ་ལས་བྱང་བའི་ཉི་མའི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་བསྐྱོམ་
 བ་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་སྒྲོམ་པའི་ལྷ་མོས་སྦྱན་འབྲེན་པ་སོགས་
 འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོག་སུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 བ་ལ་བཞི་ལས།

དང་པོ་སྦྱ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དགོད་བྱས་དེ་ནས་སྤགས་པ་
 ཡིས། །ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་ཆོག་བཞིན། །སྦྱ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་བྱུང་ནས། །སྦྱོར་
 བ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བཅས། ཞེས་བ་སྒྲོག་སུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་
 བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྦྱ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་པོ་སྦྱན་བྱང་བ་ནི། ཟླ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་དག་རྫོགས། །སྦྱི་པོའི་དབུས་སུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །དེར་ནི་ཡི་གེ་
 ཨི་དཀར་པོ། །འོད་ཟེར་ལྷ་ནི་རབ་འབྲོ་བའོ། །དེ་ནས་ལྷ་མོ་དབྱུང་བ་ནི། །བདག་པོ་
 དང་ནི་རབ་སྦྱོར་བའོ། །སྦྱན་ནི་དུ་མ་བསམས་ནས་ནི། །ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་རབ་
 ཏུ་དགང་། །དེ་ནས་སྦྱ་ཡི་རྩོད་རྗེ། །ནམ་མཁའ་གང་བར་བཞུགས་བསམ་སྟེ། །དེ་
 དབུས་བདག་པོ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་མཆོན་འཆང་ཞིང་། །དཔེ་བྱད་བཟང་

མོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན། བདག་ཀྱང་དེ་ཡི་བདུན་གནས་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་
ནས་ལྷ་མོ་དབྱུང་བ་ནི། བདག་མོ་དང་ནི་རབ་སྐྱོར་བའི། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ལྷ་དེ་
ནས་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱུན་མའི་ཆོག་ས་སྒྲོ་ས་པས་རྣམ་སྤང་གི་ཆོག་ས་མཁའ་གང་བ་སྐྱུན་
བངས་པའི་དབྱུས་ན་བཞུགས་པའི་བདག་མོ་རྣམ་སྤང་སྐྱུན་མ་དང་སྐྱོར་བའི་མདུན་ན་
བདག་ཉིད་གནས་པར་བསམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། འོག་མ་རྣམས་ལའང་
དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ནས་ལེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་
གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ནས་སྐག་ས་པས་
ཆོག་ས་བཅད་འདི། གཉིས་བརྗོད་ནས་ནི་གསོལ་བ་གདལ། དཔལ་ལྷན་སངས་
རྒྱས་སྐྱེ་འཆང་བ། རྡོ་རྗེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། དེང་བདག་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་སྐྱེ། རྡོ་རྗེ་སྐྱུས་ནི་མཛད་དུ་གསོལ། རྩོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས། རྡོ་རྗེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། དེང་བདག་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་སྐྱེ། རྡོ་རྗེ་སྐྱུས་ནི་མཛད་དུ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོག་ས་
བཅད་དང་པོས་ནི་གཙོ་བོ་རྣམ་སྤང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ལ། ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་
པས་དེའི་འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་། དོན་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། གང་གིས་བདེ་ཆེན་སྤར་བར་བྱེད་པའི་སྐྱུན་མ་ལ་དཔལ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་
ཉིད་ཕྱག་རྒྱར་ལྷན་པས་དཔལ་ལྷན་ནོ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་
སྐྱེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི་འཆང་བ་སྟེ། དཔལ་ལྷན་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་འཆང་
བ། ཞེས་རྣམ་སྤང་ལ་བོད་པའོ། རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་
བསྐྱོམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་བདག་དེང་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཚུལ་

རི་ལྷར་ན། བདག་གི་ལུས་སྐྱེ་དོན་ཞུས་སྐྱེད་གི་དོ་བོར་མཛད་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 ཏུ་གསོལ། སྐར་ཡང་དེའི་འཁོར་དུ་ཤར་བ་ཕྱོགས་བརྒྱར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཞེས་པོས་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་སྐར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་རི་ལྷར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སྐྱེན་དང་
 ལྷན་ཅིག་ལྷན་པ་ཡི། རྣམ་པར་སྐར་མཛད་བསམས་ནས་¹སྤྱ། །དེ་བརྒྱུག་ནས་ནི་བྱིན་
 བརྒྱབས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་དོན་མེས་སྐར་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། གསོལ་
 བ་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་ལྷའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 བས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་རང་བཞིན་
 གྱིས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་སྐར་མཛད་གྱི་སྟོན་ས་ཞུགས་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་ས་ཐོབ་པས་ལུས་ཐམས་ཅད་བཀའ་སྟེ་ཆོམ་པར་བསམས་ནས། ²ལེའུ་བདུན་
 བ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ནས་བརྟན་པར་བྱ་བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་
 གང་ཡིན། །སྤང་པོ་ལྷ་ཡིས་རབ་བཀའ་བས། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ཡི་དོ་བོ་ཡིས། །བདག་
 གང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཤོག །ཅེས་ལེའུ་བདུན་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་གསུངས་ཏེ།
 འདིའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྟེ་ཕྱོགས་བརྒྱར་བཞུགས་པའི་རྣམ་སྐར་མཛད་
 དང་འབྲེལ་བའི་སྤང་པོ་ལྷ་ཡིས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པར་སྐྱེལ་བའི་སྐྱེ་གང་ཡིན་པ་ལྟར། སྐྱེ་བ་
 བ་པོ་བདག་གི་ལུས་གང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་ཡི་དོ་བོ་ཡིས་རྣམ་སྐར་དེ་དང་
 འདྲ་བར་ཤོག །ཅེས་པ་སྟེ། འགོས་འཇུག་ལས། སྤང་པོ་ལྷ་ཡིས་རབ་ཏུ་རྒྱས། ཞེས་

1 བསམ་ནས་

2 བསམ་ནས་

འབྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་ང་རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་ནི། རྫོང་ཆེ་མེས་མ་དཔེ་སྤྱོད་ཐབས་ལས། དེ་ནས་
ལེའུ་བྱུག་པ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྲུག་གིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་སྟེ། ཨོ་
སཐ་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ཀུ་ཡ་བཟླ་སྤྲ་མ་ཡུལ་གོའི་ཏྲི། ཞེས་བྱ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་ཏེ། སྤྲུག་དོན་ནི། ཨོ་ཞེས་པ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །སཐ་ནི་ཐམས་ཅད། ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀུ་ཡ་ནི་སྤྲུངས་ལུས། བཟླ་ནི་དོང་ཆེ། སྤྲ་སྤྲ་མ་རང་བཞིན། ཡུལ་
ཀ་བདག་ཉིད། ཨ་ཏྲི་ནི་རའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲ་རྫོ་
ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་རའོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་བཀ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་སྤྱན་བྱང་བ་
ནི། མདོར་བྱས་ལས། ཡུལ་ནི་ཁ་དོག་དམར་ལྗན་པ། །ལྷུ་ཡི་བརྒྱར་གནས་བསམས་
ཏེ། །གོས་དཀར་ཞེས་བྱ་ནས་མཁའ་རུ། །སྤྲོས་ནས་ནས་མཁའི་ཁམས་རྣམས་
དགང་། །སྤར་བཞིན་སྤྲུག་པས་གསུང་རྫོང་ཆེ། །ནས་མཁའ་གང་བར་བཞུགས་པ་
ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་གི་ལྷའི་དབྱས་སུ་ཡུལ་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་དམར་
པོའི་ལྷ་བར་ཡུལ་ཡིག་དམར་པོ་བསམས་པ་ལས་གོས་དཀར་མའི་ཆོགས་ནས་མཁའ་
གང་བ་སྤྲོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་གསུང་རྫོང་ཆེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷའི་ཆོགས་ནས་མཁའ་
གང་བ་སྤྱན་བྱངས་པའི་དབྱས་ན་བཞུགས་པའི་བདག་པོ་འོད་དཔག་མེད་གོས་དཀར་
མོ་དང་སྤྲོར་བའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་གནས་པར་བསམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
པའོ། །གསོལ་བ་རྗེ་ལྟར་གདབ་པ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ནས་སྤྲུག་པས་ཆོགས་
བཅད་འདི། །གཉིས་བརྗོད་ནས་ནི་གསོལ་བ་གདབ། །ཆོས་ཀྱི་གསུང་ལམ་དཔལ་
ལྗན་པ། །རྫོང་ཆེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། །དེང་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་

སྟེ། རྫོ་ཤེ་གསུང་གིར་མཛད་དུ་གསོལ། །སྟོགས་བཟུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས། རྫོ་ཤེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྟོམས་པས། །དེར་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
 སྟེ། རྫོ་ཤེ་གསུང་གིར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོས་དཀར་མོ་ཕྱག་
 རྒྱར་ལྡན་པས་དཔལ་ལྡན་ནོ། །ཆོས་ནི་འོད་དཔག་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་དོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་གསུང་ལམ་མོ། །ལྷག་མ་རྣམས་སྦྱོར་
 རྫོ་ཤེ་དང་གསུང་རྫོ་ཤེ་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྤར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ནས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པ་ལས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བསྟོམས་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། གོས་
 དཀར་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །རང་གི་གཙོ་བོར་ཡང་དག་ལྡན། །ལྷེ་ལ་ཞུགས་པར་རབ་
 བསམས་ནས། །གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་བཙུགས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྫོ་ཤེ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་སྤར་བཞིན་དབང་པོ་
 གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་སེམས་ལྷའི་ཆོགས་གཉིས་ཁྱབ་
 ལས། །འོད་ཟེར་དམར་པོའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཞལ་དུ་ཞུགས་པ་ལས་ངག་གི་དབང་སྦྱག་
 ཐོབ་པར་བསམས་ནས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་བསྟོམས་པའོ། །དེ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བརྟན་པར་བྱ་བ་ནི། རྫོ་ཤེ་ཆོས་ཀྱི་
 གསུང་གང་ཡིན། །དེས་པའི་ཆོག་ནི་སྤུན་སུམ་ཆོགས། །བདག་གི་ཆོག་ཀྱང་དེ་འདྲ་
 ཞིང་། །ཆོས་འཛིན་པ་དང་འདྲ་བར་ཤོག །ཅེས་པས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་
 ནི། རྫོ་ཤེ་ཆོས་ཞེས་པ་འོད་དཔག་མེད་དེ། དེའི་གསུང་གང་ཡིན་པ་ནི། དེས་པའི་ཆོག་
 གིས་མཆོན་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱུང་གྱུར་པས་སྤུན་
 སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ལ། བདག་གི་ཆོག་ཀྱང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གསུང་དེ་དང་འདྲ་

བློན་ བདག་ཚེས་འདྲིན་པ་འོད་དཔག་མེད་དེ་དང་འབྲ་བར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །དེ་
 བས་ང་རྒྱལ་བ་བྱུང་བ་ནི། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། སྦྱགས་འདིས་གཉིས་
 སུ་མེད་པའི་ནམ་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱགས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཚེ་སར་ཏ་སྦྱ་ག་ཏ་
 བ་ཀ་བརྩ་སྦྱ་སྦྱ་མ་ཞུས་ཀོ་ཉི་ཉི། ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱགས་དོན་ནི་བ་ཀ་
 ཅེས་པ་གསུང་ངམ་ངག་ཡིན་ལ་སྦྱག་མ་ཐམས་ཅད་སྒར་བཞིན་ཀོ། །འདིར་བསྐྱའི་སྟེ་
 བར་ཞུ་ཡིག་བསྟོམ་པ་གང་དུ་འགོད་པའི་གནས། མདོར་བྱས་ལས། ལྟེ་ཡི་བསྐྱར་
 གནས་བསམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། ཞུ་
 ཁ་དོག་དམར་པོ་མགོན་པའི་བསྐྱའི་སྟེད་དུ་བཀོད་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡབ་སྐུ་
 གི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པར་འཆད་པ་ནི་ཡབ་སྐུ་གི་གཞུང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དག་
 གུང་ཞིབ་པར་མ་བལྟས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། འཕགས་པ་རང་ཉིད་གིས་གུང་
 མདོ་བསྟེ་ལས། མགོ་པོ་དང་ལྟོག་མ་དང་སྟིང་ཁའི་ཕྱོགས་སུ་ཡི་གེ་གསུམ་ནམ་པར་
 བཀོད་ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྦྱན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་གིས་སྦྱ་རྟོ་རྟེ་ལ་སོགས་
 པ་བཀུག་ལ། ཞེས་ལྟོག་མར་འགོད་པར་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་གང་བྱས་གུང་འབྲ་
 བའི་དོན་ཀོ། །

གསུམ་པ་སྟགས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་¹ལ། གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཡུལ་སྟུན་བར་
བཞི། མདོར་བྱས་ལས། སྟགས་པས་སྡིང་ཁར་ཉི་མ་ཡི། །གཟུགས་བརྟན་ལབར་བ་
བསམ་བྱ་སྟེ། །དེར་ནི་མཐེང་གིར་རྟ་བྱ་ཡི། །འོད་མེར་ལྷ་ལྟ་རྩྱུ་དགོད་དོ། །དེ་ནས་
ལྷ་མོ་ལྷ་མ་གྱི། །ཆོགས་དང་བཅས་པ་དབྱུང་བར་བྱ། །དེ་བཞིན་སྟགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་

1   བཞུགས་པ་

བསྐྱོམ་། །དེ་ལ་སྟོན་བཞེན་གསོལ་བ་གདབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་གི་སྟོང་
 ཁར་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རྩྱུ་ནག་པོ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྡ་
 འཕྲོ་བ་ལས་ལྷ་མ་གྱི་འཛི་ཚོགས་སྟོས་པས་སྤྱགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་ལྷའི་ཚོགས་
 ནམ་མཁའ་གང་བ་སྤྱན་དངས་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་པའི་བདག་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་ལྷ་
 མ་གྱི་དང་སྐྱོར་བའི་མདུན་ན་རང་ཉིད་གནས་པར་བསམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
 པའོ། །དེ་ཡང་། རྩེ་རེ་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །ཞེས་པའི་དོན་འཕགས་
 པས་མདོར་བྱས་སུ་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་མཛད་ཅིང་། རྩེ་རེ་སེམས་དཔའི་སྤྱབ་
 ཐབས་ལས། དེ་ནས་ཡང་རང་གི་སྟོང་ཁར་རྩེ་རེ་ལྷེ་བར་རྩྱུ་ནག་པོ་བསམས་ནས།
 །ཞེས་བཤད་ཀྱང་། སྟོན་གསལ་ལས། རྩེ་རེ་དགྲིལ་འཁོར་ནི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
 ཏེ། དེའི་དབུས་སུ་ཡི་གེ་རྩྱུ་གནས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཡི་གེ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་
 མའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 རྒྱ་བ་བྲགས་པ་ཡང་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་མི་བཞེད་པ་མིན་ལ། རྩེ་རེ་དང་ཉི་མ་གང་བྱས་
 ཀྱང་རུང་བར་བཞེད་པའོ། །འདིར་སྟོན་གསལ་ལས་ཉི་མ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་ལས་བཤད་
 པ་འདིས་གོང་མ་གཉིས་ལའང་བརྒྱ་དང་རྒྱ་བ་ཞུ་དང་ཨོ་ལས་བྱུང་བ་བྱེད་དགོས་
 པར་བྱུབ་པོ། །དེ་ནས་གསོལ་བ་རྩེ་ལྟར་གདབ་པ་ནི། །དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་སྤྱགས་
 འཆང་བ། །རྩེ་རེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། །དེར་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
 ལྷ། །རྩེ་རེ་སྤྱགས་གྱིས་མཛད་དུ་གསོལ། །སྤྱགས་བརྩུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ནམས། །རྩེ་རེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། །དེར་བདག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་
 ལྷ། །རྩེ་རེ་སྤྱགས་གྱིས་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་མ་གྱི་རང་གི་སྤྱག་

རྒྱུ་ལྡན་པས་དཔལ་ལྡན་ནོ། །མཚན་མའི་སྒྲོས་པས་མི་བྱེད་པའི་མི་གནས་པའི་སྤྱ་
 ངན་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱགས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ན་དོ་རྗེའི་
 སྤྱགས་འཆང་བའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་སྤྱོད་རྗེ་ཞེས་པའི་གནས་སུ་སྤྱགས་དོ་རྗེ་ཞེས་
 པས་བརྗེ་བ་མ་གཏོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པར་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། ལྷ་མ་གྱི་ཆོགས་མ་ལུས་པ། རྒྱུ་
 རྗེ་སྤྱགས་དང་ཡང་དག་ལྷན། །སྤྱིང་ཁར་ཡང་ནི་བཅུག་ནས་སྤྱ། །སྤྱགས་གྱིས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པར་བཅུལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་པས་དཔལ་ལྡན་པས་ལས།
 གསོལ་བ་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་སྤར་བསྤྱན་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདོད་
 ཆགས་ཆེན་པོའི་མེས་ཁྱེད་པས་འོད་ཟེར་ནག་པོའི་གསུགས་གྱིས་སྤྱགས་ཁར་ཁྱགས་
 པས་སྤྱགས་གྱི་དབང་སྤྱག་ཐོབ་པར་བསམས་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་བརྟན་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་བརྟན་
 པར་བྱ་བ་ནི། གུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྤྱགས་གང་ཡིན། །གསང་བའི་དབང་པོ་སྒྲོ་ལྷན་
 པ། །བདག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲར་གྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་དང་མཚུངས་པར་ཤོག། ཅེས་
 པས་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གསང་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་མཛད་ཅིང་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་གསང་བའི་བདག་པའོ། །སྒྲོ་ལྷན་པ།
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་ནི་རེག་བྱ་རྗེ་རྗེའོ། །དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་དང་ལྷན་པའོ། །ཞེས་
 སྒྲོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱགས་དོ་རྗེའི་ལུས་ལ་ལྷ་མ་གྱི་དང་རེག་བྱ་རྗེ་རྗེ་
 གཉིས་ཀ་འོང་བས་འདིར་རེག་བྱ་རྗེ་རྗེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་དང་ལྷན་པ་དང་
 ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྤྱག་ཀྱང་ལ་ཤེས་རབ་མ་ཞེས་ཟེར་བས་དེའི་

དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །ཀུན་ཏུ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཟང་ཞིང་རི་མ་དང་
བྲལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྲུགས་གང་ཡིན་
པ་ལྟར། བདག་གི་སེམས་ཀྱང་དེ་དང་ལྟ་བུར་སྒྱུར་ཅིག། ཅེས་པའོ། །དེ་ནས་ང་རྒྱལ་
བཟུང་བ་ནི། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྦྱབ་ཐབས་ལས། དེ་ནས་སྤྲུགས་འདིས་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་རྣམ་པའི་ང་རྒྱལ་བྱ་སྟེ། ཨོ་སར་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ཅི་ཏ་བརྩོ་སྤྲ་མ་ཨྲྱ་གོ་ཉ་ཉི།
ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་སྤྲུགས་དོན་ནི། ཅི་ཏ་ཞེས་པ་སེམས་སམ་སྤྲུགས་
ཡིན་ལ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་སྤང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་འོ། །

བཞི་པ་རྟོ་རྟེ་གསུམ་དཔེར་མེད་པའི་རྟོ་རྟེ་འཆང་དུ་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་ནི། མདོར་བྱས་
ལས། དེ་ལྟར་རིགས་གསུམ་དཔེར་བ་ཡིས། །སོ་སོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ནི། །སྟོ་
དང་ལྷན་པས་གསང་སྤྲུགས་འདིས། །སྤང་ཡང་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་བྱ། །ཨོ་སར་
ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་སྤྲ་ག་ཏ་ཅི་ཏ་བརྩོ་སྤྲ་མ་ཨྲྱ་གོ་ཉ་ཉི། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་
བདག་ཉིད་བྱ། ཞེས་པ་ནི་རྟོ་རྟེ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དཔེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་རྟོ་
རྟེ་འཆང་དུ་ང་རྒྱལ་བྱ་ཞེས་པ་ལས། རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཉིད་དུ་
བྱ་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཆོག་ལྷག་མ་དང་སྤྲུགས་དོན་ནི་གོ་བར་བད་དོ། །སྤྲུགས་སྤྲུགས་
སྤྲུག་མོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་རྟོ་རྟེ་འཆང་དུ་ང་རྒྱལ་བྱ་བ་འདི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་གང་གིས་
བསྟན་ཞེ་ན། མདོ་བསྐྱེད་འདི་རྒྱུད་དང་སྟོར་བ་མ་གསུངས་ལ། རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་
སྦྱབ་ཐབས་ལས། ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་གཉིས་པར། བྱེད་ཀྱི་སེམས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ལུས་
སེམས་ལྟ་བུ་དང་། སེམས་ཆོག་ཏུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་ཅིག། ཅེས་གསུངས་པ་
འདིས་བསྟན་པར་བཤད་དེ། འདི་ལ་བྱང་པེས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱང་དོན་

ཉེ། མཚན་མ་དུག་ནི་ཕྱག་མཚན་དུག་གོ། རང་དོན་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཕྱག་མར་
 བསྐྱོམ་པ་འདི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དམ་ཚིག་
 སེམས་དཔལ་ཞེས་པ་སྤྱིའི་སྒྲོད་ནི་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དམ་ཚིག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་
 ཡ་ལ་ཡི་གེ་བསྒྲུབ་པའི་དེས་ཚིག་གིས་བཤད་པས། ས་མ་ཉི་ཡང་དག་པར་འགྲོ་བ་
 དང་། མི་ལ་ཉི་འདུ་བའོ། །དེས་ན་རང་ཉིད་ཐ་མལ་བའི་ར་རྒྱལ་བསལ་ནས་ལྷའི་བདག་
 ཉིད་དུ་བྱས་པ་འདིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཡང་དག་པར་འགྲོ་ཞིང་འདུ་བས་
 ན་དམ་ཚིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། མན་སྟེ་ལས། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཡང་དག་པར་འགྲོ་འདུ་བའོ་
 ཞེས་པ་དམ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སེམས་དཔའི་སྒྲོད་ནི་ཡང་མན་སྟེ་
 ལས། སེམས་དཔལ་ཡང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་
 དག་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཐ་སྐད་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །འདིར་སྤྱལ་སྤྱོད་དོན་སེམས་དཔལ་ལ་དམ་ཚིག་སེམས་དཔལ་ཞེས་པའི་བྱེ་བྲག་
 གི་སྒྲ་བཤད་ནི། དོན་སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། ལེའུ་དང་པོ་ལས་གསུངས་
 པའི་དམ་ཚིག་འབྱུང་བ་དོན་ཉིད་འདྲིའི་ཉིང་འཛིན་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དམ་ཚིག་
 སེམས་དཔལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་སེམས་
 དཔལ་དང་ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔལ་བསྐྱོམ་པ་ལ། མདོར་བྱས་ལས། ལྷིང་ཁའི་
 དབྱས་ན་གནས་པ་ཡི། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། ཉིང་འཛིན་སེམས་
 དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི། ཡི་གེ་རྩྱུ་ཅི་དེ་རུ་དགོད། ཅེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ལ། ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དཔལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱོམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་དམར་པོར་བསྐྱོམ་པ་

མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་བསྐྱོམ་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་བཞི་རྩ་མཆར་ཏེ། ཁོ་པོ་ཅག་རྒྱུད་གཞན་དང་གཞན་ལས་བརྒྱུ་མས་
 ཏེ་རེ་ཞིག་མི་སྐྱེད་གིས། ཐོག་མར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཙྰ་རྒྱུད་དང་བཤད་རྒྱུ་རྣམས་ནས་
 རང་རྒྱུ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཆོག་འབྲུ་
 གཅིག་བཅའ་བར་གྱིས་ཤིག །རང་འབྲེལ་ཞེས་པ་ཁ་དོག་མཚུངས་པ་ལ་བསམས་ཏེ་
 སྒྲ་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་གིས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པ་དགོས་ན་སྐབས་འདིར་
 ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ལུས་ལའང་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་དགོས་པར་
 འགྱུར་རོ། །སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་འབྲེལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་
 གྱང་། དམ་ཆོག་སེམས་དབང་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཡང་
 མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་། རྣམ་སྣང་གི་རིགས་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་ཡང་རྣམ་
 སྣང་གི་རིགས་སུ་བྱེད་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། ཉིང་
 རེ་འཛིན་སེམས་དབང་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རྣམས་ནི་སྤྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་སྟེ།
 རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་¹སྤྲགས་ཀྱི་བདག་པོ་བསྐྱོམ་པ་ཡིས་²
 ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཡིན་པས་སྒྲོན་པོར་བྱེད་
 དགོས་ན་གསང་འདུས་འཇམ་དོར་གྱི་སྐྱུ་མདོག་སྒྲོན་པོར་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་
 ཞིང་། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ལས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དབང་རང་དང་སྐྱུ་མདོག་བྱག་མཆོན་
 འབྲེལ་བ་འབང་ཞིག་བཤད་དོ་ཞེས་སྒྲས་པས་ནི། འཛིགས་བྱེད་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
 དབང་འཇམ་དབང་སེར་པོ་རལ་གྱི་སྐྱེགས་བམ་འཛིན་པ་དང་། གཤེད་དམར་ལ་ཡེ་

1 བསྐྱོམ་པ་ན་

2 བསྐྱོམ་པ་ཡིན་

ཤེས་སེམས་དཔལ་དབྱུག་པ་དཀར་པོ་མི་མགོ་རྫོན་པ་སེར་པོས་མཆན་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་དང་། བདེ་མཆོག་ཁ་ཅིག་ལ་དམ་ཆིག་སེམས་དཔལ་སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ་ཞལ་བཞི་
 ཕྱག་བཙུ་གཉིས་པ་ལ་ལྟེ་བར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དཀར་པོ་ཕྱག་གཉིས་པ་བསྐྱོམ་
 པར་བཤད་པ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་མ་ངེས་བཞིན་དུ་བྱུང་བྱལ་སྐྱེ་བ་གསལ་བར་བྱས་
 སོ། །དེ་བས་ན་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས།
 དེའི་སྤྱང་ཁར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཕྱག་གཉིས་པ། མདོག་དམར་པོ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་
 སྐྱོར་བས་ལུས་ཐམས་ཅད་ཆིམ་པར་བྱེད་པར་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་རིགས་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བུ་གི་ཉི་དང་ཨ་རྒྱུས་མཛད་པའི་མདོར་བྱས་
 གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དོ་རྩེ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པས་
 རང་སྤང་གི་ཤེས་རབ་མ་ལ་འཕྲུད་པ་བདེ་ལྡན་གདན་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་ལྟར་
 བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་མདོ་བསྟེ་ལས། དམ་ཆིག་སེམས་དཔའི་སྤྱང་ཁར་ཡེ་
 ཤེས་སེམས་དཔའི་ས་བོན་ལས་དབྱུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་
 བསྟན་པར་དམ་ཆིག་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁར་རྩྱ་བསྐྱོམ། དེ་ལས་འོད་འཕྲོས་རང་
 འདྲའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་བཀྲུག་ནས་རང་གི་སྤྱང་ཁར་བཞག་པར་འདོད་པ་
 བློ་གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་འཆད་པ་སྟེ། ལུང་དེས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་
 ཁའི་ས་བོན་ལས་དབྱུག་པར་བཤད་པ་ལ་བྱོད་དམ་ཆིག་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁའི་
 ས་བོན་ལས་དབྱུག་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དེར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་
 ས་བོན་ལས་དབྱུག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བྱོད་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ས་
 བོན་ལས་དབྱུག་ཅེས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མདོ་བསྟེའི་ལུང་དེའི་དོན་

ནི། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྲུག་ཁའི་ས་བོན་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དེ་ལས་
 འོད་འཕྲོས་པས་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་
 ལྟར་སྤྲུག་པས་ནི། ལེའུ་བཙུང་པར། ཡེ་ཤེས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་དཔའ་སྤྲུག་
 བཅེགས་སུ་བྱས་ནས་སྤྲོན་བྱང་བར་གསུངས་པ་ལའང་མ་བརྟགས་ཏེ། རང་བཞིན་
 གྱི་གནས་ན་བཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུག་ཁར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
 སུ་ཞིག་གིས་བཀྱག་ནས་བཞག་པ་སོམས་ཤིག །ཅིའི་བྱིར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་
 ཞེས་བྱ་ཞེན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་སེམས་
 དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིང་ཁའི་དབྱས་སུ་སྤྲོལ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ནི་བསམ་པར་
 བྱ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་སྤྲོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་སྤྲོ་བ་
 སྟེ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པར་བཞག་པ་ལྟར་གྱིས་ཆོག་གོ། །དོན་འདི་ཡང་ཅ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུང་གཉིས་པ་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། །བདག་ཉིད་སྤྲོ་
 གསུང་སྤྲུག་སྟོང་འདི། །དམ་ཆོག་སྤྲུག་ཁར་ཡེ་ཤེས་དང་། །དོན་འཛིན་མཆོག་
 ཅོད་པན་ལའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་བྱེད་པའི། །དམ་ཆོག་འདི་ནི་དམ་
 པའོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པར་མདོ་བསྟེན་དང་དོན་འཛིན་སེམས་དཔའི་སྤྲུག་ཐམས་གཉིས་ཀ་
 ལས་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་སྤྲུག་ཁར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
 དཔའ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྐྱོམ་ཞེན། དོན་འཛིན་སེམས་དཔའི་སྤྲུག་ཐམས་ལས། ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔའི་སྤྲུག་ཁར་ཉི་མ་ལ་ཡི་གེ་རྩྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བ་
 རྟག་ཏུ་འཆར་བ་མར་མེ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་པའི་སྤྲོན་པ་འཛོམས་པའི་དོན་དུ་སྤྲང་

བའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྒྲོམ་པའོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གནས་འདིར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་
 ཉེ་བསྒྲོམ་པ་ལས་ཉིང་དེ་འཛིན་མཆོག་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་སྐྱབ་པ་
 པོ་དེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཅ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཙུ་བ་ལས། ཡི་གེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོག་། **ཞེས་**སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་
 པ་སྒྲོན་གསལ་ལས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དེའི་དབྱས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་ཆ་
 བར་རྒྱུད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སོ་སོའི་ཡི་གེ་སྟེ་མི་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པ་ནི་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ནི་ཡི་གེ་རྒྱ་
 མོ། །དོན་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྟ་པ། །ཉག་ཏུ་སྐྱོར་བས་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱོར་
 བས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་པར་ལེགས་པ་ལ་སྐྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་སྐྱོར་བ་སྟེ་
 ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་
 བསྒྲོམ་པ་འདི་ཉིད། མདོ་བསྟེན་དང་དོན་ཆེན་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་
 ལེའུ་བཙུ་གཅིག་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱས་གནས་པར། །མི་བསྐྱོད་
 དོན་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་བྱ། །སྤྱིང་ཁར་ཡི་གེ་རྒྱ་བསམས་ནས། །སེམས་ནི་ཐིག་ལེར་གྱུར་
 པར་བཞག་ །ཅེས་པས་བསྟན་པར་གསུངས་ལ། གཞུང་དེ་ནི་ལེའུ་དེར། རྩོགས་རིམ་
 པས་ཕུང་སོགས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཐབས་རིལ་འཛིན་དང་རྩོགས་གཞིག་གི་
 བསམ་གཏན་གཉིས་གསུངས་པ་ལས། རིལ་འཛིན་ལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རིལ་
 འཛིན་གསུམ་གསུངས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་རིལ་འཛིན་སྟོན་པ་ཡིན་པས། །ཁམས་གསུམ་
 པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་རང་གི་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་དེ་

ཉིད་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱོམ་པ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔལ་དང་། དེའི་སྤྱིང་ཁར་རྩྱུ་བསྐྱོམ་
 བ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དང་། རྩྱུ་ཡིག་གི་མགོར་རང་གི་སེམས་ཐིག་ལེར་གྱུར་པ་
 བཞག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། སྒྲོན་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བཤད་ཀྱང་། ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་གང་གིས་རྩོགས་རིམ་སྒྲོན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་
 ཡོད་པ་དེ་ལ་བྱང་དོན་གྱི་བཤད་པ་ཡང་ངེས་པར་འཛོལ་བས། གཞུང་འདི་ལ་ཡང་བྱང་
 དོན་དུ་བཤད་ན་བསྐྱེད་རིམ་པས་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་འཛོལ་བས་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 སེམས་དཔལ་བསྐྱོམ་པ་སྒྲོན་པ་ལ་སྦྱར་དུ་བྱང་བར་དགོངས་ནས་སྦྱབ་ཐབས་གཉིས་
 སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོག་སུམ་གྱིས་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་སེམས་དཔལ་སུམ་
 བཅེགས་བྱས་ནས། སྦྱི་བོར་རིགས་བདག་བསྐྱོམ་པ་མདོར་བྱས་ལས་མ་གསུངས་
 ལ། མདོ་བསྐྱེད་དང་རྩོམ་སེམས་དཔལ་སྦྱབ་ཐབས་ལས་དབྱ་རྒྱུན་ལ་རིགས་ཀྱི་བདག་
 བོ་བསམ་ཞེས་པ་ཅུ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ལེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་པའི་རྩོམ་འཛིན་
 མཆོག་ཅོད་པན་ལོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་ལས། དབྱ་རྒྱུན་ཉི་སྦྱི་གཙུག་
 གི་གནས་སུ་རྩོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩོམ་པ་འཆང་ཆེན་པོ་སྦྱོར་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆོགས་
 དང་འབྲེལ་བའི་བདུད་ཅི་འཛོག་པས། སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་ཡེ་
 ཤེས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སེམས་དཔལ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ཆོས་ཞིང་མཉེས་པར་
 འགྱུར་བར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་དཀར་
 བོ་བྱུག་གཉིས་པར་སྦྱགས་རྗེ་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། རྩོམ་རྒྱུ་འཛིན་པས་ཡུམ་
 ལ་འཁྱུད་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་འབྲེལ་སྦྱ་གསུམ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་འཛོལ་བར་བསྐྱེད་པའི་

ཕྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བྱས་ནས། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་བྱ་བ་ལ། རིག་མ་འདུ་བྱ་
ཞིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་དང་། རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་པ་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པས་ཆོས་སྐྱེད་དང་།
དང་པོའི་མགོན་པོ་བསྐྱེད་པས་འོངས་སྐྱེད་དང་། དེ་ཉིད་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱར་བས་
སྐྱུལ་སྐྱེད་ནམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམ་པའི་སྐོན་ནས། རང་དོན་སྐྱབས་པ་སྐྱུས་པ་བྱེས་པ་དང་
ནམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱོམས་ནས། འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་དོན་སྐྱབས་པ་སྐྱུས་པ་
ཐོབ་པ་དེས་གདུག་བྱ་དམན་པ་ལ་མོས་པ་ནམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱ་
ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་ནམས་ལ་ས་དང་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་
པར་མོས་པ་ནམས་ལ་འདོད་ཆགས་གྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་བཅུན་ནས་འཕྲིན་ལས་མཛད་
པ་ལས། འདིར་ཐ་མ་དང་ནམ་པ་མཐུན་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱོད་བྱུང་ལ་སྟོན་པས་བྲུག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་
ཞུགས་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སྐྱུལ་ནས་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་དང་མཐུན་
པར་འདིར་ཡང་བྲུག་རྒྱ་འདུ་བྱས་པ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་དགྲིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་སྐྱུལ་ཏེ་སྤྱི་སྟོས་གྱི་མཛད་པ་ནམས་མཛད་པར་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་མདོ་བསྟེ་ལས། རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་འཕང་ནི་འདོད་
ཆགས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་རབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོར་འདོད་ཆགས་་
ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པར་མཛད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་གནས་པས་དང་པོ་སྤྱོར་བ་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་

བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པས་ཐར་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལེ་ལུ་
 བཅུ་བདུན་པ་ལས། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་འདིས། ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལ་ལེ་ལུ་དང་པོར་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྟོན་བྱང་ལ་སྟོན་
 བས་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ནས། འདུས་པའི་རྒྱ་
 གསུང་བར་བཞེད་ནས། རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་རྗེས་འཇུག་གིས་ཀྱང་
 བསྐྱོམ་པ་སྟོན་ལ། ལེ་ལུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྟོན་བྱང་ལ་སྟོན་པས་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྲུལ་ཏེ་མཛད་པ་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་
 པར་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་ནོ། །རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་
 བཞིས་བདག་ཉིད་སེམས་དཔའ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་གི་དོན་སྤྲུབ་
 སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་མཆོག་བསྐྱེད་ནས། ད་ནི་གཞན་
 གྱི་དོན་སྤྲུབ་སུམ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་བསྐྱོན་པའི་སྐྱབས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་སྤུབ་པས་
 ཐམས་ཅད་མཛད་དེ། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་མཆོག་ནས་བབས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཛད་
 རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་སྤྲུལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ས་ལ་བཀོད་དོ། །ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་
 རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཛད་ནས། ཐབ་མོ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་

འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདི་བསྟན་པའི་དོན་དུ། འདིས་འདོད་པ་ཀུན་
ལ་ཁོངས་སྒྲིང་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིས་གནས་པར་བྱལ། །དེ་ལ་རིམ་བཞི་འདི་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་ནས་བྱུག་ཆུ་འདུ་བྱ་བ་རྣམས་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་དགོས་པ་དེ་འབྲ་
བའི་ཕྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ལ། རིག་མ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། སེམས་དཔལ་འགས་
གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་ལྟར་སྒྲིང་བ་ཆེར་བསྐྱེད་ནས། །ཆོ་གའི་སྒྲིང་བ་འདི་ཡིས་
ནི། །བྱུག་ཆུ་བསྐྱབ་བ་བཙུང་པར་བྱ། །གཟུགས་བཟང་བཞོན་པས་བརྒྱན་པ་ཡི། །ཆེ་
ཤ་ཅན་ནི་བདག་ཉིད་ཆེའི། །བྱ་མོ་ལྷུང་ལ་མཐིང་ཁའི་མདོག་ །མིག་ཡངས་དམ་བ་རྟེན་
ནས་ནི། །མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས། །སྐྱབ་པ་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་
མོས། །ཞེས་དངོས་ཀྱི་རིག་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ལ། མདོ་བསྐྱེ་ལས།
ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པ་ལས་གསུངས་པའི་གདོལ་བའི་བྱ་མོ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའམ།
ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པ་ལས། ཆེ་ཤ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཆེ། །བྱ་མོ་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་པ། །དབེན་པའི་གནས་སུ་བྱུང་པར་དུ། །སྐྱབ་པ་པོས་
ནི་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། །ཅེས་པ་དང་། རབ་ཏུ་བཟང་ལ་བཞིན་ཡང་མཛེས། །རྒྱན་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །བང་པར་བཞག་ནས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་གཟུང་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་པོ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་
འབྱོར་བ་ཡིན་ན། ཆེ་ཤ་ཅན་ཏེ་གདོལ་བའམ་རིགས་ངན་གྱི་བྱ་མོ་སྒྲི་སངས་དང་།
རྣམ་སྒྲིང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་བྱུག་ཆུ་བཙོ་ལྷག་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་མདོག་དཀར་
བ་དང་། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་བྱུག་ཆུ་སྤང་བརྒྱད་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་
དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་བྱུག་ཆུ་གར་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་དང་།

ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་པོ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཟོ་བྱེད་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་དགོས་པར་བཤད་
 རྒྱུ་དེ་རྗེ་མེད་པ་ལས་གསལ་བ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ལ།
 འདིར་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྐྱབ་ཐབས་ལས། མེ་ཤ་ཅན་གྱི་
 བྱ་མོ་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པ་ནི། བདག་
 ཉིད་ཆེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དོན་ནི་སྟོན་གསལ་ལས།
 དད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ན་བདག་ཉིད་ཆེ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 སོགས་ཁོངས་ནས་བཙོན་འགྲུས་དང་བྲན་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྡན་པར་གཟུང་ངོ། །ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་མ་ནི་རེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཏེ།
 སྐབས་གཞན་དུ་བཅུ་དྲུག་མ་ལ་སོགས་པ་འང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཙོ་བོ་
 སྟོས་པའམ་མཆོན་པའི་ཆེད་དོ། །དབེན་པའི་གནས་སྟེ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་
 སྟོན་གསལ་ལས། སྐྱེ་བོ་འདུས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་བྲལ་བའི་དབེན་པའི་གནས་དག་ཏུ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྐྱབ་པ་པོས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུད་དང་སྤྲུགས་ལེགས་པར་སྟོབ་ཏུ་
 གཞུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ནི། ལེ་ལུ་བཅུ་བདུན་པའི་སྟོན་གསལ་ལས།
 དཔལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་ལ་སྟོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 འཁྱུད་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། འཛིབ་པ་དང་། ཐལ་མོ་བཟབ་པ་དང་། སོ་དང་སེན་མོ་
 འདེབས་པ་དང་། ཉིད་པ་དང་། རླུང་ལྷིང་དང་། རབ་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དང་གྲོང་གི་བྱ་བས་སྟེ་
 ཉིག་གི་སྤོང་བ་དང་། གཏུ་བྱ་དང་། འཁོར་གཏུབ་དང་། ཀར་གཏུབ་ཀྱི་སྤྱ་དང་། ལུམ་
 དང་དབང་པོ་སྟེ། རྗེ་རྗེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྟོར་ཞིང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ཀྱིས་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་འགྲེལ་པ་ལས།

དེ་ཡང་འཇུག་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། སེན་མོ་འདེབས་པ་དང་། མོ་འདེབས་པ་དང་།
 ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ་དང་། སིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོགས་པ་དང་། སྒྲིམ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་།
 སྒྲེང་ན་འདུག་པ་དང་། བརྒྱད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེད་པར་གྱིས་བརྒྱད་བརྒྱད་བྱུག་
 ཅུ་ཅ་བཞིར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་འདོད་པའི་སྒྲ་ཅལ་
 བྱུག་ཅུ་ཅ་བཞི་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱད་དགའ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལེགས་པར་
 བསྐྱབས་ཤིང་སྒྲུངས་པའོ། །སྒྲགས་ལ་བསྐྱབས་པ་ནི། དབང་བསྐྱར་ཞིང་། དམ་ཚིག་
 དང་སྟོམ་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་དང་ལེགས་
 པར་གནས་པ་བཞིར་བྱས་ནས། ལྷ་བསྟོམ་པ་དང་བཟླས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 ཤིན་ཏུ་བྱང་བར་གྱུར་པའོ། །རབ་ཏུ་བཟང་བ་ནི་སྦྱེས་པ་གཞན་ལ་མ་ཆགས་
 པའོ། །ཞེས་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས། སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་
 མོས། །ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ། །བཞིན་ཡང་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་ཉེ་
 བར་བལྟ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བོང་མ་དང་ཐེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གོ། །རྒྱན་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ནི་དགའ་བ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཆང་བ་མེད་པ་
 སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དགའ་བ་སྐྱོད་པའི་འབྲིག་ཐབས་རེ་བཞི་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་
 པར་ཤེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཐུར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབས་ཞེས་པས་སྒྲུང་བ་བྱས་པ་སྟོན་
 ལ། འདིས་ཐམས་ཅད་མཁས་པར་ཤེས་པ་སྟོན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་ཡོད་པས་རྫོས་
 པར་མི་འགྱུར་ལོ། །མདོར་བྱས་ལས། མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས།
 ཞེས་གསུངས་པའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྒྲགས་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། ལེགས་པར་
 བསྐྱབས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མཆན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་

ཕྱག་རྒྱ་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བ་བྱ་བར་མ་གསུངས་ལ། དངོས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ནི་སྤྱད་པ་པོ་ཡང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བ་ལ་
 སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་ཞིག་ཆང་དགོས་ཤིང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་
 དངོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱར་བ་ལས་ཁམས་ཁྱེ་བ་དོན་རྗེ་ཞོར་བྱའི་ཅེར་བབས་པ་ན།
 འབྲུལ་འཁོར་དང་རྒྱུད་སྦྱར་སོགས་གཞན་གང་ལའང་སྟོས་མི་དགོས་པར་པུ་ཡིག་
 བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགོག་པར་བྱས་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་བ་
 བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་ཁྱེ་བ་པུ་ཡིག་བསྟོམས་པས་འགོག་བྱས་པ་ལྟ་སྟོས་
 གྲང་ཅི་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་རིམ་ཐོག་མར་བསྟོམས་པ་ནས་ལྷ་ལ་སེམས་འཛིན་
 པ་དང་གསལ་སྤྱང་བསྐྱབ་པ་ལྟར་པུ་ཡིག་ལའང་དམིགས་ཕྱག་ནས་སྦྱང་དགོས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་གང་གི་སྟོན་པ་བྱེད་ཀྱང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁམས་ཁྱེ་བ་བབས་ནས། ཞོར་བྱའི་ཕྱིར་འཕོ་བ་པུ་ཡིག་
 བསྟོམས་པས་བཀག་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་
 བྱས་ནས་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཏེ། ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་སྟོབས་འཕེལ་བ་
 ཅུམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡུལ་སྤང་
 ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རིལ་དུ་འཆར་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བྱུགས་པར་བཟོ་
 བ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོང་པོ་དམ་པ་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ལེགས་པར་གོམས་
 པར་བྱེད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྟོང་པོ་གང་ཡིན་པའི་བརྟེན་ཅུམ་ཡང་རྣ་བའི་ལམ་དུ་
 མ་གྱུར་པར། སྤྱད་ཐབས་ཀྱི་ཚོགས་པའི་རིམ་པ་ཅུམ་གྱི་ཆོག་འདོན་པ་བྱང་བར་བྱེད་པ་
 དང་། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་བའི་བཞུས་པའི་གངས་འཛེན་པ་གཙོ་བོར་མ་འཛིན་

ཞིག །འདི་ལྟར་གོ་མས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་དགའ་བཞིས།
 བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་སྒྲུབ་ས་ཉིད་དུ་རྫོགས་རིམ་པའི་དགའ་བཞི་འབད་མེད་དུ་
 བངས་པ་དུ་མ་ཞིག་འོང་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྲིན་གྲེད་དུ་འགོ་བའི་གཙོ་བོ་
 ཡང་འདི་འདྲི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་ཕྱག་རྒྱའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཡང་སྒྱུ་རྩལ་རེ་བཞི་
 ལ་མཁས་པ་དགོས་པར་ཡང་ཡང་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཁྲིག་ཐབས་གྱི་སྒྱུ་
 རྩལ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འབྲེན་པའི་བྱད་པར་མི་འབྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་
 རི་ཅུ་བྱད་ཞུགས་པ་ཅུ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་སྒོ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱད་
 ཞུགས་པར་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་དོན་ནི་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལ་སྐྱེད་
 བ་སྐྱེས་གྱི་དོགས་ནས། བདེ་བའི་ངོ་བོ་ལ་ཆེར་བཞུས་པས་འདི་ཡིན་མེད་དུ་ཡལ་
 སོང་བ་ལ་མི་བྱེད་གྱི། བདེ་བ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་
 བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་
 དུ་བྱད་ཞུགས་པ་ཅུ་གྱིས་བདག་འཛིན་མགོ་གཞོན་པའི་རུས་པ་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་
 འགྱུར་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
 བསྐྱེད་རིམ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་གཙོ་བོ་ཡང་སྒོ་འདི་ནས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་མི་བརྟེན་པས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དངོས་གྱི་རིག་མ་དང་སྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་བདེ་བ་འབྲེན་སྒྲུབ་པ་དགོས་ལ། དེ་
 ལ་ཡང་བསྐྱོམ་པའི་རིག་མ་ལ་དངོས་གྱི་རིག་མ་དང་འབྲ་བའི་གསལ་སྒྲུང་ཡིད་ངོར་
 འཆར་བ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཞིན་ཏུ་བརྟན་པ་མ་རྟེན་
 གྱི་བར་དུ་ལེགས་པར་སྒྱུར་དགོས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་པས་འདོད་ཡོན་ལམ་དུ་བྱེད་པ་

དང་ཉོན་མོངས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་གཙུག་པོ་ཡང་འདི་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་འདི་ཉིད་ལ་
གོ་བ་ལེགས་པར་མ་རྟེན་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་གྱི་གཞི་སྟོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
མོད་གྱི་དངོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ད་ལྟ་སྤིང་
མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བསྐྱེད་རིམ་པས་པཌ་ཡིག་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་ཁམས་དགག་པར་རྒྱས་པའི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་རྟེན་པ་ཤིག་ཏུ་དཀའ་བར་སྤང་
ངོ། །བསྐྱེད་རིམ་པས་ཀྱང་པཌ་ཡིག་བསྟོམ་པ་ཙམ་གྱིས་དགག་རྒྱས་ན། རྫོགས་རིམ་
པས་ཁམས་སྤྱིར་འཕོ་བ་འགོག་པ་འདྲེན་དང་འགྲེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་
རྒྱུ་སྦྱར་སོགས་ཚུལ་བ་དྲག་པོ་དུ་མ་ཞིག་ལ་སྟོས་དགོས་པ་རྒྱུ་སྤྱིའི་དོན་ལས་རྒྱ་
མཆོའི་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བས་ན་ཡུལ་རྟེན་གྱི་
མཆོན་ཉིད་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ། ཡུལ་རྟེན་
གཉིས་ཀ་སྟོར་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པ་རིགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ། དགའ་བ་
བཞིའི་རིམ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་ལྡན་སྟེས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་བའི་ས་མཆོམས་ལ་མཁས་
བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་བ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་སྤྱིར་མི་འཕོ་བར་པཌ་ཡིག་བསྟོམས་པའི་
སྟོབས་གྱིས་འཛིན་རྒྱས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་བ་ཡིན་ན་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་ཚུལ་དུ་འགྲོ་བའི་
གནད་ལ་མཁས་པའི་སྟོན་ས་རྒྱུ་སྟོབས་གྱིས་འཛིན་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་སྤྱི་
དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཁྲུངས་ཐུབ་ནས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་གིས་
དངོས་གྱི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལྟ་
ཞོག །བརྟེན་ཆད་རགས་པ་ཙམ་གྱི་གོ་བ་ཡང་མ་ཆགས་པར་ཐབ་མོ་ཡིན་ཟེར་བའི་མན་
ངག་ལྟར་སྤང་རེ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ནས། ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་ལག་ལ་ལེན་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་

མི་བཟད་པའི་ངན་འགྲོ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཉེ་ཅུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་ལས།
 རྣལ་འབྱོར་མེད་པར་རྣལ་འབྱོར་ཆོས། །ཕྱག་རྒྱ་ལ་ནི་བཞོད་འགྱུར་¹དང་། །ཡེ་ཤེས་
 མེད་པར་ཡེ་ཤེས་ཚུལ། །དཔུལ་བར་འགྲོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པ་དག་གིས་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 བསྐྱོམ་པའི་རིག་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་བཅས་ཞིང་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རྗེ་མེས་མཁས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། ཡང་ན་སྟོང་ཁ་ནས་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མངོན་པར་སྐྱེལ་ཏེ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོམས་པར་འབྱུག་པར་བྱས་
 བས། སྐྱགས་ཀྱིས་སྐྱེལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
 ཤེས་བྱེད་དུ། སྟོང་ཁར་གནས་པའི་ལྷ་མོ་ཆེ། རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་འབེབས་བྱེད་
 མ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བསྐྱེད་མ། །རྗེ་མེས་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་མོར་
 གྲགས། །ཞེས་ཐམས་ཅད་གསང་བའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་བྲངས་སོ། །དེ་ཡང་ཐོག་
 མར། མེ་ཤ་ཅན་གྱི་བྱ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་སྟོང་ཁ་ནས་འབྱིན་དགོས་ཀྱི། དེག་བྱ་རྗེ་མེ་
 ལྷ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འབྱིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་བསྐྱེ་ལས། མཆོན་དང་ལྟན་པའི་
 གཤོལ་བའི་བྱ་མོ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའམ། ཡང་ན་རང་གི་སྟོང་ཁ་ནས་སྐྱེད་སྟེ་
 མདུན་དུ་བཞག་ལ་ཞེས་པས་ཀྱང་བྱ་མོ་འབྱིན་པར་གསལ་ལ། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་
 ལས། སེམས་ལས་རང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྦྱོ་བའམ། ཡང་ན་བྱ་རོལ་གྱི་བྱ་མོ་སྦྱངས་
 ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དང་པོར་རང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་
 དུ་སྐྱེད་ནས། དེ་ནས་དེག་བྱ་རྗེ་མེ་མར་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ལེའུ་བདུན་པའི་སྟོན་གསལ་

1 འགྲོད་འགྱུར་

ལས། རང་རང་གི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་མོ་རེག་བྱ་དོན་མ་དང་སྤྱན་མ་སོགས་
སྤྱོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ་ལྷ་དགོད་པ་ནི་མདོར་བྱས་ལས། ཨོ་ནི་སྤྱི་པོར་
བསམ་པར་བྱ། །ལྷ་ཅི་རག་གི་ལམ་ལ་དགོད། །རྒྱུ་ནི་སྤྱིང་ཁར་བསམ་བྱ་ཞིང་། །ཉེ་
བར་སྤྱོད་རྒྱུ་གཉིས་སྒྲ། །སྤྱན་དང་ལྷ་མ་གྱི་དང་ནི། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གོས་དཀར་
མོ། །སྒྲོལ་མ་ཡང་ནི་སྤྱགས་པ་ཡིས། །ས་ལ་སོགས་ལ་རྣམ་པར་དགོད། །ལྷ་མོ་
དོན་ཅེ་གཟུགས་ལ་སོགས། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་རྣམ་བསམས་ལ། །ས་སྤྱིང་ལ་སོགས་དེ་
རྣམས་དང་། །སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ལག་གཡས་དོན་ཅེ་རོ་ལངས་
མ། །གཡོན་ལ་གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་མ། །དེ་ཡི་ཁར་ནི་ཁོ་གཉིད་མ། །གསང་བར་རལ་
བ་གཅིག་མའོ། །གཞན་ཡང་དཔུང་བ་གཡས་པར་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལུས་དོ་
ཅེ་མ། །གཡོན་དུ་སྒྲ་ཆོགས་རིན་ཆེན་གྱི། །བྲག་རྒྱ་དག་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ལུས་མོ་
གཡས་ལ་གནས་པར་ནི། །སྒྲ་ཆོགས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས། །གཡོན་པ་ལ་ནི་སྒྲ་
ཆོགས་ལས། །སྤྱི་པོར་རྣམ་མཁའ་དོན་ཅེ་མ། །རྒྱུ་བ་གཉིས་ལ་ས་ཡི་ནི། །ས་འཛིན་
ལྷ་མོ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེ། ཐམས་ཅད་ལྷའི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་
དགོས་པ་སྤར་དང་འབྲུ་ཞིང་། །ཁོ་མོ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་སྤར་རྒྱུ་རིང་པོ་ལས་བསྐྱེད་
དགོས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མདོག་བྲག་མཚན་སོགས་ནི་ཁོ་པོ་བརྟུ་དང་འབྲུ་ལ། །ས་
སྤྱིང་སོགས་ལྷ་འགོད་དགོས་པ་ནི། །ས་སྤྱིང་ལ་སོགས་དེ་རྣམས་དང་། །སྒྲོམས་པར་
འཇུག་པར་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ལ། །འབྲེལ་བ་རིན་ཐེང་དུ།
སྤྱིང་ཁར་རི་ལས་སྤྱིང་ཅེའི་ལྷ་མོ། ཅ་རྒྱས་ལ་མོ་ལས་བྲམས་པའི་ལྷ་མོ། ཆོགས་ལ་

གོ་ལས་ཆོས་དོན་མ་བཞེད་ནས། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པ་དང་སྟོམས་པར་འདྲུག་
པ་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་ནི། འཕགས་སྟོར་གྱི་གཞུང་ཆད་ལྡན་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་
བའི་ཐུན་སྒྲུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་པ་བྱ་བ་ལ། ཐོག་མར་དོན་དང་བསྒྲུབ་པ་བྱ་
བ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲུར་བྱས་ནས་འབྱོར་བས། དོན་དེ་བསྒྲུབ་ཡང་དག་
བཅས། རྒྱ་གི་ཐུགས་སྦྱོར་དོན་དེ་ནི། ཅེ་མོ་ལྷ་པ་བསམ་པར་བྱ། དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཅེ་
དབུས་ལ། རྩོམ་ཅི་ནས་པར་བསམ་པར་བྱ། དེ་བཞིན་ཞུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། བསྒྲུབ་
འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ནི། འོད་ཟེར་ལྷ་ཡིས་བྱུང་བསམས་ལ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ཡང་ཅུ་རྒྱུད་གྱི་ལེ་འུ་བདུན་པ་ལས། དབང་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་སྒྲུར་བས། སངས་
རྒྱུ་དངོས་ལྷ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཡི་གེ་རྒྱུ་དང་མི་དག་དང་། ཞུ་པ་དང་པཎ་ཀྱང་
རབ་བཞག་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་སེམས་དཔའི་
སྒྲུབ་ཐབས་ལས། རྒྱ་གིས་རང་གི་ཉགས་དོན་ཅེ་ལྷ་པར་བསམས་ནས། དབུས་གྱི་
ཅེ་མོ་ལ་མི་དགོད་པ་ནི་དོན་དེ་འདྲུབ་པའོ། དེའི་ཆོས་འབྱུང་ལ་ཞུ་བསམས་ནས།
དེ་ལས་སྦྱོར་བའི་བསྒྲུབ་པ་དབང་པོ་བསམ་པ་ནི་བསྒྲུབ་པ་འདྲུབ་པའོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱ་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་བསྒྲུབ་དཀར་པོར་འདོད་པ་དང་།
ནག་པོ་དམ་ཆེན་དོན་མི་གེ་རྩི་མས་བསྒྲུབ་པའི་ཐེ་འུ་འབྲུལ་ཞུ་བ་ས་མཆོན་
པར་འདོད་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཆུ་བའི་གཞུང་འདི་དང་འགལ་ཞིང་། སྟོན་གསལ་ལས་
ཀྱང་ཞུ་ལས་ཕྱག་རྒྱའི་བསྒྲུབ་མཛོན་པར་འདྲུབ་པས་ལ། ཞེས་ཞུ་ལས་བསྒྲུབ་པར་
བཞད་པ་དང་མདོར་བྱས་རང་ལས། དེ་བཞིན་ཞུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། ཞེས་སོགས་

དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་རང་གཞིའོ། །ཕུ་ཀྱང་རབ་བརྟག་བྱ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་
 སློན་གསལ་ལས། ཡི་གེ་ཕུ་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དབབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་
 བཤད་པས། ཕུ་ཀྱང་རབ་བརྟག་བྱ། །ཞེས་པ་ནི། སློམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་གསང་
 བའི་བྱ་གར་ཡི་གེ་ཕུ་མེར་མོ་མགོ་ནང་དུ་བསྟན་པ་བསྟོམ་པ་དང་། ཐེག་ལེ་དབྱེང་
 བའི་ཆེ་དག་དུ་ཕུ་མེར་བཞེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱངས་ནས་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་ནས་རང་
 དང་ཕྱག་རྒྱའི་དོན་དང་བསྐྱེད་ནང་འོད་ཟེར་ལྷས་ཁྱབ་པར་བསྟོམ་པ་ནི། འོད་ཟེར་ལྷ་
 ཡིས་ཁྱབ་བསམས་ལ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་འུ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་
 ཟེར་ནས་ལྷས་ཁྱབ་པ་ཡི། །དོན་དེ་ལྷ་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་སློན་
 གསལ་ལས། འོད་ཟེར་ནས་ལྷས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། སློམས་པར་འཇུག་
 པའི་དུས་སུ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཟེར་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་དོན་དང་བསྐྱེད་ནང་དུ་
 ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་དང་བསྐྱེད་འདྲ་
 བྱས་ནས་ཐེས་ཆགས་བྱ་བ་ལ། བདོར་བྱས་ལས། དེའི་འོག་བསྐྱབ་པ་བརྟམ་པར་
 བྱ། །མི་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ག་ཏ་ཨ་རུ་ར་ག་ཏ་པཱ་སྐྱ་ཕ་ཨྲྱ་ཀོ་ཉ་ཏྟ། དོན་དེ་འདྲིན་པའི་
 ར་རྒྱལ་ལེགས་འཆང་སྟེ། །རྟུ་གི་སྒྲ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྟོད་བྱ་ཞིང་། །རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ཉིད་སྤང་བའི་ཆེ། །དེས་ནི་ཕུ་ཀྱི་གསང་སྤགས་བཞེད་པར་བྱ། །ཞེས་དོན་དེ་
 བསྐྱེད་ནང་དུ་བསྟོད་པའི་ལས་ལ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དེ་འཆང་གི་ར་རྒྱལ་བྱ་
 བས་རྟུ་སྒྲར་མྱང་བ་གསུངས་ཀྱང་། སྤགས་སྤ་མ་བཞེད་པའི་ཆེ་ལྟ་གང་གི་ར་རྒྱལ་བྱ་
 བ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དོན་དེ་སེམས་དབབའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་གསུངས་
 ཏེ། དེ་ལ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཀྱི་ར་རྒྱལ་དང་ལྡན་པས་ཕན་ཚུན་ཐེས་སུ་ཆགས་པ་

མྱོན་དུ་འགྲོ་བས་འཁྲུང་བ་དང་འོ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས། ལེ་འུ་བྲུག་པ་ལས་
 གསུངས་པའི་སྒྲགས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ང་རྒྱལ་བུའོ། །དེ་ལ་སྒྲགས་ནི་འདི་
 ཡིན་ཏེ། ཨོ་སཱ་ཏ་རྩ་ག་ཏ་ཨ་བྱ་ར་ག་ཏ་བཟླ་སྒྲ་ཨ་ཞུ་ཞུ་ཀོཅྟྟ། ཞེས་བྱ་བ་རིན་
 ཆེན་འབྲུང་ཐུན་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་རིན་འབྲུང་
 གི་སྒོ་ནས་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བྱས་ནས། དེ་མ་ཐག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་ང་རྒྱལ་དུ་
 འཕོས་ནས་རྩྱུ་མྱུར་སྒྲང་བས་ལས་ལ་གནས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་ཐེག་ལེ་རང་གི་
 རྗེ་རྗེ་ཞོར་བུའི་ནང་དུ་སླེབ་པ་ན། རང་ཉིད་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དུ་འཕོས་ནས། བཟ་
 ཡིག་ངག་ཏུ་བརྗོད་ནས་དམིགས་པས་ཐེག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བྱུང་སྟེ། སྒྲགས་ཀྱིས་
 མཆོད་པའི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས། བྱུང་ནས་སྐྱར་ཡང་སྒྲགས་
 པས་ནི། །སྒྲོགས་བཅུར་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་
 མཆོད་ནས་ནི། །གསང་སྒྲགས་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ། །ཨོ་སཱ་ཏ་རྩ་ག་ཏ་བྱ་རྩ་བཟླ་
 སྒྲ་ཨ་ཞུ་ཞུ་ཀོཅྟྟ། ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དོན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མི་གསལ་ཡང་། རྗེ་རྗེ་
 སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
 དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་བྱས་ནས། ལེ་འུ་བྲུག་
 པ་ལས་གསུངས་པའི་མཆོད་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་རིམ་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ང་རྒྱལ་
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །རྗེས་ཆགས་དང་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་རིན་འབྲུང་
 དང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པར་མདོ་བསྟེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།
 མྱོན་བྱང་ལ་རྗེས་ཆགས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་འཛིན་པའི་སྒྲགས་རིན་འབྲུང་གིས་གསུངས་པ་
 དང་། མཆོད་པའི་སྒྲགས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་པར་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་དེས།

རྗེས་འདྲུག་གིས་སྒྲགས་དེ་དང་དེ་བརྗོད་པའི་ཆེ་སྒྲ་དེ་དང་དེའི་ར་རྒྱལ་བྱ་དགོས་
 བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲགས་དང་པོའི་དོན་ནི། ཨ་ཁུ་ར་ག་ཏ་ཞེས་པ་
 རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སྒྲགས་སྒྲག་མའི་དོན་ནི་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་
 པས། མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་རྗོད་ཅིང་རང་
 བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་རང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སྒྲགས་གཉིས་པའི་དོན་ལའང་བུ་
 ར་ཞེས་པ་མཆོད་པ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་རྗོད་
 ཅིང་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་རང་། ཞེས་བྱ་བའོ། །སྒྲགས་འདི་གཉིས་ལ་དགོངས་
 པ་ལུང་སྟོན་ལས་ངེས་དོན་གྱི་བཤད་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་ནམས་རྫོགས་རིམ་ཁོ་ན་
 ལ་སྒྲར་རྒྱ་ཡིན་པས་འདིར་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་མ་བྲིས་སོ། །ཁ་ཅིག་པཎ་ཡིག་
 བརྗོད་པ་དང་མཉམ་དུ་ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་སྤྱང་ནས། དེ་བསྐྱེད་ནང་ནས་ལག་པ་
 གཡོན་པའི་མཐེབ་སྤྱོད་གྱིས་སྤངས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་སོའི་སྒྲགས་བརྗོད་
 པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་མཆོད་པར་འདོད་པ་ལ། བྲིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། དེ་སྒྲ་མ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱུག་ལེན་དང་མཐུན་ཞིང་ལེགས་པར་སྒྲ་བ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མ་
 གོ་བའི་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྤྱང་ན་བདེ་བའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ལུས་ལ་གནས་
 པ་དང་འཕེལ་བའི་གོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱབ་པའི་གཞི་སྟོར་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་འབྲེན་པ་སྤྱངས་པས། རྫོགས་
 རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་འཛིག་གོགས་རང་བྱུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་། བུ་གར་པཎ་ཡིག་
 བསྟོམ་པའི་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རྒྱས་པ་

ཐུན་བཞིར་¹བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཉིན་རེ་ལ་ཁྱ་བ་བསམ་བཞིན་དུ་ལན་བཞི་བཞི་མ་ཆག་
 བར་འབྲིན་དགོས་པར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དུ་མ་འབྱུང་བར་འབྱུང་
 ལ། བྱང་སེམས་དོན་རྗེ་ཞོར་བུའི་ཅེར་པ་བཞུགས་ཕྱིར་མ་འཕོས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་
 བས་རང་གི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོས་པར་མོས་པའི་
 མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལ། ཐེག་ལེ་ནང་མཆོད་འཕྲོར་བ་བཞིན་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལྷ་
 མཆོད་པར་གོ་བའི་ཐུན་སྐྱུལ་མི་བཟང་པོ། ཐེག་ལེ་ལས་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 སྐྱུལ་བ་ལ་ངེས་པར་ཐེག་ལེ་དངོས་སུ་དབྱུང་དགོས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་མི་ཆོག་
 བ། ལྷ་ཡང་དངོས་སྐྱུལ་དགོས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱུལ་བས་མི་ཆོག་པར་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་ཐེག་ལེ་ཡིད་ཀྱིས་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞིང་། དུས་གྱི་པར་
 བྱང་བར་མོས་པའི་ཐེག་ལེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་མོས་པ་བྱེད་དགོས་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་
 གནས་སུ་བསྐྱོམ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱས་
 བར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་ངེ་སྐྱད་བཤད་པའི་ཆུ་ལ་གྱིས་རང་དོན་སྐྱེ་གསུམ་བརྟེན་པ་
 བ། སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་དེས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྦྱོད་པས་བྱུག་རྒྱ་དང་

1 ཐུན་ཞིར་

སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། དཀྱིལ་ཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱལ་ཏེ་ཆོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་
 སོགས་རྣམ་པར་སྦྱངས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་
 པར་མཛད་པ་སོགས་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་ཅན་གྱི་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་
 མ་སྟུན་པར་བསྐྱོར་པའི་སྟོན་པ་འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྫོགས་ཅིང་པས་
 སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ན་བྱང་འཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དངོས་སུ་
 སྤྱལ་ནས་སྐལ་བ་དང་ཐུན་པའི་གཏུལ་བུའི་དོན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རིག་མ་འདུ་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཤད་ཟིན་པའི་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་མདོ་
 བསྐྱེད་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པ་མན་ཆད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་པར་
 བཤད་ལ། སྟོན་གསལ་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པ་བཤད་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་
 སྤང་མཛད་འབྲིན་པ་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་ན། དང་པོ་སྦྱར་བའི་འོག་ཏུ་འབྲིན་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པས། ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་བོ་འབྲིན་པ་དང་པོ་སྦྱར་བར་
 བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདུས་པ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་ན་ལེ། མདོ་བསྐྱེད་དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ནི། དང་པོ་སྦྱར་བ་རང་དོན་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གཞན་དོན་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས། སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ནི། གཙོ་བོ་འབྲིན་པ་དང་པོ་
 སྦྱར་བ་དང་། འཁོར་འབྲིན་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པས་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཤད་ཚུལ་གཉིས་པོ་
 མི་མ་སྟུན་པས་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོགས་པ་སྦྱང་བ་ན། བཤད་ཚུལ་གཉིས་པོ་མི་

མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་རྒྱས་པར་བཀོད་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་ཅེས་ལན་
འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ལོ་ཅག་ལྟར་ན་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ལ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཡང་
མེད་དེ། མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པ་དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཅེས་ལ་ལྟོས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་ཡིན་གྱང་། འཁོར་སོ་གཅིག་འབྲིན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པ་མི་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་སྤྱལ་སྤྱོད་རོ་སེམས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་དགོས་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་པ་ཡབ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་འབྲིན་དགོས་པ་མི་འགལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱོད་པ་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་སྟོ་བདུན་
བདུན་དང་ལྷན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱལ་སྤྱོད་རོ་སེམས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པས་ལྷས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཆིམ་ནས་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེ་ཆ་གཉིས་
སུ་གྱུར། དེའི་ཆ་གཅིག་གཞུག་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པར་བསྐྱེད། ཐིག་ལེ་ཆ་
གཅིག་གདན་དེ་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། ཐིག་ལེ་ཆ་སོ་གཉིས་པོ་དེ་
ལྷ་རང་རང་གི་སྤྲུགས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྒྱུ་མེད་རྟོ་རྟོ་
སོགས་ཐུག་མཆན་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྒྱུ་མེད་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ལྷ་སོ་གཉིས་
རེ་རེ་ནས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་རིམ་བཤུགས་དུ་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་
ལོ། །དེའི་ལོག་ཏུ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱེད་པ་གནས་པའི་ལྷ་རྒྱུ་མེད་རེ་རེ་ནས་རང་གི་སྤྲུགས་ཁང་
བྲངས་ཏེ། རང་རང་གི་འབྲིན་སྤྲུགས་ཀྱིས་སྤྱང་ནས་སྤྲུགས་བཅུར་སྟོ་བ་ནི་སྟོ་བའི་སྟོ་
ལོ། །དེ་ནས་རང་རང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲིན་ལས་མཛད་པ་ནི་མཛད་པའི་སྟོ་ལོ། །ལྷ་རང་

རང་གི་སྤྱུལ་པ་དུ་མ་རྣམས་རང་རང་གི་སྤྱུ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་བསྤྱོད་པའི་སྣོ་ལོ། །རང་
བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤྱན་དངས་པའི་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་
ནི་འབྲེས་པའི་སྣོ་ལོ། །རང་རང་གི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་པའི་སྣོ་ལོ། །སྤྱི་འོན་ནས་སྤྱི་འོན་གྱི་ལ་འཁོར་
གྱི་ནང་དུ་རང་རང་གི་གདན་ལ་བཞུགས་པ་ནི་གནས་སྤྱུ་གནས་པའི་སྣོ་ལོ། །

དེའི་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྣོ་བཤད་པ་ནི། ལྷ་མ་སྤྱ་མ་རྣམས་ན་རེ། ཐེག་ལེ་ཆ་
སོ་གཉིས་པོ་ལྷ་རང་རང་གི་མཆོན་སྤྱུ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
གྱུར་བ་ལས་ཨོ་ཨྲཱུ་ཧྲི་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཐུག་
མཆོན་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་འཐད་དེ། ལྷ་སོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། ཆ་
གཉིས་པ་ནི་དགུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད། །སུམ་ཅུ་བཅུ་བ་ལྔ་པའི་ས་བོན་ཉིད། །ཆ་གཉིས་
ལྔ་བ་དུག་པས་སྤེལ་བ་ལས། །བྱུང་བ་འདི་ནི་ཐེག་ལེ་ཡིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་ཐེག་ལེ་
འབྲུ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བར་བཤད་ཀྱི། ལྷ་རང་རང་གི་སྤྱུ་གནས་གྱུར་བ་ལས་འབྲུ་གསུམ་
བྱུང་བར་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱི་ཐབས་མདོར་བྱས་ལས། རང་
སྤྱུ་གནས་ཡི་གེ་ལས་བྱུང་བ། །རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་བཀྲའས་བདག་ །བརྒྱའི་དབུས་
སུ་བསྐྱེད་ནས་ནི། །སྤྱི་ཡང་ཞེ་སྤྱི་རྡོ་རྗེ་གྱུར། །ཞེས་པས་གཙོ་བོར་བསྐྱེད་པ་
མདོར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། ལྷ་རང་རང་གི་སྤྱུ་གནས་ཡི་གེ་
གསུམ་དང་སྤེལ་བ་ཉིད་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བཀྲའས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་
རང་གི་སྤྱུ་གནས་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བཀྲའས་པའི་

འོན་མེད་ནོ། །ཀར་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། བཟླ་རྒྱུ་ཀྱེ་ལྷགས་ལས་ཕྱུང་
 བའི། །མི་བསྐྱོད་རྩོམ་ཅན་བསམས་པའང་། །ཞེས་པ་ནས། སྤར་བྱོན་རྩོམ་མགོ་
 བོ་ཡི། །སྤྱན་སྤྱོད་ཅི་འདྲུག་པར་གྱུར། །སྤྱགས་པས་དེ་ཡི་སྤྱིང་ཁ་རུ། །རྩེས་ཞུགས་
 བདག་ཉིད་རྣམ་བསྐྱོམས་པས། །སྤྱ་མའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་གྱུར་ནས། །ཞེ་སྤར་རྩོ་
 རྩེའི་གནས་ལ་བཞུགས། །མི་རྒྱ་རྒྱ་ལའི་འོད་འབར་བ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་
 བ་བཞུགས། །དཔལ་བོ་རང་གི་ཕྱག་རྒྱས་འཁྱུད། །རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་རྣམ་པར་
 བརྒྱན། །དུག་པོ་ཞི་དང་འདོད་ཆགས་ཆེ། །ཞལ་གསུམ་གྱི་ནི་རྣམ་མཛད་པའི། །ཞེ་
 སྤར་རྩོ་རྩེའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤོ་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད་དོ། །གཞན་རྣམས་གོ་སྤྱོད་ལ། སྤྱགས་པས་དེ་ཡི་སྤྱིང་ཁ་རུ། །རྩེས་ཞུགས་
 ཞེས་པའི་དོན་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་སྤར་བས་མཛད་པ་མཛད་ཅིང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་
 འབྲེས་ནས་དབང་བསྐྱར་ཉེ་སྤར་བྱོན་ནས་གཙོ་བོའི་མདུན་ན་འདྲུག་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་
 དེ་ལ། ང་མི་བསྐྱོད་པ་དེའོ་སྤྱུལ་པའི་ང་རྒྱལ་བཞག་ནས། རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་ཕྱགས་
 ཁར་འཇུག་པའི་མོས་པ་བྱ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་ཞལ་ལས་ཕྱུང་
 བའི་མི་བསྐྱོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་དང་། ཕྱག་ལ་ཕྱག་སོགས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་རྒྱ་ལ་
 རྒྱ་འབྲེས་པ་ལྟ་བུར་བསྐྱོམས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་སྤར་བའི་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་
 པའི་སྤྱིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་གཙོ་བོའི་སྤྱིང་ཁ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམ་
 པ་ཡིན་ཉེ། འདི་ལ་རྩོགས་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་དོ། །ཉི་
 མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་བ་བཞུགས། །ཞེས་པས་སྤར་གྱི་རྒྱ་གདན་ཉི་མར་བསྐྱར་
 བའམ། །ཉི་མ་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་དགོས་པ་བསྐྱར་ནོ། །ཞེ་སྤར་རྩོ་རྩེའི་ཉིང་འཛིན་

གནས། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྟོ་བར་མཛད། །ཅེས་པས་ལྷ་རྣམས་འབྲིན་པའི་
 ཆོ། ལྷ་རང་རང་གི་ར་རྒྱལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཞེ་སྒྲུང་དོན་རྒྱུ་གིས་
 ལྷ་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་འབྲིན་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྷ་ན་ཡང་ལྷ་རྣམས་
 དང་པོ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ནས་རང་ཉིད་ལྷ་དེ་དང་དེ་
 ཡིན་ལོ་སྟུང་པའི་ར་རྒྱལ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྷ་མ་གྱི་འབྲིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་
 གསལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་དོན་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་སྟུང་མ་གྱི་འཇུག་སྟུང་
 བས་ཞེས་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་འདྲིན་པར་སྟུང་ཏེ།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་རྒྱུ་བ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྒྱུ་བ་འཇུག་
 གི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་བྱས་པའི་སྐབས་པ་པོ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོན་རང་སྟགས་ཡི་གེ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་ལས་བསྐྱེད་པའི་རང་སྟགས་དེ་ཉིད་
 གང་ལ་བྱ་སྟུང་ན། མདོར་བྱས་ལོ་ཆེན་གྱིས་བསྐྱར་བ་དག་པ་རྣམས་ལས་རིགས་ལྷ་
 དང་ཡུམ་བཞི་དང་ཁྱོ་བོ་བཞི་རང་རང་གི་མཆོན་སྟགས་ཀྱིས་འབྲིན་པར། ཇི་ནི་ཇི་ག་
 སྟགས་ལས་སྟུང་བའི། །གཙོ་བོ་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དུ་སྟུང་། །ཞེས་དང་། མོ་ཉ་རྒྱ་
 ཉི་སྟགས་ལས་སྟུང་། །ལྷ་མོ་སྟུན་ནི་དུ་སྟུང་བར་བྱ། །ཞེས་སོགས་དང་། བརྒྱ་རྒྱ་གྱི་ཉ་
 སྟགས་ཀྱིས་དུ་སྟུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བཤད་པས། ལྷ་ལྷག་མའི་འབྲིན་
 སྟགས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་མཆོན་སྟགས་ཀྱིས་འབྲིན་
 པར་བྱགས་ལ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། མདོར་བྱས་ལས། མོ་སྟོ་ས་བོན་ལས་སྟུང་
 བ། །བྱམས་པ་ས་ཡི་སྟོང་བེ་ཉིད། །བརྟུལ་བྱགས་ཅན་གྱིས་ཤར་དུ་དུ་སྟུང་། །མོ་གྱི་ས་
 བོན་ལས་སྟུང་བ། །བྱག་ན་དོན་རྒྱུ་ལས་སྟོང་པོ། །སྟོ་ཡི་སྟོགས་ཀྱི་སྟུང་བུ་ལ། །གོ་རེ་མ་

བཞིན་དུ་དགོད་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྒྲགས་
 རང་རང་གི་ས་ཐོན་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པས་ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་སྒྲགས་
 དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ཡང་། རང་རང་གི་ས་ཐོན་ལས་བསྐྱེད་པར་ཤུགས་ལ་ཤེས་
 སོ། །མདོར་བྲས་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། སྒྲོན་གསལ་ལས། རང་གི་སྒྲགས་བཟླ་
 རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྗེ་ཆེ་ཅན་ཏེ། ཞེས་རང་རང་གི་མཆོན་
 སྒྲགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གཞུང་དེ་གཉིས་དགོངས་པ་འགལ་བ་
 མ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་གང་བྲས་ཀྱང་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཨོ་ཨྲུཿ ལྷོ་ལྷོ། ཞེས་
 སོགས་སོ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཨོ་ཨྲུཿ བཟླ་རྒྱུ། ཞེས་སོགས་སོ་གཉིས་
 ལས་བསྐྱེད་པ་གང་བྲས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །མདོར་བྲས་ལས་གསུངས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་
 སྐྱུ་མདོག་ཤུག་མཆོན་སོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་པལ་ཆེར་གོ་སྒྲ་ཞིང་།
 འདིར་གཞུང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱངས་ན་ཡི་གེ་ཏ་ཅང་མངས་པར་གྱུར་བས་མ་
 གིས་ལ། ལྷ་མ་གྱི་འཇུག་མཆོན་གྱི་སྐྱབས་སུ། ལྷ་ལྷལ་སྟོ་དམར་ཞེས་བཤད་པ་ནི་
 འདབ་མ་སྟོན་པོ་དང་ཅ་བ་དམར་པོར་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་བཤད་དོ། །སྟོལ་མའི་ཤུག་
 མཆོན་གྱི་ལྷ་ལྷལ་ནི་མདོར་བྲས་ཀྱི་དཔེ་པལ་ཆེ་བ་ལས་དཀར་པོ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་
 ཅག་པོ་དམ་ཆོག་རྗེ་ཆེའི་འབྲེལ་པར་སྟོན་པོར་བཤད་ཅིང་། ཨ་ན་ལྷས་སྟོ་སེར་དུ་
 བཤད་པས། རྒྱ་དཔེ་ལ་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པར་སྤང་ཡང་སྟོན་པོ་ལ་ཅུང་ཟད་སེར་
 བ་ནི་ལྡང་ཁུ་ཡིན་པས་ཨ་ན་ལྷས་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཤུག་མཆོན་
 ཀྱི་བཟླ་ལྡང་ཁུ་ཡིན་པར། དེ་བཞིན་པད་ལྡང་ཞོར་བུའོ། །ཞེས་པས་བཤད་ཅིང་།
 སྐྱབས་འདིའི་སྟོལ་མ་ཡང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྟོལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་

ན་སྐྱེ་མའི་ཕྱུག་དཀར་མོར་བཞད་པ་བཞེན་ནོ། ལྷུ་ལ་འདིས་རོ་རྩོ་རྩོ་མའི་ཕྱག་
 མཆན་གྱི་ཕྱུག་ཡང་ལྷུང་ཁུར་གཤམ་པར་བྱའོ། གཤམ་གྱི་ཕྱག་མཆན་ལ།
 མདོར་བྱས་གྱི་གཞུང་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ། དབྱིག་པ་རྩོ་རྩོ་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་མས། ཞེས་འབྱུང་
 ཡང་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་ལས་བསྐྱེད་པར་མངོན་ཞིང་། རྣམ་འབྱོར་རྩོགས་སྡེར་དུ། རྩོ་
 རྩོ་མོ་བ་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པར་བཞད་པ་ཉིད། རྒྱུད་ལས། མོ་བ་འབར་
 བ་འོད་གསལ་བ། འཕར་ཕྱོགས་སྒོ་དུ་བྱི་བར་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། ལྷུ་བྱང་
 གི་དཀྱིལ་ཆོག་དང་ཡང་མ་སྐྱེན་པས་ལེགས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འཆད་མོད་ཀྱང་། རྩོ་རྩོ་
 སྐྱེད་འབྱེལ་ལས་ཁོ་ལོ་འདིའི་ཕྱག་མཆན་འཆད་པ་ན་ཡང་། དབྱུག་པ་འཁོར་ལོ་རྩོ་
 རྩོ་ནི། གཤམ་གྱི་ཕྱག་ན་རིམ་ཅི་བཞེན། ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་དང་ལྷུ་བྱང་གིས་
 དེའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཆན་མ་འགོད་ལྷུ་ལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་།
 རྩལ་ཆོན་གྱི་མཆན་མ་དང་བསྒྲོམ་པའི་ཕྱག་མཆན་མ་སྐྱེན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། རྩལ་
 ཆོན་གྱི་མཆན་མ་འགོད་པ་ན། སྐྱེན་པའི་མཆན་མར་སྐྱེན་འགོད་པར་བཞད་པ་བཞེན་
 བོ། འདོད་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་དང་ལོ་གཉིས་གྱིས་མཇུག་པའི་རྩྭ་མཇུག་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། རྩོ་
 རྩོ་ཁྱུང་གཉིས་རྒྱུ་སྐྱེད་ནས་མཐེ་རྒྱུང་གཉིས་ལྷགས་སྒྲོག་ལྷུང་འཁྱུང་ལ་སྤྱིགས་
 མཇུ་བ་གཉིས་རབ་དུ་བརྒྱུད་བའོ། གཞུག་ཏོར་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པའི་གཞུག་ཏོར་གྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ནི། ཨ་རྩ་ལྷས། ལག་པ་གན་རྒྱལ་དུ་མཉམ་པར་བརྒྱུད་པའི་མིང་མེད་གྱི་སེན་
 མོ་དག་གི་སྟེང་དུ་མཐོ་བའི་སེན་མོ་དག་བཟུང་བར་བྱས་ནས་མཐེ་རྒྱུང་གཉིས་ཁབ་
 ལྷུང་བྱའོ། རྩོ་བཞེན་དུ་གྱུར་མོ་ཡང་མཉམ་པར་ཡང་དག་པར་ཅེ་སྤྲད་ལ་མཇུ་བ་མོ་
 དག་དབྱས་སུ་རྩེ་རྣམ་པས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཞུག་ཏོར་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་བརྩོད་

དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེད་བའི་སྒོ་ནི། སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་རྩི་ན་རྩི་ཀ་ལོ། །རྩྭ་རྩི་ཀ་སྒྲ། ཞེས་
 སོགས་འབྲིན་སྒྲགས་སུ་སྒྲ་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པའི་སྒྲགས་
 ལ་ས་བོན་མ་སྒྲར་བར་བཟོ་རྩི་ཀ་ཅེས་པའི་མཆན་སྒྲགས་རྒྱང་བ་བྱས་པ་དང་ཁས་
 སྒྲངས་འགལ་ལ། རྒྱད་དང་། འབྲེལ་པ་དང་། མདོར་བྱས་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་
 བཞི་ཀ་རྩ་མཆན་སྒྲགས་རྒྱང་པ་འབྲིན་སྒྲགས་སུ་བཤད་ཀྱི། ས་བོན་སྒྲར་བ་གཅིག་
 ཀྱང་མེད་ཅིང་དོན་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་མཆན་
 སྒྲགས་ཀྱིས་འབྲིན་པའི་ཆེ་ཀྱན་སྒྲོང་རི་ལྟ་བུས་འབྲིན་པ་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་འབྲིན་པའི་
 སྐབས་སུ་སྒྲོན་གསལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ལྟས་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་
 གཟིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ལ།
 དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཁྱེན་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 པ་ཞེ་སྒྲང་རྣམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེ་སྒྲང་གི་རིགས་ཀྱི་མཆོག་གི་སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་པོ་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་ལས་སྒྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱས་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེ་
 སྒྲང་རྣམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱོད་པ་དབྱེད་བར་བྱའོ་སྒྲམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏི་ཐུག་རྣམ་པར་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་རྣམ་སྒྲང་དབྱེད་བར་བྱའོ། །སྒྲམ་པ་
 སོགས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོང་གསལ་བཟབ་ནས་དེའི་རྗེས་སོགས་སུ་ལྟ་དེ་དང་དེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱོ་
 བ་གནས་པ་རང་གི་རྩི་རྩིའི་ལམ་ནས་སྤྱིང་ཁར་བྱངས་ཏེ། རང་ཞེ་སྒྲང་རྩི་རྩིའི་ང་རྒྱལ་
 ལ་གནས་ནས་ལྟ་རང་རང་གི་མཆན་སྒྲགས་བརྗོད་དེ་སྤྱིང་ཁར་སྤྱིང་ཁར་ཕྱིར་འབྲིན་པ་ཡིན་

ནོ། །

གསུམ་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནི། སྒྲོས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་མཛད་པ་ནི་སྤྱི་མཛད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཞེ་སྤང་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སྤྱངས་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་པ་ནས། གནོད་
མཛེས་ཀྱིས་བརྟན་པ་དང་གཡོ་བའི་དྲུག་དང་། སྤྱང་དང་ས་བདག་གི་གདོན་བཅོམ་པའི་
བར་ནི། ལྷ་རང་རང་གི་སྒོས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། གོ་སྤྱི་ཁིང་སྤྱུང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་འདིར་རྒྱས་པར་མ་བྲིས་སོ། །

བཞི་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནི། མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་གངས་མེད་པ་འདྲིལ་ཉེན་གྱི་ཁམས་
ཁྱབ་པར་སྒྲོས་པ་རྣམས་སྤང་འདུས་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་པ་སོགས་
སུ་བསྐྱོམ་པའོ། །

ལྷ་པ་འབྲེས་པའི་སྒོ་ནི། བདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཉི་ཟུག་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཇེས་སུ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྤྱངས་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཇེས་སུ་བརྟུག་ལ། སྤང་བཀུག་ལ་གནས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དྲུག་ནས་
བར་བྱས་ལ། དུག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་པ་འདི་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱུལ་པ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་
ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་དེའི་ཇེས་སུ་གནས་སུ་འཁོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་གཞན་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལྟ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཇོགས་པར་བཀོད་ཆར་བའི་ཇེས་སུ་ཡེ་
ཤེས་པ་སྤྱན་བྱངས་པ་དང་དྲུག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དྲུག་པ་དབང་བསྐྱར་པའི་སྒོ་ནི། ལྷ་མ་ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་

གྲིས་འདི་ལ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བྱང་
 རྒྱུ་གྲི་སེམས་གྲི་ཚུ་རྒྱན་གྲིས་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་གྲི་བདག་སོས་དབུ་བརྒྱན་
 པར་གྱུར། ཞེས་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བྱས་ལས། ཞི་བཟོར་ཚུགས་
 ཅོད་པན་འཆང་། མི་བསྐྱོད་པས་ནི་དབུ་རྒྱན་བྱས། སེར་དང་ནག་དང་དཀར་བའི་
 ཞལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཐུགས་ཀ་ནས་ལྷུང་སྟེ། ང་རྒྱལ་གནས་ན་གནས་
 པ་རྣམས། ཡང་དག་སྤངས་ནས་ལྟོ་ཡི་ཆར། འཛིན་ཆེན་དབུས་སུ་བཞུགས་པར་
 གྱུར། ཞེས་སོགས་གྲིས་ལྷ་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་མཛད་པའི་གོང་དུ་དབུ་རྒྱན་རང་
 ཆས་སུ་ཡོད་པར་ལྷ་རེ་རེ་ནས་སྤྱར་ནས་བཤད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་རྗེས་སུ་
 རྒྱས་གདབ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པར། སེམས་དཔལ་རྩོ་
 རྩེའི་སྐྱོར་བ་ཡིས། རྩོ་རྩེ་འཛིན་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གྲི་འགྲེལ་པ་
 སྐྱོན་གསལ་ལས། སེམས་དཔལ་རྩོ་རྩེ་ནི་མི་བསྐྱོད་པའོ། རྩེའི་སྐྱོར་བ་ནི་སྤྱི་བོར་
 འཛིག་པའོ། རྩེས་རྩོ་རྩེ་འཛིན་རྣམས་ཉེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་
 སོ། །མཉེས་པར་བྱ་བ་ནི་དབང་བསྐྱར་བའོ། ཞེས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་དེ་
 རྣམས་གྲི་ནི། དཀོན་མཆོག་དཔལ་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱོལ། ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དབུ་རྒྱན་དུ་
 དཀོན་མཆོག་དཔལ་གྲིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གྲིས་རང་རང་གི་
 རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྲི་སེམས་གྲིས་དབང་
 བསྐྱར་པར་བཤད་གྲི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས། དབང་
 བསྐྱར་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩེས་ན་སྤྱལ་བ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་རྗེས་
 སུ་རང་རང་གི་རིགས་བདག་ཡབ་ཡུམ་གྲི་བྱང་རྒྱུ་གྲི་སེམས་གྲིས་དབང་བསྐྱར་བ་

སྒྲུབ་ཐོན་ནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་འགོད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་སུ་འགོད་པའི་སྒྲིལ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

དེས་ན་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་ཐམས་ཅད་གདན་ལ་བཀོད་ཆར་བའི་རྗེས་སུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་ཐེབས་གཅིག་དང་། དབང་བསྐྱར་ཐེབས་གཅིག་གྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལྟེན་ཏེ། རེ་རེ་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་རིགས་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲིལ་དུས་ཀྱི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་དག་བཞེད་པ་ལྟར། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། ཟླ་བ་ཀྱི་ཉི་དང་ཕྱིས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་དང་། དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་ཐུན་མོང་དུ་གྱེད་པར་འདོད་པ་དོན་མིན་ནོ། །སྐྱ་མ་གྱི་དང་ཕྱག་དོར་གཉིས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་གཉིས་འདྲིན་པ་དང་། འཇམ་དབལ་དོ་རྗེ་དང་བསྐྱེད་པ་རིགས་གཉིས་ཀ་འདྲིན་པ་ཡིན་པས། སྐྱ་མ་གྱི་ལ་སྐྱོན་གསལ་ནས་རིན་འབྱུང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པར་བཤད་པ་དང་། མདོར་བྱས་ནས་མི་བསྐྱོད་པས་རྒྱས་འདེབས་པར་བཤད་པ་སོགས་དེ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འགལ་བར་མི་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིལ་བདུན་གྱི་ནམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་མདོ་བསྐྱེད་ལུང་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་གདབ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། །དེ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའི་ཚུལ་ནི།

ནུས་གཞག་རིམ་པ་ལས། གསོལ་བ། གཤམ་ཏེ་རྒྱུད་འདི་ལ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མེད་ན་
 རི་ལྟར་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པའི་ལྷའི་སྤྱོད་པར་འགྱུར། བཀའ་སྩལ་པ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བས་བརྒྱན་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ལྷའི་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་དོ། །བཙུན་མོ་ནི་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དོ། །སྤྲལ་ཀྱི་ཡི་གེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་དོ། །གཟུགས་སྣ་ཆོག་གི་ས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་བསྐྱབ་པ་
 ནི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་
 ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ན་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་འདི་
 ལས་ལྷ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་མ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ།
 ལྷ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་འདེབས་ན། དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་སོགས་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར། དམ་རྒྱ་དང་ལས་རྒྱ་དང་ཕྱག་ཆེན་གསུམ་ལ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྣམ་ན་སྤྱོད་མེད་དེ། བཙུན་མོ་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། མཆོན་
 དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལྷ་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། རྩི་ལ་སོགས་པའི་སྤྲལ་ཀྱི་ཡི་གེ་
 རྣམས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྣ་ཆོག་སྤྱོད་པས་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་། སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་མཛུང་བ་བསྐྱབ་པའི་འཕྲིན་ལས་ནི་ལས་ཀྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཤམ་ཏེ་བཙུན་མོ་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་
 བ། དེགས་ལྷ་དང་ས་སྤྱིང་སོགས་ལྷ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་གདབ་ཆོང་དུ་རྒྱག་ཀྱང་།
 ལྷ་གཞན་རྣམས་ལ་བཙུན་མོ་མེད་པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་གདབ་མ་ཆོང་བར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གྲུ་མ་ཁ་ཅིག །ཡོ་ག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ལས། བཙུན་མོ་ཕྱག་
 མཆོན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲས་པར་བཤད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ལྷ་སྤྲལ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཙུན་

མོ་ཕྱག་མཚན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་ལ། བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ནི་
 ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པར། དེ་ནས་ལས་གྱི་ཚོ་ག་ནི། །མཐོང་བས་ཕྱག་རྒྱ་དགོད་པར་
 བྱ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ནི་ཚོས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། མཚན་
 མའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་གསུམ་སྟེ། ཡི་གེ་རྩྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོས་གྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཚན་མའི་ཕྱག་རྒྱ་ལོ། །མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 ལྷའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྐྱ་དང་གསུང་དང་འཕྲིན་
 ལས་རྣམས་ཕྱག་རྒྱ་གཞན་གསུམ་དུ་བཞད་པའི་སྒྲ་བོའི་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་སྤྲུགས་
 མཚོན་པའི་ཕྱག་མཚན་དམ་རྒྱར་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །འོ་ན་ཕྱག་
 མཚན་གྱི་མིང་གིས་མི་སྟོན་པར་བཅུན་མོའི་མིང་གིས་སྟོན་པ་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། སྟོན་
 གསལ་ལས། རྡོ་རྗེ་བཅུན་མོ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ། ཞེས་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་
 ཤེས་རབ་བཅུན་མོར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱག་མཚན་ཡང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུགས་གྱི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་ལ། ཕྱག་རྒྱ་
 བཞིའི་ནང་ནས་དམ་རྒྱ་ནི་སྤྲུགས་གྱི་གསང་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དམ་རྒྱ་ལ་བཅུན་
 མོའི་སྤྲས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ཡང་ཡིག་འབྲུ་ལས་ཕྱག་
 མཚན་དང་། དེ་ལས་ལྷའི་སྐྱར་རྫོགས་ཏེ་འཕྲིན་ལས་མཛད་པ་བཞིའི་རིམ་པ་ལས་མ་
 འདས་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་འདེབས་པའི་དོན་ཡིན་
 པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་འདེབས་པ་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བ་ངེས་བཟུང་དུ་མི་
 དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །

ད་ནི་ལྷའི་སྐྱའི་རྣམ་པ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་བཞད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དོགས་

བ་དང་དེ་ལ་ལན་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། གསོལ་བ། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལས་ནི་ཞལ་གཅིག་པར་
 རབ་ཏུ་གྲགས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་པས་དོགས་པ་བསྟན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། ཅ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་དང་།
 སོགས་པས་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྩེ་ཅེ་མོ་སོགས་ཡོ་གའི་རྒྱུད་དང་། རྣམ་སྤང་མངོན་
 བྱང་སོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་རྣམས་སྤྲོ་ལལ་ཆེ་བ་ཞལ་གཅིག་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་
 བ་ཤས་ཆེ་བ་ལ། འདིར་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལ་
 རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའོ། །འདིས་ནི་རྒྱུད་སྤེལ་གྲ་མར་མ་ཟད། གྱི་དོར་བདེ་
 མཆོག་སོགས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཞལ་གཅིག་པ་ཤས་ཆེ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲ་མེད་
 གྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་ནོ། །དེའི་ལན་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། བཀའ་སྤྱུལ་
 བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་གྱིས་འདི་བཤད་པ་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་ལས།
 གང་ཞིག་ཕྱི་ནང་བདག་འགྱུར་དང་། དེ་ཉིད་གཉིས་ཀའི་རྟོག་པར་གནས། གཉིས་
 སྤེལ་བར་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིན། ལག་པ་གཡོན་པར་གྲགས་
 པ་ཡི། །མཐེ་རྒྱུང་མཐའ་ལྟག་གྲུང་མོ་དང་། དེ་བཞིན་མཛུ་བ་མོ་མཐེ་བོང་ནི། །རིམ་
 བཞིན་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་བཟུང་། དེ་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་སྟོར་བས། །ཤེས་
 རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་མཆོན་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་བུ་རྣམ་པར་བཤད། དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་གཉིས་མེད་མིང་། །མི་བསྐྱོད་རིན་ཆེན་དཔག་མེད་དང་། །དོན་ཡོད་རྣམ་སྤང་དེ་
 བཞིན་གཤེགས། །འདི་དག་ལག་པ་གཡམས་པ་ཡི། །མཐེ་རྒྱུང་ལ་སོགས་རིམ་བཞིན་

གནས། གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་སྦྲར་བ་ཡི། །འདི་ནི་དེ་ཉིད་སྦྱབས་གསུམ་པ། །སངས་
 རྒྱུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཏེ། གཅིག་ཀྱང་གསུམ་དུ་བཏགས་བ་ཡིན། །པན་ཚུན་
 སྦྱོར་བས་དོན་ཤེས་པ། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཆོག་ །ཐལ་མོ་སྦྲར་བ་ཙམ་
 གིས་ནི། །སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་འགྲུགས། །སྦྱབས་གསུམ་དེ་ཉིད་གསུམ་
 ཡིན་ཏེ། །སྦྱོར་གསུམ་རྣམ་པར་ཐར་གསུམ་གྱིས། །ཞལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ་མདོག་གསུམ་
 ཡིན། །སྦྱོར་གསུམ་དམ་ཆོག་གསུམ་སྦྱོར་བས། །ཁམས་གསུམ་དུ་ནི་ལྷ་གསུམ་
 གྱི། །དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ། །ལམ་གསུམ་གྱིས་ནི་མཆོག་གསུམ་
 གྱི། །རི་མེད་དུ་ནི་རྟོགས་པས་བསྐྱེད། །གསོལ་བ་འདེབས་བ་ཡིད་ལ་བྱེད། །འཛིག་
 རྟེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྣམས་བྱེད། །ཡང་དག་སངས་རྒྱུ་དེ་མཉེས་འགྱུར། །དེ་ཉིད་
 འདིར་ནི་ཐལ་མོར་གནས། །སེམས་ཅན་གང་དེ་སངས་རྒྱུ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཉིད་
 དང་གཉིས་མེད་ཆོས། །གནས་མེད་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱུ་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པར་གཞུག་ །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དགོངས་བ་ལུང་སྟོན་གྱི་ལེའུ་བཅུ་
 གཉིས་བ་ལས་དོན་ཤེས་པའི་དེས་དོན་འཆད་པའི་གཞུང་རྣམས་བྲངས་ནས་དེ་དག་
 གིས་དོགས་བ་དེ་ཡི་ལན་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཞུང་དེ་དག་གིས་དོགས་
 བ་དེའི་ལན་བསྟན་ཚུལ་རི་ལྷར་ཡིན་སྟུང་ན། །གཞུང་དེ་དག་གི་ཆོག་གི་འབྲུ་རེ་རེ་ནས་
 བཤད་ན་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གོ་བདེ་བར་
 བཟོད་ན། གཅིག་ཀྱང་གསུམ་དུ་བཏགས་བ་ཡིན། །ཞེས་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འདྲ་གསལ་
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཤེས་པའི་དེས་དོན་འཆད་ལ། །དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཟུང་
 འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཤེས་པའི་དེས་དོན་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར།

རྒྱུད་གཞན་ལས་ལག་པ་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སོར་མོ་རྣམས་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱོལ་བ་
 རྫོང་མེ་ཐལ་མོར་བཞད་པ་དེ་ལ། རྒྱུད་འདིར་དེ་འདྲ་བས་མཆོན་པའི་ངེས་དོན་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཡོད་དོ། །རྫི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ལག་པ་གཡོན་པའི་སོར་མོ་ལྷས་ནི་གཡོན་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས། རྫོང་མ་ལྷའི་སྒྲིམ་བསྟན་པའི་ཡུལ་ལྷ་དང་གཡས་
 ཐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་གཡས་ཀྱི་སོར་མོ་ལྷས་རིགས་ལྷའི་སྒྲིམ་བསྟན་པའི་
 དབང་པོ་ལྷ་དང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་ཆོགས་པས་ཡུལ་དབང་གཉིས་
 ཆོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་མཆོན་ཏེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་
 གང་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བའོ། །ལག་པ་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་སོར་མོ་རྣམས་
 པན་ཚུན་བསྐྱོལ་བས་མཆོན་པའི་དོན་ནི། དེ་གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པ་རྒྱབ་པར་གྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་ཟུང་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ངེས་དོན་ནི། ཤེས་རབ་དོན་ཀྱི་འོད་
 གསལ་དང་ཐབས་ཀྱན་རྫོབ་སྦྱ་པའི་སྦྱ་གཉིས་པན་ཚུན་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱོར་བ་
 བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་ནི་རྫོང་མེ་ཐལ་མོས་མཆོན་པའི་ངེས་
 དོན་མཐར་ཐུག་རྫོང་མེ་ཐལ་མོ་དབང་གི་འཕང་མཆོག་ཡིན་ལ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་
 མེད་ཀྱི་ངེས་དོན་ཀྱི་རྫོང་མེ་ཐལ་མོ་དེ་སྦྱར་བའམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ཅན་གྱིས་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རྫོང་མེ་ཐལ་མོ་འཇང་འགྲུགས་པའམ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 འདྲ་བའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དེ་ལ་སྦྱབས་གསུམ་དང་སྦྱ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་ཐར་
 བ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གསུམ་ཆོན་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྦྱབས་གསུམ་དེ་ཉིད་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་

སོ། །འོ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་དོན་ཅི་ལྟར་ཆང་སྟམ་ན། ཁམས་གསུམ་ནི་འདོད་ཁམས་
 སོགས་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་བསྟུས་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་མིང་གི་ནམ་གངས་
 ལ། འཛིག་ཏེན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐབས་ཀྱི་
 དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་འབྲེལ་བའི་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ཐོབ་
 བར་གྱེད་པའི་རྒྱུའི་གཙུག་ལོ་ཟུང་དུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཡ་གྲུལ་བདེན་པ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་
 ཆང་བ་སྟོན་དུ་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་
 བར་བསྐྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་
 བ་ནི་དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་དེ་
 ལྟར་མི་འཆད་པས་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་འདི་ནས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་
 དང་ཀུན་རྫོབ་དང་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་མཆོན་པའི་ཞལ་གསུམ་པ་འབའ་
 ཞིག་ཏུ་བཤད་ལ། རྒྱུད་གཞན་ནས་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་
 བཤད་དོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་གཡས་ཞལ་ཐམས་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་སྦྱ་
 མའི་སྦྱ་དང་། གཡོན་ཞལ་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་དོན་དམ་འོད་གསལ་དང་། དེ་གཉིས་
 གང་ལ་སྦྱར་བའི་རྩ་ཞལ་ནི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཟུང་འཇུག་མཆོན་པ་ལོ། །རྒྱུད་
 གཞན་ནས་སྦྱ་ལུས་སྦྱབ་ཚུལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་མི་འཆད་དུ་རྒྱག་མོད། དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་སྦྱབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་མ་བཤད་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
 བ། མ་རྒྱུད་སོགས་སུ་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པ་ལ་བཏེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་དང་བཅུ་དྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཅན་
 དང་། དེ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པར་སྦྱོར་

བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་མོད་གྱི། དེ་
 ལྟ་ན་ཡང་སྟོན་དུ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བྱལ་ནས་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་དག་
 པར་བྱས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེས་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 དེ་བྱུང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དོན་དམ་འོད་གསལ་ཡིན་གྱི། སྟོན་དུ་སྦྱ་མའི་སྦྱ་སྦྱ་བ་
 པ་དང་། བྱལ་ནས་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་མན་ངག་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་
 པར་རྒྱང་ཨ་ཤ་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་སྦྱར་ཏེ་བསྐྱོམ་
 པ་འབའ་ཞིག་ལ་རྩལ་དུ་བཏོན་པས་དེ་འདྲ་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་
 པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་
 ཡང་དེ་ཉིད་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་མཆན་ཉིད་པ་དང་འོད་གསལ་མཆན་ཉིད་པ་ཅམ་ཡིན་
 མོད་གྱི། བྱུང་འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དོན་དམ་འོད་གསལ་མཆན་ཉིད་ཆང་བའི་གོ་ཆད་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་རྒྱ་མཆན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་། རྟོགས་ན་དོན་ཆེས་
 ཆེ་བའི་གནས་རྣམས་འབད་པས་བརྟན་བཅད་དེ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །འདི་
 ལྟར་རྟོ་རྟེ་ཐལ་མའི་ངེས་དོན་བཤད་ནས། འདུས་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཞལ་གསུམ་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་གོ་བ་དབྱིས་བྱིན་པར་ཆགས་ན་ནི། དབང་
 པོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་དམན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དཔལ་ལྷན་འདུས་
 པ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་། འདི་ནས་བཤད་པའི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་རྒྱད་
 གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་ངེས་པ་སྟོང་ནས་
 ཉིད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཕྱག་དྲུག་གི་གྲངས་རེས་ཚུལ་ལ། འབགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་ནས་
 གྲང་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག །ལུགས་འབྱུང་གི་སྤྱང་བ་
 གསུམ་དང་ལུགས་ཐོག་གི་སྤྱང་བ་གསུམ་སྟེ་ལམ་གྱི་ཚོས་དྲུག་པོ་དེ་མཚོན་པ་ཡིན་
 རོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །ཤ་ཁག་པགས་པ་སྟེ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཚོས་གསུམ་དང་། ཁ་
 བ་རྒྱུ་རུས་པ་སྟེ་མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཚོས་གསུམ་དང་བཅས་པ་སྤྱང་གཞིའི་ཚོས་དྲུག་
 པོ་དེ་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ལྟའི་རྣམ་པ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་
 བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་ལྟའི་གྲངས་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་
 རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། གསོལ་བ། འདིར་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་
 རྣམས་དགོད་པ་སློབ་དཔོན་སྣ་ཚོགས་པའི་གཞུང་འཛིག་ཏེན་ཏུ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་
 འབྱུང་ཏེ། རི་ལྟར་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་སོམ་ཉི་མ་མཆིས་པར་འབྱུང། ཞེས་དོགས་པ་
 བཀོད་ཅིང་། རྗེ་མེས་པུ་ལ་ཐུག་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྟ་ཡང་
 ཁ་ཅིག་ནི་བཅུ་གསུམ་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བཅུ་དགུར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་
 ལྟ་ཉི་ལུ་ཅ་ལྔ་དགོད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན། ཏ་
 སྐ་ག་ཏ་རྟེ་ཏས། དང་པོ་ནི་སྟོང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རིགས་ལྔ་དང་། ཡུམ་བཞིའི་
 སྟོང་ཏུ་གཤིན་མེད་པའི་སོགས་པའི་སྟོང་བཞིའི་ཁོ་བོ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 དཔལ་སྐྱེད་འབྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤྱང་
 བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་དགུ་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཟུགས་རྩ་
 རྩེ་མ་ནས་ཚོས་དབྱིངས་རྩེ་མའི་བར་ནས་འབྱོར་མ་དྲུག་དང་། དེའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁོ་
 པོ་བཅུའི་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདི་དང་འདིས་འདོད་པའི་གསལ་ཁ་མི་སྤྱང་

ངོ། །སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་རྣམས་མི་རྒྱ་པོ་རྩི་རྒྱུང་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་། བརྗེ་ཏ་མགིན་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པར་འཆད་མོད་ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་ལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ལས། དུས་བྱི་བས་རྒྱ་བས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྟོན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་བཙུན་གྱི་འདོད་པ་གཞན་བྱུང་ན་བྱུང་བ་ཅུ་མོ། །ཁ་ཅིག །གསང་བ་བྱུབ་པར། བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་བཙུན་བཙུན་གྱི་གོ་རིམ་གྱིས་ངེས་པར་རྫོགས་པར་བྱུང་ནས། ཞེས་ལྷ་བཙུན་བཙུན་གྱིས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྫོགས་པར་བཤད་པས། སྟོབ་དཔོན་པར་རྒྱ་རྩེ་འེའི་ལུགས་གྱིས་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་བཙུན་བཙུན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་བཙུན་བཙུན་གྱིས། ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོབ་དཔོན་དེའི་ལུགས་ལ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གཤེགས་པ་དང་གཤེགས་མ་རིགས་ལྷ་གང་ཡང་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་གཞིར་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སྟོས་པའི་མཆོམས་སྟོར་དུ་སྟོན་གསལ་ལས། གང་གིས་ལྷ་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཅུ་ཉིད་ཅིག་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ལ་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཉིད་གཉིས་མར་ཐལ་བའི་བྱིར་ངོ། །དེས་ན་གསང་བ་བྱུབ་པའི་ལུང་གི་དོན་ནི། རྒྱུད་ལས་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་མིང་གིས་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ཉན་པའི་འཁོར་རྣམས་བཙུན་བཙུན་པོ་དེས་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། དགྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ལྷ་བཙུན་བཙུན་པོ་དེས་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྟོས་པའི་དོགས་པ་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ན་རྣམ་གཞག་ལས། མེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །ལུང་དང་རིགས་པས་སོ་སོར་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

འབགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆེས་ཆེ་བའི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་། འདུས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་ལ་འགོད་པའི་ལྷ་གངས་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པའི་གནས་ཡིན་ཏུ་དཀའ་བ་
ཡིན་པས། འབགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་གངས་རེས་མཛད་པ་ལ་རེས་
པ་རྟེན་པ་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་རྟེན་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་རྣམ་གཞག་དང་སྟོན་གསལ་ལས་ལུང་རིགས་གཉིས་གསུངས་པའི་
རིགས་པ་ནི། ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་དགོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འབྱུང་བས་རྗེས་
དཔག་གིས་སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་རྒྱ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་མེད་དགོད་
དགོས་སོ། །རྟགས་འགོད་པའི་རྒྱ་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་འདུས་པའི་སྐྱ་མ་རྣམས་ནི་སྤྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་ན། ལུང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་དགོས་
ཏེ། ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཁུ་ནས་ལུང་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་ཕྱིར་དགྲིལ་འཁོར་ལ་
བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྣམ་དུ་སེམས་སོ། །འོད་ཀྱི་འདུས་
པ་བ་ལྔར་བྱོན་པ་རྣམས་ནི་འདི་སྐད་སྤྲ་སྤྲེ། ལུང་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ལུས་དགྲིལ་གྱི་
ལྷ་ལ་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས། ལུང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་སོ་
གཉིས་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ། རྣམ་གཞག་དང་སྟོན་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་
ཡང་རྒྱ་ཅམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲས་སུ་དཔོག་ན་ཁུབ་པ་མ་རེས་པས་རྒྱ་རུས་
པ་ཐོགས་མེད་ལས་འབྲས་སུ་དཔོག་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་
ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྤྱེ་བར། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་
ཡིན་པ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡབ་ཀྱི་སྤྱད་དགྲིལ་ལ་ཡོད་པ་འགོད་ན། རྒྱད་རྩོད་ཐེང་ལས། རྩོད་

རྗེ་མ་ལུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ནི་ཤུ་ཙུ་བདུན་ལས་མེད་པས། གངས་མངས་ལ། དུམ་གྱི་
 སྐྱུ་དགྱིལ་ལ་ཡོད་པ་འགོད་ན། བྱང་སེམས་བརྒྱད་པོར་བའི་ཉེར་བཞི་ལས་མེད་པའི་
 ཕྱིར་གངས་མངས་ཤིང་། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་སྐྱུ་དགྱིལ་ལ་ཡོད་པ་འགོད་ན་ལྟ་
 གཅིག་ཡོད་པས་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་གངས་ཉུངས་སོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བྱ་བ་སྦྱེད་པ་ལ་པ་མ་གཉིས་ཀའི་ཁྱུ་ཁྱག་འདྲེས་བ་
 དགོས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་ལྟ་མངལ་འབྱིན་ཡིན་པས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་
 ཡོད་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ལ། འོན་ཀྱང་ལྟ་མངས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡབ་ཡུམ་གཉིས་
 གྱི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་རིགས་ལྔ་ཆན་བ་གཉིས་དང་། དུམ་བཞི་ཆན་བ་གཉིས་ནི་
 རྣམ་དག་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཡབ་གྱི་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ཁྲོ་པོ་བཅུ་དང་། དུམ་ལ་
 བཀོད་པའི་ཁྲོ་མོ་བཅུ་རྣམ་དག་གཅིག་ཡིན་པས་སོ་སོར་བགྲང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེམས་པ་ལྟ་བུ་དགྱའི་གངས་སུ་བགྲང་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་ཡབ་
 ལ་བཀོད་པའི་བྱང་སེམས་བརྒྱད་དང་དུམ་ལ་བཀོད་པའི་རྗེ་རྗེ་མ་ལུ་བསྐྱུན་པས་སོ་
 གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་གཉིས་ལས་མང་བ་ཡོད་པའི་སྐྱོན་མེད་ལ། སོ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་རྟགས་ལུང་གིས་སྦྱབ་ཅིང་། ཙུ་བའི་ཁྱབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱུགས་གྱི་ཆད་མས་
 གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་རུས་བ་ཐོགས་མེད་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུང་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་གྱི་འགོད་ཚུལ། རྒྱ་ཆོགས་བ་ལས་འབྲས་སྟེ་
 བར། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་དགྱིལ་གྱི་ལྟ་ལ་
 སོ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ། ཕྱི་དགྱིལ་གྱི་ལྟ་སོ་གཉིས་གྱི་དངོས་རྒྱ་རུས་བ་ཐོགས་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་

འགྲུར་ལ། ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉགས་སུ་བཀོད་
ནས། ཁྲབ་འབྲེལ་བསྐྱབ་པ་ན། ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཡིན་ན། ལྷ་དང་ལྷ་འདྲེ་དངོས་
ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་མ་གྲུབ་
སྟེ། དང་པོའི་སྒྲོར་བ་བསྐྱོམ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་མི་བསྐྱོམ་པ་མི་སྤིང་བར་
ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་བའི་ཉགས་སུ་ལུས་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་དེ། སྤྱིར་
དངོས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་འགོད་ན་ནི། ཅ་བའི་
ཁྲབ་པ་ཤིན་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །ལུགས་སུ་ཕྱི་གཉིས་གས་ཀྱང་རྒྱའི་གངས་ཀྱིས་འབྲས་
བུའི་གངས་དཔོག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་པ་མ་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་བུ་
གཅིག་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་པ་བོན་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་པ་བོན་དུ་མ་སྟེ་བ་སོགས་མངོན་
སུ་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བསལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆོས་ཅན། ལྷ་སོ་གཉིས་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འགོད་པའི་གཞིར་
གྱུར་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་
ཁང་བཞིན། ཞེས་བཀོད་ནས། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ནི། སྤྱིར་གྲོལ་ཡང་ཁས་ལེན་པས་
བསྐྱབ་མི་དགོས་ལ། ཉགས་མ་ཐུན་དཔེ་ལ་ངེས་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཉགས་
དེ་ཡང་ཡིན་ལྷ་སོ་གཉིས་མི་འགོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་ལ་ལུས་
དཀྱིལ་དང་ལྷ་དང་ལྷ་འདྲེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འགོད་རྒྱའི་ལྷ་གངས་མང་ཉུང་མགོ་མཚུངས་
བྱས་ཏེ། ལྷོག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་ལྷོག་ཁྲབ་ངེས་པར་

བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུས་དཀྱིལ་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་དོ་རྩེ་བྱེད་པ་ལས། དོ་རྩེ་
 སློབ་དཔོན་ལུས་འདི་ལ། རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བའི་བཞེན་གནས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་
 གིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་གཞག་ལས། ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་གངས་རེས་ལུང་རིགས་
 གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། སློན་གསལ་ལས། རི་
 ལྟར་སྐྱེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དགོད་པ་འབྱུང་བ་དེ་བཞེན་དུ་ཞེས་
 པས་མཐུན་དཔེ་བསྟན་ཅིང་། ལུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡང་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་
 བསྟན་ལ། སྐྱེ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་སྟེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་བསྟན་
 པས། སྐྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟེམ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་ཙུ་ལྟུང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྟེན་པར་མ་བསྟན་པ་ནི་རྣམ་གཞག་ལས། དེ་ལྟ་
 མོད་ཀྱི། ཙུ་བའི་ལྟུང་ལས་ལྟ་རྣམས་དགོད་པ་རྩོགས་པར་མ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་
 སློབ་དཔོན་མེད་པར་འབྱུག་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟུང་དུ་དགོངས་སོ། ཞེས་དང་། སློན་
 གསལ་དུ་ཡང་དེ་བཞེན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལོ། །སློབ་དཔོན་ལ་རག་ལས་པར་བྱས་པའི་
 དགོས་པ་ཡང་། དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་འདིར་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་མཉེས་
 པར་བྱེད་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
 གཞན་མེད་ཅིང་། དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བ་ལྟ་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རག་
 ལས་པ་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་ཡུལ་རིང་དུ་བསྟེན་བསྐྱར་བའི་སློན་སྟུང་། ཙུ་བཤད་སྐྱོར་
 ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་གྱུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་རག་ལས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཙུ་ལྟུང་དུ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྟེན་པར་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱེམ། །དེ་ལྟར་ན།
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ལ།

ཐུན་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཐུན་མཚམས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་
འབྱོར་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་༼ ཐུན་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ ༽ལ།

སྤ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར། བརྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར། །ཞུ་བ་ལ་སྦྱས་བསྦྱལ་བའི་རོང་
བཞེངས་པ། དེ་ལ་བསྟོད་མཆོད་བདུད་ཅི་བྱང་བ། ཉེ་བར་བསྦྱ་བའི་ཆོ་གའོ། །

དང་པོ་༼ སྤ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ ༽ནི།

སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དང་རང་དོན་སྦྱ་གསུམ་བརྟེས་པ་དེས། གཞན་དོན་དུ་ཆགས་
ཅན་གྱི་སྦྱོད་པ་བསྟན་ནས་དོན་མཛད་པ་ལ། སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་ལས། སྦྱས་སྦྱལ་བ་སྤ་ཆོགས་པ་བསྟན་ནས་དོན་མཛད་པ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་
པར་བསྟོམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཐུགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནང་དུ་ཡང་
དག་འཛོག་ལ་བཞུགས་པ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྟོམ་པ་སྤ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་ནོ། །སྤ་ཐིག་དེ་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྟོམ་པ་ནི། ལས་དང་པོ་བའི་སྐབས་
སུ་བསྟོམ་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་བསྟོམ་པའི་སྐབས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་གཙོ་བོར་མངོན་ཉིགས་ཐུན་བཞིར་བསྟོམ་ནས་རགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་སྟོབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱིང་གློ་ས་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོམ་ཞིང་། དེ་
ཡང་བྱིང་བ་ཤས་ཆེན་སྟེང་གི་སྤ་ཅེར་ཐུག་མཆོན་སྤ་མོ་བསྟོམ་པ་དང་། གློད་པ་ཤས་
ཆེན་འོག་གི་སྤ་ཅེར་ཐིག་ལེ་སྤ་མོ་བསྟོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་སྦྱན་ཞབས་ལ་སོགས་

བས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཕྱག་མཆན་དང་ཐིག་ལེ་ཙམ་ཞིག་བསྒྲིམ་གྱི་དེ་
 དག་ཏུ་ལྟ་བུ་བསྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་བསྒྲིམ་པ་དང་སྒྲོ་བ་སོགས་ནི་ཕྱག་མཆན་དང་ཐིག་
 ལེ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་མཆན་མ་རྟེན་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཕྱིར་ལས་དང་པོ་
 བས་མངོན་རྟོགས་སྤྱད་བཞིན་བསྒྲིམ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཕྱིར་ཆོད་
 བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རེས་འགའ་སྟེང་གི་སྒྲ་ཅིར་ཕྱག་མཆན་སྤྲོ་མོ་བསྒྲིམ་པ་དང་། རེས་
 འགའ་འོག་གི་སྒྲ་ཅིར་ཐིག་ལེ་སྤྲོ་མོ་བསྒྲིམ་པ་གཉིས་རེས་འཛོག་གི་ཚུལ་དུ་ཁྱད་ཟད་
 ཙམ་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་གྱི་གཙོ་བོར་བསྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་
 གཙོ་བོར་སྤྲོ་ཐིག་གཉིས་ལ་ཉིན་མཆན་དུ་བྲིལ་ནས་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དགོས་
 པ་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྒྲིམ་པ་
 ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། ད་ནི་རང་གི་སེམས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒོ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དེ་
 ཡང་དེའི་ཆེ་སྤྲོ་མ་སྤྲོ་མ་ལ་བརྟན་པའི་མཆན་མ་ཐོབ་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་
 གྱི་སྤྲོ་མ་མ་བརྟན་པར་ཕྱི་མ་བསྒྲིམ་པར་མི་བྱའོ། དེའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་བསྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ནི།
 ཐ་མལ་བའི་སྤང་ཞེན་གཉིས་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཙོད་ལུས་པ་ན་བསྒྲིམ་
 མོ། སྒྲིམ་པ་པོ་མི་བསྐྱོད་པའམ་དོ་ཇི་འཆང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ཡིན་ན། རང་དོ་
 ཇི་འཆང་རམ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྒྲིམ་པའི་ཅ་ཞལ་གྱི་སྟེང་གི་སྒྲ་ཅིར་ཉི་གདན་ལ་དོ་ཇི་
 སྒྲོན་པོ་ཅེ་ལྟ་བུ་ཉུངས་ཀར་གྱི་ཆད་ཙམ་པ་ཞིག་རང་གི་ལྟའི་ངོ་བོར་བལྟས་ལ་བསྒྲིམ་
 མོ། དེ་ཡང་མིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བ་ལྟ་བུའི་
 གསལ་སྤང་ཡིད་ངོར་ཤར་ནས་སྤང་བ་དེ་ཉིད་སྤྱད་འབྱོར་གྱི་བར་དུ་སྤྲད་ཅིག་ཀྱང་

ནམ་པ་གཞན་དུ་མི་གཡོ་ཞིང་མི་འགྱུར་བར་གནས་པའི་མཐོང་བའི་མཚན་མ་བརྟན་
 དང་། ལག་པས་བཟུང་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའི་རིག་པའི་མཚན་མ་ཐོབ་ནས་སྒྲོ་བར་བྱ་ཡི།
 དེ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྒྲོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཅ་རྒྱུད་ལས། རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པ། ཉུངས་
 ཀར་གྱི་ནི་འབྲུ་ཆོད་ཅམ། །སྤྱི་ཅེ་མོར་ནན་ཏན་དུ། །ནལ་འབྱོར་གྱིས་ནི་རྟག་ཏུ་
 བསྐྱོམ། །རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྒྲོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོངས་མི་སྒྲོ། །ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་ལས། དེ་ནི་ཡུངས་ཀར་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆོད་ཅམ་སྤེལ་ཅེ་
 མོར་རང་གི་ལྟའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་ཉིན་མཚན་དུ་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རིན་ཆེན་
 བརྟན་པར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གང་གི་ཆེ་མཐོང་བའི་མཚན་མ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་
 དེའི་ཆེ་རྩེ་མེ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོམ་པས་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལ་དབང་དུ་
 གྱུར་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་བར་བྱའོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་ཡོངས་མི་སྒྲོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་བསྐྱོམ་པ་ལ་སྒྲོ་བ་བཞིན་པར་མི་སྒྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱི་ཐོག་
 བསྐྱོམ་པ་ནི་ཡོ་ག་དང་སྒྲ་མེད་གཉིས་ཀ་ནས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲོན་
 གསལ་ལས་སྤྱི་དོན་དུ་གསུངས་ལ། བྲག་མཚན་སྤེལ་མོ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་མཚན་
 མ་ཉིད་པ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་པར་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་
 གཉིན་གྱིས་བཤད་ཅིང་། ས་སྤེལ་སོགས་གཞུང་ཆེན་མོ་དུ་མ་ཞིག་ལས་དེ་ཉིད་ཞི་
 གནས་མཚན་ཉིད་ཆོང་བ་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་ཆོད་དུ་བཤད་པས་སྐྱབས་འདིར་ཞི་
 གནས་མཚན་ཉིད་ཆོང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་སྤེལ་འདི་དག་ཏུ་ལྟའི་ནལ་
 འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་མ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཆེ་ལྟའི་སྤྱོད་
 དང་བྲག་མཚན་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱོད་སོགས་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ལ་ཇི་སྟེད་པའི་ལྟ་མཐོང་

དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་ལ་ངེས་པ་འབྱུགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་གཙོ་བོ་དོན་དམ་དུ་གཞུག་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྩི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་འབྱུང་
 བས་སྐབས་འདི་ནས་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བྱང་
 བར་ཅན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷ་ན་ཕྱག་མཆན་ལ་སེམས་བརྟན་ནས་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི།
 སློན་གསལ་ལས། རྩི་རྩི་ལ་སོགས་པ་ལ་སློབས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་དང་པོར་རྩི་བའི་ཕྱག་མཆན་རྩི་རྩི་སོགས་དེ་ཉིད་ལས་དེ་དང་མཚུངས་པའི་
 ཕྱག་མཆན་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སློབ་ཏེ་སྤར་རྩི་བའི་ཕྱག་མཆན་ལ་སྤྱད་
 བའི་སློབ་སྤྱུ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་མང་དུ་
 བཏང་ཞིང་སློབ་སྤྱུ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་། མཐར་ནས་མཁའ་བྱུང་པར་སློབ་ཞིང་བསྤྱུ་བ་ལ་
 བསྐྱབ། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན། སློན་གསལ་ལས། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་
 གཞུགས་ཀྱང་སློབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འབར་བ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱག་མཆན་ལྷ་སྤྱར་བསྤྱར་ནས་སློབ་སྤྱུ་
 སྤར་བཞིན་དུ་བྱ་ཞིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་སྤྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
 པོའོ། །དེ་ལྟར་སློབ་སྤྱུ་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་སུ་ཐུན་གྱི་མཐར་སློབ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཅེར་
 བསྐྱོམ་པའི་རྩི་བའི་མཆན་མ་ལ་བསྤྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྤྱུ་ཕྱག་གཉིས་གང་དུང་ནས་
 དངས་ཏེ། ལྷོང་ཁའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཕྱགས་ཁར་བསྐྱོམ་པའི་ཕྱག་མཆན་སྤྱི་ལོ་
 ལ་བསྤྱུ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ལྷོང་གི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ལོ་བས་ནས་ལོ་གསལ་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་
 ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། རང་གི་རྩི་རྩི་ལྷོང་ཕྱག་པའི་ཁར་ཉི་གདན་ལ་ཐོག་ལེ་སྤྱི་ལོ་ལྷོང་ལོ་ལྷོང་ལོ་ལྷོང་ལོ་
 ཅེས་འོད་ཟེར་ལྷོང་ལྷོང་བ་ཞིག་ལྷག་པའི་ལྷོང་འོ་པོར་བལྟས་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆན་མ་

མ་རྟེན་བར་དུ་བསྐྱོམ་མོ། །ཤུའི་བ་དང་། དཔལ་འབྲས་དྲེ་དང་། སྒྲན་ཞབས་དང་། ཐ་
ག་ན་ལ་སོགས་པས་དེའི་ཆེ་སེམས་བརྟན་པའི་མཆོན་མ། སྒྲིག་རྒྱ་དང་དུ་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྟགས་ལྟ་མཐོང་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སེམས་བརྟན་བ་ན། སྒྲོན་གསལ་
ལས། ཡུངས་ཀར་འདི་ཉིད་ལ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྒྲོབ་བ་ན་བརྒྱ་བ་དང་མི་བརྒྱ་
བའི་དྲོ་རྩེ་སེམས་དཔལ་འབྲས་མོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རང་གཙུག་པོ་ཡིས་ཡུམ་དྲོ་རྩེ་
དང་བརྒྱ་འདུ་བྱས་ནས་སྤར་གྱི་ཐིག་ལེ་དེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱའི་སྤྱ་ཅེར་པཔ་ནས་ཐིག་ལེ་
དེའི་ནང་དུ་བརྒྱ་བ་བཅུད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་། མི་བརྒྱ་བ་སྒྲོད་གཞལ་ཡས་ཁང་
ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ། སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཟུང་
སྟེ། རི་སྤྱི་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་མ་རྟེན་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་བྱའི་ཚུལ་
དུ་སྒྲོ་བའོ། །དེ་ལ་བརྟན་བ་ན་ཐིག་ལེའི་ནང་གི་ལྷ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་
སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་ཆོགས་སྤར་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་དང་བསྐྱུ་བ་ལ་རི་
སྤྱི་སེམས་བརྟན་པའི་མཆོན་མ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཆ་བོའི་
ཚུལ་དུ་སྒྲོ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོན་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་འབར་བ་འདྲ་བའི་
འོད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྤྱང་བ་ལས་བྱ་དང་ཆ་བོ་ལ་
སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་བྱང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོན་པ་ཡིན་ཞེས་བ་ལྟར་དོ། །བྱ་དང་
ཆ་བོ་ལ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་མདོར་
བྱས་ལས། སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་རང་བཞིན་དུ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ནས་
ནི། །འཁོར་ལོའི་དབྱས་སུ་གནས་གྱུར་ནས། །དེ་ནས་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཅས། །ཞེས་
པས་རང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙུག་པོར་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱ་ཅེར་སྤྱ་མོ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་

མོ། །སྤྱི་ཅེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་ཡུངས་ཀར་ལ། །གསང་བའི་
 སྤྲུགས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་གནས་བསྐྱེད་མོ། །ཞེས་པས་འོག་
 སྐྱོར་ཐེག་ལེ་སྤྱོད་དང་། དེའི་ནང་དུ་སྒྲོན་བརྟན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་རྟེན་པ་དང་
 བོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། རྟེན་པ་གསུམ་པས་དེ་ཉིད་སྒྲོན་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བ་
 རྟོག་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐྱེད་བསྟན་ཅིང་། རྟེན་པ་བཞི་པས་འོག་སྐྱོང་སྤྱོད་མོ་
 བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རིན་ཆེན་ཁ་དོག་སྤྱི་ལ། །ཡུངས་ཀར་གྱི་ནི་འབྱུང་ཆོད་ཅུ་མ། །སྤྱི་
 ཡི་ཅེ་མོར་ནན་ཏན་དུ། །རྣམ་འབྱོར་རིག་པས་རྟག་དུ་བསྐྱེད། །རིན་ཆེན་བརྟན་པར་
 བྱུང་ནས་སྒྲོ། །བརྟན་པར་མ་བྱུང་དེ་མི་སྒྲོ། །སངས་རྒྱས་འབར་བའི་འོད་མཉམ་
 པའི། །རབ་མཆོག་སྤྱོད་ནི་སྒྲོ་བར་བྱ། །ཞེས་པས་སྤྱི་ལ་སྤྱི་ཅེར་སྤྱོད་མོ་བསྐྱེད་ཚུལ་
 གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་དོན་ནི་སྤྱི་བཤད་ཐེག་པས་ཤེས་པར་བྱས་སོ། །འོ་ན་སྒྲོན་
 བསྐྱེད་ལས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། རྟོག་པའི་རྣམ་
 འབྱོར་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་རིམ་བྱ་བ་ཞེ་ན། སྒྲོན་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་བསྐྱེད་
 རིམ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒྲོབ་པ་བྲན་པ་གཅིག་པ་དང་། སྐྱད་ཅིག་མ་མང་པོས་
 སྒྲོབ་པ་རྟོག་པའི་རྣམ་འབྱོར་དུ་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། རྣམ་སྤང་ལ་
 སོགས་པ་མཛོན་བྱང་ལས་བསྐྱེད་པ་བྲན་པ་གཅིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
 ཁ་ཅིག་ལེ་འུ་བརྟན་གཅིག་པའི་སྒྲོན་གསལ་ལས། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བསྐྱེད་
 པ་བྲན་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་མར་ལྟ་གཅིག་ལ་སྒྲོབ་པ་བྲན་པ་
 གཅིག་པ་དང་། དེ་ལ་ལོ་བས་ནས་སྒྲོབ་ཐབས་ཆོང་བ་ལ་སྒྲོབ་པ་རྟོག་པའི་རྣམ་འབྱོར་

ལ་སློབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཚོག་གི་སྐབས་སུ་ནམ་
སྤང་སོགས་རེ་རེ་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་ཡང་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མོས་བསློམ་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བླ་པ་གཅིག་ཅེས་པ་ལྷ་བླ་ཐེབས་གཅིག་གཤ། ལྷ་
གཅིག་ཙམ་བླ་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གཅིག་ཏུ་ལྷ་བླ་པ་འམ་རང་དང་ལྷ་གཅིག་ཏུ་བླ་པ་
སྟེ། དེའི་དོན་སྤང་རགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་ལ་ཆང་ཡང་། འདིར་སྤྱི་མིང་གྲེ་བྲག་
ལ་སྐུར་ནས་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བླ་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་
འབྱོར་ཞེས་བྲ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་བཏགས་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་གྲེ་བྲག་ལ་སྐུར་ནས་སྟེང་ལོག་གི་སྤྱི་མོ་བསློམ་པ་ལ་
རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྲ་སྟེ། ལེ་ལུ་དུག་པའི་སློན་གསལ་དུ། སྤྱི་མོ་ལ་སློབ་པ་ལ་
རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་
མདོར་བྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་མོད་གྱི། འདིར་
བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱི་ཐོག་བསློམ་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་སྐབས་སུ་བབ་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱི་
མོ་བསློམ་པའི་སྐབས་སུ་རྟོགས་རིམ་པའི་རྟོར་བཞུས་སོགས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་
ཕྱིར་མ་གྲེས་སོ། །

གཉིས་པ་བཞུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ།

རྟོ་རྟེན་བཞུས་པ་དང་། དག་གི་བཞུས་པ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་རྟོ་རྟེན་བཞུས་ལ། །ཞི།

མདོ་བསྟེ་ལས། སྟོར་མོ་ཟ་ཞིང་མི་བཞུ་སྟེ། །མ་བསྐྱུངས་པ་ལའང་ཆགས་མི་

བྱ། །འདོད་པ་ཀུན་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཉམས་བཞས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་སོགས་པས་དོན་དེ་བཞས་པ་བྱ་བར་བྱ་ལ། །ཞེས་ལེའུ་བདུན་པའི་
གཞུང་དེས་སྐབས་འདིའི་དོན་བཞས་བསྟན་པར་བཤད་ཅིང་། །མདོར་བྱས་སུ་ཡང་
གཞུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སོར་བཞག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་། །གཞུང་དེ་ལ་སློན་གསལ་དུ་བྱང་
ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་མཇད་པ་ལས། །ངེས་འོན་ནི་སློང་མོ་ཟ་བའི་དོན་རྒྱུད་སྤྲུགས་
ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་པས་དེ་མི་བྱ་བར་རྒྱུད་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་ཏེ། །རྒྱུད་ལྔ་
འཇུག་གནས་གསུམ་ལ་ཡི་གེ་གསུམ་ཀྱི་དོན་བཞས་བྱེད་པའི་རྩོགས་ངེས་པའི་དོན་
བཞས་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་འདིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྐྱེད་
ངེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་སྟེ། །དེ་གང་ཞེ་ན། །སློན་
གསལ་ལས། །སློང་མོ་ཟ་བ་ནི་ཉེ་བར་མཆོན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། །དེ་བས་ན་སློང་དུ་འགོ་
བ་དང་འདྲ་བར་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམན་པ་ལ་འཇུག་པ་གཞན་རྣམས་
དང་ལྗན་པས་ཀྱང་བསྐྱོས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བཟུང་བའི་དུང་
སོགས་ལ་ངེ་ཅམ་ཡོངས་སུ་དཔེ་དབང་པོ་ཉིན་བཅས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་
དང་། །བདེ་བ་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེ་ཅམ་ལས་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་ལ། །ཏ་ཅང་
བཟང་པོ་དང་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པའི་¹ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་བྲག་པོ་དང་། །དེས་ཀུན་
ནས་བསྐྱང་བའི་སློང་བ་དང་། །དེས་མཆོན་པ་ཞིང་ལས་དང་ཆོང་ལས་ལ་སོགས་པའི་
ཕྱི་ནང་གི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་ཏེ་བཞས་པ་བྱ་བ་ནི་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
དོན་ནོ། །འདི་སློན་གསལ་དུ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱར་ཀྱང་བསྐྱེད་ངེས་པའི་སྐབས་ལ་

1 སྤྱད་པའི་

སྐྱོར་བ་ཡང་མི་འགལ་བས་མདོ་བསྐྱེད་སྐྱབས་འདིར་སྐྱར་རོ། །ཀླང་བ་ཐ་མ་གཉིས་
 གྱི་དོན་ནི། སྐྱོན་གསལ་ལས། སྒྲགས་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་མོ། །ཡན་ལག་མ་ཉམས་བ་
 བྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མི་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཀུན་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པའི་སྒྲགས་བས་
 བརྒྱས་པར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལྟའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་ལོ་དང་མ་བྲལ་
 བའི་རང་ནས་འདོད་ཡོན་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྐོན་ནས་ལོངས་སྐྱོད་
 བཞིན་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་བརྒྱས་པ་བྱེད་པ་བརྟན་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་དུ་མ་ཟད་བརྒྱས་
 བས་ལྟའི་སྒྲགས་རྒྱུད་བསྐྱལ་བ་ལ་ནི་བརྒྱས་པའི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མལ་གྱི་
 རྣམ་ཉོག་གིས་མི་བྱེད་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་སོ། །ཡི་གེ་གསུམ་
 གྱི་བརྒྱས་པ་ལ་ངག་བརྒྱས་དང་། རྟོག་བརྒྱས་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཆོག་འདིའི་
 དེས་དོན་རྟོགས་རིམ་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྟོག་བརྒྱས་ཡིན་པས་བྱང་དོན་གྱི་བཤད་
 བ་ཡང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྟོག་བརྒྱས་ལ་སྐྱོར་དགོས་པར་དགོངས་
 ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྟོག་བརྒྱས་ནི།
 ལྟེ་དང་མཆུ་མི་འགལ་ཞིང་སྐྱ་སྤངས་པའི་ཡིད་ཀྱི་བརྒྱས་པ་སྟེ། རྟོག་མེད་ཆོག་གིས་
 བརྒྱས་བྱ་སྟེ། རྟོག་མེད་ཆོག་ནི་སྐྱ་སྤངས་པ། །ཞེས་དཔལ་འབྱས་རྟོག་མེད་སྤངས་པ་ལྟར་
 རོ། །

ངག་གི་བརྒྱས་པ་ནི།

མན་སྟེ་ལས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་དམ་ཆོག་གི་བརྒྱས་པ་ནི་སྒྲགས་ཁའི་
 ས་ཐོན་ལ་སྟིང་པོ་དང་ཉེ་སྟིང་གིས་བསྐྱོར་བར་བསམས་ལ། བརྒྱ་བའི་ཆེ་ས་ཐོན་
 ལས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཆོགས་སྟོས་ཏེ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱས་ནས་སྒྲགས་དང་ལྟན་

ཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་སྤྲུང་བ་འབྲེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་ཏུ་འདུག་པའི་རྒྱུད་གིས་སྒྲིང་ཁའི་
 ས་པོན་ལ་གཞུག་ཅིང་། ལྷ་མོ་མའི་སྤྲུགས་བརྙེན་པ་རྫོགས་པ་ན་མོ་མོར་སྤྲོ་ཞིང་
 སྤྲུང་བ་སྟེ། སྒྲིང་པོ་དང་ཉེ་སྒྲིང་གི་བརྒྱས་པའོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་བསྐྱེད་
 ཡང་། ལེའུ་བཙུ་གསུམ་པ་ལས། བརྙེན་ནས་དོ་རྩེ་སྤྲོ་བ་ནི། རྫོགས་ནས་བསྐྱེད་བ་རབ་
 ཏུ་བྱ། ཞེས་བྱ་བས་རག་གི་བརྒྱས་བརྙེན་བྱས་ལ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོར་བྱས་
 སུ་ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་ཆོག་པོར་བཞག་ཏུ་མཛད་དོ། །སྤྲོན་གསལ་ལས་གཞུང་འདི་
 སྤྲུབ་ཐབས་ཀྱི་མཐའ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་རང་ལ་བསྐྱེད་བ་ལ་སྤྲུང་མོད། དེ་
 གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གིས་སྤྲོས་པའི་ལྷ་རང་གི་ལུས་ལ་སྤྲུང་བ་ཡིན་པར་བྱང་བར་མེད་
 པའི་བྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྲུང་ཏུ་རུང་བར་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ཡང་
 བརྒྱས་པ་ལ་སྤྲུང་ན། རག་ཏུ་བརྒྱས་པའི་སྤྲུགས་བརྙེན་ནས་སྤྲོ་བར་བྱའོ། །གང་ན།
 དོ་རྩེ་སྤྲོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་སོ། །སྤྲོ་བ་དེ་རྫོགས་ནས་སྤྲུང་ཡང་རང་གི་སྒྲིང་
 ཁར་བསྐྱེད་བ་རབ་ཏུ་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཉེར་བསྐྱེད་ལ་སྤྲུང་ན། དཀྱིལ་
 འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་རྣམས་བརྙེན་པ་སྟེ་རང་རང་གིས་གནས་ནས་བསྐྱོད་ནས་
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལུང་ཁམས་སྤྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་། མཆོད་
 པའི་དོན་ཏུ་སྤྲོས་པའི་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་འབུལ་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས། སྤྲུང་
 ཡང་རང་གི་སྒྲིང་ཁར་བསྐྱེད་བ་རབ་ཏུ་བྱ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་དམ་ཆོག་
 གི་བརྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བརྒྱས་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ལས་འདམ་བར་བྱ་བ་མ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་སྤྲུང་ཅེས་བྱའོ། །ཁྱོགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ར་བྱུང་གིས་སྤྲུགས་སྐྱེད་རང་གི་ཞལ་ཏུ་ཞུགས་པ་དོ་རྩེ་ནས་འཕྲོན་ཏེ་ཡུལ་

གྱི་བསྐྱར་སོང་ཞིང་། ཡུམ་གྱི་ཅ་དབྱ་མ་ལས་གྲེན་དུ་བྱུང་སྟེ། ཡུམ་གྱི་ཞལ་ནས་བྱུང་
 བ་རང་གི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ཤིང་རང་གི་ཅ་དབྱ་མ་འདི་ནང་ནས་འཁོར་བར་བསྐྱོམ་བ་ཡི་
 གོ་སྟོད་ཅིང་ཞི་བའི་སྤངས་སྤྲུགས་བསྐྱོམ་བ་སྟེ། ཅ་སྤྲུགས་སུ་སྤངས་སྤྲུགས་གྱི་བསྐྱར་
 བའོ། །ཁྱོས་བས་བསྐྱར་བ་ནི། དང་པོར་ཡུམ་གྱི་ཞལ་དུ་ཞུགས་ནས་སྤར་བཞིན་
 འཁོར་བ་སྤྲུག་ཅིང་རྩལ་པའི་ཡི་གེ་ཅན་ཏེ། འདི་ཡང་སྤངས་སྤྲུགས་གྱི་བསྐྱར་བའོ། །ཁྱོ་
 པོའི་བསྐྱར་བ་ནི། སྤྱིང་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀས་ཐོས་པར་བྲག་ཏུ་
 བརྟེན་བ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱིང་པོ་ཉི་སྤྱིང་ཅ་སྤྲུགས་གསུམ་ཀའི་བསྐྱར་བའོ། །ཐུགས་ཀའི་
 ས་པོན་ལ་སྤྲུགས་རྣམས་མགོ་གྲེན་དུ་བསྟན་པའི་རྣམ་པས་འགྲངས་ཏེ་ལྷུ་མ་པོར་བསྐྱོར་
 བ་མར་མེ་ལྟར་འོད་འབར་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སེམས་གྱིས་བྲིས་བ་བཞིན་དུ་དམིགས་
 ནས་བསྐྱར་བ་ནི་གོང་གྱའི་བསྐྱར་བའོ། །བསྐྱར་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་གཙོ་འཁོར་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཞལ་དུ་ཡོད་ཀྱིས་ཅིག་ཆར་དུ་འདོན་པར་དམིགས་ནས་བསྐྱར་ན་དེ་སྟེད་གྱི་
 འཇུར་འཇུར་བར། དེ་ལ་བྱ་བ་དང་། ལྷ་བ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཆེན་དུ་མ་ཞིག་གིས་
 བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་སེམས་མ་ཡངས་པར་སྤྱིའི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་
 རང་ནས་ཆོག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་བསྐྱར་བ་རྣམས་བསྐྱར་པའི་གྲངས་སུ་
 གཞུག་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་བ་རྣམས་བསྐྱར་པའི་གྲངས་
 གྱི་ཁ་སྐྱོང་ལ་མི་ཕན་ཡང་། བར་ཆད་བསྐྱར་བ་དང་ལས་སྤྱི་བ་སྤྱོད་བ་སོགས་གྱི་
 དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། བཤད་གཅི་བྱ་བ་སོགས་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་
 བསྐྱར་པར་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ནས་གསུངས་སོ། །

བསྐྱར་པའི་གྲངས་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བདག་ཉིད་འཇུག་པ་དང་། རབ་ཏུ་

གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་དབང་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ། གཙོ་བོ་ལ་
 འབྲུམ། འཁོར་རེ་རེ་བཞི་ཁྲི། བག་གས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་སྤོང་སྤྱགས་ལ་ཁྲི་སྤྱག་གཅིག་
 དང་། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྤྱགས་ལ་འབྲུམ། དེའི་བཙུ་ཆའི་སྤྱིན་སྤྱེག་དང་བཅས་པ་
 རྫོགས་པའོ། །དངོས་བྱུང་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
 དང་། དངོས་བྱུང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་འབྲུབ་པའི་མཆན་མ་མ་ཐོབ་
 གྱི་བར་དུ་ལོ། །བསྐྱེད་བྱའི་སྤྱགས་ནི། འགྲེལ་བ་རིན་ཐང་ལས། རིགས་ལྷ་ཡུམ་བཞིའི་
 སྤྱིང་བོ་འབྱིན་སྤྱགས་ས་བོན་མེད་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་འབྱིན་སྤྱགས་ས་བོན་
 དང་བཅས་པ་ཨོྭ་ཨུྭ་ ཨུྭ་མཐ་སྤྱ་མཐའི་བར་དུ་བཙུག་པ་ལ་སྤྱིང་བོ་དང་། ས་བོན་རྒྱང་
 པ་དེ་དག་གི་བར་དུ་བཙུག་པ་ལ་ཉེ་སྤྱིང་དུ་བཤད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ཞིང་།
 ཉེ་སྤྱིང་གི་དོས་འཛིན་རྒྱུད་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། བོད་ཀྱི་ཆ་མ་སྤྱ་
 མ་དག་གིས་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་བཤད་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྱང་
 རོ། །འདི་ལ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་སྒོ་བ་
 དཔོན་ཨ་ཏྲ་ཡུམ་ལྷ་རང་རང་གི་མཆན་སྤྱགས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཡི་གེ་གསུམ་
 དང་སྤོང་བ་ཉིད་སྤྱིང་བོར་གསུངས་པ་ལེགས་ལ། ཉེ་སྤྱིང་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། མཆོག་
 གི་སྤྱིང་བོའི་སྤྱིང་བོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་རྩོམ་ལས་སྤྱང་རོ། །བཟླ་
 རྒྱིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་མཆན་སྤྱགས་རྒྱང་བ་རྣམས་ཉེ་སྤྱིང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཨོྭ་ཨུྭ་
 ཨུྭ་མཐ་སྤྱ་མཐས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་བོར་གསུངས་སོ། །ཅ་སྤྱགས་སམ་སྤོང་
 སྤྱགས་ནི། ཅ་རྒྱུད་དུ་ཡུམ་བཞི་དང་། ཁོ་བོ་དགའི་སྤོང་སྤྱགས་གསུངས་པ་རྣམས་
 དང་། ལྷ་ལྷག་མའི་སྤོང་སྤྱགས་རྒྱུད་གཞན་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་

ངག་གི་བསྐྱེད་པ་ནི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུལ་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་རྣམ་པ་
མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་འབྲས་བུ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལྷ་བ་ལ་སྤྱུལ་བསྤྱུལ་བའི་འོར་བཞེངས་པ་ནི།

དེ་ལྟར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུལ་ཞིང་དེ་ཉིད་དུ་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མཛད་པ་
རྫོགས་ནས། ཞིང་དེར་སྤྱུ་དངོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན་ཐུ་
ངན་ལས་འདས་པ་དང་རྣམ་པ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི། འདིར་གཙོ་བོར་ཡབ་ཡུམ་
དོན་དམ་དུ་གཞུག་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་མ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རབ་ཏུ་སྟོན་
གསལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཁར་བ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུང་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཙོ་
བོ་ཡབ་ཡུམ་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ལྷ་ནས་ཐེག་ལེར་གནས་པར་གྱུར་པར་འདོད་
པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པའི་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་
ཆོ་ཁ་མ་སྟོགས་པར་ཟད་ལ། གྱི་དྲོར་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་
གཞན་ལ་ལྷ་བ་སྤྱུལ་བསྤྱུལ་སྤྱང་གཞི་སྟོན་པ་སྟེ། བའི་རིམ་པ་དང་བསྟན་ཞིང་། ལྷ་བ་
པོའི་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ནི་སྤྱང་གཞིའི་སྐབས་ཀྱི་པ་མ་གཉིས་དང་ཆོས་མ་ཐུན་
སྟོར་བ་སོགས་རྣམ་གཞག་གཞན་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཐེན་
པ་ལྟར་སྤྱང་གཞི་དང་ཆོས་མ་ཐུན་མི་སྟོར་གྱི། འབྲས་བུའི་སྐབས་ཁོ་ན་དང་ཆོས་
མ་ཐུན་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདིར་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། རིམ་
ཀྱིས་འཇུག་ན་ཡུམ་ཡབ་ལ་ཐེམ། ཡབ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་ལ་ཐེམ། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལ་ཐེམ། ཉིང་རེ་
འཛིན་སེམས་དཔའི་ཞབས་ཀྱ་ལྷ་ནི་ཏ་ལ། ཏའི་ལུས་ནི་མགོ་བོ་ལ། མགོ་བོ་ཆེ་

ཆེས་ལ། རྒྱ་ཆེས་ཐིག་ལེ་ལ། དེ་རྒྱ་ད་ལ། རྒྱ་ད་ཡང་འོད་གསལ་དུ་ཐིམ་པའི་སྒོ་ནས་
 སྒྱའི་ཆ་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས་སྒྲིང་ཁར་བསྐྱས་ནས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ།
 ཅིག་ཆར་དུ་འཇུག་ན་མེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ལུམ་དང་བཅས་པ་ཅིག་ཆར་འོད་
 གསལ་དུ་ཐིམ་པར་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་མོད་གྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 གཟུགས་སྒྱའི་སྒྲིང་བ་འོད་གསལ་དུ་སྐྱད་པ་ཡང་ཡང་བསྒྲོམ་པ་རྣམས་ནི། རྫོགས་
 རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྒྱུ་ལུས་གཉིས། དོན་དང་དཔེའི་
 འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་སྒོ་ནས་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
 སྒྲིན་བྱེད་དུ་བསྒྲོམ་པ་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་གྱི་འོད་གསལ་མཐར་
 ཐུག་པ་འཆར་བའི་གནས་ཀྱང་སྒྲིང་ཁ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་སྐྱད་པའི་
 བསམ་གཏན་གྱི་རིམ་པ་དང་ཡང་ཆེས་མཐུན་པས། འདིར་ཡང་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱད་པའི་
 ཚུལ་དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་ལེགས་པར་བཞེད་དོ། །དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པ་ན་མདོར་བྲས་
 ལུ། སྤྲོ་ཡང་སྤྲུགས་པས་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞུག་པར་བྱ། །ཞེས་
 པ་ལས་གཞུག་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ལ། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་ང་རྒྱལ་
 འཛིག་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་རི་སྐྱད་བཤད་པ་བན་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 རོ། །སྒྱུ་ལ་པའི་སྒྱུས་ཞིང་དེར་སྐྱེད་དོས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མེད་པར་གྱུར་པ་ན།
 ཆད་མེད་པ་བཞིས་བསྐྱལ་བའི་དབང་གིས་སྤྲོ་ཡང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དུ་
 འཆར་རྒྱུ་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྒྲོམ་པ་ནི་སྒྲུས་བསྐྱལ་བའི་
 འོར་བཞེངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆད་མེད་པ་བཞི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལྷ་མོ་བཞིས་བསྐྱལ་
 པ་ནི། ཆད་མེད་བཞིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་

གྲུང་པ་མཆོན་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་ན་འོད་གསལ་ལས་སེམས་དབང་གསུམ་གྱི་
ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་ཅིག་ཆར་དུ་བཞེངས་པར་བསྐྱོམ་པ་ནི་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་དེའི་
དབང་གིས་ཞིང་གཞན་དུ་འཆང་བྱ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དང་མཐུན་པོ། ཆོག་
གང་གིས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཁམས་ན་གནས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་ཁྲིད་ནི་དོན་རྗེའི་
སྤྲུགས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཞི་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་
ནི་རྒྱུད་འབྲེལ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་གཞུང་མངས་པར་འགྲུར་བས་
མ་བྲིས་སོ། །

བཞི་བ་དེ་ལ་བསྟོན་མཆོད་བདུན་ཅི་སྤྱང་བ་གསུམ་ལས།

བསྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེས་ཞིང་གཞན་དུ་འཆང་བྱ་བའི་མཛད་པ་བསྟན་
པ་ན། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྟོན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཐོག་མར་
བསྐྱེད་པ་བརྟོན་པ་སྤྱང་ལེན་ཞིང་། དེའི་འོག་ཏུ་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྲར་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟེན་བཀྲར་བདག་གིར་མཛད་
པའི་སྐོན་ས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡོན་གནས་མཛད་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་བདག་ཉིད་ལ་
བསྟོན་མཆོད་བདུན་ཅི་སྤྱང་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དགྱིལ་འཁོར་བའི་སྣ་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་རིགས་ལྟ་གཏེ་ཡོན་ཏན་ཆང་བར་བརྟོན་པའི་སྐོན་ས་
བྲག་ཆའི་དབྱངས་བཞིན་དུ་བསྟོན་པར་སོས་ནས། ཅ་རྒྱུད་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི།
མི་བསྟོན་དོན་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤོ་ལོ་ཀ་ལུས་བསྟོན་པར་བྱ་
བ་ཉིད་དུ་མདོར་བྲས་ལས་གསུངས་སོ། །ཤོ་ལོ་ཀ་ལུ་བོ་དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་ནི་རྒྱུད་
འབྲེལ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་གཞུང་མངས་པར་འགྲུར་བས་མ་བྲིས་

སོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་བསྐྱེད་
 པའི་མཆོད་པ་དེ་དག་འདིར་བདག་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཆང་ངམ་མི་བསྐྱེད་པར་ང་རྒྱལ་བྱས་
 པ་ལ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་ཡོན་ལྡན་པ་མཆོད་ན། གཟུགས་རྟོ་རྟེ་མ་ལག་
 པའི་བསྐྱེད་འཇམ་པས་གསལ་ཞིང་བྱངས་པའི་མེ་ལོང་བཟུང་ནས་ཞི་བའི་མིག་གིས་
 བདག་ལ་བལྟ་ཞིང་། ལྷ་ཉིག་གི་ཚུན་པོ་འཕྱར་བ། ལྷ་མ་རྒྱས་ཤིང་མཐེགས་ལ་འབྲུར་
 བ། བར་དོག་ཅིང་གོས་ཅུང་ཟད་འཕྱར་བས་རོ་སྤྲད་མཛེས་པ་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་བུ་དུ་མས་
 ཉམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་བསམས་ནས། དེ་དག་གི་གཟུགས་ལ་བལྟས་པས་ནང་དུ་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་
 གྱིས་བྱལ་བས་སྟོང་པའི་ངེས་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པའི་འཁོར་
 གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་ཐོལ་ཏུ་འཆང་བ་ལ་བསྐྱབས་པར་བྱ་ཞིང་།
 མཆོད་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ཚུལ་ཡང་དེས་མཆོད་ཏེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བདུད་ཅི་མུང་བ་ནི། ལྷ་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཤི་ལྟ་བུ་བདུད་ཅི་ལྟ་བུས་
 ཉོགས་སྤར་གསུམ་བྱས་ནས་ལྟ་དང་ལྟ་མ་ལ་མཆོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
 མུངས་ནས་ཆོམ་པར་བྱེད་པའི་ནང་གི་མཆོད་པ་ནི། རྒྱུད་དང་བྱལ་ཆེན་གྱི་གཞུང་
 པལ་ཆེ་བ་ནས་གསུངས་ཤིང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤི་ལྟ་
 བདུད་ཅི་ལྟའི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་དག་གཤེགས་པ་ལྟ་དང་གཤེགས་མ་ལྟར་འཛིན་
 ཚུལ་དང་། མོད་པའི་ནང་གི་ཤྱོགས་མཆོམས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ས་ཐོན་གང་

1 ལྷ་མ་ལ་མཆོད་

ལས་བསྐྱེད་ཅིང་ཡི་གེ་གང་གིས་མཆོན་པ་རྣམས་ལ་གཞུང་སོ་སོའི་བཤད་པ་མི་
མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། སུམ་པའི་དགོངས་པ་མན་སྟེ་དང་དོ་རྩེ་མེད་བས་བཤད་པ་
ཉམས་ན། ཤེས་པ་ཐོན་སྤྱི་སྤྱི་ཨི་ཁྱི་ཁྱི་དང་། བདུད་ཅི་ལཱ་པ་ཐོན་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྣམས་
སུ་བཤད་ལ། རྩོགས་མཆོམས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ། མེད་བཤད་པ། མན་སྟེ་དང་། སུམ་པ་
དང་། གདན་བཞི་དང་། རྩོམ་འབྲུང་གང་དུ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བཤད་དོ། །

གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གོ་ཀྱང་ཉ་ནའི་མིང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་
རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལཱ་པ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་ནས། ཤེས་
སྟོན་ལྟ་བུར་དབྱས་སུ་ཤེས་པས་འགོད་ཅིང་། དེ་དག་གྲང་ཤེས་པ་བཞིན། སྤྱི་ཨི་རྩོ་
ཁྱི་སྤྱི་ལས་བྱུང་བའོ། །ཁེ་ར་ཤུ་མ་མའི་མིང་ཅན་གྱི་བདུད་ཅི་ལཱ་པ་བཅམས་ཏེ།
གཡས་བསྐྱོར་གྱིས་མཆོམས་བཞི་དང་དབྱས་སུ་འགོད་དེ། ཤེས་པ་བཞིན་ལི་མི་མི་ཉི་
གི་ཡི་གེ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་རང་གང་གི་མིང་ཅན་དུ་བརྩོད་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་
མཆོན་པར་བཤད་དོ། །

མན་སྟེ་ལས། རྩོགས་མཆོམས་སོགས་གང་དུ་བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་
མ་བཤད་ཀྱང་། མན་སྟེ་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལཱ་ཉིད་དུ་མོས་པ་རྣམས་ནི་སྟོན་མ་ལཱ་རྣམས་དང་ལྷགས་ཀྱི་ལཱ་རྣམས་
སོ། །ཞེས་སྟོན་མ་ལཱ་དང་ལྷགས་ཀྱི་ལཱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལཱ་ར་བཤད་ལ། མི་
བསྐྱོད་པ་དང་། རྣམ་སྤང་དང་། རིན་འབྲུང་དང་། རྣང་མཐའ་དང་། དོན་བྱུང་རྣམས་
ལྷགས་ཀྱི་ལཱ་ཞེས་གོ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཤེས་ཀྱིས། ས་ཐོན་དང་པོ་ལཱ་

ལས་ཤིག་ལྟེན་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དབྱས་ནས་གཡས་སྐྱོར་དུ་རིམ་བ་
བཞིན་སྟོགས་བཞིར་སྤྱི་སྤྱི་སོགས་ལས་ཤིག་ཆེན་སོགས་ལྟ་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་མཆོན་
བ་དང་། མེན་ས་དབང་ལྡན་གྱི་བར་མཆོམས་བཞིར་རིམ་བ་བཞིན་སྤྱི་སོགས་གྱི་ཡི་
གེ་ལས་ཁྱི་ཆེན་སོགས་ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་མཆོན་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཤིག་ལྟར་ཡ་གྲུལ་གྱི་
ཤིག་ཆེན་དེ་ཉིད་བདུན་ཅི་ལྟར་ཡ་གྲུལ་ཡང་ཡིན་པས་བདུན་ཅི་ལྟར་ལས་སེལ་བཞི་ལས་
མ་བཤད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མན་སྟེ་དང་དགྲུལ་ཆོག་རྩི་ལྟར་བཞི་དགོངས་པའོ། །

ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལའི་རྒྱད་དང་། ལྷག་ཆེན་འི་ལ་ལུ་པའི་བདེ་མཆོག་ལྷ་ལའི་རྒྱབ་
 ཐབས་དང་། ལྷག་ཆེན་ལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཤུར་མ་ཟད། བདུད་ཅི་ལྷ་ཡང་དེ་བཞིན་
 ག་ཤེགས་པ་ལྷར་བཤད་ལ། དག་ནག་གི་དཀའ་འབྱེལ་རིན་ཆེན་སྟོན་མ་དང་། རོ་
 བོས་མཛད་པའི་ལོ་མི་པའི་¹འབྱེལ་བ་དང་། རོ་ཡ་སེ་ནའི་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཆོའི་རྒྱབ་
 ཐབས་རྣམས་ལས་རྩས་བརྩ་པོ་ཐབས་ཅད་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོས་བསྐྱེད་
 པར་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ག་ཤེགས་པ་དང་ག་ཤེགས་མའི་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་པ་
 དང་། རྩས་བརྩ་ཀ་རང་རང་གི་མིང་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ས་བོན་ལ་ལྷགས་མི་འདྲ་
 བ་གཉིས་དང་། རྩས་བརྩ་ཀ་ཚྭགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷ་ཁོ་ནར་འགོད་པ་དང་། ཚྭགས་
 མཆོམས་བརྒྱད་དབུས་དང་དབྱུ་ཀར་འགོད་པ་སྟེ། གང་དུ་འགོད་པའི་གནས་ལ་
 ལྷགས་གཉིས་དང་། དེའི་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ཤུར་མ་ཚྭགས་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་མཆོམས་སུ་
 འགོད་པ་དང་། བདུད་ཅི་ཚྭགས་དང་ཤ་མཆོམས་སུ་འགོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་
 ཅིང་། ཤ་ག་ཤེགས་པ་དང་བདུད་ཅི་ག་ཤེགས་མར་འཛོག་དང་། བདུད་ཅི་ག་ཤེགས་

1 གྲུ་གྲང་གི་དཔར་དུ་ལྷུ་མི་བའི་ཆེས་ལྗང་།

བ་དང་ཤ་ག་ཤེགས་མར་འཛོག་པའི་ལུགས་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །བདུད་ཅི་ལྗེ་
 རོས་འཛིན་དྲི་ཆེན་དྲི་ཆུ་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་ཅིང་།
 ལྷ་པའི་རོས་འཛིན་ལ་མི་མ་ཐུན་བ་མང་སྟེ། ལྷ་རོ་བ་དང་། སྤྲན་ཞབས་ལ་སོགས་
 བས་ཤ་ཆེན་ལ་བཤད། གདན་བཞིའི་འགྲེལ་བར་སྒྲ་མ་རྩ་ཏུས་ལུད་བ་སྐྱམ་པོ་དང་
 དར་སྒྲ་བས་ལ་བཤད། སྒྲོམ་འབྱུང་དུ་ཐ་མ་ཤ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོལ་བྲ། འབྲིང་སྐབས་
 ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་མར་དང་གཞུངས་པ། རབ་མགོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྷན་བ་རྣམས་ལ་
 བཤད་དོ། །

ཤ་ལྗེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ། ལུགས་ཀྱུ་ལྷ་དང་སྒྲོན་མ་ལྷ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དེ།
 དངོས་གྲུབ་འགྲུགས་བ་དང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོད་བ་ལྷ་བ་བས་དུམ་བུ་
 གཅིག་པ་ཕྱི་དཀར་ལ་ནང་དམར་བར་བཤད་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དུམ་བུ་གསུམ་བ་
 དང་ཁ་དོག་དཀར་པོར་བཤད་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཁ་དོག་དཀར་པོར་བཤད་ཅིང་
 དུམ་བུའི་གསལ་ཁ་མ་སྒྲོས་བ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀའི་གསལ་ཁ་མ་སྒྲོས་བ་
 དང་ཚུལ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། ཐོད་པའི་ནང་དུ་རྩས་བཅུ་གདན་ཅན་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་གདན་
 མེད་དུ་བསྐྱེད་བ་གཉིས་དང་། གདན་ཅན་ལ་བསྐྱེད་གདན་དང་། རྒྱ་བའི་གདན་བྱེད་
 པའི་ལུགས་གཉིས་དང་། རྩས་བཅུའི་སྟེང་ངམ་མཐའ་སྒྲོར་དུ་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་
 གོ་འགོད་བ་དང་མི་འགོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་། དེ་དག་གི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་ཁ་
 རྒྱུ་ག་འཛོག་བ་དང་མི་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་། སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྩྱེ་རྩྱེས་མཚན་བ་བྱེད་བ་དང་། ཉི་མ་ལ་རྩྱེ་རྩྱེས་མཚན་བ་བྱེད་བ་དང་།
 དེ་གཉིས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཡི་གོ་ཅམ་འཛོག་བ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་

ལྷར་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྤྱབ་ཐབས་རྣམས་
 ལྟ། བདུད་ཅིའི་སྤྱེད་ཚོག་གང་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཨ་རྩ་
 ལུས་སྤྱུ་ར་ལས་བཞད་ཅིང་དེ་ཉིད་གསང་འདུས། བདེ་མཆོག་ །ཀྱི་རྟོག་གསུམ་
 ཀའི་བདུད་ཅི་བསྤྱེད་ཚོག་སྤུང་མོང་བར་བཞེད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བོད་
 ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ །གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྤྱེད་ཚོག་གི་ཚུལ་
 ལ་ཁ་ལྟ་བུད་ཅི་ལའི་བསྤྱེད་ཚུལ། སྤར་ཨ་རྩ་ལའི་ལུགས་བཀོད་པ་ལྷར་བྱས་ནས་
 རྩས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཏ་མེར་པོ། ཏྟན་ཀར་པོ། རྩི་སྟོན་པོ་རྣམས་ལས་རིམ་
 བ་བཞིན་འོད་དཔག་མེད། རྣམ་སྤང་། མི་བསྟོད་པ་གསུམ་བསྤྱེད་ནས་དེ་དག་ལས་
 འོད་ཟེར་འཕྲོས་འདུས་ཐོད་པའི་ནང་དུ་ཐིམ་པས། རིམ་པ་བཞིན་ཁ་དོག་དྲི་རོ་གསུམ་
 ཀྱི་ཉེས་པ་སྤངས། དེ་ནས་རང་གི་སྤྱུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་རྒྱང་
 གཡོས་མེ་སྤར། ཐོད་པའི་ནང་གི་རྩས་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཁྱུ་ཞིང་ཁོལ་བའི་རྒྱངས་པ་
 ལས་རྒྱང་བའི་ཡི་གེ་རྩྱུ་ལས་སྤྱེས་པའི་རྟོ་རྗེས་མཆོན་པའི་ཁ་རྩྱུ་གི་སྤྱུ་གིས་མཆོན་པ་
 དེ་ཉིད་འོག་གི་བོད་ཀྱིས་ཁྱུ་ནས་ཐོད་པའི་ནང་དུ་ཐིམ་པ་ལན་གསུམ་བྱས་པས་བདུད་
 ཅིའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པར་བསྟོམ་ཞིང་། དེ་ནས་དེའི་སྤྱེད་ཀྱི་ཨྱི་ལས་རྒྱང་བའི་རྒྱ་
 བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཨྱི་ཡིག་མགོ་སྤར་བསྟན་གྱིས་མཆོན་པའི་སྤྱེད་ཀྱི་ཨྱི་ལྟུང་རྩྱུ་གི་ཡི་
 གེ་སྤྱེད་ནས་སྤྱེད་ཀྱི་བཅུགས་པ། དེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པ་བཀྲུག་སྟེ་ཨྱི་ལྟུང་རྩྱུ་ལ་ཐིམ། དེ་གསུམ་ཡང་རིམ་བཞིན་
 ཁྱུ་ནས་རྒྱ་བ་ལ་ཐིམ། རྒྱ་བ་ཡང་ཁྱུ་ནས་ཐོད་པར་ཐིམ་པར་བསམ་ཞིང་ཡི་གེ་གསུམ་
 ལན་གསུམ་བརྗོད་པས་དདུལ་ཚུའི་རང་བཞིན་གིན་ཏུ་བྱངས་པའི་བདུད་ཅིར་བྱིན་

གྲིས་བརྒྱབ་པོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

ཐོད་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་ཅིའི་སྐྱེད་ཆོག་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་བྱས་པ་རྣམས་
 བྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་སློ་གཞོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་ལ། ཅ་
 བ་ཤད་སློར་པའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བ་བྱེད་ལ་འདུས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་
 ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་ཅི་ཡིན་གཏོལ་མ་བྱུང་བ་ནི་བདེན་གྱིས། འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གྲིས་
 དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་ཁོ་བོས་དོ་ཤེས་སློབ་དཔོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོ་ཤེས་ཞལ་
 ཀྱི་བདུད་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས། ཅ་བ་དང་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྦྱར་ཏེ་འདུས་པ་
 རང་ལུགས་ཀྱི་བདུད་ཅི་སྐྱེད་ཆོག་ལ་ངས་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྦྱིན་པར་བྱ་ཡིས་རྣ་བ་
 གྲགས་ཏེ་མཉན་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། གྲུང་པོའི་
 ཤ་དང་ཏྲ་ཡི་ཤ། ཤ་ཆེན་དག་ཀྱང་བཟའ་བྱ་ཞིང་། །སྐགས་རྣམས་ཀུན་ལ་དབུལ་བར་
 བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མགོན་པོ་མཉེས། །ཉིན་རེ་དོ་ཤེས་སློབ་མ་ལ། །མཁས་པས་དཀྱིལ་
 འཁོར་བསྟན་པར་བྱ། །བཤད་གཅི་ཤ་ཡི་བྱ་བ་དང་། །དོ་ཤེས་གསང་བའི་ཆོག་དག་
 གིས། །སྐགས་རྣམས་ཀུན་ཀྱི་ཡི་གེ་ཨོ། །བསྐྱོམ་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབར། །ཞེས་ཤ་ལྷ་
 བདུད་ཅི་ལྷ་རང་གིས་བཟའ་ཞིང་སྐགས་ཀྱིས་ལྷ་ཀུན་ལ་དབུལ་བར་གསུངས་པ་དེ་
 ལ། ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་སྤངས་ཏོགས་སྤར་གསུམ་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བྱས་ནས་
 བཟའ་ཞིང་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱ་བར་བཞེད་ནས། བཤད་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མར།
 བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། བདུད་ཅི་ལྷ་རྣམས་རི་
 ལྟར་བཟའ། །དེ་བཞེན་དཔའ་བོ་ལྷ་གང་ལགས། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། ཐ་མལ་ལུས་
 ཀྱི་ཆོས་ལ་ནི། །དྲི་མ་ལྷ་རྣམས་སྤང་བ་ནི། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་བྱིན་རྒྱབས་པས། །བདུད་

ཅི་ལྟ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །སྤར་དང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་པ་དང་། །སྤར་བར་བྱ་དང་
གཟུགས་སྤར་ལ། །སྤགས་ཀྱི་ལྷ་ས་སྤར་བ་སྤྱོད་བས། །བདུད་ཅི་ལྟ་ནི་བཟའ་བར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །ཤར་པ་དང་པོ་བཞི་ཡི་དོན་ནི་ལྷ་ས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཞེས་
པ་བདུད་ཅི་ལྟ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་སྤུངས་པ་ལ་དེ་མཚན་ཡིན་ཡང་། ཡེ་ཤེས་ལྷ་འོ་འོ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་བདུད་ཅི་ལྟར་བཤད་དེ། འདིས་ནི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྟེ་རིགས་
ལྷ་འོ་ས་པོན་ལས་བདུད་ཅི་ལྟ་བསྐྱེད་ཅིང་། རིགས་ལྷ་འོ་ས་པོན་གྱིས་དེ་དག་ལ་
མཆན་པའི་སྒོ་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདུད་ཅི་ལྟ་འོ་ས་
འཛིན་དང་། བདུད་ཅི་ལྟ་རིགས་གང་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོན་ཐོང་བ་ལས།
བདུད་ཅི་ལྟ་ཡི་བཟའ་བ་ནི། །དངོས་གྲུབ་ཀྱི་བྱེད་དེ་ཉིད་མཆོག་། །དེ་ལྟར་རིགས་པའི་
རིས་པ་བཞིན། །ནམ་སྤར་མཛད་དང་མི་བསྐྱོད་དང་། །དོན་ཡོད་གྲུབ་དང་འོད་དཔག་
མེད། །རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་ལྟ་པོ་འདི། །བདུད་ཅི་ལྟ་ཡི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཐུག་ནི་རིན་
ཆེན་དབང་ལྷག་དང་། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་འོད་དཔག་མེད། །དེ་བཞིན་དོན་ཡོད་གྲུབ་
པ་ལ། །མི་བསྐྱོད་དེ་བཞིན་དོན་ཐོང་ལྟ། །དེ་ཆེན་ནམ་སྤར་མཛད་ཏུ་བཤད། །དེ་དག་
བདུད་ཅི་ལྟ་ཡི་མཆོན། །ཅེས་བདུད་ཅི་ལྟ་གཤེགས་པ་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚུལ་དང་།
བདུད་ཅི་ལྟ་པ་ཡང་ལྟ་ཆེན་ལ་བྱེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སྤར་དང་དེ་བཞིན་
བསྐྱེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤར་པ་བཞིའི་དོན་ནི། བདུད་ཅི་ལྟ་པོ་དེ་སྤྱང་རྟོགས་
སྤར་གསུམ་བྱས་ནས། རང་སྤགས་ཀྱི་ལྷ་འོ་སྤར་བ་ཏུ་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་གྱིས་
བཟའ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འོན་སྤྱང་རྟོགས་སྤར་གསུམ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་
ན། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི་རྒྱུད་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལས། དོན་ཐོང་ལས་བྱུང་བ་

ནི། །བར་སྒྲུང་ལ་གནས་བསམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཉི་གདན་ལ་
 གནས་པ་ཡིན་པར་ལྟ་རྟོག་པས་རྒྱུད་བྱི་མའི་འབྲེལ་པར་བཤད་ཅིང་། དོན་དེ་ཡང་ཐུབ་
 པ་དཔལ་གྱིས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། ལྷནྱེ་པས་སྒྲོན་པོ་གྲེན་དུ་འབྲེང་བར་བཤད་
 རོ། །ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ནི། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བདུད་ཅི་ལྟ་
 པོ་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་དམར་པོ་བསྒྲོམ་པ་དང་། བརྒྱའི་སྒྲོན་ཅེས་པ་
 ཐོད་པ་ལ་སྐྱབས་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་དེའི་འོག་ཏུ་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་པ་
 བསྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་ནོ། །མི་གྱིས་མཚན་པའི་བདུད་ཅི་ནི། །དེ་ཡི་དབྱས་སུ་
 བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བདུད་ཅི་ལྟ་ཐོད་པའི་ནང་གི་དབྱས་སུ་བརྒྱ་ལ་འགོད་པ་
 དང་། བདུད་ཅི་ལྟ་ག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་ཡིག་གིས་མཚན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 གས་ཆོག་རྒྱུ་དཀྱའི་འོག་ཏུ། དེ་བཞིན་དཔལ་པོ་ལྟ་རྟོག་པས་བཟུལ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 འདྲིར་བྲངས་ནས་བཤད་ན་དཔལ་པོ་ལྟ་ནི་ཤིང་ལྟོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནི་
 རིགས་ལྟའི་ས་པོན་ལས་བསྐྱེད་ཅིང་རིགས་ལྟའི་ས་པོན་གྱིས་མཚན་པ་དང་། ལྷུང་
 ལས་བྱུང་བའི་ཐོད་པའི་དབྱས་སུ་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་བརྒྱ་ལ་འགོད་པ་དང་། རང་
 རྒྱལ་གྱི་ལུས་སུ་སྒྲོར་བ་རྣམས་བདུད་ཅི་ལྟ་ལ་བཤད་པ་རིམ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་
 གས་བཟུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་ཤིང་ལྟ་རིགས་གང་དུ་འཛོག་པ་ནི།
 ལེ་ལུ་དུག་པའི་འབྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ལས། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་གྱིས་ཤིང་ལྟ་བཟུལ་
 བར་བཤད་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གྱི་ཁྱོ་བོ་
 རྣམས་གྱིས་ཉི་བར་ལོངས་སྒྲོད་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་སྤྱང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཤིང་ལྟ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟའི་རིགས་སུ་འཛོག་པ་

གསལ་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་གཉིས་ཀ་གཤེགས་པ་ལྷར་
འཛོག་པར་བཤད་ཅིང་། ལུགས་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོམས་སུ་འགོད་པ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བས། ལྷ་ཆོན་གཉིས་ཀ་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷར་
འཛོག་དགོས་པར་བྱུང་པོ། །དེས་ན་སྤྱོད་པ་དཔལ་གྱིས་ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷ་གཉིས་ཀ་
འྱི་ཨི་རྩོ་ཁྱི་ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ལྷར་ལེགས་པས། དང་པོར་ཕྱོགས་བཞི་
དབུས་དང་ལྷར་ཡི་གེ་དེ་དག་ལས་ཤ་ལྷ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་རིམ་བཞིན་
དུ་མཆོན་པར་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པ་ཕྱོགས་བཞི་དབུས་དང་ལྷར་ཡི་གེ་དེ་དག་
ལས་བདུད་ཅི་ལྷ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཡི་གེ་དེ་དག་གིས་མཆོན་པར་བྱས་ནས་བདུད་ཅི་ལྷ་
ལ་སྤྱན་མོང་དུ་ཨི་ཡིག་གིས་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐོད་པའི་འོག་དུ་རྒྱང་མེ་
གཉིས་བསྐྱེད་པ་རྒྱད་དུ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱད་ཕྱི་མའི་འགྲེལ་པར་རྒྱ་རོ་
བས་བཤད་ཅིང་། དེའི་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་སྤྱོད་པ་དཔལ་གྱིས། འྱི་ཡི་འྱི་དང་། འྱི་རྩི་འྱི་
ལས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ལུགས་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱད་དང་
བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྤྱོད་ཐབས་ཀྱི་འབྲུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་
པའི་སྐབས་དང་མ་སྤྱན་པར་བཤད་པ་ཤས་ཆེ་བར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་གོང་དུ་
སྤྱང་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱང་ཚུལ་ནི། རྩི་རྩི་ལྷེ་ལྷེ་འྱི་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་
བསྐྱེད་པས་རྒྱང་གཡོས་ཏེ་མེ་སྤྱང་བའོ། །བསྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་མེ་དེས་ཐོད་པ་
གཏུངས་ཤིང་རྩི་རྩི་ལྷེ་ལྷེ་འྱི་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་རྒྱས་པར་འཆད་
པ་ནི། ཨི་གྱིས་མཆོན་པའི་བདུད་ཅི་ནི། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་

དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྩོམ་པ་རྒྱ་མཉམ་སྒྲིལ་བ། །འབར་བས་རྒྱལ་འབྱོར་ཆོས་པར་བྲ། །ཤེལ་
 དང་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་སྒྲིལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་སྟེ། གཟུགས་སྒྲུབ་པ་ཅེས་པ་འཆད་པ་ནི།
 ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་སྒྲིལ། །ཞེས་པ་ལོ། །དེས་ན་བར་སྒྲུབ་གི་རྩོམ་པ་རྒྱ་མཉམ་སྒྲིལ་
 གྱི་ཐོད་པར་སྒྲུབ་ནས་རྒྱལ་མཉམ་སྒྲིལ་དང་རྩོམ་ཉིད་རྩོམ་པ་རྒྱ་མཉམ་སྒྲིལ་
 གྱི་དོན་དུ་བརྩོན་ཏེ་མཁས་པ་སྤྱོད་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱལ་བཅུ་ཞུ་ཞིང་
 ཞོལ་བར་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་པ་རྒྱ་མཉམ་སྒྲིལ་བ་ལས་སྒྲུབ་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་གི་སེམས་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མོས་པར་བྱས་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་མཚོད་པས་རང་
 དང་ལྷ་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཀུན་ཏུ་འབར་བར་བྱེད་པའི་མཚོན་བྱེད་དུ་ཤེས་པ་
 ཉིད་གཞན་དམ་པའོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་རྩོམ་པ་ཉིད་གཞན་དང་བཅས་པ་སྒྲུབ་སྟེ་
 ད་ཀྱང་མཉམ་སྒྲིལ་རྒྱལ་མཉམ་སྒྲིལ་དང་རྩོམ་ཉིད་རྩོམ་པ་རྒྱ་མཉམ་སྒྲིལ་བ་ནི།
 ཤེས་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་སྒྲིལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་ནས་ཐོད་པའི་
 རང་གི་བསྐྱེད་ཅིང་པོ་འབྱུང་པ་མཚོན་པའི་ལྷ་ལྷོ་ཡིག་ལྷོ་བས་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདུན་ཅི་ཉི་མ་
 གཉིས་པ་སྒྲུབ་སྒྲིལ་ནས་དམར་སེར་གྱི་གཟུགས་སྒྲུབ་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲུབ་པ།
 ཞེས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་གཉིས་པར་སྒྲིལ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཆོག་དེའི་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ། རྩོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་ཁམས་རྒྱལ་མཉམ་སྒྲིལ། །མཚོན་ཆ་མཚོག་གིས་བྲངས་
 བས་ནི། །བདུན་ཅི་དེ་རུ་པལ་ནས་ཀྱང་། །བཟུང་བའི་སྒྲིལ་བས་བཟུང་བར་བྲ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ལ། མཚོན་ཆ་མཚོག་ནི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་
 གང་ལས་སྒྲུབ་པ་ནི་བདུན་ཅི་ལྷ་ལྷོ་སྤྱོད་པ་མཚོན་པའི་ལྷོ་ཡིག་ལས་སྒྲིལ་བར་
 སྤྱོད་པ་དཔལ་གྱིས་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། རྩོགས་རྒྱལ་མཉམ་སྒྲིལ་གྱི་ཡི་གེ་

མོ། །བསྐྱོམ་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབར། །ཞེས་པའི་ཙ་རྒྱུད་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྤང་བའི་བྱེད་རོ། །དེས་ན་མོ་ཡིག་གི་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཏུ་ལྷ་བྱས་པོ་གསུམ་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅི་བཀྲག་ནས། དམ་ཚིག་གི་བདུད་ཅི་ལ་བརྟུག་པ་ནི་འབར་བར་བྱས་པ་སྟེ་མང་པོར་སྟེལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དཔལ་ལོ་ལྷ་རྣམས་བཟུལ། །ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཡིག་གསུམ་ས་བོན་ལས་བསྐྱེད་བྲ། །གཞན་དུ་དེ་ནི་འགྲུབ་མི་འགྲུབ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་ལས་སྤྱང་རྟོགས་སྤང་གསུམ་བྱས་པའི་སྟོན་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་ཅིར་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཡི་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་ན། རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་པན་ཡོན་རྣམས་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུབ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡི་གེ་གསུམ་ནི་སྟང་གི་དོ་རྗེའི་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་པའི་རྩྭ་ཡིག་དང་། བར་གྱི་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མཚན་པའི་མོ་ཡིག་དང་། འོག་གི་བསྐྱེད་ཟེའུ་འགྲུབ་མཚན་པའི་ལྷ་ལ་ཡིག་རྣམས་སོ། །ཐུགས་ཀྱི་ལུས་སུ་རབ་སྦྱོར་བས། །ཞེས་པས་བདུད་ཅི་ལྷར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཟུང་བརྟུང་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པའི་ཆེ་རང་ལྟའི་སྦྱར་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་དང་རྟོག་མ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ཀྱང་བསྟན་འོ། །དེ་ལྟར་བདུད་ཅི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་འདི་ནི་ནང་མཚོད་དང་གཏོར་མ་བྱིན་བརྒྱབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། ལྷགས་འདིའི་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་སྟུབ་པ་དང་། ཙ་རྒྱུད་དང་། ལྷ་མོ་བཞེས་ཁྱེས་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་རིལ་བུ་སྟུབ་པ་དང་། བརྟུང་ལེན་དང་། ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་གནས་སྐབས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འབྱུང་བའི་གོང་དུ། བདེ་མཚོག་ཙ་རྒྱུད་ལས། སྟོམ་པོ་མཐའ་ལྷག་

ཅི་སྐྱུར་བས། །རྣལ་འབྱོར་རིག་པས་ཉག་ཏུ་སྦྱད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཐེ་བོང་
 དང་སྲིན་ལག་སྐྱུར་བས་གཡས་སྒོར་དུ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
 ཡང་སྲིན་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རི་རབ་ལ་སྦྱབ་ཤིང་བྱས་ནས་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པའི་དབྱས་
 བས་བདུད་ཅི་བྱུང་བ་ལྟར་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་སྤྱི་ལས་རི་རབ་དང་། མིང་
 མེད་སྤྱི་ལས་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་མཆོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུགས་པའི་དབྱས་ནས་བདུད་
 ཅིའི་སྤྱིང་པོ་སྤངས་པར་མོས་ཏེ་དབྱུལ་བར་གདན་བཞི་ལས་བཤད་དོ། །གང་ལ་
 འབྲུལ་བའི་རིམ་པ་ནི། དང་པོར་སྤྲོ་མ་དང་། དེ་ནས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཐོག་
 བྲངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་ཕུལ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མཐེབ་སྲིན་སྐྱུར་
 བས་སྤངས་པའི་བདུད་ཅི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཅི་ལ་བཞག་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 བྱུང་ཆེན་ལྷ་བ་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་བྲངས་པ། མཁས་པས་བྱུང་བའི་བདུད་ཅི་
 སྤང་། །དང་པོར་སྤྲོ་མར་དབྱུལ་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་ཏེ་རུ་ཀ། །དོ་རྗེ་ཅན་གྱི་ཕྱིར་
 དབྱུལ་ལོ། །བྲུག་རྒྱ་ལ་ཡང་ཕུལ་ནས་ནི། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་སྤང་། །སྦྱོར་
 བ་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཡི། །བདུད་ཅི་རྣམ་པ་ལྟར་འགྱུར་དོ། །འདི་ལྟ་བུ་ཡི་སྦྱོར་བ་
 ཡིས། །དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་མཉམ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་
 གང་དག་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་བྱ་ཡི། སྤྲོ་མ་
 དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ལ་ནང་མཆོད་འབྲུལ་བ་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྦྱོར་བ་ནི་ལུང་
 རིགས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཟུར་ཅོམ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ལ་
 རང་གི་མཆོད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་

ཆོག་མཁས་སྒྲིབ་བྱུང་བ་ཆོག་མཁས་རྒྱུད་ལྷན་པ་ཉིད་ནས་གྲིས་འགོག་པར་བྱེད་པ་
 དག་གཉིས་རྒྱས་པོངས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་ལ་འདྲུག་
 པ་ལྟར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོས་སྦྱོང་དང་། གནས་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་དང་། དྲར་ཁོད་བརྒྱད་ལ་
 སོགས་པའི་དཔལ་ལོ་དང་རྣམ་འབྱོར་མ་དང་། སྒྲིགས་སྦྱོང་དང་། ཞིང་སྦྱོང་དང་། ལྷ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། གཞི་བདག་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ལྷ་མོས་ནས་བདུད་རྩིས་མཆོད་ཅིང་ཆོམ་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་དོ་རྩེ་
 སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། བསྟོད་མཆོད་བདུད་རྩིས་ལྷ་ལ་གསུམ་གཤམ་གསུངས་
 ཤིང་། མདོར་བྱས་སྤྱི་ཡང་མ་གསུངས་ལ། མདོ་བསྟེན་ལས། ཆོ་ག་བཞིན་ལེགས་པར་
 མཆོད་ནས་ཞེས་པ་འབའ་ཞིག་གསུངས་ཏེ། འདིས་བྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་པ་
 ཐམས་ཅད་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན་ནོ། །མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་འཁོར་ལོ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་བསྟོད་གསོལ། །མཆོག་ཏུ་གསང་བ་ཇི་བཞིན་དོན་སྤྱད་ནས། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་པ་ནི། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་ཐབས་ལས། དེའི་རྩེས་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་རྩེས་སྤྱི་
 ཆགས་པར་བྱས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀས་སྐབས་
 འདིར་གསང་མཆོད་བྱ་བ་སྟོན་པས། ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་འདྲུག་པའི་གསང་མཆོད་
 སྐབས་འདིར་ངས་པར་དགོས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། རང་གཙོ་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོ་རྩེ་དང་
 པ་སྤྱི་འདྲུ་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སྤྱི་སྦྱོང་བ་ན།
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ལྷ་ཐམས་

ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོས་པར་བསམ་མོ། །

ལྷ་པ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ནི།

མདོར་བྱས་ལས། རང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ནི་འཁོར་ལོ་གཞུག་འཁོར་ལོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་པུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་ལ་རང་པོས་གཞུགས་པས་ཁང་དང་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆུང་ས་རང་ལ་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་ཅིང་། རྒྱུ་ལ་གཉིས་པས་གཙོ་བོ་ཡིས་ལུས་གཅིག་པུ་མི་སྤྱད་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ལྷ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ནི། མདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་ནས་ལེ་ལྷ་བུ་པ་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་གནས་པར། །བཞོན་པའི་དབྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པར་བྱ། །དེ་ཡི་དབྱུང་གནས་ཡི་གེ་རྩྱུ། །རང་གི་གཞུགས་སུ་རབ་ཏུ་བཞུགས། །རྗེ་ལྷ་པ་ལྷ་པ་རབ་ཏུ་འབར། །རྣམ་པར་འཕྲོ་བར་བསམ་པར་བྱ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷ་སྤྱུ་གསུང་བྱུགས། །སྤྱིང་ལ་དེ་ཡིས་རྣམ་བསྐྱེད་ན། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འཁྱུར་བ། །སྤྱུ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་རྗེ་ལྷ་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས། ཡི་གེ་རྩྱུ་གིས་རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་གང་བཞི་རྗེ་ལྷ་པ་སེམས་དཔའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བསམས་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ལྷ་པ་སེམས་དཔའི་སྤྱིང་ཐབས་ལས། སྤྱིང་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་དབྱིལ་འཁོར་ལ་བཞུགས་ནས་རིམ་བཤེས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །རང་གི་སྤྱིང་ཁང་གནས་པའི་རྩྱུ་བཞོན་ནས་དེས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྗེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་བཟུང་ནས་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་མོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་རྩྱུ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆུང་ས་ཅད་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པ་རྗེ་ལྷ་པ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་ལ་བཞུགས་ཅིང་། གཞུགས་

ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོ་ཡང་དང་པོ་ལུས་དགྲིལ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་དང་
གང་ལས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་གང་དང་གང་བསྐྱེད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆ་དེ་དང་
དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེ་དང་དེ་ལ་གཞུག་པར་བྱ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་རང་གཙོ་པོ་ཡབ་ལྷམ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཆོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འདྲ་ཟེར་འཕྲོས་
བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་སྤྱི་བ་པ་སྦྱངས་ནས་རྩྱུ་ཡིག་ཏུ་གྱུར།
དེས་ནས་མཁའ་གང་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསམས་ཏེ་དེ་ཐམས་
ཅད་རང་གི་རྩྱུ་གི་འདྲ་ཟེར་གྱིས་བྱངས་ནས་རང་གི་ལུས་ལ་བཅུག་པར་བསམ་བ་ནི་
ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་གཤོ། །རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དེ་དག་སྟོན་གསལ་དུ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱིང་
པོ་བསྐྱལ་བ་ལ་སྦྱར་མོད། རྒྱུད་ཀྱི་དོ་རྗེའི་ཆོག་རེ་རེ་ཡང་དོན་དུ་མ་ལ་སྦྱར་དུ་བྱང་
བ་སྦྱར་བཤད་བ་ལྟར་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེ་སེམས་
དཔར་གྱུར་ནས་རང་ལ་བསྐྱབ་བ་འདི་ནི་མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་འབྱོར་བཞི་
བྱེད་རྣམ་འབྱོར་བས། །རྩྱུ་གི་སྤྱིང་པོས་འཛིག་ཏེན་རབ་ཏུ་བསྟོམ། །དེས་འབྱུང་འགྲོ་
ཀྱན་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བསམ། །ལངས་ནས་འགྲོ་ལ་བལྟས་ཏེ་དེ་བཞིན་སྦྱང། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེན་མཆོམས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ།

ལུས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གཉིས།

དང་པོ་༼ལུས་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག༽ནི།

མདོར་བྱས་ལས། སྐྱགས་པ་ཉིང་འཛིན་དམིགས་པའི་ཆེ། །གང་ཆེ་ལུས་ནི་

སྐྱེས་པ་ལྟར་ན། །ལུས་དག་ཡིད་ནི་ཆེ་མ་གྱེད་པའི། །སྦྱོར་བ་འདི་ནི་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། །མཐོ་གང་ཙམ་གྱིས་འཕགས་པ་བྱ། །སྦྱི་ལོར་རྒྱ་བ་བརྟག་པར་བྱ། །བདུད་ཅི་
ལྷ་ནི་དེས་འབབ་པའི། །ཨོ་ནི་དེ་རུ་བརྟག་པར་བྱ། །དོ་རྩེ་སྦྱོར་བ་དེ་ཡིས་ནི། །སྐད་
ཅིག་གིས་ནི་གཟི་ཅན་འགྱུར། །ལུས་དག་ཡིད་ནི་བདེ་བ་དག་ །ཐོབ་འགྱུར་འདི་ལ་
ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ལ། །དོན་འདི་ནི་ཙ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས།
མཐོ་གང་ཙམ་གྱིས་འཕགས་པར་ནི། །སྦྱི་ལོར་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟག་པར་བྱ། །ཨོ་ནི་
དབུས་སུ་གནས་བསམས་ནས། །བདུད་ཅི་ལྷ་ལོ་དབབ་པར་བྱ། །དོ་རྩེ་དེ་སྦྱོར་བ་འདི་
ཡིས་ནི། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གཟི་ཅན་འགྱུར། །ལུས་དང་དག་སེམས་བདེར་གནས་
པར། །འགྱུར་བ་འདི་ནི་དོགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཀོད་པའོ། །འདི་ཉམས་
སུ་སྒྲུང་བའི་རིམ་པ་ནི། །ཉིན་མཚན་དུ་ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྲིལ་ནས་བསྐྱོམ་
པས་ལུས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་ལུས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་སོང་ན། །རང་གི་སྦྱི་ལོར་མཐོ་གང་ཙམ་
ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་ཡིག་དཀར་པོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་
འཁོར་བསམ་ཞིང་། །དོག་གི་དབུས་སུ་ཨོ་དཀར་པོ་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བར་བསམས་
ལ། །ཨོ་ཡིག་རྒྱ་བ་དང་བཅས་པ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རོ་ལོའི་བདུད་ཅི་ཁ་
དོག་ལྷ་དང་ལྷན་པ་བབས་པས་སྦྱི་ལོ་ནས་རྒྱུ་མཐེལ་གྱི་བར་དུ་དབང་བསྐྱུར་བར་
བསམས་ན། །རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་ལུས་ཉམས་སྟོབས་དང་གཟི་བརྗིད་དང་ལྷན་པར་
འགྱུར་ཞིང་། །ཉིན་རེ་བཞིན་ཡིད་ལ་གྱེད་པ་གོམས་ན་ཆེ་རིང་ཞིང་སྐྱོ་དཀར་དང་གཉིར་
མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི།

མདོར་བྱས་ལས། དེ་ལྟར་སྒོ་བ་པའི་སྐྱགས་པ་ཡིས། །སྦྱང་དང་དེ་བཞིན་
 ཉོགས་འབར་བ། །སྒོག་མ་སྦྱང་ཁ་ལེགས་སྦྱང་ཞིང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་
 ཆོམ་པར་བ། །རྩྱ་གིས་ལེགས་པར་སྦྱངས་བྱས་ལ། །ཡི་གེ་ལྷན་ ཡིས་གཙུག་བྱས་
 ཉེ། །ཨོྲཱིས་མཉན་ནས་འབར་བར་བ། །འདི་ནི་ཁ་ཟས་སྦྱང་བའོ། །དང་པོ་མགྲིན་
 པའི་མཆོམས་བསམས་ལ། །དེར་ནི་རྩྱེམས་བྱང་བ་ཡི། །པརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་
 བསྒོམ། །པརྒྱའི་སྦྱང་དུ་ཡི་གེ་རྩྱུ། །རྩྱུ་ལས་སྦྱེས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཆེ། །ཅེ་མོ་ལྷ་བ་རྣམ་པར་
 བསམ། །ཅེ་མོ་དབྱས་མའི་སྦྱང་དུ་ནི། །ཨོྲཱི་བསམ་སྒོག་མ་སྦྱང་བའོ། །འབྲུག་གི་སྦྱོ་
 སྦྱང་ཁར་བསམ། །བྲུག་སྐུམ་ཅེ་མོ་དེ་ལས་སྦྱོ། །དེར་ནི་བཟང་བ་སྟེག་བ་དག །འདི་
 བེ་ནང་གི་སྦྱོན་སྟེག་ཡིན། །རྒྱུད་གིས་མེ་ནི་སྦྱར་བྱེད་ལ། །དེར་ནི་རྒྱ་དག་འཆོད་པར་
 བྱེད། །དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་གནས་སུ་ནི། །གང་ནས་མེ་ནི་བྱང་བ་དག །བཟང་
 བ་དང་ནི་བརྟུང་བ་རྣམས། །གང་ཅིའང་རུང་སྟེ་རྒྱུད་དཀྱིལ་འཁོར། །བཟང་བ་ཁ་ཡི་
 པརྒྱ་ལས། །སྦྱང་ཁའི་པརྒྱར་ཡང་དག་གཞུག། །ལྟེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཕྱིན་འོག་ཏུ། །ཁ་
 སྦྱར་བ་ཡི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །གསང་བའི་པརྒྱ་ལས་བྱང་བ། །ཐལ་བའི་མཐར་ནི་རྣམ་
 པར་བརྟག། །རིམས་སོགས་མེད་ཅིང་ནད་ཀྱང་མེད། །དུག་སོགས་པས་ནི་མི་འཆི་
 ལ། །དེ་ནི་དུས་མིན་འཆི་མི་འགྱུར། །འཆི་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་འཛོམས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། །དེའི་དོན་ནི། །ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཁ་ཟས་གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྒོག་མ་སྦྱང་བ་ནི། །རང་རྡོ་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིན་ན་
 མི་བསྐྱོད་པའམ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམ་པའི་མགྲིན་པའི་ནང་དྲུང་དཔར་པའི་རྣམ་པ་
 ཅན་ཀྱི་ནང་དུ། །རྩྱེམས་བྱང་བའི་པརྒྱ་དཔར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བར་རྩྱུ་སྦྱོན་

བོ་ལས་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བ་སྟོན་པོ་དྲ་དབུས་མ་སྤྱ་གྲ་ཅན་གྱི་ཅེ་མོ་ལ་ཨོ་དཀར་པོ་འོད་
 ཟེར་ཟས་ལ་འཕྲོ་བ་བསམ་པར་བྱའོ། སྟིང་ཁ་སྤྱང་བ་ནི། སྟིང་ཁར་སྣ་ཆོག་པ་བསྐྱ་
 དང་ཉི་མའི་སྟིང་དུ་རྩྭ་སྟོན་པོ་མེ་ལྷེ་ཅེ་གསུམ་པ་འབར་བ་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་
 ལག་པ་གཡས་པ་དག་ལྷག་ས་སུ་མོས་ནས་ཨོ་གྱི་འོད་གྱིས་ཟས་རྣམས་བྲངས་ཏེ།
 ལྷེ་རྩྭ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྷ་བ་བསྟོན་པོ་དྲ་དབུས་མའི་སྤྱ་གྲ་ནས་ཞུགས་
 ཏེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་སྟིང་ཁའི་རྩྭ་ལ་འབྱུལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཟ་བ་
 བྱིན་ནས་སྤྱིན་སྟེག་གོ། །དེ་ནས་གསང་གནས་སུ་ཡི་ལས་རྒྱུད། ལྷེ་བར་རི་ལས་མེ།
 སྟིང་ཁར་ལོ་ལས་ས། མགིན་པར་བོ་ལས་ཚུའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་བསམ། རྒྱུད་
 གིས་མེ་སྤར་བས་ས་བསྟེགས། དེའི་འོད་གྱིས་ཚུ་ཁོལ་བས་ཟས་རྣམས་མགིན་པའི་
 བསྐྱ་ནས་ཞུགས། སྟིང་ཁར་སྟེབས་པ་ན་བྲངས་མས་སྣ་རྣམས་ཆོམ། ལྷེ་བར་སྟེབས་
 པ་ན་གཏུམ་མའི་མེས་བསྟེགས་པས་བཅེགས་མ་རྣམས་ཐལ་བར་གྱུར་ཏེ་གསང་བའི་
 བསྐྱ་ལ་བརྒྱད་ནས་འོག་སྟོན་ནས་འཕྲོན་པར་བསམས་ལ། ཟས་ཅུང་ཟད་ཞུ་བའི་འོག་ཏུ་
 རྒྱུད་ཁ་སྤྱར་བྱས་ལ་བཟུང་ངོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུན་དུ་བྱས་ན་ནད་དང་དུག་ལ་སོགས་པས་
 མི་ཚུགས་ཤིང་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་བསྐྱོག་གོ། །དེ་ཡང་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ལས། ཉོན་ཅིག་ཁྱོད་གྱི་ནད་གི་ནི། །བསྐྱ་བཞི་རྣམས་འཁྱོར་བ་ནི། །ལུས་ཀྱི་དབུས་ན་
 ཉི་བར་གནས། །མེ་དང་དེ་བཞིན་རྒྱུད་དང་ནི། །དབང་ཆེན་དང་ནི་ཚུ་དེ་བཞིན། །རྒྱུད་
 གི་མེ་ལ་སྤར་བྱ་སྟེ། །ཚུ་ཡིས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད། །དབང་ཆེན་དགྱིལ་འཁོར་
 ལས་བྱུང་བ། །གང་དུ་མེ་ནི་བསྐྱོད་པ་ཡི། །ར་ཡིག་མཛོན་སྟོན་ཡི་གེ་སྟེ། །ཡ་ཡིག་

1 རྒྱ་བྲང་ཤིང་དཔར་ལས་སྟེགས་མ་ཞེས་བྱུང།

དབང་གི་ལས་ཁོ་ན། །ལ་ཡིག་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །ལ་ཡིག་ཞི་བ་ཞེས་གསུངས་
 མོ། །གང་ཞིག་ཟས་དང་བདུང་བ་ནི། །དེ་དག་ཟམས་ཅད་ཚུ་ལ་སྟེ། །བསྐྱེད་པ་ལ་
 མར་བཟ། །སྟོང་གི་བསྐྱར་གཞུག་པར་བྱ། །ལྟེ་བའི་བསྐྱར་འགྲོ་བྱེད་ལ། །ཁ་སྐྱོར་
 ཚུ་ལ་དུ་སྐྱར་བ་ཡིས། །གསང་བའི་བསྐྱར་འགྲོ་མ་ཐག །ཐལ་བས་མཐའ་དུ་ནས་
 པར་བཟླ། །དེ་ལྟར་སྐྱོན་སྟེག་བདག་བཤད་པ། །ཉིན་དང་མཚན་དུ་བྱ་བ་སྟེ། །ཉག་
 པར་རྒྱན་དུ་ཟས་ཐོས་ན། །ཆེ་འདི་ཁོ་ནར་འགྱུབ་པར་འགྱུར། །རྒྱས་པ་མེད་ཅིང་ནད་
 གྱང་མེད། །འི་བའང་མེད་ཅིང་འབྲས་རྣམས་མེད། །དེ་བཞིན་སྟོ་བྱར་འཆི་བའང་
 མེད། །འཆེ་བ་ཟམས་ཅད་ཟད་འགྱུར་ཞིང་། །མི་ལམ་ངན་པའང་ཞི་བར་འགྱུར། །བཟང་
 བོ་སྐལ་བར་གསོན་པ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ཟམས་ཅད་དགའ་བར་སྟེ། །མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས་སྐལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་མདོར་བྱས་སུ་བཞུགས་པོ། །ར་ཡིག་མདོན་
 སྟོང་ཡི་གེ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། །ཕྱི་སྐྱོན་སྟེག་གིས་ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གི་
 ལས་བཞི་འགྱུབ་པ་ལྟར། །ལུས་ཀྱི་ནད་གི་རྩེ་བསྐྱེད་བཞི་ལ་ཡི་གེ་བཞི་ལས་འབྱུང་
 བ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་ཟས་ལ་
 མོངས་སྟོང་པའི་ནད་གི་སྐྱོན་སྟེག་གིས་གྱང་ལས་བཞི་པོ་དེ་འགྱུབ་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་
 ལོ། །བསྐྱེད་པ་ལ་མར་བཟ། །ཞེས་པ་ནི། །སྐབས་འདིར་རྒྱ་དཔེ་ལ་ལྟེ་ཡིག་ཡོད་མེད་
 གཉིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ནའང་། །མདོར་བྱས་སུ། །བཟང་བ་ཁ་ཡི་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་ལྟེ་ཡིག་མེད་པ་རྒྱ་དཔེ་དག་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་རིགས་གཞན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་
 ཡིན་ན་ལྟེ་འཁོར་ལོ་དང་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
 །ནད་མཚན་གྱི་ལྟར་བའི་སྐབས་ཀྱི་ལྟེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་རིགས་སོ་སོའི་དབང་

གིས་འདི་ལྟར་ཞེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཟས་ཀྱི་ལྷན་འབྲོར་དང་མ་བུའ་བའི་སྒོ་
ནས་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི། བཟའ་བཏུང་ནི་སྟེད་ལོངས་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བསྐྱུབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་བྱུང་པར་མེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཕུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆོག་པ་ཆུང་དུས་སྤྱད་ཅིང་།¹ དད་ཟས་ཀྱི་ཡོན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་
སྟེད་ལོངས་སྤྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤྱོད་ཀྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གདན་
བཞི་ལས། གད་ཞིག་ཅུང་ཟད་བཟའ་བཏུང་ནམས། །བསྟོ་བ་བྱས་ནས་བཟའ་བར་
བྱ། །འདི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ལྷན་འབྲོར་ག། །བྱ་ལོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །བསྟོ་བ་བྱས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྟོ་བ་བྱས་ནས་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་ཁ་ཟས་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། རང་ཉིད་
ལྟར་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷན་འབྲོར་དང་བུའ་བའི་སྒོ་ནས་བཟའ་བཏུང་ལ་སྟེད་པའི་
བསམ་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་རང་དོན་དུ་ལོངས་སྤྱད་ན་ཟས་ཁམ་རེ་དང་བཏུང་
བ་རྒྱབ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱས་རེ་
རེ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཅ་ལྟར་བཅུ་གསུམ་པའི་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་སྟོམ་
པོ་རེ་རེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ཉེས་དམིགས་གཞན་ཡང་སྟོམ་འབྱུང་ལས།
ལྷག་གསུམ་ལ་སོགས་དང་བུའ་བས། །གལ་ཏེ་སྟེད་ལྷན་འབྱུངས་གྱུར་ན། །དེ་ནི་དུག་
འགྱུར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ལྷགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྐྱེ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་
བསྟེ་ལས། ཟས་ཀྱི་ལྷན་འབྲོར་འདི་ཉིད་ཅ་ཆུང་གྱི་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས། ལྷ་ཡི་
དོ་རྩེ་ཁ་ཟས་དང་། །ཕྱི་རོལ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དང་། །མདོ་འདོན་ཆོག་པའི་བྱ་བ་ལ། །ཉག་

1 བསྐྱེད་ཅིང་།

བར་དོ་རྗེ་ཆོས་སུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བྱ་བར་བཤད་ལ། དེའི་དོན་སྒྲོན་གསལ་གྱིས་ཟས་ཀྱི་ཆེ་རང་སྐྱོད་རྗེ་རྣམ་སྟངས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་རྣམ་སྟངས་དེ་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་རིགས་ཀྱི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་གང་བྱས་ཀྱང་རུང་བར་བཞེད་དོ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་གསུམ་དུ་སྤྱད་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་གཉིས་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་།

ཉལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྐབས་རིམ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པའི་མཐར་མེམས་གཞན་དུ་མི་བཏང་བར་དེ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་རྒྱ་དམིགས་ནས་ཉལ་ཏེ་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གཟུང་ཞིང་། ལྷ་བ་ན་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྒྲུབ་བསྐྱུས་བར་བསམས་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་རང་ལས་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་ལྷ་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏོར་མ་ནི་བགོགས་ཏེ་བར་ཞི་བ་དང་དངོས་བྱུང་གྱི་རྒྱུར་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་ན་སྤྱད་བཞི་ཀའི་མཐར་བྱ་བ་དང་། མ་བྱུང་ན་འདྲ་སྤྱད་ཐ་མའི་མཐར་དེས་པ་ཁོ་ནར་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གཏོར་མའི་སྟོང་ནི། རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ལས་བསྐྱེད་སྟོང་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཐོད་པའི་སྟོང་ཡིན་ལ། མན་སྟེ་ལས། གཞོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་འང་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས། རྒྱགས་སམ་ཟངས་གཞོང་དུ་ཡང་བྱ་བར་བཤད་པའི་རྒྱགས་ནི་རས་དང་ལོ་མའི་ཁུད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་སྤང་བར། ཁམ་པོར་དང་ལག་པའི་ཁྱོར་བའི་ནང་དུ་འདྲ་སྤྱད་པར་བཤད་པས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་མ་དེས་སོ། །གཏོར་མའི་རྣམ་ནི་སྤང་བ་སོགས་

ལས། ཟན་དང་འབྲས་ཆེན་དང་སྤྲོ་མ་དང་། འད་དང་ཉ་འད་དང་། ཆང་དང་ཆུ་དང་
 བཙོང་དང་སྒོག་སྒྱུ་དང་། ཆན་ཐུག་དང་འཁུར་བ་དང་འོ་མ་ལ་སོགས་པར་བཤད་ལ།
 མ་འབྱོར་ན་ཟན་དང་ཆུ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རུང་བར་བཤད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་སྒོ་མ་འབྱུང་
 ལས། གཏོར་མ་སྒྲིམ་བྱེད་མེད་པར་ལས། །སྒྱུར་དུ་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་
 བ་སྒྲོན་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱིས། །གཏོར་མ་རབ་ཏུ་བསྐྱགས་པར་གསུངས། །ཞེས་ཆང་
 མེད་ན་ལས་སྒྱུར་དུ་མི་འབྲུབ་པར་གསུངས་པས་དེ་ཉིད་གཤམ་ཆེདོ། །གཏོར་མ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ཆུ་ལ་ནི་སྤར་ནང་མཆོད་ལ་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འཛིག་
 རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏོར་མའི་མགོན་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱན་པར་
 བའི་ཆུ་ལ་ལ། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་རྩི་སྤེང་བ་ལས། རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་ས་བོན་གྱི་འོད་ཟེར་
 གྱིས་ཁོ་བོ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་བའི་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་བཅུ་པའི་ལྟེ་བ་ལ་གནས་པའི་
 གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ཕྱི་རོལ་དུ་དབང་བོ་ལ་
 སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐྱུ་རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བཀྲ་གནས་
 དབང་བོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་གིས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པའི་རྩིས་ལ་འདུས་པའི་
 ལྟ་ཤེས་རབ་མ་དང་བཅས་པའི་ངོ་བོར་བསམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
 ལ་གཏོར་མ་འབྱུང་བའི་ཆུ་ལ་དང་གཏོར་སྐྱགས་ནི། སྤེང་བ་ལས། བདུན་དུ་ཞབས་
 བསིལ་ལ་སོགས་པ་དབྱུང་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་བྱེལ་བུ་དགོལ་ཞིང་རྩི་གསོར་ཏེ་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་སྤྱིང་རྩི་དཀྱེར་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་ལྷག་པར་མོས་པ་
 དང་། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པས་གཏོར་མ། ཨོྃ་ཨྃཿ ཆེ་གེ་མོ་བཟླ་ཞེས་བྱ་
 བས་རང་གི་འཁོར་ལོའི་དབང་བོ་ལ་སོགས་པ། གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་

རེ་རེ་ཞིང་བོས་ནས་དེའི་ས་བོན་ཡང་བཟོད་དེ། སྐྱེ་བུ་ལྟ་ས་མ་ཡ་ལྟ་བུ་བེ་ཇ་ག་
མ་མ་ལྟོ་རྒྱུ་ཅ་ཀྱ་བུ་སྒྲ་བུ་ལྟ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
གཏོར་ལྷགས་ཏེ། ལྷ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་བོས་ནས་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷ་རང་རང་
གི་མཆན་ལྷགས་བཟོད་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེའི་ས་བོན་ཡང་བཟོད་དེ་ཞེས་པའི་
མཆན་ལྷགས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ལྷ་རང་རང་གི་ས་བོན་ཡང་སྒྲ་རྒྱུ་ཅ་ཀྱ་བུ་སྒྲ་བུ་
ཏོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་གཏོར་ལྷགས་ནི། སྤང་བ་ལས། ཨོ་ལྷ་མ་ལྟ་ཏེ་རྒྱ་ཇ་དང་འདྲི་ག་
ལོ་ག་རྒྱ་བུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི། དུས་གསུམ་
སྤྱི་པ་པ་ཀུན་དང་ཕྱོགས་བཅུ་ཡི། ཞེས་སོགས་སོ། །དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་རི་ལྷར་བྱ་
བ་ནི། སྤང་བ་ལས། དེ་རྣམས་ཀྱང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་གཞོད་
མཛེས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ནས་
ལྷ་རྣམས་དང་། དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟོ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷ་རྒྱུ་ཅེ་ཅེ་གཅིག་པ་
དམར་པོ་ཅན་རྣམས། དེའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲ་བུ་རྣམས་སམ། ཡིད་ཀྱིས་བདུད་ཅི་བྱངས་
པ་གསོལ་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་པར་རི་སྤྱིད་
འདོད་པའི་བར་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །

མཐུག་ཏུ་རི་ལྷར་བྱ་བ་ནི། སྤང་བ་ལས། ཞལ་བསེལ་དང་། ལྷག་བཟུ་བ་དང་། སོ་
ཅི་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ནས་མཆོད་དེ་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྷར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་
པར་གསོལ་ཏེ། ལྷར་བཟོད་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་བརྒྲས་ནས། ཨོ་ལོ་ག་ལུད་རྩྱུ་སྐྱ་
རྩྱུ་ལོ་ག་ལུད་རྩྱུ་ཉི་² ཞེས་བཟོད་ཅིང་པད་སྟོར་དང་འཁྱུད་པའི་ལྷག་བྱེད་པས།

1 ལྷ་བྱང་དང་བཟུ་ལེས་སྒྲུན་པོའི་ཤིང་དཔར་གཉིས་ཀར་ལྷ་རྩྱུ་ཞེས་བྱུང་།

2 ལྷ་བྱང་དང་བཟུ་ལེས་སྒྲུན་པོའི་ཤིང་དཔར་གཉིས་ཀར་ལྷ་རྩྱུ་ཉི་ ཞེས་བྱུང་།

ཞེས་དང་། མེ་ལོལ་གསུམ་གཏོག་ཅིང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གནས་ཅི་ལྟ་བ་
 བཞིན་གཤེགས་སུ་གསོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 ཕྱོགས་སྐྱོང་བཙུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདོག་དང་། ཕྱག་མཆོན་སོགས་ནི་མན་ངག་སྟེ་
 མ་ལས་བཤད་པ་རྣམས། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་ལྟ་
 བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་ལ་རྗེ་མཆོན་ཆ་ཞེས་བ་དང་། ཆངས་པ་ལ་མི་སྐྱོད་
 རྗེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ནི། རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་ཕྱོགས་སྐྱོང་རྣམས་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་བཅུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ཀྱི་གསང་མཆོན་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་
 རྣམས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པ་ན་འདུས་པའི་ལྟ་ཅི་ལྟ་བུར་བསྐྱེད་པ་ཡང་རྒྱས་
 པར་བྱེད་ན། ཆངས་པ་དང་པའི་ལྟ་མོ་སྐྱེའི་རིགས་སུ་བཤད་པས་རྣམ་སྤང་དང་། ཉི་མ་
 རིན་པོ་ཆའི་རིགས་སུ་བཤད་པས་རིན་འབྱུང་དང་། རྗེ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དང་། རྗེ་རྗེ་ཁོ་
 བོ་དང་། རྗེ་རྗེ་སྐྱེ་རྣམས་གསུང་གི་རིགས་སུ་བཤད་པས་འོད་དཔག་མེད་དང་། རྒྱང་
 ལྟ་ལས་ཀྱི་རིགས་སུ་བཤད་པས་དོན་ཡོད་གྲུབ་བ་དང་། ལྟག་མ་རྣམས་མི་བསྐྱོད་
 པའི་རིགས་སུ་བཤད་པས་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་ལ། བསྐྱེད་ཐབས་ཅད་ཀྱང་
 གསང་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་རིགས་གཅིག་ཏུ་འདུ་བས་བཙུག་པོ་ཐམས་ཅད་རྗེ་རྗེ་
 འཆང་སྟོན་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་རྒྱལ་བ་རེག་བྱ་རྗེ་མས་འཁྱུང་པར་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་
 ཞེས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལས་ཐོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་མཆོམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 རྣམས་བཤད་ཐོན་ཏོ། །

ཕྱ་ཐིག་བསྐྱོམ་པ་ནས་འདིའི་བར་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་རབ་འབྱམས་དང་།
 སྐྱེ་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་པར། མདོ་

བོ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །ཞེས་པའོ། །དེས་ན་འདིར་བསྐྱེན་པ་དངོས་
 བོ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ལ། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པའི་བར་ནི་བསྐྱེན་པ་དངོས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཡིན་པས་བསྐྱེན་པའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་པར། རབ་སྐྱོར་བ། ཞེས་པའི་ཆོག་གི་
 གི་རྒྱས་པས་འཕངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བསྐྱེན་པའི་སྐྱོད་ནི། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐྱོང་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱེན་ཅིང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་
 སྐོན་ས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བསྐྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཉེ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་་
 རྒྱད་ལས། ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་བྱུང་མཆོག་ལ། །དོ་རྩེ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་དབྱུང། །ཅེས་
 པས་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་ཉིད་སྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོད་ནི། གང་ལ་ཉེ་བའི་ཡུལ་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་
 བྱུང་པའི་འོངས་སྐྱོད་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཁད་ཉེ་བ་འོངས་
 སྐྱོད་རྩོགས་སྐྱེད་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་
 བོ་འོད་གསལ་ལས་ཉེ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འངས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དང་པོའི་མགོན་
 པོ་བསྐྱེད་ཟིན་པའི་བར་ནི་ཉིད་སྐྱེད་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ནས་སྐྱེལ་སྐྱོད་སེམས་སུ་
 བསྐྱེད་པའི་ལུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་རྩོགས་པར་བཞོད་ཟིན་པའི་བར་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པས། ཉིད་སྐྱེད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཉིད་སྐྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་
 ཏུ་ཞུགས་རྩེ་ཞབས་ཀྱིས་བཞད་པ་ཉིད་སྐྱོན་གསལ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 བོ་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་གཞུང་། ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་བྱུང་མཆོག་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། མཛོན་
 བྱང་ལྷ་ལས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པོ། །ཡུལ་གང་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་ན། དངོས་བྱུང་མཆོག་
 འོངས་སྐྱོད་རྩོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ལའོ། །ཞེས་པའོ། །དོ་རྩེ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་

དབྱད། ཁྱེད་པའི་དོན་ནི། རྩོམ་ཞེས་པ་སྐྱོད་ཅེ་ནས་སྤང་ནས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་
 ལྷ་སོ་གཉིས་སོ། སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་རང་གི་གཟུགས་ལུང་ནས་རྒྱུ་མཐེལ་ཀྱི་བར་
 ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་གཉིས་སོ། དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་
 པ་ནི་རྣམ་པར་དབྱད་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་ལུས་དཀྱིལ་འགོད་པའི་གཞི་སྒྲུལ་སྐྱོད་ར་
 སེམས་སུ་བསྐྱར་བ་ལ་འགོད་པར་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་གཞན་
 ལས་ཤེས་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་ཅིག་ཏོ། །བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། སྐབས་
 ཀྱི་བདག་པོ་བསྟོམ་པ་ཡིས། །བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ན་བསྐྱལ་བར་གསུངས། །ཞེས་པས་སྟོན་
 ལ། སྐབས་པའི་སྐྱོད་ནི། རང་གི་སྟོ་གསུམ་དེ་ཅེ་གསུམ་དང་དབྱེད་མེད་དུ་བསྐྱབ་པ་
 དང་། སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུད་ཀྱི་
 གཞུང་དེའི་ཆོག་དོན་ནི། སྐབས་ཞེས་པ་ཨོ་ཨྲུཿ རྩི་སོ། །དེའི་བདག་པོ་ནི་སེམས་
 དཔལ་སུམ་བཅེགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་གསུམ་དུ་བསྟོམ་པའི་ཡི་
 གོ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་བསྐྱེད་པ་རང་གི་སྟོ་གསུམ་དེ་ཅེ་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ན་རྣམ་
 སྤང་འོད་དཔག་མེད་མི་བསྟོད་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱལ་བར་གསུངས། ཞེས་པའོ། །དེས་
 བ་སྟོ་གསུམ་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ནས་རིགས་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་པའི་བར་
 ནི་སྐབས་པའི་ཡན་ལག་གོ། །བསྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་ཡན་ལག་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས། སྐབས་
 ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆེ། །རང་སྐབས་དེ་ཅེ་ཅན་ཀྱི་གཟུགས། །དབྱེད་ཀྱི་ལ་ནི་བདག་
 པོ་བསམ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཅེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་སྟོན་ཅིང་། དེའི་ཆོག་དོན་
 ནི། སྐབས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཅེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱིས་སྤང་བའི་
 དེ་ཅེ་ཅན་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་ལྟའི་སྐྱེ་སོ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་དབྱེད་ཀྱི་ལ་ནི། རིགས་

ཀྱི་བདག་པོ་བསམ་པས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་ཞིང། དེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
 བར་འབྱུང་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་སྟེ་རང་སྟེ་རྟེ་ལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུགས་པས་
 རྟོ་རྟེ་དང་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་སྟོངས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འབྱུང་
 རོ། །ཞེས་པ་སྟེ་འདིས་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་རྫོགས་པའི་
 བར་སྐྱབ་ཆེན་དུ་བསྟན་ཅིང། དེས་མཆོན་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་རྫོགས་ཀྱང་སྐྱབ་
 ཆེན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་སྟོན་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །སྐྱོད་ནི། གཞན་དོན་
 ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདུས་
 པ་འཕགས་ལུགས་ལ། སྐྱོར་བ་ཆོགས་བསགས་དང་བསྐྱང་འཁོར་གཉིས་སྐྱབ་ཐབས་
 དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅེས་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་མ་ཡིན་པས། དེ་མ་གཏོགས་པའི་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ལ་བསྟེན་སྐྱབ་བཞིའི་ཆིངས་བྱེད་
 པས། བརྟེན་བ་རྒྱང་བ་དང། ལྷ་རེ་རེ་ལ་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་མི་སྐྱོར་རོ། །ཡེ་
 ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་འདུས་པ་ལ་བསྟེན་བ་ནི་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་དང། ཉེར་
 སྐྱབ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དང། སྐྱབ་པ་ནི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་རྒྱབས་
 དང། སྐྱབ་ཆེན་ནི་དབང་བསྐྱར་ནས་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་པ་ལ་མཛད་
 ཅིང། གཙོ་པོ་དང་དེའི་ལུས་དང། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་
 བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་བཞི་སོ་སོར་ཆང་བར་སྦྱར་ནས། དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་
 ཡན་ལག་བཞི་རྒྱང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་ཆིངས་ནི། དག་ནག་གི་རྒྱད་ལས། དང་པོར་བསྟོམ་
 པ་རྣམ་འབྱོར་ཏེ། གཉིས་པ་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན། །གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་

ཉེ། །བཞི་པ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་འབྱོར་དང་། རྗེས་སུ་
 རྣམ་འབྱོར་དང་། འིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་དང་། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཞིའོ། །དེ་ཡང་
 རྒྱུད་གཞན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྤྱོད་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་རྣམ་འབྱོར་
 བཞིའི་ཆེངས་བྱེད་པ་ཡིན་ཉེ། དཔྱ་ནག་གི་རྒྱུད་ལས། རྗེ་རྩེ་མེས་དཔལ་རྫོགས་
 པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་འདི་ལྟར་འདོད། །དེ་ཡི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལྷ་ཡི་སྤྱ། །རྗེས་ཀྱི་
 རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པར་གྲགས། །འཁོར་ལོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །འིན་ཏུ་རྣམ་
 འབྱོར་ཡིན་པར་འདོད། །སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྣམས་དང་། །ལྷ་ཡི་མིག་སོགས་
 བྱིན་བཤམས་དང་། །ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་གཞུག་པ་དང་། །མཆོད་དང་བསྟོད་པ་ཆེན་
 པོ་ནི། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་
 འཕགས་པས་མདོར་བྱས་སུ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱ་
 བའི་བར་རྣམ་འབྱོར་དངོས་ཀྱི་སྡོན་འགྲོར་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་
 དང་། རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་རྣམ་འབྱོར་དངོས་གཞི་དང་། མདོན་བྱང་ལྷག་མ་
 གསུམ་རྗེས་སུ་རྣམ་འབྱོར་དང་། དེ་ནས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་རྫོགས་པར་བཞོད་ཆར་
 གྱི་བར་ནི་འིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་དང་། རྫོགས་པ་བྱིན་ཆུབས་ནས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་རྫོགས་
 གྱི་བར་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོར་གསུངས་ལ། དོན་འདི་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་སྤང་བ་ལས།
 རྣམ་འབྱོར་རྗེས་སུ་རྣམ་འབྱོར་དང་། །འིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་རྣམ་འབྱོར་ཆེ། །དང་པོའི་
 སྦྱོར་བ་མདོར་བསྐྱས་པ། །དེ་བཞིན་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་པོ་མཆོག །ལས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོ་རྣམ་འབྱོར་མཆོག །ཅེས་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་།
 ལས་རྒྱལ་མཆོག་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཉིད་རྣམ་འབྱོར་བཞིས་བསྐྱས་

པར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་
ལ་རྣམས་འབྱོར་བཞིན་པའི་དང་པོ་སྐྱོར་པ་ཁོ་ནའི་ཆེངས་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་ཆེངས་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམས་འབྱོར་བཞིན་སྐྱོར་པ་ལུགས་གཞན་ལ་བཤད་
པ་རྣམས་འདི་ལ་སྐྱར་དུ་མི་རུང་བར་སྒྲུབ་ཞིང་། ལུགས་འདི་ལ་ཆད་ཐུན་སྐྱོར་པ་ཀྱང་
བཤད་པ་མི་སྒྲུབ་པས་མ་བཞོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆེངས་ལ། དང་པོ་སྐྱོར་བཞི་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ལྷ་སྐྱུལ་བ་པོའི་ཉིང་འཛིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སྐྱུལ་བའི་དང་པོ་སྐྱོར་པ་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་མེད་དུ་སྐྱོར་བའི་ཉིང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་པོ་སྐྱོར་བའི་
ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལས་སྐྱུལ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་རྫོགས་ནས་རང་གནས་སུ་བཞོད་པ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དཔོན་
བྱའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཉིང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་རྒྱལ་བོ་མཆོག་གི་ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྤྲ་བྱེད་ནས་ལས་རབ་
འབྲམས་བསྐྱབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ནི། གཙོ་བོར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་ཆོས་མ་ཐུན་པར་བསྒྲོམ་པའི་ཉིང་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་
རྒྱལ་བོ་མཆོག་གི་ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི། ལྷོགས་གཞན་ནས་ཆུལ་གཞན་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྗེ་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་
ལས་ཀྱི་རིམ་བཤེས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་སོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་
ཉིད་ཞེ་དགུར་བཤད་པ་གཉིས་རྗེ་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལས་བྱུང་ཡང་། ཕྱི་མ་རྒྱ་དཔེ་
དག་པའི་ལུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྐྱབ་ཐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེངས་ཡིན་ལ།

དེ་ཉིད་ཞེ་དགུར་འབྱེད་ཚུལ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱ་
རོ་བས་བཤད་པ་ལྟར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་གྱི་ཞལ་སྤྱན་སྒྲུབ་ཐབས་སུ་གསལ་བར་
བཀོད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ། །

བཞི་པ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་

ལ།

ཐུན་བཞི་ལ་མངོན་རྟོགས་ཇི་ཅམ་ཞིག་བསྟོམ་པ་དང་། དམིགས་པ་སྐྱོང་ཚུལ་
དངོས་སོ། །

དང་པོ་༼ ཐུན་བཞི་ལ་མངོན་རྟོགས་ཇི་ཅམ་ཞིག་བསྟོམ་པ༽ ༼ནི།

མདོ་བསྐྱེད་ལས། ཐུན་བཞིར་ལྟེན་རྒྱུ་འབྱོར་ལ་གོམས་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་
དོན་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་བྱིས། ཞེས་དང་། སྟོན་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་ཉག་
པ་ཉིད་གྱིས་ཐུན་བཞིར་བསྒྲུབ་པ་བྱས་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པས། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུད་དང་རྒྱ་གཞུང་གཞན་དུ་མ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཐུན་བཞིར་བསྒྲུབ་
པར་གསུངས་ལ། ཐུན་བཞི་ནི་རྩ་ལན་རྩ་རིམ་སྤྱི་བཞིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི། རྩ་རིམ་དང་། ཉི་མ་གྱུང་དང་། བྱི་བོ་དང་། མཆོན་མོ་སྟེ་
བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་འོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་ཞབས་གྱིས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། བྱེད་
བཅས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པར། ཐུན་གསུམ་པ་ལ་ཉི་མ་ཐའ་ཞེས་བཤད་དོ། །སྐབས་
དེ་དག་དུ་མངོན་རྟོགས་ཇི་ཅམ་བསྟོམ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐུན་ཐོག་མ་ཐའ་གཉིས་རྒྱས་

ཤིང་། བར་བ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་དང་། དང་པོ་རྒྱས་ཤིང་ཐ་མ་གསུམ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་རྒྱ་གར་བའི་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་ཞིག་གིས་བཤད་པ་ནི། དལ་བྲེལ་གྱི་དབང་
 གིས་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་པའི་བྲེད་ལུགས་ཡིན་ལ། དལ་བྲེལ་གྱི་དབང་གིས་བྲེལ་ན་ཐུན་
 དང་པོ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བྲེད་པར། མན་ངག་སྟེ་མའི་སྟེ་མ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་བཤད་
 པ་ལྟར་བྱའོ། །མདོན་རྟོགས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ། བདེ་མཆོག་དང་བདག་མེད་མ་
 སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྤར་བཤད་
 པ་ལྟར་རྟོ་རྟེ་བཞི་བསྐྱེད་རྒྱས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱབ་ཐབས་
 བསྐྱེད་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ཡེ་ཤེས་གྱི་ས་བསྐྱེད་པ་ནས་མགོ་བཟུང་སྟེ་དང་པོ་སྤྱོར་
 བ་རྩོགས་པའི་མཐའི་མཆོད་པའི་ང་རྒྱལ་འདྲིན་པ་ཡན་ཆད་བྱས་ནས། དེ་ནས་ལུས་
 དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་སོའི་ཐུགས་ཁར་རང་རང་གི་ས་པོན་ལ་བཞུགས་བྱའི་ཐུགས་གྱིས་
 བསྐྱོར་བ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བྱས་ནས་བཞུགས་པ་དང་། བསྐྱོར་མཆོད་བདུན་ཅི་ལྟར་བ་
 བྱའོ། །དེ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆ་སོ་སོ་ཡང་རང་གི་ལུས་གྱི་ཆ་སོ་སོ་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་ཉེར་བསྐྱེད་བྱ་ཞིང་། ཚུལ་འདི་ལ་སྤར་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་གཞལ་ཡས་
 ཁང་གི་ནང་གི་ལྷ་སོ་སོའི་གདན་རྣམས་མི་དམིགས་པར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ལས་
 དང་པོ་བའི་སྐབས་སུ་བསལ་གྱི་སྤང་དང་། བར་ཆད་བསྐྱེད་པ་གནད་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་
 གྱིས། སྐབས་ཡོད་ན་ཆོགས་ཞིང་མཆོད་པ་སོགས་དང་། བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་
 གཉིས་ཀྱང་མ་ཆག་ན་བྱེད་ཆེ་བར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་པ་སྤྱོད་ཚུལ་དངོས་ནི།

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་ཐུན་བཞིར་སློབ་པ་ནི། གཙོ་པོར་རྫོགས་རིམ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སློན་བྱེད་དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་
བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སློན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་
ལ་ནི། སྤྱོད་ཐབས་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་བསྐྱོམ་**ཀྱང་**སྐྱེ་ཞི་བར་དོ་གསུམ་སྤྱོད་གསུམ་དུ་
འཁྱེར་བའི་སྤང་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་གནད་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་དགོས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་
ནི་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉེས་པ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱི་གཉེན་པོར་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལ། ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པའི་
གཉེན་པོར་ནི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་དང་། སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་སྤྱུམ་པའི་དག་པའི་ང་
རྒྱལ་འབྲུགས་ཅན་རེ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་དོན་ལ་སློ་དེའི་འཛིན་སྤངས་
གྱི་འབྲུགས་མ་ཡལ་གྱི་བར་དུ་རྟོག་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་ཅིང་ཡིད་གཞན་དུ་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་གཡེངས་པར་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པ་དགོས་ཏེ། མདོ་བསྐྱེད་ལས། དེ་ལྟར་
ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་རབ་དུ་འཇུག་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དང་དབང་བསྐྱུར་བ་
སྟོབ་པས་ཐ་མལ་བའི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་དུ་མ་
ཞིག་ལས་ཐ་མལ་གྱི་ང་རྒྱལ་བསལ་དགོས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་མལ་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
ང་རྒྱལ་བསྐྱོམ་པ་ནི་གཙོ་པོ་ཡིན་ལ། ཐ་མལ་བའི་སྤང་བ་འགོག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ། །

ཐ་མལ་གྱི་སྤྲང་བའི་གཉེན་པོར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། དང་
 པོར་སྐྱབ་ཐབས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཡིད་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡེངས་
 བར་བྱས་ནས་སྐབས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་དག་པའི་སྤྲང་བ་རེ་ཡིད་ཡུལ་དུ་དོན་
 གྱུ་ལེགས་པར་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་དལ་བྱས་གསལ་བཏབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་
 ལྟར་སྐྱབ་ཐབས་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པའི་མཐར་འཛོག་བསྐྱོམ་བྱེད་པ་ན། འཕགས་
 པའི་ཡུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་པལ་ཆེ་བའི་བཞེད་པས། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དོན་གྱི་ལམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་
 བས། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་བློ་ཤེས་བསྟན་ཚུལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་
 དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཆར་དུ་དམིགས་ནས་གསལ་སྤྲང་རིམ་གྱིས་བསྐྱབ་
 པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་སྐྱོང་ཚུལ་ཤེས་ན་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། བོད་ཀྱི་གྲྭ་མ་རྣམས་
 གྱི་མན་ངག་ལྟར་ན། དང་པོར་ཡབ་རྒྱུང་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་གསལ་བཏབ་
 བས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་། དེ་ལ་སེམས་བཟུང་བ་ན་གཞན་གང་གི་རྣམ་པ་སྟོ་ཡུལ་དུ་
 ཤར་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་མི་འབྱང་། རྩ་བའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་ན་བསྐྱར་ནས་གསལ་
 བཏབ་ཅིང་བཟུང་། དེའི་ཡང་སྤྱན་ནམ་མཛོད་སྤུ་ལྟ་བུ་ཆ་གཅིག་གསལ་གྱི་གཞན་མི་
 གསལ་ན་ཆ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་། དེ་བརྟན་པ་ན་སྤྱིའི་ཆ་གཞན་རིམ་གྱིས་
 བསྟན་ཅིང་བསྐྱོམས་ནས་¹ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པའི་སྤྱིའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གསལ་
 བར་སྤྲང་བ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན། ཞལ་དང་ཕྱག་གཞན་བསྟན་ཅིང་བསྐྱོམས་ནས་
² གཅི་བོའི་ཞལ་ཕྱག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་བ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན།

1 བསྐྱོམ་ནས་

2 བསྐྱོམ་ནས་

ཡུམ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་སྒྲུབ་སོགས་སྣ་རེ་རེ་ནས་བསྟན་ཅིང་། མཐར་ཉེན་དང་བརྟེན་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ལ་སེམས་བརྟན་བ་མ་
 རོབ་ཀྱི་བར་དུ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ལ་ལྟའི་
 ང་རྒྱལ་ཤུགས་ཅན་སྐྱེ་ཡང་། ཉེན་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་གསལ་ལོ་མི་འཆར་བ་དང་།
 ཁ་ཅིག་ལ་རྣམ་པ་གསལ་ལོ་འཆར་ཡང་ང་རྒྱལ་ཤུགས་ཅན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་
 ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་བ་སྟེ་སྟུ་བཞི་འོང་བར་སྒྲུབ་ཞིང་།
 གཞན་ཡང་གཤལ་བུའི་སྒྲོའི་དབྱེ་བས་སྐྱེ་ཚུལ་རིགས་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འོང་བས་
 སྒྲོ་དང་བསྟན་པའི་འཁྲིད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་གཞུང་ཆེན་མོ་
 རྣམས་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིང་གོད་གཙོད་ཚུལ་དང་། དེ་ཤེས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་
 གི་གནད་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ་བ་དགོས་
 སོ། །སྤང་བྱ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲོད་བརྒྱད་ཀྱི་སྤང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལྟའི་སྤང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 ཡིད་ཤེས་ལ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲོད་བརྒྱད་དུ་སྤང་བ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཐ་མལ་གྱི་ང་རྒྱལ་
 གཉིས་བསྐྱེད་རིམ་བསྒྲོམས་ནས་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་
 ལམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་ལྟར་ས་བོན་སྒྲོང་བའང་མ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་
 འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སོགས་སྒྲོང་བ་ལྟར། ལྟའི་རྣམ་
 འབྱོར་གསལ་བཏབ་མ་བཏབ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རེ་ཤིག་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་མཛོན་
 གྱུར་སྐྱེར་མི་རུང་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཁམས་མི་སྟོམས་
 པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱར་གྱི་རྒྱུན་གཞན་མེད་པ་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་གསལ་
 བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་རི་ལྟར་གསལ་བཏབ་པ་བཞིན་དུ་ཡིད་འོར་མཛོན་སྟུམ་བཞིན་

དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་། ང་རྒྱལ་གསལ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་སྤྱོད་དང་དེ་
 དངོས་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་བཙས་མ་མ་ཡིན་པ་འབད་ཚུལ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཐུན་
 འཁྱོངས་ཀྱི་བར་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཡིད་ངོའི་མ་དག་པའི་སྤྱོད་
 བཅུད་ཀྱི་སྤང་ཞེན་གཉིས་ལོ་འདི། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གསལ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་དག་
 པའི་སྤང་ཞེན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་ཤུགས་དྲག་པར་འཕོས་ནས། དག་པའི་སྤང་ཞེན་དེ་
 ཉིད་འབད་ཚུལ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་བར་དུ་རང་གི་དང་གིས་འཇུག་
 པ་བཟན་པར་གྱུར་པ་ཉིད་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་
 བོ། །ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན།
 དབང་ཤེས་ལྟའི་ཡུལ་གྱི་སྤང་བ་ལྟོག་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་དེ་དག་གི་སྤང་བ་བཀག་
 པ་མ་ཡིན་གྱི། ཡིད་ཤེས་དོན་དེ་ལ་ཞུགས་ཆབས་ཆེ་བས་དབང་ཤེས་ལྟ་སྟེ་བའི་དེ་
 མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་རུས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས།
 རྣམ་ཤེས་དོན་གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། །རུས་མེད་དོན་གཞན་མི་འཛིན་ཤིང་། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཡང་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་སྤང་བ་ཡིད་ངོར་གང་ཤར་བ་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་
 སྤང་བ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་ངེས་པ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ནས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་
 འཆར་བ་ལ་སྟོབ་པ་དང་། དེ་འབྲུ་བའི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལྟ་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་བདེ་སྟོང་
 གི་རྣམ་རྟོས་ཏུ་བལྟ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ་སྤང་ཡང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། །རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སྟོབ་ཚུལ་འདི་ནི་རགས་པ་དྲན་པ་གཅིག་

བ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། སྤ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤར་
བསྟན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་རང་གཙོ་པོའི་ར་རྒྱལ་ཅུང་ཟད་བརྟན་པ་ནས།
རང་ལྟ་དེའོ་སྟམ་པའི་འཛིན་སྐྱེད་ས་མཛོན་གྱུར་བར་མ་ཆད་དུ་མེད་ཀྱང་། ར་རྒྱལ་གྱི་
ཅི་མ་ཡལ་ཞིང་འདྲ་བྱེད་གྱི་རུས་པ་མ་ཉམས་བར་དུ། ལུས་གྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་རག་
གི་སྤྱོད་ལྟར་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་པ་དང་སྤྲུགས་བརྒྱས་པ་
དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་བརྟན་པོར་
སོང་བ་ན། གཞན་གྱིས་བྱས་ན་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བའི་ལུས་རག་གི་ཀྱན་སྐྱོད་དུ་མ་
ཞིག་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་
སྐྱོད་ལས། ལྷེ་ཉེ་དུ་ཀའི་གོ་འཕང་གནས། །ཡན་ལག་གི་ནི་བསྐྱོད་པ་དང་། །ཆོག་གི་
རབ་འབྲམས་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་སྟེད་ཕྱག་རྒྱ་གསང་སྤྲུགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །

ལྷ་བ་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་བཤད་པ་ལ།

སྤ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི། སྤ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་
སྤྱོད་བཤད་ཟིན་པས་ཤེས་ལ། རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ནི། དག་
ནག་གི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེས་སྤྱོད་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ལག་མཐིལ་གྱི་ཤིང་ཐོག་ལྟར་
རང་དབང་དུ་མཐོང་བ་ན། དེ་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སྟན་མཆོམས་རེས་
པ་མེད་བར་བྱས་ལ། ཞེས་དང་། ལྷ་ཉིག་སྤོང་བ་ལས། དངོས་གྲུབ་ནི་སེམས་བརྟན་
པ་སྟེ་བདག་ཉིད་ལྷའི་རྣམ་པར་སྤྱང་བ་དང་། དེའི་ར་རྒྱལ་བདག་ལ་ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་

རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དེ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉེན་དང་བཞེན་པར་
 བཅས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་ཞལ་ཕྱག་
 གི་གངས་དང་། ཕྱག་མཆོན་དང་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྤྱི་བོའི་རིགས་
 བདག་ཡབ་ཡུམ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་འབྲས་ཀྱི་ནང་དུ་ས་སྤྱིང་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱོམ་པ་
 སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདྲ་སྤྱོད་མདོག་དང་ཕྱག་མཆོན་དང་། ཞལ་ཕྱག་གི་གངས་དང་།
 སྤྱན་གྱི་དཀར་ནག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པར་ཅིག་ཆར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་
 མཛེན་སྤྲུལ་དུ་གསལ་བར་སྤྲང་ཞིང་། བདག་ཉིད་ལྷ་དངོས་ཀྱི་ར་རྒྱལ་དུ་འཕོས་པའི་
 འཛིན་སྤངས་དང་བཅས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་གིས་བར་
 མ་ཆོད་པར་ཇི་ཙམ་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་གོམས་པ་དབང་དུ་
 གྱུར་པའོ། །སྤར་ཐུན་འཁྱོངས་པའི་ཆད་སྒོམ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སེམས་བརྟན་པའི་
 ཆད་ཡིན་གྱི་དབང་ཐོབ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ལ། མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་དགོས་
 སོ། །ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས། ལས་
 དང་པོ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་
 དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་བཞི་གསུངས་པའི་
 བཞི་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་རུས་པ་རྟེན་པའི་སྐབས་ཡིན་
 ཞིང་། དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ཐོག་མར་སྒོམ་པ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རགས་པ་
 ལ་ཡང་གསལ་སྤང་མ་ཐོབ་པའི་བར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་
 པའི་ལྷ་རགས་པ་རྣམས་ཅིག་ཆར་ཡིད་ལ་མཛེན་སྤྲུལ་དུ་གསལ་བར་སྤྲང་ལ། མིག་
 ལ་བཀོད་པའི་ས་སྤྱིང་སོགས་ལྷ་ཕྲ་བ་རྣམས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་སྤྲང་མི་རུས་པར་

རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་སྐབས་དང་། གསུམ་པའི་དེ་འདྲ་བའི་ལྷ་
 ས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་གསལ་བར་སྤང་བའི་གནས་སྐབས་ཏེ། ལུགས་དེའི་རྣམ་
 པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཞད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །འོན་ཡུན་རིང་བྱུང་རིམ་ཞིག་གོམས་ན་ལྷ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་
 གསལ་བར་སྤང་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་སྟམ་ན། དེ་ཉིད་བསྟུས་པའི་སྟོན་འགྲེལ་¹ལས། དེ་
 ལྷར་རིམ་སྟོན་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་
 དེ་སྟོན་གྱི་བར་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཉིང་འཛིན་གསུམ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་བས་ཆེ་བ་དུག་གམ་ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 བསྐྱོམ་པའི་ཡུན་ཆད་བསྟན་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལོ་གཅིག་ལས་ཡུན་རིང་
 བའི་ཆད་མ་གསུངས་པས། དབང་བསྐྱར་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་
 པ་ལ་གནས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་སྟོང་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པས་ཉིན་མཆན་
 དུ་འབད་ན་ཡུན་ཉ་ཅང་རིང་པོ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལས་
 ཤིང་ལ་བྱོད་བྱུང་བ་ན་བྱོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཅུང་དུ་སོང་གི་བར་དུ་ངལ་བསོས་ནས་ཡང་
 གཙུབས་ཤིང་། ཡང་ངལ་བསོ་བ་དེ་ལྷར་བྱས་ན་མེ་འབྱུང་བ་མི་སྟོན་གྱི། བྱོད་བྱུང་
 བ་ཅམ་ནས་ཀྱང་བར་མ་ཆད་པ་གཙུབས་ན་བྱོད་རིམ་སོང་ནས་མཐར་མེ་འབྱུང་བ་
 ལྷར། ལྷའི་ནལ་འབྱོར་ལ་འབད་དེ་བསྐྱོམ་པས་གསལ་སྤང་ཅུང་ཟད་སྦྱེས་པ་ན། ཡང་
 ཆོད་དེའི་ཅི་ཡལ་གྱི་བར་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བས་
 སེམས་གཡེངས་ནས་སྤར་ཡང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ་སྟེལ་མར་འཇུག་པ་ལ་ནི་

1 ཆཱ་བྱང་དང་བཟ་ཤིས་སྟུན་པོའི་ཤིང་དཔར་དུ་བསྟོན་འགྲེལ་ཞེས་བྱུང་།

སྲ་ཕྱི་རྣམས་དྲིལ་བས་ལོ་གྲངས་ཆེས་མང་པོ་འདས་སྲ་ཟིན་ཀྱང་གསལ་སྤང་མཐར་
 ཕྱིན་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྒོ་སྲ་མ་སྲ་མའི་གསལ་སྤང་དང་ར་
 རྒྱལ་གྱི་རྩུས་པ་མ་ཉམས་པ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྩོན་པ་བསྐྱེད་དེ་བསྒོམ་ན་སྤྱར་དུ་
 གསལ་སྤང་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒོ་བ་དཔོན་དཔལ་པོས། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱིས། །བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །ཡང་དང་ཡང་ཞིང་ངལ་བསོས་
 བ། །གཙུབས་བས་མེ་ཕྱིན་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་ཚུལ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ། །ཁྱད་
 བར་མ་ཐོབ་བཏང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷའི་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་འཆར་བའི་གསལ་སྤང་བརྟན་པོ་སྐྱེ་བ་ལ། སྒོན་དུ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡང་
 མ་ཡིན་ཞིང་། ཇི་ལྟར་བསྒོམ་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དོན་དེ་གོམས་པར་
 གུས་ན་ཡིད་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་བ་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་
 པའི་དབང་ཕྱག་གིས། མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པའང་བསྒོམ་
 བ་ཡི། །སྒོ་བས་གྱིས་སྤྱལ་བ་རྟོག་མེད་དང་། །གསལ་བར་སྤང་བ་ཅན་དུ་མཐོང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྟོག་པ་བསྒོམ་པས་སྒོ་དེའི་རྒྱན་རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་
 འགལ་ལོ་སྤྲུལ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་ཇི་ཅམ་གོམས་པར་གུས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་
 གསལ་བར་སྤང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །དོན་
 གསལ་སྤང་བ་ཅན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུས་
 མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་ཤར་ཀྱང་རྟོག་མེད་དུ་མི་འགྲུབ་ན། ཕྱི་རོལ་བ་དབང་ཤེས་
 རྟོག་པར་འདོད་པ་རྣམས་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་དགག་མི་རྩུས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
 རྟོག་པ་ཇི་ཅམ་གོམས་ཀྱང་གོམས་ཡུལ་གསལ་བར་སྤང་བ་མི་སྲིད་ན་ཐར་བ་མི་སྲིད་

པར་འདོད་པའི་ཚོལ་པའི་རོང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 རྗེས་བྲལ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་མ་བུ་དཔེ་མ་རྟེན་ལ། འདོད་འཇིགས་ཕྱང་ན་
 གྱིས་བརྒྱབས་དང་། རྒྱན་པོ་མི་སོགས་གྱིས་བསྐྱད་པས། རའུན་ན་གནས་པ་གཞན་
 ཏུ་ནི། །ཡང་དག་མིན་པའང་མཐོང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་
 གདབ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་ཡི་གེ་
 མངས་པར་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་སྤྲུགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བ་ཞེས་པ་དང་། སྤ་བ་ཡང་མཐར་
 ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ལ་ནང་ལ་མཆོག་ཏུ་བཞོལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྒྱད་འབྲེལ་
 ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
 པ་ནི།

སྦྱིར་སྤྲུགས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་བྱུང་ལ། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུང་གཉིས་ལས། རྗོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་བྱུང་ནི་དང་པོ་ལོ། །དེ་ལ་
 ཡང་། ཞེ་སོགས་བྱ་བའི་ཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་བྱུང་པ་བརྒྱད་དང་ནི། ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་དངོས་བྱུང་ཐ་མ་ནད་ཞེ་བ་དང་། ཆེ་དང་ཤེས་རབ་དང་འབྱོར་བ་སོགས་རྒྱས་
 པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱོན་པོ་དང་། ཡུལ་འཁོར་དང་། བྱག་རྒྱ་དང་སྐལ་ལྡན་གྱི་

1 རྒྱ་བྱང་དང་བཟང་ཤིས་སྦྱན་པོའི་ཤིང་དཔར་དུ་བཞིན་དུ་ནི།

གཏུལ་བྱ་དབང་དུ་བྱ་བ་སོགས་དང་། གཏུག་པ་ཅན་བསད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་།
 རེངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཞིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། དངོས་གྲུབ་འབྲིང་པོ། ལྷ་མོ་
 བཞིས་ཁུས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། རྩམ་བརྒྱུད་ཡན་ལག་བསྐྱུབ་པ་བཤད། །རི་ལུ་མིག་སྒྲུབ་
 དངོས་གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་གྱིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་མཁར་འཕྱར་དང་མི་
 སྒྲུང་དང་། །ཤི་བ་མེད་དང་ནད་འཛོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་པ་བརྒྱུད་
 རོ། །དེ་ལ་རི་ལུའི་དངོས་གྲུབ་ནི། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱུབ་ནས་ཉི་མ་རེ་ལ་རེ་རེ་རྒྱན་དུ་ཐོས་ན་ལུས་འོད་ཟེར་གྱི་གཟི་བརྒྱུད་དང་ལྷན་
 བ་དང་། གསེར་བཙོ་མའི་མདངས་དང་ལྷན་པ་དང་། མེད་མེད་གྱི་བྱའི་སྒྲོབས་དང་
 ལྷན་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྒྲོ་བྱུགས་དྲག་པོའི་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་དང་། རི་ལྟར་
 འདོད་པའི་སྒོན་ལམ་འགྲུབ་པ་དང་། རྩ་འཕྲུལ་སོགས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་ཐོབ་པ་
 ལྟེ། བན་ཡོན་དྲག་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །མིག་སྒྲུབ་ནི། དུད་པའི་མིག་སྒྲུབ་
 བསྐྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་རབ་མི་སྒྲུང་བ་དང་། འབྲིང་ས་འོག་ན་གནས་
 པའི་གཉེར་མཐོང་བ་དང་། ཐ་མ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་གཞན་དབང་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་
 འགྲུབ་པར་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ས་འོག་གི་དངོས་གྲུབ་ནི་སྐྱུབ་པ་
 པའི་ལུས་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འོག་གི་དབག་ཆད་དུ་མའི་བར་དུ་ཚུལ་ཉ་བཞིན་དུ་འགྲོ་
 བ་དང་འོང་བ་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །རལ་གྱིའི་དངོས་གྲུབ་ནི་རལ་གྱི་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་
 མཆོན་བསྐྱུབས་ནས་ལག་དུ་བརྒྱུད་པ་ཅམ་གྱིས། མཁའ་སྐྱོད་དང་། རི་རབ་གྱི་ཅེ་
 མོ་སོགས་དང་། འོག་མིན་གྱི་བར་དུ་གང་འདོད་པའི་གནས་སུ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་བྱིན་

1 བསྐྱུབ་ནས་

བར་རྒྱས་པའོ། །དངོས་གྲུབ་ལྷག་མ་བཞི་ནི་གོ་སྤྲོད། །དངོས་གྲུབ་དེ་དག་གྲང་སྤྲུགས་
 ལ་གཞིལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་སྤྲེག་དང་། རྣམ་དང་། འབྲུལ་
 འཁོར་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་བསྐྱུབ་དགོས་ལ། རང་ལ་གཞིལ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་
 ནི་དེ་དག་ལ་མ་ལྟོས་པར་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུབ་པར་རྒྱས་ཏེ།
 རི་ལུ་དང་ཕྱག་མཆོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་སོགས་གྲང་རྣམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བསྐྱོམ་པའི་
 རི་ལུ་དང་ཕྱག་མཆོན་ཅམ་གྱིས་འབྲུབ་པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ནད་ཞི་བ་སོགས་གྱི་
 ལས་སྤྲོད་ཆོགས་འབྲུབ་པ་ནི། དམ་ཆོག་དང་སྤོམ་པ་ལ་གནས་པའི་སྤྲུགས་པ་ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཅུང་ཟད་བཏན་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་སོགས་ཆད་དུ་རྫོགས་པས་ད་ལྟ་ནས་
 གྲང་བསྐྱུབ་པར་རྒྱས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ལ། རྒྱུད་སྤྲེ་འོག་མ་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་
 དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྲོད་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་འབྲུབ་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་མཆོག་དམན་རྒྱུད་སྤྲེ་འོག་མ་རྣམས་དང་སྤྲོད་མོང་
 བ་ཅམ་ཡིན་ཀྱང་། དངོས་གྲུབ་བྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་འབྲུབ་པ་ལ་རྒྱུད་སྤྲེ་འོག་མ་ནས་
 བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་དང་ཡུན་རིང་པོ་མི་དགོས་པར། ཆོགས་རྒྱུད་དུས་
 ཞག་བདུན་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བ་ལ་འབྲུབ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྲུགས་
 གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྤྲུགས་པས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གང་ཡང་
 རུང་བ་སྤྱད་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅ་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། སྤོན་
 གསལ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་པས་གྲང་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིད་དགོས་པར་གསུངས་
 ཤིང་། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་སྤྲོད་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མི་བསྐྱུབ་པར་རྫོགས་
 རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབྲུག་ན་འདིའི་གོང་དུ་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེན། །དེ་

ཡང་ནང་ལ་མཚོག་ཏུ་གཞིལ་བའི་སྒྲགས་པས་སྦྱོད་པ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ཆེ་བ་
 རུག་གི་བར་དུ་སྦྱང་བས། དེ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོགས་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་
 པར་བྱས་ཀྱི། སྒྲགས་ཚོག་དང་སྦྱིང་པོ་བསྐྱལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །སྒྲགས་ལ་གཞིལ་
 བའི་སྐྱབ་པ་པོས་ཆེ་བ་རུག་ཏུ་སྦྱོད་པ་བྱས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་
 རི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་མ་གྲུབ་ན། སྐར་ཡང་སྦྱོད་པ་བཟུང་བ་རུག་སྦྱོད་པའི་སྒྲགས་
 ཚོག་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན། ཡང་སྦྱོད་པ་ཆེ་བ་རུག་གེད་པའི་སྒྲགས་ཚོག་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ཆེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ལན་གསུམ་སྦྱང་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་
 བྱང་པར་ཅན་རྣམས་རི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་མ་གྲུབ་ན། རྒྱད་ཕྱི་མ་ནས་གསུངས་
 བའི་ལྷ་ལ་ཕྱར་གདབ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལེ་ཏུ་བཅུ་བ་ནས་གསུངས་པའི་ལྷགས་ཀྱའི་སྦྱོར་
 བ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱིང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཞག་བདུན་ཀྱི་བར་དུ་བྱས་ན། དེ་ནས་གདོན་མི་བ་
 བར་དངོས་གྲུབ་བྱང་པར་ཅན་རྣམས་རི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་སྒྲགས་ལ་གཞིལ་བའི་
 བསྐྱེད་རིམ་པས་ཀྱང་འབྲུབ་པར་འགྱུར་ངོ། །དོན་འདི་ནི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ལས། རི་སྤྱང་
 མཐོང་བ་དེ་སྤྱང་དུ། །རྣམ་གཉིས་ཆེ་བ་རུག་ཏུ་བསྐྱོམ། །འདོད་པ་ཀྱན་ལ་ལོངས་སྦྱོད་
 པས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ཉག་ཏུ་བྱ། །གལ་ཏེ་ཆེ་བ་རུག་གིས་ནི། །རི་རྒྱན་གསུངས་པ་
 མ་མཐོང་ན། །རི་རྒྱན་བཤད་པའི་ཚོག་དང་། །སྒོམ་པ་ལན་གསུམ་བཅུ་པར་བྱ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྐྱབ་པ་པོས། །མཐོང་བ་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་ཅིང་། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་
 མ་གྲུབ་ན། །དག་ཕུལ་སྦྱོར་བས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །དེ་ཆེ་དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ནི། །འབྲུབ་པ་
 དེས་པར་ཉེ་བར་འགྱུར། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྦྱོར་བས་ནི། །རྗེ་རྒྱུ་བྱས་ཕྱར་བྱ་
 གདབ། །དེ་ནས་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །བསྐྱང་བའི་སྦྱོར་བ་དག་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་པ་དང་།

ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཕུ་བཅུ་པའི་མགོ་ནས་བརྒྱུ་མཆོག་ཏེ། རྩོམ་ཡིན་ཅུ་ལ་མཆོག་འདི། །ཞག་
 བདུན་པར་དུ་བྱས་ན་ནི། །ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཅན་གྱི་གསང་། །སྤྱོད་པ་གསུང་ཐུགས་
 འགྲུབ་པར་འགྲུལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་
 བསྐྱུལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། དངོས་གྲུབ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་དུས་ཡིན་ཏུ་
 ལྷུང་བར་འགྲུབ་པ་ལ་སྤྱོད་པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྟོང་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཐོབ་ནས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱུ་མཆོག་པ་རག་ལས་ལ། གང་གི་ཆེ་སྤྱོད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གི་སྤྱོད་པ་དབང་པོའི་བྱེ་
 བཀག་གིས་སྤྱོད་པ་སྐྱོ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱད་ཀྱང་། ད་དུང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་འགྲུར་བ་ཅན་གྱི་བདེ་སྟོང་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་
 པའི་རྒྱས་པ་མ་རྟེན་པའི་དབང་གིས་ལྷས་མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱུ་མཆོག་
 མངོན་སུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་མཆོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པོ་བསྐྱུལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 སྤྱོད་པོ་བསྐྱུལ་བ་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་
 ལྷགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བའི་ལྷགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར། སྤྱོན་གསལ་
 ལས། སྤྱོས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་ལ་གོམས་པ་ཉམས་འོག་
 ཏུ་རྒྱུད་པའི་རྣལ་འབྱེད་བས། གང་གི་ཆེ་དངོས་གྲུབ་རྟེན་པར་མ་གྱུར་ན་དེའི་ཆེ་རང་
 གི་ལྷ་ལ་སྤྱོད་པོ་བསྐྱུལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་
 ལྷགས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཞོལ་བ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཀྱིས་
 ཕྱོགས་པར་གཟིགས་ནས་དངོས་གྲུབ་འདོད་པ་དེ་རྣམས་རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བར་མཛད་
 པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོན་རས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ཐབས། ཞེས་སོགས་

གསུངས་པས་སོ། སྦྱོང་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། སྦྱོང་བའི་དུས་ཀྱི་སྒོམ་བསམ་དང་།
སྦྱོང་བོ་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་རིམ་
ལྔ་གསལ་སྦྱོན་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་གཙོ་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་ཀྱི་གསུམ་
གང་ཡང་རུང་བ་དང་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ལས་དེ་དང་དེ་བྱ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལས། དེ་ནས་ལེ་འདྲུ་བ་ལས། །སྤྱུག་ཀྱི་སྦྱོར་བྱ་ཅི་སྦྱོང་
པ། །རྗེ་ཅི་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱུ་གས། །དབང་བོ་གཉིས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དངོས་
བོ་ཐམས་ཅད་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་རྗེ་ཅི་དང་བསྐྱེད་པར་
སྦྱོར་བས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་ཅི་
སེམས་དཔའི་སྤྱབ་ཐབས་ལས། བྱི་དང་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྦྱོར་སྤྱོད་དང་། ཡི་
གོ་གསུམ་མཐའ་བའི་སྤྱུག་སམ། སྤྱུག་དང་སྦྱོན་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཀྱང་རྗེ་ཅི་དང་
བསྐྱེད་མཉམས་པར་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །དོན་འདི་ཉིད་རྒྱུད་སྤེལ་ནམས་ལས་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་རོ། །གཞན་
ཡང་ལས་གང་བསྐྱེད་ཀྱང་ལས་དེ་ཉིད་གང་ལ་གང་གིས་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
འཁོར་གསུམ་བོ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེར་སྦྱང་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བའི་སྤྱོད་
མ་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ལེགས་པར་བེན་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་
ཡིན་ན་ལས་སྦྱོར་ནམས་བཤད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་མི་སྤྱི་དོ། །དེའི་བྱིར་ལེ་འདྲུ་བཅ་
ལྔ་པའི་མཚན་སྦྱོར་དུ་སྦྱོན་གསལ་ལས། བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་ཞི་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལས་ནམས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ནི་སྤྱོད་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་

བ་དང་བལ་བས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་གོང་ལོག་དང་། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཤིན་
ཏུ་མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་གསལ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྲིབ་པའི་དོར་བཞུས་ཀྱིས་ཀྱང་
བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྡེ་གསལ་གྱི་རྒྱས་པ་ཆེས་ཆེར་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་ནས་ལས་རྣམས་སྒྲིབ་
དུ་འགྲུབ་པའི་སྡེ་གསལ་བྱེད་པར། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེ་བྱ་བཅུ་བཞི་པ་ལས། འགོག་པའི་དོར་རྩེ་
རྒྱལ་པོ་ནི། །ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་མཛེས་མཆོག་གིས། །ཡེ་ཤེས་དོར་རྩེ་གསུམ་ལས་
བྱུང་། །ཀུན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྲུགས། །ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཆོགས་བསྐྱུབ་པ་རྣམས་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་
རྩིས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱུང་པར་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ལས་བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་གང་དུ་ཁ་ལྟ་
བའི་སྡེ་གསལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། གང་གི་ཆེ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ལྷ་དང་
ཆས་གོས་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ཁ་དོག་གི་བྱུང་པར་དང་། ལས་གང་
བསམ་པ་གང་གིས་བྱེད་པ་བསམ་པའི་བྱུང་པར་དང་། ལས་གང་གནས་གང་དུ་བྱེད་
པའི་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ཡུལ་གང་ལ་ལས་གང་བྱེད་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་
དང་། ལས་གང་བསྐྱུབ་པའི་ཆེ་ཟས་རི་ལྟ་བུ་བསྟེན་པ་ཁ་ཟས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་། ལས་
གང་ཆོག་རི་ལྟ་བུས་བསྐྱུབ་པ་ཆོག་པའི་བྱུང་པར་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་བཞི་
ནི་བཤད་རྒྱུ་དོར་རྩེ་སྡེ་བར་གསུངས་པ་སྒྲོན་གསལ་དུ་བྱངས་ཤིང་། བྱུང་པར་བྱེ་
མ་བཞི་ནི། ཅ་རྒྱུད་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཞིབ་ཏུ་འཆད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུད་
ཉིད་ཀྱི་སྡེ་དུ་ཞིབ་ཏུ་རྩོགས་པར་བྱ་ཡི་འདིར་ཡི་གེ་རྩ་ཅང་མངས་པར་འགྱུར་བས་
མ་བྲེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་དང་པོ་པ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་རྩུང་ཟད་གོམས་པ་ནས་བརྒྱུད་

སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ལས་གང་བསྐྱབ་ཀྱང་སྟོན་དུ་དཀྱིལ་ལོར་གྱི་སྒྲ་གཙོ་ལོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟེན་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱས་ནས། །དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲ་མོ་བཞིའི་སྤངས་སྤགས་དང་། །ཁོ་པོའི་
སྤངས་སྤགས་སོགས་སྤགས་གང་གི་སྟོན་ལས་བསྐྱབ་པའི་སྤགས་དེ་ལ་སྟོས་སུ་
བསྐྱས་པ་འབྲུམ་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ། ཅུ་རྒྱུད་ཀྱི་ལེན་བཅུ་བཞི་པ་ལས། ཡང་ན་ཁོ་
པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །དབེན་པའི་གནས་ནི་ཆེན་པོ་རུ། །སྤགས་པས་འབྲུམ་དུ་བསྐྱས་
བྱས་ནས། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
ཡང་སྟོས་འབྲུང་ལས། རྫོགས་ལྡན་ལ་ནི་བསྐྱས་བྱ་གཅིག་ཉིས་འཁྱུར་གསུམ་ལྡན་ལ་
བསྐྱས་བྱ། །སུམ་འཁྱུར་གཉིས་ལྡན་ལ་རབ་བརྗོད། །ཙོད་ལྡན་བསྐྱས་པ་བཞི་འཁྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་སྟོར་གྱི་སྟོས་ཀྱི་བསྐྱས་པའི་ཆད་རི་ཅན་གསུངས་པ་
དེ་དང་དེ་ད་ལྟ་བཞི་འཁྱུར་དུ་བསྐྱར་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱེད་རིམ་པས་དངོས་གྲུབ་
བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུང་རབ་མཁའ་དབྱེངས་མཛེས་པའི་ལང་ཆོ་ལ། །རིགས་པའི་འོད་
སྟོང་ཅེ་དགས་རྣམ་རོལ་ཅིང་། །ལེགས་བཤད་ཚུ་སྦྱེས་བཞད་པའི་དཔལ་སྟེར་
བ། །བསྟན་པའི་ཉི་མ་གཉིས་པ་གཞན་ཡོད་མིན། །དེ་ཡིས་ས་སྟངས་མཁས་ཆོས་
མེ་ཁྲེང་ཆོགས། །སྤག་དོག་ཁུང་བྱར་སྤྱར་དུ་འཇུག་འཁྱུར་ཞིང་། །ལོག་སྤྱ་འཁྱུར་
པོའི་བྱ་ཆོགས་ལོང་གྱུར་ཀྱང་། །བདག་སྟོའི་ཉིན་བྱེད་སྟོན་དུ་འཁྱུར་མ་ཡིན། །རིམ་
གཉིས་འདོད་དགུ་འཁྱུར་བའི་ནོར་བུ་དེ། །རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲོན་ལ་དབང་བསྐྱར་
པའི། །མཁས་མཆོག་གདེངས་ཅན་དབང་པོའི་ཙོད་པན་ལ། །གནས་ཀྱི་བ་ལང་མིག་

རྗེས་ཚུ་ལས་མིན། །ཁོ་བོ་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་མོན་ནས། །རིམ་གཉིས་ཟབ་
 མོའི་དེ་ཉིད་འབྲེད་པ་ལ། །སྒོ་ངན་རིགས་བརྒྱུད་གན་པོའི་ལུགས་འཛིན་ནམས། །སྤང་
 བས་རང་ཉིད་དུ་བ་པར་མ་བྱེད་ཅིག །མདོ་སྤྲུགས་གཞུང་ལུགས་ཆེ་དང་རིགས་ཚུ་ལ་
 ལ། །རུང་ཟད་མ་སྦྱངས་ཆ་ཅམ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །ཐུན་ཆོགས་ཆོ་གའི་འདོན་པ་གོམས་
 ཅམ་གྱིས། །རྒྱུད་དོན་འཆད་པར་འདོད་པ་གད་མོའི་གནས། །རྒྱུད་དང་བསྟུན་ཆེ་
 ཤིན་ཏུ་འགལ་གྱུར་ཅིང་། །དྲི་མེད་རིགས་པའི་དབྱེད་པས་འདོར་དགོས་ཀྱང་། །ཀྱན་
 རབས་ཆོག་གི་ཞེན་པས་འརྱུག་དགོས་པའི། །ལམ་དེས་སྒྲུན་པོ་མིན་པ་སྤྲུ་ཞིག་
 མཁྱ། །སྦྱབ་དང་སྤྲུན་འབྲིན་བརྟུ་ལ་མ་བྱང་ཡང་། །སྒྲུན་པོའི་དབྱེད་ཆོགས་ཆོག་ངན་
 བྱང་རྒྱལ་གྱིས། །རང་ཕྱོགས་བསྐྱབ་དང་གཞན་ཕྱོགས་སྤྲུན་འབྲིན་པ། །དེ་དག་བདེ་
 གཤེགས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱན་ཡིན། །དམ་ཆོག་སྒྲོམ་པ་སྤངས་པའི་སྒོ་བ་མ་ནི། །བརྒྱ་
 སྤྲུག་དབང་གིས་སྤྲུད་པའི་བརྗེ་ཆོང་མཁན། །ལྟོ་ཕྱིར་ཆོས་འཆོང་དེ་དག་བསྟན་པ་
 ལ། །རེ་ཤིག་ངལ་བསོ་བྱས་ན་གཞོད་པ་ཚུང་། །མཐའ་དུག་འཆིང་བས་བཅིངས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན། །རི་བཞིན་བྱེ་ནས་སྒྲོན་མེད་ལེགས་བཤད་མཆོག །བསྐྱེད་རིམ་
 འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་དགའ་སྟོན་འདི། །སྐལ་བཟང་སྒོ་གྲོས་ལྷན་ལ་བདག་གིས་
 བསྐྱབས། །དགོ་བ་འདི་ཡིས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག །རྡོ་རྗེ་འཆང་དབང་སྤྲུ་མའི་
 ཞབས་བསྟེན་ཅིང་། །ལམ་བཟང་འདི་ཡིས་བསྟན་པའི་སྤྲིང་པོ་མཆོག །རྒྱ་མཚོའི་
 གོས་ཅན་མ་ལུས་བྱེད་བྱེད་ཤོག །

རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལ་
 སྒོ་བ་པའི་ཚུལ། །བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ནམ་པར་བཤད་པ་དངོས་བྱུང་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་

བྱ་བ་འདིན། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟོ་འཁར་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་
 བྱ་བ་པའི་དབང་ལུགས། ༡༥་རྟོ་བཅུན་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་
 ཆེན་པོའི་ཞབས་ཀྱི་པརྟོ་ལ་སྤྱི་པོས་རེག་པས། རྟོ་སྟོང་གསུམ་དང་རྒྱུད་རྟོ་བཞིའི་
 རྟོན་མཐའ་དག། གྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་སར་འཛིགས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་མཆོག་
 རྒྱལ་པོ་ཆེའི་གནས་ཐོབ་པ། སྤྱི་དང་ནང་གི་བྱ་བ་མཐའ་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་
 སོན་པའི་བཅུན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས། གཙང་ཉང་སྟོང་རིགས་པའི་འབྱུང་
 གནས་ཀྱི་སའི་ཆ། ཆོས་བྱ་ཆེན་པོ་ལེགས་བཤད་སྟོལས་པའི་ཆལ། དཔལ་འཁོར་
 རྟོ་ཆེན་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བཞི། རྟོ་སྟོང་དང་
 རྒྱུད་རྟོ་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། རྟུབ་པའི་བརྒྱལ་འབྱུགས་ཀྱི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་
 པའི་སྟན་གཅིག་པ་སྟོ་སྟོས་ཆོས་སྟོང་གིས་བཀྲིས་སོ། །འདིས་ཀྱང་བརྟན་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། ॥

སུམྱི། གྲུལ་བསྐྱལ་བ་ད་ཆོལ་མན་བདེའི་བྱི་བསྐྱར་ཅན། །བཤད་སྒྲུབ་འདབ་གྲུལ་
ཉམས་ཁོལ་སྒྲར་ཅིའི་བརྟུང་། །འཕྲོ་ཀྱལ་སྤྱོད་སྤྱིར་སྒྲུ་འབྲུམ་བྲུམས་བ་སྤྱིར། །ཆོས་སྤེ་
ཆེན་ས་ཆོས་སྤྱིན་ཆར་འདི་སྤེལ། །སུ་རྩ་གཏོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་མེད་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འདེན་
ཤུག་སེའྲེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕམ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་
མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་
བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཁྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་འི་
དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཀའ་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།